

ကျွန်ုပ်၏

အမေရိကန်ခရီး

My American Journey

COLIN POWELL

with Joseph E. Persico

ကျွန်ုပ်၏
အမေရိကန်ခရီး
My American Journey

COLIN
POWELL

with Joseph E. Persico

ဇော်ဟိန်း
ဘာသာပြန်သည်။

ပြည်သူ့ရေးရာဌာန
အမေရိကန်သံရုံး

ပထမအကြိမ်
၂၀၀၂ ခုနှစ်
အုပ်ရေ ၃,၅၀၀

ပုံနှိပ်သူနှင့်ထုတ်ဝေသူ
မစ္စတာ ရော်နာလ် ဂျေ ပီ.စ်
ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၆၂၁
ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၄၈၅
ပြည်သူ့ရေးရာဌာန
အမေရိကန်သံရုံး
၅၈၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

Copyright © 1995 by Colin. L. Powell with Joseph E. Persico

မာတိကာ

စာရေးသူအမှာ

နိဒါန်း

အပိုင်း(၁) ခရီးအစ

အခန်း (၁)	ရှေးဦးနှစ်များ (လူသာနဲ့အေရီတို့ရဲ့သား)	၁
အခန်း(၂)	စစ်သားဘဝ	၄၅
အခန်း(၃)	အယ်လ်မာကို လူဖျိုလှည့်ခြင်း	၆၉

အပိုင်း(၂) စစ်မှုထမ်းခြင်း

အခန်း(၄)	“စစ်နိုင်ဖို့ စစ်သား ငါးသိန်းလိုမယ်”	၈၁
အခန်း(၅)	ပြည်တော်ပြန်	၁၁၃
အခန်း(၆)	ဗီယက်နမ်သို့ နောက်တစ်ခေါက်	၁၃၃
အခန်း(၇)	အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်	၁၄၇
အခန်း(၈)	“ဟုတ်ပြီကွ၊ သေနတ်သမား၊ ဟုတ်ပြီ”	၁၆၃
အခန်း(၉)	ဘွဲ့လွန်စစ်ကျောင်း	၁၇၉

အပိုင်း(၃) ဝေါ်ရှင်တန်တွင် အမှုထမ်းခဲ့သောနှစ်များ

အခန်း(၁၀)	သမ္မတကာတာရဲ့ ကာကွယ်ရေးဌာနမှာ	၁၉၅
အခန်း(၁၁)	အဆက်မပြတ်မြည်နေတဲ့ တယ်လီဖုန်း	၂၁၁
အခန်း(၁၂)	“ဖရန်၊ ကျွန်တော့်အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အစီအစဉ်တွေ ခင်ဗျားကြောင့် ပျက်ကုန်တော့မယ်”	၂၃၉
အခန်း(၁၃)	သမ္မတရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေး	၂၅၉

အပိုင်း(၄) ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ

အခန်း(၁၄)	“ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာတက်နေပြီ သမ္မတကြီး”	၂၉၃
အခန်း(၁၅)	သဲကန္တာရထဲက အတားအဆီး	၃၁၇
အခန်း(၁၆)	“စစ်ပွဲတိုင်း ပြီးဆုံးကြရမယ်”	၃၅၇
အခန်း(၁၇)	အာဏာလက်လွှဲပြောင်းခြင်း	၃၇၁
အခန်း(၁၈)	အလုပ်က အနားမယူခင် နောက်ဆုံးအချိန်မှာ	၃၇၉

ဘာသာပြန်သူရဲ့ စကား

My American Journey (ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး) စာအုပ်ကို ကိုယ်တိုင် မမြင်တွေ့ရသေးမိကာလမှာ အမေရိကန်သံရုံး ပြည်သူ့ရေးရာဌာနမှ စာတည်း ဒေါ်ခင်နွဲ့ အေးက သည်စာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ပေးဖို့ ကျွန်တော့်ကို ရည်ရွယ်ထားကြောင်း ပြောပြ တဲ့အခါ ကျွန်တော် အထူးပဲ ပီတိ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သည်စာအုပ်ဟာ ကိုယ်တိုင် ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်ပြီး အမေရိကန် လူမည်း စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကိုလင်း ပါဝဲလ်ရဲ့ ဘဝဇာတ်ကြောင်း ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ကမ္ဘာ့ သတင်းတွေမှာ သူ့အကြောင်း မကြာခဏ ဖတ်ရှုခဲ့ရတဲ့ အတွက် သူ့နာမည်ကတော့ ကျွန်တော့်အတွက် မစိမ်းတော့ဘူးလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဘာသာပြန်လိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်လက်ထဲ မူရင်းစာအုပ် ရောက်လာပေမယ့် စာအုပ်ကို ဘာသာမပြန်ရ သေးပါဘူး။ မူရင်းစာအုပ်က စာမျက်နှာ စုစုပေါင်း ၆၀၀ ကျော်ရှိပြီး အခန်း (၁၉) ခန်း ဖွဲ့ထားပါတယ်။ ဘာသာပြန်တဲ့အခါမှာတော့ အခန်းတွေ လျှော့မယ်၊ ဒါပေမယ့် အကျဉ်းချုံး တော့ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒေါ်ခင်နွဲ့အေးက ပြောပါတယ်။ ပထမဆုံး ဖတ်ကြည့်ပြီး ဖြတ် တောက်မယ်အခန်းတွေ သူမကို ပြန်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဖတ်ပြီး ချန်လှပ်ခဲ့ရမှာဖြစ်တဲ့ အခန်း တွေ စာရင်းချလိုက်တော့ အခန်း (၅) ခန်းကို သိပ်မထူးခြားလှတဲ့ အခန်းတွေအဖြစ် ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ နှစ်လလောက်အကြာ စာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး စုံစမ်းကြည့်

ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး

တော့ အထက်ကို တင်လိုက်ပြီလို့ သိရပါတယ်။ အထက်က သဘောတူခွင့်ပြုတဲ့အခါ စာအုပ်ကို ဘာသာစပ်နှစ်နိုင်ပြီလို့ စာတည်းက ပြောပါတယ်။ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ကျွန်တော် မျှော်တလင့်လင့်နဲ့ စောင့်လိုက်တာ အတော်ကြာသွားပါတယ်။ တစ်နှစ်ကျော် ကြာပြီးမှ ဒေါ်ခင်နွဲ့အေးက ဖုန်းဆက် အကြောင်းကြားလာပါတယ်။ ဘာသာစပ်နှစ်နိုင်ပြီတဲ့။ စာတည်းနဲ့တွေ့တော့ ဘယ်နှစ်ရက်နဲ့ အပြီးပြန်ပေးနိုင်မလဲလို့ မေးပါတယ်။ တစ်နှစ် နီးပါးလောက်တော့ ကြာမယ်လို့ စိတ်ထဲက ထင်မိပေမယ့် “ခြောက်လပေါ့” လို့ လွယ် လွယ်နဲ့ ပြောမိလိုက်ပါတယ်။ တကယ်တမ်း ဘာသာပြန်လိုက်တဲ့အခါမှာ တစ်နှစ်ကျော် သွားခဲ့ပါတယ်။ ပထမပိုင်း လက်ရေးစာမူတွေကို စာတည်းလက်ထဲ အပ်နှံခဲ့ပြီး သုံးလေး လကြာတော့ ဒေါ်ခင်နွဲ့အေး သူ့မိသားစုနဲ့အတူ အမေရိကန်ကို အပြီးအပိုင် ထွက်ခွာ သွားခဲ့ပါပြီ။ ဒါကြောင့် နောက်ပိုင်း စာမူတွေကို ဒေါ်ခင်နွဲ့အေး နေရာကို ရောက်လာသူ ဦးအေးမင်း လက်ထဲကိုအပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဦးအေးမင်းက သူ တာဝန်ယူထားတဲ့အချိန်မှာ ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေအတွက် သူ့စိတ်ကူးသစ်တစ်ခုကို ပြောပြပါတယ်။ သူ့ရဲ့ စိတ် ကူးသစ်က “ဘာသာပြန်ဆိုသူရဲ့စကား”ကို ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေမှာ ထည့်သွင်းဖော်ပြ ဖို့ပါပဲ။ အရင်က အစဉ်အလာ မရှိခဲ့ပေမယ့် သည်ထူးခြားချက်လေးကို စိတ်ဝင်စား သွားပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဘာသာပြန်ဆိုသူရဲ့စကားကို ကျွန်တော်ရေးပြီး ဦးအေးမင်း လက်ထဲ နောက်ဆုံး အပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည် ဘာသာပြန် စာအုပ်ကို စာရှုသူအပေါင်း နှစ်ထောင်း အားရမှု ရှိကြပါစေ။ ဘာသာပြန်အပိုင်းမှာ ချောမွေ့မှု မရှိဘူးဆိုရင်တော့ ဘာသာပြန် ဆိုသူရဲ့ ညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ဝန်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆက်ပြီး ကြိုးစားပါမယ်။

ဇော်ဟိန်း

ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး

နိဒါန်း

ကျွန်တော်ဟာ ထိပ်ဆုံးဘဝကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အခုဖတ်ရမှာကတော့ အဲဒီ ဘဝကို ရောက်ခဲ့ပုံအကြောင်းပါပဲ။

ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားဖို့ ကျွန်တော် မရည်ရွယ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့တဲ့ တခြား စာရေးဆရာတွေကိုတော့ အကူအညီ ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသက်တမ်း ကုန်ဆုံးချိန်ရဲ့ နောက်ဆုံးလတွေမှာ ကျွန်တော့်စိတ် ပြောင်းလဲဖို့ အစပြုခဲ့ပါတယ်။ စီးပွားရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အလားအလာတွေကို လျစ်လျူရှုလို့ မရနိုင်သလို မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း တွေကလည်း ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြုစုဖို့ ကျွန်တော့်ကို တိုက်တွန်း အားပေးခဲ့ကြ ပါတယ်။ ဒါတောင်မှ ကျွန်တော် တုံ့ဆိုင်း နေခဲ့ပါသေးတယ်။ နောက်ဆုံး မိတ်ဆွေရင်း တစ်ယောက်က “ကြောက်မနေပါနဲ့၊ ကိုလင်း။ ခင်ဗျားရဲ့ မြေးတွေအပေါ်မှာ သည်ကိစ္စ အကြွေးတင်နေပြီ။ ပြီးတော့ ပြောပြစရာ ဇာတ်လမ်းလည်း ခင်ဗျားမှာ ရှိနေတာပဲ” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် သည်စာအုပ်ကို ရေးခဲ့တာပါပဲ။

သည်စာအုပ်ဟာ ကျွန်တော့် ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ပါဝင်ခွင့် ရရှိခဲ့တဲ့၊ အမေရိကန်နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့၊ ဖြစ်ရပ်တွေရဲ့ တိကျတဲ့ သမိုင်းတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။

သည်စာအုပ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်ကာလမှာရှိတဲ့ သမိုင်းဆရာတွေအတွက် အသုံးဝင်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဓိကအားဖြင့်ကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဇာတ်လမ်းကို တစ်မြေတည်းသား အမေရိကန်တွေအတွက် ဝေမျှပေးဖို့ ရေးသားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး

စာရေးဆရာအားလုံး ရင်ဆိုင်ရတဲ့ ပြဿနာမျိုးကို ကျွန်တော် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါက ရွေးချယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ပါ။ အားလုံးကို ပြောပြဖို့ကတော့ အချိန်မရှိသလို နေရာလည်း မပေးနိုင်ပါဘူး။ တစ်တွဲတည်း ထုတ်ဖို့လည်း ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ နယူးယောက်မြို့တောင်ပိုင်း ဘရူန်း အရပ်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ပြီး အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးထံ တက်လာခဲ့ပြီးသည့်နောက် ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာတဲ့ လူမည်း တစ်ယောက်အကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သည်ဇာတ်လမ်းဟာ ထိပ်ဆုံးကို ကျွန်တော် ရောက်လာအောင် ကူညီဖန်တီး ပေးခဲ့သူတွေရဲ့ ဇာတ်လမ်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်နောက်က လိုက်လာကြမယ့်သူ တွေ အတွက်လည်း အကျိုးရှိမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ သည်ဇာတ်လမ်းဟာ ယုံကြည်မှု ဇာတ်လမ်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံအပေါ် ယုံကြည်မှုပါ။ သည်ဇာတ်လမ်းဟာ မေတ္တာ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစု ရဲ့ မေတ္တာ၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေရဲ့ မေတ္တာ၊ တပ်မတော်ရဲ့ မေတ္တာ၊ ပြီးတော့ ကျွန်တော့် နိုင်ငံရဲ့ မေတ္တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ဇာတ်လမ်းဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာပဲ ဖြစ်နိုင်ခဲ့တဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ပါပဲ။

ကိုလင်း ပါဝဲလ်

ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး

အပိုင်း(၁)

ခရီးအစ

အခန်း(၁)

ရှေးဦးနှစ်များ

(လူသာနဲ့အေရီတို့ရဲ့သား)

အစဉ်သဖြင့်တော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အင်စတင်လို.ခေါ်တဲ့ ပင်ကိုအသိစိတ်ကို ကျွန်တော် ယုံပါတယ်။ သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ မယုံခဲ့မိလို. အသက်ဘေးနဲ့ နီးခဲ့ရပါတယ်။ ဖေဖော်ဝါရီလရဲ့ နေ့တစ်နေ့။ ရာသီဥတုကတော့ တကယ့် ဂျာမေကာ ရာသီပါပဲ။ နေရောင်က လင်းထိန်တောက်ပနေပြီး မိုးရိပ်မိုးငွေ့ပါတဲ့ နေ့လယ်ခင်းရဲ့ လေညင်းက လည်း ညင်ညင်သာသာ တိုက်ခတ်နေပါတယ်။ လေယာဉ်ပျံသန်းဖို့ အကောင်းဆုံး ရာသီ ဥတုမျိုးပါပဲ။

ဂျာမေကာနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မိုက်ကယ်မင်နီလီ ဖိတ်လို. ကျွန်တော့်ဇနီး အယ်လ်မာနဲ့အတူ ကျွန်တော့်မိဘတွေရဲ့ မွေးရပ်မြေ ဂျာမေကာကျွန်းဆီ သွားလည်ဖို့ ယူအိပ်ချ်-၁၇ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ် တက်လိုက်ပါတယ်။ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ ဖြစ်နေကတည်းက မင်နီလီက ကျွန်တော့်ကို လာလည်ဖို့ တပူစာစာလုပ်နေခဲ့တာ တစ်နှစ် လောက်ရှိပါပြီ။ နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် ကျွန်တော့်ကို သူ ဖုန်းဆက်လာတော့

“အနားယူလိုက်စမ်းပါ။ ပြီးတော့ သည်ကိုလာခဲ့ပါ။ ခဏတစ်ဖြုတ်ပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့။ အစိုးရဧည့်ဂေဟာမှာ တည်းလို့ရပါတယ်” လို့ သူက ဆိုပါတယ်။

သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ သူဖိတ်တာကို ကျွန်တော် လိုလိုလားလားနဲ့ပဲ လက်ခံ လိုက်ပါတယ်။

အီရတ်နိုင်ငံအပေါ်ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့ “ဒဲဇက်စတွမ်”စစ်ဆင်ရေး ပြီးသွားပေမယ့်လည်း ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်အတွင်းမှာ အလုပ်တာဝန်တွေနဲ့ ပိုနေခဲ့ပါတယ်။ စစ်အေးကာလ ပြီးဆုံးသွားတာနဲ့အမျှ အမေရိကားရဲ့ ကာကွယ်ရေးစနစ်ကို ပြန်ပြီး ပုံဖော်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးဟာလည်း

ကျွန်ုပ်၏ အမေရိကန်ခရီး

သိပ်ကို ပြောင်းလဲလာနေပါပြီ။ အခုဆို ကျွန်တော်တို့ဟာ အရင်က ပြိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရုရှားတွေကို လေကြောင်းနဲ့ စားနပ်ရိက္ခာ ထောက်ပံ့ဖို့ ဆောင်ရွက်နေကြပါတယ်။ ကျူးဘားကျွန်းက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝှမ်းတာနာမို့ အခြေစိုက်စခန်းမှာ ဆိုရင်လည်း ပြောင်းရွှေ့လာတဲ့ ဟေတီနိုင်ငံသားတွေ စုပုံနေတာကြောင့် သုံးပန်းအကျဉ်းစခန်းတစ်ခုနဲ့ တူနေပြီး အခြေအနေဟာလည်း စိုးရိမ်နေရပါတယ်။ ပြီးတော့ စစ်ရှုံးပေမယ့် ဘယ်လိုမှ မပြုပြင်တဲ့ ဆက်ဒမ် ဟူစိန်ကလည်း သူ့ရဲ့ နျူကလီးယား၊ ဇီဝဗေဒနဲ့ ဓါတုဗေဒ လက်နက်တွေကို ကုလသမဂ္ဂက စစ်ဆေးဖို့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဖျက်လိုဖျက်ဆီး လုပ်နေပါတယ်။

သည်လို ပြဿနာပေါင်းသောင်းခြောက်ထောင်နဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ကျွန်တော့် ဟာ ချမ်းအေးပြီး မှိုင်းပြနေတဲ့ ဝေါ်ရှင်တန်မြို့တော်ကို ပစ်ပြီး နေခြည်တွေဖြာနေတဲ့ ကျွန်းကလေးဆီ ရက်အနည်းငယ် သွားရောက်လည်ပတ်ဖို့ အခွင့်အလမ်းကို ကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။ အပြန်မှာ ဝှမ်းတာနာမို့ကို ခေတ္တဝင်ပြီး အဲသည်က အခြေအနေတွေကိုလည်း စစ်ဆေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၉၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက် နေ့လယ်ခင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ဂျာမေကာကို ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်းသားတွေဟာ ဧည့်ဝတ် ကျော့ပွန်ခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်မှာ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော့်ကို “ဝေါ့ဒ်” ကဇာတ်ရုံဆီကို ကားနဲ့ ခေါ်သွားပြီး မြို့တော်ဝန် မာရီ အက်ကင်းစ်က ကင်းစ်တန်မြို့တော်ရဲ့ ဂုဏ်ပြုအထိမ်းအမှတ်သော့ကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်က တုံ့ပြန်စကားပြောတဲ့အခါမှာ

“ကျွန်တော်ဟာ အမေရိကန်ပြည်ပေါက်ပါ။ အခု ပေးလိုက်တဲ့သော့ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဒုတိယ နေအိမ်သော့ပါပဲ” လို့ အစချီပြီး ဂျာမေကာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ငယ်စဉ်ကလေးဘဝက အောက်မေ့သတိရစရာတွေကို ပြန်ပြောင်းပြောပြလိုက်ပါတယ်။ ကလေးဘဝက နားထောင်ခဲ့ရတဲ့ ကလစ်ပံဆို တေးသွားတွေအကြောင်း၊ ကျွန်းသားတွေရဲ့ Pidgin လို့ခေါ်တဲ့ ကပြား အင်္ဂလိပ်စကားနဲ့စပ်ထားတဲ့ လူဝီ ဘန်းနက်ရဲ့ ကဗျာတွေ ဖတ်တာကို နားထောင်ခဲ့ရတာတွေ၊ ဒေသ အစားအစာတွေဖြစ်တဲ့ ငှက်ပျောသီး၊ ဆိတ်သားကင်၊ ထမင်းနဲ့ပဲတို့ကို စားခဲ့တာတွေကို စားမြုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တုံ့ပြန်စကား ပြီးဆုံးသွားတဲ့နောက်မှာ မြူနီစပါယ်မင်းကြီး အီဇရာ ကိုးလ်က

“ဂျာမေကာ တစ်နိုင်ငံတည်းမှာသာ ‘ထမင်းနဲ့ပဲ’လို့ ခေါ်ကြတာပါ။ တခြားနေရာတွေမှာ ပြောင်းပြန်ခေါ်ကြပါတယ်။ ‘ပဲနဲ့ထမင်း’တဲ့။ မိုလ်ချပ်ကြီး ပါဝဲလ်ကတော့ ဂျာမေကာသား ပီသလှပါတယ်” လို့ မှတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။

သည်နောက်မှာတော့ “အပ်ပတ်ခ်” စခန်းအနီးမှာရှိတဲ့ ဂျာမေကာကာကွယ်ရေးဌာနချုပ်ကို ကျွန်တော်တို့ သွားပြီး လည်ပတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ကြီးရဲ့ အကြီးအကဲ ရေတပ်မိုလ်ချပ်ကြီး ပီတာဘရေဒီက အခမ်းအနားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။ နေ့လယ်စာ စားသောက်ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ပင်လယ်အော်ကိုဖြတ်ပြီး မင်န်လေ နိုင်ငံတကာလေဆိပ်ကို သွားဖို့ ဂျာမေကာတပ်မတော် ရဟတ်ယာဉ် တစ်စင်း

ပေါ် တက်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီလေဆိပ်မှာ အမေရိကန်လုပ် “ဘလက်ခ်ဟော့ခ်” ရဟတ်ယာဉ်ကို ပြောင်းစီးပြီး ကျာမေကာမှာ ယာယီ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ အမေရိကန် တပ်စခန်းတွေဆီ သွားရောက် လည်ပတ်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ မူလက ခရီးတစ်လျှောက်လုံး “ဘလက်ခ်ဟော့ခ်”နဲ့ပဲ သွားဖို့ စီစဉ်ထားတာဖြစ်ပေမယ့် စစ်ဌာနချုပ်က အပြန်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိမ်ရှင်တွေက သူတို့ဝယ်ထားတဲ့ အမေရိကန်လုပ် ရဟတ်ယာဉ်ကို စီးစေချင်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်ကိုဂုဏ်ပြုတာမို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ငြင်းဖို့ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ခုခုက ကျွန်တော့်ကို သတိပေးနေသလို ခံစားလိုက်မိပါတယ်။

ရဟတ်ယာဉ် အမြင့်ကိုတက်သွားတာနဲ့အမျှ ကင်းစံတန်မြို့တော်ဟာ ကျွန်တော်တို့နောက်မှာ မှေးမှိန်ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။ မြေပြင်ကနေ ပေ ၁၅၀၀ လောက်ရောက်တော့ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ တည်တည်မတ်မတ် ပျံသန်းခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာက ကျွန်တော့်ကို ပြုံးပြလိုက်ပါတယ်။ သာယာတဲ့ နေ့တစ်နေ့ပါပဲ။ စိတ်ကိုအေးချမ်းစေတဲ့ ပြာလဲ့လဲ့ ကရစ်ဘီယန် ပင်လယ်ပြင်ကို ကျွန်တော် ငေးပြီးကြည့်နေတဲ့ အချိန်မှာပဲ စူးရှရှ အသံကြီးတစ်ခုကို ရုတ်တရက် ကြားလိုက်ရပါတယ်။ အယ်လ်မာက ကျွန်တော့်ကို ဇေဝေဇေဝေ လှမ်းကြည့်လိုက်ပါတယ်။

ဒုက္ခတွေ့ပြီးဆိုတာ ကျွန်တော် ချက်ချင်း သိလိုက်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ စပြီး ယိမ်းထိုးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပင်လယ်အော်ထဲကို ထိုးကျနေပါပြီ။ ဗီယက်နမ် မှာတုန်းက ရဟတ်ယာဉ်ပျက်ကျတဲ့ အတွေ့အကြုံ ကျွန်တော့်မှာရှိပါတယ်။ ပင်လယ် ရေပြင်နဲ့ ရဟတ်ယာဉ်ထိခံရင်တော့ မလွဲမသွေ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ဘေးကို စောင်းသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ ဒလက်တွေပြုတ်ထွက်ပြီး လေထဲကို အစအန တွေအဖြစ် လွင့်ထွက်သွားကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပွင့်နေတဲ့တံခါးကနေ ရေတွေ ဝင်လာပြီး ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ကျောက်တုံးလေးတစ်တုံးလို စုန်ခနဲ နစ်မြုပ်သွားတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ ဖျတ်ခနဲ ဝင်ရောက်လာတာကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ရင်သွေး ကလေးသုံးယောက်နဲ့ သူတို့ရဲ့ အဖေနဲ့အမေ သေရတော့မယ်ဆိုတဲ့အသိ ဖြစ်ပါတယ်။

“ကျောကုန်းထား၊ ခြေထောက်တွေကို ဖက်ထား” လို့ အယ်လ်မာကို ကျွန်တော် အော်ပြောလိုက်ပါတယ်။ သူမက “ဘာဖြစ်လို့လဲ” လို့ ပြန်မေးပါတယ်။

“ငါပြောသလိုသာ လုပ်ကွာ” လို့ ကျွန်တော်က အယ်လ်မာကို ပြန်အော်လိုက်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ဆက်ပြီး ထိုးဆင်းနေပါတယ်။ ထိန်းချုပ်ခဲ့ပေါ်က ခလုတ်တွေနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေတဲ့ ပိုင်းလော့နှစ်ယောက်ကတော့ အရေးပေါ် အခြေအနေမှာ လုပ်ရမှာတွေကို လုပ်နေပါတယ်။ စက်ကို သူတို့ပိတ်လိုက်ပါတယ်။ အသံတစ်ခုပဲ ကြားရပါတော့တယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဒလက်တွေရဲ့ လည်ပတ်သံပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ကတော့ ပင်လယ်ပြင်ကို ဦးတည်ပြီး ဆက်ကျနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ သေကံမရောက်သေးပါဘူး။ နောက်ဆုံးအချိန်လေးမှာ ပိုင်းလော့တွေဟာ ရဟတ်ယာဉ်ကို ပင်လယ်

ကမ်းစပ်ပေါ်မှာ ခက်ခက်ခဲခဲ ဆင်းသက်စေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရေစပ်နဲ့ဆိုရင် ပေ ၂၀ တောင် မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ထိုင်ခဲ့ခါးပတ်ကို မြန်မြန်ကြီးဖြုတ်၊ အယ်လ်မာ့ လက် ကိုဆွဲပြီး ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်က ဝေးရာကို ပြေးထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ပေါက် ကွဲပြီး မီးလောင်သွားနိုင်သေးလို့ပါပဲ။

“ဘာဖြစ်တာလဲ” လုံခြုံတဲ့နေရာရောက်မှ အယ်လ်မာက မေးလိုက်ပါတယ်။

“လေယာဉ်ပျက်တာလေ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တယ်။ သည့်နောက် ဂျာမေကာပိုင်းလော့တွေဆီကိုသွားပြီး ဘေးမသီ ရန်မခအောင် ရဟတ်ယာဉ်ကို သူတို့ ကိုင်တွယ်နိုင်ခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ချီးကျူးလိုက်ပါတယ်။

နောက်တော့ မင်နီလီဆီက ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။

“ကိုလင်း၊ သစ်ပင်တွေကြား လေတိုးသံကို ကြားလိုက်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲသိလား။ ကျွန်တော် သက်ပြင်းအကြီးအကျယ် ချလိုက်လို့ပဲ”

ကျွန်တော် ဘာမှမဖြစ်လို့ စိတ်သက်သာရာရသွားတာကို သူက ဖွဲ့ဖွဲ့နဲ့နဲ့နဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကံကြမ္မာရဲ့ဆန်းကြယ်ပုံကို ကျွန်တော် နားလည်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘတွေရဲ့ မွေးရပ်မြေမှာ သူတို့ရင်သွေး ဘဝဇာတ်သိမ်းတဲ့နေရာဖြစ်ဖို့ သိသိလေးပဲ လိုခဲ့ပါတယ်။

သည့်နောက်မှာ ဘလက်ခ်ဟော့ခ်ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ အမေရိကန် အိုအိုင်ယို အမျိုး သား စောင့်ကြပ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဆီ ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တပ်က လမ်း ဖောက်စီမံကိန်းတစ်ခုကို လုပ်နေကြတဲ့ ဂျာမေကာတွေကို အကူအညီပေးနေပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါး ကုန်ကူးတဲ့လမ်းကြောင်းကို ထောက်လှမ်းတဲ့ အမေရိကန်လေတပ်ရဲ့ ရေဒါ စခန်းတစ်ခုကိုလည်း ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာတင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တရားဝင် အလည် အပတ်ခရီးက ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။ သည်နောက်မှာတော့ ကိုယ်ပိုင်ခရီးစဉ် စပါတော့မယ်။

ဂျာမေကာ အစိုးရ ပေးတဲ့ ဂျစ်ကားတွေနဲ့ နိုင်ငံအတွင်းပိုင်း မြောက်အရပ်ကို ကျွန်တော်တို့ ဦးတည်ခဲ့ကြပါတယ်။ မြေနီလမ်းတစ်လမ်းထဲ ချိုးဝင်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ သည်အရင်က တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ခမ်းခမ်းနားနား အိမ်ကြီးတွေအစား ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် အိမ်ကလေး တွေကိုပဲ တွေ့ရပါတော့တယ်။ လမ်းဟာ တဖြည်းဖြည်းကျဉ်းလာပြီး နောက်ဆုံး လူသွား လမ်းကလေး တစ်ခုသာသာပဲ ရှိပါတော့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကားပေါ်ကဆင်းပြီး လမ်း လျှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၅ မိနစ်လောက်ကြာတော့ ဗြုန်းဆို “ကတ်စ်တို” လို့ ခေါ်တဲ့ ဒေသအုပ်ချုပ်ရေး ခေါင်းဆောင်ရယ်၊ ရဲချုပ်ရယ်၊ တခြား အရာရှိတွေရယ်ကို တွေ့လိုက်ရပါ တယ်။ သူတို့က ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုကြပါတယ်။ သူတို့နောက်က ကျွန်တော်တို့ လိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ပြေပြေလေး မြင့်တက်သွားတဲ့ ကွင်းတွေကိုဖြတ်ပြီး အမြင့်ဆုံး နေရာ အထိ လျှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်နောက်မှာ လှည်းတွေသွားတဲ့ တောလမ်းကနေ ချိုင့်ဝှမ်းတစ်ခုဆီကို ဆင်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီရောက်တော့ ပစ္စလက်ပညာ ပြလိုက်သလိုပါပဲ။ လူပေါင်း ၂၀၀ လောက်ဟာ ဘယ်ကမှန်းမသိ ပေါ်လာကြပါတယ်။ အသက်အရွယ်

ကြီးသူတွေရော၊ လူရွယ်တွေရော၊ တချို့က အဝတ်အစား ခပ်နွမ်းနွမ်း၊ တချို့က ဖိနပ်ပါပြီး တချို့ကတော့ ခြေဗလာနဲ့။ သူတို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ဝိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ တေးဂီတသံတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ အနက်ရောင်ဝတ်စုံတွေနဲ့ လူငယ်တီးဝိုင်းအဖွဲ့ဟာ အမေရိကန် အမျိုးသားသီချင်းကို တီးမှုတ်ကြပါတယ်။

“သည်ကလေးတွေက ခင်ဗျားအဖေတက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းကလေး” ကတစ်စုံတက ကျွန်တော်ကို အသိပေးလိုက်ပါတယ်။ တေးဂီတ တီးမှုတ်နေကြသူ လူရွယ်လေးတွေက အမျိုးသားသီချင်းလိုပဲ ကျွန်တော် ရင်းရင်းနှီးနှီးရှိတဲ့ ကလစ်ပီဆို တေးသွားကိုပြောင်းပြီး တီးမှုတ်ကြပါတယ်။ လူအုပ်ကြီးက လက်ခုပ် စတီးလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော်လက်ကိုကိုင်ပြီး ပြုံးရွှင်စွာနဲ့ နုတ်ခွန်းဆက်ကြပါတယ်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ လူတစ်စုဟာ ကျွန်တော်တို့ဆီ လျှောက်လာနေကြပါတယ်။ လူအုပ်ကြီးက သူတို့ကို လမ်း ဖယ်ပေးကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ရင်ထဲမှာ ခံစားရလွန်းလို့ ရင်ဆို့မတတ်ပါဘဲ။ ဒါ ကျွန်တော် ဆွေမျိုးသားချင်းတွေပါ။ သူတို့ဘယ်သူဘယ်ဝါဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ကို ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။ တချို့ကို အရင်က ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့ဖူးပါတယ်။ တခြားလူတွေကတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မျက်နှာချင်းဆင်ကြပြီး ကျွန်တော်နဲ့လည်း ရပ်ချင်းဆင်လို့ အမျိုးတွေမှန်း ကျွန်တော် သိနေပါတယ်။ ကျွန်တော် အဖေရဲ့မွေးရပ်ဌာနီ ‘တော့ပီဟီးလ်’ အရပ်ကို ရောက်လာခဲ့ပြီး သူတို့က ဖက်လှဲတကင်း နုတ်ဆက်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါတွေဆိုပြီး နာမည်တွေကို ပြောပြကြတယ်။

အယ်လ်မာနဲ့ကျွန်တော်ကို ဂုဏ်ပြုတဲ့နေရာမှာထိုင်ခိုင်းပြီး ကျွန်တော်ညီအစ်ကို ဝမ်းကွဲတစ်ယောက်ရဲ့ ဇနီးဖြစ်သူ ကျောင်းဆရာမ ဂျူးဘင်နီက ကြိုဆိုနှုတ်ခွန်းဆက် စကားကို လှလှပပ ပြောသွားပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ လမ်းဆက်လျှောက်ကြ ပြန်ပါတယ်။ မြေနီရောင်ဆေးသုတ်ထားတဲ့ ဝရန်တာနဲ့ အိမ်ကောင်းတွေကို ဖြတ်ပြီး အိမ်သေးသေးတစ်အိမ်ဆီကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အိမ်နံရံတွေကိုတော့ အင်္ဂတေအကြမ်း ကိုင်ထားပြီး အိမ်ခေါင်မိုး သွပ်တွေကတော့ သံချေးတွေ တက်နေပါတယ်။

သည်အိမ်သေးသေးကလေးမှာ အခန်းသေးသေး လေးခန်း ပါပါတယ်။ ဘုံတိုင်ရေ၊ လျှပ်စစ်မီး၊ မီးဖိုချောင် စတာတွေ မရှိပါဘူး။ အိမ်တစ်လုံးလုံးဟာ သာမန်အမေရိကန် အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ ဧည့်ခန်းထက် သေးပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆွေမျိုးတွေဟာ အိမ်ထဲ အမြဲ နေတဲ့ကြက်တွေကို မောင်းထုတ်ပစ်ခဲ့ပြီး ကြမ်းတွေကို တိုက်ထား၊ လှည်းကျင်းထားကြပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် ပြင်ဆင်မှုအနေနဲ့ကတော့ သည်လောက်ပါပဲ။ ၁၈၉၈ ခုနှစ်က အဖေကို မွေးဖွားခဲ့တဲ့ အိမ်ကို ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ပါပြီ။

သည်နောက်မှာ အိမ်အနောက်ဘက်က မိသားစု သင်္ချိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ သွားပါတယ်။ ပေါင်းသင်ထားပြီး မြက်တွေနုတ်ထားတာ ဘာမျှမကြာသေးတာကို တွေ့ရ ပါတယ်။ လူအုပ်ကြီးက နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ကျွန်တော်တို့ကို ဝိုင်းလာပါတယ်။ ကျွန်တော် တစ်ခုခုပြောမလားလို့ သူတို့ စောင့်နေကြတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆို

တာကို ကျေးဇူးတင်လိုက်ပါတယ်။ အားလုံး ခဏတော့ ရှောင်ပေးကြမယ်လို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်နေမိပါတယ်။ သည်နေရာ သည်အိမ်မှာနေခဲ့တဲ့ အဖေရဲ့ အတိတ်ခြေရာတွေကို တစ်ယောက်တည်း အေးအေးဆေးဆေးနေပြီး စိတ်ကူးနဲ့ ပြန်ကောက်ကြည့်ချင်လို့ပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ဆန္ဒ မပြည့်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော် အဘိုးအဘွားတွေရဲ့ အုတ်ဂူမှာ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော် ဝတ်ပြု ဆုတောင်းကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ဆွေမျိုးတွေနဲ့ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေ အပြန်အလှန် ပေးကြပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ ကျွန်တော် တို့ အလည်ခရီး ပြီးဆုံးသွားပါတယ်။

ဘလက်ခ်ဟော့ခ် ရဟတ်ယာဉ်ဆီ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ခဲ့ကြပါတယ်။ အပြန်ခရီး မှာ ကျွန်တော့်အမေ မော့ဒ် အေရီယယ် မက်ကျွင်း ပါဝင်ရဲ့ ဇာတိမြေဖြစ်တဲ့ ဝက်စ်မိုးလင်းန် အရပ်ပေါ်က ပျံသန်းခဲ့ကြပါတယ်။

ဘယ်လိုရည်မှန်းချက်တွေနဲ့ ဘယ်လို ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်စိတ်တွေကြောင့် ဂျမေ ကာ လူငယ်နှစ်ဦးဟာ သူတို့ရဲ့ ဇာတိမြေကို ပစ် သူတို့ချစ်တဲ့ သူတွေကိုစွန့်ပြီး နိုင်ငံ စိမ်းတစ်ခုဆီကို ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာကို အပြန်ခရီးတစ်လျှောက် ကျွန် တော် အတွေးနယ် ချဲ့ခဲ့ပါတယ်။

မျှော်လင့်ချက်တွေအပြည့်နဲ့ သတ္တိရှိရှိလုပ်ခဲ့တဲ့ သူတို့ရဲ့ သည်လုပ်ရပ်ဟာ သူ တို့သားဖြစ်သူရဲ့ ကံကြမ္မာကို ဘယ်လို ဖန်တီးလာစေမလဲ ဆိုတာကိုရော သူတို့ စဉ်းမှ စဉ်းစားမိခဲ့ပါ့မလားလို့လည်း တွေးတောနေမိပါတော့တယ်။

* * *

ကျွန်တော့်ကို ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဧပြီလ (၅) ရက်နေ့မှာ မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ မိသားစုဟာ နယူးယောက်မြို့၊ ဟာလင်မ်ရပ်က မောနင်းဆိုက် ရိပ်သာလမ်းမှာ နေထိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အစ်မ မယ်ရီလင်ကို ကျွန်တော့်ထက် ငါးနှစ်ခွဲစောပြီး မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။ ဟာလင်မ်မှာနေခဲ့တဲ့ အချိန်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ဘာမှ သိပ်ပြီး မမှတ်မိတော့ပါဘူး။ ကလေးဘဝက အဖြစ် အပျက်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး မှတ်မိတာတစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါလည်း မှတ်လောက် သားလောက်အောင်ခံခဲ့ရလို့ ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော့် အသက်က လေးနှစ်၊ ကျွန်တော်တို့ နယူးယောက်မြို့တောင်ပိုင်း ဘရူနစ်အရပ်ကို ပြောင်း ရွှေ့ခဲ့တဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘ နှစ်ယောက်စလုံး အလုပ်လုပ်ကြတော့ အဘွားဖြစ်တဲ့ အဲလစ္စမက်ကျွင်းက ကျွန်တော့်ကို ထိန်းကျောင်းပေးရပါတယ်။ ကြမ်းပြင် ပေါ်မှာဆော့နေတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ လျှပ်စစ်မီး ပလပ်ပေါက်တစ်ခုထဲ ဆံညှပ်တစ်ခုကို ထိုးသွင်းလိုက်ပါတယ်။ မျက်လုံးတွေပြာသွားပြီး လျှပ်စစ်ရှောင်လိုက်လို့ ကြမ်းပြင်ပေါ်က မြောက်တက်သွားလုမတတ် ဖြစ်ခဲ့တာကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါတယ်။ အဘွားက

ဆုဆဲရင်းနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ဖက်ထားပါတယ်။ အလုပ်ကနေ အမေနဲ့အဖေ ပြန်ရောက်လာ ကြတဲ့အခါမှာ သူတို့ အကြီးအကျယ် ပြောကြဆိုကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ကို မြည်တွန်တောက်တီးပြီး တယုတယ လုပ်ကြပြန်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့က အဖြစ်အပျက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် သတိရနေတာကတော့ ထိတ်လန့်မှုနဲ့ နာကျင်မှု မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို အားလုံး ဘယ်လောက် ချစ်ကြတယ်၊ ဂရုစိုက်ကြတယ်ဆိုတဲ့ အသိက ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကြည်နူးမှုပါပဲ။

ကျွန်တော့်ရဲ့ လူငယ်ဘဝကို ကြီးစိုးခဲ့တဲ့သူကတော့ အရပ် ငါးပေ နှစ်လက်မရှိတဲ့ လူ ခပ်ညက်ညက်လေး တစ်ယောက်ပါပဲ။ နာမည်က လူသာ ပါဝဲလ်။ သူက တခြားလူတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အဖေပါပဲ။

ကျွန်တော့်ကို မမွေးဖွားမီ ၁၇ နှစ်က သူ့အသက် ၂၀ ကျော်ကျော်လေး လောက်မှာ အဖေဟာ ဂျာမေကာနိုင်ငံကနေ အမေရိကားကို ပြောင်းရွှေ့အခြေချခဲ့ပါတယ်။ သူ့မိသားစုနဲ့ စတိုင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်က သာမန်အလုပ်ကို စွန့်ခွာလာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဖေဟာ ဂျာမေကာက သူ့ရဲ့ ဘဝအကြောင်းကို ဘယ်တော့မှ မပြောခဲ့ပါဘူး။ သည် အကြောင်းတွေကို မမေးခဲ့မိလို့လည်း ကျွန်တော် နောင်တ ရနေမိပါတယ်။ သူဟာ မွေး ခြင်း ကိုးယောက်ထဲမှာ ဒုတိယမြောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့မိဘတွေဟာ ဆင်းရဲပြီး ကင်းစံ တန်မြို့တော် က တော့ပ်ဟီးလ်အရပ်မှာနေကြပါတယ်။ သူ အမေရိကားကို ရောက်လာ တာဟာလည်း သူ့ရှေ့က လာခဲ့တဲ့ လူသန်းပေါင်းများစွာတို့လိုပါပဲ။ ဘဝတက်လမ်းအတွက်၊ ရင်သွေးတွေ ကောင်းစားရေးအတွက်ပါပဲ။ အဖေဟာ သစ်သီးတွေတင်လာတဲ့ ယူနိုက်တက် သစ်သီးကုမ္ပဏီရဲ့ သင်္ဘောတစ်စင်းနဲ့ ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားမြို့ကို ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ ကွန်နက်တိကပ်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ခြံကြီးတွေမှာ ဥယျာဉ်မှူးလုပ်ခဲ့ပြီး အဲဒီနောက်မှာ နယူးယောက်မြို့၊ မင်ဟက်တန်ကျွန်းက အဆောက်အအုံတစ်ခုမှာ ကြီးကြပ်သူအဖြစ် လုပ် ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အဖေဟာ ကျွန်တော်တို့မိသားစုတစ်စုလုံးအတွက် ဘဝ လုံခြုံမှုပေးပြီး သူ့ကို ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ အားလုံးရဲ့ အကြီးအကဲဖြစ်လာစေမယ့် အလုပ် ကို ရခဲ့ပါတယ်။ သည်အလုပ်ကတော့ မင်ဟက်တန် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရပ်ကွက်မှာရှိတဲ့ ဂင်းစံဘင်ကုမ္ပဏီ(နောက်ပိုင်း ဂိန်းနက်စံကုမ္ပဏီ) ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကုမ္ပဏီမှာ ကုန် ပစ္စည်းသိုလှောင်ရုံမှာ အလုပ်စခဲ့ပြီး မကြာမီ သင်္ဘောတင်စာရေး ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ထိုမှ သင်္ဘောကုန်ပစ္စည်းတင်ငှာနဲ့ အလုပ်ကြပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်မိခင်ကတော့ မောင်နှမ ကိုးယောက်ထဲမှာ အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး အဆင့်အတန်းရှိတဲ့ မိသားစုကဆင်းသက်လာသူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေ မရ ရှိခဲ့တဲ့ အထက်တန်းကျောင်းပညာကိုလည်း အမေ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ (မိသားစုပြဿနာ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အခြေအတင် ပြောဆိုကြရတဲ့အခါမှာ အဖေက “ငါ အိမ်ထောင်ဦးစီး” လို့ ဆိုလာရင် “အထက်တန်းကျောင်းတောင် ဆုံးအောင် ပညာမသင်ခဲ့ရတဲ့သူကများ” လို့ အမေက မြည်တွန် ပြောဆိုတတ်ပါတယ်)

အမေရိကားမှာလာပြီး အခြေမချခင် အမေဟာ ဥပဒေရုံးတစ်ရုံးမှာ လက်ရေးတို လက်နှိပ်စက်စာရေးမ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သူမရဲ့မိခင်အဘွား အယ်လစ် မက်ကျွိုင်ကတော့ လူကောင်သေးပြီး ချစ်စရာကောင်းတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အာဖရိက သံနဲ့ ဗြိတိသျှလေသံပေါင်းထားတဲ့ သူ့ရဲ့ စကားပြောသံဟာ ဂီတသံလိုပဲ ကျွန်တော့်ဘဝင် ကို စွဲငြိစေပါတယ်။ မက်ကျွိုင်မိသားစုနဲ့ ပါဝင်မိသားစု နှစ်စုစလုံးမှာ တခြား ဂျာမေကာ တွေလိုပဲ အာဖရိကန်၊ အင်္ဂလိပ်၊ အိုင်းရစ်ရှ်၊ စကော့ရှ်၊ ပြီးတော့ အေရာဝက်ခံ အင်ဒီးယန်း သွေးတွေ ရောနှောလို့နေပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေဘက်ကဆိုရင် ဂျူးသွေးတောင် ပါပါသေးတယ်။

အဘွားအဲလစ်ရဲ့ ကလေး ကိုးယောက်ထဲက တချို့ဟာ အရွယ်ရောက်ကုန်ကြပြီ ဖြစ်ပေမယ့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အက်ဒွင်နဲ့ သူ့လမ်းခွဲခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ အများစုဟာ သူ့အပေါ် မှီခိုနေကြတုန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အက်ဒွင် မက်ကျွိုင်က ကြံစိုက်ခင်းတစ်ခုရဲ့ အလုပ်ကြပ် တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ခင်ပွန်းနဲ့ ကွာရှင်းပြီးတဲ့နောက်မှာ အဘွားအဲလစ်ဟာ သူ့ရဲ့ မိသားစု ဘဝရပ်တည်ရေးအတွက် အလုပ်ရှာဖို့ ဂျာမေကာက ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ပထမ တော့ ပနားမား၊ ပြီးတော့ ကျူးဘား၊ နောက်ဆုံး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို ရောက် ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ သူမကိုကူညီဖို့ သမီးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော့်အမေကို အဘွားက အမေရိကားကနေ လှမ်းခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အဘွားဟာ အထည်ချုပ်စက်ရုံမှာ အလုပ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ပိုလျှံတဲ့ငွေအားလုံးကို ဂျာမေကာမှာရှိနေတဲ့ သားသမီးတွေဆီကို ပို့ခဲ့ပါ တယ်။ နောက်ဆုံးမှာ မတွေ့ရတာ ၁၂ နှစ်ကြာပြီဖြစ်တဲ့ သူမရဲ့ အထွေးဆုံးသမီး (ကျွန်တော့်ဒေါ်လေး လောရစ်) ကိုလည်း အမေရိကားကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။

ဆင်းရဲတွင်းနက်မှုကို မကြုံတွေ့ မခံစားရတဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖို့မှာတော့ သည် လို အနစ်နာခံခဲ့တာတွေ၊ မိသားစုနဲ့ တစ်ကွဲတစ်ပြားစီ နေခဲ့ရတာတွေကို စိတ်ကူး ကြည့်လို့တောင် မရပါဘူး။

အဘွားဟာ ကျွန်တော့်အမေကို မော့ဒ် အေရီယယ်လ်လို့ နာမည်ပေးခဲ့ပေမယ့် သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ အများက အေရီလို့ပဲ သိထားကြပါတယ်။ အမေဟာ လူကောင် သေးပါတယ်။ အရပ်အမောင်းက ငါးပေ တစ်လကွလောက်ပဲရှိပြီး ပြည်ပြည်ဖြိုးဖြိုးဖြစ် ပါတယ်။ မျက်နှာလှပြီး မျက်လုံးက အညိုရောင်နဲ့ ဆံပင်ကတော့ ၁၉၄၀ ပြည့်လွန်နှစ် များ စတိုင်လ်ပါပဲ။ သူ့ရဲ့အပြုံးဟာ တစ်ဖက်သားကို အရည်ပျော်သွားစေပါတယ်။ အမေဟာ အမြဲတမ်း အလုပ်များတတ်ပါတယ်။ အထည်ချုပ်စက်ရုံမှာ မီးပူထိုး၊ ကြယ်သီး တပ်၊ အစတွေ ဖြတ်ရတောက်ရနဲ့ တစ်နေ့လုံးလုပ်ပြီး အိမ်ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာ လည်း ချက်လိုက်၊ ပြုတ်လိုက်၊ အဝတ်လျှော်လိုက်၊ မီးပူထိုးလိုက်၊ အချုပ်အလုပ်လုပ်လိုက် နဲ့ တစ်ချိန်လုံး လှုပ်ရှားနေသူ ဖြစ်ပါတယ်။

အမေဟာ သမ္မတကို ထောက်ခံသူ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ အမျိုးသမီးများ အထည်ချုပ် လုပ်သားသမဂ္ဂရဲ့ အမာခံ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။

အစဦးကတော့ အဖေရော၊ အမေရောနှစ်ယောက်စလုံး နယူးဒီးလ် ဒီမိုကရက် ပါတီဝင်တွေပါ။ ကျွန်တော်တို့တိုက်ခန်းမှာ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် စစ်ကာလတုန်းက ရိုက်ထားတဲ့ သမ္မတ ဖရန်ကလင် ဒီ ရုစဗွဲလ်ထံရဲ့ ဓါတ်ပုံ ချိတ်ဆွဲထားပါတယ်။ နောက်ခံ ကတော့ ကက်ပီတော်လ် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အဆောက်အအုံနဲ့ နိုင်ငံတော်အလံပါ။ ကျွန်တော့်အမေကတော့ ခုချိန်ထိ ဒီမိုကရက် တစ်ယောက်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဖေက ၁၉၅၂ ခုနှစ်ကျတော့ ဒွိုက်အိုက်စင်ဟောင်ဝါကို ထောက်ခံမဲပေးပြီး ရီပတ်ဘလီကင် ပါတီကို ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေဟာ အမြဲ အကောင်းမြင်ဝါဒီတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အမေက တော့ ထာဝစဉ် စိတ်ပူပင်တတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စီးပွားဥစ္စာ အခြေအနေ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းလာကောင်းလာ အမေဟာ စိတ်ပူမြဲ ပူနေတာပါပဲ။ အဖေ ဆုံးသွား ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ တစ်ခါက ကျွန်တော် ခွင့်နဲ့ အမေဆီ အလည်ရောက်လာတော့ အမေက “ကိုလင်း၊ ဘဏ်ကို ငွေစုစာအုပ်ယူသွား၊ အမေရမယ့်အတိုးကို ထည့်ရအောင်” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်က အမေကို ရှင်းပြရပါတယ်။

“အဲဒီလိုလုပ်ဖို့ မလိုဘူးလေ အမေ။ ဘဏ်က အမေဆီပို့ပေးမယ့် ဘဏ် ရှင်းတမ်းထဲမှာ အတိုးကို ထည့်ထားမှာပါ။ သည်အတိုးက ဘယ်ကိုမှ ရောက်မသွားဘူး အမေရယ်၊ စိတ်သာချ”

“ငါ့အတိုးကို သူတို့ မခိုးဘူးဆိုတာ မင်းဘယ်လိုလုပ်သိနိုင်မှာလဲ” လို့ အမေက ပြောပြီး သူ့အိပ်ခန်းထဲဝင်သွားပါတယ်။ ပြီးတော့ ပန်းရောင် သကြားလုံး ဘူးဟောင်း တစ်ခုထဲက ဘဏ်စာအုပ်ကိုထုတ်ယူပြီး ကျွန်တော့်လက်ထဲ ထိုးပေးပါတယ်။ ကျွန်တော် လည်း တာဝန်ကျေစွာနဲ့ပဲ ဘဏ်ကို လျှောက်သွားပြီး သူ့အလိုကျ လုပ်ပေးရပါတယ်။

အဖေနှမ ဒေါ်လေးဘယ်ရီလ် (အခုစာရေးနေတဲ့အချိန်မှာ အသက် ၉၀ ရှိပြီ) ပြောပြချက်အရဆိုရင် ကျွန်တော့်မိဘတွေဟာ ဟာလင်မ်အရပ်မှာရှိတဲ့ အဘွားမက်ကျွိုင် တိုက်ခန်းမှာ ဆုံတွေ့ကြတာပါ။ အဘွားဟာ သူ့သားသမီးတွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် တဲ့အပြင် ဝင်ငွေအပို အနည်းအကျဉ်း ရလိုရငြား သူ့ဆွေမျိုးတွေနဲ့ ဂျာမေကာက ပြောင်းရွှေ့ အခြေချလာသူတွေကို သူ့အိမ်မှာ ငွေယူပြီး တည်းခိုခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်တည်းခိုနေထိုင်ကြသူတွေထဲက တစ်ယောက်ကတော့ အဖေ လူသာပါဝဲလ် ဖြစ်ပါ တယ်။ သည်လိုနဲ့ တစ်အိမ်ထဲမှာ အတူနေကြရင်း အဖေနဲ့အမေဟာ ငြိတွယ်သွားကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ဘဝ စောစောပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့မိသားစုဟာ ဟာလင်မ်အရပ်နဲ့ တခြားနေရာတွေမှာ နေခဲ့ပြီး ၁၉၄၃ ခုနှစ် ကျွန်တော့်အသက်ခြောက်နှစ်မှာ နယူး ယောက်မြို့ ဘရွန်စ်တောင်ပိုင်းက ဟန့်တံဖွိုင်အရပ်ကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အရပ်က အိမ်အမှတ် ၉၅၂၊ ကယ်လီလမ်းမှာ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းလာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်မှာ ပြသခဲ့တဲ့ ဖော့တ် အာပါးချီး၊ သ ဘရွန်စ်ရပ်ရှင်ကားတွေဟာ ကျွန်တော်နေခဲ့တဲ့ အရပ်က ရဲစခန်းကို အခြေခံထားပါတယ်။ သည်ရပ်ရှင်ကားတွေ အထဲမှာ

ကျွန်တော်နေခဲ့တဲ့ ရပ်ကွက်ကို တကယ့် ဗရုတ်သုတ်ခ နေရာအဖြစ် သရုပ်ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ စုတ်ပြတ်နေတဲ့ လူနေတိုက်ခန်းတွေ၊ အမှိုက်သရိုက်တွေ၊ ပြန့်ကျဲနေတဲ့လမ်းတွေနဲ့ လူရမ်းကားဂိုဏ်းတွေ၊ ဆေးသမားတွေ၊ ပြည်တန်ဆာတွေကျက်စားတဲ့ တကယ့်ကို စုတ်စုတ်ပြတ်ပြတ် ဒုစရိုက်လွှမ်းနေတဲ့နေရာအဖြစ် ပြထားပါတယ်။

* * *

ကျွန်တော်ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတဲ့ ဟန်.တ်ပွိုင်အရပ်ဟာ သစ်ပင်၊ ပန်းမန်တွေ ဝေဝေဆာဆာနဲ့၊ ခြံဝင်းနဲ့ အိမ်တွေရှိတဲ့ နေရာမျိုး မဟုတ်ပေမယ့် သည်ရပ်ရှင်ကားတွေ ထဲမှာ ပြသခဲ့သလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တံခါးတွေနဲ့ ပြတင်းပေါက်တွေကို ကျွန်တော်တို့ သော့ခတ်ခဲ့ရပါတယ်။ အိမ်ရှေ့တံခါးရဲ့ နောက်ဘက်မှာ သံချောင်းကြီးတစ်ချောင်းကို မင်းတုံးအနေနဲ့ အသုံးပြုခဲ့တာကိုလည်း ကျွန်တော် အမှတ်ရနေပါသေးတယ်။ အဲဒီအချိန် တုန်းက သူခိုးဝင်ခိုးတယ်ဆိုတာ မဆန်းတဲ့ကိစ္စပါ။ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲမှုတွေဟာလည်း တိုးပွားနေပြီး လမ်းထဲမှာ ရိုက်ပွဲတွေ၊ ဓါးထိုးမှုတွေ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ လူဆိုးဂိုဏ်းတွေက တုတ်တွေ၊ ပုလင်းတွေ၊ အုတ်ခဲတွေ၊ လုပ်သေနတ်တွေ အသုံးပြုပြီး တစ်ဘက်နဲ့တစ်ဘက် စစ်ခင်းခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ရပ်ရှင်ကားတွေမှာ ပြသခဲ့သလိုတော့ အခြေအနေ မဆိုးသေးပါဘူး။ ဟန်.တ်ပွိုင်အရပ်မှာ ကျွန်တော်ကြီးပြင်းလာတဲ့ အချိန်တုန်းက လူမျိုးရေး နဲ့ ပတ်သက်လို့ သည်းညည်းခံမှုတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ မိသားစု အများစုတို့ဟာ လုံခြုံမှု ရှိခဲ့ကြပါတယ်။

အုတ်နဲ့ဆောက်ထားပြီး အထပ်လေးထပ်ပါတဲ့ တိုက်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့ နေထိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က တတိယအထပ်၊ အခန်းတစ်ခန်းမှာ အိပ်ခန်းလေးခန်းပါပြီး တစ်ထပ်မှာ မိသားစု နှစ်စု နေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နေတဲ့တိုက်ခန်းမှာ စုစုပေါင်း မိသားစု ရှစ်စု ရှိပါတယ်။ အိမ်ပေါ်ကဆင်းလာပြီး ကယ်လီလမ်းကို ထွက်လိုက်တာနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကမ္ဘာလေးတစ်ခုလုံးကို မြင်ရတော့တာပါပဲ။ ဘယ်ဘက် သုံးဘလောက် ရောက်သွားလိုက်ရင် ကျွန်တော်တက်ခဲ့တဲ့ မူလတန်းကျောင်းကို ရောက်ပါတယ်။ နောက်ထပ် တစ်ဘလောက် လောက်ထပ်ပြီး လျှောက်လိုက်ရင် ကျွန်တော်တက်ခဲ့တဲ့ အလယ်တန်းကျောင်းကို တွေ့ရပါမယ်။ သည်ကျောင်းနှစ်ကျောင်းကြားမှာ ကျွန်တော်တို့ သွားနေကျ စိန့်.မာဂရက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းရှိပါတယ်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ် ဘလောက် အနည်းငယ်လောက်မှာတော့ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တက်ခဲ့တဲ့ အထက်တန်းကျောင်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်တို့အိမ်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် အိမ်နံပါတ် ၉၅၅ မှာ ကျွန်တော့်ဒေါ်လေး ဂိုင်သာနဲ့ ဦးလေး အယ်လ်ဖရက်ဒ် ကွတ်တို့ နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ကျောင်းသွားရင် အန်တီလော်ရစ္စနဲ့ ဦးလေးဗစ္စတို့နေတဲ့ အိမ်နံပါတ် ၉၃၅ ကို ဖြတ်သွားရပါတယ်။ အဲဒီက

ဆက်ပြီး လျှောက်လာရင်တော့ ကျွန်တော် ခေါင်းကို အမေ မေဘယ်လ် အီဗာဒါ နီဘရက်ရှိနဲ့ မိသားစုတွေနေထိုင်ကြတဲ့ အမှတ် ၉၃၂ ကို ရောက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်ကို ဘာနားနားကယ်လီလို ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့နေတဲ့ သည်နေရာကို ဘယ်တော့မှ 'ဂဲတို'လို့ မခေါ်ခဲ့ပါဘူး။ ဂဲတိုဆိုတာက ဥရောပ တစ်နေရာရာမှာ ရှိတာပါ။ ကျွန်တော်တို့နေတာ တင်းနီမင်းလို ခေါ်တဲ့ တိုက်ခန်း တွဲကြီးတွေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နယူးယောက်မြို့ကြီးကို ကြီးတယ်။ သည်မှာနေတဲ့လူတွေဟာ ခင်ခင်မင်မင် ရင်းရင်းနှီးနှီး မရှိကြဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် နေကြတယ်လို့ ပြင်ပက လူတွေက မြင်ကြပါတယ်။ အမှန်ကတော့ သည်လို မဟုတ်ပါဘူး။ ခုချိန်ထိအောင် နယူး ယောက်ဟာ ရပ်ကွက်တွေ စုပေါင်းထားတဲ့ မြို့ဖြစ်ပြီး မြို့ငယ်လေးတွေမှာလို တစ်ယောက် ကိုတစ်ယောက် ကောင်းကောင်း သိကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘာနားနားကယ်လီ ရပ်ကွက်မှာလည်း သည်လိုပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့နေတဲ့ လမ်းတွေကိုဆက်ထားတဲ့ ရိပ်သာလမ်းတွေဟာ ပုံစံ တထရာတည်းဖြစ်ပြီး ဘလောက်တိုင်းမှာလိုလို သကြားလုံးဆိုင်တွေကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ သည်ဆိုင်တွေကို များသောအားဖြင့် ဥရောပက ဂျူးလူမျိုးတွေက ပိုင်ကြသလို ဒေးလီး နယူးစ်၊ ပို.စ် စတဲ့သတင်းစာတွေကိုလည်း တင်ရောင်းကြပါတယ်။ အဆင့်မြင့်တဲ့ နယူးယောက် တိုင်းမ်စ်ကို ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးနားချင်းတွေ ဘယ်သူမှ မဖတ်ကြပါဘူး။ သည်စတိုးဆိုင်လေးတွေဟာ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းတွေနဲ့ ဈေးပေါတဲ့ သကြားလုံး၊ ရေခဲမုန့်၊ အချိုရည်တွေကိုလည်း ရောင်းကြပါတယ်။

ကလေးဘဝမှာ ကျွန်တော် စိတ်အလှုပ်ရှားခဲ့ရဆုံးကတော့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အပြီးမှာ အဝတ်လျှော်စက်နဲ့ အဝတ်လျှော်လို့ရတဲ့ဆိုင်တွေ ပေါ်လာတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အမေအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဝတ်အစားတွေကို အဝတ်လျှော်ခုံပေါ်တင်ပြီး ပင်ပင်ပန်းပန်း ပွတ်တိုက်လျှော်ဖွတ်စရာ မလိုတော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် အဖေကတော့ သူ့ရှုပ်အင်္ကျီတွေကို တရုတ် ပင်းမင်းဆိုင်ကိုပဲ ပို့ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် အရွယ်ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ တောင်ပိုင်းဘရွန်စ်အရပ်ဟာ ကျွန် တော်အတွက် စိတ်လှုပ်ရှားစရာ နေရာတစ်နေရာပါပဲ။ သည်ထက် ပိုအဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ နေရာကို ကျွန်တော် မတမ်းတမိခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော် အသက် ရှစ်နှစ်အရွယ်၊ တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော့်မိဘတွေဟာ တခြား ဆွေမျိုးတွေနဲ့အတူ လောင်းအိုင်လန်ကျွန်းပေါ်က စက်ဂ်ဆိပ်ကမ်းမှာ အိမ်ငယ်လေးတွေ ကို ငှားရမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က အပြင်ဘက်မှာ တစ်ယောက်တည်း ဆော့နေပါ တယ်။ ခါးကို မြေကြီးထဲ ထိုးသွင်းဖို့ ကြိုးစားနေရင်းက မြေကြီးတချို့ ကျွန်တော့်မျက်လုံး ထဲ ဝင်သွားတဲ့အတွက် ငိုယိုပြီး အိမ်ငယ်လေးထဲ ပြေးဝင်သွားပါတယ်။ ဒေါ်လေးလောရစွ က ကျွန်တော့်မျက်လုံးထဲက မြေကြီးတွေကိုထုတ်ပေးနေတုန်းမှာ ကျွန်တော်က တအိအိ လုပ်နေပါတယ်။

ကျွန်တော်အပြင်ဘက်ကို ထွက်လာတော့ ဒေါ်လေးလောရစွက ဒေါ်လေး
ဂိုင်သာကို ပြောတဲ့စကား ကြားလိုက်ရပါတယ်။

“သည်ကောင်လေးဟာ ဘယ်လိုလဲ မသိဘူး။ သိပ်ပြီး အငိုသန်တာပဲ”

သည်စကားဟာ ကျွန်တော့်ကို ထိုးနှက်လိုက်သလိုပါပဲ။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကြာပြီးတဲ့
နောက်မှာတောင် သည်ဖြစ်ရပ်ကို စုံစုံစိစိ သတိရနေသေးတဲ့အတွက် ကျွန်တော်
ဘယ်လောက် စိတ်ထိခိုက်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ငိုတာ ဘယ်သူမှ
မမြင်တွေ့ စေရတော့ဘူးလို့လည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစဉ်သဖြင့်တော့လည်း
သည်အတိုင်း မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်အသက် ကိုးနှစ်အရွယ်မှာ ပါဝဲလ် မိသားစုအတွက် ပြဿနာ အကြီး
အကျယ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် သုံးတန်း အောင်ပြီး လေးတန်းကို တက်ခဲ့ရပါတယ်။
ဒါပေမယ့် အဆင့်ကောင်းကောင်းနဲ့ အောင်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ “နည်းနည်း ထိုင်းတယ်”
ဆိုတဲ့ သဘောသက်ရောက်တဲ့ မှတ်ချက်နဲ့ပါ။ သည်ကိစ္စဟာ ကျွန်တော်တို့ မိသားစု
အတွင်းမှာပဲ လျှို့ဝှက်ထားရမယ်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ဂျာမေကာကျွန်းသားတွေအဖို့
ပညာရေးဟာ ဘဝတက်လမ်းအတွက် ထွက်ပေါက်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အစ်မက
ထူးချွန်တဲ့ ကျောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကောလိပ်ကို တက်ရပါတော့မယ်။ ကျွန်
တော်ကတော့ လေးတန်းမှာ အခက်အခဲတွေနဲ့ တွေ့နေရပါပြီ။ ကျွန်တော့်မှာ အရည်
အချင်း မရှိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ လိုနေတာက ကြိုးစားမှုပါ။ ကျွန်တော်ဟာ
ပျော်ပျော်နေတတ်တဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်၊ ပြောဆို ဆုံးမရလွယ်သူ၊ စိတ်သဘော
ကောင်းသူ၊ ဒါပေမယ့် ဦးတည်ချက်မဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

လမ်းပေါ်က ကစားခုန်စားတွေကို နှစ်သက်ပေမယ့် ကျွန်တော်ဟာ အားကစား
ဖက်မှာလည်း မဖြစ်မြောက်ခဲ့ပါဘူး။ တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ကွင်းလွတ်
တစ်ခုထဲမှာ ဘောလုံးကစားနေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ အဖေ လမ်းလျှောက်
လာတာကို ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီနေ့က ကစားရာမှာ ကျွန်တော်အတွက်
ဘာမှအဆင်မပြေတာမို့ အဖေ ကျွန်တော်တို့ ကစားနေတဲ့ဆီ မလာဘဲ လမ်းဆက်
လျှောက်သွားဖို့ ကျွန်တော် ဆုတောင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဖေကရပ်ပြီး ကျွန်တော်
တို့ကစားတာကို ကြည့်နေပါတော့တယ်။ အဖေရပ်ကြည့်နေတဲ့ တစ်ချိန်လုံးလိုလို
ပစ်ပေါက်လာတဲ့ဘောလုံးကို ဘက်တန်နဲ့ ရိုက်လိုက်တိုင်း မထိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။
တစ်ခါလည်းမဟုတ်၊ နှစ်ခါလည်းမဟုတ်။ ဘောလုံးနဲ့ ဘက်တန် လွဲလွဲနေပါတယ်။
ရှက်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့။ သည်နေ့ထိတောင် အမှတ်ရနေပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့
ပတ်သက်ပြီး အဖေဟာ မှန်းချက်နဲ့ နှမ်းထွက်မကိုင် ဖြစ်ရတိုင်း ကျွန်တော် ခံစားခဲ့ရ
ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အဖေ အလိုမကျ ဖြစ်ရပေမယ့် ကျွန်တော့်ကို ဆူခဲ
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာတော့ မသုံးမသန့် အမြဲဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

အမေရိကားမှာ စီးပွားရေးကပ်ကြီး ဆိုက်ခဲ့မှုနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကျွန်တော် ဘာမှ မမှတ်မိပါဘူး။ ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေ တစ်လျှောက်လုံးမှာ ကျွန်တော့်မိဘတွေက အလုပ်နဲ့ မြနေကြတဲ့အတွက် ကံကောင်းတယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပါ။ အမှန်တကယ်ပဲ တောင်တမူတွေ၊ ကြောင်ကြမူတွေ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ထဲ အမေရိကား ဝင်ရောက်ခဲ့တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော့်အသက်က လေးနှစ်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ အသက်ငယ်သေးပေမယ့် စစ်ကာလနှစ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စုံစုံစေ့စေ့ အမှတ်ရနေပါတယ်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော် အထက်တန်းကျောင်းတက်တော့ တိုင်းပြည်က စစ်ထဲ ပါနေပြန်ပါတယ်။ သည်တစ်ခေါက်တော့ ကိုရီးယားမှာပါ။ စစ်တိုက်တာကို အနီးကပ် မတွေ့မြင်ဖူးသေးတဲ့ အခြားကောင်လေးတွေလို တိုက်ရေးခိုက်ရေးကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော့်နာမည် အသံထွက်ကို ပြောင်းလဲပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်မတိုင်မီက ကျွန်တော့်နာမည်က ‘ကာလင်း’လို့ အသံထွက်ပါတယ်။ ဂျာမေကာကျွန်းသားတွေသုံးတဲ့ ဗြိတိသျှအသံထွက်ပါပဲ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ရဲ့ ပထမဆုံး အမေရိကန် စစ်သူရဲကောင်းရဲ့ နာမည်ဟာ ကျွန်တော့်နာမည်နဲ့ စာလုံးပေါင်းတူပေမယ့် ကိုလင်းလို့ အသံထွက်ပါတယ်။ သူ့နာမည်အပြည့်အစုံက ကိုလင်း ပီ ကယ်လီဂျူနီယာပါ။ သူဟာ ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဂျပန်တွေတိုက်ခိုက်ပြီး နှစ်ရက်အကြာမှာ ဂျပန်တိုက်သင်္ဘော ‘ဟာယုန’ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ လေကြောင်းတပ်ဖွဲ့ဝင် စစ်သည်တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးခဲ့ပြီးနောက်မှာ ထူးချွန်စွာ တာဝန်ထမ်းရွက်မှု ဆုတံဆိပ်ကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကိုလင်း ပီ ကယ်လီရဲ့ နာမည်က ကောင်လေးတိုင်းရဲ့ ပါးစပ်ဖျားမှာ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ သည်နာမည်က ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတွေရဲ့ ပါးစပ်ဖျားမှာလည်း ရေပန်းစားနေတော့ ကျွန်တော်ဟာ ‘ကယ်လီလမ်းထဲက ကိုလင်း’ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့် မိသားစုတွေကတော့ သည်ကနေ့တိုင် ကာလင်းလို့ပဲ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မနှစ်သက်တဲ့ သည်နာမည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး “ဘာဖြစ်လို့ သည်နာမည်ကိုမှ ရွေးခဲ့တာလဲ” လို့ အဖေ့ကို တစ်ခါက မေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ သည်နာမည်က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားတဲ့ ဘေးဘိုးဘီဘင်တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ နာမည်လားပေါ့။ အဖေက “မဟုတ်ဘူး။ မင်းကိုမွေးတဲ့နေ့က သင်္ဘော လက်မှတ်တစ်စောင်ပေါ်မှာ သည်နာမည်ကို ဖတ်လိုက်ရလို့” လို့ ဖြေပါတယ်။

ခပ်ငယ်ငယ်က ကျွန်တော် စန္ဒရား သင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုမှ သင်လို့ မရလို့ နောက်ဆုံးတော့ စန္ဒရားကိစ္စ နိဂုံးချုပ်သွားပါတော့တယ်။ နောက်တော့ ပလွေမှုတ် သင်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစ်မမယ်ရီလင်က ကျွန်တော့်ရဲ့ ပလွေသံက ရယ်စရာကောင်းတယ်လို့ ဝေဖန်လာတဲ့အခါမှာ ပလွေမှုတ်တာကိုလည်း ကျွန်တော် လက်လျှော့လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဂီတသမား ဖြစ်မလာနိုင်ဘူး ဆိုတာကတော့ သိသာထင်ရှားနေပါပြီ။

သည်အချိန်အထိ ကျွန်တော်ဟာ ရောင့်ရဲတဲ့ ချာတိတ်တစ်ယောက် ဖြစ်နေဆဲပါ။ ကျွန်တော့်မိသားစုတွေကပေးတဲ့ နွေးထွေးမှုနဲ့ လုံခြုံမှုအလယ်မှာ ဘဝကို ရောင့်ရဲကျေနပ် နေခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အိမ်ထောင်စုဟာ မိခင်ဦးစီးတဲ့ အိမ်ထောင်စုပါပဲ။ ကျွန်တော့်ဦးလေးတွေကို ကျွန်တော်ချစ်ပါတယ်။ သူတို့ဟာ ပျော်တတ်ကြပြီး ရွတ်နောက်နောက်လည်း လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ထဲကအများစုဟာ သူတို့ဇနီးတွေလောက်ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး မရှိကြပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ မိသားစု အသိုင်းအဝန်းက မိန်းမတွေဟာ မိသားစုဝင်တွေ ထားရမယ့် စံနှုန်းတွေကိုချမှတ်၊ ကလေးတွေကိုပုံသွင်းပြီး သူတို့ကလေးတွေတိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေကတော့ ချွင်းချက်ပါပဲ။ လူသာပါဝင်လာ လူကောင် ငယ်ရင်သာငယ်ရမယ်၊ ဥပမိရုပ်အနေနဲ့လည်း ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် မရှိရင်သာ နေရမယ်၊ သူ့ကိုကြည့်ရတာ ရယ်စရာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမယ်၊ ဒါပေမယ့် သူဟာ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုရဲ့ အိမ်ဦးနတ်ပါပဲ။ သူ့ကို အားလုံးက ရိုသေလေးစားဆရာတင်ကြပါတယ်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော့်အစ်မဟာ နယူးယောက်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းက ကောလိပ်တစ်ခုကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး နယူးယောက်ဘူတာရုံကြီးအထိ လိုက်ပို့ပြီး အမြန်ရထားပေါ်တင်ပေး လိုက်ပါတယ်။ ရထားက ဘတ်ဖဲလို့ပြည်နယ် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်ကိုသွားမယ့် ရထားဖြစ်ပါတယ်။ အဖေက တွေ့သမျှ လူတွေကို ဘောက်ဆူး လိုက်ပေးနေပါတော့တယ်။ ပစ္စည်းထမ်း ပေါ်တာ၊ ရထားလက်မှတ်သိမ်းနဲ့ ရထားမောင်းသူတွေကို ပိုက်ဆံပေးရင်းက

“ကျုပ်သမီးလေးကို ဂရုစိုက်ကြပါ။ ဘေးကင်းရန်ကင်းနဲ့ လိုရာခရီးရောက်အောင် ဂရုစိုက်ပေးကြပါ” လို့ ပြောနေပါတယ်။

အဖေ အခုလို ငွေတွေကိုပေးနေတဲ့အတွက် ကျွန်တော် ရှက်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက သည်အတိုင်းပါပဲ။ အားလပ်ရက်တွေမှာ သူဟာ စာပို့သမား၊ အမှိုက်ကြုံးသမားတွေကိုလည်း ဘောက်ဆူးတွေ ပေးတတ်ပါတယ်။

ဘောလုံးပွဲရာသီဆိုရင် ကျွန်တော်ဟာ အကောင်းဆုံး ဘောလုံးသမား မဟုတ်ပေမယ့် အဖေဟာ ကျွန်တော့်ကို အကောင်းဆုံး အကာအကွယ်ခေါင်းဆောင်းကို ဝယ်ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပထမဆုံး စက်ဘီးအဖြစ်လည်း အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ Columbia Racer အမျိုးအစားကို ဝယ်ပေးပါတယ်။ အဝတ်အစားဝယ်ဖို့ လိုတဲ့အခါဆိုရင်လည်း အဖေက

“ဟောဒီမှာ ဈေးဝယ်ကတ်ပြား။ မေစီကုန်တိုက်ကြီးမှာ သွားပြီး ကြိုက်တာဝယ်” လို့ ကတ်ပြားကို ထုတ်ပေးပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံး ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကို လုပ်ခဒေါ်လာ

၆၀ ထက် ပိုမရတဲ့ သင်္ဘောတင် အလုပ်ကြပ်တစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ဖြည့်ဆည်းပေး
ခဲ့တာတွေဖြစ်ပါတယ်။

ခရစ္စမတ်နေ့၊ တစ်နေ့မှာ အဖေ လူတွေအများကြီး ဖိတ်ထားတာကို အမေက
ကန့်ကွက်လိုက်ပါတယ်။ အဖေက နှစ်စဉ် သည်လိုပဲ လုပ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ကတော့
အမေက လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေများလွန်းလို့ မနိုင်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အဖေက ဘာ
မပြောညာမပြောနဲ့ အပြင်ထွက်ပြီး လူ ၅၀ လောက် ဖိတ်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ အလုပ်
မနိုင်ရင် အစားအသောက်တွေကို အပြင်ကမှာမယ်လို့ အမေ့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။

အဖေ့ရဲ့ တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ပေးပုံတွေဟာ တစ်ဖက်သားရဲ့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ
မှုတွေကို ပြေပျောက်စေပါတယ်။ လူသာ ပါဝင်လာတာ အများရဲ့ ခေါင်းကိုင်အဖေ ဖြစ်လာ
ခဲ့ပါတယ်။ အကြံဉာဏ်လိုတဲ့သူတွေ၊ အိမ်တွင်းရေးပြဿနာနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရသူတွေ၊
အလုပ်ရဖို့ အကူအညီ လိုတဲ့သူတွေဟာ သူ့ဆီရောက်လာတတ်ကြပါတယ်။ ဂိန်းနက်စ်
ကုမ္ပဏီက စံချိန်မမီတဲ့ အဝတ်အစားတွေနဲ့ အဝတ်အထည်အုပ်တွေကို အိမ်သယ်လာ
တတ်ပြီး လက်ကားဆိုင်တွေမှာ ရောင်းရင်ရောင်း ဒါမှမဟုတ် မရှိတဲ့သူတွေကို ပေး
တတ်ပါတယ်။ မြို့လယ်မှာဆို သည်လိုမျိုး သူမလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်းကောင်း ကယ်လီ
လမ်းမှာ သူနေရတာ သဘောကျတာပါပဲ။

ဂိန်းနက်စ်ကုမ္ပဏီက လက်ပြောင်းလက်လွှဲလုပ်တဲ့အခါမှာ အဖေက ကုမ္ပဏီမှာ
ရှယ်ယာပါဖို့ ကြိုးစားခဲ့သေးပေမယ့် ငြင်းပယ်ခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ သည်ကုမ္ပဏီအတွက်
သူဟာ ၂၃ နှစ်လုံးလုံး အလုပ်လုပ်ပေးခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ သည်လိုလုပ်လိုက်တာ တရားမျှတ
မှု မရှိဘူးလို့ အဖေက ထင်မြင်သုံးသပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေဟာ တကယ်ပဲ စိတ်ပါလက်ပါနဲ့
ရှယ်ယာဝယ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သလားဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော် ဘယ်သောအခါမှ မသိခဲ့ရပါ
ဘူး။ ဖျော်လင့်သလိုဖြစ်လာလို့ စိတ်ပျက်ခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာ အဖေဟာ ဂိန်းနက်စ်ကုမ္ပဏီ
ကို စွန့်ခွာခဲ့ပြီး ရှုလ်ကုမ္ပဏီမှာ အလားတူရာထူးနဲ့ အလုပ် ဝင်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်
ကုမ္ပဏီဟာလည်း အထည်တွေကို လက်ကားဖြန့်ပါတယ်။ သည်ကုမ္ပဏီ ပိတ်လိုက်တဲ့အထိ
လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာတော့ အဖေဟာ နောက်အလုပ်တစ်ခုရဖို့ အသက်က
သိပ်ကြီးသွားခဲ့ပါပြီ။

သူ့လိုပဲ ဂျာမေကာက လူတွေဟာ သည်နိုင်ငံကို လက်မလာနဲ့ ရောက်လာခဲ့ကြ
တာဖြစ်ပါတယ်။ မနက်တိုင်း မြေအောက်ရထားဘူတာရုံကို သွား၊ တစ်နေကုန် နားတွေလို
ရုန်းကန် အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြရပြီး အိမ်ကို ည ၈:၀၀ နာရီမှ ရောက်ပါတယ်။ သည်နည်းနဲ့
မိသားစုတွေရဲ့ စားဝတ်နေရေးနဲ့ ကလေးတွေရဲ့ ပညာရေးကို တာဝန်ယူခဲ့ကြရပါတယ်။
သည်လို လုပ်နိုင်တယ်ဆိုရင် သူတို့ဟာ တခြားလူတွေနဲ့ တန်းတူမဟုတ်ဘူးလို့ ဘယ်သူပြောဝံ
ပါသလဲ။ အဲဒါကတော့ အဖေ့ရဲ့ ခံယူချက်ပါပဲ။ တစ်နေ့ကျရင် ကံအလှည့်နဲ့ ကြုံပြီး ချမ်း
သာကြွယ်ဝလာမယ်၊ အမြဲတမ်း နဖူးပေါ်ကချွေး ခြေမထိမှ ပိုက်ဆံရတဲ့အလုပ်မျိုးကို
လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အိပ်မက်ကတော့ အမြဲတမ်း ရှိနေပါတယ်။

နံနက်ခင်းတစ်ခုကို ကျွန်တော် အမှတ်ရလို့နေပါတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှ အသိ မပေးဘဲ အဖေက သူ့နှမနဲ့ ဖုန်းဆက်စကားပြောပါတယ်။

“ဘယ်ရီလ်၊ သည်နေ့ဘာထိုးလဲ။ ၄၃၁ လား၊ တဲ့လား၊ အတွဲလား၊ အေး ကောင်းပြီ။ ဆင့်ငါးဆယ်ဖိုး လုပ်လိုက်ပါ”

ခဏအကြာမှာ နံပါတ်လောင်းကစားခိုင်းတွေဟာ လောင်းကြေးကို လာပြီးယူပါ တယ်။ အဖေတို့ကတော့ တစ်နေ့နေ့မှာ ကံပွင့်ပြီး ပွက်နိုးနိုး ကြုံရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့် ကြပါတယ်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော် မောရစွ အထက်တန်းကျောင်းကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ကနေ ညာဘက်ကိုကွေ့ပြီး ဘလောက်အနည်းငယ်လောက် လျှောက်လိုက်ရင် သည် ကျောင်းကိုရောက်ပါတယ်။ အစ်မ မယ်ရီလင်ကတော့ အကျော်အမော် ဝေါ်လ်တင်န် အထက်တန်းကျောင်းမှာ စာသင်ကြားနေပါပြီ။ မိဘတွေရဲ့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် တခြား အရှိန်အဝါကြီးမားတဲ့ ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်တဲ့ စတူးဗေဆွန် အထက်တန်းကျောင်းကို တက်ဖို့ ကျွန်တော် ကြိုးစားခဲ့ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော့်ကို အကြံပေး လမ်းညွှန်သူရဲ့ အကြံပြုချက်စာ အခုထက်ထိ ကျွန်တော့်မှာ ရှိပါသေးတယ်။ “သည်ကျောင်းကို တက်ဖို့ အကြံမပြုပါ”လို့ ရေးထားပါတယ်။ မောရစွ အထက်တန်းကျောင်းကတော့ လာသမျှ ကျောင်းသားကို လက်ခံတဲ့ကျောင်းပါပဲ။

အဲဒီအချိန်အထိ ကျွန်တော့်မှာ ဘာဦးတည်ချက်မှ မရှိသေးပါဘူး။ ဘာမှ မယ် မယ်ရရ လုပ်ချင်စိတ်လည်း မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော် အကြိုက်ဆုံးကတော့ သူငယ်ချင်းတွေ နဲ့ လျှောက်သွားတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ လျှောက်နေကျလမ်းကတော့ ကယ်လီလမ်းက နေ ၁၆၃ လမ်း၊ ပြီးတော့ တောင်ဘက် ဘိုလေးဗတ်တိုကိုပတ်၊ ဝက်ချက်စတာရိပ်သာ လမ်းအထိသွားပြီး အိမ်ပြန်ကြပါတယ်။ စနေနေ့ မနက်တွေမှာဆိုရင် တစ်ဖဲနီရုပ်ရှင်ရုံ မှာ ကောင်းဘွိုင်ရုပ်ရှင်ကားတွေ ကြည့်တတ်ကြပါတယ်။

တနင်္ဂနွေနေ့တွေမှာတော့ စိန်မာဂရက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို ကျွန်တော်တို့ မိသားစု တက်ကြပါတယ်။ အဖေက သည်မှာ အကြီးတန်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တာဝန်ကို ယူထားပြီး အမေကတော့ ဘုရားကျောင်းရဲ့ ဘုရားစင် ပြင်ဆင်မွမ်းမံရေးအဖွဲ့ကို ဦးဆောင် ရပါတယ်။ မယ်ရီလင်ကတော့ ကလေးတွေဝတ်ပြုပွဲတွေမှာ စန္ဒရား တီးပေးရပြီး ကျွန် တော်က ဘုန်းကြီးရဲ့အကူအဖြစ် တာဝန်ယူရပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ဘာသာရေးကို ယုံကြည်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပေမယ့် သူတော်စင် တစ်ယောက်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွေရဲ့ တစ်နေ့မှာ ဖာသာ ဝီဒန်းဟာ စိန်မာဂရက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်း မဏ္ဍိုင်နှစ်ခုရဲ့သားဖြစ်သူ ကျွန်တော့်ကို ပိမ်စတီးလ် အနီးက ဘုရားရှိခိုးကျောင်း စခန်းတစ်ခုဆီလွှတ်ဖို့ ရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစခန်းကို ကျွန်တော်ရောက်သွားတာနဲ့ မဆိုင်းမတွဆိုသလိုပဲ ကျွန်တော်ဟာ အပေါင်းအသင်း မှားခဲ့ပါတယ်။ တစ်ညမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ မိတ်ဆွေသစ်တွေနဲ့ ဘီယာဝယ်ဖို့ အပြင်ကို ခိုး

ထွက်ကြပါတယ်။ ပြန်ရောက်တော့ ပုလင်းတွေကို အိမ်သာ ရေတိုင်ကီထဲမှာ အအေးခံပြီး ဂှက်ထားခဲ့ကြပါတယ်။ သိပ်မကြာပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘိယာပုလင်းတွေကို လူကြီးတွေ တွေ့သွားကြပါတယ်။ စခန်းကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲတဲ့ ဘုန်းကြီးက စခန်းဝင်အားလုံးကို အစည်းအဝေးခန်းမထဲ ခေါ်လိုက်ပါတယ်။

သူက ကျွန်တော်တို့ကို ခြိမ်းလည်း မခြိမ်းခြောက်၊ ဆူလည်း မဆူခဲ့ပါဘူး။ ယောက်ျားပီပီ ဝန်ခံဖို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှမပြောဘဲနေလိုက်ရင် မုချ လွတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့စကားတွေက ကျွန်တော့်ကို တော်တော်လေး ထိသွားတဲ့အတွက် ကျွန်တော် မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး “ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တာပါ။ ဖာသာ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော်ရဲ့ မိုက်ဖော် မိုက်ဖက် နှစ်ယောက်က လည်း မတ်တပ်ထပြီး ဝန်ခံလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကို ရထားနဲ့ နယူးယောက်ကို ပြန်ပို့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အပြစ်ကျူးလွန်ကြောင်း သတင်းက အိမ်ကို အရင်ရောက်နှင့်နေပါပြီ။ ကြိုးစင်ပေါ် တက်ရမယ့် ရဝေတံသာလို့ ဝက်ချက်စတာရိပ်သာလမ်းထဲ လေးလံတဲ့ ခြေလှမ်းတွေနဲ့ ကျွန်တော်လျှောက်လာခဲ့ပြီး ညာဘက်မှာရှိတဲ့ ကယ်လီလမ်းထဲကို ချိုးဝင်ခဲ့ပါတယ်။ အိမ်နံပါတ် ၉၅၂ ကိုရောက်တော့ အမေ့ကို တွေ့ရပါတယ်။ အမေ့ရဲ့ တည်ငြိမ် အေးဆေးတဲ့မျက်နှာက တင်းမာနေပါတယ်။ အမေက ကျွန်တော့်ကို ဆဲဆိုလို့ပြီးတဲ့ အခါမှာတော့ အဖေ့အလှည့် ရောက်လာပါတယ်။ ထာဝရ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်းကို ခံရ တော့မှာပါလားလို့ ကျွန်တော် စဉ်းစားမိလိုက်တဲ့အချိန်မှာပဲ ဖာသာ ဝိဒန်းဆီက ဖုန်းလာ ပါတယ်။

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ကောင်လေးတွေက မကောင်းတာတွေလုပ်ခဲ့တယ်” လို့ သူက အဖေ့ကို ပြောပြပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားရဲ့ ကိုလင်းက သူ့မှာ တာဝန်ရှိကြောင်း ဝန်ခံခဲ့တယ်။ သူက စံနမူနာပြလိုက်တော့ တခြားကောင်လေးတွေကလည်း သူတို့အပြစ်ကို ဝန်ခံလာကြတယ်လေ”

သည်စကားကြားလိုက်ရတော့ ကျွန်တော့်မိဘတွေဟာ သဘောတွေ့ပြီး မျက်နှာ မှာ ပြုံးပန်းတွေ ဝေခဲ့ကြပါတယ်။ တစ်မဟုတ်ချင်းပဲ ကျွန်တော်ဟာ ဆိုးသွမ်းလူငယ်က နေ သူရဲကောင်း ဖြစ်သွားတော့တာပါပဲ။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုရဲ့ အကျိုးတွေကို ကိုယ်တွေ့ ခံစားခဲ့ရလို့ ဘဝတစ်သက်တာအတွက် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။

အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်ရောက်တော့ တစ်နေ့မှာ အမေက စာတိုက်ကိုသွားပြီး စာတွေထည့်ခိုင်းတယ်။ ဝက်ချက်စတာနဲ့ ဖေါက်စ်ရိပ်သာလမ်းထောင့်က ကစားစရာ အရပ်နဲ့ ရင်ခွင်ပိုက် ကလေးပစ္စည်းတွေရောင်းတဲ့ ဆိခံဆား စတိုးဆိုင်ကို ဖြတ်သွားတဲ့ အခါမှာ ဆံပင်ဖြူဖြူနဲ့ လူတစ်ယောက်က လက်ညှိုးကလေးကွေးပြပြီး ကျွန်တော့်ကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ “ငွေမလိုချင်ဘူးလား” လို့ ဂျူးလူမျိုးတို့ရဲ့ ယိဒစ်ရှ် လေသံ ခပ်လေးလေးနဲ့ မေးပါတယ်။

သူက ကျွန်တော့်ကို စတိုးဆိုင်နောက်ဘက်က ပစ္စည်းသိုလှောင်တဲ့ဂိုထောင်အနီးမှာ ဖင်တေ့ရပ်ထားတဲ့ ထရပ်ကားတစ်စီးဆီ ခေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီမှာ ခရစ္စမတ် ရာသီကုန်ပစ္စည်းတွေကို ကားပေါ်က ကျွန်တော် ချပေးခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီလူနာမည်က ဂျေးဆိခံဆားဖြစ်ပြီး စတိုးဆိုင်ပိုင်ရှင် ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် အချိန်အနည်းငယ် အကြာမှာ ကျွန်တော် ပစ္စည်းသယ်ချနေတာကို လာပြီး စစ်ဆေးတဲ့အခါမှာ သူခိုင်းထားတဲ့ အလုပ်ပြီးစီးလုနီးပါး ဖြစ်နေတာကိုမြင်ရတော့ အံ့သြသွားခဲ့ပါတယ်။

“မင်းက ကောင်းကောင်း အလုပ်လုပ်တာပဲ။ နက်ဖြန်ကော ပြန်လာချင်သလား” လို့ ကျွန်တော့်ကို မေးပါတယ်။ အဲဒီနေ့ကစပြီး ကျွန်တော် ဆိခံဆားနဲ့ ပေါင်းမိသွားလိုက်တာ ကျွန်တော့်ရဲ့ လူငယ်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးလိုလိုပါပဲ။

ဆိခံဆားမှာ နှစ်အနည်းငယ်မျှ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ပေးပြီးတဲ့နောက် တစ်နေ့မှာတော့ ဆိခံဆားက ကျွန်တော့်ဘေးရောက်လာပြီး

“ကော်လီ၊ ငါ့မှာ သမီးနှစ်ယောက်ရှိတယ်ဆိုတာ မင်း သိထားဖို့လိုတယ်။ ငါ့မှာ သားမက်တစ်ယောက်လည်းရှိတယ်။ မင်းလည်း ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်အောင်လုပ်ပါ။ စတိုးဆိုင်ကို သိပ်အားမကိုးနဲ့” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော် အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်တဲ့အတွက် ကုမ္ပဏီမှာ အတည်တကျ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဖြစ်သင့်ပြီလို့ သူ့အနေနဲ့ ယူဆတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ ဒါကို မစဉ်းစားခဲ့ပါဘူး။ အခုလိုပြောတာဟာ ကျွန်တော့်အလုပ်ကို သဘောကျလို့ ပြောတာလို့ပဲ သဘောထားလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ရဲ့ အသားအရောင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်တုန်းကစပြီး ခံစားလာရတယ်၊ ကျွန်တော်ဟာ လူနည်းစုထဲက ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်တုန်းက နားလည်လာတယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေးခံရပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ အဲဒီအသိမျိုး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်မှာ လူများစုလူဖြူတွေ မရှိခဲ့လို့ပါဘဲ။ သည်မှာ နေထိုင်ကြသူတွေဟာ တခြား နိုင်ငံတွေကလာပြီး အခြေချကြတဲ့ ဂျူးတွေ၊ အီတာလျံတွေ၊ ပိုလန်တွေ၊ ဂရိတွေ၊ ပူတိုရီကန်တွေ၊ နီဂရိုးတွေစတဲ့ လူနည်းစုတွေပါပဲ။ ကျွန်တော့် ကလေးဘဝက သူငယ်ချင်းတွေကတော့ ဗစ်တာရာ မီယက်ခ်၊ ဝေါ်လ်တာ ရှာဝပ်ခ်၊ မင်နန်နီ ဂါစီယာ၊ မယ်လ်ဗင် ကလိုင်းယင်းတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကလိုင်းယင်း မိသားစုကတော့ ကျွန်တော်တို့နေထိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံမှာ ရုပ်မြင်သံကြားစက် ပထမဆုံး ပိုင်ဆိုင်ကြတဲ့ မိသားစုဖြစ်ပါတယ်။

အင်္ဂါနေ့ညတိုင်း မဲလ်တို့ ဧည့်ခန်းထဲမှာ ကျွန်တော်တို့စုပွဲပြီး မိလ်တန် ဘာလ်ပါတဲ့ ရုပ်သံဇာတ်လမ်းကို ကြည့်ကြပါတယ်။ ကြာသာပတေးနေ့တွေမှာတော့ အာမိစ်နဲ့ အင်ဒီဇာတ်လမ်းတွေကို ကြည့်ကြပါတယ်။ သည်ဇာတ်လမ်းတွေကတော့ ရုပ်သံအစီအစဉ်မှာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ ကျွန်တော်တို့ ထင်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

လူမျိုးရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ မဖွယ်မရာ ပုတ်ခတ်ပြောဆိုမှုတွေ ကယ်လီလမ်း တစ်ဝိုက်မှာ ရှိခဲ့ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ထိုးကြိတ် ရန်ဖြစ်ကြတဲ့အထိပါ။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူက သာလို့၊ ဘယ်သူကညံ့တယ်ဆိုတာတွေကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်လူတွေ အစော်ကားခံရတာကို ကလဲစားပြန်ချေတာက များပါတယ်။ လူမျိုးရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်ကျဉ်းမှု အဆိပ်အတောက်ကို ကျွန်တော် ကြုံတွေ့လာရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်နေတဲ့ ရပ်ကွက်မှာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားတစ်နေရာမှာပါ။

လူငယ်ဘဝက ပခုံးဖက်ပေါင်းလာတာတော့ ဂျိန်း အယ်လ် ဖရက် နော်မန်ပါ။ ကျွန်တော်လိုပဲ အနောက်အင်ဒီးယား ဖြစ်ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ထက် တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်လောက် အသက်ကြီးပြီး အားကစားမှာ ထူးချွန်သူတစ်ယောက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်မရှိပါဘူး။ အရင်းနှီးဆုံး လူဖြူမိတ်ဆွေကတော့ တိုနီကရဲနဲ့ပါ။ သည်ရပ်ကွက်ပြင်ပမှာ ဘာတွေရှိတယ်ဆိုတာကို သိချင်လွန်းလို့ သူတို့နှစ်ယောက် ရပ်ကွက်ထဲကနေ ထွက်ချင်စေ ပြင်းပြခဲ့တာကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါတယ်။ ဂျိန်းက ကမ်းတက်တပ်ဖွဲ့ထဲဝင်သွားပြီး တိုနီကတော့ ရေတပ်ထဲဝင်သွားခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့လူငယ်ဘဝက ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်မှာ အုပ်စုနှစ်စုရှိခဲ့တာကို တိုနီက သတိရနေပါတယ်။ တစ်ဖွဲ့က ဆေးစွဲတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဖွဲ့ကတော့ ဆေးကင်းတဲ့အဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးကင်းတဲ့အဖွဲ့မှာ ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် ပါခဲ့ကြပါတယ်။ ဂျိန်းက သည်ကနေ နယူးယောက်မြို့တော်ရဲ့ ကော်မရှင်နာတစ်ယောက် ဖြစ်လာပြီး တိုနီကတော့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့ အတိုင်ပင်ခံတစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတယ်။

ကျွန်တော့်အသက် ၁၇နှစ်ပြည့်ဖို့ နှစ်လအလို ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ကျွန်တော် မောရစ်အထက်တန်းကျောင်းက အောင်လက်မှတ်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ကျွန်တော် တော်လွန်းလို့မဟုတ်ပါဘူး။ ကျောင်းရဲ့ အရှိန်အဟုန်မြှင့်ထားတဲ့ သင်ကြားရေး အစီအစဉ်အကြောင့်ပါပဲ။ Tower အမည်ပေးထားတဲ့ ကျောင်းနှစ်ပတ်လည်စာအုပ် ထဲမှာ ပြုံးရယ်နေတဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ပုံကို နာမည်ဘေးက ဂုဏ်ပုဒ်အနည်းငယ်နဲ့ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ဆိခံဆားမှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့စဉ်တုန်းက ကလေးလက်တွန်းလှည်းတွေကို ကားပေါ်က ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ချတတ်ရုံကလွဲပြီး ခုချိန်ထိ တခြား ဘယ်အရာမှာမှ ကျွန်တော် မထူးချွန်သေးပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ လိမ္မာတဲ့ချာတိတ်၊ အလုပ်သမားကောင်းတစ်ယောက် ထက် မပိုပါဘူး။ မောရစ္စကျောင်းရဲ့ အပြေးပြိုင်ပွဲတစ်ခုမှာတော့ ကျွန်တော် အောင်မြင်မှုရခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ပိုင်း တာဝေးပြိုင်ပွဲတွေမှာ အချိန်အကြာကြီး ဝင်နွဲ့ရတာကို ငြီးငွေ့လာလို့ မြန်မြန်ပြီးတဲ့ ကိုက် ၄၄၀ တာတို အပြေးပြိုင်ပွဲကိုပဲ ဝင်နွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် တစ်နှစ်ပဲ ခံပါတယ်။

စိန့်မာဂရက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ ဘက်စကက် ဘောလုံးအသင်းတစ်သင်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အရပ်ရှည်တယ်။ အသင့်အတင့် လျင်မြန်တယ်။ ပြီးတော့

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းက အဖေ့ရဲ့ ရာထူးအရှိန်အဝါကလည်းရှိတော့ ကျွန်တော့်ကို နည်းပြဆရာက အခွင့်အရေး ပေးပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တကယ် ဝင်ကစားရတာထက် ဘေးထွက်ထိုင်နေရတာက များပါတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီအသင်းက ကျွန်တော် နှုတ်ထွက်လိုက်ပါတယ်။ သည်တော့မှ နည်းပြဆရာခမြာမှာလည်း ဟင်းချနိုင်ပါတော့တယ်။ နောက်ပိုင်းနှစ်တွေမှာ ဘက်စကက်ဘောကစားဖို့ ဒါမှမဟုတ် နည်းပြလုပ်ပေးဖို့ ကျွန်တော့်ကို မကြာခဏ ကမ်းလှမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်လို အသားအရောင်နဲ့ လူတွေက ဘတ်စကက်ဘောကစားတာ တော်ကြတော့ ကျွန်တော်လည်း အလားတူဖြစ်မှာပဲလို့ ယူဆခဲ့ကြပုံရပါတယ်။

ခါးနာရောဂါ ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အရွယ်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ နာတာရှည် ခါးနာရောဂါရှိတယ်လို့ အကြောင်းပြပြီး ကျွန်တော် ဘတ်စကက်ဘောကို မကစားတော့ ပါဘူး။

ဘယ်အရာကိုမဆို စွဲစွဲမြဲမြဲ မလုပ်နိုင်ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အကျင့်ဟာ မိဘတွေ အတွက် စိတ်ပူပန်စရာ အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ ထုတ်မပြော ကြပေမယ့် ကျွန်တော်က သိနေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ထူးထူးချွန်ချွန် လုပ်နိုင်တာ တစ်ခုတော့ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဘုန်းတော်ကြီးရဲ့ အကူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်သလို ဘာသာရေးကိစ္စတွေကို လုပ်ကိုင်ပေးရတာကိုလည်း ပျော်ပါတယ်။ သာသနာ ဂိုဏ်းတွေမှာ ဖွဲ့စည်းမှုရှိတယ်၊ အစဉ်အလာရှိတယ်၊ ရာထူးအဆင့်တွေ ရှိတယ်၊ ခမ်းနား ထည်ဝါမှုရှိတယ်၊ ဦးတည်ချက်ရှိတယ်။ အခုပြန်စဉ်းစားလိုက်တော့ စစ်တပ်နဲ့ ခပ်ဆင် ဆင်ပါပဲ။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်သာ သာသနာ့ဘောင်ထဲ ဝင်ရောက်သွားခဲ့မယ် ဆိုရင် အမေကတော့ ကျေနပ်နေမှာပါ။ သို့ပေမယ့်လည်း ကျွန်တော် ဝင်ချင်စိတ် မရှိခဲ့ပါဘူး။

လိင်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ကျွန်တော် ဘာမှ သိနားမလည်ခဲ့ပါဘူး။ အိမ်မှာလည်း ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်သူကမှ ပညာမပေးခဲ့ပါဘူး။ လမ်းထဲက ကောင် လေးတွေ အားလုံးလိုလို သူတို့ပိုက်ဆံအိတ်ထဲမှာ ကွန်ဒွမ် ရော်ဘာစွပ်တွေ ဆောင်ထား လေ့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကွန်ဒွမ်ကတော့ မသုံးတာကြာလို့ ဝါနေပြီး ကြွပ်ဆတ်ဆတ် တောင် ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဘလောက် အနည်းငယ်လောက်မှာနေထိုင်တဲ့ ကောင်မလေး တစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်အချစ်ဦးပေါ့။ တစ်ခါက မိသားစုပါတီတစ်ခု ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာလုပ်တော့ သူ့ကို ဖိတ်ခဲ့ပါတယ်။ အစ်မမယ်ရီ လင်က တစ်ညနေခင်းလုံး သူ့ကိုကြည့်ပြီး တခစ်ခစ် ဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်တော့ မယ်ရီလင်က “သည်ကောင်မလေးဟာ ဘာများ ထူးခြားလို့လဲ”လို့ ကျွန်တော့်ကို မေးခဲ့ပါ တယ်။ မထူးခြားဘူး ဟုတ်လား။ ကျွန်တော့်မျက်စိထဲမှာတော့ သူက သိပ်လှနေပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ မယ်ရီလင် ခွန်းကြီးခွန်းငယ် ဖြစ်တတ်ကြပေမယ့် သူ့ရဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက် တွေကို ကျွန်တော် အလေးထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရည်းစားကို သူက မလှဘူးလို့ထင်ရင်

ကျွန်တော့် မျက်စိထဲမှာလည်း သိပ်မလှတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အချစ်
ဇာတ်လမ်းဟာ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပဲ နိဂုံးချုပ်သွားပါတယ်။

နောက်ပိုင်းနှစ်တွေမှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းသားကောင်းတစ်ယောက်
ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လိုဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူကမှ ကြိုတင်ဟောကိန်း
မထုတ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ မယ်ရီလင်ကတော့ ပညာရေးမှာ ပါဝင်လိမ့်သားစု သတ်မှတ်ထားတဲ့
အဆင့်အတန်းကို ဆက်လက်ပြီး ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဝေါလ်လန်အထက်တန်းကျောင်းမှာ
ဂုဏ်ထူးဆောင် ကျောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သလို ဘတ်ဖဲလို့ပြည်နယ် ဆရာဖြစ်သင်
ကောလိပ်မှာလည်း ထူးချွန်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်တန်းကျောင်း ပျမ်းမျှရမှတ်က ၇၈.၃ လောက်သာ
ရှိပေမယ့် ဆက်ပြီး ပညာသင်မယ့် ကောလိပ်ကျောင်းတွေကို စတင်ဖြေရှာနေခဲ့ပါတယ်။
ဒါဟာ ကျွန်တော့်အစ်မ ပြသွားတဲ့ စံနမူနာကြောင့်ရယ်၊ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်မိဘတွေက
လည်း မျှော်လင့်ထားခဲ့ကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ပညာတတ်တာကြောင့် ကျွန်တော့်ဆွေမျိုးသားချင်းထဲမှာ ထူးချွန်သူတွေ တစ်စိ
တစ်တန်းကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ညီအစ်ကို ဝမ်းကွဲဖြစ်တဲ့ အာသာ လူးဝစ္စက စီရိယာ
လီယွန်းနိုင်ငံရဲ့ အမေရိကန်သံအမတ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့အစ်ကို
ရော်ဂျာကတော့ အောင်မြင်တဲ့ ဗိသုကာပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ဝမ်းကွဲညီ ဗစ်တာ
ရိုကူက ထင်ရှားတဲ့ ရှေ့နေတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု
အကောက်ခွန်ဌာန နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးတရားရုံးရဲ့ တရားသူကြီးတစ်ဦးဖြစ်လာသူ
ကတော့ ဂျိမ်း ဝက်ဆင်နပ်ပါပဲ။ သူ့နှမ ဘာဘရာက မလေးရှားနိုင်ငံရဲ့ အမေရိကန်
သံအမတ်ပါ။ သူမဟာ ပထမဆုံး အမျိုးသမီးလက်ထောက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးလည်း
ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် နှမဝမ်းကွဲတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဂရေစ်က ပညာရေးဌာန အရာရှိ
တစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ နှမဝမ်းကွဲ ဒေါ်ရသီကတော့ နယူးယောက်
ပြည်နယ် အယူခံတရားရုံးက တရားသူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေမျိုးသား
ချင်းတွေအထဲက ဂျာမေကာကနေ အမေရိကားကို နောက်ဆုံး ကူးပြောင်းဝင်ရောက်လာ
သူတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ကလဲရက်ခံကတော့ သူ့နာပြုဆရာမဖြစ်ပြီး သူ့ရဲ့ ရင်သွေးနှစ်ဦး ဟာ
လည်း အကျော်အမော် အိုင်ဗီလီးခံကောလိပ်တွေကို တက်နေကြပါတယ်။

ကျွန်တော့်နှမရဲ့သမီး လက်စလီက ယေးလ်တက္ကသိုလ်ဆင်း မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့
ပြီး ပန်းချီဆရာမတစ်ယောက်အဖြစ် အသက်မွေးလျက် ရှိပါတယ်။ နောက် ဝမ်းကွဲတစ်
ယောက်ကတော့ ဘရစ် ဘယ်လ်လီ ဝဲလင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူက ဒေါ်လေး နက်ဆာရဲ့ သား
ဖြစ်ပြီး အချမ်းသာဆုံး အာဖရိကန်နွယ်ဝင် အမေရိကန်တွေထဲက တစ်ယောက် ဖြစ်ပါ
တယ်။ သမ္မတကာတာ အစိုးရလက်ထက်က သူဟာ အကြီးတန်း နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ
ရာထူးခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရဖူးပြီး ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ဆင်းရဲသားများကို ကူညီ ထောက်ပံ့နေ
တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝမ်းကွဲတိုင်းကတော့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာရှင်တွေ ဖြစ်မလာပါဘူး။ တချို့က နယူးယောက် မြေအောက်ရထားမောင်းသမား၊ တချို့ကလည်း အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလေးတွေ လုပ်ကိုင်နေကြပြီး တချို့ကတော့ စာရေးစာချီတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့တစ်တွေဟာ အဆင်ပြေနေကြသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုကို ဥမကွဲ သိုက်မပျက် တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖြစ်အောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ကြပြီး ရင်သွေးတွေကိုလည်း ပညာသင်ပေးနိုင်ကြပါတယ်။ သူတို့တွေအားလုံး ကောင်းစားနေကြသူတွေ ချည်းပါပဲ။

ကျွန်တော့်ဒေါ်လေးတွေနဲ့ ဦးလေးတွေ၊ ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ကလေးတွေနဲ့ မြေးတွေကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ မျိုးဆက်သုံးဆက်ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အကျိုးပြုသူတွေ၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ယုံကြည်တဲ့လူတွေ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့အားလုံးဟာ ဘယ်လို အလုပ်မျိုးပဲ လုပ်လုပ် မိသားစုအတွင်းမှာတော့ အတန်းအစား ခွဲခြားမှု မရှိဘဲ တစ်ပြေးညီ ဆက်ဆံခြင်းခံကြရပါတယ်။ သာတယ်၊ လျော့တယ် မရှိပါဘူး။ တချို့ကတော့ ဖြစ်ချင်တာတွေ မဖြစ်ရလို့ စိတ်ပျက်လက်ပျက် ဖြစ်ခဲ့ကြရပါတယ်။ တချို့ကလည်း သူတို့လိုချင်တဲ့ အောင်မြင်မှုမျိုးကို မရခဲ့ကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရေးအကြီးဆုံး အရာမှာ အားလုံးဟာ အောင်မြင်ကြပါတယ်။ သူတို့အားလုံးဟာ အသုံးဝင်တဲ့ လူသားတွေ ဖြစ်ကြပြီး သူတို့အတွက်၊ သူတို့မိသားစုအတွက်နဲ့ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝန်းတွေအတွက် အသုံးဝင်ကြသူတွေဖြစ်ကြပါတယ်။

ကျွန်တော့်မိဘတွေရဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေဟာ ဂျာမေကာမှာ နေနေကြပြီး သူတို့ကလေးတွေဟာလည်း ထူးချွန်သူတွေ ဖြစ်လာကြပါတယ်။ ဟိုမှာနေတဲ့ ကျွန်တော် ညီဝမ်းကွဲတွေဖြစ်တဲ့ ဗာနန်နဲ့ ရွှင်းတို့က တော်ရွန်တိုတက္ကသိုလ်နဲ့ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တို့မှာ အသီးသီး ပညာသင်ယူခဲ့ကြသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှာ ဂျာမေကန်အစိုးရဟာ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ရာမှာ တိုင်းပြည် စီးပွားရေး ကျဆင်းသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နောက်ထပ် ဆွေမျိုးတွေဟာ ကျွန်းက ထွက်ခွာလာခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဝင်ရောက်လာတဲ့ လူတွေဟာ မိုင်ယာမီမှာ အခြေတကျ နေခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ဟာလည်း အရင်ရောက်လာတဲ့လူတွေလိုပဲ အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့ကြပါတယ်။

အမေရိကား လူမည်းတွေက တစ်ခါတစ်ရံ ကရေဘီယံကျွန်းစုက အနောက်အင်ဒီးယန်းနွယ်ဖွား အမေရိကန်လူမျိုးတွေကို သွေးနုထင်ရောက်နေပြီး ခေါင်းမာတယ်လို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ကရေဘီယံကျွန်းစုက လူတွေရဲ့ အထင်ကြီးစရာ အောင်မြင်မှုတွေကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် အခုလို အောင်မြင်ခဲ့ကြပါသလဲ။ ပထမအချက်က ဗြိတိသျှတွေဟာ ကရေဘီယံကျွန်းစုမှာ ကျွန်စနစ်ကို ၁၈၃၃ ခုနှစ်မှာ အဆုံးသတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ အမေရိကန်တွေထက် မျိုးဆက်တစ်ဆက်စောပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီးတဲ့နောက်မှာလည်း သည်စနစ်ဟာ ကရေဘီယံ ကျွန်းစုမှာ ဆက်လက်ပြီး ရှင်သန်မနေခဲ့ပါဘူး။ များသောအားဖြင့် ဗြိတိသျှမြေပိုင် ရှင်တွေဟာ ကျွန်းစုတွေမှာ မနေထိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် အနောက်အင်ဒီးယန်းတွေ ဟာလည်း အနည်းနှင့်အများဆိုသလို ကိုယ့် သဘောနဲ့ ကိုယ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အမေရိကားကိုလည်း သူတို့ သဘောနဲ့ သူတို့ လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ ဘဝတွေ ဟာ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းလှပေမယ့်လည်း အမေရိကားစိုက်ပျိုးခင်းတွေက လူမည်းကျွန်တွေ လို ဘဝ မနစ်မွန်းခဲ့ကြရပါဘူး။ အမေရိကန်က လူဖြူအရှင်သခင်တွေဟာ သည်လူမည်း ကျွန်တွေရဲ့ ဘဝကို ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး စိုးပိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အမေရိကန်လူမည်းတွေရဲ့ ဘဝဟာ လူဖြူတွေပြုသမျှ နဲ့ခဲ့ရတဲ့ ဘဝပါပဲ။

ကရေဘီယံကျွန်းစုမှာ ဗြိတိသျှတွေက ကျွန်စနစ်ကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် လူမည်းကျွန်တွေဟာ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားတွေ ဖြစ်သွားကြပြီမို့ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး တွေကို အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါဟာလည်း စကားအဖြစ်သာ ပြောခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဗြိတိသျှတို့ဟာ ကျောင်းကောင်းကောင်းတွေ ဖွင့်ပေး ခဲ့ပြီး မသင်မနေရ ပညာရေးစနစ်ကို ထူထောင်ခဲ့ပါတယ်။ အဆင့်နိမ့် အစိုးရ ရာထူး တွေကိုလည်း လူမည်းတွေကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနောက်အိန္ဒိယသားတွေမှာ လွတ် လပ်တဲ့စိတ်၊ တာဝန်သိမှုနဲ့ ကိုယ်ကိုယ်ကို လေးစားမှုတွေ ရှိလာခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ ဟာ အမေရိကားက လူမည်းကျွန်တွေလို တစ်ဦးချင်းရဲ့ သိက္ခာတွေကို နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကြာမျှ ရိုက်ချိုး မခံခဲ့ကြရပါဘူး။

ကျွန်ကုန်ကျူးသူတွေဟာ ကျွန်တော့်ဘေးဘိုးတွေကို အာဖရိကတိုက်က ရက်ရက် စက်စက် ဆွဲထုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အတိတ်နဲ့ ဆက်နွှယ်မှုတွေအားလုံး ဖြတ် တောက်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျာမေကာက တချို့လူမည်းတွေဟာ ကွက်လပ်ကြီး ဖြစ်နေတဲ့ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ဗြိတိသျှတို့ရဲ့ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ဗြိတိသျှတို့ရဲ့ အစဉ်အလာတွေ၊ ဗြိတိသျှအစိုးရ အဆောက်အအုံတွေ၊ ဗြိတိသျှတို့ အလေးထားတဲ့ လူ တန်ဖိုးတွေနဲ့ အစားထိုးခဲ့ကြပါတယ်။ အာဖရိကန်နွယ်ဖွား အမေရိကန်တွေအနေနဲ့ အခိုးခံခဲ့ရတဲ့ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ပြန်လည်ရယူပြုပြင်ပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ရှင် သန်အောင် ကြိုးစားတာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျေးဇူးလည်းတင်၊ လေးလည်း လေးစား မိပါတယ်။

အမေရိကန်လူမည်းတွေနဲ့ အနောက်အင်ဒီးယန်းတွေ အမေရိကန်မြေပေါ် ရောက်ရှိခဲ့ပုံက ကွဲပြား ခြားနားလှပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဘေးဘိုးလူမည်းတွေဟာ ဂျာမေ ကာကို သံကြိုးတွေခတ်ပြီး ခေါ်ဆောင်ခံခဲ့ရပေမယ့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကိုတော့ အတင်းအဓမ္မ ဆွဲခေါ်ခံခဲ့ရတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။

အမေနဲ့အဖေဟာ သည်နိုင်ငံကို ပြောင်းရွှေ့ အခြေစိုက်နေထိုင်ဖို့ ရွေးချယ် ခဲ့တာဟာ အီတာလျံ၊ အိုင်းရစ်ရှ်နဲ့ ဟန်ဂေရီလူမျိုးတွေလိုပဲ သူတို့အတွက်၊ ပြီးတော့

ကလေးတွေအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ဘဝကို ရှာဖွေကြဖို့ပါပဲ။ ဒါဟာ သံကြိုးတွေနဲ့ တုပ်နှောင် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာတာကို ခံခဲ့ရတဲ့ အမေရိကန်လူမည်းတွေရဲ့ ဘဝအစနဲ့ နှိုင်းယှဉ်လိုက်ရင် စိတ်ခံစားမှုအရရော၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရရော ကွဲပြား ခြားနားလှပါတယ်။

ဂျာမေကာကျွန်းသားတွေ အပါအဝင် အနောက်အင်ဒီးယန်းတွေကြားမှာ အုပ်စုဖွဲ့မှု အတော်အသင့်ရှိတယ်ဆိုတာကို ငြင်းပယ်လို့မရပါဘူး။ ကျွန်တော့်မိသားစုအသိုင်းအဝန်းဟာ များသောအားဖြင့် ဂျာမေကာကျွန်းသားတွေနဲ့ပဲ ရောနှောပေါင်းသင်းခဲ့ပြီး မိတ်ဆွေဖွဲ့ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လည်း ကျွန်တော့်အစ်မ မယ်ရီလင်ရဲ့ အပြုအမူကို ဘယ်သူမှ မမျှော်လင့်မိခဲ့ဘဲ အားလုံး အံ့အားသင့်ခဲ့ရပါတယ်။ ကောလိပ်ကျောင်းရောက်ကတည်းက မယ်ရီလင်ဟာ အိမ်ကို လူဖြူတွေတချို့ပါဝင်တဲ့ မိန်းကလေးသူငယ်ချင်းတွေ ခေါ်လာ တတ်ပါတယ်။ သည်လူဖြူတွေအဖို့ ကျွန်တော်တို့နေတဲ့ရပ်ကွက်ဟာ သူတို့ကျင်လည်တဲ့ နေရာတွေနဲ့ မတူပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မယ်ရီလင်က ဒါအတွက် စိုးရိမ်မှု မရှိပါဘူး။ သူ့မိသားစုကို သူဂုဏ်ယူပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘတွေကလည်း သူ့မိတ်ဆွေအားလုံးကို ကြိုဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှာ အိမ်ကို သူ့ရည်းစားကောင်လေးကို ခေါ်လာမယ်လို့ မယ်ရီလင်က ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကောင်လေးနဲ့သူ မေတ္တာမျှနေပါတယ်။ သူတို့ နှစ်ယောက်စလုံး အိမ်ထောင်ပြုလိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိကြပါတယ်။ သူ့နာမည်က နော်မန် ဘန်းစ် လို့ခေါ်ပါတယ်။ နော်မန်ဟာ လူဖြူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က မာတင် လူသာကင်းကို လူဖြူ လူမည်း အနည်းငယ်လောက်ပဲ သိပါသေးတယ်။ လူဖြူလူမည်း တန်းတူ အခွင့်အရေးတောင်းဆိုမှုတွေ မရှိသေးပါဘူး။

မယ်ရီလင်ရဲ့ ခင်ပွန်းရွေးချယ်မှုကို မိသားစုဟာ စုတ်တသပ်သပ် ဖြစ်ခဲ့ကြရပါတယ်။ ဘာနားနားကယ်လီရပ်ကွက်က လူမည်းမကလေးဟာ ဘတ်ဖဲလိုးမြို့က လူဖြူကောင်လေးတစ်ယောက်နဲ့ တွဲနေတယ်။ ဘာတွေဖြစ်ကုန်ပါလိမ့်။ သူတို့ဘာကြောင့် လက်ထပ်ချင်ကြပါလိမ့်။

နော်မန်အနေနဲ့ မိသားစုနဲ့တွေ့ဆုံပြီး သည်မေးခွန်းတွေကို ဖြေရမယ်အချိန်ရောက်လာပါတယ်။ သူဟာ မင်းသားလေးလိုပါပဲ။ ကျွန်တော့်အစ်မကို မေတ္တာသက်ဝင်နေတာလည်း သိသာ ထင်ရှားလှပါတယ်။ လူမျိုးချင်းမတူတဲ့သူနှစ်ဦး အိမ်ထောင်ပြုမယ်ဆိုတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဖေ သောကရောက်ရပါတယ်။ လူငယ်တွေရဲ့ ချစ်စိတ်မွန်မှု ကာလ အတိုင်းအတာကိုလည်း သူနားလည်ခဲ့ပါတယ်။

“မင်းတို့နှစ်ယောက် အိမ်ထောင်ပြုချင်ကြတယ်ဆိုတော့လည်း ကောင်းပါတယ်လေ။ ဒါပေမယ့် တစ်နှစ်လောက်တော့ စောင့်လိုက်ပါဦး။ အဲဒီကျရင် စိတ်ပြောင်းမပြောင်း စောင့်ကြည့်ပါဦး” လို့ အဖေက သူတို့နှစ်ယောက်ကို နားချခဲ့ပါတယ်။

သည်ကြားထဲမှာ နော်မန်ရဲ့ မိဘတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ သွားတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ စွန့်စားမှုတစ်ရပ်ပါပဲ။ နယူးယောက် မြို့တော်နဲ့ မိုင်

၄၀၀ ကြီးတောင်ဝေးတဲ့ ဘက်ဖဲလုံးမြို့ကို သွားခဲ့ရလို့ပါပဲ။ ဘန်းစံမိသားစုဟာ ပါဝဲလ် မိသားစုထက်တော့ သည်းခံနိုင်မှု ပိုရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကလေးတွေ ချစ်ကြိုက် နေကြတယ်။ ပြီးတော့ လက်ထပ်ဖို့ ဆန္ဒရှိနေကြတာကို သူတို့ ဘာမှပြောစရာ မရှိပါဘူး၊ အဟောဝတ ကောင်းလေစွလို့ပဲ သဘောထားကြပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ ချစ်ခြင်းမေတ္တာက အောင်ပွဲခံသွားပြီး မင်္ဂလာပွဲကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာ လုပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြပါတယ်။ လူသာ ပါဝဲလ်ရဲ့ တစ်ဦးတည်းသော သမီး လက်ထပ်တော့မှာဖြစ်လို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ပေးရတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ အကောင်းဆုံး အကျွေးအမွှေး၊ အကြီးမားဆုံး ကိတ်မုန့်၊ အကောင်းဆုံး တေးဂီတပိုင်းနဲ့ မင်္ဂလာအခမ်းအနား၊ ပြီးတော့ ဘရွန်စံတောင်ပိုင်းမှာ အကြီးမားဆုံး ဟိုတယ်ဖြစ်တဲ့ ကိုစံ ပလာဇာဟိုတယ်မှာ ပြုလုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဆယ်နှစ်တာ နှမြောတွန့်တို့မှု၊ ချွေတာမှုနဲ့ အနစ်နာခံမှုတွေဟာ အဲဒီနေ့မှာပဲ ပျောက်ကွယ်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တလက်လက်တောက်ပနေတဲ့ အဖေမျက်လုံး တွေကတော့ “ငွေဆိုတာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ” လို့ ပြောနေသလိုပါပဲ။ မယ်ရီလင်နဲ့ နော်မန် တို့ဟာ သူတို့သမီးနှစ်ယောက်၊ မြေးတစ်ယောက်တို့နဲ့ မကြာသေးမီက အနှစ် ၄၀ ပြည့် မင်္ဂလာနှစ်ပတ်လည်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါတယ်။

* * *

မယ်ရီလင်ရဲ့ စံနမူနာကိုယူပြီး အဖေအမေတို့ရဲ့ ဆန္ဒကို လိုက်လျောတဲ့ အနေနဲ့ ကျွန်တော် ကောလိပ်ကျောင်းနှစ်ခုကို လျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခုက နယူးယောက် စီးတီး ကောလိပ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ နယူးယောက်တက္ကသိုလ် ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ခုစလုံးက ကျွန်တော့်ကို လက်ခံခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော်ထင်ထားတာထက် ကျွန်တော်ဟာ ပိုတော် နေခဲ့ပုံရပါတယ်။ နှစ်ခုထဲက တစ်ခုကို ရွေးချယ်ဖို့ကတော့ ရိုးရိုးစင်းစင်း အတွက်အချက် သင်္ချာပေါ် မူတည်ခဲ့ပါတယ်။ နယူးယောက်တက္ကသိုလ်က ပုဂ္ဂလိကပိုင်။ ပညာသင်စရိတ် က တစ်နှစ်ကို ဒေါ်လာ ၇၅၀ ဖြစ်ပြီး စီးတီးကောလိပ်ကတော့ အစိုးရထောက်ပံ့တဲ့ တက္ကသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နှစ်မှ ဆယ်ဒေါ်လာတည်းပါ။ သည်တော့ ကျွန်တော် စီးတီး ကိုပဲ ရွေးလိုက်တာပေါ့။ အမေက ကျွန်တော့်ကို လမ်းညွှန် အကြံပေးပါတယ်။ သူက မိသားစု နဲ့လည်း တိုင်ပင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဝမ်းကွဲညီအစ်ကိုတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဗာနန်နဲ့ ရွှိုင်း တို့က အင်ဂျင်နီယာဘာသာရပ်ကို ဆည်းပူးနေကြပါတယ်။

“သည်ပညာက ငွေရနိုင်တယ်” လို့ အမေက အကြံပေးခဲ့ပါတယ်။ အမေပြော တာလည်း မမှားပါဘူး။ စီးပွားရေး အခြေအနေကောင်းခဲ့တဲ့ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ ဝယ်လိုအားကောင်းနေတာကြောင့် ရေခဲသေတ္တာတွေ၊ မော်တော် ကားတွေ၊ ဟိုင်းဖိုင်စက်တွေကို ပုံစံရေးဆွဲပေးမယ့် အင်ဂျင်နီယာတွေလည်း အများကြီး

လိုနေပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ သိပ္ပံနဲ့သင်္ချာကို မနှစ်မြို့တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အင်ဂျင်နီယာဘာသာကို အဓိကထား သင်ကြားခဲ့ရပါတော့တယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ဘရွန်စီအရပ်ရဲ့ ရာသီဥတုဟာ သိပ်ကို ချမ်းအေးလွန်းပါတယ်။ ကျွန်တော် ကောလိပ်ကျောင်း စပြီးတက်တဲ့နေ့မှာ ရာသီဥတုဟာ အေးစက်နေပါတယ်။ ဘတ်စ်ကားနှစ်စင်းစီးခဲ့ပြီး ဟာလင်မ်အရပ်က ၁၅၆ လမ်းနဲ့ ကွန်ဗင်ရိပ်သာလမ်းထောင့်ရောက်တော့ ခိုက်ခိုက်တုန် ချမ်းနေပါတယ်။ ကားပေါ်ကဆင်းလိုက်ပြီး လှပခံ့ညားလှတဲ့ အညိုရောင်အုတ်တွေနဲ့ တိုက်ခန်းတွေကို ကျွန်တော် ငေးကြည့်နေမိပါတယ်။ သည်နေရာက ဟာလင်မ်ရဲ့ အကောင်းဆုံးရပ်ကွက်ဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင်ကောင်းကောင်း ရထားတဲ့ ပညာတတ်လူမည်းတွေ နေထိုင်ကြတဲ့ ‘ရွှေရောင်ကမ်းခြေ’လို့ခေါ်တဲ့ နေရာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်က ကွန်ဗင်နဲ့ ၁၄ လမ်းထောင့်မှာ ခေတ္တရပ်လိုက်ပြီး နယူးယောက်စီးတီး ကောလိပ်ကျောင်းဝင်းထဲကို လှမ်းကြည့်လိုက်ပါတယ်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားတွေရဲ့ ကလေးတွေကို အထက်တန်းပညာပေးဖို့ ပြီးခဲ့တဲ့ရာစုနှစ်က ထူထောင်ခဲ့တဲ့ ကောလိပ်ကျောင်းထဲ ကျွန်တော် ဝင်ရောက်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကတည်းက နယူးယောက်ရဲ့ အဆင်းရဲဆုံးနဲ့ ဉာဏ်အကောင်းဆုံးသူတွေဟာ သည်အခွင့်အလမ်းကို အမိအရ ဖမ်းဆုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။

စီးတီးကောလိပ်ကို တက်ရောက်ခဲ့ကြသူတွေထဲမှာ ပိုလီယိုကာကွယ်ဆေးကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့တဲ့ ဒေါက်တာ ယိုနက်စ် ဆော့စ်လ်၊ ဗဟိုတရားရုံးတရားသူကြီး ဖဲလစ် ဖရန်ဖတ်တား၊ စာရေးဆရာ အပ်ပတ်န့်ဆင်ကလဲယား၊ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အက်ဒွပ် ဂျီရော်ဘင်ဆင်၊ ပြဇာတ်စာရေးဆရာ ပက်ဒီ ချေယက်ဖ်စကီ၊ နယူးယောက်တိုင်းမိစ် သတင်းစာအယ်ဒီတာ အာဘောရီ ဆင်သာလ်၊ စာရေးဆရာ ဘားနဒ် မာလမုဒ်၊ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင် ဖီးလစ် ရဲန်းဒေါ့ဗ်လ်၊ နယူးယောက်စီးတီး မြို့တော်ဝန်တွေဖြစ် ကြတဲ့ အော့ဘရမ် ဘီးမန်နဲ့ အက်ဒွပ် ကော့ချ်၊ အမေရိကန်လွှတ်တော်အမတ် ရောဘတ် ဝဂ္ဂနာနဲ့ နိုဘဲလ်ဆုရှင် ရှစ်ဦး ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။

C- ပျမ်းမျှရမှတ်နဲ့ မောရစ္စအထက်တန်းကျောင်းလို သာမန် ကျောင်းလေးက အောင်လာခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ ခမ်းနားလှတဲ့ အဆောက်အအုံကြီးတွေ မြင်လိုက်ရတော့ စိတ်ထဲမှာ သိမ်ငယ်သလို ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ ခင်မင်ဖော်ရွေတဲ့အသံတစ်သံကို ကျွန်တော် ကြားလိုက်ရပါတယ်။

“ဟေ့ ချာတိတ်၊ မင်းက လူသစ်နဲ့တူတယ်”

အရပ်ပူပူ၊ မျက်နှာနီနီ၊ ရာသီဥတုဒဏ် ခံထားရတဲ့လူတစ်ယောက်၊ လက်တွေက လည်း အရေတွန့်နေပါတယ်။ နယူးယောက်သားတွေ စွဲလန်းနှစ်ခြိုက်ကြတဲ့၊ င်ကျိုကျို အရသာရှိတဲ့၊ ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက် ပရက်ဇယ်လ်မုန့်ရောင်းတဲ့ လက်တွန်းလှည်းနောက်မှာ သူရပ်နေပါတယ်။ သူ့နာမည်က ရေမွန်တဲ့။ စီးတီးကောလိပ်မှာ အမြဲ မုန့်ရောင်းတဲ့လူပါပဲ။ ရေမွန်ဆီက ပရက်ဇယ်လ်တစ်ခုကို ကျွန်တော် အားပေးလိုက်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ စကားအနည်းငယ် ပြောကြပါတယ်။ ကျွန်တော် စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်တွေ ပျောက်ကုန်ပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ်ဟာ အရင်ကလောက် ကျွန်တော့်အဖို့ ကြောက်စရာ မကောင်းတော့ပါဘူး။ နောက် လေးနှစ်ခွဲအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ ရေမွန်ရဲ့ပုံမှန် ဖောက် သည်တစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ်မှာ နေခဲ့တဲ့အချိန်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပါမောက္ခတွေ အများစုကို ကျွန်တော် သိပ်အမှတ်မရတော့ပေမယ့် ရေမွန်ကိုတော့ အမှတ် ရနေဆဲပါပဲ။ ဒါဟာ ရေမွန်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ စရိုက်လက္ခဏာကြောင့်လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် သည်ကောလိပ်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပညာဆည်းပူးမှုဟာ ထူးခြားမှု မရှိလို့ရင် လည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

‘ရှက်ပတ်ဒ်ဆောင်’လို့ ခေါ်တဲ့ ပင်မအဆောက်အအုံဆီ ကျွန်တော်ဦးတည် လျှောက်လာတဲ့အခါမှာ ဘာမှ သိပ် ထူးထူးခြားခြား မရှိတဲ့ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုကို ဖြတ်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ ကျွန်တော်သိပ်ပြီး ဂရုမစိုက်ခဲ့မိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နောက် လေးနှစ်အထိ သည်အဆောက်အအုံက ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အရေးကြီးဆုံး နေရာ တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်အဆောက်အအုံကတော့ ROTC လို့ အတို ကောက်ခေါ်တဲ့ အရံတပ်အရာရှိများ လေ့ကျင့်ရေးတပ်ရဲ့ လေ့ကျင့်ရေးခန်းမပါပဲ။

အင်ဂျင်နီယာ အဓိကသင်တန်းရဲ့ ပထမနှစ်ဝက်က အံ့သြစရာကောင်းလောက် အောင် ရှောရှောရှူရှူနဲ့ ပြီးသွားပါတယ်။ အဓိက အကြောင်းရင်းကတော့ အင်ဂျင်နီယာ ဘာသာတွေ မစရသေးတဲ့အတွက်ပါပဲ။ အဲဒီနေ့ရာသီမှာ စက်မှုပုံဆွဲ ဘာသာရပ်ကို ကျွန်တော့်ဇာသာ ကျွန်တော် စတင်ပြင်ဆင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ ပူပြင်းတဲ့ နေ့ လယ်ခင်းတစ်ခုမှာ နည်းပြလုပ်သူက ကျွန်တော်တို့ကို “ဟင်းလင်းပြင်ထဲက ပြင်ညီကို ဖြတ်သွားတဲ့ ကတော့ချွန်တစ်ခု” ကို ဆွဲခိုင်းပါတယ်။ တခြားကျောင်းသားတွေက သူ့ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ရေးဆွဲကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ သည်အတိုင်းပဲ ထိုင် နေလိုက်ပါတယ်။ ခဏကြာတော့ နည်းပြက ကျွန်တော့်အနား လျှောက်လာပြီး ကျွန်တော့် ခုံပေါ်က ဘာမှမရေးဆွဲရသေးတဲ့ စာမျက်နှာကို ကျွန်တော့် ပခုံးပေါ်ကကျော်ပြီး လှမ်း ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ဟင်းလင်းပြင်ထဲက ပြင်ညီကို ဖြတ်သွားတဲ့ ကတော့ချွန်တစ်ခုဆိုတဲ့ပုံကို ကျွန်တော့် အတွေး မျက်စိထဲမှာ ဘယ်လိုမှ ပုံဖော်လို့မရနိုင်အောင် ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ သည်ဘာသာရပ်သာ အင်ဂျင်နီယာဘာသာရပ်လို့ ဖြစ်ခဲ့ရင်တော့ ကျွန်တော့်အတွက် ပွဲက ပြီးသွားပြီပေါ့။

ကျွန်တော့်ရဲ့ အဓိကဘာသာကို ပြောင်းတော့မယ်လို့ မိဘတွေကို ပြောပြလိုက် တဲ့အခါ သူတို့စိတ်ဓါတ်ကျသွားကြပါတယ်။ ကိုလင်းကတော့ လုပ်ချလိုက်ပြန်ပြီ။ လိမ္မာ တာတော့ လိမ္မာပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် သူ့မှာ ဦးတည်ချက် ပျောက်နေတယ်။ အဓိကဘာသာ ကိုပြောင်းတော့မယ်လို့ ကျွန်တော် ကြေညာလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ မိသားစုရဲ့ အစည်း အဝေးလေးတစ်ခု အမြန်ဆုံး ထိုင်ကြပါတော့တယ်။ ဦးလေးနဲ့ဒေါ်လေးတွေ အပြန်အလှန် ဖုန်းဆက်ကြပါတယ်။ ကြားမိကြသလားဟေ့၊ ဘူမိဗေဒဘာသာရပ်ကို သင်နေတဲ့သူ

ဘယ်သူရှိသလဲ။ နေပါဦး၊ ဘူမိဗေဒနဲ့ ဘာလုပ်လို့ရမှာလဲ။ ရေနံရှာဖွေမလို့လား၊ ဘရန်.စံတောင်ပိုင်းက လူမည်း ချာတိတ်တစ်ယောက်အတွက်ကတော့ ဒါဟာ သမားရိုးကျ ကနေ ခွဲထွက်လိုက်တာပါပဲ။

ပြီးတော့ ဘဝလုံခြုံရေးကို အလေးထားတဲ့ သူတို့အတွက် အရေးအကြီးဆုံး ကတော့ ဘူမိဗေဒပညာနဲ့ ပင်စင် ရနိုင်ပါ့မလားဆိုတာပါပဲ။ ပင်စင်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ကမ္ဘာမှာ သိပ်ကို အရေးကြီးတဲ့ စကားလုံးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် မှတ်မိပါသေး တယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ ငါးနှစ်ကြာ တာဝန်ထမ်းရွက်ပြီး အိမ်ကိုပြန်လာခဲ့စဉ်က ကျွန်တော် ဒေါ်လေးလောရနွဲ့အိမ်ကို ကျွန်တော်သွားရောက် လည်ပတ်တဲ့နေ့ကပေါ့။ သူမက “စစ် တပ်ဆိုတာကြီးက ဘယ်လို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမျိုးလဲ” လို့ ကျွန်တော်ကို ရှေ့နေစစ် စစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ဘဝ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း ဘာတွေ လုပ်နေလဲတဲ့။ ကျွန်တော်လည်း ပင်စင်နဲ့ ကိုင်ပေါက်လိုက်ပါတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကြာ တဲ့အခါ လစာငွေရဲ့တစ်ဝက်ကို ပင်စင်အဖြစ် ရမှာပါလို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ကျွန်တော်အသက်က ၄၁ နှစ်ပဲရှိဦးမယ်လို့လည်း ဆိုလိုက်ရော၊ သူ့ရဲ့မျက်လုံး တွေက ပြူးကျယ်လာပြီး “အသက် ၄၁ နှစ် အရွယ်မှာ ပင်စင်ရမယ် ဟုတ်လား” လို့ မေး လာပါတယ်။ ကိစ္စက သည်မှာတင်ပဲ ပြီးခဲ့ပါတယ်။ အသက် ၄၀ ကျော်မှာ ပင်စင်ရမယ် ဆိုတော့ ဘာမှ ပြောစရာ မရှိတော့ပါဘူး။ ပြီးပြည့်စုံနေပါပြီ။

စီးတီးကောလိပ်မှာ ပထမ ခြောက်လ ကာလအတွင်းမှာ ကျွန်တော်အာရုံကို ဖမ်းစားခဲ့တာ တစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ကောလိပ်ဝင်းထဲက ယူနီဖောင်းနဲ့ လူငယ် တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကောလိပ်ဟာ လစ်ဘရယ်ဝါဒီတွေ၊ အစွန်းရောက် ဝါဒီတွေနဲ့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒီတွေ ပေါက်ဖွားရာ နယ်မြေတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်တာတွေကို တွေ့ရမယ်လို့ မမျှော်လင့်ရပါဘူး။

၁၉၅၄ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း ကျောင်းပြန်တက်တော့ အရံအရာရှိများ လေ့ကျင့်ရေး တပ် ROTC အကြောင်း ကျွန်တော်စုံစမ်းခဲ့ပြီး သည်တပ်ထဲဝင်ဖို့ စာရင်း ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာကတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း တပ်အပ် မပြောနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းမှာ ကြီးပြင်းလာပြီး ကိုရီးယားစစ်ပွဲ အတော အတွင်းမှာ အရွယ်ရောက်လာခဲ့လို့လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ပြတင်းပေါက် တွေမှာ အပြာရောင်ကြယ်တစ်လုံးနဲ့ အလံလေးကိုတွေ့ရင် အဓိပ္ပာယ်က မိသားစုထဲက တစ်ယောက်ယောက် စစ်မှုထမ်းနေတဲ့သဘောပဲ။ ရွှေရောင်ကြယ် အလံဆိုရင်တော့ တစ် ယောက်ယောက် စစ်မြေပြင်မှာ ကျဆုံးသွားပြီဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က နာမည်ကြီးစစ်ကားတွေဖြစ်ကြတဲ့ ‘ဘေတန်ကိုအပြန်’၊ ‘တိုကျိုပေါ်မှာ မိနစ် ၃၀’၊ ‘ဂျီဒါတူးမြောင်း ဒိုင်ယာရီ’၊ နောက်ပြီး ‘ဝက်သားတုံး တောင်ကုန်း’နဲ့ ‘တိုက်ရိုင်းက တံတားများ’၊ ပြီးတော့ စစ်သူရဲကောင်းတွေဖြစ်ကြတဲ့ ‘ကိုလင်း ကယ်လီ’၊ ‘အော်ဒီ မာဖီ’နဲ့ တိုက်သင်္ဘော ယူအက်စ်အက်စ် ဂျူနျူးနဲ့အတူ တိုက်ပွဲဝင်ရင်း နစ်မြုပ်သွားတဲ့ ‘ဆူလီဗန်

ညီအစ်ကို ငါးယောက်' ။ ဒါတွေအားလုံးဟာ တိမ်းလွယ်၊ ညွတ်လွယ် အဖြစ်ဆုံးအရွယ် ကျွန်တော်ရဲ့ အသိစိတ်ထဲမှာ စွဲထင်လို့ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် အဲဒီကာလတုန်းက အများရဲ့ သဘောထားလိုပဲ။ စစ်တပ်ထဲ အမှုထမ်းဖို့ ဆင်ခေါ်တာကို အနွေးနဲ့ အမြန် ဆိုသလို ခံရမယ်အတူတူ အရာရှိအဖြစ်ဝင်တာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ ယူဆကြပါတယ်။ သည်လို ဝင်ရောက်ခဲ့တာ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စီးတီးကော လိပ်ဟာ ဝက်စပို့နှင့် စစ်တက္ကသိုလ် မဟုတ်ပေမယ့် ၁၉၅၀ ပြည့်လွန် နှစ်များအတွင်းမှာတော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ မိမိဆန္ဒ အလျောက် ဝင်ရောက်ကြတဲ့ အရံတပ်သားအင်အား အများဆုံး ကောလိပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုရီးယားစစ်ပွဲ အရှိန်ရနေတဲ့အချိန်မှာ ဗိုလ်လောင်း ၁၅,၀၀၀ ရှိခဲ့ပါတယ်။

စစ်ရေး လေ့ကျင့်တဲ့ခန်းမထဲမှာ စစ်ဝတ် စစ်စားတွေထုတ်ယူဖို့ တန်းစီ စောင့် ဆိုင်းရတဲ့ နေ့တစ်နေ့ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း သည်စစ်ယူနီ ဖောင်းတွေကိုဝတ်ကြည့်ပြီး မှန်ထဲကို ကျွန်တော် ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် သဘောကျသွားပါတယ်။ သည်တုန်းက ကယ်လီဖိုးနီးယား ကျွန်တော့် သူငယ် ချင်းတွေတစ်ယောက်မှ ကောလိပ်ကျောင်းကို တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း မရှိပါဘူး။ ကျွန် တော့်အသက်က အဲဒီအချိန်မှာ ၁၇ နှစ်ရှိပါပြီ။ သည်သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ အဆက်ပြတ် သွားပြီး တစ်ကိုယ်တည်း အထီးကျန်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ယူနီဖောင်းကြောင့် ကျွန်တော့်ကို အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက ပိုင်ဆိုင်သွားပြီလို့ ခံစားမိလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းလာချိန် မှာ တစ်ခါမှ မခံစားခဲ့ရဖူးတဲ့ ခံစားမှုတစ်ခုကိုလည်း ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ဒါကတော့ အများနဲ့ မတူ တစ်မူ ထူးခြားနေမှုပဲ။

အတန်းထဲမှာတော့ သင်္ချာဘာသာမှာ ကျွန်တော်ဟာ အိုးနင်းခွက်နင်း ဖြစ်ခဲ့ ရသလို ရူပဗေဒဘာသာရပ်မှာလည်း စမ်းတဝါးဝါးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘူမိဗေဒဘာသာ ကိုတော့ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းလိုက်နိုင်သလို သင်ရတာလည်း ပျော်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အမျှော်လင့်ဆုံးကတော့ အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်ဖွဲ့မှာ သင်တန်းတက်ဖို့ပါပဲ။ စစ်သိပ္ပံနဲ့ နည်းဗျူဟာပါမောက္ခ ဗိုလ်မှူးကြီး ဟာရီးလ် စီ ဘရန်ဟတ်က ကျွန်တော် တို့ရဲ့ တပ်မှူး ဖြစ်ပါတယ်။ သူက ဝက်စပို့နှင့် စစ်တက္ကသိုလ်ဆင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး တကယ်တမ်း စစ်သားကြီးတစ်ယောက်ပါပဲ။ အသက်က ၅၀ ရှိပါပြီ။ ဆံပင် ခပ်ပါးပါး၊ အရပ်က မနိမ့်မမြင့်၊ သို့တိုင်အောင် သူ့ရဲ့ဟန်ပန်၊ သပ်သပ်ယပ်ယပ် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုနဲ့ တည်ကြည်မှုတွေကြောင့် ခံခဲ့ညားညား ရှိပါတယ်။

အဲဒီနှစ်ကုန်ပိုင်းမှာ တက္ကသိုလ်ဝင်းထဲမှာရှိတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့ သုံးခုက အသင်းဝင်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို ဆွယ်ခံကြပါတယ်။ ဝက်ဘ်ပတ်တရောင်အသင်း၊ စကောဘတ်နဲ့ ဘလိတ်အသင်းနဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်အသင်းတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော် ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်အသင်းကို ရွေးခဲ့ပါတယ်။ အသင်းသုံးသင်းထဲမှာ အကျော်အမော်အသင်း ဖြစ်လို့ပါပဲ။

ပါးရှင်းရိုင်ဖယ် တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်ကိုတော့ အစကတည်းက ကျွန်တော် အထင်ကြီးခဲ့ပါတယ်။ ရော်နယ်လ် ဘရန်ဟာ ငယ်ရွယ်သူ လူမည်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်မြင့်မြင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်စားထားပြီး ရုပ်ရည် ချောမောသူတစ်ယောက်ဖြစ် ပါတယ်။ ဟာလင်မ် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် တရားဟောဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ သား ဖြစ်ပြီး ကောလိပ်ကျောင်းသားအများစုထက် ပိုပြီး ရင့်ကျက်ပါတယ်။ ရော်နယ်လ်ဟာ ကျွန်တော့် ထက် အသက်နှစ်နှစ်ကြီးပြီး လူတကာရဲ့ လေးစားမှုကို ခံယူရပါတယ်။ ဓါတုဗေဒအဓိက ကျောင်းသားဖြစ်ပြီး ဉာဏ်ထက်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အရံတပ်ရင်းမှာ သူဟာ ဗိုလ်လောင်းတွေရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ပါးရှင်း ရိုင်ဖယ်အသင်းမှာတော့ အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ နာရီရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေလို ချောချောမွေ့မွေ့ လည်ပတ် လှုပ်ရှားနိုင်အောင် စစ်ရေး လေ့ကျင့်ပေးပါတယ်။ ရော်နယ်လ်ဟာ ဉာဏ်ထက်တယ်၊ ဖျတ်လတ်တယ်၊ စည်းကမ်း ရှိတယ်၊ စနစ်ကျတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကိုလင်းပါဝဲလ်ဆီမှာ မပေါ်လာသေးတဲ့ အရည် အချင်းတွေပါပဲ။ သူဟာ ကျွန်တော့်အတွက် စံယူထိုက်သူတစ်ဦး။ ပြီးတော့ သွန်သင် ညွှန်ပြပေးတဲ့ သင်ဆရာတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ရော်နယ်လ် ဘရန် ပုံစံဝင်အောင် ကိုယ့် ကိုယ်ကို စပြီး ပြုပြင်ခဲ့ပါတယ်။

အထက်တန်းကျောင်း တက်ခဲ့စဉ်ကရော၊ ဘတ်စကက်ဘောနဲ့ ပြေးခုန်ပစ် အသင်းတွေမှာ ပါခဲ့စဉ်ကရော၊ ကင်းထောက်အဖွဲ့မှာ ခဏတစ်ဖြုတ် ပါခဲ့စဉ်ကရော ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ နေသားတကျမရှိခဲ့သလို ရာသက်ပန် သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်း တွေ များများစားစားလည်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်အသင်းမှာတော့ သည်လိုမဟုတ် ပါဘူး။ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ပုရိသအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုရဲ့ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခဲ့ ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ သည်အသင်းဟာ သဟဇာတ ရှိခဲ့ပါတယ်။

ပါးရှင်းရိုင်ဖယ် တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ စီးတီးကောလိပ် အစဉ်အလာအရ လူမျိုးစု အမျိုးမျိုးကဖြစ်ကြပြီး အများအပြားဟာ အမေရိကားကို လာရောက် အခြေချနေထိုင်သူ တွေရဲ့ ရင်သွေးတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုတွေကို အတူတူ လုပ်ကြပြီး ပါတီပွဲတွေကိုလည်း အတူတူ တက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျောင်းအတူတူ လစ်ကြပြီး မိန်းကလေးတွေကို နောက်ပိုးရာမှာလည်း တက်ညီလက်ညီ ရှိကြတယ်။ ကျောင်းဝင်းထဲမှာ တပ်ဖွဲ့ရုံးခန်းတစ်ခန်းရှိပြီး အဲဒီကနေ ကျွန်တော်တို့ စာသင်ခန်းကို သွားရောက်ကြပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် မကြာခဏဆိုသလိုပဲ ကျောင်းသားများ နားနေခန်းကို ကူးကြပြီး မမ်ဘိုအကကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကတတ်ဖို့ ကြိုးစားလေ့ကျင့်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးသူအဖြစ်လည်း လုပ်ခဲ့ပြီး တခြား ပါးရှင်း ရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ ဘူမိဗေဒဘာသာရပ်ကို ယူဖို့ ဆွဲဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘွဲ့ရဖို့ရာ အတွက် ဘူမိဗေဒဘာသာရပ်ဟာ လွယ်ကူတဲ့အပြင် လူသူလည်း လေးစားတယ်လို့ အကြောင်းပြ ဆွယ်တရားဟောခဲ့ပါတယ်။

စည်းကမ်းရှိမှု၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု၊ ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်ရှိမှု၊ အသိုင်းအဝန်းတစ်ခုထဲ ပါရှိမှုဆိုတာတွေဟာ ကျွန်တော် တောင့်တနေတဲ့ အရာတွေဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့် တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကြား ကိုယ်ကျိုးမဖက်မှုကို တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကြားမှာ လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ ဇာစ်မြစ်၊ ဝင်ငွေဆိုတာတွေ အားလုံးဟာ အလကားပါပဲ။ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ အချင်းချင်းအတွက်နဲ့ အဖွဲ့အတွက် ဘာမဆို အဆုံးစွန်အထိ လုပ်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းတယ်ဆိုတာ ဒါပဲဆိုရင်တော့ ကျွန်တော် စစ်သားဖြစ်ချင်ပါတယ်။

* * *

သီတင်းတစ်ပတ် ကုန်ဆုံးရက်တွေနဲ့ ခရစ္စမတ်ရာသီမှာ ကျွန်တော် ဆိခံဆားဆီမှာပဲ အလုပ်လုပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းပညာသင်နှစ် ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အခါမှာတော့ ပိုက်ဆံပိုရတဲ့ နွေရာသီအလုပ်တစ်ခု လုပ်လိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ပဲ နိုင်ငံတကာ ထရပ်ကားမောင်းသူများ ပုရိသအဖွဲ့ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနွေရာသီမှာ ပထမဆုံး ကျွန်တော်စလုပ်တဲ့အလုပ်ကတော့ ဟာလမ်က ပရိဘောဂအလုပ်ရုံတစ်ခုမှာ ဗီရိုတွေကို ပတ္တာတပ်ပေးရတဲ့အလုပ်ပါပဲ။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကျွန်တော် အိပ်ရာကအစောကြီးထပြီး ပိုက်ဆံရတဲ့အလုပ် လုပ်ဖို့ သွားတာကို အဖေ သဘောကျပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အလုပ်မှာ ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်တောင် မမြဲခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်က လက်ရှိ အလုပ်ကနေထွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်း အဖေ့ကိုပြောပြတော့ အဖေ့ မျက်နှာ ညှိုးသွားပါတယ်။

“မင်း အလုပ်လုပ်တာက သုံးပတ်လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ခု ထွက်တော့မယ်ပေါ့ ဟုတ်လား။ သူဌေးကို မင်းဘယ်လိုပြောမလဲ”

ထရပ်ကားမောင်းသူတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တာ ပိုက်ဆံပိုရနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်က အဖေ့ကိုရှင်းပြလိုက်တော့ အဖေ့ရဲ့မျက်လုံးတွေက သိပ်ပြီး ယုံကြည်ပုံ မရတာကို ပြနေခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်ကထွက်ဖို့ အကြောင်းပြချက်တစ်ခု ကျွန်တော်ရှာပြီး မျက်နှာ ပူစရာမဖြစ်ရအောင် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို လွှတ်ပြီး ပရိဘောဂလုပ်ငန်းမှ နောက်ဆုံးလုပ်ခကို ထုတ်ယူခိုင်းလိုက်ပါတယ်။

အချို့ရည်တွေပို ပေးတဲ့ ထရပ်ကားတွေပေါ်မှာ အကူအဖြစ် လုပ်ကိုင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော် ဝင်ငွေပိုရခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ ထရပ်ကားမောင်းသူတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်က နွေရာသီ ပုံမှန်အလုပ်တစ်ခု လစ်လပ်နေကြောင်း အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်အလုပ်က လောင်းအိုင်လင်မြို့က ပက်ဆီကိုလာ အချို့ရည်တွေ ပုလင်းသွင်းလုပ်ငန်းက ပေါ်တာအလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အလုပ်ကို လူဖြူလူငယ်တွေ ဘယ်သူမှ မလုပ်ချင်ကြတော့ ကျွန်တော်ပဲ

ရလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချို့ရည်ပုလင်းသွင်းစက်ရုံမှာ ပေါ်တာတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘာလုပ်ရတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် မသိပါဘူး။ ကျွန်တော်သွားပြီး သတင်းပို့တဲ့အခါမှာ သူတို့က ကျွန်တော့်လက်ထဲ ကြမ်းတိုက်တဲ့ အဝတ်တံမြက်စည်းတစ်ချောင်း ထည့်လိုက်ပါတယ်။ သည်အတွေ့အကြုံဟာ လူမည်းအလုပ်သမား မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာရဲ့ အတွေ့အကြုံပါပဲ။

ပေါ်တာတွေအားလုံးက လူမည်းတွေဖြစ်ကြပြီး အချို့ရည်ပုလင်းသွင်းစက်မှာ လုပ်တဲ့ လူတွေအားလုံးကတော့ လူဖြူတွေဖြစ်နေကြတာကို သတိပြုမိပါတယ်။ ကျွန်တော်က တံမြက်စည်းရှည်ကို ယူလိုက်ပါတယ်။ သည်အလုပ်လုပ်လို့ တစ်ပတ်ကို ၆၅ ဒေါ်လာ ရတယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော် လုပ်ရမှာပေါ့။ အမှောင်ထဲမှာကြည့်ရင်တောင် တောက်ပြောင်နေတဲ့အထိ ကျွန်တော် ကြမ်းတိုက်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်အလုပ်ကို မကြာခင်ဘဲ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ကျွန်တော် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နွေရာသီ ကုန်ဆုံးချိန်ရောက်တော့ အလုပ်ကြပ်က ကျွန်တော့်ကို

“ချာတိတ်၊ မင်းကြမ်းတိုက်တာ သိပ်ကောင်းတယ်” လို့ ချီးမွမ်းခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်တော့် လုပ်တတ်ဖို့အခွင့်အလမ်းတွေ ခင်ဗျား တစ်ပုံကြီးပေးခဲ့တာပဲ” လို့ ကျွန်တော်က သူ့ကိုပြန်ပြောလိုက်တော့ သူက “နောက်နှစ်နွေရာသီ လာခဲ့ဦးနော်။ မင်းကို အလုပ်ပေးဦးမယ်” လို့ သူက ပြောလိုက်ပါတယ်။

ကြမ်းတိုက်တဲ့အလုပ်မဟုတ်ဘဲ အချို့ရည်ပုလင်းသွင်းစက်မှာ အလုပ်လိုချင်တယ်လို့ သူ့ကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်တဲ့အတွက် နောက်နှစ်ရောက်တော့ အဲဒီမှာ ကျွန်တော် အလုပ်ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနှစ် နွေအကုန်မှာတော့ ကျွန်တော် လက်ထောက် အဆိုင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး အဖိုးတန် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်ဟူသမျှ ဂုဏ်ရှိစွာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ။ တစ်ယောက်ယောက်က စောင့်ကြည့်နေတယ်ဆိုတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်မှာ ကျွန်တော် ကောလိပ်ကို ပြန်ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ ကယ်လီလမ်းကနေပဲ ဘတ်စ်ကားနဲ့ ကျောင်းတက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရပ်ကွက် ယိုယွင်း ပျက်စီးလာနေပြီဆိုတာကိုသိဖို့ ကျွန်တော်ဟာ မြို့ပြဗေဒ ကျွမ်းကျင်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့မလိုပါဘူး။ သည်လို ရပ်ကွက်တွေ ယိုယွင်းပျက်စီးလာတာဟာ နယူးယောက်မြို့အဖို့ အဆန်း မဟုတ်တော့ပါဘူး။ စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်လာတဲ့အတွက် ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာကြတဲ့ လူတွေရဲ့ နေရာမှာ ပိုပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေ အစားဝင်လာကြပါတယ်။ ဂျူးမိသားစုတွေဟာ အခုအခါမှာ ပိုပြီး အဆင်ပြေတဲ့ ဆင်ခြေဖုံးအရပ်တွေဆီ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြပါတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ ပူအာ တိုရိုကန်တွေကတော့ ဂျူးမိသားစုတွေ နေထိုင်ခဲ့ကြတဲ့ အဆောက်အအုံတွေထဲကို ရွှေ့လာကြပါတယ်။ ဟန်.တ်ပွိုင့်အရပ်ဟာ အခုအခါမှာ ပိုပြီး ဆိုးရွားလာသလို ဂိုဏ်းဂဏရန်ပွဲက ဂိုဏ်းဂဏတိုက်ပွဲအထိ ဖြစ်လာ

ပါတယ်။ ရိုးရိုးခါးမြှောင်ကို အသုံးပြုနေရာက မောင်းပြန်ခါးကို ကိုင်ဆောင်လာကြပါတယ်။ လုပ်သေနတ်ကနေ သေနတ်အစစ်တွေ ဖြစ်လာကြပါတယ်။ ဆေးခြောက်ကနေ ဟီးရိုးအင်းကို သုံးလာကြပါတယ်။ တစ်နေ့ ကျောင်းကနေ အိမ်ပြန်လာတော့ ကျွန်တော်သိကျွမ်းတဲ့ ချာတိတ်တစ်ယောက် တိုက်ခန်းရဲ့စင်ကြိုမှာ ဟီးရိုးအင်းဆေး အထိုးလွန်ပြီး သေနတ်တစ်ကြောင်း မြင်ရပါတယ်။ ကျွန်တော် မူးယစ်ဆေးဝါးကို ရှောင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ ဆေးခြောက်မရှူခဲ့ပါဘူး။ ဟီးရိုးအင်းကိုလည်း မသုံးခဲ့ပါဘူး။ အမှန်ပြောရရင်တော့ ဘယ်လိုမူးယစ်ဆေးဝါးကိုမှ စမ်းသပ် ကြည့်ခဲ့တာမျိုး မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ ဒါဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့် မိဘတွေက ကျွန်တော့်ကို သတ်ပစ်ကြမှာမို့လို့ပါပဲ။

တတ်နိုင်တဲ့မိသားစုတွေ ဆက်ပြီး ထွက်ခွာသွားကြတာနဲ့အမျှ သူတို့ရဲ့ နေအိမ်တွေဟာလည်း ပျက်စီးယိုယွင်းလာပြီး တချို့ဆို လူမနေတော့ပါဘူး။ အိမ်ပိုင်ရှင်တွေဟာလည်း ရောင်းလို၊ မရတော့တဲ့အိမ်တွေကို စွန့်ပစ်လိုက်ကြပါတယ်။ နောင် လာတော့မယ့် နှစ်တွေမှာ ကယ်လီဖိုးနီးယား ကျွန်တော်တို့နေတဲ့ အိမ်နံပါတ် ၉၅၂ ဟာလည်း စွန့်ပစ်ခံရပြီး မီးလောင်ကျွမ်းကာ ဖျက်ဆီးခံရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေအားလုံးက အနာဂတ်မှာ ဖြစ်လာမယ်ကိစ္စတွေပါ။ ခုချိန်မှာတော့ ဆွေမျိုးတွေကြားမှာ ပြောနေကြတဲ့စကားတွေကတော့

“ဘယ်တော့အိမ်ပြောင်းမှာလဲ” ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါ်လေးလောရစွဲကတော့ ဘရွန်စ်ရဲ့ မြောက်ဖျားအရပ်ကို ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ခေါင်းကိုင်အမေ ဘရက်ရှ်လည်း သည်အတိုင်းပါပဲ။ အန်တီဒေါ်တံကတော့ ကွင်းစံအရပ်မှာ ရောက်နှင့် နေပါပြီ။ လူသာနဲ့အေရီတို့ရော ဘယ်တော့ပြောင်းကြမှာလဲ။

တိုက်ခန်းတွေမှာ ငှားနေသူတွေရဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်ကတော့ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ကို ပိုင်ဆိုင်လိုကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ပဲ ပါဝဲလ်မိသားစုဟာ ဘရွန်စ်အရပ် အထက်ပိုင်း ဒါမှမဟုတ် ကွင်းစံအရပ်ကို ခြေဦးတည်ကြဖို့ စတင် လှုပ်ရှားကြပါတော့တယ်။ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း လူမည်းတွေနေတဲ့ ရပ်ကွက်တွေမှာ အိမ်ရှာထွက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဈေးက ကြောက်ခမန်းလိလိပါ။ ဒေါ်လာ ၁၅,၀၀၀၊ ဒေါ်လာ ၂၀,၀၀၀ တဲ့။ ကျွန်တော့်မိဘတွေ နှစ်ယောက်ပေါင်းရှာတဲ့ငွေက တစ်ပတ်မှ ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဆိုတော့ အိမ်ဝယ်ဖို့ မတွေ့ရပါဘူး။ အိမ်တွေကို သွားသွားကြည့်ပြီး မဝယ်တော့ အိမ်ပွဲစားတွေက စိတ်ကုန်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်အစ်မကလည်း အရမ်း ရက်လာပါတော့တယ်။

ကျွန်တော့်အဖေဟာ နံပါတ်တွေကိုလည်း အိပ်မက်မက်တတ်ပါတယ်။ သတင်းစာဆိုင်ငယ်လေးတွေမှာ နံပါတ်ဂဏန်းစာအုပ်တွေ ဝယ်ယူပြီး ပေါက်နိုင်မယ့် နံပါတ်အတွဲတွေကို တွက်နေတတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ နေ့စဉ်ဆိုသလို ဒေါ်လေးဘယ်ရီလ်နဲ့ ငွေအစိတ်ဖိုး ထိုးကြပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ စနေနေ့ညတစ်ညမှာတော့ အဖေဟာ နံပါတ်တစ်ခုကို အိပ်မက်မက်ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့နံနက် စိန်မာဂရက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းရောက်တော့ မွေတေးသီချင်း သင်ပုန်းပေါ်မှာ သည်အိပ်မက်ထဲကနံပါတ်ကို မြင်တွေ့

လိုက်ရပါတယ်။ ဒါဟာ ဘုရားသခင်က ပါဝဲလ်ကို လက်ဆွဲကိုင်ပြီး ရွှေပြည်တော်သစ်ဆီ
ခေါ်ဆောင်သွားတာ သေချာပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ အဖေနဲ့ ဒေါ်လေး ဘယ်ရီလ်တို့ဟာ ဒေါ်လာ
အစိတ်ကို ရှာကြပြီး သည်နံပါတ်ကို ထိုးလိုက်ကြပါလေရော။

ဒိုင်လုပ်သူက ငွေထည့်ထားတဲ့ အညိုရောင်စာအိတ် ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို
လာပြီး ပေးသွားတဲ့အခါ ပျော်ရွှင်မှု၊ မယုံကြည်နိုင်မှုနဲ့ စိတ်ပူပန်မှုတွေဖြစ်ခဲ့ရတာကို
ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါသေးတယ်။ အဖေက သူ့အခန်းထဲကို ငွေထုပ် ယူသွားပြီး သူ့
အိပ်ရာပေါ် ငွေတွေကို သွန်ချလိုက်ပါတယ်။ နှစ်ဆယ်တန်၊ တစ်ဆယ်တန်အစည်းတွေနဲ့
ဒေါ်လာတစ်သောင်း၊ အဖေလခ သုံးနှစ်စာ။ ကျွန်တော်က အဖေကို ကူညီပြီး ငွေတွေကို
ရေတွက်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်ငွေတွေက ဘဏ်ထဲကိုတော့ ရောက်မှာမဟုတ်ပါဘူး။
ငွေတွေကို တစ်အိမ်လုံးအနှံ့ ဟိုနည်းနည်း သည်နည်းနည်း လျှောက်ဖွက်ထားပါတယ်။ အမေ
ကတော့ အခွန်ဌာနကလူတွေ ရောက်လာမလား၊ သူခိုးပဲ ခိုးလေမလားဆိုတာကို တွေးပြီး
ထိတ်လန့်နေပါတော့တယ်။

သည်လိုနဲ့ပဲ ပါဝဲလ်မိသားစုဟာ အယ်လ်မီယာရိပ်သာလမ်းက အိမ်နံပါတ်
၁၈၃-၆၈ ကို ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကွင်းစံမြို့နယ်ရဲ့ ဟိုလစွာ ရပ်ကွက်က သည်အိမ်ကို
ဒေါ်လာ ၁၇,၅၀၀ နဲ့ ပေးဝယ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ရပ်ကွက်က လူဖြူတွေဟာ တခြားကို
ရွှေ့ပြောင်းနေပြီး လူမည်းတွေ အစားထိုး ဝင်လာနေပါတယ်။ အိပ်ခန်းသုံးခန်းပါပြီး
ဘင်ဂလိုပုံစံ ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ကို ဝိုင်နာလိုခေါ်တဲ့ ဂျူးလူမျိုး မိသားစုတစ်စုဆီက ဝယ်
လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်ရပ်ကွက်ဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ လှပနေပါတယ်။
ပြီးတော့ လူလတ်တန်းစား လူမည်းတွေနေတဲ့ အဆင့်ရှိ ရပ်ကွက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဖေ
က အခုတော့ အိမ်ပိုင်ယာပိုင် ဖြစ်သွားပါပြီ။ လူသာ ပါဝဲလ် အထက်လွှာထဲကို ဝင်ရောက်
လာပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အိမ်ပိုင်ယာပိုင် ဖြစ်လာတဲ့အတွက် အမေကတော့ အထိတ်တလန့်
ဖြစ်နေပါတယ်။ အိမ်အတွက်ပေးဆောင်ရမယ့် ဘဏ်ကြွေးတွေအတွက် စိုးရိမ်နေတာပါ။
ဘာနားနားကယ်လီမှာ ကျန်ရစ်တဲ့ သူ့မိတ်ဆွေဟောင်းတွေ အကြောင်းတွေကိုပဲ တဖွဖွ
ပြောနေပါတယ်။ လအနည်းငယ် ကြာတဲ့အခါမှာတော့ ငိုတော့မလိုဖြစ်နေတဲ့ အဖေက

“ငါတို့ သည်မှာနေလို့ မဖြစ်တော့ဘူးနဲ့တူတယ်”လို့ ကျွန်တော့်ကိုပြောပါတယ်။

“မင်းအမေက အဖော်မဲ့ ဖြစ်နေရတဲ့ဒဏ်ကို မခံနိုင်ဘူး။ သည်တစ်ဆောင်း
တောင် သူခံပါ့မလား မပြောတတ်ဘူး”

အမေ ကြောက်စိတ်တွေ ပြေပျောက်သွားဖို့ နှစ်နှစ်ကြာခဲ့ပါတယ်။ ဘဏ်ကြွေးကို
ဆပ်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ တတ်နိုင်တယ်ဆိုတာ သူ့သဘောပေါက်သွားပါတယ်။ တောင်
ပိုင်းဘရွန်စ်က အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းဟောင်းတွေဆီလည်း ပြန်မပြေးဖြစ်တော့ပါ
ဘူး။

ကွင်းစံကနေ စီးတီးကောလိပ်ကိုတက်ဖို့၊ မြေအောက်ရထားကို ကျွန်တော် စပြီး စီးခဲ့ပါတယ်။ သည်မြေအောက်ရထားပေါ်မှာ ကျွန်တော်ရဲ့ ပထမဆုံး လေးလေးနက်နက် အချစ်ဇာတ်လမ်း စခဲ့တာပါပဲ။ သူက ကျွန်တော်နဲ့ တစ်ကျောင်းတည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ‘အေ’ ရထားကို မြို့လယ်ခေါင်မှာရှိတဲ့ ကောလိပ်က ကျွန်တော်တို့ စပြီး စီးကြပါတယ်။ သည် နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ လမ်းခွဲကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကွင်းစံကို ခရီးဆက်ပြီး သူမက ဘရကလင်ကို ပြန်ပါတယ်။ တစ်ရက်မှာ သူ့ကို ကျွန်တော်အိမ်ခေါ်လာပြီး ကျွန်တော် မိဘတွေနဲ့ တွေ့ပေးတော့ အဖေနဲ့ အမေတို့က သူ့ကို တလေးတစားပဲ ဆက်ဆံကြပေမယ့် ခပ်တန်းတန်း နေခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဆက်ပြီး အဓိက စိတ်ဝင်စားတာကတော့ အရံလေ့ကျင့်ရေးတပ်ဖွဲ့နဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်တွေပါပဲ။ ကွင်းဆင်းရတာပျော်ပေမယ့် ဘူမိဗေဒကိုတော့ သည်လောက် စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ဘူမိဗေဒပညာဟာ ကောလိပ်ကျောင်း မတက်ဖြစ်ကြတဲ့ ကျွန်တော် မိတ်ဆွေအတွက် ကျွန်တော်ရဲ့ ဉာဏ်ထက်မြက်မှုကို ပြသခွင့် ပေးခဲ့ပါတယ်။

ဘူမိဗေဒဘာသာရပ်တစ်ခုမှာ ကျွန်တော် ‘အေ’ အဆင့် ရခဲ့တဲ့အတွက် ကိုယ် ဟာကိုယ်တောင် တအံ့တဩ ဖြစ်သွားခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ဘွဲ့ရတော့ ဘာသာရပ်သုံးခု မှာ ‘အေ’ အဆင့်တွေချည်း ရခဲ့ပါတယ်။

နှစ်ငယ်တန်းမှာ အဆင့်မြင့် အရံတပ်ရင်းထဲ ကျွန်တော် စာရင်းသွင်းခဲ့ပါတယ်။ သင်တန်းအတွက် တစ်လကို ၂၇.၉၀ ဒေါ်လာ ကြီးများတောင် သွင်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်အတွက်တော့ နည်းနည်းနောနော မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် စံနမူနာ ယူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ရော်နယ်လ် ဘရန်ခ် ဖြစ်နေဆဲပါပဲ။ စီးတီးကောလိပ်ပထမနှစ်မှာ ရော်နယ်လ်ဟာ ဗိုလ်လောင်းတပ်ကြပ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဗိုလ်လောင်းဖြစ်ခဲ့ ပါတယ်။ အဆင့်မြင့် အရံတပ်ရင်းမှာ ရော်နယ်လ်က တပ်စိတ်မှူး ဖြစ်လာတော့ ကျွန်တော် လည်းတပ်စိတ်မှူးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရော်နယ်လ်ဟာ စစ်ရေးပြဆရာဖြစ်ခဲ့သလို ကျွန်တော် လည်း စစ်ရေးပြဆရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရော်နယ်လ်ဟာ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့ရဲ့ သစ္စာ ခံယူမှုဆိုင်ရာ အရာရှိ ဖြစ်ခဲ့ပြီး နှစ်ငယ်တန်းမှာ ကျွန်တော်လည်း သစ္စာခံယူမှု ဆိုင်ရာ အရာရှိ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အသင်းသားအဖြစ် သစ္စာခံဖို့ ဆွဲဆောင်ပုံနှင့် ပတ်သက်ပြီး လုပ်ဆောင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ညစ်ညမ်းတဲ့ရုပ်ရှင်ကားတွေနဲ့ပဲ အသင်းသားတွေကို ဆွဲဆောင်တာဟာ မှား ယွင်းကြောင်း၊ ဒါကြောင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်း နည်းနည်းသုံးပြီး ကျွန်တော်တို့ တကယ် ဘာ တွေ့လုပ်နေကြသလဲ ဆိုတာကို သိကြရအောင် စစ်ရေးပြပြိုင်ပွဲတွေပါတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတွေကို ပြဖို့ ကျွန်တော် အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။

အမ်းစတားဒမ် ရိပ်သာတစ်လျှောက်မှာရှိတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်ရဲ့ မြေအောက်ခန်းကို ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့အတွက် စီးတီးကောလိပ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ပေးထားပါတယ်။ တခြားအိမ်တွေမှာ ညစ်ညမ်းရုပ်ရှင်ကားတွေကို ကြည့်ရှုပြီးပြန်လာတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို

သည်မြေအောက်ခန်းဆီသိမ်းကျုံးခေါ်ဆောင်လာဖို့ အသင်းဝင်ညီအစ်ကိုတွေကို ကျွန်တော် ပြောပြပါတယ်။ သည်မှာ ပါးရှင်းရိုင်းဖယ် ဘာတွေလုပ်တယ်ဆိုတာကိုပြတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတွေ ကို သူတို့ကိုကြည့်ခိုင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အရဲစွန့် လုပ်ခဲ့တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သစ္စာခံယူမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ခံတစ်ယောက်အဖြစ် အောင်မြင်တယ်၊ မအောင်မြင်ဘူးဆိုတာ တိုင်းတာရ လွယ်ပါတယ်။ အရင်နှစ်ကထက် သစ္စာခံယူသူတွေ များလာတာ၊ နည်းသွားတာပေါ်လည်း မူတည်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ အသင်းရွေးချယ်တဲ့ နေ့ကို ကျွန်တော် စိတ်ပူပင်စွာနဲ့စောင့်စားခဲ့ရပါတယ်။ ပါးရှင်းရိုင်းဖယ်အသင်းဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်းမှာ သစ္စာခံယူသူ အများဆုံးကို ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အရေးပါတဲ့အချိန်တစ်ချိန်ပါပဲ။ အဖြစ်အပျက်တွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်စွမ်းရှိတယ်ဆိုတဲ့ ပထမဆုံး အရိပ်လက္ခဏာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သစ္စာခံယူထားတဲ့ ကျောင်းသားတွေထဲက တစ်ယောက်ကတော့ အန်တိုနီယို တိုနီ မာရ်ဗ်ရောင်းဒစ္စ ပါပဲ။ စိတ်ရင်းကောင်းပေမယ့် အပြောအဆို မတတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ROTC နဲ့ ပါးရှင်းရိုင်းဖယ်ကို ဝင်ခဲ့တဲ့နေ့ကစလို သူ့ကံကြမ္မာ ဘယ်လိုရှိလာမယ်ဆိုတာ သိနေခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ အမေရိကန် ဂရိကပြားဖြစ်ပြီး ကျွန်တော့်လိုပဲ ကွင်းစံမှာ နေထိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ အချိန်ပိုင်း မော်တော်ကားစက်ပြင် တစ်ယောက်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ တိုနီဟာ အပြောအဆို အနေအထိုင်ကြမ်းတယ်၊ လူရည်လည်တယ်၊ သွက်လက်ချက်ချာတယ်၊ ကျွန်တော်သူ့ကို ချစ်ခင်မိပါတယ်။ ရော်နယ်လ် ဘရန်စ်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စံပြပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့သလို တိုနီအတွက် ကျွန်တော်ဟာလည်း စံပြပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ညီအစ်ကိုတွေလို ရင်းနှီးလာခဲ့ပြီး သွားအတူတူ၊ စားအတူတူ၊ မိန်းကလေးတွေနဲ့ အတူတူ အတွဲခတ်ခဲ့ကြပြီး ဗရတ် အတူတူ ကျခဲ့ကြပါတယ်။

ကောလိပ်ရဲ့ နောက်ဆုံး သုံးနှစ်မှာ စစ်ရေးလေ့ကျင့်တဲ့ခန်းမဟာ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ ဗဟိုချက်မ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို အုပ်ချုပ်သူက ဗိုလ်မှူး နယ်လ်ဆင် ဖြစ်ပြီး သူဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ထိတွေ့မှု သိပ်မရှိတဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘရန်စ် လက်အောက်မှာ တာဝန်ထမ်းခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အမှတ်မကောင်းတာတွေ၊ ကျောင်းပျက်တာတွေ၊ သစ္စာခံယူထားတဲ့ကာလမှာ ဗရတ်ကျခဲ့တာတွေအတွက် ဗိုလ်မှူးနယ်လ်ဆင်ဟာ ကြားဝင်ဖြေရှင်းပေးခဲ့ရပါတယ်။ အရံ အရာရှိသင်တန်းတပ်ဖွဲ့ဟာ တပ်မတော်ရဲ့ကျောရိုး ဖြစ်တဲ့ အရာခံဗိုလ်တွေနဲ့ ကျွန်တော့်ကိုစပြီး မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်အရာခံဗိုလ်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ကို စစ်ရေးလေ့ကျင့်ပေးခဲ့တယ်။ သေနတ်ဖြုတ်၊ တပ်ပုံတွေကိုလည်း သင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် အမှတ်အရဆုံးကတော့ ခပ်ကြမ်းကြမ်း တပ်ကြပ်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ လူးမိုဟီကာ ပါပဲ။

“လူကြီးမင်းတို့၊ ဒါဟာ ဘရောင်နင် အော်တိုမက်တစ် ရိုင်းဖယ်ပါပဲ။ သည် သေနတ်ကို ဘယ်လိုဖြုတ်ရမယ်၊ တပ်ရမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ခင်ဗျားတို့ကို သင်ပေး

မယ်။ ကျွန်တော်ပြောတာ နားထောင်ကြပါ။ နားမထောင်ရင်တော့ တိုက်ပွဲမှာ ခင်ဗျား တို့ သေသွားနိုင်ပါတယ်။ မေးစရာမေးခွန်းတွေ ရှိသလား။”

စနေနေ့တိုင်းလိုလို ကျွန်တော် စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်းထဲမှာပဲ အချိန်ကုန်လေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့သားနဲ့အတူ ခုနစ်နာရီဆက်တိုက် အမ်း-ဝမ်း ရိုင်ဖယ်ကို ဆွဲထုတ်နည်း၊ ဘုရင်မ မေရီ အလေးပြန်နည်းနဲ့ ရိုင်ဖယ်ကို လက်နဲ့ လှည့်ပတ်နည်း၊ လှံစွပ် တွေတပ်ပြီး ထောင်ဖြတ် ချီတက်နည်း စတာတွေကို လေ့ကျင့်ရပါတယ်။ ဒါကို ဂရုမပြုရင်တော့ အင်မတန်မှ အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့အနေနဲ့ ပြိုင်ပွဲနှစ်ခုမှာ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခုက သမားရိုးကျ စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်မှုဖြစ်ပြီး ရော်နယ်လ်က ဦးဆောင်ပါတယ်။ အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြမှုကိုတော့ သူက ကျွန်တော့်ကို ယုံကြည်စွာနဲ့ အပ်နှံခဲ့ပါတယ်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် နွေဦးမှာ ကျွန်တော် ကောလိပ်အငယ်တန်းကို တက်နေချိန် နယူးယောက်မြို့ အမှတ်(၇၁) သံချပ်ကာတပ်ရင်းမှာပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ပြိုင်ပွဲတစ်ခုမှာ ကျွန်တော်တို့ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ပြိုင်ဖက်တွေကတော့ ဖိုဒ်ဟမ်း၊ နယူးယောက် တက္ကသိုလ်၊ ဟော့ဖ် စထရာနဲ့ မြို့တော်ရဲ့ တခြားနေရာမှာရှိတဲ့ တခြားပညာသင် ဌာနတွေက အရံအရာရှိတပ်ရင်း တပ်ဖွဲ့တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဟာ မက်စကော့ လို့ခေါ်တဲ့ လာဘ်ကောင် ရှဉ့်နှစ်ကောင်နဲ့ ရောက်ရှိခဲ့ကြပါတယ်။

သမားရိုးကျ စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်မှုပြိုင်ပွဲမှာ ရော်နယ်လ်က သူ့အသင်းအတွက် စုစုပေါင်း အမှတ် ၅၀၀ ထဲက အမှတ် ၄၆၀ ရယူ ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်တော့ အဖွဲ့ဝင် ၁၈ ယောက်ပါတဲ့ အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ဖို့ ကျွန်တော့်အလှည့် ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သရုပ်ပြကွက်တွေကို သိပ်ပြီး သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့က ၄၉၂ မှတ်နဲ့ ပထမနေရာကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ နောင်နှစ်အတွက် ကျွန်တော့်ရည်မှန်းချက်ကတော့ စီးတီး တပ်ရင်းတစ်ခုလုံးရဲ့ ဗိုလ်လောင်းဗိုလ်မှူးကြီးနေရာကို ရော်နယ်လ် ဘရန်စ်ဆီက ဆက်ခံဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရော်နယ်လ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်ရဲ့ တပ်မှူးနေရာကို ရယူဖို့နဲ့ သည်နောက် စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်မှုပြိုင်ပွဲမှာ ဆုတွေသိမ်းကျူးပြီး ယူပစ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုကို စီးတီးကောလိပ်က တခြားကျောင်းသားထုက သိပ် အရေး မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကို သူတို့က မျက်ကန်းမျိုးချစ်ဝါဒီ အရူးတွေလို့ သဘောထားခဲ့ကြပြီး အဆိုးဆုံးကတော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းဝင်းထုတ် သတင်းစာက အရံတပ်ရင်းကို ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်းပါပဲ။

ကျွန်တော်ဘယ်သွားသွား နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ကျွန်တော်နဲ့အတူရှိနေတာ ကတော့ ရှက်ဖွားအမျိုးအစား ဖေါင်တိန်နှစ်ချောင်းထည့်ထားတဲ့ စကျင်ကျောက် အောက်ခံ ကလောင်တံ အိမ်ကလေးပါပဲ။ သည်ပစ္စည်းလေးကို အိမ်ဖြူတော်မှာ အမျိုးသား လုံခြုံရေး အကြံပေး ကျွန်တော်ဖြစ်ခဲ့တဲ့အချိန်ကရော၊ အမေရိကန် စစ်ဌာနချုပ်ပင်တဂွန်မှာ ပူးတွဲ

စစ်ဦးစီးချုပ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ်ကရော အလုပ်စားပွဲပေါ်မှာ တင်ထားခဲ့ပါတယ်။ သည်ပစ္စည်းလေးပေါ်မှာတပ်ထားတဲ့ သတ္တုပြားလေးပေါ်က ကမ္ဘည်းထိုး စာတန်းလေး တစ်ခုကြောင့် သည်ပစ္စည်းလေးကို ကျွန်တော် အမြတ်တနိုး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ သည် စာတန်းလေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဇာတ်လမ်းကတော့ ၁၉၅၇ ခုနှစ် နွေရာသီတစ်ရက်မှာ စတင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အဖေအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်စရာ အချိန်ပါပဲ။ အဖေဟာ ကျွန်တော်နဲ့ အရံတပ်ရင်းက မိတ်ဆွေနှစ်ဦးဖြစ်တဲ့ တိုနီ ဒီပလေ့စ်နဲ့ ဂျော့ချ် အာစီယိုလီတို့ကို နေ့လယ်စာကျွေးမွေးပြီး မင်ဟတ်တန်မှာရှိတဲ့ ဂရေးဟောင်း အဝေးပြေး ဘတ်စ်ကား ဂိတ်ကြီးဆီ လိုက်ပို့ခဲ့ပါတယ်။ အဖေက ဂနာမငြိမ်ဖြစ်နေပါတယ်။ ကြောက်စရာ သတိတွေ အမျိုးမျိုး ပေးပြီး သူ့သားနဲ့ ဘယ်တော့မှ ပြန်မတွေ့ရဘူးလို့ ယုံကြည်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတွေက အရံတပ်ရင်း နွေရာသီစခန်းသွင်း သင်တန်း တက်ရောက်ဖို့ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနားမှာရှိတဲ့ ဖေါ့တ် ဘရက်ဒ်ကို သွားကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ တောင်ပိုင်းကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် သွားရောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို စောင့်ရှောက်ဖို့ ဘရက်ဒ် တပ်စခန်းအနားမှာရှိတဲ့ ဖေယက်တီးဗီးလ် အရပ် က လူမည်းဘုန်းကြီးတချို့ကို ရှာပေးထားဖို့ ကျွန်တော်တို့ဘုန်းကြီး ဝီဒန်းကို ပြော ထားပြီးပြီဖြစ်ကြောင်း အဖေက ကျွန်တော့်ကိုပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ရက်စိတ် တွေ့မွန်ပြီး ဇာမချဲ့ဖို့ အဖေ့ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဖြစ်ချင်တော့ ဘတ်စ်ကားဂိတ်မှာ တပ်က ကားတစ်စင်း ကျွန်တော်တို့ကို လာ ကြိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ဖေါ့တ်ဘရက်ဒ်ကို မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပဲ ပို့ခဲ့ပါတယ်။ ဖေါ့တ်ဘရက်ဒ်မှာ နေခဲ့ရတဲ့ ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်မှာ တောင်ပိုင်းအပြင်လောကနဲ့ လုံးဝ အဆက်ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။

ဖေါ့တ် ဘရက်ဒ်တပ်စခန်းဟာ ကျွန်တော့်အတွက် လူမျိုးစုတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ နိုးကြားစေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး တွေ့ဆုံပေါင်းသင်းခဲ့တဲ့ လူဖြူတွေဟာ ပိုးလ် (ပိုလန်နိုင်ငံသား)၊ ဂျူး၊ ဂရိစတဲ့ တခြားနိုင်ငံက လူတွေဖြစ်ပါတယ်။ သည်မှာတော့ တခြားနိုင်ငံက မဟုတ်တဲ့ လူဖြူတွေကို ပထမဆုံးအကြိမ် ဆုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ရိုင်ဖယ်ပစ်ကွင်းထဲမှာ သေနတ်ပစ်လေ့ကျင့်ရင်း အချိန်ကုန်ခဲ့ရ ပါတယ်။ ၈၁ မီလီမီတာမော်တာတွေကို ပစ်ခတ် လေ့ကျင့်ကြရပါတယ်။ ကိုယ်ယောင် ဖျောက်နည်းပညာအပြင် လမ်းတွေကို ဘယ်လိုပိတ်ဆို့ တားဆီးကြရမယ်ဆိုတာကိုလည်း သင်ကြားကြရပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံး လုပ်ရတာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သိပ်သဘောကျ ခဲ့ပါတယ်။ တပ်သားတွေကို စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်ပေးတဲ့နေရာမှာ နာမည်ကောင်း ရရှိ ထားတာကို ကြိုသိကြတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို ယာယီ တပ်ဖွဲ့ခွဲမှူးအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ပါ တယ်။

ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ကုန်ဆုံးတဲ့အခါ ဂုဏ်ပြုခြင်းခံယူဖို့ကျွန်တော်တို့ စစ်ရေးပြကွင်းထဲမှာ နေရာယူကြရပါတယ်။ သင်တန်းမှာ ရရှိတဲ့အဆင့်၊ ရိုင်ဖယ်ပစ်ကွင်း မှာ ရတဲ့အမှတ်၊ ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင်မှုနဲ့ ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုကို ပြသခဲ့မှုတွေအပေါ် မူတည်ပြီး အမှတ်တွေ ပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်ခွဲ ‘ဒီ’ ရဲ့ “အကောင်းဆုံးဗိုလ်လောင်း” အဖြစ် ကျွန်တော် အရွေးခံခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီနေ့က ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရတဲ့ စားပွဲတင် ကလောင်တံ အိမ်လေးပေါ်မှာ ဒါကို ကမ္ဘာ့ထိုးထားတာဖြစ်ပြီး သည်ပစ္စည်းလေးကို ယနေ့တိုင် ကျွန်တော် အမြတ်တနိုးရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကော်နဲလ်တက္ကသိုလ်က ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ အေဒင် ဘီ ကက်ပရွန်ကတော့ စခန်းတစ်ခုလုံးရဲ့ အကောင်းဆုံးဗိုလ်လောင်းအဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဒုတိယဆု ချိတ်ခဲ့ပါတယ်။

ဂုဏ်ပြုခြင်းခံရတဲ့အတွက် ကျွန်တော် အရမ်းကို ကျေနပ်ပီတိ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စခန်းမသိမ်းမီညမှာ လူဖြူထောက်ပံ့ရေး တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ဘေးရောက်လာပြီး “စခန်းတစ်ခုလုံးအတွက် အကောင်းဆုံးဗိုလ်လောင်းဆု မင်းမရလိုက်တာ ဘာကြောင့်လဲ သိလား” လို့ မေးလာပါတယ်။ ကျွန်တော် သည်ကိစ္စကို စဉ်းတောင်မစဉ်းစားမိပါဘူး။ “တောင်ပိုင်းအရံတပ်ရင်းနည်းပြတွေက သူတို့ ကောလိပ်ကျောင်းတွေကို ပြန်ရောက်တဲ့အခါ အတော်ဆုံးချာတိတ်ဟာ နီဂရိုးလူမည်းတစ်ယောက်လို့ ပြောလိမ့်မယ်လို့ မင်းထင်သလား” တဲ့။

သူ့စကားတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို စိတ်ဆိုးစေတာထက် အံ့အားသင့်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံနေတဲ့ ရပ်ကွက်က လာခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အသားအရောင်ကြောင့် ကျွန်တော်တန်ဖိုးတွေ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် မယုံကြည်ချင်ပါဘူး။ ဗိုလ်လောင်းကက်ပရွန်ဟာ ဗိုလ်လောင်းပါဝင်ထက် သာတာကြောင့်ကော မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့လား။

အိမ်ကို ကားမောင်းပြန်တဲ့အချိန်မှာ လူမျိုးခွဲခြားမှုကို ပိုမိုကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ် အရံတပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့က လူဖြူအရာခံဗိုလ် နှစ်ဦးနဲ့အတူ ဖျော်ဘရက်ဒ်က ထွက်ခွာလာခဲ့ပြီး တစ်ညလုံး ကားကို မောင်းလာခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဓါတ်ဆီဆိုင်တွေမှာ ရပ်နားခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီဆိုင်တွေမှာ နားနေခန်း သုံးမျိုး ရှိပါတယ်။ အမျိုးသားနားနေခန်း၊ အမျိုးသမီး နားနေခန်းနဲ့ အသားအရောင်ရှိတဲ့သူတွေအတွက် နားနေခန်းဖြစ်ပါတယ်။ အသားအရောင်ရှိတဲ့သူ နားနေခန်းကတော့ ကျွန်တော် အသုံးပြုရမယ်အခန်းပဲပေါ့။ ဒါကတော့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး မခွဲထားပါဘူး။ ဝေါ်ရှင်တန် မရောက်မချင်း ကျွန်တော် စိတ်သက်တောင့်သက်သာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဘော်လ်တီမိုးမြောက်ပိုင်းကို ရောက်မှပဲ လုံခြုံစိတ်ချရပြီလို့ ခံစားမိပါတော့တယ်။

သည်ဖြစ်ရပ်ကလွဲပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ်ရဲ့ နွေရာသီဟာ ကျွန်တော့်အတွက် အောင်မြင်တဲ့အချိန်ပါပဲ။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်ကောင်မလေးဆီ ပြန်ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော့်ဆီက ဘယ်တုန်းကမှ မရခဲ့ဖူးတဲ့ တစ်စုံတစ်ခုကို ကျွန်တော့်မိဘတွေဆီ

ကျွန်တော် သယ်ယူလာနိုင်ခဲ့ပါပြီ။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော် ထူးချွန်ပြီဆိုတာပါပဲ။ စားပွဲတင် မှင်တံထည့်တဲ့ ပစ္စည်းလေးက သက်သေပါပဲ။ ကျွန်တော် ထူးထူးချွန်ချွန်လုပ်နိုင်တာကို တွေ့ပါပြီ။ ကျွန်တော် ဦးဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ အသက် ၂၀ အရွယ် လူငယ် တစ်ယောက်အတွက်တော့ အသေးအဖွဲ့ မဟုတ်ပါဘူး။

ကောလိပ်ကျောင်းကို ပြန်ရောက်တော့ အောင်မှတ်ရရုံလောက်ပဲ ကျွန်တော် ဆက်ပြီး ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ အရံတပ်ရင်းမှာ အမှတ်ရခဲ့တဲ့အဆင့် “အေ” တွေက ကျွန်တော့်ကို ကယ်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့နေ့ဦးမှာတော့ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘရန်ဟတ်က ရော်နီ ဘရန်ခ်နေရာကို ကျွန်တော် ဆက်ခံရမယ်လို့ အကြောင်းကြားလာပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ် တပ်ရင်းတစ်ခုလုံးရဲ့ ဗိုလ်လောင်းတွေကို အုပ်ချုပ်ဖို့ ဗိုလ်လောင်း ဗိုလ်မှူးရာထူးကို ဆက်ခံ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စုစုပေါင်း ဗိုလ်လောင်းအင်အား ၁၀၀၀ ရှိပါတယ်။

ပါးရှင်း ရိုင်ဖယ်တပ်ဖွဲ့ရဲ့ တပ်ခွဲမှူးအဖြစ်လည်း ကျွန်တော့်ကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါ သေးတယ်။ ကျွန်တော့်အရင်က ရော်နယ်လ်လုပ်ခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ နှစ်ပတ်လည် ဒေသဆိုင်ရာ ပြိုင်ပွဲမှာ သမားရိုးကျနဲ့ အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်မှုပြိုင်ပွဲတွေမှာ အနိုင်ရဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်က သမားရိုးကျ စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်မှုကို ဦးဆောင်ပြီး ဂျန်ပါဒိုလိုခေါ်တဲ့ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း တပ်ဖွဲ့ဝင်ကို အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်မှုအတွက် တာဝန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဂျန်ပါဒိုဟာ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဂျန်ဟာ ရည်းစားကိစ္စနဲ့ စိတ်တွေ ထွေပြားနေပါတယ်။ တခြား အဖွဲ့ဝင်တွေက ဂျန်ဟာ ပြိုင်ပွဲမှာ စိတ်ဝင်စားမှုမရှိတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြော လာကြပါတယ်။ ဂျန်နေရာမှာ တခြားတစ်ယောက်ကို အစားထိုးဖို့ ကျွန်တော် ဆန္ဒ ရှိခဲ့ ပါတယ်။ အကောင်းဆုံးကတော့ မနစ်က အဖွဲ့ကို အနိုင်ရအောင် ဦးဆောင်ခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပဲ တာဝန်ယူတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂျန်ကတော့ သူလုပ်နိုင် ပါတယ်လို့ ပြောနေတုန်းပါပဲ။ အဲဒီနှစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ၃ ဖြစ် သံချပ်ကာကား တပ်ရင်းမှာပါ။ သမားရိုးကျ စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုမှာ ကျွန်တော်တို့ အနိုင်ရခဲ့ပေမယ့် အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်မှုမှာတော့ အရေးနိမ့်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒုတိယနေရာပဲ ချိတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကို ဒေါသထွက်ခဲ့ရပေမယ့် ကျွန်တော် ကိုယ်ကျွန်တော်ပဲ စိတ်ဆိုး အပြစ်တင်နေမိခဲ့ပါတယ်။ အဆန်းအပြား စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့်မှု အသင်းအတွက်ရော၊ ဂျန်ပါဒိုပါ အားကိုးလောက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် မဖြစ်ခဲ့ပါ ဘူး။ သူ့ကို ကျွန်တော် ပြိုင်ပွဲဝင်ခိုင်းခဲ့လို့ပါပဲ။

အဲဒီနေ့က ကျွန်တော် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရလိုက်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကောလိပ် စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်ခန်းက ဗိုလ်လောင်းတစ်ယောက်အတွက်ရော၊ ပင်တဂွန် ကာကွယ်ရေး ဌာနက ကြယ်လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအတွက်ပါ အကျုံးဝင်တဲ့ သင်ခန်းစာဖြစ်ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်လုပ် သူတစ်ဦးအနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုဟာ ဘယ်လောက်ပဲ မနစ်မြို့စရာ

ဖြစ်နေဖြစ်နေ ချသင့်ရင် ချရမယ်ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပျက်နေရင် ပြင်လိုက်ပါ။ ပြင်လိုက်ရင် လူအားလုံးရဲ့ ကျေးဇူးတင်ခြင်းကို ခံရပါတယ်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သက်ညှာဖို့အတွက် လူအများစု ဒါမှမဟုတ် လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုလုံးကို မနစ်နာ စေသင့်ဘူးဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာကို ကျွန်တော်ဟာ ကောလိပ်ကျောင်းက စစ်ရေးပြ လေ့ကျင့် ခန်းမှာ ရရှိခဲ့ပါတယ်။

သည့်နောက်မှာတော့ ပင်တဂွန်ရုံးခန်းက ကျွန်တော့်စားပွဲပေါ်က မှန်အောက်မှာ နှစ်အတန်ကြာ အဲဒီအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြတဲ့ ပြောစကား တစ်ခုကို ရေးပြီးထားခဲ့ပါတယ်။

“တာဝန်ယူမှုဆိုသည်မှာ တစ်ခါတစ်ရံ လူတွေကို စိတ်အခန်းမသင့်အောင် လုပ် ရခြင်းပင်ဖြစ်သည်”

အဲဒီလို ဖြစ်ခဲ့တာဟာ ဂျွန်ပါဒ်ကို မထိခိုက်ခဲ့ပါဘူး။ သူဟာ နယူးယောက်မြို့ က နာမည်ကြီး ကွန်ပျူတာဂရပ်ဖစ် ဒီဇိုင်းဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

တိုနီ ဒီပေ့စ်၊ မတ်စ် ဂါတာနတ်စ်၊ ရတ်ချ် ဂိုးလ်ဗာတ်၊ ဘီလ် စကော့တ်၊ ဂျွန် သီယိုလိုရိုနဲ့ စစ်ထဲဝင်ခဲ့တဲ့ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တချို့ကတော့ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ အသတ်ခံခဲ့ကြရပါတယ်။ စစ်ထဲမဝင်ခဲ့တဲ့ ပါဒ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေဟာလည်း အပြင်လောက မှာ ကောင်းစားနေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ခုချိန်တိုင်အောင် တစ်ယောက် နဲ့တစ်ယောက် အဆက်အသွယ် ရှိနေကြဆဲပါ။ တချို့ဆို ဗိုလ်မှူးကြီးဘဝနဲ့ အငြိမ်းစား ယူခဲ့ကြပါတယ်။

စီးတီးကောလိပ်ရဲ့ အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ် အစီအစဉ်နဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ် အသင်းဟာလည်း ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကြောင့် အဆုံးသတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် သိပ်ဝမ်းနည်းခဲ့မိပါတယ်။ ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့အနေနဲ့ လူမျိုးစုတွေထဲကလာတဲ့ တစ်မူထူး တဲ့ အရာရှိမျိုးတွေကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရရုံမက လူမျိုးစု လူငယ်တွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ မတည်ငြိမ် မရေရာတဲ့ဘဝမှာ စည်းကမ်းစနစ်ရှိလာဖို့နဲ့ နိုင်ငံကိုအကျိုးပြုဖို့ အခွင့်အလမ်းတွေကို လည်း ဖျက်ဆီးလိုက်တာပါပဲ။ တကယ့်ကို မကောင်းပါဘူး။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈:၀၀ နာရီမှာ စီးတီးကောလိပ်ရဲ့ အေရိုနိုဇ် ခန်းမကြီးထဲ ကျွန်တော် ဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်မတိုင်မီ ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်က အဖေ ကျွန်တော့်အိပ်ခန်းထဲဝင်လာပြီး ကျွန်တော့် ခုတင်အစွန်းမှာ ထိုင် လိုက်ပြီးတော့ ရွန်းလဲ့တောက်ပနေတဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ ကျွန်တော့်လက်ထဲ စာအိတ်တစ်အိတ် ထည့်ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက ဘဏ်မှာ ကျွန်တော့်အတွက် အဖေနဲ့အမေ စုပေးထားတဲ့ ငွေတွေအားလုံး ထုတ်လာခဲ့တာပါပဲ။ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၆၀၀။ ကျွန်တော် သူဌေးဖြစ်ပြီပေါ့။ ပထမဆုံး ကျွန်တော် မြို့လယ်ခေါင်မှာရှိတဲ့ မော်ရီ လူဇင်ဘက်လ်ရဲ့ဆိုင်ကိုပြေးပြီး စစ်ဝတ်စစ်စားတစ်စုံ သွားဝယ်လိုက်ပါတယ်။ သည်ဆိုင် ဟာ နယူးယောက်မှာ အကောင်းဆုံး စစ်ဝတ်စစ်စားဆိုင် တစ်ဆိုင်ပါပဲ။ သည်ဝတ်စုံသစ်

ကိုဝတ်ပြီး ကျွန်တော်ဟာ မိဘတွေအရှေ့က ဖြတ်လျှောက်ပြီး အေရီနိုဝန်ခန်းမက စင်မြင့် ပေါ်ကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ စစ်ဘင်ခရာအဖွဲ့က တီးမှုတ်နေပါတယ်။ သည် နောက်မှာ အတန်းသူ အတန်းသားတွေနဲ့အတူ ကျွန်တော် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုလိုက်ပါတယ်။

“ကျွန်ုပ် ကိုလင်း ပါဝင်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေကိုထောက်ခံ၍ တိုင်းပြည်ရဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ ရန်သူအားလုံးရဲ့အန္တရာယ်မှ အကာအကွယ်ပေးမည်ဟု အလေးအနက် ဂတိသစ္စာပြုပါသည်”

“ကျွန်တော် ဝင်ရောက်တော့မည့် လုပ်ငန်းဌာန၏ အလုပ်တာဝန်များအား သစ္စာရှိစွာ ကြိုးပမ်း ထမ်းရွက်ကြပါမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဘုရားသခင် စောင့်မ ကြည့်ရှု၊ တော်မူပါ”

အခုခေတ်ကြီးဟာ အဆိုးမြင်ဝါဒီ ခေတ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ မျိုးချစ်စိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြသဖို့ ရှက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၄၀ က ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုတဲ့ သည်စကားလုံးတွေကို ရွတ်ဆိုခဲ့စဉ်တုန်းက ကျွန်တော် ကျောစိမ့်ခဲ့ရပါတယ်။ ခုချိန်ထိလည်း သည်အတိုင်းပဲ ခံစားရပါတယ်။

စစ်ဘက်ဆိုင်ရာမှာ ထူးချွန်စွာ အောင်ပွဲခံခဲ့တဲ့အတွက် အရံတပ်မှာမဟုတ်ဘဲ ပုံမှန်တပ်မှာ အရာရှိအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် နှစ်နှစ်အစား သုံးနှစ် စစ်မှုထမ်းရမှာပါ။ ကျွန်တော် လိုလိုလားလားပဲ လက်ခံ ခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာ ပြုလုပ်တဲ့ ကောလိပ်ဘွဲ့နှင်းသဘင်ကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ သိပ်ခံစားလို့ မရတော့ပါဘူး။ တပ်ထဲဝင်ခွင့်ရတဲ့ညက ကျွန်တော်တို့ အပြင်ထွက်ပြီး အောင်ပွဲခံခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့ နေ့ခင်းပိုင်း ကောလိပ်ကျောင်းသားတွေ အရက် ဆိုင်မှာ ဆက်ပြီး သောက်စားကြပြန်ပါတယ်။ အမေက ကျွန်တော့်ကို ဘယ်မှာရှာရ မယ်ဆိုတာ သိနေပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ညီဝမ်းကွဲတစ်ယောက်ကို လွှတ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ဘွဲ့နှင်းသဘင်တက်ရောက်ဖို့ ခေါ်ခိုင်းလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးနှစ်ခွဲကစပြီး ဒါဟာ အမေအတွက် အရေးအပါဆုံးအချိန်ပါပဲ။ ကျွန်တော့်အတွက် တော့ ဘူမိဗေဒသိပ္ပံဘွဲ့ဟာ အပို ဆုလိုပါပဲ။ အဓိက မဟုတ်ပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ ကြီးပြင်းလာနေချိန်မှာ ကျွန်တော့်မိဘတွေဟာ မယ်ရီလင်းနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းဆင်းလာတာနဲ့ ပစ်ထားတတ်ကြပါတယ်။ ဒါဟာ ပြဿနာပေါ်ဖို့ လမ်းခင်းပေးသလို ဖြစ်ခဲ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနေ့ကတော့ ဂျာမေကာကျွန်းက ပြောင်းရွှေ့လာတဲ့ အဝတ်အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းက အလုပ်သမားတွေဖြစ်ကြတဲ့ လူသားနဲ့ အဲရီ ပါဝဲလ်တို့နှစ်ယောက်ဟာ ကောလိပ်ကျောင်းဘွဲ့ရ ရင်သွေးနှစ်ဦးရဲ့ မိဘတွေ ဖြစ်ခဲ့ ကြပါတယ်။ သားဖြစ်သူဆိုရင် စစ်တပ်ထဲမှာ အရာရှိတောင် ဖြစ်နေပါပြီ။ သူတို့အတွက် ကတော့ ဒါဟာ ဧရာမ အောင်မြင်မှုကြီးပါပဲ။

၃၅ နှစ်ကြာပြီးတဲ့အခါမှာ Parade မဂ္ဂဇင်းက မိဘတွေအကြောင်း ကျွန်တော့်ကို မေးခဲ့ပါတယ်။ “ကျွန်တော့်မိဘတွေဟာ သူတို့မှာရှိတဲ့ ခွန်အားတွေကို သူတို့ မသိခဲ့ကြပါဘူး။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ကတော့ သူတို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ဘာမှ ပြောဆိုဆုံးမ သင်ကြားမပေးခဲ့ပါဘူး။ သူတို့ နေပုံထိုင်ပုံကို ကျွန်တော်တို့အတုယူခဲ့တာပါပဲ။ သူတို့မှန်တာလုပ်ရင် ကလေးတွေလည်း မှန်တာလုပ်မယ်လို့ သဘောထားခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ဆိုဆုံးမပြီး ပုံသွင်းခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ စံနမူနာတွေပြပြီး ပုံသွင်းခဲ့တာပါ။

နယူးယောက်မြို့ ပြည်သူ့ပညာရေးစနစ်အပေါ်မှာ ဘယ်လိုမှဆပ်လို့ မကျေနိုင်တဲ့အကြွေးတွေ ကျွန်တော့်မှာ တင်နေပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ်ဟာ ကူးပြောင်းဝင်ရောက်အခြေချပြီး နှစ်ပေါင်းလှတဲ့ အတွင်းပိုင်းမြို့တော်ရဲ့ သားတွေနဲ့သမီးတွေကို အလုပ်အကျွေးပြုဖို့ ဖန်တီးယူခဲ့တယ်ဆိုတာ ကျောင်းသားတွေကိုယ်စား ကျွန်တော်အနေနဲ့ သင်္ကေတပြုခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ကောလိပ်ကျောင်းနေဖက် မိတ်ဆွေတွေ အများအပြားမှာ ဟားဗတ်၊ ယေးလ် ဒါမှမဟုတ် ပရင့်စ်တန်တက္ကသိုလ်တွေ တက်ရောက်ကြဖို့ ဦးနှောက်စွမ်းအား ရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့မှာ လိုအပ်နေတာက ငွေကြေးနဲ့ ဩဇာရှိတဲ့ အဆက်အသွယ်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့တိုင်အောင် သူတို့ဟာ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းက ကျောင်းသားတွေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ရာမှာ မကြာခဏဆိုသလို သာလွန်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ပညာရေးဘက်မှာ ထူးချွန်မှုမရှိဘူးဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ စီးတီးကောလိပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ရောင်းပြီးသွားတဲ့အတွက် စိတ်သက်သာရာရပြီး သက်ပြင်းတစ်ချက်ချ၊ ကျွန်တော့်ကို ဘွဲ့လက်မှတ်ပေးပြီး စစ်တပ်လက်ထဲ ပျော်ပျော်ကြီး အပ်ခဲ့တယ်လို့ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်ပျော်စေ ပျက်စေပြောခဲ့ပါတယ်။

ပျမ်းမျှအဆင့် 'C' နဲ့ပဲ ဘွဲ့လက်မှတ်ရခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်လို ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကိုတောင်မှ ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ တက်ဖို့ စိတ်မကူးနိုင်တဲ့ ကောလိပ်က ကျောင်းသားတွေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အောင် ရေးတတ်၊ စဉ်းစားတတ်၊ တွေးတောတတ်၊ ထိထိမိမိ ဆက်သွယ်ပေါင်းသင်းတတ်ဖို့ စီးတီးကောလိပ်က သင်ပေး၊ ပြင်ဆင်ပေးလိုက်ပါတယ်။

လီဘာတီ ကျောက်ရုပ်တုကြီးက သည်နိုင်ငံကို ဝင်ရောက်ဖို့ တံခါးပေါက်ကို ဖွင့်ပေးခဲ့တယ်ဆိုရင် ပြည်သူ့ပညာရေးဟာလည်း ပညာရယူဖို့ တံခါးဖွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အစ်မတက်ခဲ့တဲ့ ဘက်ဖဲလို့ပြည်နယ် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်ကျောင်းနဲ့ စီးတီးကောလိပ်တွေဟာ ဆင်းရဲသားတွေအတွက် ဟားဗတ်နဲ့ ပရင့်စ်တန်တက္ကသိုလ်တွေပါပဲ။

ကျွန်တော် ဘယ်ကလာတယ်ဆိုတာကို သတိရနေသမျှ အစိုးရရဲ့ ပြည်သူ့ပညာရေးစနစ်ကို ထောက်ခံသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အေဂျီနီဝန် ခန်းမထဲမှာ စစ်ရာထူး မခန့်အပ်ခင် အချိန်ကလေးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘရန်ဟတ်က ခန်းမထဲက သူ့ရုံးခန်းထဲ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ပြီး “ထိုင်ပါဦး မစွတာ

ပါဝဲလ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သတိနဲ့ ထိုင်လိုက်ပြီး သူ့အမိန့်ကို နာခံဖို့ စောင့်နေပါတယ်။

“သည်မှာ မင်းရဲ့လုပ်ဆောင်တာတွေ သိပ်ကောင်းပါတယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ လည်း သည်အတိုင်းပဲဖြစ်မှာပါ။ မကြာခင်မှာ မင်းဖျတ်ဘင်းနင်းတပ်စခန်းကို သွားရ လိမ့်မယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

သူက ကျွန်တော့်ကို ဂရုစိုက်ဖို့ သတိပေးပါတယ်။ ဂျော်ဂျီယာက နယူးယောက် နဲ့ မတူပါဘူး။ တောင်ပိုင်းဟာ တခြား ကမ္ဘာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ နေတတ်ရပါမယ်။ ကျွန်တော် ဖန်တီးခဲ့တာမဟုတ်တဲ့ ကျွန်တော် ပြုပြင်လို့မရတဲ့ ကမ္ဘာကို လက်ခံတတ်ရပါမယ်။ သူက သူနဲ့အတူ ဝက်စ်ပွိုင့်တက် ရောက်ခဲ့တဲ့ လူမည်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘင်ဂျမင် အို ဒေးဗစ္စကို ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒေးဗစ္စဟာ ဝက်စ်ပွိုင့်မှာ လေးနှစ်လုံးလုံး ဘရစ်ဟတ် အပါအဝင် အတန်းဖော်တွေရဲ့ ရှောင်ဖယ်မှုကို ခံခဲ့ရပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ဒေးဗစ္စလည်း ပါခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒေးဗစ္စဟာ အဲဒီ စနစ်ကိုဆန့်ကျင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တဲ့အတွက် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ “နီးဂရိုး ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့၊ ပြဿနာမလုပ်ဖို့” ဗိုလ်မှူးကြီး ဘရစ်ဟတ်က ကျွန်တော့် ကို သတိပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူပြောလိုက်တဲ့စကားတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို စိတ် ပျက်မသွားစေပါဘူး။ စေတနာနဲ့ သူ သတိပေးခဲ့တာပါပဲ။ ဝက်စ်ပွိုင့် စစ်တက္ကသိုလ်က သင်ပေးလိုက်တဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်ရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာတွေရှိပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ သူဟာ ကြင်နာတတ်သူတစ်ယောက်ပါ။ သူ့ကို ကျေးဇူးတင်ပြီး ကျွန်တော် နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါ တယ်။

နောက်ဆုံး လည်ပတ်တဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ရည်းစားကိုခေါ်ပြီး ကွန်နီးကျွန်း အပန်းဖြေစခန်းကို သွားခဲ့ပါတယ်။ ဘွဲ့ရပြီး ရက်အနည်းငယ်မှာပဲ ဂျော်ဂျီယာကို ကျွန်တော် ခြေဦး လှည့်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တပ်ထဲမှာ သုံးနှစ် အမှုထမ်းပြီးတဲ့နောက် နယူးယောက်ကို ပြန်လာပြီး ဘဝတက်လမ်းအတွက် ကျွန်တော် တစ်ခုခုကို စပြီး လုပ်ဆောင် လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော့်မိဘတွေက မျှော်လင့်ခဲ့ကြပါတယ်။

အခန်း(၂)

စစ်သားဘဝ

ကျွန်တော်ရွေးချယ်ခဲ့တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပထမဦးဆုံး သံသယဖြစ်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကို သတိရနေပါသေးတယ်။ ကျော်ဂျီယာပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းတောင်တွေပေါ် ပေ ၁၀၀ အမြင့်မှာ ကေဘဲလ်ကြိုးနဲ့ လျှောချရင်း သည်သံသယစိတ်တွေ ဝင်ခဲ့တာပါပဲ။ သည်လေ့ကျင့်မှုမျိုးကို ‘အသက်ရှင်ရေးအတွက် လျှောဆင်းခြင်း (Slide for life)’ လို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ကြောက်စိတ်ရှိသလားဆိုတာကို စစ်တပ်အနေနဲ့ စမ်းသပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြောက်ခဲ့မိတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

သည် လျှောဆင်းတဲ့ လေ့ကျင့်မှုဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ရမယ့်သဘောရှိတဲ့ အမိန့်မျိုးတွေကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နာခံနိုင်မှု ဘယ်လောက်ရှိတယ်ဆိုတာကိုလည်း စမ်းသပ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ကေဘဲလ်ကြိုးကို မြစ်တစ်ခုရဲ့ တစ်ဘက်ကမ်းစီမှာရှိတဲ့ သစ်ပင်တစ်ပင်စီကို ချည်နှောင်သွယ်တန်းထားပါတယ်။ စပြီး လျှောဆင်းရမယ့် တစ်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ ကြိုးအပိုင်းကို မြှင့်ထားပြီး တခြားတစ်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ ကြိုးအပိုင်းကို နှိမ့်ထားပါတယ်။

ကျွန်တော့်အလှည့်ရောက်တော့ သစ်ပင်ပေါ်တက်လိုက်ပါတယ်။ တစ်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ စစ်သားတွေကို အပေါ်စီးကကြည့်လိုက်တော့ သူတို့ကို သေးသေးကွေးကွေးလေးတွေ မြင်တွေ့ရပါတယ်။ ကေဘဲလ်ကြိုးမှာ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ စက်သီးတစ်ခုနဲ့ တွဲထားတဲ့ ချိတ်ကို ကျွန်တော် ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပါတယ်။ သွယ်တန်းထားတဲ့ ကေဘဲလ်ကြိုးတစ်လျှောက် အရှိန်နဲ့ လျှောဆင်းရမှာဖြစ်ပြီး တစ်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ နည်းပြဆရာက “ခုန်ချတော့” လို့ အော်တော့မှ ချိတ်ကိုခိုထားတဲ့ လက်နှစ်ဖက်ကို လွှတ်ချလိုက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စဉ်းစားဖို့ အချိန်မရလိုက်ခင်မှာဘဲ နောက် နည်းပြတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို

စထွက်တော့ဆိုပြီး တွန်းလိုက်ပါတယ်။ ရုတ်တရက် ကျွန်တော်ဟာ ကေဘဲလ်ကြိုး တစ်လျှောက် အရှိန်နဲ့ လျှောဆင်းသွားပါတယ်။ ကေဘဲလ်နဲ့ ချိတ်ဆက်ထားတဲ့ တစ်ဘက် ကမ်းက သစ်ပင်အရွယ်အစားဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သေးရာက ကြီးကြီးလာပါတယ်။ သစ်ပင်ကို အရှိန်နဲ့ ဝင်ရိုက်လုနီးနေပါပြီ။ နည်းပြဆရာအမိန့် မပေးသေးဘူးလား။ နောက်ဆုံး စက္ကန့်ပိုင်း အလိုမှာမှ သူက ခုန်ချဖို့ အသံအကျယ်ကြီးနဲ့ အော်လိုက်ပါတယ်။ သစ်ပင်နဲ့ ဝင်တိုက်ဖို့ ၁၂ ပေ လောက်ပဲ လိုတော့တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် ရေထဲထိုးကျ သွားပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ စိုးရွံ့ထိတ်လန့်စရာ အကောင်းဆုံး အတွေ့အကြုံ တစ်ခုပါပဲ။

ရှော်ဂျီယာပြည်နယ် ဖေါတ်ဘင်းနင်းမှာ အခြေခံ ခြေလျင်သင်တန်း သီတင်း ရှစ်ပတ် တက်ခဲ့ပြီးနောက် “ရိန်းဂျား” တိုက်ခိုက်ရေးသင်တန်းကို နှစ်လတက်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်မှာ သည်“လျှောဆင်းခြင်း”လေ့ကျင့်ခန်းနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတာပါ။ သည်ရိန်းဂျားသင် တန်းရဲ့ ပထမ သီတင်းနှစ်ပတ်မှာ ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ ခံနိုင်ရည်ရှိမှု လေ့ကျင့်ခန်းတွေကို လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်လေ့ကျင့်ခန်းတွေနဲ့ စာရင် အခြေခံ ခြေလျင်သင်တန်းဟာ ဝက်ချက် စတာရိပ်သာ လမ်းတစ်လျှောက် စိမ်ပြေနပြေ လမ်းလျှောက်ရသလိုပါပဲ။ အခုလို ခက်ခက် ခဲခဲ လုပ်ခိုင်းတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်က ရွံ့နွံတွေထဲမှာ ရိန်းဂျား သင်တန်းကို မတက်ရခင်မှာ မလုပ်နိုင်၊ မကိုင်နိုင်၊ ခံနိုင်ရည် မရှိမယ့်သူတွေကို ဆန်ခါတင် စစ်ထုတ်လိုက်ဖို့ပါပဲ။ သီတင်းနှစ်ပတ်လောက် ဖလော်ရီဒါက ရွံ့နွံရေတွေထဲမှာ ဖြတ် လျှောက်ပြီး မိချောင်းတွေ၊ မြွေတွေနဲ့ စခန်းသွားခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ သည်ပြည်နယ် မှာ အိမ်ဝယ်လိုစိတ် လုံးဝ ကုန်ခမ်းသွားပါတော့တယ်။

သည်နောက်မှာ ဆက်လေ့ကျင့်ဖို့အတွက် ရှော်ဂျီယာပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ သွားခဲ့ရပါတယ်။ ရိန်းဂျားနည်းပြတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ဒါလိုနီဂါအနီးက တောရိုင်းမြေကို ခေါ်သွားပါတယ်။ သည်မှာ ညဘက်ဆို အေးပြီး နံနက်ခင်းမှာ စွတ်စို ပါတယ်။ သစ်သားနဲ့ဆောက်ထားတဲ့ အိမ်ငယ်တွေမှာ နေရာချပေးခဲ့ပေမယ့်လည်း အဲဒီ မှာ မနေရသလောက်ပါဘဲ။ ကျောက်ဆောင်တွေကို တက်လိုက်၊ ကြိုးသုံးချောင်း တံတား တွေပေါ်က ချောက်နက်ကြီးတွေကို ဖြတ်လိုက်၊ ခါးလောက်နက်တဲ့ရေထဲမှာ ညဉ့်နက်သန်းခေါင် အချိန်မှာ ကင်းလှည့်လိုက်၊ မြေပေါ်မှာအိပ်လိုက်နဲ့ အပြင်မှာပဲ အချိန် ကုန်ခဲ့ရပါတယ်။ အိပ်တယ်ဆိုတာလည်း သိပ်ကြာကြာမဟုတ်ပါဘူး။

ကျွန်တော့် စစ်မှုထမ်းဘဝဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ လအနည်းငယ်က ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဇွန်လ ရဲ့ နေသာတဲ့ နံနက်ခင်းတစ်ခုမှာ စခဲ့ပါတယ်။ ရှော်ဂျီယာပြည်နယ် ဖေါတ်ဘင်းနင်းက လူပျို အရာရှိဆောင်ရွှေ့ကို အဲဒီနေ့က ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နေ့ဟာ နောက် ငါးလအဖို့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကွန်းခိုရာပါပဲ။ ပထမဆုံးနေ့မှာ ခြေလျင်တပ် သင်တန်းကျောင်း ရှေ့က 'Follow me' “ငါ့နောက်လိုက်ခဲ့” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ ရုပ်တုဘေးမှာ ကျွန်တော် တို့ စုဝေးခဲ့ကြပါတယ်။ သည်ရုပ်တုကတော့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို မြင့်မြင့်ကိုင်ထားပြီး

ရဲဘော်ရဲဘက်တွေကို ဦးဆောင်တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ ခြေလျင်တပ်သားတစ်ဦးရဲ့ ကြေးနီရုပ်တု ပါပဲ။ အဲဒီအချိန်တုန်းကတော့ သည်ရုပ်တုဟာ ကျွန်တော်အတွက် ဘာမှ သိပ်ပြီး အဓိပ္ပာယ် မရှိလှပါဘူး။ သာမန် ကြေးနီနဲ့ ထုထားတဲ့ ရုပ်တုလိုပဲ သဘောထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ရုပ်တုဟာ ခြေလျင်တပ်အရာရှိတွေရဲ့ ကျင့်ဝတ်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ဖော်ပြနေ တယ် ဆိုတာကို လာမယ့် သီတင်းပတ်တွေမှာ ကျွန်တော် သိလာခဲ့ရပါတယ်။

သင်တန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး စာတွေ့နဲ့ လက်နက်သင်တန်းတွေဟာ ကျွန်တော် အတွက် ပြဿနာ မရှိပေမယ့် တောဆင်းပြီးလုပ်ရတဲ့ စစ်သင်တန်းတွေမှာတော့ ခက်ခဲ မှုရှိခဲ့ပါတယ်။ ဂျော်ဂျီယာ တောနက်တစ်နေရာမှာ စိုက်ထားတဲ့ ငှက်တိုင်းတစ်တိုင်းကို ည အခါမှာ သံလိုက်အိမ်မြှောင်ကိုသုံးပြီး ငါးမိုင် လမ်းလျှောက်ရှာရတာဟာ ဘရွန်စံတောင်ပိုင်း ရပ်ကွက်က မြို့သား လူငယ်တစ်ယောက်အဖို့ မလွယ်လှပါဘူး။

အခြေခံသင်တန်း ပြီးဆုံးသွားတဲ့အချိန်ကို ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ "Follow me" "ငါ့နောက်လိုက်ခဲ့" ဆိုတဲ့ အမိန့်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ ခြေလျင် တပ်ရဲ့တာဝန်ကတော့ ရန်သူကိုရှာပြီး ဖြိုဖျက်ပစ်ဖို့ပါပဲ။ ဘာမှ မေးခွန်းထုတ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ ဇေဝဇေလည်း ဖြစ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ စဉ်းစားတွေးတောနေစရာလည်း မလိုပါဘူး။ သတ္တိတွေ၊ စိတ်အားထက်သန်မှုတွေ၊ စွမ်းအားတွေ၊ ကျွမ်းကျင်မှုတွေနဲ့ ကိုယ်ကျိုးစွန့်အနစ်နာခံမှုတွေကိုပြပြီး ခြေလျင်တပ် အရာရှိတစ်ဦးဟာ ရှေ့တန်းမှာ တိုက်ပွဲ ဝင်ရပါတယ်။ ပေးအပ်တဲ့တာဝန် အောင်မြင်ဖို့အတွက် လိုအပ်ရင် ငရဲကိုတောင် သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ မိမိအသက်နဲ့ ရဲဘော်တွေရဲ့အသက်ကိုလည်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဖျေတ်ဘင်းနင်းက သီတင်းရှစ်ပတ် သင်တန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နီတိအနည်းငယ်နဲ့ အကျဉ်းချုံး ပြောလို့ရတယ်လို့ နှစ်အတော်ကြာအောင် အရာရှိငယ်တွေကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေကတော့

သည်စခန်းနဲ့ မြင်မြင်သမျှ အစိုးရပိုင်ပစ္စည်းတွေကို တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ရ မယ်။ ဒါဟာ စစ်တပ်ရဲ့ ပထမဆုံး ယေဘုယျအမိန့်။

တာဝန်က အဓိက၊ ဒုတိယလိုက်တာက ရဲဘော်ရဲဘက်တွေကို စောင့်ရှောက်ဖို့။

ရပ်မနေနဲ့၊ တစ်ခုခုလုပ်။

စံနမူနာပြပြီး ဦးဆောင်ပါ။

“ဆင်ခြေတက်စရာ မရှိပါခင်ဗျား”

အရာရှိတွေဟာ အမြဲတမ်း နောက်ဆုံးမှ စားကြတယ်။

အမေရိကန် ခြေလျင်တပ်သားဆိုတာ ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါနဲ့။ သင်ဟာ အတော် ဆုံးဖြစ်တယ်။

နာရီ၊ ခဲတံနဲ့ မှတ်စုစာအုပ်တွေ အမြဲဆောင်ထားပါ။

စစ်တပ်ရဲ့ ဝိညာဉ်အသက်၊ အထူးသဖြင့် ခြေလျင်တပ်ရဲ့ ဝိညာဉ်အသက်ကို မိုလ်မှူးကြီး စီတီ လန်ဟမ် ဖွဲ့ဆိုခဲ့တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်က ထိထိမိမိ ဖော်ပြထားတယ်လို့

ကျွန်တော် ထင်မိပါတယ်။ သည်ကဗျာလေးကို ဖျတ်ဘင်းနင်းမှာ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ရောမ စစ်သည်တော်တွေ ခေတ်ကတည်းကစပြီး သာမန်ခြေလျင်စစ်သားတွေရဲ့ ဘဝကို စပ်ဆိုထားတာပဲဖြစ်တယ်။ ဘာမှ စောဒကတက်ခွင့်မရဘဲ အမိန့်ကို နာခံရတဲ့ ခြေလျင်စစ်သားတစ်ဦးရဲ့ ကြောက်ရွံ့မှုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ သေခြင်းတရားတွေကို ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုထားတာဖြစ်ပါတယ်။

“ကျွန်ုပ်သည် အရာတွေကို မြင်တွေ့ရပါသည်။

သို့ပေမယ့် ကျွန်ုပ်သည် ကျေးကျွန်တစ်ယောက်သာ။

တံခွန်တွေ တလူလူလွှင့်ပြီး စစ်ခရာတွေကို မှတ်သည့်အခါ

သေရမှာကို ကျွန်ုပ် ကျေနပ်ပါသည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသည်ကိုတော့ ကျွန်ုပ် ဘယ်တော့မှ သိမည်မဟုတ်”

ဒါပေမယ့် အမေရိကန် စစ်သားတွေအဖို့ကတော့ သူတို့အနေနဲ့ ဘာကြောင့် အနစ်နာ ခံနေရတယ်ဆိုတာကို သိရမယ်လို့ ဖျတ်ဘင်းနင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ သင်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့စစ်သားတွေဟာ ကျေးကျွန်တွေမဟုတ်သလို ကြေးစားစစ်သည်တွေလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဟာ နိုင်ငံရင်သွေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အရေးပါတဲ့ ဦးတည်ချက်တွေအတွက် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အသက်နဲ့ရင်းပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ အသက်ကို အလဟဿ အဆုံးရှုံးမခံဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကာလမှာ အမေရိကန်စစ်သားတွေရဲ့အသက် ကျွန်တော့်လက်ထဲ ရှိလာတဲ့အခါမှာ သည်အခြေခံမှုကို အမြဲ သတိချပ်ခဲ့ပါတယ်။

အခြေခံသင်တန်း ပြီးဆုံးသွားတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ထိပ်ဆုံး ၁၀ ဦးစာရင်းဝင်ခဲ့ပါတယ်။ အရံတပ် အရာရှိသင်တန်းနဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်က အတွေ့အကြုံတွေရဲ့ ကျေးဇူးပါပဲ။ အခုဆို ကျွန်တော်ဟာ စစ်သားကြီးလုံးလုံး ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ နောက်နှစ်လမှာ ရိန်းဂျားကျောင်းကို တက်ခဲ့ရပါတယ်။

စစ်တပ်ဟာ အရင်ကထက်ပိုပြီး ခွင့်တူညီမျှ ရှိလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တပ်အပြင်ထွက်လိုက်တာနဲ့ အသားအရောင်ခွဲခြားမှုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရပြန်ပါတယ်။ ဂျော်ဂျီယာပြည်နယ် ကိုလမ်ဘီယာမြို့က စတိုးဆိုင်တစ်ဆိုင်ထဲဝင်ပြီး ကြိုက်တာဝယ်လို့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီစားသောက်ဆိုင်မှာ ဘာမှဝယ်စားလို့ မရပါဘူး။ ကုန်တိုက်ကြီးတွေမှာ ဝယ်ချင်တာ ဝယ်လို့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သန့်စင်အိမ်ကို သုံးလို့မရပါဘူး။ လမ်းတစ်လျှောက် လျှောက်လို့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူဖြူအမျိုးသမီးတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ ကြည့်ခွင့် မရပါဘူး။

လူမျိုးကြီးဝါဒဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ နည်းလမ်းရှာဖွေရပါတယ်။ ပထမဆုံး ဘာတွေကို ကျွန်တော် ဦးစားပေးရမယ်ဆိုတာကို တွေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်အဖြစ်ချင်ဆုံးကတော့ စစ်တပ်မှာ ကျွန်တော် ထူးထူးချွန်ချွန် ဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ကို ဘယ်လိုပဲ

ဆွပေးဆွပေး၊ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကို ပျက်ပြားစေမယ် ဒေါသမျိုး မထွက်ရအောင်တော့ ကြိုးစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တောင်ပိုင်းက လူတွေအနေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကင်းမဲ့တဲ့ စည်းမျဉ်းတွေကိုချမှတ်ရင် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သည်စည်းမျဉ်းတွေကို လိုက်နာရမှာပဲဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကစားကွင်းရဲ့ တစ်ဘက်စွန်းကိုပို့ထားရင် အဲဒီနေရာမှာ ထူးချွန်အောင် ကျွန်တော်လုပ်ရမှာပါပဲ။ စစ်တပ် အပြင်ဘက်မှာ မတော်မတရား ဘယ်လိုပဲအပြုခံရခံရ၊ ဂုဏ်သိက္ခာကို ဘယ်လိုပဲ အစော်ကားခံရခံရ၊ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ကိုတော့ အထိပါး မခံနိုင်ပါဘူး။ ကစားကွင်းတစ်ခုလုံးမှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကစားခွင့် မရရှိတာကြောင့် ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ မခံစား၊ မထင်မိပါဘူး။ ဒါကြောင့် တခြား လူတွေက ကျွန်တော့်ကို သည်လိုယုံကြည်လာအောင်လည်း အလုပ်ခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူမျိုးကြီးဝါဒဟာ လူမည်းတွေရဲ့ ပြဿနာတင် မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ ပြဿနာဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်အနေနဲ့ သည်ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင် မချင်း အမြင်ကျဉ်းမှုရဲ့ သားကောင် ကျွန်တော် အဖြစ်မခံပါဘူး။ တစ်ခါတလေ ကျွန်တော် နာကြည်းမိပါတယ်။ ဒေါသလည်း ထွက်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် များသောအားဖြင့် ကျွန်တော့်ကို စိန်ခေါ်လိုက်တယ်လို့ ခံစားမိပါတယ်။ ကျွန်တော့်အကြောင်း သိကြသေးတာပေါ့။

ရိန်းဂျားသင်တန်း ပြီးဆုံးသွားတဲ့နောက်မှာတော့ လေထီးသင်တန်းကို ကျွန်တော် တက်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေသလို ကိုယ် အလေးချိန်လည်း ကျနေပါတယ်။ ခြေထောက်မှာ တောင်ပေါ်က လျှောချရင်း ရခဲ့တဲ့ ဒဏ်ရာကလည်း ရှိနေပါတယ်။ ခြေထောက်ဒဏ်ရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာတစ်ခုမှ ကျွန်တော် မပြောဘဲ ပဋိဇီဝလိမ်းဆေးတွေကိုပဲ ဖိထည့်နေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နောက်ကျ ကျန်မနေခဲ့ဖို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပါတယ်။ ပထမသီတင်းပတ်မှာ မြေပြင်က ပေ အနည်းငယ်အမြင့်ကနေ လေထီးနဲ့ ခုန်ချခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယသီတင်းပတ်မှာ ပေ ၂၅၀ မြင့်တဲ့ မျှော်စင်ကြီးတွေရဲ့ ထိပ်ကနေ ခုန်ချခဲ့ပါတယ်။ တတိယသီတင်းပတ်မှာတော့ စက်နှစ်လုံးပါ C 123 သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်ပေါ်က ခုန်ချခဲ့ရပါတယ်။ တဟူးဟူး တိုက်နေတဲ့ လေထဲမှာ လေယာဉ်အပေါက်ဝမှာရပ်ပြီး ခုန်ချဖို့ အမိန့်ကို စောင့်နေရင်း ကျွန်တော် စိုးရိမ်စိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပါတယ်။ ဘာမှ မရှိတဲ့ အာကာသ ဟင်းလင်းပြင်ထဲ ခုန်ချရမှာ လူသားတိုင်း စိုးရွံ့ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နှစ်ရက် အတွင်းမှာ ကျွန်တော် ငါးကြိမ် ခုန်ချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျောက်ဆောင်တွေပေါ်က ကြိုးတွဲလောင်းချ ဆင်းရတာတွေ၊ မြစ်ကမ်းတစ်ဘက်က တခြားတစ်ဘက်ကို ကေဘဲလ်ကြိုးနဲ့ လျှောချခဲ့ရတာတွေ၊ လေယာဉ်ပေါ်က ခုန်ချခဲ့ရတာတွေဟာ လူတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးခွန်းထုတ်ဖို့ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကတော့ “ငါသတ္တိရှိသလား” ဆိုတာပါပဲ။ ကျွန်တော် ဒါတွေကို လုပ်ရမှာ ကြောက်ရွံ့ခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်တော့မှ လေထီးနဲ့ ခုန်မချရတော့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော် ဝမ်းမနည်းပါဘူး။

ဒါပေမယ့် လုပ်စရာရှိတာကိုတော့ မဖြစ်မနေ ကျွန်တော် လုပ်မှာပါပဲ။ လုပ်စရာရှိတာ မြန်မြန်ပြီးသွားအောင် အမြဲတမ်း ပထမဆုံးလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း သတ္တိရှိတာထက် လက်တွေ့ကျတာပါပဲ။ သည်အတွေ့အကြုံတွေဟာ စစ်သားတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝမှာ ကြုံတွေ့ရစမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အန္တရာယ်တွေကို အတူတကွ ရင်ဆိုင်ပြီး ကျော်လွှားနိုင်တာဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးကြား ခင်မင်မှု အနှောင့်အယှက်တွေကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ကိုယ် အကြောက်ဆုံးအရာတွေကို တွန်းလှန် ကျော်လွှားနိုင်တာဟာလည်း စိတ်ကို တက်ကြွ လန်းဆန်းစေပါတယ်။

သည်လိုနဲ့ပဲ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရိန်းဂျား တပ်သားအမှတ်အသားတံဆိပ်အပြင် လေထီးတပ်သား တောင်ပံတံဆိပ်တွေကိုပါ ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သာမန်ခြေလျင် တပ်အဖွဲ့ဝင် မဟုတ်တော့ပါဘူး။ လေထီးတပ်ဖွဲ့ဝင် ရိန်းဂျားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန် ခြေလျင်တပ်ဖွဲ့မှာ ကျွန်တော်တို့လောက် ကြွစောင်းစောင်းနိုင်တဲ့စစ်သား မရှိပါဘူး။

စစ်စည်းကမ်းနဲ့ နေခဲ့ရာက ခွင့်ရလို့ လွတ်လပ်တဲ့ အရပ်သားဘဝကို ခေတ္တ ပြန်လာခဲ့ရတာ လူငယ် အမျိုးသားတွေနဲ့ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း အဖော်ပြုနေခဲ့ရာက အမေ၊ အဖေ၊ အဒေါ်၊ ဦးလေးတွေဆီကို ပြန်လာခဲ့ရတာတွေဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ တခြားဂြိုဟ် တစ်ခုက ပြန်လာရသလိုပါပဲ။ ပထမဆုံးဝင်ခဲ့တဲ့ နေရာတစ်နေရာကတော့ စီးတီး ကောလိပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်ကိုသွားပြီး သူတို့ရဲ့အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးရဲ့ ငါးလ အတွင်း ပြောင်းလဲမှုကို ပြခဲ့ပါတယ်။ “ကိုလင်း၊ လေထီးတပ်ဖွဲ့ဝင် ရိန်းဂျားတစ်ယောက်” သူတို့ရဲ့ မျက်လုံးတွေထဲက အံ့သြမှုတွေကို မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်သဘောလည်း အရမ်းကျခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အသက် ၂၅ နှစ်ရှိပြီး ဘဝဇာတ်ခုံပေါ်တက်လှမ်းဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော့်မှာ ချစ်သူရှိပါတယ်။ မိဘတွေကလည်း ကျွန်တော့်ကို ဂုဏ်ပြုလို့မဆုံး၊ မကြာခင်မှာဘဲ ကမ္ဘာတစ်လွှား ကျွန်တော် ခြေစင်္ကြာဖြန့်ရပါတော့မယ်။

ကျွန်တော့်ကို ပထမဆုံး ပို့လိုက်တာကတော့ အနောက်ကျာမဏိက အမှတ်(၃) သံချပ်ကာကား တပ်မဆီကိုပါပဲ။ အနီနဲ့အဖြူကွဲနေတဲ့ စစ်အေးခေတ်ကာလမှာ ရှေ့တန်း ထွက်ရတာကို ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှားမိပါတယ်။ ဘုရားမဲ့၊ တရားမဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကွန်မြူနစ်ရန်သူဟာ သံကန့်လန့်ကာရဲ့ တစ်ဘက်မှာတင် ရှိပါတယ်။

လောလောဆယ်မှာ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ပါဝဲလ် မိသားစု အဖွဲ့ဝင်အသစ် တစ်ယောက်ကို ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်စိတ်၊ အမေနဲ့အဖေတို့ဟာ ငွေပိုငွေလျှံရလို့ ရငြား အိုဒါဘဲလ်ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို အိမ်မှာ လူငှားတင်ထားပါတယ်။ မစ္စဘဲလ်ဟာ သဘောသက္ကာယကောင်းတဲ့ သူတစ်ယောက်ပါပဲ။ လခပေးတဲ့နေရာမှာလည်း မှန်ပြီး အိမ်အလုပ်တွေကိုလည်း ပိုင်းလုပ်ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေရဲ့ လက်သည်းတွေကို တောင် မကြာမကြာ ညှပ်ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ညမှာ အဖေရဲ့ ခြေသည်းတွေကို ဧည့်ခန်းထဲမှာ ညှပ်ပေးနေတာကို အမေတွေ့သွားလို့ သည်အလုပ်ကို ရပ်တန့်က ရပ်လိုက်ရပါတယ်။ အိုဒါဘဲလ်အပေါ် ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်အစ်မတို့ဟာ ထာဝရ

ကျေးဇူးတင်နေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးအခြေအနေ မကောင်းတဲ့အချိန်၊ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်စလုံးလည်း မိဘတွေနဲ့ ဝေးနေတဲ့အချိန်မှာ အိုဒါဟာ ကျွန်တော့်မိဘတွေရဲ့ ကယ်တင်ရှင်ဖြစ်ခဲ့လို့ပါပဲ။

ကျွန်တော့်ကို အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်ကိုပို့လိုက်ပါတယ်။ (သည်နာမည်ကို အမေရိကန်မှုပြုပြီး ကျွန်တော်တို့က ဂလင်ဟေဗင်လို့ ပြောင်းခေါ်ခဲ့ပါတယ်။) ဖရန်ဖတ်ဒ်မြို့ရဲ့ အရှေ့ဘက် ၂၅ မိုင်ခန့်မှာရှိပြီး ကင်ဇစ်ဂ်မြစ်ရဲ့ ချိုင့်ဝှမ်းထဲက လှပတဲ့ မြို့လေးပါပဲ။ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ နယ်မြေကတော့ အရှေ့ဘက် ၄၄၃ မိုင်မှာ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တပ်ရင်းဖြစ်တဲ့ သံချပ်ကာကား တပ်မ အမှတ် (၃) ရဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (ဘီ)ဟာ မိုဂဲလ်ခံဘဒ် တောင်တွေအနီးက ဂျာမန်စစ်စခန်းတစ်ခုမှာ တပ်စွဲထားပါတယ်။ စစ်သားတွေဟာ တောင်စောင်းတွေမှာ ကွန်ကရစ်နဲ့ ဆောက်ထားတဲ့ ခေတ်မီ စစ်တန်းလျားတွေမှာ နေကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ခြေလျင်တပ်မ ၄၈ သံချပ်ကာ ရိုင်ဖယ်တပ်ရင်း အမှတ် (၂) ဘီတပ်ခွဲရဲ့ တပ်စုမှူးအဖြစ် တာဝန်ကျပါတယ်။ ကျွန်တော်အောက်မှာ စစ်သား ၄၀ ရှိပါတယ်။

နံနက်စောစော ခရာသံနဲ့ နိုးချိန်မှာ ခိုက်ခိုက်တုန်ချမ်းနေတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲဘော်တွေကို တွေ့လိုက်ရတဲ့အခါ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ခံစားမှုတွေ ရောပြွမ်းနေခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဖက်မှာ ပုံစံအမျိုးမျိုး၊ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုး၊ အသားအရောင် အမျိုးမျိုးနဲ့ ဇာစ်မြစ်အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ သည်စစ်သားတွေဟာ ကျွန်တော့်နဲ့အတူတူ ကြီးပြင်းလာခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်နေရပ်က သူငယ်ချင်းတွေလိုပါပဲ။ တခြားတစ်ဖက်မှာတော့ ဘင်းနင်းက ကျင့်ဝတ်တွေက ကျွန်တော့်စိတ်ကို လွှမ်းမိုးခဲ့ပါတယ်။ သည်ရဲဘော်တွေဟာ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းရောင်းရင်းတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဟာ ကျွန်တော်တာဝန်ယူရမယ့်လူတွေပါ။ သူတို့ကို ကျွန်တော် စောင့်ရှောက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်နဲ့ အသက်တူ ရွယ်တူတွေ၊ တချို့ဆို ကျွန်တော့်ထက် အသက်ကြီးတယ်။ သည်ရဲဘော်တွေအပေါ် ဖခင်တစ်ဦးစိတ် မွေးမိပါတယ်။

အနောက်ဂျာမနီမှာ စစ်မှုထမ်းခဲ့စဉ်မှာ ဖျတ်ဘင်းနင်းထက် အများကြီးကွာခြားတဲ့စစ်တပ်ကို ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိကတော့ ဘီတပ်ဖွဲ့မှူး ဗိုလ်ကြီး တွမ်မီလာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းရဲ့ တပ်ဖွဲ့မှူးငါးယောက် အနက်က တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အရာရှိကြီးတွေဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နှင့် ကိုရီးယားစစ်ပွဲတုန်းက အရံအရာရှိတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး သူတို့ရဲ့အနာဂတ်ဟာလည်း သိပ်ခိုင်မာမှု မရှိပါဘူး။ ကံကောင်းခဲ့ရင် သူတို့ဟာ နောက် အနှစ်နှစ်ဆယ် အမှုထမ်းကြရပါမယ်။ ဗိုလ်မှူး ဒါမှမဟုတ် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးနဲ့ အနားယူကြရပါမယ်။ ကံမကောင်းရင်တော့ အဆင့်ချ ခံကြရပါမယ်။ တကယ့်ကို ကံမကောင်းရင်တော့ စစ်တပ်ထဲက ထွက်ကြရပါမယ်။ သည်အခါကျတော့မှ၊ လူလတ်ပိုင်းအရွယ်ကျခါမှ အပြင်မှာ အရပ်သားအလုပ်ကို ရှာကြရပါမယ်။

သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ထိပ်ဆုံးကို ရောက်မယ်လူတွေ မဟုတ်ပေမယ့် သူတို့ဆီက ပညာတွေရစရာ အများကြီး ရှိပါတယ်။ သည်ပညာတွေကို ဝက်စပိုင်စစ်တက္ကသိုလ်မှာပဲ ဖြစ်စေ၊ စစ်သိပ္ပံဆိုင်ရာ စာအုပ်တွေမှာပဲဖြစ်စေ မရနိုင်ပါဘူး။ ဗိုလ်ကြီးမီလာနဲ့ ပစ္စတို သေနတ်အဖြစ်အပျက်ဟာ သာဓကပါပဲ။

အဲဒီအချိန်တုန်းက လေတပ်နဲ့ရေတပ်မှာ အဏုမြူလက်နက်တွေ ရှိပါတယ်။ သည်တော့ ကြည်းတပ်မှာလည်း ရှိရမှာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ရှိတာကတော့ မီလီမီတာ ၂၈၀ အဏုမြူ အမြောက်ကြီးပါပဲ။ ဒါကြီးကို စက်နှစ်လုံးတပ် ထရပ်ကားထွန်စက်ကြီး တစ်ခုပေါ်မှာ ထားပါတယ်။ ရုရှားတွေအနေနဲ့ သူတို့တိုက်ခိုက်တဲ့အခါ သည်စက်ကြီးကို ဖျက်ဆီးလို့ရအောင် ဘယ်မှာထားတယ်ဆိုတာ သိချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆိုဗီယက်တွေ အနေနဲ့ နေရာကို မသိရအောင် သည်စက်ကြီးတွေကို ဂျာမန်တောတွေထဲမှာ ဟိုသယ်၊ သည်ရွှေ့ အမြဲလုပ်နေခဲ့ပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကလည်း အမြဲ စောင့်ကြပ်နေရပါ တယ်။ တစ်နေ့တော့ ဗိုလ်ကြီးမီလာက ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ပြီး လျှို့ဝှက်တာဝန်ပေးပါတယ်။ မီလီမီတာ ၂၈၀ အမြောက်ကြီးတစ်လက်ကို စောင့်ကြပ်ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်လည်း စိတ်အား ထက်သန်စွာနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲဘော်တွေကို အသိပေးလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ သေနတ်ပြောင်းဝ အချင်း ၄၅ ရှိတဲ့ ပစ္စတိုသေနတ်ကို ကျည်ထည့်၊ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဂျစ် ကားပေါ် ခုန်တက်ပြီး ညွှန်ကြားချက်တွေကို နာခံဖို့ တပ်ရင်းဌာနချုပ်ကို ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်စိတ်တွေ အရမ်းလှုပ်ရှားနေပါတယ်။ အဏုမြူလက်နက်ကြီးတစ်ခုကို ကျွန်တော် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရပါတော့မယ်။

စထွက်လာပြီး သိပ်မကြာပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပစ္စတိုသေနတ်ကို စမ်းကြည့် လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော် တုန်လှုပ်သွားပါတယ်။ သေနတ်တစ်လက် ပျောက်ဆုံးတယ်ဆိုတာ စစ်တပ်မှာ သိပ်ကို ကြီးလေးတဲ့ အပြစ်ကြီးပါ။ သေနတ်ကို ရှာ ရမလား၊ ဒါမှမဟုတ် ကျွန်တော့်တာဝန်ကို ဆက်ထမ်းဆောင်ရမလားဆိုတာ ဒွိဟဖြစ်ခဲ့ ရပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဗိုလ်ကြီးမီလာကို ဆက်သွယ်ပြီး အကြောင်းကြားလိုက်ပါ တယ်။

“ပါဝဲလ်၊ မင်းမလားသေးဘူးလား” လို့ သူက တန်းမေးလိုက်ပါတယ်။

“လာနေပါပြီ ဗိုလ်ကြီး၊ ဒါပေမယ့်..... ကျွန်တော့်ပစ္စတို ပျောက်သွားလို့”

“ဘာ” မယုံကြည်တဲ့အသံနဲ့ သူအော်မေးလိုက်ပါတယ်။ နောက်စက္ကန့်အနည်း ငယ်ကြာတော့မှ “ကောင်းပြီ၊ လုပ်စရာရှိတာ ဆက်လုပ်” လို့ ဆက်ပြောပါတယ်။

တပ်ရင်းဌာနချုပ်မှာ ညွှန်ကြားချက်ကို နာခံပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော် တပ် ကိုပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ လမ်းမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ကံကြမ္မာ ဘယ်လိုဖြစ်မယ်ဆိုတာကို စိတ် မချမ်းမြေ့စွာနဲ့ တွေးတောနေမိခဲ့ပါတယ်။ ဂျာမန် ရွာလေးတစ်ရွာကိုဖြတ်ပြီးလို့ မကြာ ခင်မှာဘဲ တောအုပ်တစ်ခုရဲ့အစပ်မှာ သူ့ဂျစ်ကားထဲစောင့်နေတဲ့ ဗိုလ်ကြီးမီလာကို တွေ့လိုက်ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကိုခေါ်လိုက်ပြီး “မင်းအတွက် ပစ္စည်းတစ်ခုရှိတယ်”

လို့ ဆိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ပစ္စုတိသေနတ်ကို လှမ်းပေးလိုက်ပါတယ်။ “မင်းသေနတ် အိတ်ထဲက ကျသွားပြီး ရွာထဲက ကလေးတချို့ ကောက်ရဲ့တယ်” လို့ သူကပြောပါတယ်။ “ကလေးတွေ ကောက်ရတယ်၊ ဟုတ်လား” ကျွန်တော် ကျောချမ်းသွားပါတယ်။ “ဟုတ်တယ်၊ တော်သေးတာပေါ့။ သူတို့ ကျည်တစ်တောင့်ပဲ ပစ်ရသေးတယ်။ ငါတို့ သေနတ်သံ ကြားလိုက်လို့ အချိန်မီရောက်လာနိုင်တာ” ကလေးတွေလက်ထဲက သေနတ် ကြောင့် ဖြစ်နိုင်စရာ၊ ကြက်သီးထစရာတွေကို စဉ်းစားပြီး ကျွန်တော် ခွေယိုင်သွားပါတယ်။ “ဖြစ်ရလေကွာ၊ နောက်ကို သည်လိုမဖြစ်စေနဲ့” လို့ မိလာက ကျွန်တော့်ကို သတိပေးလိုက်ပါတယ်။

သူ ကားမောင်းထွက်သွားပါတယ်။ ကျည်တွေကို စစ်ကြည့်တော့ အပြည်ပါပဲ။ သေနတ်ကို တစ်ချက်မှ မပစ်ရသေးပါဘူး။ ကျွန်တော် စမထွက်ခင်ကတည်းက ကျွန်တော့်ရဲ့ ရွက်ထည်တဲထဲမှာ သေနတ် ပြုတ်ကျခဲ့တယ်ဆိုတာကို နောက်မှ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော် နမောနမဲ့မနိုင်ရအောင် ကလေးတွေနဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို လုပ်ဇာတ်ခင်းပြီး ကျွန်တော့်ကို ခြောက်လှန့်လိုက်တာပါပဲ။ သည်နောက်မှာ သည်အကြောင်း သူမပြောတော့ပါဘူး။

သည်ကနေ့ဆိုရင် စစ်တပ်အနေနဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု လုပ်ပါလိမ့်မယ်။ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်တွေခေါ်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ အမှုထမ်းမှတ်တမ်းမှာလည်း အမည်းစက်ကြီး တင်ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ မိလာကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ၁၀ ပျက်စီးအောင် မလုပ်ဘဲ စိတ်ကူးယဉ်ဇာတ်လမ်းလေးကိုထွင်ပြီး ကျွန်တော့်ကို သင်ခန်းစာလှလှကြီး ပေးခဲ့ပါတယ်။

မိလာရဲ့ စာနာထောက်ထားတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုဟာ စာအုပ်ကြီးအတိုင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကို ကျွန်တော် စံနမူနာ ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ယောက်ယောက် လဲကျသွားရင် ထူပေးလိုက်၊ ဖုန်တွေခါ သုတ်ပေးလိုက်၊ ပြီးတော့ ကျောကို တစ်ချက်ပုတ်ပေးပြီး ရှေ့ဆက်သွားဖို့ ပံ့ပိုးပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။

မိလာနဲ့ တခြား ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိတွေ ကျွန်တော့်ကို ထူပေးဖို့ အခွင့်အလမ်းတွေ အများကြီးရှိခဲ့ပါတယ်။ ဥပမာ နောက်တစ်ခု ပြောရရင် မြူးနစ်ခဲမြို့ကိုအသွား ရထားလက်မှတ်ပျောက်လို့ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲဘော်တွေ ဖရင့်ဖတ် ဘန်ဟော့ဖ်မှာ သောင်တင်နေခဲ့တဲ့ ဖြစ်ရပ်မျိုး၊ သည်လိုဖြစ်ရပ်တွေကို ဘယ်သူ့ကိုမှ ကျွန်တော် မပြောပြခဲ့ပါဘူး။ အရာရှိငယ်တွေအနေနဲ့ သင်ခန်းစာ ယူနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ ပြဿနာ မတက်ခဲ့ဘဲနဲ့ ဘယ်သူမှ ထိပ်ဆုံးကို မရောက်ခဲ့ကြပါဘူး။

ဂျာမနီမှာ စစ်တပ်ရဲ့တာဝန်ကတော့ GDP လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ ခုခံကာကွယ်ရေးမျဉ်းကြောင်းကို စောင့်ရှောက်ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော့်တို့ရဲ့ တပ်မမှာရှိတဲ့ လက်နက်ကြီးတွေမှန်သမျှ၊ စက်သေနတ်တွေမှန်သမျှ ရိုင်ဖယ်၊ စိန်ပြောင်း၊ တင့်ကား၊ တင့်ကားပစ် လက်နက်မှန်သမျှတို့ဟာ ရုရှားတွေ စီးဝင်လာတဲ့အခါ အသုံးပြုဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော့်တို့ရဲ့တပ်ဖွဲ့ဟာ ရုရှားနိုင်ငံနဲ့ ပိုင်းခြားထားတဲ့ သံကန့်လန့်ကာအပိုင်း

လေးတစ်ပိုင်းကို စောင့်ရှောက်ရပါတယ်။ ရုရှားတွေ ဘာကြောင့် ဝင်လာမှာလဲ။ ကျွန်တော် မသိပါ။ ကျွန်တော့်အဆင့်လောက်နဲ့ သည်အဖြေကို မပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အချိန်မရွေး ရုရှားတွေ ဝင်တိုက်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆထားခဲ့ပါတယ်။ စစ်အကြီးဟာလည်း အဲဒီအချိန်က တက်တက်ကြွကြွ သိပ်မရှိပါဘူး။ သည်အရင်တစ်နှစ်က စပွတ်တန်ပြီဟုတ်တို့ ပစ်တင်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ရုရှားတွေဟာ အာကာသအစီအစဉ်မှာ ရှေ့ကို ခုန်တက် သွားခဲ့ပါတယ်။ ဘာလင်မြို့ကို ကျွန်တော်တို့ ယာဉ်တွေ သွားလာတာနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း ရုရှားတွေက ပိတ်ပင်နေပါတယ်။ အမေရိကန်သမ္မတ အိုင်စင်ဟောင်ဝါးရဲ့ အစိုးရဟာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် တုံ့ပြန်ဖို့ ပေါ်လစီတစ်ခုကို ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကတော့ သမားရိုးကျ စစ်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ ရိက္ခာကိုလျှော့ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နျူကလီးယားစွမ်းအားကို မြှင့်တင် ဖို့ပါပဲ။ သမားရိုးကျ စစ်လက်နက်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရုရှားတွေကို မမီတဲ့အတွက် အလေးသာတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နျူကလီးယားစွမ်းအင်အပေါ်မှာပဲ အားကိုး ရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သေနင်္ဂဗျူဟာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေက ယူဆကြပါတယ်။ ဒါတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒုမိုလ်လေး ပါဝဲလ် နားလည်တာကတော့ GDP တစ်လျှောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ချထားတဲ့ တပ်အင်အားဟာ ဘာမှ သိပ်မရှိတဲ့အတွက် ရုရှားတို့ စဝင် လာတာနဲ့ အကြောက်အကန်တိုက်ခိုက် ပြီးတော့ နောက်ဆုတ်၊ ပြီးတော့ နျူကလီးယား မိုးကြီး စပြီးရွာချတာကို စောင့်ကြည့် ဆိုတာပါပဲ။

၁၉၅၉ ခုနှစ် နွေရာသီမှာ စိတီးကောလိပ်က ရင်းနှီးတဲ့ သူငယ်ချင်းတွေဖြစ်တဲ့ ခရစ်နဲ့ ဒွန်နာ ချစ်ဟုမ်တို့ရဲ့ မင်္ဂလာဆောင်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ တူမအသစ်စက်စက် လဲ စလီနဲ့ သူ့ရဲ့ အစ်မ လီဇာကိုတွေ့ဖို့ အိမ်ကို ကျွန်တော် ခွင့်နဲ့ ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကတော့ ကျွန်တော့်ချစ်သူ လီဇာနဲ့ တွေ့ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်ပြန်မသွားခင်မှာ လက်ထပ် ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ အကယ်၍ လက်ထပ်ဖြစ်ခဲ့ရင် သူ့အနေနဲ့ နယူး ယောက်မြို့မှာနေခဲ့ပြီး သူ့နာပြုသင်တန်းကို ပြီးအောင် တက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဂျာမနီမှာ နောက်ထပ် ၁၆ လ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ပြန်ခဲ့ရမှာဖြစ်ပါ တယ်။ ညားခါစ ဇနီးမောင်နှံအတွက်တော့ အိမ်ထောင်ရေးအစကောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး အဖေရဲ့ အကြံဉာဏ်ကို လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ညမှာ အဖေကို မေးခဲ့ပါတယ်။ အဖေအဖြေက ကျွန်တော့်ကို အံ့အား သင့်စေခဲ့ပါတယ်။ အဖေက ကျွန်တော်အိမ်ထောင်ပြုဖို့ လုံးဝ သဘောမတူပါဘူး။ ကျွန်တော်အဆင်သင့် မဖြစ်သေး ဘူးလို့ ထင်နေပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့အစီအစဉ်တစ်ခုကို တစ်ခါဖူးမှ အခုလို ပြတ် ပြတ်သားသား မငြင်းဆန်ခဲ့ဖူးပါဘူး။ မိသားစု သဘောတူညီချက်ရဖို့ဟာ ကျွန်တော့် အတွက် သိပ်ကို အရေးကြီးပါတယ်။ အဖေကို ကျွန်တော် အာမခံနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူပျို လူလွတ်အဖြစ်နဲ့ပဲ ကျွန်တော် အနောက်ဂျာမနီကို ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနှစ်အကုန်မှာ ကျွန်တော် ပထမဆုံး ရာထူးတက်ခဲ့ပြီး ဗိုလ်ပါဝဲလ် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁၈ လလုံးလုံး ဘာပြဿနာမှ မတက်ခဲ့တာကြောင့် အလိုအလျောက် ရာထူးတိုးမြှင့်ခံခဲ့ရတာပါပဲ။

ဂျာမနီမှာ စစ်ဥပဒေနဲ့ ပထမဆုံး ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်ထရပ်ကားမောင်းသူ သုံးယောက်တို့ဟာ စခန်းကိုအပြန်မှာ ဂျာမနီလမ်းတစ်လမ်းကို ပြိုင်ကားပြေးလမ်းသဘောထားပြီး ထရပ်ကားတွေကို အပြိုင်မောင်းကြပါတယ်။ တန်ချိန် ငါးတန်ရှိတဲ့ သည်ကားတစ်စင်းဟာ ထိန်းမရ၊ သိမ်းမရဖြစ်ပြီး တစ်ဘက်ကလာနေတဲ့ ဗော့စ်ဝဲဂွန်းလိပ်ခုံးကားတစ်စီးကို ဝင်တိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျာမန်အရပ်သားငါးယောက် သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ အထူးစစ်ခုံရုံးမှာ သည်ကားမောင်းဒရိုင်ဘာတွေကို လူသေမှုနဲ့ တရားစွဲဆိုဖို့ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်စစ်သားသုံးယောက်ကတော့ သူတို့ကိုခုခံဖို့ အရပ်သားရှေ့နေတစ်ယောက်ကို ငှားရမ်းခဲ့ပါတယ်။

အောက်ခြေကစပြီး သည်အမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အချက်အလက်နဲ့ ဥပဒေဆိုင်ရာတို့ကို လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဟာ အစိုးရ တရားလိုရှေ့နေ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားခံဘက်က ငှားရမ်းထားတဲ့ ဝါရင့်ရှေ့နေကြီးတွေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ရမယ့် ခြေလျင်တပ်ဗိုလ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အမှုစစ်မယ်ရက်မှာ အမှုစစ်ဆေးမယ့် ရွက်ထည်တဲထဲကို ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တရားခံနှစ်ဦး အပြစ်ထင်ရှားတဲ့အတွက် သူတို့အပေါ် စီရင်ချက်ပျက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ယောက်က တာဝန်ရှိတဲ့ တပ်ကြပ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။

အမှုစစ်ဆေးတဲ့ ရွက်ထည်တဲထဲက ထွက်လာတဲ့အချိန်မှာတော့ စစ်တပ်ဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ရော၊ ကိုယ်အကြောင်းကိုယ်ရော အတော်ကြီး သိလာခဲ့ရတယ်လို့ ခံစားမိပါတယ်။ အရံအရာရှိတပ်နဲ့ ပါးရှင်းရိုင်ဖယ်အဖွဲ့တွေမှာ ကျွန်တော် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးရဲ့ နေရာကို ယူခဲ့ရပါတယ်။ စစ်မှု တကယ်ထမ်းခဲ့တဲ့အချိန်မှာ ပိုပြီး ကြီးလေးတဲ့ တာဝန်တွေကို ယူခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်နေရာတွေမှာ ခေါင်းဆောင်ရတယ်ဆိုတာ အမိန့်ပေးရုံသက်သက်ပါပဲ။ သည်အမှုကို စစ်ဆေးတဲ့အခါမှာတော့ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းနဲ့ပဲ ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားပြီး ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီနေ့မှာ ကျွန်တော့်မှာရှိတဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခုကို သိလာရပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်တွေ အများကြီးကို မှတ်နိုင်၊ အဓိပ္ပာယ်ရှိအောင် ဆက်စပ်နိုင်ပြီးတော့ တခြားလူတွေ နားလည်အောင်၊ မိမိဖက်ပါလာအောင် ပြောနိုင်တဲ့အရည်အချင်း ကျွန်တော့်မှာ ရှိပုံရပါတယ်။

သည်အမှုလိုက်ရတဲ့တာဝန်ဟာ ကျွန်တော့် စစ်မှုထမ်းသက်တမ်းမှာ လုပ်ကိုင်ရတဲ့ သမားရိုးကျ မဟုတ်တဲ့ တာဝန်တွေထဲက သာကေတစ်ခုပါပဲ။ တစ်ခါကလည်း တပ်ရင်းပစ္စုပ္ပန်သေနတ် ပြိုင်ပွဲဝင်အသင်းကို ဦးစီးရတဲ့တာဝန် ပေးအပ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဗိုလ်စွဲခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ချိန်မှာတော့ ဂုဏ်ပြုအစောင့်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒုတိယထောက်အဖြစ် ကျွန်တော့်ကို တပ်မဟာဌာနချုပ်မှာ တာဝန်ချ

ခဲ့ပါတယ်။ တာဝန်တွေ ပြောင်းယူရလွန်းလို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်မှုထမ်းဘဝမှာ လမ်းပျောက်သွားမှာတောင် စိုးရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစီရင်ခံစာတွေကတော့ အားတက်စရာပါပဲ။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့ စွဲတပ်ထားတဲ့ အစီရင်ခံစာမှာ မိုလ်ကြီး ဝီးလ်ဖရက် စီ မော့ခ်က အခုလိုရေးထားပါတယ်။ “ပါဝဲလ်ဟာ ဇွဲရှိတယ်။ ယိမ်းယိုင်မှုမရှိဘူး။ ပြုမူပြောဆိုပုံ ပြေပြစ်တယ်။ ရာထူးအဆင့်မရွေး လူတိုင်းနဲ့ ပြေပြေလည်လည်ဆက်ဆံနိုင်တယ်။ တက်လမ်းအများကြီးရှိတယ်”။ ကျွန်တော် ၂၆ နှစ်ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော့်ကို အလေးအနက်ထားနေကြပါပြီ။ သည်အစီရင်ခံမှုကြောင့် ကျွန်တော် မိုးမမြင် လေမမြင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ခြောက်လအကြာမှာတော့ ဝုန်းခနဲ ကျွန်တော် အောက်ပြန်ကျခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းက အရံအရာရှိတွေဟာ ခပ်ပေါ့ပေါ့ပဲ နေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ထူးခြားတဲ့ အရာရှိတစ်ဦးကို ကျွန်တော် တွေ့ရတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို မကြာသေးခင်အချိန်ကဘဲ အမှတ်(၄၈)ခြေလျင်တပ်၊ အမှတ်(၂)တပ်က ဒဲလ်တာတပ်ဖွဲ့မှာ အမှုဆောင်အရာရှိအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တပ်ဖွဲ့ကို တပ်မှူးအသစ် ရောက်ရှိလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်သူလဲဆိုတာကို သိရတဲ့အချိန်မှာ အားလုံးထိတ်လန့်သွားကြပါတယ်။ မိုလ်ကြီး ဝီလျံ စီ လူဝီးဆဲလ် ဂျူနီယာဟာ ဝက်စ်ပျိုင်စစ်တက္ကသိုလ်ဆင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး သေနင်္ဂီဗျူဟာဆိုင်ရာ နည်းပြဟောင်းတစ်ယောက်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့က အရာရှိငယ်တချို့ဟာ သူ့လက်အောက်မှာ မိုလ်လောင်းတွေဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ စည်းစနစ်ကြီးသူတစ်ယောက်လို့ သတင်းထွက်နေခဲ့ပါတယ်။ သည်အတိုင်းမှန်ပါတယ်။ သူဟာ စာအုပ်ကြီးအတိုင်းလုပ်တဲ့ အရာရှိတစ်ယောက်ပါပဲ။ အလွန်တော်ပေမယ့် တစ်ခါတလေမှာတော့ လုပ်တာတွေဟာ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အကြမ်းပတ်မ်းလည်း ခံနိုင်တဲ့သူတစ်ယောက်ပါ။

လူဝီးဆဲလ်အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သံချပ်ကာ စစ်သားသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်တွေကိစ္စမှာ စောစောစီးစီး သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်တစ်ရပ်ကတော့ ရုရှားတွေကို တိုက်ခိုက်တဲ့အခါ သည်ယာဉ်တွေအနေနဲ့ အသင့်အနေအထားမှာရှိအောင် ရပ်ထားဖို့ပါပဲ။ သည်လိုရပ်တဲ့နေရာမှာ ယာဉ်တစ်စီးရဲ့ အရှေ့ဝဲဘက်ထောင့်စွန်းဟာ နောက်ယာဉ်တစ်စီးရဲ့ အရှေ့ညာဘက်ထောင့်စွန်းနဲ့ တစ်မြောင့်တည်းရှိရပါမယ်။ သည်ယာဉ်တွေရဲ့ အနေအထားကို လူဝီးဆဲလ်ဟာ သေသေချချာ တိတိကျကျ စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ အကယ်၍ တစ်မြောင့်တည်းမရှိဘဲ ထောင့်စွန်းတစ်စွန်းလောက် နည်းနည်းလေး လွဲနေတယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့အဖို့ မိုးမီးလောင်တော့တာပါပဲ။

တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်ဟာ ရဲဘော်တွေ နားနေခန်းထဲက ဖုန်းကနေ တခြားမိုလ်တစ်ဦးကို အသံကုန် အော်ဟစ် ပြောနေခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ လူဝီးဆဲလ် အခန်းထဲ ဝင်လာပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အပြုအမူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆူလိုက်ဆဲလိုက်တာ မပြောပါနဲ့၊ မကြာပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစီရင်ခံစာကို ရရှိခဲ့ပါ

တယ်။ သာမန် လူပြိန်းတစ်ယောက်ကတော့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကြီး ရေးထားမယ်လို့ ထင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူဝီဆဲလ်က ကျွန်တော်ဟာ ဒေါသထွက်လွယ်တယ်။ ဒါကို ထိန်းချုပ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်လို့ ရေးထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစီရင်ခံစာ ရေးပုံရေးနည်းတွေအရ ကျွန်တော့်ကို မကောင်းရေးလိုက်တာပါဘဲ။ အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်မှာ ယူနီဖောင်း စဝတ်ခဲ့တဲ့အချိန်ကစပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ပထမဆုံးအကြိမ် မကောင်း အရေးခံလိုက်ရတာပါဘဲ။ လူဝီဆဲလ်ဟာ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ပြီး ဖုန်းနဲ့ ကျွန်တော် အော်ဟစ်ပြောတဲ့ကိစ္စကို ပြောပါတယ်။ “နောက်ကို သည်လို ဒေါသတကြီး ငါ့ကိုလည်း မပြောနဲ့၊ တခြားလူတွေကိုလည်း မပြောနဲ့” လို့ သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဖက်သားကို အောက်ကျစေတယ်လို့လည်း ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အခုထက်တိုင် ဒေါသကြီးနေဆဲပါပဲ။ ရံဖန်ရံခါ ပေါက်ကွဲတတ်ပါတယ်။ သည်လို ပေါက်ကွဲတိုင်း လူဝီဆဲလ်ရဲ့ သတိပေးသံကို ကြားနေရစမြဲပါ။

လူဝီဆဲလ်ရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ် စတင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရစဉ်က စစ်အေးကြောင့် စစ်ပူဖြစ်လာရင် ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်မယ်ဆိုတာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် နွေရာသီရဲ့ လခထုတ်ပြီး နောက်တစ်နေ့ နံနက် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့တပ်ဖွဲ့ဟာ ဂရာဇင်ဝေါကို ကွင်းဆင်းလေ့ကျင့်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်သားတွေကို အထွေထွေသုံး ရွက်ဖျင်တဲ ၆၀၀ မှာ နေရာချထားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်တပ်ဖွဲ့ဝင် အများစုဟာ ရောက်မလာသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့နဲ့ တပ်ဖွဲ့တူ အမှတ် (၁၂) မြင်းတပ်ဟာ သည့်အရင်ညက ရောက်နှင့်နေခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ရွက်ဖျင်တဲတွေအားလုံးဟာ စစ်သားတွေနဲ့ ပြည့်နေပြီး အားလုံးဟာ နံနက်စောစောသည်အချိန်မှာ အိပ်မောကျနေကြတုန်း ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က လက်ထောက်အရာရှိတစ်ယောက်နဲ့ ပစ္စည်းချင်းဖလှယ်ခဲ့ပြီး တပ်အတွက် ရိက္ခာအပြည့်နဲ့ ကျွန်တော် စားသောက်ဆောင်ကို ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ ခေါင်းပေါ်က ထူးခြားတဲ့ ဝိုခနဲအသံကို ကြားလိုက်ရပါတယ်။ စက္ကန့်ဝက်လောက်မှာပဲ အမြောက်ဆန်တစ်ဆန်ဟာ ပစ်မှတ်က လမ်းလွဲလာတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ရိပ်မိလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြက်သေ သေသွားခဲ့ပါတယ်။ ရှစ်လက်မ အမြောက်ဆန်တစ်ဆန် ဖြတ်သွားတာ တွေ့လိုက်ပါတယ်။ အမှတ် (၁၂) မြင်းတပ်ဘက်ခြမ်းက ရွက်ဖျင်တဲတစ်တဲရဲ့ တိုင်တစ်တိုင်ကိုထိမှန်ပြီး ပေါက်ကွဲသွားပါတယ်။ ပေါက်ကွဲသွားတဲ့ အသံဟာ နားပင်း လုမတတ်ပါဘဲ။ သည့်နောက်မှာတော့ တုန်လှုပ် ချောက်ချားစရာကောင်းလောက်အောင် တိတ်ဆိတ်သွားပါတယ်။ ရိက္ခာတွေကို ပစ်ချပြီး ကျွန်တော် ရှေ့ကို ပြေးသွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဝန်ကျင်မှာတော့ ပြတ်နေတဲ့ ခြေတွေ၊ လက်တွေ မြေကြီးပေါ် ပြုတ်ကျလာနေပါတယ်။ လစာငွေတွေဟာလည်း မြေပေါ်ပျံ့ဝဲပြီး ကျလာပါတယ်။ မီးခိုးညှော်နဲ့ တွေ့ကြားက တခြားစစ်သားတချို့လည်း ရောက်လာကြပါတယ်။

ရွက်ဖျင်တဲတစ်ခုထဲဝင်ပြီး အိပ်ရာလိပ်တစ်ခုကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ဆေးစာအုပ်တစ်အုပ်ထဲက ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါရုပ်ပုံတွေနဲ့ တူတာတွေကို မြင်တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ အချိန်တစ်ခဏအတွင်းမှာပဲ အသက်ပေါင်းတစ်ဒါဇင်လောက် ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး သည်းထက်မက လူတွေ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်ကြွေကွဲဖွယ်ရာဖြစ်ရပ်ဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မှားယွင်းမှုကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။ တပ်ရင်းမျိုးနဲ့ တခြားအရာရှိတွေဟာလည်း တာဝန်က ရပ်စဲခြင်းခံရပါတယ်။ ကျွန်တော် စစ်ရပ်ရှင်ကားပေါင်းများစွာကို ကြည့်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် အဲဒီနေ့က တွေ့ခဲ့ရတဲ့ မြင်ကွင်းမျိုး တစ်ခါမျှ မမြင်ခဲ့ရဖူးပါဘူး။

အရံအရာရှိလေးကျင့်ရေးတပ်နဲ့ ဖေါတ်ဘင်းနင်းတို့မှာ အရာရှိတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လေ့ကျင့်မှုတွေ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်မှာတော့ စစ်တပ်ဆိုတာ တကယ်တမ်းမှာ ဘာလဲဆိုတာကို သိခဲ့ရပါတယ်။ စစ်တပ်ဆိုတာ စစ်သားတွေနဲ့ ရှင်သန်နေရတာပါ။ အမှတ် (၄၈) ခြေလျင်တပ်မှာ အဲဒီအချိန်တုန်းက စစ်တပ်မှာ အမှုထမ်းတဲ့လူတွေ အများစုဟာ စစ်ထဲကို ဥပဒေအရ မဝင်မနေရလို့ ဝင်တဲ့လူတွေပါပဲ။ သူတို့ဟာ မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် စစ်ထဲဝင်တဲ့လူတွေထက် ပညာပိုတတ်ပါတယ်။ တချို့ဆို တက္ကသိုလ် ပညာတောင် တတ်ပါတယ်။ စာရေးစာချီတွေ၊ စက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ အမှုထမ်းတွေကို သည်လူတွေအထဲက ရွေးခဲ့ပါတယ်။ ဥပဒေအရ မဝင်မဖြစ်လို့ စစ်ထဲဝင်ခဲ့ရတဲ့ လူတွေအနေနဲ့ နှစ်နှစ် အမှုထမ်းပြီးတာနဲ့ တက်လက်စ ကျောင်းတို့၊ လုပ်လက်စ အလုပ်တို့၊ ဇနီးသည်နဲ့ သားသမီးချစ်သူတွေဆီ ပြန်သွားချင်ကြပါတယ်။ သည်လိုလူတွေကိုတော့ “ခရစ္စမတ်အကူတွေ” လို့ ကျွန်တော်တို့က ခေါ်ပါတယ်။ စစ်ထဲဝင်တယ်၊ နိုင်ငံအတွက် စစ်တိုက်တယ်၊ ပြီးတော့ အိမ်ပြန်သွားတဲ့သူတွေပါ။ သူတို့ဟာ ဒုက္ခကို ရှာကြတဲ့လူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။

မိမိတို့ဆန္ဒအရ စစ်ထဲဝင်တဲ့ လူတွေနဲ့တော့ တခြားစီပါပဲ။ အများစုမှာ ရည်ရွယ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ လှုံ့ဆော်တာတွေ ရှိပါတယ်။ သူတို့ဟာ စစ်တပ်ရဲ့ ကျောရိုးသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ တပ်ကြပ်ကြီးတွေ အနေနဲ့ အမြန် ဖြစ်လာကြပါမယ်။ တချို့ကတော့ ဘာဦးတည်ချက်မှ မရှိဘဲနဲ့ စစ်ထဲ ဝင်လာကြသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ကတော့ တခြားဘာလုပ်ရမှန်းမသိလို့ ဝင်လာကြသူတွေပါ။ အဲဒီအချိန်က တရားသူကြီးတွေဟာ ရာဇဝတ်ဖြစ်မှု ကျူးလွန်သူတွေကို ရွေးချယ်ဖို့ လမ်းနှစ်လမ်းပေးပါတယ်။ ထောင်ထဲဝင်မလား၊ စစ်ထဲဝင်မလား ဆိုတာပါပဲ။ သည်လို မိမိဆန္ဒအလျောက် စစ်ထဲဝင်လာသူတွေအနက်က ၁၈ နှစ်အရွယ် ရဲဘော်တစ်ဦးဟာ ဂျာမန် အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးကို လက်ထပ်ခွင့် ကျွန်တော့်ဆီက တောင်းပါတယ်။ သည်အမျိုးသမီးမှာ သူနဲ့ ကိုယ်ဝန်ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က အမေရိကန်စစ်သား လူငယ်တွေအနေနဲ့ နိုင်ငံခြားသူတွေကို လက်ထပ်ဖို့ မလွယ်အောင် တမင်တကာ လုပ်ထားပါတယ်။ သည်စုံတွဲတွေအများစုဟာ ရင်ကျက်မှု မရှိကြပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် သူတို့ရဲ့ အချစ်ဇောတွေကို ထိန်းချုပ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာတော့ ချစ်ရေးချစ်ရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မနောင်ယှက်ဖို့

ကျွန်တော်တို့ကို ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ၁၈ နှစ်အရွယ် စစ်သား တစ်ဦး ဟာ ၁၈ နှစ်အရွယ် အရပ်သားတစ်ဦးလို့ပဲ ရူးမိုက်မိုက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆီ လာခွင့်တောင်းတဲ့ ရဲဘော်လေးရဲ့ ကိစ္စမှာတော့ ပျားရည်ဆမ်းခရီး ကြို ထွက်ပြီးသားမို့လို့ ကျွန်တော်က လိုအပ်တဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေကို အမြန်ဆုံး လုပ်ပေး မယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ရဲ့ မတော်ရ သေးတဲ့ ယောက္ခမလောင်းကြီးကိုလည်း အမေရိကားကို ပြန်ခေါ်ခွင့် တောင်းပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သည်အမျိုးသမီးကြီးဟာလည်း သူနဲ့ ကိုယ်ဝန်ရှိနေလို့ပါပဲ။ ဒါမျိုး ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းဖို့၊ ဖျတ်ဘင်းနင်းက စစ်အခြေခံသင်တန်းက မသင်ပေး လိုက်ပါဘူး။

၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာ စစ်တပ်နဲ့ ပြဿနာစစ်သားတွေ၊ သဟဇာတ မဖြစ် တဲ့ ရဲဘော်တွေကို ထုတ်ပစ်ဖို့ဆိုတာ လပေါင်းများစွာကြာပြီး စာရွက်စာတမ်းတွေလည်း မနည်းလို့ပါတယ်။ သည်လို ဆိုးတေနေတဲ့ စစ်သားတွေကို လမ်းမှန်ပေါ် ရောက်အောင် ပို့ပေးဖို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အရာရှိတွေအနေနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုကောင်းကောင်း ပေးဖို့ ပဲလိုတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်သားဆိုးတွေ လူသတ်မှု ကျူးလွန်ပေမယ့်လည်း ဘာအပြစ်ဒဏ်မှ မခံရတာကို စစ်သားကောင်းတွေ အနေနဲ့ တွေ့တွေ့နေရတော့ စိတ်ဓါတ်ရေးရာအရ သိပ်ကောင်းတဲ့ အခြေအနေမျိုး မဟုတ်ပါ ဘူး။ အကျဉ်းထောင်ထဲ မသွားချင်လို့ စစ်ထဲဝင်တဲ့လူတွေကို ငြင်းပယ်နိုင်တဲ့ အခြေ အနေမျိုးဖြစ်ဖို့၊ စစ်တပ်ရဲ့ စံနှုန်းတွေနဲ့ မမီတဲ့ စစ်သားတွေကို ထုတ်ပစ်နိုင်တဲ့ အခြေ အနေမျိုးဖြစ်ဖို့ စစ်တပ်အနေနဲ့ နောက် အနှစ် ၂၀ စောင့်ရပါဦးမယ်။

အဲဒီခေတ်က တပ်ကြပ်တွေဟာ တကယ့် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း လူတွေပါ။ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ ဗိုလ်လေးတွေအနေနဲ့ သူတို့ဆီက ပညာယူပြီး သူတို့နဲ့ ပြဿ နာမတက်အောင် နေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ ပထမဆုံး တပ်ဖွဲ့တပ်ကြပ်ကတော့ ရော ဘတ် ဒီ အက်ဒဝပ် ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ လူမည်းတွေကိုနှိမ်တဲ့ အမေရိကားတောင်ပိုင်း အာလာဘားမား ပြည်နယ်ကပါ။ ဒါကို ကနဦးအစမှာတော့ ကျွန်တော် စိုးရိမ်စိတ် မဝင်မိ ပါဘူး။ စိုးရိမ်မိခဲ့ရင်လည်း အလဟဿ စိုးရိမ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ အသားအရောင်ဟာ အက်ဒဝပ်အတွက် ဘယ်လိုမှ မနေပါဘူး။ ကျွန်တော် မည်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဖြူသည်ဖြစ်စေ၊ ပြောက်ကျားပဲဖြစ်နေပါစေ၊ သူ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ သူ့ရဲ့ ဗိုလ်လေး၊ သူ့ရဲ့တာဝန်က ဗိုလ်လေးတွေကို အလုပ်မှာ အသားကျအောင် လုပ် ပေးဖို့၊ သူတို့ကို စောင့်ရှောက်ဖို့ပါပဲ။ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတုန်း အမေရိကန်စစ်သားတွေကို ကျွန်တော် နားလည်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ဟာ အနိုင် ယူလိုကြ ပါတယ်။ အောင်မြင်တဲ့အုပ်စုဝင်တွေ ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ဦးတည်ချက်မှန်တယ်လို့ ယူဆ နေသမျှကာလပတ်လုံး စံနှုန်းမြင့်မြင့်ထားပြီး သူတို့ကို အစွမ်းကုန် တွန်းအားပေးတဲ့ ခေါင်းဆောင်မျိုးကို လေးစားကြပါတယ်။ သူတို့ဆီက အကောင်းဆုံး စွမ်းဆောင်မှုတွေ

ရရှိအောင် ဖိတွန်းတာကို အမေရိကန်စစ်သားတွေဟာ အဆက်မပြတ် ညည်းပြကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်နေ့တာ ကုန်ဆုံးချိန်မှာ အမြဲတမ်း မေးတဲ့မေးခွန်းကတော့ “ငါတို့ သည်နေ့ ဘယ်လိုနေသလဲ” ဆိုတာပါပဲ။

စစ်သားတွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ ပြဿနာတွေကို ကိုယ်ဆီ ယူလာတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရေးပါပုံကိုလည်း ကျွန်တော် သဘောပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းပေးတာပါပဲ။ ကိုယ်ရဲ့ ရဲဘော်တွေ ကိုယ်ဆီကို သူတို့ရဲ့ ပြဿနာတွေ ယူမလာတဲ့နေ့ဟာ ကိုယ်အနေနဲ့ ဦးမဆောင်နိုင်တော့တဲ့ နေ့ပါပဲ။ ဒါဟာ ကိုယ်အပေါ် ယုံကြည်မှု မရှိတော့လို့ ရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် သူတို့ကို ဂရုမစိုက်ဘူးလို့ ထင်တာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု ညံ့ဖျင်းမှုပါပဲ။

လူမည်း အမေရိကန်စစ်သားတွေအဖို့ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်တောင်ပိုင်းက လာတဲ့ လူမည်းစစ်သားတွေလို ဂျာမနီဟာ လွတ်လပ်မှုရှိပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ တခြားသူတွေလိုပဲ သွားချင်ရာသွား၊ စားချင်တဲ့နေရာမှာစား၊ တွဲချင်တဲ့အမျိုးသမီးနဲ့ တွဲလိုရပါတယ်။ ဒေါ်လာကလည်း တန်ဖိုးတက်နေ၊ ဘီယာကလည်းကောင်း၊ ဂျာမန်လူ မျိုးတွေကလည်း ဖော်ရွေဆိုတော့ အနောက်ဂျာမနီမှာ စစ်အေးကာလအတွင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတာဟာ ငရဲကျတာ မဟုတ်ပါဘူး။

စစ်တပ်ထဲမှာ ၃၅ နှစ် အမှုထမ်းပြီး ထိပ်ဆုံးကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှတ်တရ အဖြစ်ဆုံးကတော့ ပထမဆုံးထမ်းဆောင်ရတဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားပါပဲ။ တခြားတာဝန်ဝတ္တရားတွေနဲ့ ဒါနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး တိုင်းတာပါတယ်။ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်ဟာ ကျွန်တော်အဖို့ သည်လိုပါပဲ။ ကျွန်တော်နဲ့အတူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်လေးတွေနဲ့ ရာသက်ပန် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မှီခိုအားကိုးရပါတယ်။ အထက်အရာရှိတွေရဲ့ အခါအားလျော်စွာ တိုက်ခိုက်မှုတွေကို တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အကာအကွယ် ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ တစ်ယောက်အမှားနဲ့ တစ်ယောက်ရဲ့ နောက်ကျောကို နောက်တစ်ယောက်က ဖုံးဖိကာကွယ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဂျာမနီနိုင်ငံမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့မှုဟာ ဘယ်လောက်ပဲ အမှတ်တရဖြစ်ခဲ့ဖြစ်ခဲ့၊ ဘယ်လောက်ပဲ တန်ဖိုး ရှိခဲ့ရှိခဲ့၊ မကောင်းတာတွေ၊ အချိုးမကျတာတွေနဲ့လည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ သည်က အမေရိကန်စစ်သားတွေမှာ မူမမှန်တဲ့အကျင့်တွေ ကူးစက်ပျံ့နှံ့နေပါတယ်။ ဒါကတော့ မှန်တာလုပ်ဖို့ထက် အမြင်ကောင်းအောင်၊ အထင်ကောင်းအောင် လုပ်တဲ့အကျင့်ပါပဲ။ သာကေတစ်ခုကို ပြပါမယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာ အစိတ်အပိုင်းတွေကို မှာယူတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပစ္စည်း၊ ကိရိယာ ထိန်းသိမ်းရေး စနစ်သစ်တစ်ခုကို ကျင့်သုံး ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပါတယ်။ ဘယ်သူမှ သည်စနစ်ကို နားမလည်နိုင်ကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်စနစ် အသုံးမကျဘူးဆိုတာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောမယ်

အစား စစ်တပ်ပစ္စည်းဟောင်းတွေ စွန့်ပစ်တဲ့နေရာမှာ လိုတဲ့အစိတ်အပိုင်းတွေ သွားရှာတာက ပိုပြီးလွယ်ပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့စနစ် အောင်မြင်တဲ့ပုံပေါ်အောင် စာရွက်စာတမ်းတွေကို လိမ်လည်ပြီး ပြပါတယ်။ ဒါဟာ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကောင်းတဲ့ အလေ့အကျင့်ပါပဲ။ အရာရှိကြီးတွေအနေနဲ့ သည်လိုလုပ်တော့ အရာရှိငယ်တွေကလည်း လိုက်လုပ်ပါတယ်။ သည်လို လိမ်လည်မှုတွေဟာ ကြီးထွားလာပြီး စစ်တပ်ထဲမှာ အရိုးစွဲ လာပါတယ်။ နောက်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ သည်အကျင့်ဆိုးတွေကြောင့် ဗီယက်နမ်မှာ ကြေကွဲဖွယ်ရာတွေ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ ကျွန်တော် ပြည်ပရောက်နေတုန်း သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် မဲပေးနိုင်မယ့်အရွယ်မှာ ပထမဆုံးပြုလုပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲပါပဲ။ ဂျာလီဟောင်ဆင်မှာ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှု သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး။ နာမည်ကျော်ခဲ့တဲ့ နှစ်ဆင်နဲ့ ကနေဒီတို့ရဲ့ စကားရည်လှပွဲတွေကိုလည်း ရုပ်မြင်သံကြားမှာ မကြည့်ခဲ့ရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မဲတော့ ကျွန်တော် ပေးခဲ့တာပါပဲ။ ကနေဒီကို ကျွန်တော် မဲထည့်ခဲ့ပါတယ်။ သေသေချာချာ ဆန်းစစ်ပြီး ထည့်ခဲ့တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်တုန်းက သူနဲ့ သူ့ပါတီဟာ ကျွန်တော်တို့ ဇာစ်မြစ်မျိုးနဲ့ လူငယ်တွေအဖို့ မျှော်လင့်ချက်နည်းနည်း ပိုပေးခဲ့လို့ပါပဲ။

၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ် အဆုံးမှာ ဂျာမနီမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ နှစ်နှစ်တာ တာဝန်ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဒဲလ်တာ တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ကို လူဝီဆဲလ်ဆီက ဆက်ခံခဲ့ရပါတယ်။ မိုလ်ကြီးတွေသာ များသောအားဖြင့် ယူရတဲတာဝန်ကို မိုလ်ငယ်လေး တစ်ယောက်အနေနဲ့ ယူခဲ့ရတာ တပ်ရင်းမှာ ကျွန်တော်တစ်ဦးသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ တပ်ရင်းမှူး ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဂျင်းမ် ဘာဒ်သ်သိုလိုမီးက ကျွန်တော့်တာဝန်ကို ဆက်ယူဖို့ ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် အိမ်လွမ်းလှပါပြီ။ ၁၆ လကြာအောင် မတွေ့ရသေးတဲ့ ချစ်သူမိန်းကလေးကလည်း ရှိပါသေးတယ်။ ပြီးတော့ အပြောင်းအလဲကိုလည်း လိုချင်လှပါပြီ။ ခြေလျင်တပ်ခွဲက ကျွန်တော့်ကို မက်ဆာချူးဆက်စ်ပြည်နယ်က ဖေါ့တ်ဒီဗင်းစ်ကို ပို့ခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို အုပ်ချုပ်ရမယ်လို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဗင်းစ်ဟာ နယူးယောက်နဲ့ နာရီအနည်းငယ်လောက်ပဲ ကားမောင်းရင် ရောက်တာမို့ ကျွန်တော် သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ အမှတ် (၄၈) ခြေလျင်တပ်ရင်းကို ကျွန်တော့်ရင်တွင်း ခံစားမှုတွေအပြည့်နဲ့ နုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ မသိနားမလည်တဲ့ လူသစ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ သည်တပ်ရင်းကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ထွက်တော့ တကယ့်ဝါရင့် စစ်သားကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။

ဖေါ့တ်ဒီဗင်းစ်ဟာ မက်ဆာချူးဆက်စ်ပြည်နယ် အေရာမြို့အနီးမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ဘော့စ်တန်မြို့တော်ရဲ့ အနောက်ဘက် မိုင် ၃၀ လောက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ ဒီဗင်းစ်ကို ကျွန်တော် သတင်းပို့တဲ့အချိန်မှာ နှင်းက သုံးပေနက်ပါ တယ်။ စစ်သားတွေ အဓိက ပြောဆိုနေကြတာကတော့ ခိုက်ခိုက်တုန်အောင်အေးတဲ့ ရာသီ

ဥတုအကြောင်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်ကို အမှတ် (၂) ခြေလျင်တပ်မဟာအောက်၊ အမှတ် (၄) ခြေလျင်တပ်ရဲ့ အမှတ် (၁) တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့မှာ တာဝန်ချထားခဲ့ပါတယ်။ တပ်မဟာ မျူးကတော့ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဂျိုးဆက် စတင်းလ်ဝဲလ် ဂျူနီယာဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ချုပ် “ဗီနီဂါဂျိုး စတင်းလ်ဝဲလ်” ရဲ့ သားပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကိုတော့ “စိုင်းဒါဂျီ”၊ ဒါမှမဟုတ် “အဲပဲလ်ဂျူးစ်ဂျီ” လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ အသက် ငါးဆယ်ကျော်မှ သူဟာ လေထီးခုန်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် အသက်စွန့်ပြီး အခုလို ခုန်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပ်မဟာရဲ့ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးကို လည်း ခုန်ဖို့ ဆွယ်တရားဟောခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ သည်ဘုန်းကြီးကို ၁၀ မိနစ် သင်တန်း ပေးပြီး ခုန်ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ သည်ဘုန်းကြီးက မြေကြီးကို အရှိန်နဲ့ထိပြီးနောက် ဘယ်တော့မှ မခုန်တော့ပါဘူး။ နောက်နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာတဲ့အခါမှာ စတင်းလ်ဝဲလ်ဟာ DC-3 လေယာဉ်ကို သူ့ဟာသူ အမောင်းသင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကောင်းကောင်း တတ်ကျွမ်း ခဲ့ပုံ မရပါဘူး။ ကယ်လီဖိုးနီးယားကနေ ဟာဝိုင်အီကို ပျံသန်းသွားရာမှာ တစ်ခါတည်း ပျောက်သွားပါတော့တယ်။ သူ့ကို သိသူတွေကတော့ တစ်နေ့နေ့မှာ သူ့ကို ပိုင်ကီကီ ပင်လယ်ကမ်းခြေပေါ်မှာ ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ ပြန်တွေ့မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဒီဗင်းစ်မှာ ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိ liason officer တာဝန်ကို ပထမဦးဆုံး ထမ်းဆောင်ရပါတယ်။ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့ရဲ့ ဌာနချုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိတွေကတော့ ဗိုလ်မှူး ရစ်ချတ် အဲလီဆင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ရောဘတ် အက် တလီနဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး တွမ် ဂျင်ဒွန်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဗိုလ်မှူး အဲလီဆင်ကတော့ စစ် ဆင်ရေးနဲ့ လေ့ကျင့်ရေးတာဝန်ခံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီး ရောဘတ် အက်တလီက တော့ တိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့မှူးဖြစ်ပြီး ဗိုလ်မှူးကြီး တွမ် ဂျင်ဒွန်ကတော့ သူ့ရဲ့လက် ထောက်ဖြစ်ပါတယ်။

စိုင်းဒါဂျီ၊ အက်တလီနဲ့ ဂျင်ဒွန်တို့ သုံးဦးကြားမှာ အကြံကောင်းတွေရော၊ မကောင်းတာတွေရော၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာတွေရော အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေရဲ့ အငြိုးအငြင်လည်း မခံရဘဲနဲ့ ကောင်းတဲ့ အဆိုပြုချက်တွေကို ဘယ်လို တွန်းအားပေးရမယ်၊ အဓိပ္ပာယ် မရှိတာတွေကို ဘယ်လိုပယ်ဖျက်အောင် လုပ်ရမယ်၊ လုံးဝ သုံးလို မရတာတွေကို ရှေ့ဆက် ရုပ်လုံးမပေါ်ခင် ပျောက်ပျက်သွားအောင် ဘယ်လို လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို လိမ္မာပါးနပ်တဲ့ ရစ်ချတ် အဲလီဆင်ဆီက တတ်မြောက်ခဲ့ပါတယ်။

ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိတာဝန် ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာ တပ်ခွဲ“အေ” ရဲ့ အမှု ဆောင်အရာရှိ ဖြစ်လာပါတယ်။ လက်ထောက်တပ်ခွဲမှူးတာဝန် ယူခဲ့ရပါတယ်။ မကြာ ခင်မှာ တပ်ခွဲမှူးကို တခြားတစ်နေရာ ပို့လိုက်တာကြောင့် ကျွန်တော် တပ်ခွဲမှူးဖြစ်လာ ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ထဲဝင်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဒုတိယအကြိမ် တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ကို ယူခဲ့ရတာ ပါပဲ။ ရာထူးအဆင့်အားဖြင့်တော့ ဗိုလ်လေးပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ တခြား တပ်ခွဲမှူးတွေဟာ တစ်ချိန်တည်းမှာ ပြိုင်ဖက်နဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။

လုပ်ငန်းအထာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သိတာတွေကို တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လက်ဆင့်ကမ်း ခဲ့ကြပါတယ်။ ဥပမာပြရမယ်ဆိုရင် အကယ်၍ အိပ်ရာခင်းတွေလိုခဲ့ရင်၊ ဆေးရုံပစ္စည်း စွန့်ပစ်တဲ့နေရာတို့၊ ရင်ခွဲရုံတို့မှာ သွားရှာပါတယ်။ အဲဒီမှာ အများကြီး ရှိပါတယ်။ အဟောင်းတွေဖြစ်ပေမယ့် သုံးလို့ရပါသေးတယ်။

ပြိုင်ဆိုင်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒီဗင်းစ်မှာ တန်ဖိုးရှိတဲ့ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို ရခဲ့ပါတယ်။ မသမာတဲ့၊ စည်းမစောင့်တဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုမျိုး မဖြစ်ရဘူးဆိုတာပါပဲ။ ကျွန်တော့် တပ်ခွဲအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေ ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အားကစားမှာတင် မဟုတ်ပါဘူး။ အကောင်းဆုံးအိပ်ဆောင်၊ အကောင်းဆုံးနားနေခန်း၊ အကောင်းဆုံးလက်နက်စစ်ဆေးမှု၊ အဆင်သတ်မှတ်လို့ရတဲ့ စွမ်းဆောင်မှုမှန်သမျှ၊ ဆုပေးလို့ရတဲ့ စွမ်းဆောင်မှုမှန်သမျှ တွေကိုလည်း ကျွန်တော် ယှဉ်ပြိုင်ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ယှဉ်ပြိုင်မှု ပိုရှိလေလေ၊ စစ်သားတစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ တပ်ခွဲတစ်ခွဲလုံး သော်လည်းကောင်း ထူးထူးခြားခြား ပေါ်လွင်လာဖို့ အခွင့်အလမ်းတွေ ရှိလာလေလေဖြစ်ပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်တော့်ရဲ့တန်ဖိုးကို ကျွန်တော်သိလာရသလို ကျွန်တော့်ရဲ့ဘော်တွေလည်း သူတို့တန်ဖိုးကို သူတို့သိလာစေချင်ပါတယ်။ အိုလံပစ် အားကစားပွဲတော်အဆင့်ရှိတဲ့ အားကစားသမားတွေရဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုမျိုးတွေကို ကျွန်တော်သိပ်ပြီး တန်ဖိုးထားပါဘူး။ သည်လူတွေအနေနဲ့ လေ့ကျင့်ရင်းနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေကြရပါတယ်။ ယှဉ်ပြိုင်ပွဲဟာ အဓိကမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် နားလည်တဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ စစ်သားတွေကြား ယုံကြည်မှုနဲ့ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ လေးစားမှုကို တည်ဆောက်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သာမန်လူတွေအနေနဲ့ သာမန်အဆင့်ထက် သာလွန်အောင် ကြိုးစားပြီး အနိုင်ရရှိတဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုဟာ အကျိုးအရှိဆုံးပါပဲ။

တပ်ခွဲ “အေ” ရဲ့ တပ်ခွဲမျိုးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတာ သိပ်မကြာလိုက်ပါဘူး။ သည့်နောက်မှာ အမှတ် (၂) ခြေလျင်တပ်မဟာရဲ့ အမှတ် (၁) တပ်ရင်းအသစ်မှာ တပ်ထောက်တာဝန်ကို ယူခဲ့ရပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာလည်း ဗိုလ်ကြီးအဆင့်တာဝန်ကို ဗိုလ်လေးရာထူးနဲ့ ယူခဲ့ရတာပါပဲ။ တပ်ရင်းတပ်ထောက်အနေနဲ့ စစ်မှုထမ်းတွေကိစ္စ၊ ရာထူးတိုးမြှင့်ရေးကိစ္စ၊ တာဝန်ပေးအပ်ရေးကိစ္စ၊ စည်းကမ်းကိစ္စနဲ့ စိတ်ဓါတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ လူမှုမှုလုံရေးကိစ္စတွေကို ကိုင်တွယ်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တပ်ရင်းမျိုးအသစ်ကတော့ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဝီလျံ စီ အဲဘာနာသီ ဖြစ်ပါတယ်။ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်း မရှိတဲ့ အာကင်ဆော့ပြည်နယ်က နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆဲရေးတိုင်း ထွာပြောဆိုခြင်း လုံးဝမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အပြောဆင်ခြင်ရပါမယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီး အဲဘာနာသီဟာ မိုးလားကဲလား လုပ်တတ်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ အလုပ်ကို တကယ်လုပ်ပြီး စစ်သားတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ်ရေးရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ထိပ်ဆုံးဦးစားပေးသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်သား (ပထမဆင့်) ရာထူးတက်တာကို ကိုင်တွယ်ရာမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့် ရာထူးတက်သလို အရေးယူကိုင်တွယ်ပေးဖို့ သူမျှော်လင့်ပါတယ်။ စစ်သား

တွေကို မှန်မှန် လခပေးရပါတယ်။ ကွင်းထဲမှာ ခိုက်ခိုက်တုန်အောင် ချမ်းနေတဲ့ စစ်သားတွေအတွက် ကော်ဖီပူပူနဲ့ စွပ်ပြုတ်ရည်ပူပူတို့ကို ထားပေးရပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်ကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ကြည့်မထားဘူးဆိုရင် ဟိုးအထက်အထိ မီးခိုးကြွက်လျှောက်လိုက်ပြီး မိုးမီးလောင်တော့တာပါပဲ။ အဲဘာသာသိဟာ စစ်သားတွေကို အလိုမလိုက်ပါဘူး။ သူတို့ကို ကောင်းကောင်းခိုင်းပြီး စည်းကမ်းကြပ်မတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ သူတို့ကို ဂရုစိုက်တယ်ဆိုတာကို ပြတဲ့ နည်းလမ်းတစ်လမ်းပါပဲ။

တစ်နေ့မှာတော့ ဗိုလ်မှူးကြီးက ကျွန်တော့်ကို မွေးကင်းစကလေးငယ်ကို ကြိုဆိုတဲ့ စာပေးပို့နည်းစနစ်တစ်ခုကို ထူထောင်ရမယ်လို့ ပြောလာပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတဲ့မေးခွန်းဟာ မမေးဘဲနဲ့ ကျွန်တော့်မျက်နှာပေါ်မှာ သွားပေါ်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ကလေးမွေးပြီးခါစ ဇနီးရှိတဲ့ ရဲဘော်တိုင်းဟာ သူ့ဆီက စာတစ်စောင်ကို ရရမယ်လို့ အဲဘာသာသိက ရှင်းပြပါတယ်။ သည်စာထဲမှာ မိဘနှစ်ပါးကို ဝမ်းမြောက်ကြောင်း ဖော်ပြထားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယကတော့ မွေးကင်းစကလေးငယ်ကို တပ်ရင်းအနေနဲ့ ကြိုဆိုတဲ့စာပါပဲ။ ကလေးမွေးတဲ့နေ့မှာပဲ သည်စာတွေကို ပို့ရမယ်လို့ အဲဘာသာသိက တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။

“ဘယ်ရဲဘော်တွေဟာ ဖခင်လောင်းတွေဆိုတာ ကျွန်တော် ဘယ်လိုသိနိုင်ပါ့မလဲ”။ စစ်ရေးပြကွင်းထဲမှာ စုဝေးနေတဲ့ တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံးကို မျက်စိထဲ မြင်နေမိပါတယ်။ “ဇနီးဖြစ်သူ ကိုယ်ဝန်ရှိနေတဲ့ စစ်သားတိုင်း ရှေ့ကိုခြေတစ်လှမ်းတိုး၊ ဟုတ်ပြီ ဘယ်တော့မွေးမှာလဲ”။ ကျွန်တော်ဟာ လူပျိုလူလွတ်ဖြစ်လို့လည်း သည်အလုပ်ကို စိတ်မပါတာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော် သည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ဖို့ အချိန်ဆွဲခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဘာသာသိက ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ပြီး ကြိမ်းပါတယ်။ “ဘယ်နှယ့်လဲ ကိုလင်း၊ အခုထက်ထိ မင်းမလုပ်ရသေးဘူးလား”။ ရုံးခန်းကို ကျွန်တော် ပြန်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော့်ရှိရင်းစွဲ တာဝန်တွေထဲမှာ ကလေးမွေးစာရင်း ကောက်တဲ့ တာဝန်ကိုပါ ချက်ချင်း ထပ်ဖြည့်လိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သည်စနစ် နေသားတကျ ဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာတော့ ကောင်းတဲ့တုံ့ပြန်မှုကို ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဘာသာသိရဲ့ ဂရုစိုက်မှုကို စစ်သားတွေက သဘောကျကြပါတယ်။ ဇနီးဖြစ်သူကလည်း သူတို့ကို အရေးတယူလုပ်ပြီး စာရေးတာကို နှစ်သက်ကြောင်း စာရေးလာကြပါတယ်။

ကျွန်တော် နောက်ထပ် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရလိုက်ပြန်ပါတယ်။ တပ်တစ်တပ်မှာရှိတဲ့ လူတွေအားလုံးနဲ့ ထိတွေ့မှုရှိနိုင်မယ့် နည်းလမ်းကို ရှာဖွေရမယ်ဆိုတာပါပဲ။ လူတစ်ဦးချင်းကို သူဟာ အရေးပါကြောင်း၊ အသိုင်းအဝန်းတစ်ခုလုံးရဲ့ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ကြောင်း ပြသရပါမယ်။ အဲဘာသာသိက ဒါကို ပြသဖို့ နည်းလမ်းတစ်ခုကို တွေ့ခဲ့တာပါပဲ။

အခုထက်တိုင် တပ်ထောက်အလုပ်ကို ကျွန်တော် မနှစ်မြို့နိုင်ဘူးဖြစ်နေပါတယ်။ စစ်သားတွေကိုပဲ ကျွန်တော် အုပ်ချုပ်ချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ကို နောက်ထပ် တပ်ခွဲတစ်ခွဲမှာ တာဝန်ချထားဖို့ အဲဘာသာသိကို နားပူနားဆာ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့

တော့ ထူးထူးခြားခြားစကားတွေကို သူပြောလာပါတယ်။ “မင်း အခုဆို တပ်ခွဲနှစ်ခွဲကို အုပ်ချုပ်ပြီးပြီ။ သိပ်တော့ မကြာဘူးပေါ့လေ။ စစ်တပ်မှာ အမှုထမ်းသက် သုံးနှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ဗိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ တာဝန်ကိုယူရတာ အခုဆို သုံးကြိမ်ရှိပြီ။ သည်အတိုင်း ဆိုရင် မင်းကို တပ်ခွဲအဆင့်တာဝန် ဘယ်သူမှ ပြန်ပေးမယ် မထင်ဘူး။” တပ်ခွဲအဆင့်မှာ ကျွန်တော် လုပ်စရာတွေကုန်ပြီလို့ သူ့အနေနဲ့ ပြောနေပုံရပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ နောက်ထပ်တပ်ခွဲတစ်ခွဲကို အုပ်ချုပ်ရဖို့ မျှော်လင့်နေဆဲပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူပြောတာ မှန်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၆၁ ခုနှစ် နွေရာသီမှာတော့ တာဝန်အရ ထမ်းဆောင်ရမယ့် စစ်မှုထမ်း သက် သုံးနှစ်ပြည့်သွားပြီမို့ ကျွန်တော် စစ်တပ်က ထွက်ချင်ရင် ထွက်လို့ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စဉ်းတောင် မစဉ်းစားခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ လူမည်းလူငယ် တစ်ယောက်၊ စစ်သားလုပ်ဖို့ကလွဲရင် တခြား ဘာကိုမှမသိဘူး။ သည်တော့ ကျွန်တော် ဘာလုပ်မလဲ။ အဖေနဲ့အတူ အဝတ်အထည်လုပ်ငန်းမှာ ဝင်လုပ်မှာလား။ ဘူမိဗေဒ အဓိကနဲ့ ပြီးထားတာမို့ အိုကလာဟိုးမားပြည်နယ်မှာ ရေနံသွားတူးမှာလား။ တိုင်းပြည် ကလည်း စီးပွားရေးကပ် ဆိုက်နေတယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်နေရင် သိပ်မကြာ ပါဘူး။ တစ်လကို ဒေါ်လာ ၃၆၀ ရပါမယ်။ တစ်နှစ်ဆိုရင် ဒေါ်လာ ၄၃၂၀ ကြီးများ တောင် ရမှာပါ။ စစ်တပ်ထဲမှာဆိုရင် ပင်ကိုစွမ်းရည် ရှိရင်ရှိသလောက် ကျွန်တော် တက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ လူမည်းတစ်ဦးအဖို့ အမေရိကန်လူ့အသိုင်းအဝန်းကြားမှာ တခြား ဘယ်လမ်းကမှ သည်လောက် အခွင့်အလမ်း မများပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရေးအကြီးဆုံး ကတော့ ကျွန်တော်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကို ကျွန်တော် ချစ်မြတ်နိုးတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် အိမ်ပြန်မလာတော့ဘူးလို့ ကျွန်တော်မိဘတွေကို အကြောင်းကြားလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သူတို့ အံ့သြခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်မှုထမ်းတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အာဖရိကနွယ်ဖွား အမေရိကန်တွေကြားမှာ အမြင်နှစ်မျိုး အမြဲရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို အခြေခံအခွင့်အရေးတွေ ခံစားခွင့် မပေးဘဲ အချိန်အတော်ကြာ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ရပ်တည်ပေးခြင်း မရှိခဲ့တဲ့ နိုင်ငံ အတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘာကြောင့် တိုက်ခိုက်ပေးရပါမလဲ။ စားသောက်ဆိုင်တွေထဲမှာ စားသောက်ခွင့်မပေးဘဲ အများပြည်သူတွေအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားရှိတဲ့ နေရာတွေကို လူဖြူတွေနဲ့တန်းတူ သုံးစွဲခွင့်မပေးတဲ့ နိုင်ငံအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး စစ်မှုထမ်းပေးနိုင်မလဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို တန်ဖိုးပဲထားထား၊ နှိမ်ပဲနှိမ်နှိမ်၊ ကြိုဆိုပဲကြိုဆို သည်းခံပြီးပဲ ပေါင်း၊ ရာနဲ့ထောင်နဲ့ချီတဲ့ အာဖရိကနွယ်ဖွား အမေရိကန် တွေဟာ သည်နိုင်ငံအတွက် ဟိုကနဦး အစကတည်းက စစ်မှုထမ်းခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော် အခုတာဝန်ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ မက်ဆာချူးဆက်စ်ပြည်နယ်မှာဆိုရင် လူမည်းကျွန်တွေရော၊ ကျွန်ဘဝက လွတ်မြောက်ခဲ့တဲ့ လူမည်းတွေရော ၁၉၅၂ ခုနှစ် ကတည်းက ပြည်သူ့စစ်ထဲ အသွင်းခံခဲ့ရပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်တုန်းက ဗိုလ်

ချုပ် ဝေါ်ရှင်တန်လက်အောက်မှာ လူမည်း ၅,၀၀၀ အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ကိုယ်တိုင် ခံစားခွင့် မရခဲ့တဲ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လူမည်းတွေဟာ နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရအောင် ကြိုးပမ်းပေးခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်တွင်းစစ် ကာလတုန်းကလည်း လူမည်း ၂၂၀,၀၀၀ တို့ ဟာ ယူနိုယ်တပ်ဖွဲ့တွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၃၇,၅၀၀၀ ဟာ အသက်ပေးခဲ့ကြ ရပါတယ်။ လူမည်းတွေဟာ စစ်ပြီးတဲ့နောက် ကျွန်ဘဝက လွတ်မြောက်ခဲ့ပေမယ့် နေရပ် ကို ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ အမြင်ကျဉ်းမှု၊ လူမည်းတွေကို နှိမ်နင်းတဲ့ Ku Klux Klan ရဲ့ရန်နဲ့ ကြိုးဆွဲချ သတ်ဖြတ်တာတို့ကို ဆက်ပြီး ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြန်ပါတယ်။

ပြည်တွင်းစစ် ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာတော့ လူမည်းတပ်ရင်းကြီး လေးရင်းကို ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်း ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါတယ်။ အမှတ် (၂၃)(၂၄) ခြေလျင်တပ်တို့နဲ့ အမှတ် (၉) (၁၀) မြင်းသည်တော် တပ်တို့ပါပဲ။ သူတို့ဟာ "Buffalo Soldiers" (ကျွဲစစ်သည်များ) လို့အမည်တွင်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ မည်းနက်နေတဲ့ အသားအရောင်၊ တိုနဲ့နဲ့ ကောက်ကွေးနေတဲ့ ဆံပင်၊ ကျွဲသားရည်နဲ့ ချုပ်ထားတဲ့ အင်္ကျီတွေနဲ့ တိုက်ပွဲမှာ ရဲစွမ်းသတ္တိတွေ ပြခဲ့တာကြောင့် အင်ဒီးယန်းလူမျိုးတွေက ပေးခဲ့တဲ့ နာမည်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခုလို လူမည်းတပ်ရင်းတွေ ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့တာဟာ လူမျိုးရေးအရ အမြင်ကျယ်လာတာ ကြောင့် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရဲ့ အနောက်ပိုင်းဒေသတွေမှာ လူဖြူတွေ အခြေချ လာတဲ့အချိန်မှာ သည်လူတွေကို ကာကွယ်ဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝေါ်ရှင်တန်က သူတို့ကို လိုလားခဲ့လိုပါပဲ။ ကျွဲစစ်သည်တွေဟာ သူတို့အများစု ပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရတဲ့မြေတွေကို လူဖြူတွေအတွက် ကာကွယ်ပေးခဲ့ကြပါတယ်။

စပိန် အမေရိကန်စစ်ပွဲမှာ ဆန်ဟွမ်တောင်ကုန်းပေါ်ကို တယ်ဒီ ရိုဆာဗက်နဲ့ သူ့ရဲ့ရဲဘော်တွေ ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်နေတဲ့ ပန်းချီကားတွေကိုကြည့်ရင် လူမည်းတစ် ယောက်မှ မပါပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ လူမည်းတွေဟာ သည်တိုက်ပွဲမှာ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျူးဘား မှာ လူမည်းခုနစ်ဦးဟာ ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ်တွေကို ရခဲ့ပါ တယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တုန်းက လူမည်းတစ်သန်း စစ်မှု ထမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ ပထမဆုံး လူမည်း တိုက်ခိုက်ရေး လေသူရဲတွေဖြစ်တဲ့ တပ်ခံကြီး လေသူရဲတွေဟာ လူမည်းတွေရဲ့ ရဲရဲတောက်သတ္တိကို ပြခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း သည်လူမည်း အမေရိကန်စစ်သားတွေဟာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှာ စစ်ပြီးလို့ တောင်ဘက်ပိုင်းက အိမ်တွေဆီ ပြန်ခဲ့ကြရတဲ့အချိန်မှာတော့ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု ဝါဒကို ဆက်ပြီး ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ လူဖြူတွေနဲ့ ကျောင်းတွေ၊ ကောလိပ်တွေကို အတူ မတက်ခဲ့ကြရပါဘူး။ အလုပ်အကိုင်လည်း ကောင်းကောင်း မရခဲ့ကြပါဘူး။ လူမည်းတွေ အတွက် သီးခြား ကန်သတ်အိမ်တွေနဲ့ ရေသောက်တဲ့နေရာတွေကို ခွဲခြားထားခဲ့ကြပါ တယ်။ နိုင်ငံရဲ့ တခြားနေရာတွေမှာ သည်လောက်မဆိုးပေမယ့် အသားအရောင်ခွဲခြားမှု ကတော့ ရှိနေတာပါပဲ။

သည်လိုအခြေအနေမျိုးမှာ လူမည်းတွေအနေနဲ့ ဘာကြောင့် နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းခဲ့ကြပါသလဲ။ သူတို့ခံစားခွင့်ရှိတဲ့ တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို သူတို့အနေနဲ့ အပြည့်အဝ ခံစားခဲ့ကြတာပါပဲ။ သူတို့အနေနဲ့ နိုင်ငံအတွက် လူဖြူတွေနဲ့ တန်းတူ သတ္တိတွေ ပြခဲ့မယ်၊ အနစ်နာခံခဲ့မယ်ဆိုရင် တခြားအခွင့်အရေးတွေ ကိုလည်း သေချာပေါက် တန်းတူ ရရမယ်လို့ ယုံကြည်ကြပါတယ်။ သာဓကပြရမယ်ဆိုရင် ဗိုလ်ချုပ် အင်ဒရူး ဂျက်ဆင်ဟာ နယူးအော်လင်းခံတိုက်ပွဲမှာ သူနဲ့ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ လူမည်းတွေကို မြေတွေ ပေးမယ်လို့ ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။ တချို့လူမည်းတွေဟာ အသက်ပေးတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တိုက်ပွဲပြီးသွားတဲ့အခါမှာ သူတို့ ဘာမှ မရခဲ့ကြပါဘူး။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့မှာမှ သမ္မတ ဟယ်ရီ အက်ခ်ဆလူးမင်းက လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အတွင်းမှာ အသားအရောင် ခွဲခြားမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဆုံးသတ် တဲ့အမိန့်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ သမိုင်းဝင်တဲ့ သည်အမိန့်ကိုထုတ်ပြန်ပြီး ဆယ်နှစ်အချိန်ကြာတော့မှ ကျွန်တော် စစ်ထဲဝင်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်ဟာ တစ်နိုင်ငံ လုံးထက် ပိုစောပြီး ဒီမိုကရေစီရဲ့ အခြေခံမူဝါဒတွေကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန် နှစ်တွေကစပြီး အပြင်လောကမှာထက်စာရင် စစ်တပ်ထဲမှာ အသားအရောင် ခွဲခြားမှု လျော့နည်းလာပါတယ်။ စစ်တပ်ဟာ အပြစ်အနာအဆာတွေ ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ စစ်တပ်ထဲမှာ အမှုထမ်းခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ နိုင်ငံကို ပိုချစ်တတ်လာပြီး စိတ်ရော ကိုယ်ပါ နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လိုစိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပါတယ်။

အခန်း (၃)

အယ်လ်မာကို လူပျိုလှည့်ခြင်း

၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့က ဖေါတ်ဒီဗင်းစံတပ်စခန်း အရာရှိ လူပျိုဆောင်က ကျွန်တော့်အခန်းထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း အညောင်းအညာပြေ လဲလျောင်း နေတုန်း မိုက်ကယ် ဟယ်ဘင်းနင်းဘင် ပေါက်ချလာပြီး သူနဲ့ အပြင်လိုက်ဖို့ ပြောပါတယ်။ မိုက်ဟာလည်း ကွင်းစံကဖြစ်ပြီး ကျွန်တော့်လိုပဲ သွေးနှောသူတစ်ယောက်ပါပဲ။ သူဟာ ဘောစတင်မြို့က ဂျက်ကီ ဖီးလ်စ်ဆိုတဲ့ ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို လိုက်နေပါတယ်။ မိုက်က “ကျွန်တော်တို့နဲ့ မြို့ထဲလိုက်ခဲ့ပြီး ဂျက်ကီရဲ့ အခန်းဖော်ကို အဖော်လုပ်ပေးစမ်းပါ” လို့ပြောပြီး အကူအညီတောင်းပါတယ်။

“မသိဘဲ အဖော်လုပ်ရမယ်၊ ဟုတ်လား”

ကျွန်တော်က စိုးရိမ်စိတ်နဲ့ သူ့ကိုပြန်မေးလိုက်တော့ သူ ခေါင်းညိတ်ပါတယ်။ ဘယ်တုန်းကမှ ကျွန်တော် ခုလိုမလုပ်ခဲ့ဖူးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ၁၆ လကြာ ခွဲနေခဲ့ရလို့ နယူးယောက်က ရည်းစားဟောင်းလည်း ပြတ်သွားခဲ့ပြီဆိုတော့ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ တစ်ကိုယ်တည်း အတွဲမရှိ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူ့ရဲ့ကမ်းလှမ်းချက်ကို လက်ခံလိုက်ပါတယ်။

အမှတ် ၃၇၂၊ မာလ်ဘိုရီလမ်းမှာနေတဲ့ ကောင်မလေးတွေကို သွားခေါ်ဖို့ ဘောစတင်မြို့ရဲ့ ဘက်စ်ဘေးအပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ ကားမောင်းထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ အခန်းဘဲလ် နှိပ်လိုက်တော့ ဂျက်ကီက ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုပါတယ်။ ခဏကြာတော့ နောက် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် အခန်းထဲက ထွက်လာပါတယ်။

“ဒါက ကျွန်မရဲ့အခန်းဖော် အယ်လ်မာ ဂျွန်ဆင်လေ” လို့ ဂျက်ကီက မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။

သူမရဲ့အသားအရည်က ခပ်လတ်လတ်ပါ။ အညိုရောင်ဖျော့ဖျော့ ဆံပင်နဲ့ နှစ်လိုဖွယ်အချိုးအဆစ် ပိုင်ဆိုင်ထားသူပါပဲ။ သူမရဲ့ တောက်ပတဲ့ မျက်လုံးတွေက ကျွန်တော့်ကို ညှို့ထားလိုက်သလိုပါပဲ။ မျက်လုံးအရောင်က ထူးခြားတဲ့ အစိမ်းရောင်၊ မစွ အယ်လ်မာရဲ့ အမူအရာနဲ့လှုပ်ရှားမှုက သိမ်မွေ့လှပါတယ်။ စကားပြောတဲ့လေသံက တောင်ပိုင်းလေသံ ညင်ညင်သာသာလေး။ ခုမှတွေ့ရပေမယ့်လည်း အဆင်ပြေမယ့်သဘော ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ပထမဆုံး တွေ့ဆုံခဲ့တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး နောင်နှစ်တွေ အတော်ကြာမှ ကျွန်တော့်ကို အယ်လ်မာက ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်မကို သူ့ကိစ္စထဲဆွဲထည့်လို့ကျွန်မ အခန်းဖော်နဲ့တောင် ကတောက်ကဆ ဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ ခုတွေ့ ခုတွဲခတ်တာမျိုး ကျွန်မ မလုပ်ဘူး” လို့ အယ်လ်မာက ပြောပါတယ်။ “ပြီးတော့ စစ်သားတွေနဲ့ဆိုရင် ပိုလို့တောင် မသွားသေး။ ဘယ်လိုလူမျိုး ဖြစ်မယ် ဆိုတာ ဘယ်လို သိနိုင်မှာလဲ”

သည့်တုန်းက အယ်လ်မာဟာ သူ့အခန်းဖော်ကို တော်တော်လေး စိတ်ဆိုး ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူနဲ့ တွဲခတ်ရမယ့်လူစိမ်း စိတ်ပျက်သွားအောင် ခပ်ကြောင်ကြောင် ဝတ်စားပြီး မိတ်ကပ်တွေလည်း ခပ်ထူထူ လိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဧည့်ခန်းထဲ ချောင်း ကြည့်လိုက်တော့ ရှက်ရွံ့နေတဲ့ ကလေးမျက်နှာလေးနဲ့လူ၊ အအေးထဲက ရောက်လာ တဲ့အတွက် ပါးတွေ နီရဲနေတဲ့လူကို တွေ့လိုက်ရတော့ အံ့သြသွားခဲ့တယ်။ သူမထက် အသက်လေး၊ ငါးနှစ် လောက်ကြီးသူတွေနဲ့ပဲ သူမက အပြင်ကို သွားနေကျ။ “ရှင်ကြည့်ရတာ ပျောက်နေတဲ့ အသက် ၁၂ နှစ် ရွယ်ကောင်လေးနဲ့ တူတယ်” လို့ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော့် ကို အယ်လ်မာက ပြောပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သူမဟာ အဝတ်အစားတွေ ပြန်လဲ၊ မျက်နှာကို ပြန်ပြီး ပြင်ခဲ့ပါတယ်။

ကောင်မလေးတွေကို ဒေါ်ချက်စတာအပိုင်းက ကလပ်တစ်ခုဆီကို ကျွန်တော်တို့ ခေါ်သွားခဲ့ကြပါတယ်။ နည်းနည်းပါးပါးသောက်၊ တေးဂီတကို နားထောင်ပြီး စကား ပြောကြတယ်။ အယ်လ်မာရဲ့ ညင်သာလှတဲ့ တောင်ပိုင်းလေသံကို ကျွန်တော် သဘောကျ ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာဟာ တစ်ညနေခင်းလုံး တော်တော် စကားပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်က လည်း သူပြောသမျှ အကြည်ဆိုက်ပြီး နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကို မေးခွန်းတစ်ခု မေးခဲ့ပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းသက်ပြည့်ဖို့ အချိန်ဘယ်လောက်ကျန် သေးလဲတဲ့။ အရွယ်ရောက်သူတိုင်း စစ်မှုထမ်းရတဲ့ အဲဒီအချိန်က သည်မေးခွန်းဟာ သဘာဝကျပါတယ်။ အယ်လ်မာ သိသမျှ လူရွယ်တွေ အားလုံးကတော့ စစ်မှုထမ်းပြီးတာနဲ့ အမြန်ဆုံး စစ်တပ်က ထွက်ခဲ့ကြသူတွေချည်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ တပ်ထဲက ထွက်ချင်လွန်းလို့ စစ်မှုထမ်းဖို့ မိနစ် ဘယ်လောက် လိုသေးတယ်ဆိုတာတောင် ပြောနိုင်ကြပါတယ်။ “စစ်တပ်ထဲက မထွက်ဘူး” “စစ်သားဘဝနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုမလို့” လို့ ကျွန်တော် သူမကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော့်ကို သူမက လူထူး လူဆန်းတစ်ယောက်လို ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။

သည်လိုနဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ အပျော်ဆုံးညတစ်ဟာ ဆုံးခန်းတိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မိုက်က ကျွန်တော့်ကို မြေတိဒီဗင်းစ်ကို ပြန်ပို့ပေးခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်နဲ့ အပြင်ထပ်ထွက်ဖို့ အယ်လ်မာကို ထပ်ချိန်းခဲ့ပါတယ်။

သည်နောက်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ပုံမှန်တွေ့ခဲ့ကြပါတယ်။ တွေ့ရဖန်များလေလေ သူမကို ကျွန်တော်ပိုပြီး သဘောကျလေလေပါပဲ။ အယ်လ်မာဟာ အယ်လ်လာဘားမားပြည်နယ် ဘာမင်ဟမ်မြို့မှာမွေးပြီး အဲသည်မှာပဲ ကြီးပြင်းခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဖခင်က ရောဘတ် အာ-စီ ဂျွန်ဆင်လိုခေါ်ပြီး ပတ်ကားအထက်တန်းကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်ပါ။ သည်မြို့မှာရှိတဲ့ လူမည်းကျောင်းနှစ်ကျောင်းထဲက တစ်ကျောင်းဖြစ်ပါတယ်။ အယ်လ်မာရဲ့ ဦးလေး ကျော့ချ ဘဲလ်ကလည်း လူမည်းကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်ပါ။ အယ်မာရဲ့မိခင် မီလ်ဒရက် ဂျွန်ဆင်က လူမည်းအမျိုးသမီး ကင်းထောက်အဖွဲ့ကို ရှေ့ဆောင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပြီး ကွန်ဂရီ ဂေရှင်နယ်လ် ဘုရားကျောင်းရဲ့ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အယ်လ်မာဟာ ပညာထူးချွန်တဲ့အတွက် အတန်းတွေ ကျော်တက်ခဲ့ပြီး အသက် ၁၉ နှစ်မှာ တယ်နက်ဆီပြည်နယ်၊ နက်ရှ်ဗီးလ်မြို့ ဖစ်ခ်တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ နေရပ်ကိုပြန်ပြီး ရေဒီယိုအစီအစဉ်တစ်ခုမှာ ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်ကို အယ်လ်မာနဲ့ နေ့လယ်စာစားခြင်း Luncheon with Alma လို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်ဟာ အိမ်ရှင်မတွေကို အကြံပေးတဲ့ အစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး တေးဂီတတွေကိုလည်း လွှင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ အသံလွှင့်ရုံ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့အကြိုက် ရစ်သမ်နဲ့ ဘလူးစ် တေးဂီတတွေပါပဲ။

အယ်လ်မာ ဘယ်တုန်းကမှ သူမဇာတိမြို့ကို မနှစ်မြို့ခဲ့ပါဘူး။ သူမမှာ စွန့်စားလိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်ကလေးရှိနေပြီး ဘာမင်ဟမ်မြို့မှာ နေရတာ အမြင်ကျဉ်းတယ်လို့ ထင်ခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း ပိုသိချင်၊ မြင်ချင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အတွက် ဘောစတင်ကို ထွက်လာခဲ့ပြီး အယ်မဆင်ကောလိပ်ကို တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ သောတအာရုံဗေဒ ဘာသာရပ်ကို လေ့လာသင်ယူခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွေ့တဲ့အခါမှာတော့ အယ်လ်မာဟာ သောတအာရုံဗေဒ ပညာရှင်တစ်ယောက်အဖြစ် ဘောစတင်မြို့က နားမကြားကျောင်းမှာ အလုပ်လုပ်နေပါပြီ။ သူဟာ ဗင်ကားတစ်စင်းနဲ့ နေရာတကာ လျှောက်သွားပြီး လူတွေရဲ့ သောတ အာရုံဆိုင်ရာ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုတွေ ပြုလုပ်ပေးနေပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် တွေ့ဆုံကြပြီး တစ်လလောက်ကြာတဲ့အချိန်မှာ သူဟာ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်အတွက် ဘာမင်ဟမ်ကို သူမ ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုရဲ့ နှစ်သစ်ကူးအကြို ပါတီမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့မိဘဆွေမျိုးတွေနဲ့ အယ်လ်မာကို ဆုံတွေ့ပေးဖို့ ဘာမင်ဟမ်ကအပြန် နယူးယောက်ကို လှည့်ပြီးဝင်လာဖို့ ကျွန်တော်တို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဆွေမျိုးတွေကို အယ်လ်မာက သဘောကျမယ်လို့ ကျွန်တော်တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ချက်ချင်းကြီးတော့ သည်လို ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မှာပါ။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့

တောင်ပိုင်းက မိသားစုတစ်စုက ပေါက်ဖွားလာသူ၊ ရည်ရည်မွန်မွန်ရှိတဲ့ အယ်လ်မာဟာ စပ်စပ်စုစု၊ ဆူဆူညူညူ၊ ပျော်တတ်ရွှင်တတ်တဲ့ အနောက်အင်ဒီးယန်းတွေနဲ့ ဝင်ဆန့်အောင် ဖြည်းဖြည်းချင်း လုပ်ရမှာပါပဲ။

ပါတီပွဲပြုလုပ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို အယ်လ်မာနဲ့ကျွန်တော် ရောက်လာတဲ့အခါ အခန်းထဲမှာ ကျွန်တော့်ဆွေမျိုးတွေနဲ့ ပြည်ကြပ်လို့ နေပါတယ်။ ကတဲ့သူက က၊ ရယ်တဲ့သူကရယ်၊ စားသောက်သူတွေက စားကြသောက်ကြ၊ သီချင်းဆိုသူတွေက ဆိုကြနဲ့ပေါ့။ ဇာတိချက်ကြွေမွေးရပ်မြေကို ပြန်ဖို့အရေးကိုလည်း ထုံးစံအတိုင်း အမျိုးတွေ စုမိတာနဲ့ ပြောကြပါတော့တယ်။ အစားအသောက်တွေကလည်း မီးဖိုခန်းထဲက အဆက်မပြတ် ထွက်လာနေပါတယ်။ ကလစ်ပဲဆို တေးသွားတွေကလည်း ဓါတ်ပြားစက်ကနေ အဆက်မပြတ် ထွက်ပေါ်ပျံ့လွင့်နေပါတယ်။

ဖျော်ဖြေနေကြတဲ့ ဆွေမျိုးတွေကြားထဲ အယ်လ်မာကို ပန်းဖက်ပြီး ကျွန်တော် ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေနဲ့အမေက အယ်လ်မာကို နွေးထွေးစွာ ဖက်လိုက်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ အခန်းထဲမှာရှိနေတဲ့ လူတွေနဲ့ အမေက အယ်လ်မာကို လိုက်ပြီး မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။ အဒေါ်တွေ ဦးလေးတွေ၊ ဝမ်းကွဲတွေ အားလုံးစုံ သွားပါတယ်။ အားလုံး အယ်လ်မာကို အနီးကပ်ကြည့်ခွင့်ရသွားကြပါတယ်။ ပထမတစ်ကြိမ် ကျွန်တော့်မိသားစုနဲ့ တွေ့ဆုံမှုကို အယ်လ်မာဟာ အောင်မြင်စွာ ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

မက်ဆာချူးဆက်ပြန်ရောက်တော့ အယ်လ်မာဟာ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွေမှာ ဘတ်စ်ကားစီးလာပြီး ဖေါတ်ဒီဗင်းစ်မှာရှိတဲ့ ကျွန်တော့်ဆီ လာလည်တတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော့်ရောင်းရင်း လူပျို လူလွတ်တွေနဲ့အတူ ရသီစကယ်လာ ကလပ်ကိုသွားပြီး ဒိန်ခဲနဲ့ အသားညှပ်ပေါင်မုန့်တွေ မှာစားကြပါတယ်။ ပြီးတော့ အိမ်ထောင်သည်မိတ်ဆွေတွေ အိမ်ကို သွားလည်ကြပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ပဲ အယ်လ်မာ တစ်ယောက် တပ်ထဲက အိမ်ထောင်သည်စုံတွဲတွေနဲ့ ခင်မင်သိကျွမ်းလာခဲ့ပြီး စစ်သားတွေရဲ့ ဘဝနဲ့ စတင်အကျွမ်းဝင် လာခဲ့ပါတော့တယ်။

မကြာခင်မှာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မခွဲနိုင်ကြအောင်ဘဲ တတွဲတွဲ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ စနေနေ့ စစ်ဆေးရေးတွေ ပြီးတဲ့ အချိန်ထိ မစောင့်နိုင်လောက်အောင် အယ်လ်မာကို ကျွန်တော် တွေ့ချင်စိတ် ပြင်းပြခဲ့ပါတယ်။ တခြား ဘာကိုမှ မသိ မမြင်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို အချစ်မြား စူးနေပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကြာရှည်ခံစားရမယ်လို့ မထင်ခဲ့ပါဘူး။

* * *

၁၉၆၂ ခုနှစ် နွေရာသီမှာ ဖေါတ်ဒီမင်းစ်ကို ကျွန်တော် ရောက်တာ ၁၈ လတောင် ရှိသွားခဲ့ပါပြီ။ ပြောင်းရွှေ့ရဖို့ အချိန်တန်ပါပြီ။ ဩဂုတ်လမှာ ပြောင်းရွှေ့မိန့် ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်ကို သွားရမှာပါ။ သည်တိုင်းပြည်အကြောင်း ကျွန်တော် သိပ်မသိပါဘူး။ သိတာတစ်ခုတော့ရှိပါတယ်။ သမ္မတကနေဒီက အဲဒီနိုင်ငံကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအရာရှိတွေ သုံးလေးထောင်လောက် ပို့ခဲ့ပြီးပြီဆိုတာပါပဲ။ ပထမဆုံးအသုတ် ရောက်သွားတဲ့သူတွေဆီက ရခဲ့တဲ့သတင်းတွေကတော့ ဟိုတစ်စ သည်တစ်စပါပဲ။ တောင်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကို ကွန်မြူနစ်ရန်က ကာကွယ်ပေးပြီး နိုင်ငံ ထူထောင်ရေးလို့ ခေါ်တဲ့ ကြိုးပမ်းမှုမှာ ကျွန်တော်တို့ ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်စိတ်တွေ လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ ကျွန်တော် စစ်သွားတိုက်ရတော့မယ် မဟုတ် ပါလား။

ကျွန်တော် စိုးရိမ်စိတ်တွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ လေယာဉ်ကိုစမ်းသပ်ပျံသန်းရတဲ့ လေသူရဲတစ်ဦးဟာ မပျံသန်းခင်မှာ စိုးရိမ်စိတ်ရှိပါတယ်။ တေးဂီတပွဲမတိုင်ခင် တစ် ကိုယ်တော် ဂီတပညာရှင်ဟာလည်း စိုးရိမ်တတ်စမြဲပါပဲ။ သို့ပေမယ့် တစ်သက်လုံး ပြင်ဆင်ခဲ့တာကိုလုပ်ဖို့ လူတိုင်း စိတ်အား ထက်သန်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ကျွန်တော်ဟာ စစ်သားပါ။

ကျွန်တော့်ကို လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အရာရှိတွေအားလုံးက အားကျမိကြပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အကြံပေးတွေအဖြစ် တောင်ဗီယက်နမ်သွားဖို့ အရွေးခံခဲ့ရသူ တွေဟာ ရှေ့တက်လမ်း အများကြီးရှိတဲ့လူတွေလို့ သတ်မှတ်ခြင်း ခံရလို့ပါပဲ။ သီတင်း ငါးပတ် ကြာမယ့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အကြံပေးသင်တန်း တက်ဖို့ အတွက် ဆောင်းဦးပေါက်မှာ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်ရှိ ဖေါတ်ဘရက်ဒ်ကို ကျွန်တော် သတင်းပို့ရမှာဖြစ်ပါ တယ်။ ဗီယက်နမ်ကို မပို့လွှတ်ခင်မှာ မိုလ်ကြီး ရာထူး တိုးမြှင့်ရရှိဖို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်နိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်မိဘတွေနဲ့ မိတ်ဆွေတွေကို ကျွန်တော် အားတက်သရော ဖုန်းဆက် ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ အယ်လ်မာကိုလည်း ဖုန်းခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှုကို သူမ ဝေမျှခံစားခြင်း မရှိဘူးလို့ ကျွန်တော် ခံစားမိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘော်စတင်ကို ကျွန်တော်ကားနဲ့သွားပြီး ဒါဟာ သတင်းကောင်း ဖြစ်တယ်ဆို တာကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် တကယ် စစ်သားတစ်ယောက် ဖြစ်လာတော့မယ် ဆိုတာကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို သူမ နားလည်သဘောပေါက်ပုံ မရတော့ ရာထူး တိုးတော့မယ့် အကြောင်းကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေကို အယ်လ်မာ စိတ် မဝင်စားပါဘူး။ သူမ အသိချင်ဆုံးကတော့ သည်အမိန့်ဟာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မယ် ဆိုတာပါပဲ။ ဗီယက်နမ်တာဝန်က တစ်နှစ်ပဲ ထမ်းဆောင် ရမှာဖြစ်ပြီး အဲဒီနောက် ဘယ်ကို အပို့ခံရမယ်ဆိုတာ မသိတဲ့ အကြောင်း သူ့ကို ပြောပြ ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို ကျွန်တော်တကယ်ပဲ တွယ်တာတဲ့အကြောင်းနဲ့ ကျွန်တော့်ဆီ မကြာ

ခဏ စာရေးလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်တဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ သူ့ရဲ့အဖြေက ကျွန်တော့်ကို အလဲထိုးလိုက်သလိုပါပဲ။

“ကျွန်မ စာမရေးဘူး”

အပြန်အလှန်စာရေးမယ့် ကလောင်သူငယ်ချင်းပဲ ဖြစ်ရမယ်ဆိုရင်တော့ အခု ကတည်းက ကျွန်တော်တို့ လမ်းခွဲဖို့ သူမက ပြောပါတယ်။

သူ့အသက် ၂၅ နှစ်ပြည့်တော့မယ်။ ဒါ့ကြောင့် နောက်တစ်နှစ်မှာ ကျွန်တော် ရှိပါဦးမလားဆိုတာကို ထိုင်ပြီး မစောင့်နိုင်တဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော် စိတ်ဝါကျပြီး ဒီဗင်းစ်ကို ကားမောင်းပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာ ရဲ့ တုံ့ပြန်မှုကြောင့် ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ပြန် မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ခုချိန်ထိ ကျွန်တော် ရင်မဆိုင်ခဲ့တဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။ သည်အမျိုးသမီးကို ကျွန်တော် ဘယ်လို သဘောထားသလဲ။

အဲဒီညမှာ ကျွန်တော်ဟာ ခုတင်ပေါ်မှာ လဲလျောင်းရင်းက နဖူးပေါ် လက်တင်ပြီး ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးကို ဆန်းစစ်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာ ဂျွန်ဆင်ဟာ ချောပါတယ်။ ဉာဏ်လည်းကောင်းပါတယ်။ ရည်မွန်ပါတယ်။ သူမနဲ့ နေရတာ ပျော်စရာကောင်းပါတယ်။ ပြီးတော့ သူမဟာ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းပါ။ သည် အခြေအနေဟာ ချစ်သူတွေကြားမှာ ရှားပါတယ်။

သူမရဲ့ မိသားစုဟာ ဘာမှ ပြောစရာမရှိပါဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့လည်း သူမဟာ အဆင်ပြေပါတယ်။ ပြီးတော့ အချက်အပြုတ် လည်း ကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူမချစ်တယ်ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သူ့ကို ချစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုကလည်း သူမကို ချစ်ကြပါတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော် ဘာကို စောင့်နေပါလိမ့်။ ဇနီးကောင်းတစ်ယောက် အရည်အချင်း အယ်လ်မာမှာ အပြည့်ရှိပါတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို အိမ်ထောင်ပြုစေချင်ရင် ဇနီးတစ်ယောက် ရှာပေးမယ်ဆိုတဲ့ မဟုတ်ကဟုတ်က အတွေးကို ကျွန်တော် ဖယ်ရှား ပစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့ ဘောစတင်ကို ပြန်သွားပြီး အယ်လ်မာကို လက်ထပ် ခွင့်တောင်းဖို့ မနည်းအောင်အည်းပြီး စောင့်ခဲ့ရပါတယ်။ တော်ပါသေးရဲ့၊ သူမ ခေါင်းညိတ်လိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ကို အယ်လ်မာဟာ တကယ် မေတ္တာသက်ဝင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အချစ်ရေးအချစ်ရာမှာ ကျွန်တော်ဟာ စိတ်ကူး မယဉ်တတ်ပါဘူး။ သူ့ကို စေ့စပ်လက်စွပ် ကလေးတစ်ကွင်းတောင် ဝယ်မပေးခဲ့ပါဘူး။ သည်အတွက် ကုန်မယ်ငွေကို ကျွန်တော်တို့ လိုအပ်မယ့် အိမ်ထောင်ပစ္စည်းတွေဝယ်ဖို့ သုံးရင် ကောင်းမယ်လို့ သူ့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ အရင်ကလည်း အယ်လ်မာဟာ စေ့စပ်လက်စွပ်တွေဘာတွေနဲ့ စေ့စပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဆင်မပြေခဲ့ပါဘူး။ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်ပြေဖို့ သည်ဟာတွေ မလိုဘူးဆိုတာ သူမ နားလည် သဘောပေါက်ပါတယ်။

“လက်စွပ်အတွက် စိတ်မပူပါနဲ့။ နောက်တော့ ပေးရင်လည်း ရပါတယ်” လို့ သူမက ဆိုခဲ့ပါတယ်။ နောက်တဖြည်းဖြည်းတော့ သူမကို လက်စွပ်တစ်ကွင်း ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စိန်လည်း တော်တော်လေး ကြီးပါတယ်။

အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော် လက်ထပ်တော့မယ်လို့ ကျွန်တော့်မိဘတွေကို ဖုန်းဆက်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဖေနဲ့အမေတို့ဟာ စိတ်အေးသွားကြပုံပါပဲ။ အယ်လ်မာကလည်း သူမအိမ်သားတွေကို ဖုန်းဆက်ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူမရဲ့မိခင် မီလီ ဒရက်ဒ်ကို ကျွန်တော်တွေ့ပြီးပါပြီ။ ကျွန်တော့်ကို သဘောကျပုံရပါတယ်။ သူမ ဖခင်နဲ့တွေ့ဖို့တော့ ကျန်ပါသေးတယ်။ သူ့အကြောင်းကြားရတာကတော့ ကြောက်ရမယ့်ပုံပါပဲ။ သူ့သမီးရဲ့ ရည်းစားတွေဟာ သူမနဲ့ တစ်ယောက်မှတန်တယ်လို့ သူ့ဖခင်က မထင်ခဲ့ကြောင်း အယ်လ်မာက ကျွန်တော့်ကို ပြောပြပါတယ်။ အဲဒီလူတွေ အိမ်ကိုလာတဲ့အခါမှာ အယ်လ်မာရဲ့ဖခင် ဟာ ဘာစကားမှမပြောဘဲ ခပ်တည်တည်ကြီးနဲ့ နှုတ်ဆိတ်နေတတ်ပါတယ်။ အယ်လ်မာ အနေနဲ့ ကျွန်တော်သင်တန်းတက်နေစဉ် ဖေါတ်ဘရက်ဒ်မှာ အတူလိုက်နေမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အချိန်သိပ်ဆွဲနေလို့ မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် သီတင်းနှစ်ပတ်အလို ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်၊ စနေနေ့မှာ ဘာမင်ဟမ်မှာလက်ထပ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပါတယ်။ ဝတ်ပြုရှိခိုးကျောင်းမှာ လက်ထပ်ကြပြီး အယ်လ်မာတို့နေအိမ်မှာ ဧည့်ခံပွဲပြုလုပ်ဖို့ သဘောတူခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော့်အထက်အရာရှိ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး အက်ဘာ နက်သီကို ကျွန်တော်သွားတွေ့ခဲ့ပြီး လက်ထပ်ဖို့အတွက် စနေ၊ တနင်္ဂနွေ အပြင်ထွက်ခွင့် တောင်းခဲ့ပါတယ်။ တနင်္လာနေ့ အလုပ်ပြန်ဆင်းဖို့လည်း ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။ အက်ဘာ နက်သီက ကျွန်တော့်ကို နွေးထွေးစွာ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး

“သုံးရက်လောက်တော့ မောင်ရင်မရှိလည်း တပ်ရင်းအနေနဲ့ ဘာမှ မဖြစ်သွားပါဘူး” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

အယ်လ်မာဖခင် အာရ်စီ ဂျွန်ဆင်ဟာ ကျွန်တော့်အလုပ်ကို အထင်မကြီးပေမယ့် သူ့သမီးအယ်လ်မာ လက်ထပ်တော့မယ်ဆိုတာကိုတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်နှစ်လောက် အဝေးမှာ တာဝန်ထမ်းရမယ်ဆိုတာကိုလည်း သဘောမကျပါဘူး။ အနောက်အင်ဒီးယန်းလူမျိုးသားမက် ရလိုက်တဲ့အတွက် သူ လုံးဝဝမ်းမသာပါဘူး။ အယ်လ်မာရဲ့ အိမ်သားတွေကိုဖုန်းဆက်ပြီး လက်ထပ်ကြတော့မယ်လို့ ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာ အာရ်စီက သူ့ဇနီးကို ညည်းတွားခဲ့ပါတယ်။

“ငါ့တစ်သက်လုံးမှာ သည်အနောက်အင်ဒီးယန်းသားတွေနဲ့ ဝေးဝေးနေခဲ့တာ၊ ခုကျတော့ ငါ့သမီးက အနောက်အင်ဒီး လူမျိုးတစ်ယောက်ကို လက်ထပ်တော့မယ်၊ ကောင်းကွ”

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မင်္ဂလာဦးညကတော့ အေဂျီ ဂက်စတန်မိုတယ်လ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူမည်း စုံတွဲတစ်တွဲအတွက် သည်နေရာဟာ မြို့ထဲမှာ သိက္ခာအရှိဆုံး နေရာ

ပါပဲ။ နောက်တစ်နေ့မှာတော့ အယ်လ်မာနဲ့ကျွန်တော် ဘောစတင် ကို လေယာဉ်နဲ့ ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ တနင်္လာနေ့မနက်မှာ ကျွန်တော် ကတိပေးထားတဲ့အတိုင်း ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး အက်ဘာ နက်သီဆီ သတင်းပို့ခဲ့ပြီး အယ်လ်မာကလည်း သူ့လုပ်ငန်းခွင်ကို ပြန်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။

အယ်လ်မာနဲ့ အိမ်ထောင်ကျရတာ ကျွန်တော် ပျော်ပါတယ်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ ရုံးပိတ်ရက်တွေမှာ နှစ်ယောက်သား အတူတကွ ဈေးဝယ်ထွက်ရတာ နှစ်သက်ပါတယ်။ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ အယ်လ်မာကို ဆုံတွေ့ပေးရတာလည်း သဘောကျပါတယ်။ ဒီဗင်းစ်ကနေ အပြာရောင် ၅၉ မော်ဒယ်လ် ဗောက်စ်ဝက်ဂွန်လေးနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အသိုက်အမြုံငယ် လေးဆီ ခပ်သုတ်သုတ်မောင်းပြီး လာတတ်ပါတယ်။ သည်ကားလေးက ဂျာမနီရောက်ခဲ့ တုန်းက ဒေါ်လာ ၁၃၁၂ နဲ့ ဝယ်ခဲ့ရတဲ့ကားပါ။ ဇနီးသည်ဆီ အမြန်ဆုံးရောက်ချင် တဲ့ဇောနဲ့ ကားကို မောင်းတဲ့နေရာမှာ ယာဉ်ထိန်းရဲတွေနဲ့ ပြဿနာတက်တဲ့အခါလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။

ဘာအပူအပင်မရှိတဲ့ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘဝလေးဟာ ကုန်ဆုံး လုနီးလာပါပြီ။ လက်ထပ်ပြီးတစ်လအကြာ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့မှာ တပ်ရင်းက ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်အတွက် နတ်ဆက်ပွဲလေး လုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး အက်ဘာ နက်သီက ကျွန်တော်ရဲ့ ဒီဗင်းစ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုကို ထောက်ပြပြီး

“တယ်လီဖုန်းကို ဝုန်းခနဲဆောင်ချတာတို့၊ လက်သီး နဲ့ စားပွဲပေါ် ဒိုင်းခနဲ ထုတာတို့၊ ဆုံလည်ကုလားထိုင်ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းလှည့်တာတွေကို တပ်ရင်း ဌာနချုပ် အနေနဲ့ သတိရနေမှာပါ” လို့ ဟာသထည့်ဖောက်ပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။

သည့်နောက်မှာတော့ အယ်လ်မာနဲ့ကျွန်တော်ဟာ ပိုင်ဆိုင်သမျှပစ္စည်းတွေ ထုပ်ပိုးပြီး (ဗောက်စ်ဝက်ဂွန်ကားတစ်စီးစာပဲ ရှိပါတယ်) အယ်လ်မီရာရိပ်သာလမ်းကို ခဏ ဝင်လည်ပြီးတော့ မေတ္တိဘရက်ဒ်ကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုလေ့ကျင့်ရေး အကြံပေး သင်တန်း တက်ရောက်ဖို့ ကားနဲ့ ခရီးနှင်ခဲ့ပါတယ်။ အသားအရောင် ခွဲခြားမှု ပြဿနာရှိတဲ့ ဒစ်ဆီ ဒေသကိုဖြတ်ပြီး မောင်းနှင်တဲ့အခါမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အနည်းငယ်တုန်းက တပ်ထဲက ရောင်းရင်းတွေနဲ့ လာခဲ့ရတာထက် ဇနီးအသစ်စက်စက်ကလေးနဲ့ လာခဲ့ရတာက ပိုပြီး စိုးထိတ်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ဝုဒ်ဘရစ်ဂျ်ကို ဖြတ်သွားတဲ့အခါမှာ ဘယ်ခါတစ်ဆိုင်က ရေအိမ်ကိုမှ အသုံးပြုခွင့် မရခဲ့တာကို အမှတ်ရမိပါတယ်။ ကားကို လမ်းဘေးချရပ်ပြီး တောထဲမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ကိစ္စကို ရှင်းခဲ့ကြရပါတယ်။

မေတ္တိဘရက်ဒ်ရောက်တော့ လူမည်းပွဲစားတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော်တို့ လိုက်ရှာပြီး ကျွန်တော် သင်တန်းပြီးဆုံးတဲ့အချိန်အထိ နေဖို့ ပရိဘောဂအပြည့်အစုံပါတဲ့ အိမ်နေရာကို ဖေးယက်တီဗီးလ် အနီးအနားမှာ စရှာကြတယ်။ မျှော်လင့်ထားသလို လူလတ် တန်းစား လူမည်းရပ်ကွက် မရှိသလောက်ပါဘဲ။ ပထမဆုံး ကြည့်ခဲ့တဲ့ ခနော်ခနဲ့ အိမ်တစ်အိမ်ကို ကျွန်တော် သတိရပါသေးတယ်။ နွယ်ပင်တွေထူထပ်ပြီး သံချေး

တွေတက်နေတဲ့ ဘူးခွံတွေ၊ ပလတ်စတိတ်အိတ်တွေနဲ့ တခြားအမှိုက်တွေ ပြန်ကျနေတဲ့
ခြံပေါ်က အိမ်ကလေးပါ။ အိမ်ကြမ်းပြင်ပေါ်က ဖယောင်းပုဆိုးတွေကလည်း အက်
ကြောင်းတွေနဲ့။ ပြီးတော့ ပရိဘောဂတွေကလည်း စွန့်ပစ်ဖို့ပဲ ကောင်းပါတော့တယ်။
နောက်တစ်အိမ်ကို ကြည့်ပြန်ပါတယ်။ မခြားနားပါဘဲ။ ပွဲစားက နောက်ဆုံးသူ့အိမ်မှာပဲ
နေဖို့ အကြံပြုလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အားတက်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့အိမ်ရောက်
သွားတော့ ခဲလေသမျှ သဲရေကျသလို ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ နှစ်မြို့ဖွယ် မရှိတဲ့ သူ့ရဲ့အိမ်ရှေ့မှာ
ကားကို ရပ်လိုက်ကတည်းက စိတ်ဓါတ်ကျခဲ့ရပါတယ်။ အိမ်အတွင်းဘက်က ပိုလိုတောင်
ဆိုးပါသေးတယ်။ မှောင်မည်းနေတဲ့ အခန်းထဲမှာ အိုမင်းနေတဲ့လူတွေဟာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့
ရှေ့ကို ဖိုက်ကြည့်ပြီး ထိုင်နေကြပါတယ်။ ပွဲစားဟာ အိမ်နောက်ဘက်က အိမ်ခန်းတစ်ခုကို
ကျွန်တော်တို့ကို ပြခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ့်မွေ့ရာနဲ့ ကိုယ် အိပ်ရပါမယ်။ ပြီးတော့ မီးဖိုနဲ့
ရေချိုးခန်းကို ကျန်တဲ့ အိမ်ငှားတွေနဲ့ မျှသုံးကြရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ကျေးဇူး
တင်ကြောင်း ပြောပြီး ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

အမှန်တရားကို ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်လိုက်ရပါတယ်။ ဘရက်ဒ်မှာ ကျွန်တော်
တစ်ယောက်တည်းနေခဲ့ပြီး အယ်လ်မာကို ဘာမင်ဟမ်က သူ့မိဘတွေဆီ ပြန်ပို့ရပါ
လိမ့်မယ်။ သည်အချိန်မှာ အယ်လ်မာမှာ ကိုယ်ဝန်ရှိနေပြီမို့ ခွဲနေရမှာကို ကျွန်တော်
တို့ စိတ်ဓါတ်ကျမိပါတယ်။ ဘရက်ဒ်မှာ သင်တန်းတက်နေစဉ် ပထမနေ့မှာ မိတ်ဟောင်း
ဆွေဟောင်းဖြစ်တဲ့ ဂျီ ရှားဝါးနဲ့ ဝင်တိုးပါတယ်။ သူက ဂရင်းဘယ်ရီ အထူးတပ်ဖွဲ့မှာ
တာဝန်ကျနေတာပါ။ သူနဲ့ ဇနီးဖြစ်သူ ပက်တ်တိုဟာ ကျွန်တော်နဲ့ အယ်လ်မာတို့
အတူနေရမယ့် နောက်ဆုံးညမှာ ကျွန်တော်တို့ကို ညစာဖိတ်ကျွေးပါတယ်။ ညစာစားရင်း
ကျွန်တော်တို့ နေဖို့ထိုင်ဖို့ကိစ္စဆီ ရောက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အစီအစဉ်ကို
ပြောတော့ ပက်တ်က ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကို သူတို့နဲ့ လာနေဖို့ ပြောပါတယ်။
ဂျိုးကလည်း သဘောတူပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့မှာက သားသုံးယောက်နဲ့ ဆိုတော့
အိမ်မှာ နေစရာ မရှိပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အယ်လ်မာက ငြင်းလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ပက်တ်က လက်မခံပါဘူး။ နောက်ဆုံးမှာတော့ သူတို့ရဲ့ ကမ်းလှမ်းမှုဟာ အူလိုက်သည်း
လှိုက်ရှိလွန်းလို့ ရယ်က တစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကလည်း မခွဲနိုင်ကြတာက
တစ်ကြောင်းမို့ သူတို့အိမ်ကို နောက်တစ်နေ့မှာ ပြောင်းလာခဲ့ကြပါတယ်။

ဂျိုးနဲ့ ပက်တ်တိုလင်မယား ကျွန်တော်တို့အပေါ် စေတနာထားခဲ့ပေမယ့် အိမ်
နီးချင်းတွေရဲ့ စောင်းမြောင်းပြောဆိုမှုတွေကို သူတို့ခံခဲ့ကြရပါတယ်။ လူမည်းတွေအနေနဲ့
လူဖြူမိသားစုနဲ့ အတူနေပြီး ရေချိုးခန်းကို မျှသုံးတာကို သူတို့စက်ဆုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။
ပက်တ်ဟာ ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားပြည်နယ် တောင်ပိုင်းကဖြစ်ပြီး သဘောကောင်းသလောက်
စိတ်လည်းမာပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းတွေရဲ့ အမြင်ကျဉ်းမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကောင်းကောင်း
ပြန်ပက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ညားခါစ ဇနီးမောင်နှံအပေါ် ဂျိုးနဲ့ ပက်တ်တို့ ထားခဲ့
တဲ့ စေတနာဟာ သိပ်ကို ကြီးမားလှပါတယ်။

ဖေါတ်ဘရက်ဒ် တက်ရတဲ့ ရက်သတ္တပတ် ငါးပတ်ကြာသင်တန်းမှာ ပြင်သစ် ကိုလိုနီသမိုင်းနဲ့ ကွန်မြူနစ်တွေ သိမ်းပိုက် ပုံနည်းလမ်းတွေကိုလည်း လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ ဗီယက်နမ် အသုံးအနှုန်း တချို့ကိုလည်း သင်ခဲ့ရပါတယ်။ အမေရိကန် ပါဝင်ပတ်သက်မှု သမိုင်းကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြရတဲ့ နေရာမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက ဟိုချီမင်း လက်အောက်မှာရှိတဲ့ ဗီယက်နမ်မျိုးချစ်ဝါဒီတွေ၊ ကွန်မြူနစ်တွေနဲ့ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်ကြာ စစ်ပွဲမှာ ပြင်သစ်တွေ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပေမယ့် သမ္မတ အိုက်စင်ဟောင်းဝါးအနေဖြင့် ပါဝင် ပတ်သက်ဖို့ ငြင်းဆန်ခဲ့ပုံတွေ၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပခင်မှာ ဟိုချီမင်း အုပ်ချုပ်တဲ့ မြောက်ပိုင်းနဲ့ အနောက်တိုင်းစနစ် ကူးပြောင်းခဲ့တဲ့ တောင်ပိုင်းက အစိုးရ ကြားမှာ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ကွဲခဲ့ပုံ၊ တောင်ပိုင်းသမ္မတ ငိုဇင်ဒင်ဟာ မိမိ အုပ်ချုပ်ရတဲ့အပိုင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး ကွန်မြူနစ်တွေရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့အတွက် သမ္မတကနေဒီဆီ အကူအညီ တောင်းခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတကနေဒီက သောင်းကျန်းမှု တိုက်ဖျက်ရေး အကြံပေးအရာရှိတွေ ပိုမို စေလွှတ်ပြီး ငိုဇင်ဒင်အစိုးရကို ထောက်ခံ ပံ့ပိုးခဲ့ပါတယ်။ သည် အကြံပေးအရာရှိတွေဟာ အဲဒီအချိန်က ရေပန်းစားခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ကုန်တဲ့အခါမှာတော့ ဗီယက်နမ်မှာ အကြံပေးအရာရှိ စုစုပေါင်း ၃၂၀၅ ဦး ရှိနေခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့အုပ်စုနဲ့ ပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ အကြံပေးအရာရှိ စုစုပေါင်း ၁၁,၀၀၀ ကျော် ရှိသွားပြီပေါ့။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှာ ကျူးဘား ခုံးကျည်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာပြန်တဲ့အတွက် တကယ့်အရေးကြီးတဲ့ အချိန်ရောက်နေပြီလို့ ကျွန်တော်တို့ ခံစားကြရပါတယ်။ ရက် အနည်းငယ် တင်းမာမှုတွေ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီးနောက် အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေအနေနဲ့ စစ်ဖြစ်ဖို့ သီသီလေး လိုချိန်မှာ နောက်ဆုတ်သွားခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကြံ ပေးသင်တန်းကိုလည်း အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဆောင်းဦးပေါက်မှာတော့ ဂျိုးနဲ့ကျွန်တော်နှစ်ယောက်စလုံး လတော်တော် စောပြီး ဗိုလ်ကြီးရာထူးကို တိုးမြှင့် ခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလအစောပိုင်းမှာ သင်တန်းပြီးဆုံးသွားတဲ့အတွက် ဗီယက်နမ်ကို သွား ရောက်ထမ်းဆောင်ရမယ့် တာဝန်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော့်ရဲ့စိတ်တွေ လှုပ်ရှားနေခဲ့ပါ။ ကိုယ်ဝန်လေးလ ရှိနေပြီဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော့်ဇနီးနဲ့ခွဲခွာဖို့ ပြင်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာတစ်လွှားမှာ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ ကြီးစိုးဖို့ ကြံစည်နေကြပါတယ်။ သည် အန္တရာယ် ဦးမော့လာတဲ့နေရာတိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ နှိမ်နင်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အနောက်ဂျာမနီမှာ လွတ်လပ်မှုရရှိအောင် ကျွန်တော်တို့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ဆောင် ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အခု ကမ္ဘာ့ရဲ့ တခြားတစ်ဖက်မှာ အလားတူ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ အချိန်တန် ပါပြီ။

ဂျိုးတို့ မိသားစုကို ကျွန်တော်တို့နတ်ဆက်ပြီး ဘာမင်ဟမ်ကို ဦးတည်ခဲ့ပါ တယ်။ ကျွန်တော်သွားနေတုန်း အယ်လ်မာ သည်မှာ နေခဲ့မှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်မြို့တော်

ဟာ ဟိုအရင် ပြည်တွင်းစစ်မတိုင်ခင်က နိုင်ငံတောင်ပိုင်းရဲ့ အလယ်ဗဟိုမှာရှိပြီး လူမည်းတွေအတွက် သိပ်ပြီး မအေးချမ်းတဲ့ နေရာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အယ်လ်မာကို စိတ်ချလက်ချပဲ ကျွန်တော် ထားခဲ့ပါတယ်။ လုံခြုံတယ်လို့ ယူဆရတဲ့ ရပ်ကွက်တစ်ခုမှာ သူ့မိဘတွေနဲ့၊ ဦးလေးနဲ့ အဒေါ်တို့ဟာ အိမ်တစ်လုံးဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အိမ်မှာ အယ်လ်မာနဲ့ ကလေးအတွက် အခန်းပိုရှိပြီး အနားမှာလည်း သူမမွေးဖွားဖို့ ကက်သလစ်ဆေးရုံ ရှိပါတယ်။ အကယ်၍ လူမျိုးရေးပြဿနာ ပေါက်ကွဲခဲ့ရင်တောင်မှ အယ်လ်မာ အဖေဆီမှာ သူ့ကျောင်းသားတွေဆီက သိမ်းထားတဲ့ သေနတ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။

အယ်လ်မာတို့အိမ်မှာ နောက်ဆုံးနေခဲ့ရတဲ့ နေ့ရက်လေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရောထွေးနေတဲ့ ခံစားမှုတွေကို ကျွန်တော် အမှတ်ရနေပါတယ်။ အယ်လ်မာနဲ့ သူမမိခင်က အပြင်သွားကြပြီး ခရစ္စမတ်သစ်ပင်တစ်ပင် ခုတ်ယူခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က သစ်ပင်ကို မွမ်းမံ ခြယ်သပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမိန့်စာအရ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှာ ထွက်ရမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ခရစ္စမတ်ပွဲလေးကို စောစောပဲ ကျင်းပခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေ စောစောပဲ ဖလှယ်ခဲ့ကြပြီး ကျွန်တော့်ယောက္ခမပေးတဲ့ လက်ဆောင်ပစ္စည်းကို ကျွန်တော်တို့ ဖွင့်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ တိတ်ရက်ကော်ဒါ (အသံဖမ်းစက်) တစ်စုံ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာ ရှိနေတုန်း အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော် ဆက်သွယ်နိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမနက် ခရစ္စမတ် မတိုင်မီ နှစ်ရက်အလိုမှာ ကျွန်တော်တို့ ခွဲခွာခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က လေဆိပ်ကို တစ်ယောက်တည်း ထွက်ခွာလာခဲ့ပါတယ်။ လူရှေ့သူရှေ့မှာ စိတ်ခံစားမှုတွေကို ကျွန်တော် မပြချင်လို့ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး ရက်သတ္တပတ်တွေမှာ အယ်လ်မာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ သူဟာ ငယ်ရွယ်သူ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၊ မကြာခင်မှာ မိခင်ဖြစ်လာတော့မယ့်သူ၊ ခင်ပွန်းဖြစ်သူကလည်း အန္တရာယ်ထူပြောတဲ့ အဝေးတစ်နေရာကို အကြာကြီး သွားတော့မယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟာ သည်ခွဲခွာမှုကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ မတွေ့ခင်တုန်းက စစ်သားတစ်ယောက်ရဲ့ ဇနီးအဖြစ် သူ့ကိုယ်သူ မမြင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်အကောင်စစ်သားအတွက်တော့ အကောင်းဆုံး၊ အသင့်တော်ဆုံး ဘဝကြင်ဖော်ဖြစ်မယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိခဲ့ပါတယ်။ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ထရက်ဗစ် လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းကို သွားဖို့ ကျွန်တော် ဘာမင်ဟမ်မြို့က ထွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ခရစ္စမတ် မနက်ခင်းမှာ ဆိုင်ဂွန်းမြို့ကို ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

အပိုင်း(၂)

စစ်မှုထမ်းခြင်း

အခန်း (၄)

“စစ်နိုင်ဖို့ စစ်သားငါးသိန်း လိုမယ်”

စစ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်ကူးပုံရိပ်တွေဟာ ၄၀ ပြည့်လွန်နှစ်၊ ၅၀ ပြည့်လွန်နှစ် ဝန်းကျင်လောက်က သတင်းရုပ်ရှင်ကားတွေ၊ စစ်ရုပ်ရှင်ကားတွေနဲ့ ၆၀ ပြည့်လွန်နှစ် စောစောပိုင်းကာလဆီက တီဗီမှတ်တမ်းတင် ရုပ်ရှင်ကားတွေအပေါ် အခြေခံခဲ့ပါတယ်။ စစ်ပွဲဆိုတာဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ အဖြူအမည်းသက်သက်ပါပဲ။ ကျွန်တော်ဗီယက်နမ်ကို ရောက်သွားပုံက ကျွန်တော့်ရဲ့ မျက်ရမ်းမှန်းဆချက်အားလုံးကို ကမောက်ကမ ဖြစ်သွားစေပါတယ်။ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်ကျော်ရာမှာ စစ်သားတွေပြည့်နက်နေတဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စစ်လေယာဉ်တွေကို ကျွန်တော် မစီးခဲ့ရပါဘူး။ စင်းလုံးငှားထားတဲ့ ကမ္ဘာ့လေကြောင်း ကုမ္ပဏီပိုင်လေယာဉ်နဲ့ သွားခဲ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ အယ်လ်စီအိုင် (ကမ်းတက်ရေယာဉ်)ပေါ်က ရေ ခါးလောက်နက်တဲ့ ကမ်းခြေပေါ် ပြေးမဆင်းခဲ့ရပါဘူး။ ကျွန်တော်နေဖို့ နေရာချထားတဲ့ လူပျိုလူလွတ် အရာရှိတွေ နေထိုင်တဲ့ ဆိုင်ဂွန်းမြို့ ကရက်ခံဟိုတယ်ကို ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ရောက်လာခဲ့တဲ့ နေရာဟာ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးနဲ့ ပုံဖော်ထားသလို အဖြူအမည်းချည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပန်းချီဆရာရဲ့ ဆေးစပ်ဘုတ်ပြား တစ်ချပ်လို အရောင်အသွေးတွေ စုံလင်တဲ့ အပူပိုင်း မြို့တော်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

ညပိုင်းမှာ ဟိုတယ်ခေါင်မိုးပေါ်မှာ ဖွင့်ထားတဲ့ စားပွဲရုံမှာ ညစာ စားလိုက်တယ်။ ပြီးစီးတဲ့အခါ အောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ တူဒိုးလမ်းမကြီးပေါ်ကို ကျွန်တော်မျက်လုံးရောက်သွားပါတယ်။ လမ်းမကြီးဟာ အတော်ကြည့်လို့ကောင်းပြီး ပဲရစ်မြို့တော်ရဲ့ အငွေ့အသက်မျိုးကို ထိတွေ့ ခံစားလိုက်ရတယ်။ အဖြူရောင် ယူနီဖောင်းကိုယ်စီနဲ့ လမ်းပြပုလိပ်တို့ဟာ မော်တော်ကားနဲ့ ဆိုက်ကလောက်လို့ခေါ်တဲ့ ဗီယက်နမ်ဆိုက်ကား ယာဉ်ကြောတွေကို ထိန်းသိမ်းပေးနေကြပြီး လမ်းမကြီးရဲ့ ဘေးဘက် လူသွား ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ

တော့ ပိုးဖဲရောင်စုံနဲ့ ဖက်ရှင်ကျကျ အမျိုးသမီးအုပ်စုကို ကုန်မျိုးစုံဆိုင်ကြီးတွေထဲ ဝင်ချည်ထွက်ချည်လုပ်နေကြတာကို မြင်ရပြန်ပါတယ်။ ခပ်ဖျော့ဖျော့ကလေး တိုက်လာတဲ့ လေပြေညင်းနဲ့ စားသောက်ဆိုင်ခါတ်ပြားစက်က မွန်းရေးဗား (Moon River) သီချင်းသံ ဟာ သည်အချိန်မှာ အလွန်ပဲ ပန်ရလှပါတယ်။ သည်တေးသီချင်းရဲ့ စာသားတွေဟာ တစ်ကိုယ်တော် အဖော်မဲ့ဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ လွမ်းဆွေးစရာ ဖြစ်စေခဲ့တာ အမှန်ပါပဲ။

နောက်တစ်နေ့နံနက်ပိုင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ် ချားလ်စ် အမ် တင်မီစ်က ကျွန်တော် တို့ဘစ်တွေကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု စစ်ဘက်အကူအကြံပေးအဖွဲ့ဌာနချုပ်ရဲ့ အစည်း အဝေးခန်းမ တစ်ခုထဲကို စုဝေး စေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘစ်တွေ ချစ်တဲ့သူတွေကို ဘာကြောင့်ခွဲခွာခဲ့ကြသလဲ။ ကမ္ဘာ့ထက်ဝက်ကို ခရီးနှင်ပြီး သည်နေရာကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်အတွက်ကြောင့် ရောက်လာခဲ့ကြသလဲ။ သူက မေးခွန်းထုတ်လာပါတယ်။ အဖြေ ကတော့ မာ့ကဲစ်ဝါဒ ပျံ့နှံ့မှုကို တားဆီးဖို့ပါပဲ။ ပြီးတော့ ကွန်မြူနစ်တို့ရဲ့လက်ထဲ တောင်ဗီယက်နမ် ရောက်မသွားအောင်ပါ။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မိသားစုတွေအတွက်၊ နောက် ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်အတွက် တစ်နည်းပြောရရင် ဘယ်အရပ်ဒေသမှာမဆို နေထိုင်ကြတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးခုံမင်ကြတဲ့ လူသားတိုင်းအတွက် ကျွန်တော်တို့ လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်ချက်ပါပဲ။ ကျွန်တော့်စိတ်တွေ ပြန်တက်ကြွ လာပါတယ်။ အဲဒီနေ့ နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ဘစ်တွေကို တန်ဆွန်နွတ် လေဆိပ် မှာရှိတဲ့ အမေရိကန်စစ်စခန်းဆီကို မော်တော်ကားနဲ့ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်စခန်း မှာ ကျွန်တော်တို့အတွက် စစ်မြေပြင်သုံး ပစ္စည်းတွေ၊ တောသုံး ယူနီဖောင်းတွေ၊ တောစီး ဘွတ်ဖိနပ်တွေနဲ့ ကျည်ကာဦးထုပ် အစရှိတာတွေကို ထုတ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒါတွေက ကျွန်တော်တို့တွေ ဘယ်လို အရပ်ဒေသမျိုးဆီ ဦးတည်ကြမယ်ဆိုတာ ပြသနေပါတယ်။

ဆိုင်ဂွန်းမှာ သဘောတရားရေးရာအတွက် ရက်အနည်းငယ် ထပ်မံကြာခဲ့ပြီး နောက်မှာ မြောက်ဘက်အရပ်ဆီသို့ ဦးတည်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှာရှိတဲ့ ဗီယက်နမ် တပ်မတော် (အေ အာရ် ဗီအင်န်)နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှတ် (၁) တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် လက်အောက်ခံ တပ်မ ခလရ (၃) နဲ့ တပ်သားဦးရေ ၄၀၀ ပါဝင်တဲ့ အမှတ် (၂) တပ်ရင်းတို့ရဲ့ စစ်ရေး အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ဖို့ပါပဲ။ သည်တပ်ရင်းဟာ အေရှောင်လိုခေါ်တဲ့ လာအို နယ်ခြားမျဉ်းတစ်လျှောက်က အပူပိုင်းနဲ့ သစ်တောကြီးတွေ အတွင်းမှာ ခြေကုပ်ယူ တပ်စွဲထားပါတယ်။ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်ကို ရောက်ခဲ့တဲ့အချိန်အခါသမယဟာ မိုးရာသီဖြစ်လို့ အေရှောင်းအရပ်ဒေသဆီ ခရီးနှင်ရတဲ့ ကျွန်တော့်ဒုက္ခက မသေးလှပါဘူး။ သည်ဒေသကို လေယာဉ်နဲ့ မိနစ်အစိတ်၊ သုံးဆယ် လောက် အတွင်းမှာ ရောက်နိုင်ပေမယ့် ခြေလျင်ခရီးသာ ယွန်းရရင်တော့ သီတင်းပတ် ပေါင်းများစွာ ကြာနိုင်ကောင်းပါရဲ့။ ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှုကြောင့် လေယာဉ်တွေဟာ ရက်ပေါင်းများစွာ မထွက်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ သည်ဇန်နဝါရီလ (၁၇) ရက်နေ့ကျတော့မှ

ခရီးပြန်ဆက်နိုင်ပါတော့တယ်။ ကျူရောင်ထရိုင်း အရပ်မှာ စစ်ရဟတ်ယာဉ် အိပ်ချ-၃၄ ပေါ်ကို ကျွန်တော် တက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်မှာ အေအာရ်ဗီအင်န်အတွက် ထောက်ပံ့ရေး ပစ္စည်းတွေ၊ ဆန်အိတ်နဲ့ ကြက်အရှင်တွေ၊ ဝက်တွေ စတဲ့ ရိက္ခာ အစုံ အခြောက်တွေနဲ့တင် ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးလုံး ပြည့်ကြပ်လို့ပါ။ သည်လိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ထစ်ချွန်း ပြီးပြန်နေတဲ့ လျှပ်ရောင်ဖွေးဖွေး၊ မိုးအေးအေးကြားမှာပဲ သိပ်သည်းထူထပ်လှတဲ့ တောအုပ်ပေါ် ပျံသန်းပြီး တောထဲမှာ ခုတ်ထွင်ထားတဲ့ အရေးပေါ် လေယာဉ်ပြေးလမ်း ကလေးတစ်ခုပေါ် ဆင်းခဲ့ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ပိုင်းလော့က ကျွန်တော်တို့ရဟတ်ယာဉ်ကို ဗီယက်ကောင်းတွေ မြင်တွေ့ပြီး လက်တည့် မစမ်းကြမီ ရဟတ်ယာဉ် ပေါ်က ပါလာတဲ့ ကုန်တွေကို အမြန်သယ်ချဖို့ ရဲဘော်တွေကို အော်ဟစ် သတိပေးခဲ့တယ်။

ကျွန်တော်က မြေပြင်ပေါ်ကို ခုန်ဆင်းလိုက်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကို တစ်ပတ်လှည့် အကဲခတ်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွဲကျွဲတောက်ပူပြင်းလှတဲ့ နေရောင်အောက်မှာ မြေကြီးနဲ့ သစ်နဲ့ ဆောက်ထားတဲ့ ခံတပ်တစ်ခုကို တွေ့ရပါတယ်။ “ငါ သည်မှာ ဘာလာလုပ်နေ သလဲ” လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးခွန်း ထုတ်လိုက်ပါတယ်။ အေရှောင်မြစ်ဝှမ်းဟာ လာအို နိုင်ငံရဲ့ နယ်ခြားသတ်မှတ်အနီးမှာ ဆင်နာမောင်းလို အဖျားသွယ်ပြီး တောင်ဗီယက်နမ် နိုင်ငံရဲ့ မြောက်ဘက်ပိုင်းဆီကို ဦးတည်သွားရာက နောက်ဆုံး ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ သမိုင်း ကြောင်းမှာ အရေးကြီးလှတဲ့ ဟိုချီမင်းလွင်ပြင်ဆီကို ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်ဒေသဟာ ကျွန်တော်တို့ ရန်သူတော် ဗီယက်ကောင်းတွေရဲ့ ပင်မ ထောက်ပံ့ရေး သွေးကြောမကြီး တစ်ခုပါ။ အေရှောင်ဟာ တကယ်တော့ လာအိုနိုင်ငံ အထိ ပေါက်တဲ့ အခြေစိုက်ခံတပ်ကြီး လေးခုအနက်က တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့တာဝန်က သည်နေရာကနေ တောင်ပိုင်းဒေသကိုဝင်ရောက်မယ့်လူ၊ ကုန်ပစ္စည်း အစရှိတဲ့ စီးဆင်းမှုမှန်သမျှကို တားဆီး ပေးဖို့ပါပဲ။ မြစ်ဝှမ်းရဲ့ အနောက်ဘက်ကမ်းမှာ အနိမ့်အမြင့် မညီညာတဲ့ တောင်တန်း ကြီးတွေနဲ့ နိုင်ငံရဲ့ အရှေ့ခြမ်း ဒေသကနေ နယ်ခြားတံတိုင်းတစ်ခုလို့ ကာရံပေးနေတဲ့ သစ်တောကြီးတစ်ခုလည်း ရှိပါတယ်။ သည်သစ်ကြီးဝါးကြီးတွေ ပေါက်ရောက်တဲ့ တောသုံးထပ်ရဲ့ တစ်နေရာမှာတော့ ရန်သူရဲ့ စစ်စခန်း ရှိနေမှာ မူချ မလွဲပါဘူး။

အေအာရ်ဗီအင်န် တပ်သားတွေဟာ ခံတပ်အပြင်ကိုထွက်လာကြပြီး ရဟတ် ယာဉ်ပေါ်က ပစ္စည်းတွေကို စပြီး ချကြပါတယ်။ အမေရိကန်စစ်သားတစ်ဦး ကျွန် တော့်ဘက် လျှောက်လာပြီး ကျွန်တော့်ကို အလေးပြုကာ သူ့ကိုယ်သူ အကြီးတန်း တပ်ကြပ် ဝီးလဒ်ဆင်ခဲ လို့ မိတ်ဆက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သံဆူးကြိုး တံခါးတစ်ခုကိုဖြတ်ပြီး အတွင်းဘက်ဝင်းကြီးထဲ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သွားပါတယ်။ သည်နေရာမှာ ဗီယက်နမ်အရာရှိ တစ်ဦးက အလေးပြုပြီး ကျွန်တော့်ကို လက်ကမ်းပေးတယ်။ “တပ်ရင်း(၂)က ကပ္ပတိန် ကောင်းဟူးပါ” လို့ အင်္ဂလိပ်လို နှုတ်ဆက်လိုက်ပါတယ်။ ကပ္ပတိန်ဟူးဟာ အေအာရ်ဗီ အင်န်မှာ ကျွန်တော်နဲ့ ရာထူး အတူတူပါပဲ။ ကျွန်တော် အကြံပေးရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း

ဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်အမောင်းပြတ်ပြတ်၊ အသက်အရွယ် သုံးဆယ်ကျော်ကျော်ရှိပြီး မျက်နှာ ခပ်ပြားပြားနဲ့ ဖော်ရွေတဲ့အပြုံးကို ဆောင်ပါတယ်။ ယူနီဖောင်းသာ ဝတ်မထားရင် သူ့ကို ဖော်ရွေသဘောကောင်းတဲ့ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးလို့ပဲ ထင်မိမှာပါ။ စစ်သား တစ်ဦးလို့ ဘယ်လိုမှ ထင်မိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ သုံးဦးသားဟာ မြက်ခြောက်ကာ သက်ငယ်အမိုးနဲ့ ဝါးတံ တစ်လုံးဆီကို ဦးတည်ပြီး လျှောက်လာခဲ့ကြတယ်။ သည်နေရာဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ နေရာ ဌာနန္တရ အသစ်ပါ။ တံအတွင်းမှာ ဝါးကွပ်ပျစ်တစ်လုံးကို မြေကြမ်းခင်းပေါ်မှာ ဆင်ရိုက် ထားတာတွေ့ရပါတယ်။ အခြားပစ္စည်း ပစ္စယဆိုလို့ ဘာမှ များများစားစား မတွေ့ရပါဘူး။ မြန်းဆို ကြွက်ကြီးတစ်ကောင်ဟာ အိပ်ရာ ကွပ်ပျစ်အောက်ကနေ ရုတ်တရက် ပြေးထွက် သွားပါတယ်။ “ဒါ အေရှောင်းဟိလ်တန် ဟိုတယ်ပါပဲဗျား” လို့ ဆင်ခံ က အရွှန်းဖောက် လိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထုပ်ကို ဝါးကွပ်ပျစ်ပေါ် ပစ်တင်လိုက်ရင်း စစ်တပ် ပရိဝုဏ်တစ်ခုလုံးကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုလိုကြောင်း ဗိုလ်ကြီးဟူးကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

အေရှောင်းရဲ့ နောက်ကျောဘက်ကပ်လျက်မှာ တောင်တစ်လုံးရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်က တောင်ကို လက်ညှိုးထိုးပြလိုက်တယ်။ ဟူးက “လာအို” လို့ ပြုံးပြီး ပြောလိုက်ပါတယ်။ တောင်ပေါ်က ရန်သူဟာ ကျွန်တော်တို့ ခံတပ်စခန်းပေါ်ကို ကျောက် လုံးကြီးတွေ လှိုင့်ချလိုက်လို့ ရပါတယ်။ ဘာအတွက်ကြောင့်များ သည်လို့ နေရာမျိုးကို ရွေးချယ်ပြီး ဌာနချုပ် အခြေစိုက်စခန်း လုပ်ရတာပါလိမ့်လို့လည်း ကျွန်တော်စဉ်းစား မိပါတယ်။

“သိပ်အရေးပါတဲ့ စခန်း” လို့ ဟူးက အပြောပါတယ်။

“သည်စခန်းရဲ့တာဝန်က ဘာလဲ” လို့ ကျွန်တော်က မေးလိုက်ပါတယ်။

ဟူးက “သိပ်အရေးပါတဲ့ ကင်းထောက်စခန်းပဲ” လို့ ထပ်ပြောပါတယ်။

“ဘာကြောင့် သည်မှာ ရှိနေရတာတုံး” လို့ ကျွန်တော်က ပြန်မေးတယ်။

ပြန်ထွက်စပြုနေတဲ့ ကျွန်တော်စီးလာတဲ့ ရဟတ်ယာဉ်ဘက်ကို လက်ညှိုးထိုးရင်း

“လေယာဉ်ကွင်းကို ကာကွယ်ဖို့” လို့ ဟူးက ဖြေပါတယ်။

“လေယာဉ်ကွင်းက သည်မှာ ဘာအတွက်ထားရသလဲ” လို့ ကျွန်တော်က ဆက်

မေးတော့-

“စခန်းကို ရိက္ခာထောက်ဖို့” လို့ သူက ဖြေပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဗီယက်နမ်မှာ ရောက်နေတာကတော့ အမေရိကန်တွေ ရှိနေတယ် ဆိုတာကို ပြသဖို့ပါပဲ။ ပိုပြီး အပ်ကျမတ်ကျပြောရရင် အေရှောင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ တစ် လျှောက်မှာ ဗီယက်ကောင်တွေ ကျက်စားနေခြင်းကို တားဆီးဖို့နဲ့ လူနေထူထပ်လှတဲ့ ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွေရဲ့ ပုန်ကန်ထကြွနေမှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ ချုပ်ငြိမ်းပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟူးရဲ့စကားတွေဟာ လောလောဆယ်မှာ တကယ် အမှန်တရား

တွေပါပဲ။ အေရှောင်းမှာရှိတဲ့စခန်းဟာ လေယာဉ်ကွင်းကို ကာကွယ်ပေးဖို့၊ သည်လေယာဉ်ကွင်း ရှိနေရတာကလည်း စခန်းကို ထောက်ပံ့ရေးတွေ ပို့ဖို့ပါ။

သည်နိုင်ငံမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၀ နီးပါး ကျွန်တော် အမျိုးမျိုး တွေးတော စဉ်းစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလရဲ့ နေ့တစ်နေ့မှာ ဗိုလ်ကြီးဟူးရဲ့ ပိုင်းကြီးပတ်ပတ် အကြောင်းပြချက်မျိုးလိုပဲ ဘာမှ အဓိပ္ပာယ် မပေါက်ခဲ့ပါဘူး။ သည်နိုင်ငံမှာ ကျွန်တော်ရောက်နေတာ ရောက်နေလို့ပါပဲ။ ရောက်နေလို့ ရောက်နေတာပါပဲ။ ရောက်နေတာဟာ---။

ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေကြား နေရတာ ကိုယ်ကိုယ်ကို မီးထိုးနေသလိုပါပဲ။ သူတို့ကြားမှာ အရပ်ထိုးထွက်နေတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ရန်သူတွေအတွက်လည်း ပစ်မှတ်ကောင်းလို့ ပထမတော့ ထင်မိပါတယ်။ ဗီယက်နမ်တွေဟာ အရပ်ပုံကြသလို အလုံးအဖန်လည်း ညက်ကြတယ်။ သူတို့ မျက်နှာတွေက ချောချောမွတ်မွတ်ဆိုတော့ ကလေးသူငယ်လေးတွေ အတိုင်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အများစုကတော့ အသက်နှစ်ဆယ်ဝန်းကျင် ရှိနေကြပါပြီ။ လေ့ကျင့်ထားမှုကလည်း မဆိုစလောက်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လိုလိုလားလားရှိကြပြီး နာခံမှုလည်း ရှိကြတာကို တွေ့ရတယ်။ သူတို့ ခေါင်းထဲမှာ ဘာတွေ တွေးနေသလဲဆိုတာကို တော့ သိဖို့ခက်ပါတယ်။ အများစုဟာ မဝင်မနေရ အမိန့်နဲ့ စစ်ထဲ ဝင်ခဲ့ကြရတာဖြစ်ပြီး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုနဲ့ ကျိုးနွံမှုနောက်ကွယ်မှာ သူတို့ရဲ့ခံစားမှုတွေကို ဖုံးကွယ်ထားတတ်ကြပါတယ်။

အေရှောင်းစခန်းမှာ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ သွားလာ ကျက်စားတတ်တဲ့ မွန်တက်နဒ်စ် လူမျိုးစုတွေကို ကျွန်တော်တွေ့လိုက်ရတော့ အတော်ပဲ အံ့သြသွားမိတယ်။ သည်လူမျိုးစုတွေဟာ နိုင်ငံရဲ့ သည်ဘက်ပိုင်းမှာ အတော်များများကို နေထိုင်နေကြပါတယ်။ ဗီယက်နမ်လူမျိုးတွေ သည်ဒေသမှာ မရှိသလောက်ပါဘဲ။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေတတ်တဲ့ သည်မွန်တက်နဒ်စ်တွေကို စစ်တပ်လိုစခန်းမျိုးမှာထက် တောင်တန်းတွေပေါ်မှာ ပိုပြီး တွေ့မြင်ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့တာပါ။ သူတို့တစ်တွေ စစ်တပ်ထဲမှာ ဘာလာလုပ်နေကြတာလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် အဖြေရှာနေမိတယ်။ မကြာခင်မှာ ကျွန်တော် အဖြေရပါလိမ့်မယ်။

ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်လောက်ကြာတော့ ဗိုလ်ကြီးဟူးတစ်ယောက် ကျွန်တော် စောင့်မျှော်နေတဲ့သတင်းကိုယူဆောင်ပြီး ကျွန်တော့်တဲဆီကို ပေါက်ချလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် အမိန့်ထွက်လာပါပြီ။ ဂရပ်စ် ဟော့ပါး (နံ့ကောင်) စစ်ဆင်ရေးအရ အေရှောင်း ချိုင့်ဝှမ်းအောက်ဘက်ကို တိုက်ကင်းလှည့်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အခြေစိုက် စခန်းမှာနေပြီး တပ်ကြပ်ကြီးဆင့်ခန့်အတူ ဗီယက်နမ်တွေကို လက်ဖြောင့်အောင် သင်ပေးလိုက်၊ လှည့်ကင်းနည်းဗျူဟာတွေ သင်ပေးလိုက်၊ စည်းကမ်းဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းလိုက်နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတာဝန်ကို မယူဘဲနဲ့ အသုံးဝင်အောင် နေရာတာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဂနာမငြိမ်ဖြစ်လာနေပါပြီ။ သည်အမိန့်ကို ကျွန်တော် ကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက် မနက် သုံးချက်တီးအချိန်၊ ကျွန်တော်ဟာ ကျောပိုးအိတ် ကိုထမ်း၊ လက်စွဲတော် အမ်-တူး ကာဘိုင်သေနတ်ကို ပခုံးမှာလွယ်ပြီး ဟူးနဲ့အတူ ခရီးမထွက်မီ ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့ကို နောက်ဆုံးအကြိမ်အဖြစ် စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက် မကြာခင်မှာ အစိမ်းရောင် လွှမ်းနေတဲ့ လူတန်းရှည်ကြီးကို မည်းမှောင် နက်ရှိုင်းလှတဲ့ တောအုပ်ကြီးက ဝါးမြိုလိုက်သလို တဖြည်းဖြည်း တောအုပ်ထဲ ပျောက်ကွယ် သွားခဲ့ပါတော့တယ်။

သည်ခရီးစဉ်မှာပဲ ကျွန်တော်ဟာ အပူပိုင်းနဲ့သစ်တောကြီးတွေရဲ့ တောသုံးဆင့် သဘာဝကို နားလည်ခဲ့ရပါတယ်။ မြေပြင်မှာ ကပ်ပြီးပေါက်နေကြတဲ့ သမန်းမြက်၊ ချုံ ပုတ်၊ နွယ်ခွေနဲ့ ပင်ငယ်ပင်ပုအမျိုးအစားတွေက အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အပင်တွေပါ။ ဒုတိယ ဆင့် အပင်အုပ်စုကတော့ မြေပြင်ကနေ အထက် ပေးသုံးဆယ်၊ လေးဆယ်လောက်အထိ အမြင့်ရှိပြီး သိပ်သိပ်သည်းသည်းနဲ့ ပင်ချင်းယှက်ပေါက်နေတဲ့ အပင်မျိုးတွေပါ။ တတိယ အဆင့်အုပ်စုမှာက ပင်ကြီးပင်မြင့် သက်တမ်းရှည် အပင်တွေပါပဲ။ အချို့အပင်တွေဆိုရင် မြေပြင်ကနေ အမြင့်ပေတစ်ရာကျော်အထိ ရှိတတ်ကြပါတယ်။ အကယ်၍ သစ်ပင်တွေကြား ဟင်းလင်းပြင် တစ်နေရာရာကိုသာ မရောက်ခဲ့ရင် တစ်နေ့တာလုံး နေကိုလုံးဝ မမြင် ရပါဘူး။ နေရိပ်ထဲမှာတောင် ကျွန်တော်တို့မျက်နှာတွေမှာ ချွေးသီးချွေးပေါက်တွေ သီးထ နေသလို ယူနီဖောင်းတွေမှာလည်း ညှစ်ယူလိုရလောက်အောင် ချွေးတွေ နှင့်နေပါတယ်။ ချွေးကဖြစ်တဲ့ ဆားပွင့်တွေဟာ ချိုင်းကြားနဲ့ စစ်ဝတ်စုံရဲ့ ကျောဘက်တွေ မှာ အဖြူကွက် တွေ စွန်းထင်းစေခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်က ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ ဆားခါတ်ကို ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းနိုင်ဖို့ ဆားခဲဆေးပြားကို အမြဲလို ငုံထားရပါတယ်။ ရွှံ့နဲ့ ညစ်ပတ် ပေရေနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကိုယ်နံနံနဲ့ သစ်ရွက်ဆွေးနံ့တို့ စုပေါင်းထားတဲ့ ချဉ်စူးစူး အနံ့တစ်မျိုး ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တွေမှာ စွဲနေပါတယ်။ ဗီယက်ကောင်းတွေကိုတွေ့ဖို့ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း လျှို့မြောင်စိမ့်စမ်းနဲ့ တောတောင်ကျောက်ဆောင်ပါ မကျန်အောင် ခဲရာခဲဆစ် ဖြတ်သန်းရင်း တစ်ကုန်းတက်လို့ တစ်တောင်ကျော်ကာ ရှာပုံတော် ဖွင့်ခဲ့ရပါ တယ်။ ဖလော်ရီဒါ ရွှံ့နွံအိုင်ကြီးတွေနဲ့ ဂျော်ဂျီယာတောင်တန်းတွေပေါ်မှာ စစ်ရေး လေ့ကျင့်ခဲ့ရလို့ စစ်ရည်ဝပြီးခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်အဖို့မှာ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ကြံ့ခိုင် ခံနိုင်ရည် အားကတော့ ကောင်းနေတုန်းပါပဲ။

ပိုးမွှားတောထဲကိုလည်း ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ တိုးဝင်ခဲ့ကြရပါတယ်။ အဆိုးရွား ဆုံးကတော့ သွေးစုပ်မျှော့ကြီးတွေပါပဲ။ သည်ကောင်တွေဟာ အဝတ်တွေကို ဘယ်လိုက ဘယ်လို ဖောက်ဝင်ပြီး ကိုယ်ပေါ် ရောက်နေကြသလဲဆိုတာ မစဉ်းစားတတ်အောင်ပါ။ ခါးပတ်တွေ အောက်မှာရော၊ ရင်ဘတ်ပေါ်မှာရော၊ ဘောင်းဘီကြားထဲအထိတောင် နေရာအနှံ့ ရောက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ခြေထောက်တွေပေါ်လည်း သူတို့ပဲ။ စုပ်ထားတဲ့ သွေးတွေ ကြောင့် ဖောင်းကားလို့နေကြပါတယ်။ သူတို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းနိုင်ဖို့ တစ်နေ့ ဆယ်ကြိမ်ထက်မနည်း မကြာခဏ လမ်းမှာရပ်တန့်ခဲ့ရလို့ ခရီးဖင့်နေခဲ့ရ

ပါတယ်။ သွေးစုပ်နေတဲ့ မျှော့တစ်ကောင်ကို အတင်း ဆွဲမခွာသင့်ပါဘူး။ အဲဒီလိုလုပ်ရင် သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်းကသာ ပြတ်ပါသွားပြီး ခေါင်းပိုင်းကတော့ လူအသားထဲမှာ သွေးစုပ်မပျက် ကျန်နေပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် မျှော့တွယ်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ပိုးမွှားနှင့်ဆေးကို သုံးချင်သုံး၊ ဒါမှမဟုတ် စီးကရက်မီးနဲ့ ရှိခနဲမြည်အောင် မျှော့ကိုယ်ကို တို့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ သွားခဲ့တဲ့ တောလမ်းတစ်ခုလုံးမှာ သံဆူးချွန် ထောင်ချောက်တွေ၊ ဝါးငုတ်ချွန်တွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ ဆူးတွင်း ထောင်ချောက်တွေ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတစ်ယောက် ဆူးချွန်နှင့်ခဲ့မိတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့လူတွေအထဲက ဒဏ်ရာ အနာတရဖြစ်မှု ပထမဦးဆုံး ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ ဒုက္ခမျိုးစုံ ရင်ဆိုင်ခံစားနေရပေမယ့်လည်း သည်ခရီးကြမ်းနှင့်ရတာကို ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှားနေမိပါသေးတယ်။ သည်ခရီးကြမ်းဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ခန့်ခွဲရည်ရှိမှုကို စမ်းသပ်ခဲ့ပါတယ်။ အားပြည့်လာလိုက်၊ ပင်ပန်းနွမ်းနယ် သွားလိုက် တစ်လှည့်စီ ဖြစ်နေပေမယ့်လည်း ကျွန်တော် တက်တက်ကြွကြွ ရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့စစ်ကြောင်းဟာ တစ်မိုင်နီးပါး ရှည်ပါတယ်။ လူ ၄၀၀ ပါဝင် ပေမယ့် အသံတစ်ချက်ကလေးမှ မထွက်ရအောင် သတိထား နေကြရပါတယ်။ တောတွင်း မှာရှိတဲ့ ကျေးငှက်တွေနဲ့ မျောက်တွေရဲ့ ဘာသာဘာဝအလျောက် တွန်ကျူးအော်မြည် သံကလွဲရင် ဘာမှ မကြားရအောင် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ်နေရပါတယ်။ ခြေလှမ်းတိုင်း အထူး သတိထားနေရတာမို့ ခရီးလည်း သိပ်မတွင်လှပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ စခန်းချကြတဲ့အခါမှာတော့ တစ်နေ့လုံး ခြေကျင်ခရီးနှင့်ခဲ့စဉ်က တိတ်ဆိတ်နေခဲ့ကြသမျှ ပွက်လောရိုက်ပြီး ဆူဆူညံညံ အသံတွေထွက်လာ ပါတော့တယ်။ ဗီယက်နမ်ရဲဘော်တွေက မီးတွေ ဖိုပါတယ်။ မီးပုံက မီးတောက်တွေ မြင့်တက်လာ တာနဲ့အတူ မီးခိုးငွေ့တွေကလည်း မိုးယံကို လွင့်တက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ရဲ့ ညစာအတွက် အသတ်ခံရတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အော်သံဟာလည်း နားကို ငြီးနေပါရော။ မီးပုံရဲ့ ပတ်လည်မှာ ဝိုင်းထိုင်ပြီး ဇွန်းသံ၊ ပန်းကန်သံတွေ ဆူညံနေတဲ့ကြားက စားရင်း သောက်ရင်း အချင်းချင်း စကားပြောသံတွေဟာလည်း ပွက်လောရိုက်နေပါတယ်။ ခုလို အချိန်မျိုးမှာ သူတို့တွေကို တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်နေကြဖို့ ဘယ်လိုမှ ပြောလို့ မရပါဘူး။ သည်လို ဆူညံသံ၊ မီးပုံတွေက မီးရောင်နဲ့ မီးခိုးငွေ့တွေဟာ ကျွန်တော်တို့စခန်းရှိရာ အရပ်ကို မိုင်များစွာ အကွာအဝေးဆီ မြင်တွေ့အောင် ပြသနေသလိုပါပဲ။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ လက်ဖက်ရည်သောက်၊ မီးပုံတွေကမီးကို ငြိမ်းသတ်၊ စားအိုး စားခွက်တွေကို ဆေးကြောပြီးတဲ့နောက်မှာ တိတ်ဆိတ်စွာ ခရီးဆက်ကြပြန်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့ တိုက်ကင်းထွက်လာခဲ့ပြီး ခြောက်ရက်မြောက်နေ့၊ မတ် စောက်တဲ့ တောင်စောင်းတစ်ခုအတိုင်း ဆင်းသက်နေတုန်း တိုက်ပွဲတစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်က ခြေလျင်စစ်ကြောင်းရဲ့နောက်ဘက် လေးပုံတစ်ပုံလောက်မှာ ရှိနေတယ်။ သည်နေရာဟာ စစ်ရေးအကြံပေးတွေရဲ့ သမားရိုးကျ နေရာပါပဲ။ မိုးစောစော

က ရွာထားတဲ့အတွက် တောလမ်းဟာ ရှေ့ကသွားတဲ့စစ်သားတွေ နင်းထားလို့ ဗွက်ထနေပါတယ်။ ခါတိုင်းလိုပဲ ရှေ့နောက် တစ်ယောက်ချင်း တန်းစီသွားနေကြပါတယ်။ အကယ်၍ ဗီယက်ကောင်းတို့အနေနဲ့ ထိပ်ဆုံးကလူကို ပစ်ခတ်ရင် ခြေလျင်စစ်ကြောင်း တစ်ခုလုံး ရပ်တန့်သွားစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ကြောင်းတစ်ကြောင်းတည်း မထားဘဲ သုံးလေးကြောင်း ခွဲထားဖို့ ဟူးကို အကြိမ်ကြိမ် ကျွန်တော်အကြံပေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တောကလည်းနက်၊ တောလမ်းကလည်း တချို့နေရာတွေမှာ ကျဉ်းလွန်းနေတာကြောင့် ဟူးဟာ ကျွန်တော်ပေးတဲ့ အကြံကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးလေးနဲ့ လျစ်လျူရှုခဲ့ပါတယ်။

ချောင်းကလေးတစ်ခုကို ကျွန်တော်ဖြတ်ကူးစအချိန်မှာ တဖြောက်ဖြောက်နဲ့ အသံတွေကို အဆက်မပြတ် စတင်ကြားလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ပစ်နေပါပြီ။ ဒါပထမဆုံးအကြိမ် ကြုံဖူးခြင်းပါပဲ။ ရိုင်ဖယ်သံနဲ့ စက်ကလေးသံလို့ ခန့်မှန်းမိပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ရှေ့ဘက်အထက်နားဆီက စူးစူးဝါးဝါးနဲ့ အော်လိုက်သံတစ်သံ ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ရဲဘော်တွေဟာ အော်ဟစ်ပြီး ဝရန်းသုန်းကားနဲ့ ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကိုယ့်ရဲ့ ကြောက်စိတ်ကိုချိုးနှိမ်ပြီး ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို စုံစမ်းဖို့ ရှေ့ကို ပြေးသွားခဲ့ပါတယ်။ စစ်ကြောင်းရဲ့ ထိပ်ဘက်ဆီကိုရောက်သွားတဲ့အခါ အော်ဟစ်ငြီးတွားနေတဲ့ ရဲဘော်တစ်ဦးကို တခြားဗီယက်နမ်စစ်သားတွေ ဝိုင်းအုံကြည်ရှုနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဆေးတပ်သားတစ်ဦးကလည်း အနားမှာ ခူးထောက်လျက်သား၊ ပြီးအေအာရီဗီအင်နံတပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးက ချောင်းစပ်ဆီကို လက်ဟန်ခြေဟန်နဲ့ ညွှန်ပြပါတယ်။ ကြည့်လိုက်တော့ ရဲဘော်တစ်ဦး ကုန်းပြီး လဲကျနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဦးခေါင်းဟာ ဘေးကိုလည်နေပြီး ချောင်းရေတွေက မျက်နှာပေါ် တသွင်သွင်စီးနေပါတယ်။ အသက်မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံလိုက်ရတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ အကျအဆုံး ရှိခဲ့ပေမယ့် ရန်သူကိုတော့ မြင်တောင် မမြင်လိုက်ရပါဘူး။ ပထမတိတ်ဆိတ်နေတယ်။ ဒီနောက်သေနတ်သံတွေ ထွက်လာတယ်။ ဝရန်းသုန်းကားဖြစ်လိုက်၊ သေကြ၊ ကြေကြ၊ ပြန်တိတ်ဆိတ်သွားပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံး မိနစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။

တောကြီးမျက်မည်းထဲမှာ လူသေအလောင်းကို ဘာလုပ်ကြမလဲ။ ဗီယက်နမ်တို့ကတော့ အလောင်းကို ခေါင်းစွပ် မိုးကာနဲ့လိပ်လိုက်ပြီး ဝါးပိုးဝါးတစ်လုံးမှာ ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ချည်နှောင်ပါတယ်။ နယ်မြေဟာ ကျောက်ဆောင်ထူထပ်လွန်းလို့ သည်စစ်သားရဲ့အလောင်းကို မြေမြှုပ်လို့မရဘူးလို့ ဗိုလ်ကြီးဟူးက ကျွန်တော့်ကို ရှင်းပြပါတယ်။ ဒါအပြင် သေဆုံးသူကို သူ့ရဲ့ဇာတိရပ်ရွာဆီ ပြန်ပို့တာဟာ ဗီယက်နမ် ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဓလေ့တစ်ခုလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒဏ်ရာရနေတဲ့ ရဲဘော်ကိုတော့ ထမ်းစင်ပေါ်တင်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဗီယက်နမ်တွေဟာ အဝတ်အစားတွေကို ငြိတွယ်တတ်တဲ့ ပင်ပျော့ပျက်တွေကို ဖြတ်သန်းပြီး ကုန်းမြင့်ပိုင်းဆီရောက်တဲ့အထိ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝန်စည်စလယ်နှစ်ခုကို အလှည့်ကျ ထမ်းပိုးခဲ့ကြပါတယ်။ တောင်ကုန်းပေါ်ရောက်တော့ ဆက်သွယ်

ရေးရဲဘော်ဟာ သယ်ဆောင်လို့ရတဲ့ အေအင်နံ၊ ဂျီအာရ်စီအမျိုးအစား လက်လှည့် ရေဒီယို ကလေးနဲ့ ကျဆုံးသူနဲ့ ဒဏ်ရာရသူတို့ကို ပြန်သယ်ဖို့ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးကို ခေါ်ယူလိုက် ပါတယ်။ ရေဒီယိုက အတော်ရှေးကျနေပါပြီ။ သတင်းပို့တဲ့အခါ မော့စသင်္ကေတတွေနဲ့ တဒက်ဒက်ရိုက်ပြီး ပေးပို့ရတယ်။ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ရာက အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ် အတွင်းမှာ သတင်းတွေကို သံကြိုးနဲ့ ရိုက်ပို့တဲ့နည်းအတိုင်းပါပဲ။

အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် တိုတောင်းလှတဲ့ အချိန်အတွင်းမှာ အိပ်ချ်- ၃၄ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးရဲ့ ပန်ကာရွက် ရိုက်ခတ်သံကို ကြားလိုက်ရတယ်။ သည်နောက် မြေကွက်လပ်ဆီ တဖြည်းဖြည်း နိမ့်ဆင်းလာတာကို ကျွန်တော်မြင်ရပါတယ်။ ဗီယက်နမ် တို့ဟာ ဒဏ်ရာရခဲ့တဲ့စစ်သားနဲ့ ကျဆုံးစစ်သားရဲ့အလောင်းကို ရဟတ်ယာဉ်ပေါ် တင်ပေး လိုက်ကြတယ်။ သည်နောက် ရဟတ်ယာဉ်ဟာ မြင်ကွင်းကနေ အမြန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွား ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ချည်းပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတော့တယ်။

ညရောက်လာပါတယ်။ ကုန်းမြင့်ပိုင်းကိုရွေးပြီး ကျွန်တော်တို့ စခန်းချပါတယ်။ ချိုင့်ဝှမ်းမြေခိုမိပိုင်းထက် အခုလို အမြင့်ပိုင်းက ပိုပြီး လုံခြုံမှုရှိလို့ပါပဲ။ စခန်းချပြီးဟေ့ ဆိုတာနဲ့ အိုးသွက်သံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့ အော်သံ၊ လူတွေ အော်ဟစ် ပြောဆိုသံတွေနဲ့ ဆူညံပြီးနေသလို မီးဖိုမီးတွေလည်း တဟုန်းဟုန်း တောက်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ပါလာတဲ့ ကျောပိုးအိတ်၊ ကာဘိုင်သေနတ်နဲ့ ချွေးစေးတွေကပ်နေတဲ့ သံခမောက်တွေကို မြေပြင်ပေါ်ပစ်ချလိုက်ပြီး ကိုယ်ကိုလည်း မြေကြီးပေါ်ကို ခြေပစ်လက်ပစ် လှဲချလိုက်ပါ တယ်။ ကျွန်တော် စိတ်ရောလူရော နွမ်းနယ်နေပါပြီ။ အရင်ကလို စိတ်ပေါ့ပါးပါးပါး သွက်သွက်လက်လက် မရှိတော့ပါဘူး။ အသက် ၂၅ နှစ်အရွယ် ကြွစောင်းစောင်း အမေ ရိကန် လူငယ်တစ်ဦးရဲ့ စိတ်လန်းဆန်း တက်ကြွနေခဲ့မှုတွေဟာ သေနတ်တစ်ချက် ပစ် လိုက်တာနဲ့ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါပြီ။ သည်ကနေ ရဲဘော်တစ်ဦး ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ မနက် ဖြန်ရော သည်ကနေ့လိုအဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံနိုင်ပါသေးတယ်။ သန့်ဘက်ခါလည်း သည်လိုပါပဲ။ ဒါဟာ စနေနေ့၊ နေ့လယ်ခင်းမှာ ကြည့်နေရတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကား မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ တကယ် စစ်ပွဲပါ။ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလွန်းလှပါတယ်။

တောင်ပေါ်ဒေသ ညဘက်တွေမှာ အအေးပိုတတ်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ညရဲ့ အပူချိန်တွေမှာ ၄၀ ဒီဂရီလောက်အထိ ကျဆင်းသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ရဲ့ လေမွေ့ရာကိုလေဖြည့်ပြီး မြေပြင်ပေါ်မှာချလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အိပ်ရာလိပ်ကို သည် မွေ့ရာပေါ် ဖြန့်ပြီး ထပ်ခင်းပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ချမ်းလွန်းလို့ ခိုက်ခိုက် တုန်ဖြစ်နေ တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အိပ်ရာဝင်ပါတော့တယ်။ မနက်ဖြန်ရယ်၊ နောက်ထပ် မနက်ဖြန်ပေါင်း များစွာရယ်ကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ကျွန်တော် အားတင်းထားရပါလိမ့်မယ်။ မနက်ဖြန်တွေ အလီလီ ပေါင်းလို့ တစ်နှစ်ပြည့်တဲ့ အထိပါပဲ။ အထီးကျန် အဖော်မဲ့မှု ဒဏ်ကို အကြီးအကျယ် ကျွန်တော် ခံလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှု တွေကို ပြောပြရမယ့်လူ မရှိတော့ ပိုဆိုးပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အမေရိကန် စစ်ရေးအကြံပေး၊ အရာရှိတစ်ဦး။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ထဲက အခြားသူတွေက ကျွန်တော့်ကို သူတို့ကို အားပေးနိုင်မယ်သူ၊ လမ်းညွှန်မှုပေးနိုင်မယ်သူလို၊ မြင်နေကြပါတယ်။ မြေတဲဘင်းနင်းတုန်းက သင်ခဲ့ဖူးတာ တစ်ခုကို သွားသတိရမိပါတယ်။ “စစ်သားတစ်ဦး အနေနှင့် သေဖို့ အသင့်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသည်ကိုတော့ ဘယ်တော့မှ သိလိမ့်မည် မဟုတ်”။ ကျွန်တော်ကတော့ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာကို သိချင်နေမိပါတယ်။ ကျွန်တော် အိပ်ပျော်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။

အိပ်ရာကနိုးတော့ မျက်နှာပေါ်မှာ နေရောင်ကျနေပါပြီ။ ထူးထူးခြားခြား ခွန်အားတွေ ပြည့်ဝလာသလိုပါပဲ။ လူတစ်ဦး သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်သက်သာရာ ရခဲ့မိပါတယ်။ တိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားလို့ ကျဆုံးသွားတဲ့ ရဲဘော် ရဲဘက်တွေအတွက် ပူဆွေးနေတုန်းမှာ သည်ခံစားမှုမျိုး လူတိုင်းခံစားရတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိလာရပါတယ်။ မနက်ဖက်ကျရင် အခြေအနေတွေ သည်လောက်ဆိုးမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့အသိကြောင့် မှောင်မိုက်တဲ့ ညပေါင်းများစွာကို ကျွန်တော် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အထုပ်အပိုးပြင်ပြီး ချိုင့်ဝှမ်းတစ်လျှောက် ခရီးဆက်ခဲ့ကြပြန်ပါတယ်။ နောက်တစ်နာရီ အကြာမှာ ဒုတိယအချီ ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခံရပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ အထိအခိုက် အကျအဆုံး မရှိခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော်ဟာ အေအာရ်ဗွီအင်န်တို့နဲ့ လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ သူတို့လို ယူနီဖောင်းကိုဝတ်ပြီး သူတို့လို ကျောပိုးအိတ်ကို ကျောမှာပိုးခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ကြီး ရာထူးအဆင့်ကို ဖော်ပြတဲ့ ပခုံးပေါ်က အချောင်းတွေကိုလည်း ရုပ်အင်္ကျီရဲ့ ရှေ့ဘက်မှာ ပြောင်းတပ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေက ဖုံးကွယ်ထားပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့အသားအရောင်က တစ်ပန်းသာစေခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်တွေနဲ့ အသားအရောင် တူနေလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကို ကိုင်းပြီး လမ်းလျှောက်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဟူးရဲ့ ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေနဲ့ မြုန်းခနဲ ဆို ခွဲခြားလို့ရမယ် မထင်ပါဘူး။

မြေတဲဘင်းနင်း သင်တန်းကျောင်းမှာ ဆရာတွေ သင်ကြားခဲ့ဖူးသလို ကျွန်တော်ဟာ သွားလေရာမှာ ခဲတံတစ်ချောင်းနဲ့ မှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ် အမြဲယူဆောင်လေ့ရှိပါတယ်။ မှတ်စုစာအုပ်က အစိမ်းရောင်ဖြစ်ပြီး အစိုးရက ထုတ်ပေးထားတာပါ။ စာအုပ်ရဲ့ ရှေ့ဖုံးပေါ်မှာ အထွေထွေမှတ်စုများလို့ ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ စာအုပ်အရွယ်အစားက ကျွန်တော့်ရုပ်အင်္ကျီအိတ်ကပ်နဲ့ အတော်ပါပဲ။ ချွေးနဲ့ ကော်ဖီအစွန်းအကွက် တွေကြောင့် အခုတော့ စာအုပ်ရဲ့ မူလအရောင် မရှိတော့ပါဘူး။ နေ့စဉ် ဖြစ်ပျက်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှကို သည်စာအုပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်ရေးမှတ်ခဲ့ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်မှာ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဟာ လူမနေတော့တဲ့ မွန်တက်နံဒ်စ်ရွာတစ်ရွာကို မမျှော်လင့်ဘဲ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့ ရွာအနီး ချဉ်းကပ်လာတာနဲ့ ရွာသူ ရွာသားတွေအားလုံး ထွက်ပြေးသွားကြပြီး မပြေးနိုင်တဲ့

အဘွားအိုတစ်ဦးပဲ ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ သက်ငယ်မိုးထားတဲ့ တဲတွေကို ကျွန်တော်တို့ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ပါတယ်။ အေအာရီဗီအင်န်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ ပြောင်းဖူးခင်းတွေ၊ ကြက်သွန်ခင်းတွေအပြင် မွန်တက်နဒ်စ်တို့ရဲ့ ပင်တိုင် အစားအစာဖြစ်တဲ့ အာတာလွတ်စိုက်ခင်းတွေကိုပါ မချန်ဘဲ အကုန်သိမ်းကျူးပြီး လှံစွပ်တွေနဲ့ မွေ့ရမ်းထိုးကော်ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့တယ်။ သီးနှံတချို့ကိုတော့ ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့ ရိက္ခာအဖြစ် ချန်ထားလိုက်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ သည်လိုမျိုး အဖျက်အဆီးလုပ်ငန်းဟာ ပိုပြီး အဆင့်အတန်း မြင့်လာပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်တွေက သီးနှံဖျက် ဓာတုဆေးရည်တွေကို ငါးဆယ်ငါး ဂါလံဝင် တိုင်ကီတွေနဲ့ ချပေးတယ်။ တိုင်ကီတွေထဲက ဆေးရည်ကို နှစ်ဂါလံခွဲဝင် လေထိုးတံပါတဲ့ ဆေးဖြန်းဘူးတွေထဲ ခွဲထည့်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ မီးသတ်ဆေးဘူးတွေနဲ့တူပြီး ဆေးဖြန်းပြီး မိနစ်ပိုင်းအကြာမှာ အပင်တွေဟာ အရင်ဆုံး အညိုရောင်ပြောင်းတယ်။ နောက် ညှိုးရော်ပြီး ခြောက်သွေ့သွားကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဘာကြောင့် အိမ်တွေကို မီးရှို့၊ ကောက်ပဲသီးနှံတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ရသလဲ။ ဟိုချီမင်းပြောခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတစ်ခွန်း ရှိပါတယ်။ ပြည်သူလူထုဟာ သူပုန် သူကန်တွေကျက်စားရာ ပင်လယ်နဲ့တူတယ်တဲ့။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဓိကပြဿနာက ပြည်သူလူထုအထဲက ဘယ်သူက ကိုယ့်လူလဲ၊ ဘယ်သူဟာ ကြားလူဆိုတာကို ခွဲခွဲခြားခြား သိနိုင်ဖို့ပါပဲ။ ဒါကိုအဖြေရှာတဲ့နေရာမှာ ပင်လယ်တစ်ပြင်လုံး ဘာငါးမှ မနေနိုင်အောင် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်တိုက်ခြင်း ဒဿနမှာ ရန်သူကို ပစ်သတ်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ငတ်မွတ်ပြီး သေအောင်လုပ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာများကွာခြားချက် ရှိလို့လဲ။ အဲဒီတော့ ပဲလော်ကြားက ဆားဖြစ်နေရှာတဲ့ မွန်တက်နဒ်စ်တို့ခမြာ သူတို့အိမ်တွေကို မီးရှို့ခံရ၊ ဝမ်းစာသီးနှံတွေကိုလည်း ဖျက်ဆီးခံရတဲ့အခါမှာ မိမိရဲ့ဝမ်းရေးအတွက် တောင်ဗီယက်နမ်တို့အပေါ် အားကိုးလာကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အေရှောင်းလိုစခန်းမျိုးမှာ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်သမား မွန်တက်နဒ်စ်တွေကို ဘာကြောင့် တွေ့နေရတယ်ဆိုတာ အခုတော့ ရှင်းသွားခဲ့ပါပြီ။ အစိုးရကို မှီခိုအားကိုးလာအောင် လုပ်ပြပြီး သူတို့ကို ကိုယ့်ဘက်ပါ အောင်လုပ်တာပါပဲ။ သည်မြေစာပင်တောင်တန်းသားတွေအဖို့ အေအာရီဗီအင်န်တို့၊ ဗီယက်ကောင်းတို့၊ ဒါမှမဟုတ် အမေရိကန်တို့ဆိုတာတွေကို လေသံတောင် ကြားချင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိမ်တွေမီးရှို့၊ သီးနှံတွေ ဖျက်ဆီး စတဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို အခုပြန်တွေးကြည့်မိရင် ကြက်သီးထလောက်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် ဟိုတုန်းကတော့ ငယ်ကလည်းငယ်၊ အထက်က အကြီးအကဲတွေရဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ကို ယုံကြည်နာခံဖို့ လေ့ကျင့်ပေးထားတာမို့ ကျွန်တော်တို့လုပ်ခဲ့တာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုမှ စိတ်အနှောင့်အယှက် မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ပုန်ကန်ထကြွမှုကို တန်ပြန်ထိုးနှက်တာပဲလို့ မြင်ပါတယ်။ လယ်သမားတွေရဲ့ ကောက်ပဲသီးနှံတွေကို ဖျက်ဆီးလိုက်တာဟာ ဗီယက်ကောင်းတွေရဲ့ ထမင်းအိုးကို ရိုက်ခွဲပစ်လိုက်တာနဲ့ အတူတူပဲ။ ဗီယက်ကောင်းကို မြောက်ဗီယက်နမ်က ကူညီ

ထောက်ပံ့နေတယ်။ တစ်ခါ မြောက်ဗီယက်နမ်တို့ကို မော်စကိုနဲ့ ဘေဂျင်းမြို့တော်တို့က ကျောထောက်နောက်ခံပြုကြတယ်။ သူတို့ဟာ ကမ္ဘာတလွှား လွတ်လပ်မှုနဲ့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ အားပြိုင်လွန်ဆွဲပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရန်သူတော်ကြီးတွေပဲ။ သည်လို အတွေးမျိုးတွေကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေဟာ အဲဒီခေတ် အဲဒီအခါကတော့ အဓိပ္ပာယ်ရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၃ ရက်၊ စနေနေ့ရက်စွဲနဲ့ သည်လို ရေးထားခဲ့ပါတယ်။ “မိုးရွာ၊ အသင့်အတင့်၊ စစ်ရဟတ်ယာဉ် အိပ်ချီ-၃၄၊ ကျဆုံး နှစ်ဦး၊ ဒဏ်ရာရ တစ်ဦးတို့ကို သယ်ဆောင်၊ ဗီစီ ၁၂၃၅ ခန့်က အဆက်မပြတ် ပစ်ခတ်”။ သည်တိုတောင်းတဲ့ မှတ်ချက်တွေဟာ ယူကျုံးမရစရာ အဖြစ်အပျက်တစ်ရပ်ကို ဖော်ပြနေပါတယ်။ အဲဒီရက်မတိုင်ခင် တစ်ရက်က ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေအထဲမှာ သေကြေထိခိုက်မှုတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ရက်မှာ သည်သေကြေဒဏ်ရာရသူတွေကို ပြန်သယ်ဖို့ အခြေစိုက်စခန်းကို ရေဒီယိုနဲ့အကြောင်းကြားဆက်သွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ရောက်လာတဲ့ ရဟတ်ယာဉ်အတက်အဆင်း မြန်စေဖို့ ရပ်နားနေစဉ်အတွင်းမှာ အကာအကွယ် ပေးနိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကုန်းမြင့်ပိုင်းမြေပြန့်ဆီကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ မကြာခင်မှာ အမေရိကန် မရိန်းစ် ရဟတ်ယာဉ်နှစ်စင်းကို မြင်လိုက်ရပါတယ်။ တစ်စီးက ကောင်းကင်မှာဝဲနေတုန်း တစ်စီးက သတ်မှတ်နေရာကို ဆင်းလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဒဏ်ရာရရဲဘော်တွေနဲ့ အလောင်းတွေကို အမြန်ဆုံးတင်ပေးပြီး ပြန်ထွက်နိုင်ဖို့ ပိုင်းလော့ကို အချက်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ရဟတ်ယာဉ်တံခါးမှာရှိတဲ့ လူငယ် မရိန်းတပ်သားတစ်ဦး အမ်-၆၀ စက်သေနတ်တစ်လက်ရဲ့ နောက်ဘက်မှာ ဝပ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ သူက ကျည်ကာ ချိုင်းပြတ် အင်္ကျီတစ်ထည်ကို အပေါ် ရှပ်အင်္ကျီမပါဘဲ ဝတ်ဆင်ထားပါတယ်။ ဗလာကျင်းနေတဲ့ သူ့ရဲ့လက်မောင်းနှစ်ဖက်မှာ ဆေးမင်ကြောင် အရုပ်တွေနဲ့။

ရဟတ်ယာဉ်တက်သွားတဲ့ တစ်ခဏမှာပဲ တောတွင်းကမမြင်ရတဲ့ ဗီယက်ကောင်းတွေဟာ ရဟတ်ယာဉ်ကို စတင်ပစ်ခတ်ပါတယ်။ ပိုင်းလော့ဟာ စက်ကုန်ဖွင့်ပြီး ရဟတ်ယာဉ် အပေါ်ကို တည့်တည့်မတ်မတ် ပျံတက်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းတဲ့ နေရာတစ်ဝိုက် လုံခြုံရေးတာဝန်ယူထားတဲ့ အေအာရ်ဗီအင်န်တပ်သားတွေက လည်း တောတွင်းကို ပြန်ပစ်ခတ်ကြပါတယ်။ ဘာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို နားလည်သဘောပေါက်လိုက်ပြီး ကျွန်တော်ဟာ အထိတ်တလန့်နဲ့ ကြည့်နေမိပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ပတ်ဝန်းကျင် တောရဲ့အစပ် လုံခြုံရေးချထားတဲ့ နေရာက သေနတ်ပြောင်း မီးပွင့်သွားတာကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်က စက်သေနတ်နောက်မှာ ဝပ်နေတဲ့ မရိန်းတပ်သားလေးဟာ ဗီယက်ကောင်းတွေလို ယူဆပြီး သူ့ရဲ့ စက်သေနတ်နဲ့ ဒလစပ်ပစ်ပါတော့တယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ တစ်ဝီဝီစက်သံ တောင်ကြောပေါ်မှာ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အခါမှာ စူးစူးဝါးဝါး အော်ဟစ်သံတွေကို ကျွန်တော်ကြားလိုက်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုတ်ရုတ်သံသံ ဖြစ်နေတဲ့နေရာဆီ ကျွန်တော် ဒုံးစိုင်းသွားခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်ရဲဘော်

တစ်ဦးဟာ ကျည်ဖောက်ထွက်သွားလို့ တွဲလောင်းကျလုဖြစ်နေတဲ့ သူ့ရဲ့ ယာဘက်လက် ကောက်ဝတ်ကို ကိုင်မထားရင်း ခါးကိုကုန်းထားတယ်။ အခြား ရဲဘော်နှစ်ဦးကတော့ စင်းစင်း သေနေပါပြီ။ ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်နေကြပါတယ်။ နာနာကြည်းကြည်း ဖြစ်နေပုံပါပဲ။ ပြီးတော့ အလွန်အံ့သြပြီး ထိတ်လန့်နေကြတယ်။ “ဘာကြောင့် သည်လိုလုပ်ရသလဲ” “တို့ကို ဘာကြောင့်ပစ်ရသလဲ” လို့ တပ်ကြပ်ကြီး တစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို မေးလာတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ အဖြေမရှိပါဘူး။ စစ်ဆိုတာ ငရဲပါပဲ။ ဆိုးဆိုးရွားရွားတွေ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဖြစ်အပျက်မတိုင်ခင်က သည်လူတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုကို ကျွန်တော် ခပ်မှန်မှန်လေး ရရှိထားနေပါပြီ။ သေခြင်းတရားနဲ့ အမြဲရင်ဆိုင် နေကြရတဲ့ သူတို့ရဲ့ နေ့စဉ်တိုက်ပွဲတွေမှာ ကျွန်တော်ဟာ နောက်ယောင်ခံ တိုးရစ် ခရီးသည် တစ်ဦး အနေအထားထက် ပိုလာခဲ့ပါတယ်။ ဟော အခုတော့ ကြည့်ပါဦး။ သည် မဟာအမှားတော်ပုံ ကြီးကြောင့် ကျွန်တော့်အပေါ်မှာထားရှိတဲ့ သူတို့ရဲ့ ယုံကြည်ချက် တွေဟာ ပျက်ပြားသွားပါပြီ။ အဲဒီညက ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေရဲ့ မျက်နှာပေါ်က သစ္စာ ဖောက်တစ်ယောက်ကို ကြည့်တဲ့ အကြည့်မျိုးတွေကို ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှ ဖျောက်ဖျက်လို့ မရခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ နေ့စဉ်လိုလို ချုံခိုတိုက်ခိုက်မှုကို ခံခဲ့ကြရပါတယ်။ မနက်ပိုင်းတွေမှာ ပိုလို့အဖြစ်များပါတယ်။ အထိအနာဆုံးကတော့ ရှေ့ပြေးကင်းထောက် ပွိုင့် အဖွဲ့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ထိရင်လည်း ညီတူညီမျှထိရအောင် တပ်ခွဲတွေကို အလှည့်ကျ ပွိုင့်တာဝန်ကို ယူစေပါတယ်။ ပွိုင့်အဖွဲ့က ရဲဘော်တွေကို ကျည်ကာဝတ်ခိုင်းဖို့ ကျွန်တော်က ဟူးကို ထပ်တလဲလဲ သတိပေးခဲ့တယ်။ ကျည်ကာလို့သာ ခေါ်ရတယ်။ အမည်နဲ့ တခြား စိပါပဲ။ တကယ်တော့ နိုင်လွန်ချည်သက်သက်ကို ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် သိပ်သိပ်သည်း သည်းနဲ့ ယှက်လိမ်ပြီး ရက်ထားတဲ့ နိုင်လွန်အင်္ကျီပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အကာအကွယ်တော့ ပေးပါတယ်။ သူ့လူတွေဟာ လူလုံးလူဖန် ညက်တယ်။ အင်္ကျီတွေက လေးပြီး သက် သောင့်သက်သာလည်း မရှိဘူးလို့ ဟူးက ဆင်ခြေကန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ကတော့ ဆက်ပြီး သူ့ကို နားပူခဲ့ပါတယ်။ နာလွန်းလို့ လူးလို့မိနေတဲ့ သေနတ်မှန်ထားတဲ့ သူ့ရဲဘော်တစ်ယောက်ကို နောက်တစ်ကြိမ် မြင်ရတော့မှ ပွိုင့်အဖွဲ့သားတွေကို ကျည်ကာဝတ်ခိုင်းဖို့ ဟူးဟာ သဘောတူခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ တိုက်ကင်းလှည့်ခဲ့တာ အချိန် နှစ်လနီးပါး ကြာခဲ့ပါပြီ။ သည်အတောအတွင်းမှာ ရဲဘော်တွေ ဒဏ်ရာရတာတွေ့ခဲ့သလို ကျဆုံးသွားတာကိုလည်း မြင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရန်သူတွေကိုတော့ မတွေ့ရသေးပါဘူး။ သူ့ဘက်ကိုယ်ဘက် အပြန်အလှန် ပစ်ကြခတ်ကြပြီးတဲ့အခါမှာ သေနတ်သံ ထွက်ပေါ်လာရာဘက်ကို ဦးတည် ပြီး မမြင်ရတဲ့ရန်သူနောက်ကို ကျွန်တော်တို့လိုက်ကြတယ်။ တစ်ခါတလေ ရန်သူရဲ့ သွေးစသွေးနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ ကျွန်တော့်မှတ်စုထဲမှာ “ဗီစီ ဒဏ်ရာရ၊ သို့သော် မသေချာ” ဆိုတဲ့ မှတ်ချက်မျိုးကို ကျွန်တော် တာဝန်ကျေကျေ မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်

ရေးခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့ ချုံခိုတိုက်ခိုက်တာကို ထပ်ခဲရပြီးတဲ့နောက်မှာ အေအာရီဗီအင်န် တပ်သားတွေဟာ ယီးတီး ယောင်တောင်နဲ့ ရပ်နေကြလို့ ကျွန်တော် ဒေါသထွက်ခဲ့ရပါတယ်။ ဖျေတ်ဘင်းနင်း လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းက သင်ကြားပေးလိုက်တဲ့ ရှောင်ရမယ့် အချက် တစ်ချက် ဗြူးခနဲ ခေါင်းထဲဝင်လာပါတယ်။ “ရပ်ကြည့်မနေနဲ့၊ တစ်ခုခုလုပ်” ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ဗီယက်နမ် စစ်သားတွေဘက်လှည့်ပြီး “ကဲ ငါ့နောက်လိုက်ခဲ့ကြ” လို့ တအား ကြုံးအော်ရင်း သွေးကွက်တွေကို ခြေရာခံပြီး တောထဲကို ပြေးဝင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဘက်ကို တစ်ချက်ငဲ့ကြည့်လိုက်မိတော့မှ ကျွန်တော့်နောက်ကို ဘယ်သကောင်သား တစ်ဦးတလေမှ မလိုက်လာကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။

“ကပ္ပတိန် ပြန်လာခဲ့” အားလုံးက ကျွန်တော့်ကို ဝိုင်းအော်ကြတယ်။ ဟူးအဖို့ မျက်နှာပျက်စရာအကောင်းဆုံးက သူ့ရဲ့ အမေရိကန် ဆုံးရှုံးသွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ခြေရာခံနေတာဟာ တောဝက်တစ်ကောင်ရဲ့ သွေးကွက်ဖြစ်နိုင်ပြီး ဗီယက်ကောင်း တွေရဲ့ လှည့်ကွက်တစ်ခုဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေက သတိပေးကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခံရပြီး ဘယ်မှာမှန်းမသိတဲ့ မမြင်ရတဲ့ ရန်သူ ကြောင့် နေ့တိုင်းရဲဘော်တွေ ကျဆုံးနေရတာကို ကျွန်တော် ဒေါသဖြစ်မိပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့အတွက် ဘာများ အကျိုးရှိသလဲလို့ မကြာခဏ တွေးမိပါတယ်။ သူတို့အပေါ်မှာ စာနာမှု ရှိတဲ့ သူတို့ကို သစ္စာဖောက်ရမှာကြောက်တဲ့ ဒေသခံ တောင်သူလယ်သမားတွေနဲ့ အတူ ရောနှော ကိုယ်ရောင်ဖျောက်နေတဲ့ ရန်သူတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုတိုက်ခိုက်မလဲ။ အောင်မြင်မှုကို ဘယ်လိုတိုင်းတာမလဲ။ စစ်မျက်နှာလည်းမရှိ။ ဆုံးရှုံးစရာ၊ သိမ်းပိုက်စရာ နယ်မြေလည်း မရှိ။ ဘယ်ကိုမှ ဦးမတည်တဲ့ တောလမ်းပေါ်မှာပဲ အဆုံးမရှိ သွေးထွက် သံယိုမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ရင်း တပင်တပန်း လျှောက်နေရတာ ဘာအဓိပ္ပာယ် ရှိသလဲ။

မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့မှာတော့ အခိုက်အတန့် မိုးစဲခဲ့လို့ ကြည်ကြည်လင်လင် ရှိလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခရီးစတင်ထွက်ခဲ့ပြီး တစ်နာရီမပြည့်ခင်မှာ ရန်သူဘက်က စပစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်ကြောင်းဦးပိုင်းဆီက တုံ့ပြန်ပစ်ခတ်သံကိုလည်း ကြားရပါတယ်။ တစ်ခဏလောက် အပြန်အလှန် ပစ်ခတ်ကြပြီးတဲ့နောက် ထုံးစံအတိုင်းပဲ ရုတ်တရက် တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သွားပြန်တယ်။ ဒါပေမယ့် သည်တစ်ကြိမ်မှာ ဒဏ်ရာရခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲဘော်တွေရဲ့ အော်သံ၊ ဟစ်သံ၊ ညည်းတွားသံတို့ မပေါ်ထွက် လာပါဘူး။ အဲဒီအစား တသောသောရယ်မောသံကိုပဲ ကြားခဲ့ရပါတယ်။ မကြာခင် အေအာရီဗီအင်န် ရဲဘော်နှစ်ဦး ကျွန်တော့်ဆီရောက်လာပြီး ရှေ့ဘက်ကိုလိုက်ခဲ့ဖို့ ခြေဟန် လက်ဟန်နဲ့ ခေါ်ပါတယ်။ စစ်ကြောင်းထိပ်ပိုင်း ကျွန်တော်ရောက်တော့ ရယ်မောနေတဲ့ ရဲဘော်တစ်ဦးကို တွေ့ရပါတယ်။ သူက ကျည်ကာအင်္ကျီကို ဝတ်ထားပြီး အင်္ကျီရဲ့ ကျော ဘက်မှာ ခွက်ဝင်နေတဲ့ ကျည်ဖူးရာ အပေါက်တစ်ခုကို တွေ့ရပါတယ်။ သိပ်သည်းကျစ်လျစ် စွာ ရက်လုပ်ထားတဲ့ နိုင်လွန်ကိုယ်ထည်မှာလည်း ထိပ်ပိုင်းပြားနေတဲ့ ကျည်ဖူးတစ်ခုက

စိုက်ဝင်နေပါတယ်။ သူ့ရဲ့ တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစ အင်္ဂလိပ်စကားတွေကို ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံကို သိခဲ့ရပါတယ်။ သူက ရှေ့ပြေးပွိုင့် အဖွဲ့ကပါ။ စပြီး အပစ်ခံရတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ရန်သူ ဘယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာကို နောက်ကလူတွေကို အချက်ပြဖို့ နောက်လှည့်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ ကျည်ဆံတစ်တောင့်က သူ့ ကျောပြင်ထဲ ဝင်ရောက်သွားပါတယ်။ ကျည်ကာ အင်္ကျီသာဝတ်မထားဘူးဆိုရင် ကိစ္စ ချောပြီးသားပေါ့။ ကျွန်တော်က အင်္ကျီထဲစိုက်ဝင်နေတဲ့ ကျည်ဖူးကိုထုတ်ယူပြီး ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေကို ကမ်းပေးလိုက်တယ်။ အားလုံးဟာ ကျည်ဖူးကို တစ်လှည့်စီ ကိုင်တွယ်ကြည့်ရှုရင်း စုတ်တသပ်သပ်ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူတို့ အထင်ကြီးသွားပြန်ပါတယ်။ သူတို့အမြင်မှာ ကျွန်တော်ဟာ အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပြန် ပါတယ်။ သည်နောက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ပြဿနာတစ်ခုကတော့ နောက်တစ်ချိန် ထောက်ပံ့ ရေး ပစ္စည်းတွေ မရောက်လာမီ စပ်ကူးမတ်ကူးကာလမှာ ကျည်ကာအင်္ကျီတွေ လိုချင်တဲ့ ရဲဘော်တွေအတွက် လိုသလောက် ထုတ်မပေးနိုင်တာပါဘဲ။

မတ်လကုန်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့တာဝန် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားပါ တယ်။ အေရှောင်းအရပ်ရဲ့ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်မှာရှိတဲ့ တောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်က ဘီလုန်းဒေသမှာ အခြေစိုက်စခန်းတစ်ခု ဆောက်လုပ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ကို တာဝန် ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်တောင်ကုန်းပေါ်ကနေ ချောင်းတွေပေါင်းဆုံတဲ့နေရာကို အပေါ်စီး ကနေ မြင်နိုင်ပါတယ်။ ချိန်းကြိုးဆွဲ လွှတ်တစ်ခုကို ကျွန်တော်မှာလိုက်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ် စစ်သားတွေအတွက်တော့ တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးလို့အထူးအဆန်း ဖြစ်နေပါတယ်။ အခုအထိ သစ်ပင်ခုတ်လှဲရာမှာ သူတို့ဟာ ပုဆိန်တို၊ ဒိုင်းနမိုက်တိုကိုပဲ သုံးနေကြတုန်းပါပဲ။ စခန်းကို ဆောက်နေတုန်းတစ်နေ့မှာ ဒိုင်း၊ ဒိုင်း၊ ဒိုင်းဆိုတဲ့ အသံတွေကို ဆက်တိုက်ကြားခဲ့ရပါတယ်။ အသံလာရာကို သွားကြည့်တော့ အမ်-၁ သေနတ်တွေနဲ့ သစ်ပင် တစ် ပင်ကို စနစ်တကျ ကျည်တွေ ဒလဟော ပစ်သွင်းနေတဲ့ အေအာရ်ဗီအင်န် တပ်ဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ကို တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့ဘာတွေလုပ်နေကြတာလဲ။ ကျွန်တော် သိချင်လာတယ်။ ဒိုင်းနမိုက်ဟာ တန်ဖိုးကြီး ကြောင်း သူတို့ကို ပြောပါတယ်။ စင်စစ် သူတို့ဟာ သစ်ပင်ကို သေနတ်နဲ့ ပစ်လွှဲနေ ကြတာပါ။ သည်လို ဖြစ်ရပ်မျိုးတွေဟာ အကြံပေးအရာရှိတစ်ဦးအနေနဲ့ လိမ္မာပါးနပ်မှု ဘယ်လောက်ရှိတယ်ဆိုတာကို စမ်းသပ်လိုက်တာပါပဲ။ အကယ်၍ အမေရိကန် စစ်တပ် မူအတိုင်း တဲတိုးကြီး ဆူပူကြိမ်းမောင်းလိုက်ရင် အလုပ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ချက်ချင်း ဘာမှ မပြောသေးဘဲ သင့်လျော်မယ့်အချိန်မျိုးကျမှ ဟူးကို ကျည်တစ်တောင့်ဟာ အမေရိကန် ငွေအကြွေ ရှစ်ဆင့်လောက်တန်တယ်လို့ ရိုးရိုးလေးပဲ ပြောလိုက်တယ်။ ဟူးက ကျွန်တော့်စကားကို ခေတ္တ စဉ်းစားလိုက်ပါတယ်။ နောက် သူ့ရဲ့မျက်လုံးတွေ အရောင် လက်လာပြီး သူ့ရဲ့ အယူအဆကို ပြောပြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အယူအဆကလည်း သူနဲ့ တစ်ထပ်တည်းပါ။ သူ့ရဲဘော်တွေ ကျည်မဖြုန်းသင့်ကြောင်း၊ သစ်ပင်ဆိုတာ ခုတ်လှဲရာမှာ ဖြစ်တယ်။ သေနတ်နဲ့ ပစ်မလှဲသင့်ကြောင်း သူ့ကိုယ်တိုင် ပြောလာပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ

နှစ်သက်တဲ့ နီတိတစ်ခုရှိပါတယ်။ “မည်သူမည်ဝါကြောင့် ဆိုသည်ကို ဂရုမစိုက်လျှင် အရာရာကို ပြီးမြောက် အောင်မြင်နိုင်သည်” ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နေ့ ရိက္ခာဖြည့် ရဟတ်ယာဉ် ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် ရိက္ခာတွေနဲ့အတူ ဆံပင်ရွှေ့ရောင်၊ ကိုယ်လုံး ခပ်တောင့်တောင့်နဲ့ လက်နက်ကြီးတပ်ဖွဲ့က ဒုဗိုလ် အယ်လ်တန် ဂျေ ရှိန်ဆိုတဲ့ အရာရှိတစ်ဦးလည်း လိုက်ပါလာခဲ့ပါတယ်။ ရှိန်ကို မြင်လိုက်ရတော့ ကျွန်တော်စိတ်ထဲ သူ့ကိုကြိုဆိုမိပါတယ်။ ဘာကြောင့်တုံး။ သူဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ထောက် စစ်ရေးအကြံပေးတစ်ဦး ဖြစ်လာမယ့်အပြင် အဖော်မဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ကမ္ဘာမှာ စကားပြောဖော် အမေရိကန်တစ်ဦးဖြစ်လို့ပါပဲ။ လူအေး တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ဘာသိဘာသာ နေတတ်ပုံရပါတယ်။ အားကိုးလောက်တဲ့ တကယ့် စစ်သားတစ်ယောက်ဆိုတာ နောင်မှာ သိလာရပါတယ်။

အခြေစိုက်စခန်းက ခံစစ်အဆောက်အအုံတွေနဲ့အတူ သက်သောင့်သက်သာရှိမယ့် အုန်းလုံးဖုံးခိုကျင်းတစ်လုံးကိုလည်း အေအာရ်ဗွီအင်န် ရဲဘော်တွေက ဆောက်ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ ဟူးရယ်၊ ရှိန်ရယ်၊ တပ်ကြပ်ကြီးစာရေး ဝက်စွလီ အက်တွန် ရယ် (ဆာဂျင်ဆင်ခဲနေရာမှာ အစားဝင်လာသူ)နဲ့ ကျွန်တော့်အတွက်ပါ။ ခုအခါမှာ ဟူးနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အတော်ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေတွေအဆင့်အထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်ဟာ အရာရာကိုသိတတ်တဲ့ ‘အမေရိကန် ကိုဖိုးသီ’ တစ်ဦးမဟုတ်မှန်း နားလည်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော့်အပေါ် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံလာပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဗီယက်နမ်ဘာသာကို သိပ်မပြောတတ်ပေမယ့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် စကားစမြည် ပြောလို့ရလောက်အောင်တော့ သူ့အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို ပြောနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆွေးနွေးတဲ့အထဲမှာ စစ်ရေး စစ်ရာတွေမပါဘဲ မိသားစုအကြောင်းက များပါတယ်။ ဟူးက သူ့ဇနီးနဲ့ ကလေးငါးယောက်ရဲ့ ဓါတ်ပုံတွေ ထုတ်ပြပါတယ်။ ကြာလာတော့ သူ့ကလေးတစ်ယောက်စီအတွက် သူ့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို သိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဟူးအထူးစိတ်ဝင်စားတာက အမေရိကန်နိုင်ငံ ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်နယ်အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရေးစနစ်နဲ့ အမြန်မှာယူစားသောက်နိုင်တဲ့ အစားအစာတွေအကြောင်းတွေကို ပြောပြတဲ့အခါမှာတော့ ဟူးခမြာ “ဟုတ်လား၊ ဟုတ်လား” နဲ့ အံ့သြလို့မဆုံးနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဟူးကို မိတ်ဆွေကောင်းတစ်ဦးအဖြစ် လက်ခံလာခဲ့သလို ဟူးကလည်း ကျွန်တော့်အပေါ် ထိုအတူပဲလို့ အောက်မေ့မိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကြားက ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဟန့်အတားတွေကို ကျွန်တော် ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေအဖို့ ကျွန်တော်ဟာ သူတို့အလိုလိုက်ရမယ့်၊ အကာအကွယ်ပေးရမယ့် အပိုလူသက်သက် မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို ဟူးရော၊ သူ့လူတွေကပါ လက်ခံလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ လက်ထပ်ပြီးခါစ ဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာခင် ဖခင်တစ်ဦး ဖြစ်လာတော့မယ်ဆိုတာကို သူ့လူတွေ သိတဲ့အကြောင်း၊ သည်အခြေအနေမျိုးမှာ အိမ်နဲ့ဝေးရာ

အရပ်ကိုလာပြီး သူတို့တွေနဲ့အတူ တာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်နေတာကို သူတို့အနေနဲ့ ကရုဏာသက်မိကြောင်း ဟူးက ကျွန်တော်ကို ပြောပြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အကြောင်းမကောင်းချင်တော့ ဘီလုန်း အခြေစိုက်စခန်း ဆောက်လုပ်ပြီးစီးလို့ မကြာမီမှာပဲ ဟူးအတွက် ပြောင်းရွှေ့မိန့် ထွက်လာပါတယ်။ သူ့နေရာ အစားဝင်ရောက်လာသူကတော့ ဗိုလ်ကြီးခိမ်းပါ။ ဗီယက်နမ်တွေထဲမှာ ထူးထူးခြားခြား ထွားကြိုင်းပြီး လေလုံးထွားသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဟူးကို လက်လွှတ်ခဲ့ရလို့ ကျွန်တော် အလွန်အမင်း စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ သူဟာ မိတ်ဆွေကောင်း တစ်ဦး ဖြစ်ရုံသာ မကဘဲ သူ့လူတွေ လေးစားလောက်အောင် အရည်အချင်းရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဆိုလည်း မမှားဘူး။ ကျွန်တော် အလိုအလျောက် သိနေခဲ့တာက ဟူးမှာရှိတဲ့ အရည်အချင်းမျိုး ခိမ်းမှာ တစ်ခုမှရှိမယ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာပါဘဲ။ ခုတော့ ဟူး ထွက်သွားပါပြီ။ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ခရီးကို နှင်ရပါလိမ့်ဦးမယ်။ သည်နောက်မှာ ဟူးကို ကျွန်တော် ပြန်လည် ဆုံတွေ့ဦးမှာပါ။

တိုက်ရေးခိုက်ရေးတာဝန်တွေ တစ်ခဏတာ ကင်းလွတ်နေချိန်ဟာ နှစ်လိုဖွယ် ရာပါပဲ။ ကျွန်တော့်မှာ အေအမ် ရေဒီယိုအသေးစားလေးတစ်လုံး ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ညတိုင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနဲ့ အသံလွှင့်အစီအစဉ်တစ်ခုကို အမြဲလို နားထောင် လေ့ရှိပါတယ်။ စနေညမျိုးမှာ သည်အသံလွှင့်ဌာနက အမေရိကန် ကျေးလက် တေးဂီတအစီအစဉ်ကို လွှင့်ပါတယ်။ အဆိုတော် မာတီ ရော်ဘင်ရဲ့ “အယ်လ်ပဆို” သီချင်းဟာ အဲဒီ ခေတ်က လူကြိုက်များလှတယ်။ သည်သီချင်းရဲ့ သံစဉ်ကို ဗီယက်နမ်တို့ သဘောတွေ ခံကြပါတယ်။ သီချင်းစာသားတွေကို ကျွန်တော့်ကို ဘာသာပြန်ခိုင်းကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က မက္ကဆီကန် မိန်းမပျိုလေးတစ်ဦးအပေါ် ချစ်ကျွမ်းဝင်မိတဲ့ တက္ကဆတ်ပြည်နယ်က နွား ကျောင်းသားလေးတစ်ဦးရဲ့ လွမ်းမောဖွယ်ရာ ချစ်ပုံပြင်တစ်ပုဒ် ဖြစ်တဲ့အကြောင်း သူတို့ ကို ရှင်းပြပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သီချင်းရဲ့ ထပ်ကြော့ပိုဒ်ကို ကျွန်တော်က တိုင်ပေးပြီး သူတို့ အားလုံး သံပြိုင်လိုက်ဆိုကြတာ ပျော်စရာပါပဲ။

နာမည်မမှတ်မိတော့တဲ့ မရိန်းဗိုလ်ကြီးတစ်ဦးဟာ ကျွန်တော်ကင်းကွာနေတဲ့ အပြင်ကမ္ဘာနဲ့ အနီးစပ်ဆုံး အဆက်အသွယ်ပါပဲ။ သူ့ရဲ့ ရဟတ်ယာဉ်ဝင်လာမယ့် နှစ်ပတ်ခြား တစ်ကြိမ်တိုင်းကို တောင့်တမှု အာသိသအပြည့်နဲ့ ကျွန်တော် စောင့်မျှော်ခဲ့ ပါတယ်။ သည်ရဟတ်ယာဉ်က ကျွန်တော်မှာလိုက်တဲ့ အဖုံးပျော့ ဝတ္ထုစာအုပ်အသစ်တွေ ရယ်၊ သောက်နေကျ ဆေးလိမ်တံဆိပ် စီးကရက်တွေရယ်၊ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်အတွက် စာတွေကို သယ်ဆောင်လာပါတယ်။ “ရှင် ကလေးအဖေဖြစ်ပြီ” လို့ ရေးလာမယ့် အယ်လ်မာဆီက စာတစ်စောင်ကို ကျွန်တော် မျှော်လင့်နေခဲ့ပါတယ်။ တကယ်တော့ မရိန်းဗိုလ်ကြီးနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ရင်းရင်းနှီးနှီး တစ်ခါမှ စကားလက်ဆုံ မကျဖူးပါဘူး။ သူဟာ လေယာဉ်ဦးခန်းက ဘယ်တော့မှ မဆင်းပါဘူး။ အရေးပေါ်ရင် မြန်မြန်ပျံတက်နိုင်ဖို့ စက်ကို အမြဲဖွင့်ထားခဲ့ရတာကြောင့်ပါပဲ။ ကျွန်တော်က ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ ဘီးတစ်လုံးပေါ်

တက်ရပ်၊ သူက ထိုင်တဲ့နေရာကနေ ဘေးဘက် ပြတင်းပေါက်ကို ခေါင်းပြုတ်ထွက်လိုက်ပြီး နှစ်ဦးသား တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် အင်ဂျင်စက်သံတွေကြားက အသံကုန် အော်ဟစ် ပြောဆိုကြပါတယ်။ သူဟာ ဟောဟောခိုင်းခိုင်းပြောတတ်တဲ့ လူထွားကြီးတစ်ယောက်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်သားကို နှစ်သိမ့်စေတဲ့ အပြုံးရှိပါတယ်။ သူ့အပြုံးက “ခင်ဗျားတို့ ဒုက္ခရောက်ရင် ကျွန်တော်လာကူညီမယ်” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဆောင်ထားပုံပါပဲ။ တစ်ပါး နိုင်ငံရဲ့ တောတောင်တွေထဲမှာ ဦးတည်ရာမရှိ လှည့်လည်သွားလာနေကြရတဲ့ အဖော်မဲ့ အမေရိကန်တို့အဖို့ ကတော့ သည်မရိန်းဗိုလ်ကြီးဟာ “အိမ်”ကို ကိုယ်စားပြုပါတယ်။ သူနဲ့ သူ့ရဟတ်ယာဉ်အပေါ်ထားမိတဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ တွယ်တာမှုဟာ အသက်ကယ်လှေကို ဖက်တွယ်ထားရတဲ့ ပင်လယ်ထဲ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ လူလိုပါပဲ။

နိစ္စဓူဝ လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေကိုလုပ်ရတာ ဘယ်လောက်ပဲ ပင်ပန်းပန်း၊ ဘယ်လောက်ပဲ ကြမ်းတမ်းတမ်း ကျန်းမာရေးအရကတော့ မျက်နှာကျသွားပေမယ့် ဒေါင်ဒေါင်မြည်ပါပဲ။ ဂျာမန်ဘီယာတွေနဲ့ ဖေါတ်ဒီဗင်စ်တုန်းက စားခဲ့တဲ့ ဒိန်ခဲအသား ညှပ်ပေါင်မုန့်တွေရဲ့ အဆီတွေကြောင့် ဝမ်းဗိုက်နက်နက်ကြီးဟာ ၂၅ ပေါင် ကျသွား ခဲ့ပါတယ်။ ဆန်ကို တစ်နေ့သုံးကြိမ်၊ သီတင်းတစ်ပတ်ကို ၂၁ ကြိမ် စားရတော့လည်း စားရတာ အသားကျလာပါပြီ။ လက်ဦးပိုင်းမှာ စေးစေးပျော့ပျော့နဲ့ ထမင်းဆုပ်တွေကို ရွံခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ပိုင်းတော့ ထမင်းနဲ့ဟင်းကို ဘယ်လိုပဲချက်ချက် ကျွန်တော် ကြိုက်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်စိတ်ကို အာရုံ ပြောင်းလဲစေခဲ့တာက စာရေးစာဖတ်ခြင်းပါပဲ။ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့သမျှ အားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါတယ်။ ဖစ်ဂျရဲလ် ရဲ့ “တင်းဒါး အစ္စသီနိုက်တ်”၊ မက်ခ် ကလားစ်ရဲ့ “သီဟတ်အစ္စအေလုန်းလီးဟန်းတား”၊ ဟာဆီးစ်ရဲ့ “သီချိုင်းလ် ဘိုင်ယာ”၊ စတဂ္ဂနာရဲ့ “ရှုတင်းစတား”၊ ရိုင်ယန်ရဲ့ “သီလောင်း ဂက်စ် ဒေး” အစရှိသည်တို့ပါပဲ။ ဖတ်လိုက်တဲ့ အပျော်ဖတ် စုံထောက်ဝတ္ထု၊ လျှို့ဝှက် သည်းဖို့ စာအုပ်တွေဟာလည်း အရေအတွက် မနည်းလှပါဘူး။ စာကြည့်တိုက်ကလေး တစ်ခု ဖွင့်ရလုနီးပါးပါပဲ။ မတ်လအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ စခန်းတာဝန်၊ တိုက်ကင်း တာဝန်တွေက ခေတ္တ အနားယူခွင့်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို တပ်မဌာနချုပ်ရုံးစိုက်ရာ ကူအန်ထရိုင်းမြို့ကို လာခိုင်းပါတယ်။ အမှတ်(၂)တပ်ရင်းရဲ့ တိုးတက်မှုအခြေအနေတွေ ကို အစီရင်ခံဖို့နဲ့ ပင်တဂွန်စစ်ဌာနချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ရောဘတ် မက်ခ်နာမာရာ ရဲ့ လူတော်လေးတွေထွင်ထားတဲ့ နောက်ဆုံးပေါ် စစ်ရေးဗျူဟာတွေကိုပါ လေ့လာနိုင်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ ကူအန်ထရိုင်းကို သွားရတာ ကျွန်တော့်အဖို့ အိမ်ပြန်ရသလို မဟုတ်ပါဘူး။ ယုတ်စွာအဆုံး ဆိုင်ဂွန်းကို သွားရသလိုတောင် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မမြင်ရမကြားရတာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်မျက်နှာ၊ အမေရိကန်အသံတွေကို မြင်ခွင့်၊ ကြားခွင့် ရမှာဖြစ် သလို အပစ်အခတ်တွေကိုလည်း ခံရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကူအန်ထရိုင်းမှာရှိတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိက ဗိုလ်မှူး ဂျော့ဂျီ ဘီ ပရိုက်စ် ဆိုသူဖြစ်ပြီး လူမည်းတစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။

သူက အေအာရ်ဗွီအင်န် တပ်မ(၃) တစ်ခုလုံးရဲ့ စစ်ရေး အကြံပေးအရာရှိပါ။ ရဲတင်း ရိုင်းပျဉ်း အသံကလည်း အကျယ်ကြီး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုကလည်း အပြည့်ရှိသူပါ။ အရပ်အမောင်းကောင်းပြီး ကိုယ်ခန္ဓာကြံ့ခိုင်တဲ့ အားကစားသမားတစ်ဦးပါ။ စကားလည်း သိပ်ပြောပါတယ်။ သူဟာ အလားအလာရှိသူ၊ ရှေ့တက်လမ်းရှိသူ တစ်ယောက်ပါ။ စစ်တပ်မှာ သူဟာ ကျွန်တော့် ရဲ့ နောက်ထပ် ဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူကိုယ် တိုင်လည်း စစ်တပ်ထဲမှာ ကောင်းစားခဲ့ပြီး (ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးနဲ့ အငြိမ်းစားယူခဲ့ပါတယ်) တခြားငယ်ရွယ်တဲ့ လူမည်းစစ်မှုထမ်းတွေကိုလည်း ကူညီခဲ့ပါတယ်။

သည်မှာ နောက်ဆုံးပေါ် ပင်တဂွန်နည်းဗျူဟာနဲ့ ရင်းနှီးခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ (Oil slick) (ရေပေါ်မှာ ပေါလောပေါ်နေတဲ့ ထူထဲတဲ့ လောင်စာဆီကွက်)လို ခေါ်ပါတယ်။ သည်နည်းဗျူဟာအရ ရွာတစ်ရွာကို သိမ်းလိုက်နိုင်ပြီဆိုရင် အနီးအနားရွာတွေကိုလည်း လုံခြုံမှု ပေးနိုင်ပါတယ်။ သည်နည်းနဲ့ ဗီယက်ကောင်းတွေရဲ့ ရန်မအေးတဲ့နေရာတွေကို ရေပြင်မှာ လောင်စာဆီတွေ ပြန့်သွားသလိုပဲ တည်ငြိမ်မှုကို ဖြန့်ကျက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကူအန်ထရိုင်းကို ရောက်ရှိနေတဲ့ ရက်တွေအတွင်းမှာ အမှတ်မိဆုံးဟာ ဘာလဲ လို့ မေးခဲ့ရင် နောက်ဆုံးပေါ် စစ်နည်းဗျူဟာတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျော့ဂျီ ပရိုက်စ်က ကျွန်တော့်ကို အရာရှိရိပ်သာကို ခေါ်သွားပြီး ကျွေးမွေးခဲ့တဲ့ အမေရိကန် နံနက်စာစစ်စစ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗီယက်နမ် အစားအစာတွေနဲ့ ကျင့်သားရပြီးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် ဝမ်းဗိုက်ဟာ အီဆိမ်တဲ့ အမေရိကန်အစာတွေကို လက်မခံခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော် လက်ချိုးရေတွက်နေရတဲ့ အချိန်နှစ်ချိန် ရှိခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်က ကျွန်တော်ဟာ ဖခင်တစ်ဦး ဘယ်တော့ဖြစ်လာမလဲ။ နောက်တစ်ချိန်က ကျွန်တော် ဘယ် တော့ အိမ်ပြန်ရမှာလည်း ဆိုတာပါ။

ဖခင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီဆိုတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော့်ကို အသိပေးဖို့ ကျွန်တော်နဲ့ အယ်လ်မာတို့ဟာ အချိန်အချက်တစ်ခု လုပ်ထားကြပါတယ်။ ကလေးမီးဖွားပြီးဆိုတာနဲ့ အယ်လ်မာက ကျွန်တော့်ဆီကို စာရေးပြီး အကြောင်းကြားမယ်။ စာအိတ်ပေါ်မှာ “ဘေဘီ လက်တာ” လို့ ရေးထားမယ်။ ကူအန်ထရိုင်းမှာရှိတဲ့ ဌာနချုပ်ကို သည်စာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဂရုစိုက်ပေးဖို့၊ စာဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ချက်ချင်းဖွင့်ဖတ်ပြီး အကြောင်းအရာ အလုံးစုံကို ရေဒီယိုနဲ့ ကျွန်တော့်ဆီ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားပေးဖို့ ပြောထားခဲ့ပါတယ်။

ဗိုလ်ကြီးဟူးနေရာကို ရောက်လာတဲ့ ဗိုလ်ကြီးခိမ်းကို ကျွန်တော်စိတ်ပျက်မိခဲ့ ပါတယ်။ ဒါ ဘာကြောင့်လဲ။ သူ့လူတွေနဲ့လည်း သူဟာ အစေးမကပ်သလို စစ်ရေးအကြံ ပေးတွေကိုလည်း ဘယ်လိုအသုံးပြုသင့်တယ်ဆိုတာ မသိခဲ့ပါဘူး။ သည်ကိစ္စကို အယ်လ်တန် ရှိခံနဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်ပင်ခဲ့ကြတယ်။ ခိမ်းလို အရာရှိမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်စလုံး ကြုံဖူးပါတယ်။

ဧပြီလ သုံးရက်နေ့။ ဘီလုန်းစခန်းရဲ့ ဘန်ကာအတွင်းမှာရှိတဲ့ ဝါးကြမ်းခင်း ကွပ်ပျစ်တစ်လုံးပေါ်မှာ ကျောဆန့်ရင်း ကျွန်တော်ဟာ ဖယောင်းတိုင်မီးအလင်းအားနဲ့

ဝတ္ထုစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်နေခဲ့ပါတယ်။ ရှိခံဟာ သူ့ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေနဲ့အတူ အပြင်ထွက်နေပြီး ခိမ်းကတော့ အိပ်ပျော်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အဝေးဆီက မော်တာ ထုသံ ခပ်သဲ့သဲ့ ကြားလိုက်ရပါတယ်။ ဘယ်အရပ်ဆီက လာတယ်ဆိုတာသိရအောင် ကျွန်တော် ဘန်ကာရဲ့အပြင်ကို ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်ကောင်းတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ စခန်းသစ်ကို ပစ်ခတ်ဖို့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်နေရာမှာ ရှိတယ်ဆိုတာ တိတိကျကျ မသိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကို မထိဘဲ ပစ်မှတ်တွေ လွဲနေပါတယ်။

ကပ္ပတိန်ခိမ်းဟာ ဘန်ကာရဲ့အပြင်ကို တစ်ရှိန်ထိုးထွက်လာပြီး ပြန်ပစ်ခတ်ဖို့ အမိန့်ပေးလိုက်တယ်။ သည်လို တုံ့ပြန် မပစ်ခတ်ဖို့ ကျွန်တော် သူ့ကို ဖျောင့်ဖျဲခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေအထားက တောင်ကုန်းထိပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တောင်ကုန်းရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ တောအုပ်ကိုလည်း ရှင်းထားပါတယ်။ ပြန်ပစ်ရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နေရာကို သိသွားကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ စင်စစ် သူတို့က ကျွန်တော်တို့စခန်းကို အတိအကျ သိနေလို့ ပစ်ခတ်နေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ညမှောင်မှောင်မည်းမည်းမှာ သူတို့လည်း ကျွန်တော်တို့လိုပဲ ဘာမှ မြင်ကြတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခိမ်းက နားမထောင်ပါဘူး။ သေနင်္ဂီဗျူဟာအရ တုံ့ပြန်ပစ်ခတ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဘက်က သုံးလေးချက် တုံ့ပြန်ပစ်ခတ်ပြီးလို့ တစ်မိနစ်မကြာခင် မှာ ဖွေးခနဲ အရောင်တစ်ချက်လင်းသွားပြီး မော်တာတစ်လုံးဟာ ကျွန်တော့်ဦးခေါင်း အထက် ပေနစ်ဆယ်ကျော်လောက်မှာ ပေါက်ကွဲသွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း မြေကြီးပေါ်ကို လိုမ့်ချလိုက်ပြီး စိန်ပြောင်းကျည်တစ်လုံး ထပ်ပြီး မကျခင် ဘန်ကာထဲကို တွားသွားခဲ့ပါတယ်။ ဘန်ကာထဲရောက်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ပြီးစစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ ဒဏ်ရာမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အပြင်ဘက်မှာတော့ အော်သံ၊ ဟစ်သံ၊ ညည်းသံတွေ ကြားနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်အကူအညီ ပေးဖို့ ကျွန်တော် အပြင်ကို ပြန်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့နံနက်ရောက်တော့ ဖြစ်ပျက်ပုံအလုံးစုံကို အတိအကျသိခဲ့ရတယ်။ မနေ့ညက ဗီယက်ကောင်းတွေပစ်ခဲ့တဲ့ စိန်ပြောင်းဟာ သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ သစ်ကိုင်းတစ်ကိုင်းကို ထိမှန်ခဲ့တယ်။ သည်သစ်ပင်အောက်မှာ ကျွန်တော်ရပ်နေခဲ့တာပါ။ လက်နက်ကြီးစတွေဟာ ကျွန်တော့်ဘေး ဘယ်ညာ၊ ဝဲယာနှစ်ဘက်ဆီကို လွင့်ပျံသွားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဘေးနှစ်ဘက်မှာရှိတဲ့ ရဲဘော်ခြောက်ယောက်လောက်ဟာ ဒဏ်ရာ ရရှိသွားကြပါတယ်။ အကယ်၍ မော်တာကျည်ဆံဟာ သစ်ပင်ကိုင်းကိုသာ မထိမှန်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော့်ကိုထိဖို့ သေချာနေပါတယ်။ ထိလိုက်တာနဲ့ အသက်ရှင်ဖို့ လမ်းမရှိပါဘူး။ ဒဏ်ရာရ လူနာတွေထဲမှာ ခိမ်းကိုယ်တိုင်လည်း ပါဝင်နေပါတယ်။ သူ့ရဲ့ စဉ်းစားချင့်ချိန်မှု ကင်းမဲ့တဲ့ မိုက်မဲမှုကြောင့် ဗီယက်ကောင်းတွေအတွက် နတ်လမ်းညွှန်ဖြစ်ခဲ့ရတာ မဟုတ်ပါလား။ သူရဲခံတဲ့ ခြေထောက်ကဒဏ်ရာကြောင့် သူ့ကို ပြောင်းရွှေ့ပေးလိုက်ပြီး သူ့

နေရာကို လူစားထိုးခဲ့ပါတယ်။ ကပ္ပတိန်ခိမ်းရဲ့နေရာကို ဆက်ခံသူကတော့ ဗိုလ်ကြီး ကူအန်ပါပဲ။ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိပေမယ့် အကြံပေးအရာရှိတွေနဲ့တော့ ခပ်တန်းတန်းပါပဲ။

ကူအန်ကို ကျွန်တော် လေးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟူးနဲ့တုန်းကလိုတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ရင်းနှီးမှု မရှိခဲ့ပါဘူး။

စခန်းကို စိန်ပြောင်းနဲ့တိုက်ခိုက်ခံရပြီးတဲ့ နောက်တစ်နေ့မှာ ရိက္ခာဖြည့် ရဟတ် ယာဉ်တစ်စီး ရောက်လာပါတယ်။ အမေ့ဆီက စာတစ်စောင် ကျွန်တော်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ သစ်ပင်တစ်ပင်အောက် သွားထိုင်ပြီး စာကို အေးအေးဆေးဆေးဖတ်လိုက်တယ်။ မိသားစု တွေရဲ့ သောင်းပြောင်းထွေလာ အကြောင်းအရာတွေကို ရေးထားပါတယ်။ “ဒါနဲ့ စကား မစပ် မင်းတို့ကလေးရတဲ့အတွက် အမေတို့ သိပ်ဝမ်းသာတယ်” လို့ အမေက ရေးလာပါတယ်။

မင်းတို့ကလေးဆိုပါလား။ ကလေးရကြောင်းရေးထားတဲ့စာ ဘယ်ကိုရောက် သွားသလဲ။ အယ်လ်မာရော ကျန်းမာရဲ့လား။ ကလေးက ယောက်ျားလေးလား။ မိန်းက လေးလား။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ ရှေးကျနေပြီးဖြစ်တဲ့စက်နဲ့ ရေဒီယိုအော်ပရေတာကို အခြေစိုက်စခန်းဆီ အဆက်အသွယ် လုပ်ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ စင်စစ် ကျွန်တော့်ရဲ့စာဟာ စစ်ဆင်ရေးတွေမှာ တစ်ခါမှ မကြုံဖူးသေးတဲ့ ပြဿနာနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ဆက်သွယ်ရေးစနစ် ညံ့ဖျင်းတာပါပဲ။ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး မှတ်သားထားတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့စာဟာ မဖြန့်ဝေရသေးတဲ့ စာတွေကြားမှာ ရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ “ခုချက် ချင်း စာကို ဖတ်ချင်တယ်လို့ ပြောလိုက်စမ်းပါ” လို့ အော်ပရေတာကို ကျွန်တော် ပြောလိုက် ပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ ကျွန်တော့်သားကြီးဩရသ မိုက်ကယ်လ် ကီဗင် ပါဝဲလ်တစ်ယောက် မွေးဖွားတဲ့သတင်းကို ကျွန်တော် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို ဘာမင်ဂမ်မြို့ကကံသလစ်ကုသိုလ် ဖြစ်ဆေးရုံကြီးမှာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့က မွေးဖွားခဲ့တာပါ။

အဲဒီအခိုက်အတန့်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့စိတ်မှာ ခံစားမှုတွေ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ ပါတယ်။ မိခင်ရောကလေးပါ ကျန်းမာပကတိ ရှိနေကြတာကိုသိရလို့ ဝမ်းသာကြည်နူး မိရသလို တစ်ဘက်မှာလည်း လက်ရှိ ကျွန်တော်ရောက်ရှိနေတဲ့ ရေခြားမြေခြား အရပ် ဒေသကို ဝှေ့ပတ်ကြည့်ရင်း စိတ်ရှုပ်ထွေးသွားခဲ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ သောကဝေဒနာ တစ်ခုကိုလည်း ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ သေဘေးနဲ့ နီးခဲ့ရသလို ဖခင်ဖြစ် သွားပြီဆိုတာကိုလည်း မသိလိုက်ရမယ့် အဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံရတော့မလို့ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတဲ့ မိသားစုဟာ ကျွန်တော့်ကို အားကိုးကြရှာပါတယ်။ ကျွန်တော့် ရင်သွေးလေးကို မြင်ချင်တွေ့ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သည် တစ်နှစ်တော့ ဘေးမသိ ရန်မခဘဲ ကျွန်တော် ရပ်တည်သွားနိုင်မှဖြစ်မယ်။

ကူအန်ဟာ ပြင်သစ်ကိုလိုနီစစ်တပ်က စစ်ပြန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်လုံး ကိုယ်ထည် ပိန်ပိန်ရှည်ရှည်နဲ့ ကြုံခိုင်းပါတယ်။ ကျွန်တော့်အပေါ် ယုံကြည်မှုလည်း ရှိပါတယ်။ တာဝန်ပိုင်းအရ ပြောရရင် သူက တပ်ရင်းမှူးပါ။ ပြီးတော့ သူဟာ စစ်သား

ကောင်းတစ်ယောက်ဆိုလည်း ဟုတ်ရဲ့။ ဒါပေမယ့် စစ်မှုထမ်းသက်အရ ကျွန်တော်က သူ့ထက် ဝါစဉ်ကြီးနေတာကတစ်ကြောင်း၊ ပြီးတော့ ရဲဘော်တွေရဲ့ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကို ရရှိထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ထူးထူးခြားခြားတစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဟန်ဆောင်တမ်းကစားခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တပ်ရင်းကို ကြီးကြပ်နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဟန်ဆောင်ခဲ့သလို သူကလည်း ကျွန်တော့်ဆီက တိုက်ရိုက် အမိန့်နာခံ နေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဟန်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ စစ်ရေးအကြံပေးတစ်ဦးပါ။ ခေါင်းဆောင် မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သည်ကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ တိတိတဆိတ် ပူးပေါင်း ကြံစည်ခဲ့တယ်ဆိုရင် မှားမယ်မထင်ပါဘူး။

ဗီယက်နမ်တပ်သားတို့ဟာ သတ္တိ မခေကြပါဘူး။ လိုလိုလားလားလည်း ရှိကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကို လေ့ကျင့်ပေးရတာ လွယ်တော့ မလွယ်ပါဘူး။ ပြောတဲ့အခါမှာ ပြုံးပြ၊ ခေါင်းညိတ် ပြကြပေမယ့် ပြီးရင်တော့ လုပ်ချင်တာတွေ လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ် တစ်စီးပေါ်က ပစ္စည်းတွေကို အမြန်ဆုံး ဘယ်လိုချရမယ်ဆိုတာကို နာရီပေါင်းများစွာ ကျွန်တော် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အရေးကြီးတာက လျင်မြန်မှုပါပဲ။ ရဟတ်ယာဉ်ဆိုတာ ပစ်ရခက်ရ လွယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်းချတဲ့အခါ မြန်နိုင်သမျှ မြန်ဆန်ဖို့လိုပါတယ်။ အမြန်ဆုံးနည်းကတော့ ရဟတ်ယာဉ်ဘီး မြေပေါ်ထိတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တပ်သားနှစ်ဦး ဟာ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ် ခုန်တက်ပြီး ပစ္စည်းတွေကို ချက်ချင်း အပြင်ကို ပစ်ချတာပါပဲ။ တစ်ချိန်တည်းမှာ အပြင်က ကျန်တဲ့တပ်သားတွေဟာ သစ်ပင်တွေကို အကာအကွယ်ယူပြီး ရဟတ်ယာဉ်ရှိရာကနေ တောထဲအထိရောက်အောင် တန်းစီ၊ ပြီးတော့ ရေဆွဲပုံး လက်ဆင့်ကမ်းနည်းနဲ့ ပစ္စည်းတွေ သယ်ကာ စနစ်တကျ စုပုံထားရပါမယ်။ ကျွန်တော်ဟာ မြေကြီးပေါ်မှာ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးရဲ့ ပုံကြမ်းကို တုတ်နဲ့ ရေးဆွဲပြီး ထပ်တလဲလဲ လေ့ကျင့်ပေးပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာ ရိက္ခာဖြည့်ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီး ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာအတွင်းကို ရောက်ရှိလာပါတယ်။ ပစ္စည်းချတဲ့အဖွဲ့ကို ကျွန်တော်က အချက်ပြလိုက်တာနဲ့ တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့လုံးဟာ လေ့ကျင့်ထားတဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ တလွဲလုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ တံခါးပေါက်ရှိရာကို စုပုံပြေးသွားကြပြီး ရဟတ်ယာဉ်ထဲကို သူ့ထက်ငါ တိုးဝင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြပါတယ်။ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သမျှ အလကား ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်ထပ် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့တစ်တွေဟာ ညည်းတွားခြင်း မရှိကြပါဘူး။ နောက်ဆုံးတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်တတ်သွားကြပါတယ်။

မေလရဲ့ ပူလောင်အိုက်စပ်တဲ့ နေ့လယ်ခင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်တော်တို့ တပ်ဖွဲ့တွေဟာ သမန်းမြက်ရှည်တောကြီးတစ်ခုထဲ ခက်ခက်ခဲခဲ သွားရင်း တိုက်ကင်းလှည့်နေခဲ့ကြတယ်။ ကိုယ်မှာ ချွေးတွေက တရွှံ့စိုနေသလို လက်တွေကလည်း အငြိမ်မနေရဘဲ ပိုး၊ မှက်၊ ခြင်တွေကို တဖျတ်ဖျတ်နဲ့ ရိုက်နေရပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ အယ်လ်-၁၉ အမျိုး

အစား “ဘတ်ဒ်ဒေါ့ဒ်” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ ကင်းထောက်လေယာဉ်တစ်စီးရဲ့ အင်ဂျင်သံကို ကျွန်တော်တို့ ဦးခေါင်းထက်မှာ ကြားလိုက်ရတယ်။ လေယာဉ်ပိုင်းလော့က ကျွန်တော် အတွက် အထူးစာတစ်စောင် ပါလာတယ်လို့ ရေဒီယိုဆက်သွယ်ရေးစက်နဲ့ လှမ်းပြီး အကြောင်းကြားပါတယ်။ မကြာပါဘူး။ အထုပ်ကလေးတစ်ထုပ်ဟာ အဝါရောင်ပဝါစကြီး တစ်ခုရဲ့ အဖျားမှာ တွဲလောင်းချည်လျက်သား ကျလာပါတယ်။ ပစ္စည်းချခဲ့တဲ့ နေရာဆီ ကျွန်တော် ပြေးသွားပါတယ်။ ဘူးတစ်ဘူးပါပဲ။ အထဲမှာ မြေပဲ ထောပတ်မုန့်တွေအပြည့် ပါပဲ။ ဘူးရဲ့ အောက်ခြေမှာတော့ စာအိတ်တစ်အိတ်ကို တွေ့ရပါတယ်။ “ဘောဘီ လက်တာ” လို့ ရေးထားပါတယ်။ စာအိတ်ထိပ်ကို ခပ်လောလောလေး ကျွန်တော် ဆုတ်ဖြုတ် ပစ်လိုက်ပါတယ်။ ဓါတ်ပုံလေးတစ်ပုံ ထွက်ကျလာပါတယ်။ ပါးစုံကြီးနဲ့ ရဲတွတ်နေတဲ့ မျက်နှာလေးတစ်ခု။ သူ့ဘယ်သူနဲ့ များ တူပါလိမ့်။ ဘာနဲ့ ကော တူနေသလဲ။ ကျွန်တော် သိပ်မပြောနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူဟာ ကျွန်တော့်ရင်သွေးလေးပါ။ ဗီယက်နမ်စစ်သား တွေဟာ ပြုံးပြီး ကြွက်စီကြွက်စီနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ဝိုင်းအုံလာကြပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သူတို့အားလုံးကို ဓါတ်ပုံပြလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရင်ဘတ် အိပ်ကပ်ထဲ ထည့်လိုက်ပါတယ်။ သည်ဓါတ်ပုံလေးဟာ ကိုယ်နဲ့ မကွာ အမြဲရှိနေခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီ မေလနှောင်းပိုင်းမှာပဲ ကျွန်တော်ဟာ စစ်ဆင်ရေးက နောက်ထပ် ခေတ္တ အနားယူခဲ့ပါတယ်။ နောက်တန်းက ဟူးဆီ ကျွန်တော့်ကို ပြန်ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အေအာရီဗီအင်န်အမှတ် (၁) စစ်တိုင်း၊ စစ်ရေးအကြံပေးအဖွဲ့ရဲ့ ဌာနချုပ်ရုံး ရှိပါတယ်။ သည်မှာ ခြေလျင်တပ် ရာထူးခန့် အရာရှိနဲ့ တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာ ကျွန်တော့် တာဝန်ပြီးဆုံးရင် နောက်ထပ် ဘယ်ကိုပို့မယ်ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ဌာနချုပ်က ရာထူးခန့် အရာရှိ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စပီးယားစ်ဆီ သတင်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ အခုဆိုရင် ကျွန်တော် စစ်တပ်ထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့တာ ငါးနှစ်နီးပါး ရှိနေပါပြီ။ ဗီယက်နမ်မှာ ခုနစ်လ ပတ်ဝန်းကျင်လောက် ထပ်မံနေရဦးမှာပါ။ ကျွန်တော့်အတွက် ခြေလျင်တပ်ရင်းက ဘာအကြံအစည်ရှိလဲဆိုတာကို သိချင်နေမိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက အရာရှိတွေကို အရည်အချင်းအလိုက် အဆင့်သတ်မှတ်တဲ့ ပညာ သားပါတဲ့ စနစ်တစ်ခု စစ်တပ်မှာ ရှိပါတယ်။ အဓိကကတော့ နံပါတ် သတ်မှတ် ပေးတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် အစီရင်ခံစာတွေထဲမှာပါတဲ့ အချက်တွေကို ပေးတဲ့ အမှတ်တွေကိုမူတည်ပြီး နံပါတ် သတ်မှတ်ပေးပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီးက ကျွန်တော့်ရဲ့ ကိုယ်ရေးဖိုင်ကို လှန်လှောကြည့်လိုက်ပြီး “ဖျေတ်ဘင်နင်း၊ ခြေလျင်တပ် အရာရှိ၊ အဆင့်မြင့်သင်တန်းဆင်း၊ ဟုတ်ကဲ့လား၊ ပါဝဲလ်” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အံ့သြသွားပါတယ်။ “ကျွန်တော် အခြေခံသင်တန်းပဲ ပြီးခဲ့ပါသေးတယ်” လို့ မဆိုင်းမတွ ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“ကိစ္စမရှိဘူး” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ သူ့ရှေ့မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက် နံပါတ် ရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါကို သူကျွန်တော့်ကို ပြော မဟုတ်ပါဘူး။ သူက ဆက်ပြောပါတယ်။ “စောစောစီးစီး ဗိုလ်မှူးရာထူး တိုးရင်တော့ မအံ့သြနဲ့။”

ဗိုလ်ကြီးရာထူးရတာ ခုနစ်လပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်တော့်ရှေ့တည်တည်က ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဗိုလ်မှူးရာထူးသင်္ကေတဖြစ်တဲ့ ‘ဝက်သစ်ချရွက်’ တင်ဖို့ အခုပြောနေပါပေါ့ လား။ ထန်းလုံး အမြောက်ဆံတစ်လုံး ဝမ်းဗိုက်ထဲလှိမ့်နေသလို ခံစားရပေမယ့် ခြေထောက် မြေမကျ၊ တကြွကြွနဲ့ လေဟုန်စီးပြီး ရုံးခန်းထဲက ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့တန်းမှာ လာမယ့်လတွေမှာ ရင်ဆိုင်ရဦးမယ့် ခက်ခဲမှုတွေ၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာတွေကို အခုတော့ ခံနိုင်ရည် ရှိပါပြီ။

အေရှောင်းချိုင့်ဝှမ်းကို ပြန်ရောက်တော့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ဖြစ်ပျက်တာ တွေအားလုံးကို မှတ်စုစာအုပ်မှာ ဆက်ရေးခဲ့ပါတယ်။

မေလ ၁၈ ရက်က အဖြစ်အပျက်က ထူးခြားပါတယ်။ အဲဒီနေ့က ကျွန်တော်တို့ တပ်ဖွဲ့ဟာ ရေစီးသန်တဲ့ ချောင်းနက်တစ်လျှောက် ကင်းလှည့်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အသံတွေကို ရေစီးသံတွေက ဖုံးလွှမ်းထားပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရှေ့ကင်းပျံ့ထိုးအဖွဲ့က ဗီယက်ကောင်းတွေကို အရင်ဆုံးတွေ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဘက်က စပြီး ချုံခိုတိုက်ခိုက်လိုက်ပါတယ်။ ကျည်ဆံမိုးတွေ အဆက်မပြတ် ရွာချလိုက်တာကြောင့် ဗီယက်ကောင်းတွေ အတုံးအရုံး ကျကုန်ကြပါတယ်။ ကျန်တဲ့သူ တွေလည်း ထွက်ပြေးသွားကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့သတိနဲ့ ချဉ်းကပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ လူ တစ်ယောက် မြေပေါ်မှာ မလှုပ်မယှက် လဲကျနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ချက်နဲ့ သေတာလို့ တိတိကျကျ ပြောနိုင်တဲ့ ပထမဆုံး ဗီယက်ကောင်းပါပဲ။ ပက်လက်လှန်အနေ အထားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို မျက်ဖြူဆိုက်ပြီး မော့ကြည့်နေပုံ ရပါတယ်။ လူကောင်းက ခပ်ညှက်ညှက်ပဲ။ ရုပ်ကြမ်းပြီး အသားညိုပါတယ်။ ဗီယက်ကောင်းတွေရဲ့ အနက်ရောင် ဘောင်းဘီတိုဝတ်စုံကို ဝတ်ထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်မျက်လုံးတွေဟာ သူ့ရဲ့ခြေထောက် တွေဆီကို ရောက်သွားပါတယ်။ တာယာဖိနပ်တစ်ရံကို စီးထားပါတယ်။ ဒါဟာ ကြောက် မက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ မမြင်ရတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရန်သူတစ်ယောက်ပါပဲ။ ကျွန်တော့်အဖို့ ဘယ်လိုမှ မခံစားမိပါဘူး။ စာနာစိတ် မရှိတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ကျွန်တော့် လူတွေ သေ ကြတာ၊ ဒုက္ခရောက်တာကို မြင်ရတွေ့ရတာ များပြီးမို့ ရန်သူဘက်မှာ ဘာဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော် ဂရုမစိုက်တော့ပါဘူး။ ဒဏ်ရာရတဲ့ ဗီယက်ကောင်းကို သယ်ပြီး ကျွန်တော် အဲဒီနေရာက ထွက်ခဲ့ပါတယ်။

ရန်သူကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ် တကယ် ပစ်သတ်နိုင်ခဲ့တာဟာ အေအာရ်ဗီအင်န် စစ်သားတွေကို စိတ်ဓါတ် တက်ကြွစေခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်တို့ ဘာကို အကြားချင် ဆုံးလည်းဆိုတာကို သူတို့တွေသဘောပေါက်နေကြပါပြီ။ ဗီယက်ကောင်းတွေ ဇွန် ပစ်ထားခဲ့တဲ့ လက်နက်ပေါ်က သွေးတွေလိုမျိုးကိုပြုပြီး ဗီယက်ကောင်းတွေကို သတ်ခဲ့

တယ်လို့၊ ခဏခဏ သက်သေ လာထူပြကြပါတယ်။ အလောင်းမရှိရင် သေတယ်ဆိုတာကို လက်မခံဘူးလို့၊ ပြတ်ပြတ်ပဲ ပြောရပါတယ်။

သည်လို ပထမဆုံး ဗီယက်ကောင်းကို မိမိရသတ်နိုင်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် မကြာခင်မှာ ဗီယက်နမ် ဒုမိုလ်တစ်ဦး ကျွန်တော်ဆီ အပြေးအလွှား ရောက်လာပါတယ်။ ဗီယက်ကောင်းတစ်ဦးကို ထပ်ပြီးပစ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း သတင်းပို့ပါတယ်။ “လိုက်ပြ” လို့၊ ကျွန်တော်က ပြောတော့ “သိပ်ဝေးတယ်၊ အန္တရာယ်များတယ်” လို့၊ တုံ့ပြန်အဖြေပေးတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က သတ်မှတ်ချက်ကို ထပ်ပြောလိုက်ပါတယ်။ “သည်လိုဆို ပြရသေးတာပေါ့” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့၊ ကျွန်တော့်ကို လက်ညှိုးယမ်းပြပြီး ထွက်သွားပါတယ်။ နောက်မှာရိပ်ကလောက်ကြာတော့ သူ ပြန်လာတယ်။ ပြီးတော့ လက်ကိုင်ပဝါ တစ်ထည်ကို ကျွန်တော်ဆီ ထိုးပေးတယ်။ ကျွန်တော်ယူပြီး ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ပါးစပ် အဟောင်း သားဖြစ်သွားရပါတယ်။ လောလောလတ်လတ် ဖြတ်ယူခဲ့တဲ့ သွေးသံရဲရဲနဲ့၊ လူ့နားရွက် တစ်စုံကို အထိတ်တလန့်နဲ့၊ တွေ့လိုက်ရလို့ပါပဲ။

အဲဒီညက စခန်းရဲ့ မီးပုံပတ်လည်မှာ ကျွန်တော်ဆင့်ခေါ်ထားတဲ့ တပ်စိတ် မျူးတွေနဲ့၊ တပ်ကြပ်တွေအားလုံး စုံစုံလင်လင် ရှိနေကြတယ်။ ဗီယက်ကောင်း တွေကို သတ်တာနဲ့၊ ပတ်သက်တဲ့ သတ်မှတ်ချက်မှာ ပြုပြင်ဖို့လိုကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ သတ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို သက်သေပြဖို့၊ အလောင်းတစ်လောင်းလုံးကို ပြရမယ်။ ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းတွေနဲ့၊ မပြီးဘူးလို့၊ ပြောခဲ့ရပါတယ်။

ခြောက်လကြာ ရှေ့တန်းမှာ တာဝန်ထမ်းခဲ့ရပြီးတဲ့ နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းဟာ နားခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ အထူးတပ်ဖွဲ့၊ စခန်းတစ်ခုကို သွားပြီး အနားယူရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘီလုန်းစခန်းက နံနက်ခင်းပိုင်းမှာ ချောင်းရိုးကလေးတစ်ခုရဲ့ ကြမ်းပြင်တစ်လျှောက် ချီတက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ နေဟာ ကျွန်တော်တို့ ခေါင်းပေါ်တည်တည်မှာ ရှိနေပါတယ်။ စစ်ကြောင်းရဲ့ ထိပ်ဘက်ဆီ ကျွန်တော် တက်ခဲ့ပါတယ်။ ရုတ်တရက်ဆိုသလို ကျွန်တော့်ရဲ့ ညာခြေတစ်ဘက်ဟာ ခွေသွားပြီး စူးခနဲ ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ တစ်ပေလောက်နက်တဲ့ ကျင်းသေးသေးလေးထဲက ကျွန်တော့်ခြေထောက်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်ပါတယ်။ ဝါးချွန်ထောင်ခြောက်ကို ကျွန်တော် တက်နင်းခဲ့မိတာပါပဲ။ ဝါးချွန်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်ဘွတ်ဖိနပ်ကိုဖောက်ပြီး ခြေထောက် အသားထဲ စိုက်ဝင်သွားပါတယ်။ ကိုယ်ရဲ့ အသုံးမကျမှုကို ကျိန်ဆဲလိုက်ပြီး စခန်းရောက်သည်အထိ ထောင့်နင်းထောင့်နင်းနဲ့ လျှောက်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒဏ်ရာက နာတာထက် ရှက်တာက ပိုပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖြစ်ကို ဗီယက်နမ်စစ်သားတွေ မသိစေချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လမ်းလျှောက်လာတာ မိနစ်နှစ်ဆယ်တောင် မရှိသေးပါဘူး။ ဒဏ်ရာက မခံနိုင်အောင် နာကျင်လာတယ်။ ဒါနဲ့ သစ်ကိုင်းတစ်ခုကိုရှာပြီး ချိုင်းထောက်လို အားပြုရင်း ဆက်လျှောက်ခဲ့ရပါတယ်။ စခန်းရောက်ဖို့၊ နောက်ဆုံးတစ်မိုင်အလိုမှာ ကျွန်တော့် ခြေလှမ်းတွေဟာ အိုးနင်းခွက်နင်း ဖြစ်လာပါတယ်။ ခြေထောက်ကို မနည်းသယ်ခဲ့ရပါတယ်။ စခန်းရောက်

တော့ အမေရိကန် ဆေးတပ်သားက ကျွန်တော့်ဘွတ်ဖိနပ်ကြိုးကိုတောင် ဖြည့်မနေတော့ဘဲ တစ်ခါတည်း ခါးနဲ့ဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒဏ်ရာကို တစ်ချက်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရဟတ်ယာဉ် တစ်စီး ချက်ချင်း စီစဉ်လိုက်ပါတယ်။ ငြောင့်ဆူးဟာ ဘွတ်ဖိနပ်ရဲ့ ခုံကို ဖောက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ ခြေဖမိုးထဲကို ဝင်သွားခဲ့ပါတယ်။ ခြေထောက်ဟာ အရမ်း ယောင်ကိုင်းနေပြီး ကျွဲချေးအဆိပ် ပျံ့နှံ့နေတာကြောင့် ခရမ်းရောင် သန်းနေပါတယ်။ ဆေးတပ်သားက ဒဏ်ရာကို ပတ်တီးစည်းပေးလိုက်ပါတယ်။ သိပ်မကြာပါဘူး။ ကျွန်တော့် ကို ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးပေါ် တင်ပေးပြီး ဟူးမြို့ကို ပို့ခဲ့ပါတယ်။

ဟူးကို ရောက်သွားတဲ့အခါ အယ်လ်-၁၉ ဘတ်ဒ်ဒေါ့ ပိုင်းလော့တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂျက်ဒန်းလက်ပ်ဆိုသူက ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။ သူ့ကို ကျွန်တော် တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးခဲ့ပေမယ့် ဒန်းလက်ပ်ဟာ ကျွန်တော့်ကို မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်း တစ်ယောက်လို ချက်ချင်း ဆက်ဆံခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာ မွေးပြီဆိုတဲ့ စာကို ကျွန်တော့်ဆီ အရောက်ပို့ပေးခဲ့တဲ့ ကျေးစေတမန်ဟာ သူပဲလို့လည်း ပြောပါတယ်။ လူဖျိုအရာရှိရိပ်သာ မှာ ဖွင့်ပေးထားတဲ့ ဆေးပေးခန်းဆီကို ကျွန်တော့်ကို အရောက်ပို့ခဲ့ပါတယ်။ သည်ဆေးခန်း မှာ ဆရာဝန်တစ်ဦးဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဒဏ်ရာကို ဆေးကြောသန့်စင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ နည်းဟာ မှတ်လောက်သားလောက်ပါတယ်။ အိုင်ဒီဖောင်းဆေးရည် စိမ်ထားတဲ့ ဂျေ့စ်ခေါ် ချည်ကျပ်တစ်စုံကို ကျွန်တော့်ဒဏ်ရာ အတွင်းထဲ ထိုးသွင်းလိုက်ပြီး အနာထိပ်ကနေ ဆွဲထုတ်ယူလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဂျူးဖိနပ်တိုက်သလို ရှေ့တိုးနောက်ငင်နဲ့ ဆေးစိမ်ထားတဲ့ ပိတ်စကို ဆွဲပါတော့တယ်။ ကျွန်တော့်မှာ နာကျင်လွန်းလို့ မေ့ပြီး လဲသွားမတတ်ပါဘဲ။ အနားမှာရှိတဲ့ ဒန်းလက်ပ်ရဲ့လက်ကို ဖမ်းဆုပ်ထားမိပါတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဆရာဝန်က ကျွန်တော့်ကို ပဋိဇီဝဆေးတွေ ထိုးပေးပြီး အခန်းတစ်ခန်းမှာ ထားထားလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ဒဏ်ရာဟာ အမြန်ဆုံး သက်သာလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်ဆင်ရေး အကြံပေးတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ယူမှုကတော့ ပြီးဆုံးခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော် တပ်ရင်းကို ပြန်ပြီးသွားဖို့ဆိုတာ အချိန်ကလည်း သိပ်မကျန်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော် အမှုထမ်းခဲ့တဲ့ ခုနစ်လအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ တပ်ရင်းရဲ့ သုံးဆယ့်လေးယောက်မြောက် ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသူပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းမှာ ခုနစ်ဦးကျဆုံးပြီး နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ဦး ဒဏ်ရာ ရခဲ့ပါတယ်။ တိုက်ရေးခိုက်ရေးတွေကို မစွန့်ချင်ဘူးလို့ ပြောရင် လိမ်လည်ပြောတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ခက်ခဲပင်ပန်းမှုနဲ့ သေခြင်းတရားကို ဘယ်သူမှ အဖော်မပြုချင်ပါဘူး။ သူတို့နဲ့ ဝေးလေ ကောင်းလေပါပဲ။ ကျွန်တော် ဒဏ်ရာရခဲ့တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ကို တပ်ရင်းမှူး လို့ နာမည်တပ်မခေါ်ရုံ တစ်မည်ပါပဲ။ တပ်ရင်းမှူးတာဝန်တွေအားလုံး ယူခဲ့ရပါတယ်။ တပ်သားတွေနဲ့အတူ အရဲစွန့်ခဲ့ရပါတယ်။ မြေကြီးပေါ်မှာ အတူတူ အိပ်ခဲ့ရပါတယ်။ တစ်အိုးတည်းစားခဲ့ရပါတယ်။ သူတို့နဲ့အတူ သွေးထွက်ခဲ့ရပါတယ်။ သေဘေးကို အတူတူ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး ထိတ်လန့်မှုတွေ၊ အောင်မြင်မှုတွေကို မျှဝေခဲ့ရတာကြောင့် ဘာသာစကား

မတူလို့ အပြန်အလှန် စကား မပြောဆိုနိုင်ခဲ့တဲ့ သည်တပ်သားတွေနဲ့ ရင်းနှီးခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် တပ်ရင်း (၂)က ရဲဘော်ရဲဘက်တွေနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ဝမ်းနည်းစွာနဲ့ လမ်းခွဲခဲ့ရပါတယ်။

ရှေ့တန်းတာဝန် ပြီးဆုံးသွားပြီမို့ အမှတ်(၁) အေအာရီဗီအင်န်တပ်မ ဌာနချုပ်ရုံးမှာ ကျွန်တော့်ကို လက်ထောက်စစ်ရေးအကြံပေးအဖြစ်နဲ့ တာဝန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့ အရာရှိရိပ်သာ စားသောက်ဆောင်မှာ ရောက်နေတုန်း ကြားဖူးတဲ့ အသံသြသြကြီးတစ်သံကို ကြားလိုက်မိတယ်။ လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ ကျော့ဂျီ ပရိုက်စ်ဖြစ်နေပါတယ်။ ခုတော့ သူဟာ အမှတ် (၁) အေအာရီဗီအင်န်တပ်မရဲ့ အရေးပါတဲ့ ဂျီ-၃ စစ်ဆင်ရေးနဲ့ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စစ်ရေးအကြံပေးတစ်ဦး ဖြစ်နေပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိ အသစ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျော့ဂျီနဲ့ အတူ အလုပ်လုပ်ရမှာမို့ ကျွန်တော် စိတ်အေးသွားရပါတယ်။ ကျော့ဂျီဟာ သူ့ဝသီအတိုင်း စကားတွေ မပြတ်ပြောနေတုန်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူပြောသမျှကို ကျွန်တော် တလေးတစား နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သူပြောတာတွေဟာ များသောအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့စကားတွေ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဌာနချုပ်မှာ ကျွန်တော် လေ့လာရသမျှတွေအနက် တော်တော်များများဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ နားမလည်နိုင်စရာတွေချည်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်တစ်ခုကတော့ စိန်ပြောင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်မှုတွေ ဘယ်အချိန်မှာ အဖြစ်နိုင်ဆုံးလဲဆိုတာကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေး အရာရှိကို အချက်အလက်တွေပေးဖို့ပါပဲ။ သည်အရာရှိဟာ “မဝင်ရ” လို့ ရေးထားတဲ့ အစိမ်းရောင်တံခါးရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ပေးတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေဟာ သည်အစိမ်းရောင်တံခါးနောက်ကို ရောက်ခဲ့ပေမယ့် ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ကတော့ ဝင်ခွင့်မရှိပါဘူး။ သက်ဆိုင်ရာရဲ့ ခွင့်ပြုချက် မရလို့ပါဘဲ။ တစ်ရက်မှာ တော့ တံခါးရွက်စိမ်းနောက်ကွယ်က အရာရှိအပြင်ကို ထွက်လာပါတယ်။ စိန်ပြောင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်မှု အခံရနိုင်ဆုံး အချိန်ကို အတိအကျတွက်ချက် နိုင်ခဲ့ပြီလို့ ကျွန်တော့်ကို သတင်းပေးတယ်။ ဘယ်အချိန်အခါများပါလိမ့်။ မှောင်မိုက်တဲ့ညတွေတဲ့။ ဖြစ်မှဖြစ်ရပေလေ။ သာမန် အေအာရီဗီအင်န် ရဲဘော်လေးတစ်ယောက် ငါးစက္ကန့်အတွင်းမှာ ပြောနိုင်တာကို သည်အရာရှိကြီးက သီတင်းပတ်ပေါင်းများစွာ အချက်အလက်တွေကို ဆန်းစစ်လေ့လာပြီးမှ သိခဲ့ရပါကလား။ မှောင်မိုက်တဲ့ညတွေမှာ အန္တရာယ် ပိုများတယ်ဆိုတာ ရှေ့တန်းရောက်စစ်သားတိုင်း သိကြပါတယ်။

မမြင်ရတဲ့ရန်သူရဲ့ ချုံခိုတိုက်ခိုက်တာကို နေ့တိုင်းခံပြီး နယ်မြေတစ်ခုတည်းပေါ်မှာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ကင်းလှည့်နေရတဲ့ ရှေ့တန်းက ခြေလျင်တပ်သားတစ်ဦးအနေနဲ့ သူထမ်းဆောင်နေတဲ့ တာဝန်ဟာ ဘာများ အကျိုးမရှိသလဲဆိုတာကို တွေးတောမိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို နားလည်နိုင်ပါတယ်။ အဖြေကို သူ့အနေနဲ့ မသိပေမယ့် အထက်က ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေအနေနဲ့ကတော့ အဖြေကို သိလိမ့်မယ်လို့

သူဟာ စိတ်ချလက်ချ ယူဆထားပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ဌာနချုပ်မှာ ကျွန်တော် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရတဲ့အခါမှာတော့ အထင်နဲ့အမြင် တက်တက်စင်အောင် လွဲနေတာကို တွေ့ ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အတိုးတက်ဆုံး၊ ခေတ်အမီဆုံး နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံပါ။ အေအာရီဗီအင်န်တို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကောင်းဆုံး၊ အထက်မြက် ဆုံး နည်းပညာတွေကို အသုံးပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစိမ်းရောင်တံခါးနောက်ကွယ်က ထောက်လှမ်းရေး အရာရှိလိုမျိုး ဉာဏ်ကြီးရှင်တွေအနေနဲ့ စာရင်းဇယားတွေဖြည့်လိုက်၊ ကိန်းဂဏန်းတွေ တွက်ချက်လိုက်နဲ့ ရှင်းနေတာတွေကို ရှုပ်အောင် လုပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဝတ်စုံ မည်းမည်းနက်နက်ကြီးတွေဝတ်ပြီး တာယာဖိနပ်တွေစီးထားတဲ့ ရန်သူတွေဟာ နွားချေးစိမ်းထားတဲ့ ဝါးစလေးတစ်ခုနဲ့ အမေရိကန် အရာရှိတစ်ယောက်ကို ဒုက္ခလှလှကြီး ပေးနိုင်ပါတယ်။

တောထဲမှာတုန်းက အသုံးဝင်မယ့်၊ ကိုယ့်အသက်ကို ကယ်နိုင်မယ့် ပစ္စည်းမျိုး တွေကိုပဲ ကျွန်တော်တို့ သယ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟူးမှာတော့ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်မှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်သူတိုင်းဟာ စစ်ခါးမြှောင်ကြီးတစ်လက်ကို ကိုင်ဆောင်လေ့ ရှိကြပါ တယ်။ ခါးရိုးကျော့ကျော့နဲ့၊ အသွားက တလက်လက် ဖြစ်နေတဲ့ သည်ခါးမြှောင်ဟာ နေရောင်ထဲမှာ ဝင်းခနဲ၊ လက်ခနဲ ရောင်ပြန်ဟပ်နိုင်တာကြောင့် မိမိရှိတဲ့နေရာကို ရန်သူကို အသိ ပေးနေသလိုပါပဲ။ တပ်မ အမှိုက်သိမ်းကားတွေကို မောင်းရတဲ့ အသက် တစ်ဆယ့် ရှစ်နှစ်အရွယ် ဒရိုင်ဘာလေးတွေဟာလည်း ဟူးက သားရေပစ္စည်းလုပ်သူတွေကို အော်ဒါမှာ လုပ်ခိုင်းတဲ့ ပခုံးလွယ်သေနတ်အိတ်တွေ လွယ်ထားကြပါတယ်။ စားသောက်ဆောင် ထဲကိုလာတဲ့ တချို့ စစ်မှုထမ်းတွေဆိုရင်လည်း ခြောက်လုံးပြူးကြီးတွေ တကားကားနဲ့ ဝင်လာပါတယ်။ အမေရိကန်ကောင်းကျွမ်းတွေလို ကျည်တွေကို ခါးပတ်နောက်မှာ စီထည့် ထားပါတယ်။ ရုတ်တရက် ပစ်ကြခတ်ကြရင် သေနတ်တွေထဲ ကျည်ဘယ်လို ထည့်မယ် ဆိုတာကို စဉ်းစားစရာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အရေးမဟုတ်ပါဘူး။ လောလောဆယ်မှာတော့ အခုလို ကျည်တွေကို ခါးပတ်နောက် စီထည့်ထားတာ ကြည့်ရတာ ပိုမိုက်ပါတယ်။

သည်အပြုအမူမျိုးဟာ အသိဉာဏ်မရှိသူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်တွေပါပဲ။ ဗီယက်နမ်စစ် ဌာနချုပ်က အထက်အရာရှိတွေကို ပထမဆုံးတွေ့လိုက်ရတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော် တော်တော်ကြီးကို စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်တပ်ရင်းက အရာရှိ တွေနဲ့ တပ်ကြပ်တွေဟာ တိုင်းပြည်ကို အသက်ပေးထားတဲ့ တကယ်စစ်သားပီသသူတွေ ပါ။ ခြေလျင်စစ်သားတွေဟာလည်း ရဲရင့်ကြတယ်။ မည်ည်းမညူ လုပ်ကြပါတယ်။ မကျွမ်းကျင်မှုတွေ၊ အဂတိလိုက်စားမှုတွေ၊ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် ယူနီဖောင်းတွေ ဝတ်ဆင် လာမှုတွေဟာ ရာထူးအဆင့် မြင့်လာတာနဲ့အမျှ ပိုများလာပုံရပါတယ်။ သာဓကတစ်ခု ကတော့ ငှက်ကိုကီပါပဲ။ အသက် ၃၂ နှစ်မှာ တောင်ဗီယက်နမ် လေတပ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ် လာဖို့ အလား အလာကောင်းနေသူပါ။ ငှက်ကိုကီဟာ ဂိုက်များတယ်လို့ ဆိုရမှာဖြစ်ပါ

တယ်။ နေကာ မျက်မှန်အနက် အမြဲတပ်ပြီး ပုလဲလက်ကိုင်နဲ့ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို ကိုင်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ လေယာဉ်ပျံသန်းရင်ဝတ်တဲ့ ဝတ်စုံအနက်နဲ့အတူ လည်စည်းပဝါကို စည်းလေ့ရှိပါတယ်။ စစ်တိုက်ရာမှာလည်း ယုံကြည်မှုအပြည့်ရှိသလို ညကလပ်တွေမှာလည်း ထိုနည်းတူပါပဲ။ ရှေ့တန်း အေရှောင်ချိုင့်ဝှမ်းက အေအာရီဗီအင်နစ်သားတွေဟာ သည်လို လူမျိုးတွေအတွက် အသက်ပေးနေကြရတာများလားလို့ ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ဝန်ခံရမယ့် အချက်တစ်ချက် ရှိပါတယ်။ ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာမှာ အပင်ပန်း အဆင်းရဲခံပြီးတဲ့နောက်မှာ နောက်တန်းကိုပြန်ပြီး အေးအေး ချမ်းချမ်း တာဝန်ထမ်းဆောင်တာကို သဘောကျမိပါတယ်။

ဌာနချုပ်ရုံးကို ကျွန်တော်ရောက်ပြီးလို့ မကြာခင်မှာဘဲ ဟောင်ကောင်ကို အနားယူ အပန်းဖြေခရီး ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဟောင်ကောင်လို ပျော်စရာအဖုံဖုံရှိတဲ့ မြို့ဟာ တချို့ အမေရိကန်စစ်သားတွေအဖို့ ကာမဘုံ ရပ်တော့ပါပဲ။ တချို့အတွက်ကတော့ ဈေးဝယ်ကောင်းတဲ့ မြို့တစ်မြို့ပါ။ ကျွန်တော်ကတော့ ၁၀ ဒေါ်လာပေးရတဲ့ ရှူးဖိနပ် တစ်ရုံ၊ ဒေါ်လာ ၃၀ ပေးရတဲ့ ဆိုင်ချုပ် ဝတ်စုံတစ်စုံနဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဈေးအပေါဆုံး စတီ ရီယိုစက်တွေကို ဝယ်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာ အတွက်ကတော့ မိကီမိုတို ဂျပန်ပုလဲတွေရယ်၊ ပိုးထည်ဝတ်စုံနဲ့ ပိုးသား ပိတ်တစ်အုပ်တို့ကို ဝယ်ခဲ့ပါတယ်။ လေးရက်အတွင်းမှာပဲ ပါသမျှငွေချောပြီး ဟူးကို တပ်ခေါက် ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

ဟူးကိုပြန်ရောက်တော့ သမားရိုးကျ မဟုတ်တဲ့ တာဝန်မျိုး နောက်ထပ် အပေး ခံရပြန်ပါတယ်။ သည်တာဝန်မျိုးတွေဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ အဆန်းမဟုတ်တော့ပါဘူး။ ဟူး ခံတပ် လေယာဉ်ကွင်းကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရတဲ့ တပ်ရင်းမှူးအဖြစ်နဲ့ ပူးတွဲတာဝန်ယူ ခဲ့ရပါတယ်။ သည်လေယာဉ်ကွင်းကို စီ-၇ ကယ်ရီဘိုပိုဆောင်ရေးလေယာဉ်တွေ၊ အယ်လ်-၁၉ လေယာဉ်တွေနဲ့ တခြားလေယာဉ်ငယ်တွေ အသုံးပြုပါတယ်။ ကြွစောင်းစောင်း လေယာဉ်မောင်းတဲ့ ပိုင်းလော့တစ်ယောက်ဟာ သည်လေယာဉ်ကွင်းကို သူ့ရဲ့လေယာဉ် ကွင်းလို့ ယူဆ ထားပုံရပါတယ်။ ကျွန်တော်လို လေယာဉ်မမောင်းတဲ့လူတစ်ယောက် အုပ်ချုပ်မယ်ဆို တာကို သူ မကြည်ဖြူကြောင်း ပြသလာပါတယ်။ တစ်နေ့တော့ သူ့ရဲ့ ဘတ်ဒေါ် လေယာဉ်နဲ့လိုက်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို စိန်ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အတ္တ မာန်ကို ထိပါးလာတာမို့ ကျွန်တော် လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ လေယာဉ်ကို မှောက်လိုက်၊ လှန်လိုက်၊ ထိုးဆင်းလိုက်၊ လှိမ့်လိုက်နဲ့ လေယာဉ်မှူးပြီး ပျို့အန်ချင်စရာ အမျိုးမျိုးလုပ်ပြီး ပညာပြပါတော့တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိစ္စချောတော့မယ်လို့ ထင်မိပေမယ့် သူ့ကို အမြင်ကပ်ကပ်နဲ့ တင်းခံနေခဲ့ ပါတယ်။ အဆုံးမှာ သူဟာ ပုံမှန် ပြန်မောင်းပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာတော့ ကျွန်တော် အောက်ကို ငုံ့ကြည့်လိုက်မိတော့ တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးတဲ့ ဖိုမြေ တစ်လျှောက်ပေါ်က မီးရထားလမ်းတစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နယ်မြေ အတွင်းမှာ ဒါမျိုးမရှိပါဘူး။

“ကျွန်တော်တို့ ဘယ်ရောက်နေပြီလဲ”

ကျွန်တော်သူ့ကို လှမ်းအော်ပြီး မေးလိုက်ပါတယ်။

“ကူအန်ထရိုင်း မြောက်ဘက်ယွန်းယွန်း”

သူက ယုံကြည်မှုအပြည့်နဲ့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“ခင်ဗျား ရူးနေသလား” တဟူးဟူးတိုက်နေတဲ့ လေကြားက ကျွန်တော် အော်ပြော လိုက်ပါတယ်။

“လေယာဉ်ကို တောင်ဘက်ပြန်လှည့်၊ သည်က ချက်ချင်းပြန်ထွက်ရမယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြောက်ဗီယက်နမ်ပေါ်ကို ရောက်နေပြီ”

ကျွန်တော်မှန်ပါတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးဝိဇ္ဇာတွေ၊ သွေးနားထင်ရောက်နေတဲ့ ပိုင်းလော့တွေနဲ့ ဆက်ဆံခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာ နောက်ထပ် ဥပဒေသတစ်ခုကို ကျွန်တော် ရလိုက်ပါတယ်။ “ကျွမ်းကျင်သူတွေလို ဆိုသူတွေနဲ့၊ အကျော်အမော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကြောင့် စိတ်တွေ မထွေပြားသွားနဲ့” ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ဆိုင်ဂွန်းကို ပြန်ရောက်ခဲ့ပါ တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန် ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပါပြီ။ မကြာခင်မှာဘဲ အိမ်ပြန်ရပါတော့မယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ တောင်ဗီယက်နမ်ဟာ ကမောက်ကမ ဖြစ်နေပါတယ်။ ကက်သလစ်ဘာသာ ဝင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ သမ္မတဒီယန်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ ဘာသာရေး အခမ်းအနားတွေ နဲ့ သူ့ရဲ့ အာဏာရှင်အစိုးရကိုဆန့်ကျင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ ဆန္ဒပြပွဲမှန်သမျှကို နှိမ်နင်းဖို့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ သည်လိုအချိန်မျိုးမှာ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းတစ်ရပ်ကို ရိုက်ပြ ထားတဲ့ ဓါတ်ပုံတစ်ပုံဟာ ကမ္ဘာကို တုန်လှုပ် ချောက်ချားစေခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဟာ အာဏာရှင် ဒီယန်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ပြသတဲ့အနေနဲ့ ဆိုင်ဂွန်းမြို့ရဲ့ လမ်းဆုံလမ်းခွနေရာမှာ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၊ ကိုယ်ပေါ်ကို ဓါတ်ဆီတွေ လောင်းချပြီးတော့ တစ်ချက်မှ မတွန့်ဘဲ မိမိကိုယ်မိမိ မီးရှို့ အသေခံပြခဲ့ပါတယ်။ ဩဂုတ် လအတွင်း ကျွန်တော် ဟူးမှာရှိနေတုန်း ဆိုင်ဂွန်းမြို့ကို မာရှယ်လောအမိန့် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ တယ်။ အမေရိကန်တပ်တွေဟာလည်း စစ်တန်းလျှားတွေကနေ ထွက်ခွာခွင့်မရပါဘူး။ နောက်ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ်ကြာတော့ သမ္မတဒီယန်က တစ်နိုင်ငံလုံးကို မာရှယ်လော အမိန့် ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ပစ္စည်းပစ္စယတွေနဲ့ အိမ်ပြန်ပို့ဖို့အတွက် တန်ဆွန်နတ် လေ ဆိပ်ကို သွားခဲ့တဲ့နေ့မှာ အခြေအနေ ဆိုးရွားနေပြီဆိုတာ ကျွန်တော် သိလိုက်ပါတယ်။ သမ္မတနန်းတော် အပစ်အခတ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ မြို့တွင်းလမ်းတွေဟာ စစ်သားတွေရဲ့ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်တွေကလွဲလို့ လူသူကင်းရှင်းပြီး တိတ်ဆိတ်ခြောက်သွေ့နေပါတယ်။ အာဏာသိမ်းတဲ့အချိန်မှာ ဆိုင်ဂွန်းမြို့ကို ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ တောင်ဗီယက်နမ် တပ်မတော်ရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေဟာ အစိုးရအဖွဲ့ကိုဖြုတ်ချပြီး အာဏာသိမ်းလိုက်ပါတယ်။ သမ္မတဒီယန်နဲ့ သူ့ရဲ့ အစ်ကိုဖြစ်သူ ရဲထောက်ချုပ် ငိုဒင်နူးတို့ နှစ်ဦးကိုလည်း ကွပ်မျက်

လိုက်ပါတယ်။ အသက် ၂၆ နှစ်အရွယ်မှာ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံရေးအရ ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်စွမ်း ကျွန်တော့်ဆီမှာ မရှိသေးပါဘူး။ မိမိ ထမ်းဆောင်ရမယ့် တာဝန်ကလွဲပြီး ဘာမှ ပိုမသိခဲ့ပါဘူး။ အာဏာသိမ်းလိုက်တာဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ စိမ်းနေသေးတဲ့ သည်နိုင်ငံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ နောက်ထပ် နားမလည်နိုင်စရာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပါပဲ။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲတွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ကြားက ကျွန်တော် အိမ်ကို တစ်လစော ပြန်ခဲ့ရပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ ဗီယက်နမ်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခြေအနေ ကောင်းနေလို့ပါပဲ။ အမေရိကန် စစ်ရေးအကြံပေး ဦးရေဟာ ၁၆,၆၀၀ ရှိခဲ့ရာက ၁၆,၃၀၀ ဖြစ်ခဲ့တာမို့ အရေအတွက် မဆုံစလောက် လျော့ခဲ့ပါတယ်။ မက်ခီနာမာရာခေတ်ရဲ့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတဲ့ တိုင်းထွာပုံ၊ တိုင်းထွာနည်း၊ သတ်မှတ်ပုံ၊ သတ်မှတ်နည်းတွေဟာ ခေတ်စားစ ပြုလာ နေပါတယ်။ သည်နည်းတွေဟာ ဗီယက်နမ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်တို့ရဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ကြီးစိုးခဲ့ပါတယ်။ ကျေးရွာတစ်ရွာမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပေအရှည် အကာအကွယ်ရှိမယ်၊ ပြည်သူ့စစ်ရှိမယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ သီတင်းသုံးပတ်အတွင်းမှာ ဗီယက်ကောင်းတွေ သတ်ဖြတ်တာ မခံရတဲ့ ရွာသူကြီးရှိမယ်ဆိုရင် သည်ကျေးရွာကို လုံခြုံတယ်လို့ သည်နည်းအရ သတ်မှတ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဘီလူးနဲ့ အခြေစိုက်စခန်းမှာရှိနေစဉ် ဝန်ကြီး မက်ခီနာမာရာကိုယ်တိုင် တောင်ဗီယက်နမ်ကို အလည်အပတ် ရောက်ရှိလာခဲ့တယ်။ ဗီယက်နမ်မှာ ၄၈ နာရီ နေခဲ့ပြီးနောက်မှာ သူက “အရေအတွက် တိုင်းထွာမှုတွေအရ ကျွန်တော်တို့ စစ်နိုင်နေတယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အေရှောင်းချိုင့်ဝှမ်းမှာ ကျွန်တော် မြင်တွေ့ခဲ့ရတာတွေအရ ဗီယက်ကောင်းတွေကို ကျွန်တော်တို့ နိုင်နေတယ်ဆိုတာ ဘာတစ်ခုမှ မပြသနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ နိုင်ဖို့ နေနေသာသာ သူတို့ကို များသောအားဖြင့် ရှာလို့တောင် မတွေ့နိုင်ပါဘူး။ မက်ခီနာမာရာရဲ့ သင်္ချာပေတံနဲ့ တိုင်းထွာတဲ့ ကွန်မန်ဒိုတွေဟာ တိုင်းထွာလို့ မရတာတွေကို တိုင်းထွာဖို့အတွက် တိကျတဲ့ ထပ်ညွှန်းကိန်းတွေကို ထွင်ခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်တပ်ရဲ့သဘောထားကတော့ သင်္ချာပေတံနဲ့ တိုင်းထွာတဲ့ ပါရမီရှင်တွေအပါအဝင် လူသိ လူတတ်ကြီးတွေကို စောဒက မတက်နဲ့ဆိုတာ ဖြစ်ပုံရပါတယ်။ အကယ်၍ မဖြစ်လာရင် ဖြစ်ချင်ဟန်ဆောင်လိုက်၊ ဒါဆိုရင် သူ့ဟာသူ အဆင်ပြေသွားလိမ့်မယ်။ အနောက်ဂျာမနီမှာ ပထမဆုံးကြုံခဲ့ရတဲ့ ခပ်ပေါ့ပေါ့ တွေးခေါ်မှုမျိုးကို ဗီယက်နမ်မှာလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

တဖြည်းဖြည်း အမေရိကန် တို့ရဲ့ ထိခိုက်ကျဆုံးမှုတွေဟာ တစ်စထက်တစ်စ များလာပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ နာမည်တွေကို ကျဆုံးစာရင်းမှာ စတင် တွေ့လာရတယ်။ ဥပမာ ဂျင်မီလီးဆိုရင် ကျွန်တော်နဲ့အတူ အနောက်ဂျာမနီမှာ အတူတူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ပြီးတော့ အလန်ပတ်စ်ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ပါရှင်းရိုင်ဖယ် လေ့ကျင့်ရေးတပ်က သူငယ်ချင်းတွေအနက် ဗီယက်နမ်မှာ ဗွေဆော်ဦး ကျဆုံးခဲ့တဲ့ သူပါပဲ။

ဒါပေမယ့် အမေရိကန် အများစုကတော့ ဝေးလံလှတဲ့ အဲဒီနိုင်ငံမှာ ဘာတွေ ဖြစ်နေကြတယ်ဆိုတာကို သိလည်းမသိ၊ စိတ်လည်း မဝင်စားခဲ့ကြပါဘူး။ ဗီယက်နမ်ကိုစွဲ ဟာ အများပြည်သူအဖို့ သိပ်အရေးကြီးလှသေးပါဘူး။ အဲဒီအချိန်က ဥရောပမှာ အမေ ရိကန်စစ်သား ၂၅၂,၀၀၀၊ ကိုရီးယားမှာ ၄၉,၀၀၀ ရှိပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာတော့ ၁၆,၃၀၀ ပဲရှိပါတယ်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တုန်းက စစ်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေလည်း မပေါ်ပေါက်သေးပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ စိတ်ထင်မှုတွေ ရှိခဲ့ပေမယ့်လည်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံက ထွက်ခွာခဲ့ချိန်မှာ သည်နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမေရိကန်ပေါ်လစီအပေါ် ယုံကြည်မှုအပြည့် ရှိနေတုန်းပါပဲ။ စိတ်ပျက်မှုတွေနဲ့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပေမယ့်လည်း စိတ်ဓါတ်တော့ မကျခဲ့ပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံအနေနဲ့ တောင်ဗီယက်နမ်ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ကူညီတာ မှန်တယ်၊ ကမ္ဘာ့ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ကွန်မြူနစ်ရန်ကို ကာကွယ်တားဆီးတာ မှန်တယ် လို့ ထင်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်နည်းကိုင်နည်းတွေမှာ အပြစ်အနာအဆာ ရှိပေမယ့် လည်း ဦးတည်ချက် မှန်ကန်ပါတယ်။ ဝန်ကြီး မက်ခီနာမာရားအနေနဲ့ ဘာတွေပဲ တွေ့ခဲ့ တွေ့ခဲ့၊ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲဟာ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ထားတာထက် ပိုပြီးကြီးမား၊ ပိုပြီး ခက်ခဲပါတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးအမှုထမ်းတွေနဲ့ ဟူးမှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့စဉ်က ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာသူတစ်ဦးက ရှေ့တန်းမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသူတစ်ယောက် အနေနဲ့ သည် စစ်ပွဲမှာ အင်အားဘယ်လောက် လိုမလဲလို့ ကျွန်တော့်ကို မေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း စိတ်ထဲပေါ်လာတဲ့ ကိန်းဂဏန်းတစ်ခုကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ “စစ်နိုင်ဖို့ စစ်သားငါးသိန်း လိုမယ်”

တင်းနက်ဆီပြည်နယ် နက်ရှ်ဗီလီလေဆိပ်အတွင်းမှာ မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ်ကို လှန် လှောကြည့်ရှုရင်း ဘာမင်ဂမ်ကိုသွားမယ့်လေယာဉ်ကို ကျွန်တော် စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ခရီးသည် နားနေခန်းအတွင်းမှာရှိတဲ့ တီဗီတစ်လုံးရှေ့မှာ လူတွေ ဝိုင်းအုံ နေကြတာကို သတိပြုလိုက်မိတယ်။ အားလုံးဟာ ထူးထူးခြားခြား တိတ်ဆိတ်ပြီး တီဗီကို စူးစိုက် ကြည့်ရှုနေကြပါတယ်။ နေ့စွဲက နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သီတင်းသုံးပတ်၊ ဗီယက်နမ်မှာ ကျွန်တော်ရှိနေစဉ် ဗီယက်နမ် သမ္မတ လုပ်ကြံခံရပြီး အစိုးရ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့သမ္မတ လုပ်ကြံ ခံခဲ့ရပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသားတွေ လွတ်လပ်ရေးရဖို့ ကျွန်တော် တိုက်ခိုက်ကြိုးပမ်း နေချိန် မှာ ဘာမင်ဂမ်မြို့ ၁၆ လမ်းက နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအတွင်း ဗုံးပေါက် ကွဲမှုကြောင့် လူမည်းအမျိုးသမီးလေးဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ ကပြောင်းကပြန် ဖြစ်နေပုံရတဲ့ ကျွန်တော့်နိုင်ငံကို ကျွန်တော် ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။

အခန်း (၅)

ပြည်တော်ပြန်

ကမ္ဘာကျော်ပန်းချီဆရာ နော်မန် ရော့ခ်ဝဲလ်ရဲ့ ဂန္ထဝင် ပန်းချီကားတစ်ချပ် ဖြစ်တဲ့ “စစ်ပွဲပြန် ဂျီအိုင် စစ်သည်တော်” အမည်ရှိတဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစက “ဆတ္တဒေးအီးဗင်းနင်းပို.စ်” သတင်းစာရဲ့ မျက်နှာဖုံးမှာ ဖော်ပြ ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ပန်းချီကားထဲမှာ စစ်သည်တော် လူလင်ပျိုတစ်ဦးဟာ စစ်လွယ်အိတ်ကို လက်က ကိုင်ဆွဲရင်း သူ့အိမ်ကိုပြန်လာပုံကို သရုပ်ဖော်ထားပါတယ်။ သူ့မိသားစုကလည်း အကြံထောက်ပို့၊ သူ့ဆီကိုပြေးလာနေကြတယ်။ ခွေးကလေးတစ်ကောင်လည်း နောက်နား က ပါလာတယ်။ လမ်းထောင့်ချိုးကလေးတစ်ခုမှာတော့ မိန်းမလှလေးတစ်ဦးဟာ ပြေး ကြိုကြသူတွေထဲ မပါဘဲ ရှက်စနိုးဟန်လေးနဲ့ ရပ်စောင့်ကြည့်နေတယ်။ သည်အချိန်မှာ အိမ်နီးချင်းတစ်သိုက်ဟာလည်း သူတို့အိမ်တွေရဲ့ တံခါးပေါက်တွေ၊ ပြတင်းပေါက်တွေမှာ ရယ်သွမ်းသွေးနေကြပါတယ်။ သစ်ပင်တစ်ပင်ပေါ်က ကလေးငယ်တစ်စုကလည်း ဂုဏ်ပြု ကြိုဆိုကြဟန်နဲ့ သူတို့ရဲ့ လက်တွေကိုမြှောက်ပြီး အောင်ပွဲခံခဲ့တဲ့ သူရဲကောင်း စစ်သား ကို ဝှေ့ယမ်းပြနေကြတယ်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဗီယက်နမ်က ကျွန်တော် အိမ်ပြန်လာတဲ့ အခါမှာတော့ သည်ပန်းချီကားထဲကလို စည်စည်ကားကား သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာမင်ဂမ်လေဆိပ်ရဲ့ အပြင်ဘက်ကို ကျွန်တော် ထွက်လျှောက်လာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော့်ကို စောင့်နေသူတစ်ဦးကိုပဲ တွေ့ရပါတယ်။ သည်အမျိုးသမီးဟာ မိန်းမချော တစ်ဦးဖြစ်ပြီး မြင့်ဖူးသလိုလို ရှိပါတယ်။ အမှန်တော့ သူဟာ သူစိမ်းတစ်ယောက် မဟုတ် ပါဘူး။ ချစ်ဇနီး အယ်လ်မာပါပဲ။ လူနှစ်ဦးဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တစ်နှစ်တာလောက်ပဲ

ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခဲ့ရပြီးနောက် တစ်နှစ်လုံး ကွဲကွာသွားကြရပြန်တယ်။ သည်လို အခြေအနေမျိုးမှာ လင်နဲ့ မယားပင် ဖြစ်လင့်ကစား အဲဒီလူနှစ်ဦးဟာ သူစိမ်းတစ်ရံတွေလို ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အယ်လ်မာကို ကျွန်တော့်ရဲ့ ရင်ခွင်ထဲ ထွေးပိုက်လိုက်မိတဲ့ တစ်ခဏမှာတော့ ကျွန်တော့်အဖို့ စိမ်းသလိုဖြစ်နေတာတွေ အားလုံး ပျောက်ကုန်ပါတယ်။ အယ်လ်မာကတော့ သည်လူ ဘယ်သူပါလိမ့်လို့ ထင်ကောင်းထင်နေဆဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ “ငါ့သူ့ကို တကယ်သိရဲ့လား” လို့ တွေးနေမိမယ် ထင်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ကျွန်တော့်ရဲ့ အပြာရောင် လိပ်ခုံးကားလေးနဲ့ နှစ်ဦးသား လေဆိပ်ကနေ သူမိဘတွေရဲ့ အိမ်သစ် ရှိရာ တားရင့်တ် စီးတီးလို့ ခေါ်တဲ့ ဘာမင်ဟမ်မြောက်ပိုင်းဆီကို ဦးတည် ထွက်လာ ခဲ့ကြပါတယ်။

အဲဒီအိမ်ကိုရောက်တော့ အိမ်ရှေ့ မှန်တံခါးချပ်ကြီးရဲ့ အနောက်ဘက် မီးရောင် ဖျော့ဖျော့အောက်မှာ ကလေးဆော့တဲ့ လေးထောင့်ခြံလေးတစ်ခုကို မြင်တွေ့လိုက်ရပါ တယ်။ ကျွန်တော်က တံခါးရွက်ကို ဘေးဘက် တွန်းဖွင့်လိုက်ပါတယ်။ ဆံပင်ကောက် ကောက်ဖရိဖရဲနဲ့ ဝတ်စုံအနီလေးကို ရှိုးစမိုးနဲ့ ဝတ်ထားတဲ့ ရှစ်လသားအရွယ် ကလေးငယ် တစ်ဦးဟာ ခြံကလေးရဲ့ ဘားတန်းတိုင်တွေကို မြဲမြံဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ကျွန်တော့်ကို မျက်လုံးပြူးပြီး မော့ကြည့်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကလေးကို ကောက်ချီကာ “ဟေး မိုက်” လို့ ခေါ်လိုက်ပြီး “ဖေဖေကြီးလေ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ သူက ကြောင် တောင်တောင်ဖြစ်သွားပြီး အယ်လ်မာကို မျက်လုံးနဲ့ လိုက်ရှာနေပါတယ်။ လူတိုင်းရဲ့ ဘဝ မှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အဖြစ်မျိုးပါ။ မိဘနှစ်ဦးနဲ့ သားသမီးတို့ရဲ့ ကြားထာဝရရှိနေတဲ့ သုံးပွင့် ဆိုင်မေတ္တာပါပဲ။ အခုလည်း အဖေနဲ့ အမေကြားမှာ ကျွန်တော့်သားလေး မိုက်ကယ် ပါဝဲလ် ဗျာများနေရပါတယ်။

ကျွန်တော်ပြန်ရောက်လာတဲ့ အထိမ်းအမှတ်နဲ့ စားသောက်ပွဲ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ အယ်လ်မာရယ်၊ ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ မိဘတွေဖြစ်တဲ့ အာရ်စီနဲ့ မိလ်ဒရက်ဒ် တို့နှစ်ဦးရယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စားသောက်နေကြစဉ်မှာ ကျွန်တော့်သားလေးဟာ သူ့ရဲ့ ထိုင်ခုံ အမြင့်ပေါ်ကနေ ကျွန်တော့်ကို ဆက်ပြီး ငေးမော ကြည့်ရှုနေခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ မိုက် ကလေးကို သိပ်ဖို့ အချိန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာတော့ သူ့အဖို့ နောက်အသစ်အဆန်း တစ်ခု ထပ်မံ ကြုံတွေ့ရပြန်တယ်။ သူ့မွေးကတည်းက အမေနဲ့ အတူ အိပ်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်နေ့ည မှာတော့ သူ့ကို သပ်သပ် ခွဲသိပ်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာ နံနက်စာစားဖို့ ကျွန်တော် အောက်ထပ်ကို ဆင်းလာ ပါတယ်။ မိုက်ကလေးဟာ သူ့ရဲ့ ထိုင်ခုံအမြင့်ပေါ်မှာ ရွှင်ရွှင်ဖျဖျနဲ့ အသံတွေပြုနေပါ တယ်။ ကျွန်တော့်ကိုမြင်တော့ ရပ်သွားပါတယ်။ “သည်လူကြီး ရှိတုန်းပဲလား။” “ဘယ်တော့ ပြန်မှာလဲ” “ဘယ်တော့မှ မသွားတော့ဘူး ထင်ပါရဲ့”။ သူကလေးကို စိတ်အနှောင့် အယှက်ဖြစ်စရာ အတွေးတွေပါပဲ။ ရက်နည်းနည်းကြာလာတော့ ကျွန်တော့်ကို စိမ်းစိမ်း ကြီး သိပ်မလုပ်တော့ပါဘူး။ “သည်လူကြီး ငါ့ကို ဂရုစိုက်တယ်”။ “ငါနဲ့ ဆော့တယ်”။

“သိပ်မဆိုးပါဘူး။” “ဒါပေမယ့် အမေ့ကို ပိုရှိစေချင်တယ်” စသဖြင့် သူကလေး တွေးနေမိမယ် ထင်ပါတယ်။ လူစိမ်းကြီးနဲ့ ကလေးငယ်တို့ကြား သားအဖ သံယောဇဉ်ကြိုးတစ်မျှင် တင်းမလာခင်တော့ သည်လိုပဲ စခန်းသွားခဲ့ကြပါတယ်။

ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ရက်အတွင်း ကျွန်တော့်မိဘတွေနဲ့ အတူနေထိုင်ဖို့ မိဘများ ရှိရာ ကွင်းစံက အယ်လ်မီရာ ရိပ်သာလမ်းကို ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ ရှိနေတုန်း မိုက်ဟာ ရုတ်တရက် အပြင်းအထန် ချောင်းဆိုးပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနီးဆုံး စစ်ဆေးရုံကို အမြန်ဆုံး ခေါ်သွားခဲ့ပါတယ်။ မိဘတွေရဲ့ အိမ်နားက စိန့်.အယ်လ်ဘန်းစ် ရေတပ်ဆေးရုံပါပဲ။ မိုက်ကို စမ်းသပ်တဲ့ ရေတပ်ဆရာဝန်လေးဟာ ကလေးတွေနဲ့ အတွေ့ အကြုံ သိပ်ရှိဟန် မတူပါဘူး။ ရိုးရိုးချောင်းဆိုးတာကို အကြီးအကျယ်ကြိုးဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သူငယ်နာချောင်းနက်ဆိုပြီး အောက်စီဂျင်တွေ ဘာတွေ ပေးပါတော့တယ်။ အရေးပေါ် လေပြွန်ပေါက်ကိရိယာကို မိုက်ရဲ့ ခုတင်ဘေးမှာထားပြီး ကလေးအသက် ရှူရပ်သွားရင် သုံးဖို့ ခွင့်တောင်းပါတယ်။ ဒါကို ဘာလုပ်မှာလဲ၊ ကျွန်တော်သိချင် ပါတယ်။ ကလေးရဲ့ လည်ချောင်းကိုခွဲပြီး ပြွန်ကို ထည့်ရမယ်လို့ ဆရာဝန်လေးက ပြော ပါတယ်။ ကျွန်တော့်သားလေးကို ခွဲစိပ်မယ်၊ ဟုတ်လား။ တောတွင်းမှာ ရန်သူတွေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့တဲ့ စစ်သားကြီးဟာ သားဇောနဲ့ ပျော့ခွေသွားခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာလည်း စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ သိချင်တာတွေကို မေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာဝန်က အိမ်ပြန်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို အနားယူဖို့ ပြောပါတယ်။ အိမ်ကို ပြန်ခဲ့ပေမယ့်လည်း ကျွန်တော် အိပ်လို့ မပျော်ပါဘူး။ မိုးသောက်တာနဲ့ ကျွန်တော် တို့ ဆေးရုံကို ပြန်ပြေးခဲ့ပါတယ်။ ဟိုရောက်တော့ ခုတင်ပေါ်မှာ အေးအေး ဆေးဆေး နို့ဘူးစို့နေတဲ့ မိုက်ကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့သူငယ်နာ ချောင်းနက်ဟာ ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားပုံရပါတယ်။

ဗီယက်နမ်ကနေ ကျွန်တော်ပြန်လာတာဟာ ဂျော်ဂျီယာပြည်နယ်က ဖို့.တ်ဘင်း နင်း လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းမှာ ခြေလျင်တပ် အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်းကို တက်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်သင်တန်းဟာ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာမှ စမှာဖြစ် ပါတယ်။ ရှစ်လလောက်နီးပါး လိုပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် သည်အချိန် အလဟဿမဖြစ်ရ အောင် စစ်တပ်က ကျွန်တော့်ကို Pathfinder လို့ခေါ်တဲ့အဆင့်မြင့် လေထီးရိန်းဂျား တစ်လ သင်တန်းကို တက်ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ Pathfinder တွေရဲ့ တာဝန်ကတော့ လေယာဉ်တို့၊ ရဟတ်ယာဉ်တို့နဲ့ ဆင်းမယ့် ထိုးစစ်ဆင်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့အရှေ့ကသွားပြီး လေယာဉ်ဆင်းမယ့် နေရာတွေ၊ လေထီးနဲ့ ခုန်ချရမယ့်နေရာတွေကို အမှတ်အသား လုပ်ပေးဖို့ပါပဲ။

Pathfinder သင်တန်းဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ကို ခက်ခဲပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ သင်တန်းဖော် သင်တန်းဖက်တွေဟာ စစ်တပ်ဖွဲ့အသီးသီးမှာ တာဝန်ထမ်း ဆောင်နေကြတဲ့ ဝါရင့် လေထီးသမားတွေနဲ့ လေထီးခုန် ကျွမ်းကျင်သူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ငါးနှစ်အတွင်း တစ်ခါမှ လေထီး မခုန်ခဲ့တဲ့၊ လေထီးခုန်ရမှာကို

မဝံမရဲဖြစ်နေတဲ့ လူသစ် တစ်ယောက်ပါပဲ။ သင်တန်းကို နေ့တိုင်း သွေးပူကိုယ်လက် လှုပ်ရှားတဲ့ လေ့ကျင့်ခန်းတွေ နဲ့ စခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ဆုံးကျန်တဲ့လူ လဲကျသွားတဲ့အထိ လေ့ကျင့်ခန်းတွေကို တစ်ခုချင်း လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ငါးမိုင်ပြေးခဲ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့တစ်နေ့တာအတွက် သင်တန်းတွေ စပါတော့တယ်။ လေ့ကြောင်းပြသင်တန်းတွေ၊ လေ့ထီးနဲ့ ခုန်ဆင်းရမယ့် နေရာတွေကို အမှတ်အသားလုပ်ပုံတွေ၊ ရေဒီယိုအချက်ပြ အသံလွှင့်စက်တွေကို သုံးပုံတွေ၊ လေယာဉ်ကို ထိန်းကြောင်းပုံတွေကို သင်ခဲ့ရပါတယ်။ လေ့ထီးခုန်ကိုလည်း လေ့ကျင့်ခဲ့ရပါတယ်။

Pathfinder အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ မြေကြီးပေါ်ကို အတူတကွကျဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် လေယာဉ်အပေါက်ဝကနေ တစ်ဦးချင်း မခုန်ချဘဲ စက်နှစ်လုံးတပ် ကာရစ်မို လေယာဉ်ရဲ့ အနောက်ဘက်ပိုင်း ဆင်ခြေလျှောတံခါးကနေ အားလုံး မြန်မြန်ကြီး အတူ ခုန်ချကြရပါတယ်။ ညအချိန်မှာ များသောအားဖြင့် ခုန်ကြရတဲ့အတွက် အောက်မှာ ရေများ ရှိမလား၊ ကျောက်တုံးတွေများရှိမလား၊ ကျောက် ဆောင်ကမ်းပါးတွေများ ရှိမလားဆိုပြီး ရင်မောခဲ့ကြရပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက်ကတော့ ညအချိန်မှာခုန်ရလို့ ဘာမှအကြောင်း မထူးခဲ့ပါဘူး။ လေ့ထီးခုန်ရင် ကျွန်တော် မျက်စိမှိတ်ပြီး အမြဲခုန်လို့ပါပဲ။

သင်တန်းပြီးဆုံးခါနီးမှာ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်က ကျွန်တော်တို့ ခုန်ချခဲ့ရပါတယ်။ ပထမဆုံး ခြေကုန်လက်ပန်းကျသည်အထိ တစ်နေကုန် တောလမ်းဖြတ် ချီတက်ခဲ့ရပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ကို ရောက်တဲ့အချိန်မှာတော့ မှောင်နေပါပြီ။ လေတိုက်ပြီး မိုးကလည်း ရွာနေပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်ကို ကျွန်တော်တို့ ကုတ်ကပ်တက်ခဲ့ကြပါတယ်။ မိုးရေအေး စက်စက်တွေကလည်း မျက်နှာကို ပက်နေပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ရာထူးအကြီးဆုံး အရာရှိပါပဲ။ လေ့ထီးခုန်ဆရာကတော့ သမ္ဘာရင်တဲ့ မျက်နှာမာမာနဲ့ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ မဟုတ်သူတစ်ယောက်ပါ။ ရဟတ်ယာဉ်အပေါ်ကို စတက်တဲ့အချိန်မှာပဲ လေ့ထီးခုန်တဲ့အခါ လေ့ထီးတွေကို အလိုအလျှောက် ဖွင့်ပေးတဲ့ static ကြိုးတွေ ကြမ်းပြင် ပေါ်က ကေဘဲလ်တွေနဲ့ ချိတ်ထားမထား သေချာအောင် အားလုံးကို ကျွန်တော်စစ်ခိုင်း ပါတယ်။ အမှောင်ထဲမှာ အားလုံး လက်နဲ့စမ်းပြီး စစ်ဆေးနေသံကို ကြားရပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ တည်တည် ပျံသန်းနေပါပြီ။ လေကလည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကြီး တိုက်လာတဲ့အတွက် လေ့ထီးခုန်တဲ့နေရာမှာ အန္တရာယ်များပါတယ်။ static ကြိုးတွေကို ချိတ်ထားသလားဆိုတာကို နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် ကျွန်တော် ပြန်စစ်ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း လိုက်စစ်ကြည့်ပါတယ်။ တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ ချိတ်ဟာ ပြုတ်နေတာကို စမ်းမိလို့ အထိတ်တလန့် ဖြစ်သွားပါတယ်။ တွဲလောင်းကျနေတဲ့ကြိုးကို သူ့ကိုပြလိုက်တော့ သူ့ပါးစပ် အဟောင်းသား ဖြစ်သွားပါတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း သည်ကြိုးကို စစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ရဲဘော်ရဲဘက်ဖြစ်သူကလည်း စစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လေ့ထီးခုန်ဆရာကလည်း စစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သုံးယောက်စလုံး ချိတ်ပြုတ်နေတာကို မသိခဲ့ကြပါဘူး။ သည်တပ်ကြပ်သာ ရဟတ်ယာဉ်အပေါက်က ခုန်ချခဲ့ရင် ခဲလုံးတစ်လုံးလို

မြေပေါ်ကို ဘုတ်ခနဲ ကျသွားခဲ့မှာဖြစ်ပါတယ်။ အပိုဆောင်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့လေထီးကို ဖွင့်ဖို့အချိန်ကလည်း လေးစက္ကန့်ပဲရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ရာသီဥတုအခြေအနေ ပိုမို ဆိုးဝါးလာခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လေထီးခုန်ဖို့ကိစ္စ ကို ဖျက်လိုက်ရပါတယ်။ လော်ဆင် စစ်တပ်လေယာဉ်ကွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ရဟတ်ယာဉ် ပေါ်က ဆင်းခဲ့တဲ့အခါ စောစောက လေထီးချိတ်ပြုတ်နေတဲ့ တပ်ကြပ်က ကျွန်တော့်ကို ပွေ့ဖက်ပြီး ကျေးဇူးတင်စကားတွေကို ငိုသံကြီးနဲ့ ပြောပါတယ်။ သည်အဖြစ်အပျက်ဟာ ကျွမ်းကျင်သူတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရတာ။ သင်ခန်းစာ မှန်ကန်ကြောင်း နောက်ထပ် အတည် ပြုလိုက်တာပါပဲ။ တတ်ကျွမ်းသူတွေကို သူတို့ရဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိန်ခေါ်ဖို့ မကြောက်ပါနဲ့ ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူ အရေးကြီးတာကတော့ အသေးအဖွဲ့ တွေဆိုပြီး လျစ်လျူရှုမထားပါနဲ့။ ကိုယ့်ကို ပိုတယ်လို့ ထင်ချင်ထင်ပါစေ။ အလုပ် ဖိအားဒဏ်၊ ဗလုံးဗထွေး ဖြစ်မှုအခြေအနေနဲ့ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုတွေကြောင့် အမှားတွေ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တခြားလူတွေအနေနဲ့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် စိတ်တွေ ထွေပြား နေချိန်မှာ ခေါင်းဆောင်အနေနဲ့ ပိုပြီး သတိရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ “အသေးအဖွဲ့တွေကို အမြဲတမ်းစစ်ဆေး”ဆိုတာ ကျွန်တော့်အတွက် မှတ်သားစရာ နောက်ထပ် နီတိတစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။

သင်တန်းဆင်းတဲ့နေ့မှာတော့ ရှိပြီးသား တိုက်ခိုက်ရေး ခြေလျင်တပ်တံဆိပ်၊ လေထီး ခုန်တောင်ပံနဲ့ ရိန်းဂျားအဖွဲ့ဝင် အဆောင်အယောင်တွေနဲ့အတူ Pathfinder အဖွဲ့တံဆိပ်ထပ်ဖြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖို့တော့ ဒါတွေဟာ ပညာရှင်တွေရဲ့ နာမည်အနောက်ကတပ်တဲ့ ပညာရေးဆိုင်ရာဘွဲ့တွေလိုပါပဲ။ မြေပြင်ကိုချစ်တဲ့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ သည်လေထီးသင်တန်းမှာ နံပါတ်တစ်အဆင့်နဲ့ ပြီးခဲ့တာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အံ့သြမိပါတယ်။ ဒါကို ဂုဏ်ယူမိပေမယ့် နောက်ထပ် လေထီး ဘယ်တော့မှ မခုန်ခဲ့ရတော့ တာကိုတော့ လုံးဝ ဝမ်းမနည်းခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရေကူးတော်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ အခုတော့ ဂျော်ဂျီယာရေကန်တစ်ခုရဲ့ အလယ်က နစ်မြုပ်နေတဲ့ ကနေဒါရေယာဉ်တစ်ခုပေါ်မှာ ရောက်နေပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်းစဖို့ ခြောက်လလိုနေ သေးတာမို့ ကျွန်တော့်ကို ဖျတ်ဘင်းနင်းမှာပဲရှိတဲ့ ခြေလျင်တပ်ဘုတ်အဖွဲ့ရဲ့ “စမ်း သပ်ရေးအရာရှိ” အဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အလုပ်ကတော့ လက် နက်ကိရိယာအသစ်တွေကို စမ်းသပ်ပြီး ခြေလျင်တပ်မှာ အသုံးဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ဖို့ပါပဲ။ ပစ္စည်းတစ်ခုစီကို အချက် သုံးချက်ပေါ်မူတည်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ ဘယ်လို အလုပ်လုပ်သလဲ၊ ဘယ်လောက် လွယ်လွယ်ကူကူ ရနိုင်သလဲနဲ့ ဘယ်လို ထိန်းသိမ်းပြီး ကုန်ကျစရိတ် ဘယ်လောက်ဖြစ်မလဲဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အချက် သုံးချက်ကို စစ်တပ်က RAM လို့ အတို ကောက် ခေါ်ပါတယ်။ Reliability ယုံကြည်

စိတ်ချရမှု၊ Availability ပစ္စည်းရနိုင်မှုနဲ့ Maintainability ထိန်းသိမ်းနိုင်မှုတို့ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်တာဝန်ကတော့ RAMစံနှုန်းတွေကိုသတ်မှတ်ပြီး ပစ္စည်းတွေကို စမ်းသပ်ဖို့ပါပဲ။

ကျွန်တော် စမ်းသပ်ခဲ့ရတာကတော့ ကနေဒါနိုင်ငံလုပ် XM 571 သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကြည့်ရတာ အချိုးအစားမပြေပြစ်တဲ့ ယာဉ်တစ်စီးပါပဲ။ သဲပေါ်၊ နှင်းပေါ်နဲ့ ရေထဲမှာ စစ်သားတွေကို သယ်ယူပို့ဆောင်ဖို့ အသင့်တော်ဆုံးလို ဆိုပါတယ်။ သည်ယာဉ်နဲ့အတူ ယာဉ်ကို ထုတ်လုပ်သူတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ပါလာခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကိုတော့ ဘီးလ်လို့ပဲ ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ်။

သည်အကျဉ်းတန်တဲ့ ယာဉ်ကြီးကို မြေပြင်ပေါ်မှာ စမ်းတဲ့အခါမှာ တစ်ခါ၊ နှစ်ခါလောက် လှိမ့်သွားရုံကလွဲပြီး ဘာမှ ပြဿနာမရှိခဲ့ပါဘူး။ နောက်ဆုံး စမ်းသပ်မှု ကတော့ ရေထဲမှာ မောင်းပြဖို့ပါပဲ။ နံနက် ၁၁ နာရီမှ ဗစ်ထရီ ရေကန်ငယ်လေးမှာ စမ်းသပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဂျိမ်း စပ်ဒ်ဒတ်သ် အပါအဝင် ခြေလျင်တပ် ဘုတ်အဖွဲ့တစ်ခုလုံးကို စမ်းသပ်မှုကိုကြည့်ဖို့ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ စိတ်ချရအောင် အဲဒီမနက် ၇:၃၀ မှာ အစမ်း လေ့ကျင့်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ထုတ်လုပ်သူတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တဲ့ ဘီးလ်နဲ့အတူ ကျွန်တော်ဟာ အသက်ကယ် အင်္ကျီကိုဝတ်ပြီး ယာဉ်ပေါ်တက်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ယာဉ်မောင်းသူကို စထွက်ခိုင်းပါတယ်။ XM 571 ဟာ ရေထဲ တော်တော်လေးနှစ်သွားတာကို ကျွန်တော် စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ ယာဉ်ဟာ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ ခြောက်လက်မလောက်ပဲ ကျန်ပါ တော့တယ်။ ရေကန်ရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံ သွားပြီးတဲ့အခါမှာတော့ သည်လောက်တောင် မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ခြေထောက်တွေ စိုလာပါတယ်။ အောက်ငုံ့ ကြည့်လိုက်တော့ ယာဉ်ရဲ့ အောက်ခြေမှာ ရေတွေဝင်လာနေပါတယ်။ ဘီးလ်ကို ပြောလိုက်တော့ သူက စိတ်မပူဖို့ ပြောပါတယ်။ အောက်ခြေက ရေစုပ်တဲ့ပန် အလုပ်လုပ်တော့မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လုပ်တာတော့ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ရေစုပ်စက်က တစ်မိနစ်ကို ဂါလံ ၂၀ စုပ်ထုတ်ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝင်လာနေတဲ့ ရေက တစ်မိနစ် ကို ဂါလံ ၄၀ လောက် ရှိနေပါတယ်။

“ဘီးလ်၊ ကျွန်တော်တို့ နစ်နေပြီ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဟုတ်ပါရဲ့” လို့ သူကလည်း ပြန်ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ယာဉ်ထဲက ခုန်ထွက်လိုက်ပါတယ်။ XM 571 ယာဉ်ကြီး နစ်မြုပ် သွားတာကို ကြည့်နေတုန်းမှာ လှေတစ်စင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို လာကယ်ပါတယ်။

ကံကောင်းချင်တော့ ရေကန်ရဲ့ ရေအနက်ဟာ ၁၀ ပေလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မနစ်မြုပ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ သည်ယာဉ်ကြီးကို ပြန်ဆယ်ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့် နာရီကို ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ဘုတ်အဖွဲ့လာဖို့ နှစ်နာရီ လိုပါသေးတယ်။ ယာဉ်ရဲ့ အပေါက်တိုင်းက ရေတွေ စီးထွက်လာတာကို စိတ်မရှည်စွာနဲ့ဘဲ စောင့်နေခဲ့ပါတယ်။

ပြီးတော့ စက်နှိုးကြည့်ပါတယ်။ နှိုးလို့ မရပါဘူး။ ဆက်ကြိုးစားကြည့်လည်း မရပါဘူး။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သရုပ်ပြမယ့်နေရာကိုတော့ သည်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်ကြီးကို ဆွဲယူသွားခိုင်းခဲ့ပါတယ်။

ခြေလျင်တပ်ဘုတ်အဖွဲ့ကို ကျွန်တော် ဘာပြောရပါ့မလဲ။ အဖွဲ့ဝင်တွေ ရောက်လာတဲ့အခါမှာ အားလုံးကို ကျွန်တော် ထိုင်ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ယာဉ်ကြီးရဲ့ဘေးမှာရပ်ပြီး အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာနဲ့ မနက်က အဖြစ်အပျက်အပါအဝင် စမ်းသပ်မှုတွေ အားလုံးအကြောင်းကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ပြဿနာ ပေါ်လာပြီဆိုရင် ဖြစ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖြစ်သမျှကိုပြောပါ။ ဘာမှ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ လူတွေဟာ ကိုယ့်ရဲ့သောကကို မျှဝေ မခံစားလိုပါဘူး။ ဘယ်လောက်ပဲနည်းနည်း၊ ကိုယ်ရဲ့ ယုံကြည်မှုကိုပဲ မျှဝေ ခံစားလိုကြပါတယ်။ ကိုယ်ဇောချွေးပြန်နေတာကို လူတွေ မတွေ့ပါစေနဲ့။

စမ်းသပ်မှု ပြီးဆုံးသွားပါတယ်။ XM 571 ဟာလည်း အမေရိကန်စစ်တပ်က မဝယ်ယူခဲ့ပါဘူး။

ခြေလျင်တပ်ဖွဲ့ဘုတ်အဖွဲ့နဲ့ ကျွန်တော် ငါးလနီးပါး နေခဲ့ပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်းကိုတက်ဖို့ အချိန်နီးလာတာနဲ့အမျှ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စပ်ဒဲဒတ်သံက သည်သင်တန်းပြီးရင် ဘုတ်အဖွဲ့ကို ပြန်လာချင်သလားလို့ ကျွန်တော့်ကို မေးပါတယ်။ ကျွန်တော် စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်ဘုတ်အဖွဲ့မှာ အမှုထမ်းရတဲ့ အတွက် အကျိုးကျေးဇူးတစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်။ အဆင့်မြင့်သင်တန်းပြီးရင် ဘင်းနင်းမှာ ကျွန်တော် ဆက်နေနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုနဲ့အတူတကွ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ အခြေတကျ နေရတဲ့ဘဝကို ကျွန်တော် ပျော်ရွှင်နေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပြန်လာလိုပါတယ်လို့ ဗိုလ်မှူးကြီးကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့ အဆင့်မြင့်သင်တန်းကို အတူတူတက်ရမယ့် အတန်းဖော်တွေကို တွေ့ချင်နေမိတယ်။ များသောအားဖြင့် ခြေလျင်တပ်အရာရှိတွေဟာ တာဝန်အရ နှစ်နှစ်တန်သည်၊ သုံးနှစ်တန်သည် စစ်တပ်ထဲမှာ အမှုထမ်းဆောင်ကြပြီးတဲ့နောက်မှာ တပ်ထဲက ထွက်ကြပါတယ်။ အဆင့်မြင့်သင်တန်းကိုတော့ ကျွန်တော်အပါအဝင် ဗိုလ်ကြီး ၄၀၀ တက်ကြပါတယ်။ သည်လူတွေကတော့ တပ်ထဲမှာ အရိုးထုတ်ကြမယ့်သူတွေပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကို လူ ၂၀၀ စီ အတန်းနှစ်တန်း ခွဲလိုက်ပါတယ်။ သည်အတန်းနှစ်ခုကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေဟာ စိတ်တက်ကြစေသလို တုန်လှုပ် ချောက်ချားစရာတွေလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

သည်သင်တန်း တက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ စစ်တပ်စကားနဲ့ ပြောရရင် မဟာဗျူဟာ မြောက် နျူကလီးယား လက်နက်များ သုံးစွဲခွင့်လက်မှတ် ရရှိခဲ့တယ်။ (ဒါပေမယ့် သုံးစွဲဖို့ သဘောတူညီချက်ကိုတော့ ကျွန်တော်ထက် ရာထူးအပိုကြီးကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကို ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။) ဒါ့ကြောင့် နျူကလီးယားလက်နက်ကို ဘယ်အချိန်မှာ အသုံးပြုရမယ်။ အဏုမြူ ဗုံးတစ်လုံးနဲ့ ရန်သူအင်အား ဘယ်လောက်၊ အရပ်သားဘယ်နှစ်ယောက်၊ သစ်ပင်ဘယ်နှစ်ပင်၊ အိုးအိမ်က ဘယ်ရွေ့ဘယ်မျှ လွင့်ပျောက်သွားနိုင်မယ်။ တစ်ဘက်နဲ့တစ်ဘက်

နုကလီးယားလက်နက်ချင်း အပြိုင်ပစ်ခတ်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့တွေကို ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း အကာအကွယ်ပေးရမယ်။ နုကလီးယားလက်နက် အသုံးပြုမှု အကျိုးဆက် ဖြစ်တဲ့ ဓါတ်ရောင်ခြည်သင့်ဇရိယာ ဘယ်လောက်ရှိမယ်ဆိုတာတွေနဲ့ သည်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့တွေ လှုပ်ရှားဖို့ အချိန်ဘယ်လောက်အကြာမှာမှ စိတ်ချရမလဲ စတာ တွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သိတယ်လို့ ယူဆရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်မြေပြင်မှာ နုကလီးယားလက်နက် အသုံးပြုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်းထုတ်ဖို့ဟာ ကျွန်တော်တို့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ရန်သူဘက်က အရှိန်အဟုန်နဲ့ ပြန်တိုက်မှာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ မတွက် ချက်ခဲ့ကြပါဘူး။ ရေတပ်နဲ့ လေတပ်တို့မှာ နုကလီးယားလက်နက်တွေ ကိုယ်စီရှိနေကြပြီ။ သည်တော့ ကျွန်တော်တို့ ခြေလျင်တပ်တွေ အနေနဲ့ ရှေးပဝေသဏီက ပြောင်းရှည် သေနတ်တွေကိုပဲ ဆက်ပြီး သုံးစွဲနေကြရမှာလား။ ဒါ့အပြင် ဆိုဗီယက်စစ်တပ်မှာလည်း မဟာဗျူဟာမြောက် နုကလီးယားလက်နက်တွေ ရှိနေပါပြီ။ နောင်ကာလ အတော်ကြာ တဲ့ အခါ မူဝါဒချမှတ်နိုင်တဲ့ အဆင့်မျိုး ရောက်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကျမှ စစ်မြေပြင်မှာ နုကလီးယား လက်နက်သုံးစွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် သံသယစိတ်တွေ ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်ရှိအချိန်မှာတော့ စစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိသင့် သိထိုက်တာတွေကို ပညာယူ သင် ကြားနေတဲ့ အထက်အမိန့် ဩဇာကို နာခဲ့တဲ့ သာမန် ဗိုလ်ကြီး တစ်ယောက်မျှသာပါပဲ။

သည်သင်တန်းမှာ ကျွန်တော် လေးစားခဲ့တဲ့သူတွေရှိခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ကတော့ တောင်ပိုင်းသား လူမည်း အရာရှိတွေပါပဲ။ သူတို့ဟာ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အသားအရောင် ခွဲခြားမှုဒဏ်တွေကို ခံခဲ့ရပြီး ဒုတိယအဆင့် လူတန်းစားအဖြစ် ဆက်ဆံခြင်းခံခဲ့ကြရ ပါတယ်။ သီးခြား လူမည်းကောလိပ်တွေကိုပဲ တက်ခဲ့ကြရပါတယ်။ အခုတော့ သည်မှာ သူတို့ဟာ အရင်က အတူမနေခဲ့ရ၊ စာအတူ မသင်ခဲ့ရ၊ အတူ မစားမသောက်ခဲ့ရတဲ့ ကျွဲနွံ ခဲ့ရတဲ့ လူဖြူတွေနဲ့ အတူ ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေကို လုပ်နေရပါပြီ။ လူဖြူတွေနဲ့ ဆက်ဆံရတိုင်း ရှိုးတိုးရှုန်တန်း ဖြစ်တာမျိုး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း သိမ်ငယ်တယ်လို့ ဘယ်တုန်းကမှ မထင်ခဲ့ပါဘူး။ လူဖြူတွေနဲ့ မတူဘူးဆိုတာကိုတော့ သိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို သူတို့ထက် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ မယူဆခဲ့ပါဘူး။ သည်တောင်ပိုင်းသားတွေကတော့ သည်လို မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ သူတို့ဟာ လူဖြူတွေထက် ယုတ်ညံ့ တယ်လို့ တစ်သက်လုံး အပြောခံခဲ့ရပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် နောက်နှစ်ကာလတွေမှာ သူတို့အနေနဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာ နေရာရလာ တာကိုကြည့်ပြီး သူတို့ကို ကျွန်တော် လေးစားခဲ့ပါတယ်။ သူတို့အများစုဟာ တစ်ယူသန် လူဖြူတွေရဲ့ အသားအရောင် ခွဲခြားမှုကို ကြုံကြုံခံခဲ့ကြပါတယ်။ သူသူငါငါလို တူညီတဲ့ စစ်ယူနီဖောင်းကို သူတို့ ဝတ်ဆင် လိုက်တဲ့ နေ့ကစပြီး အများနဲ့တန်းတူရည်တူ ဖြစ်တယ် လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကံအားလျော်စွာ သူတို့ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီ အဖြစ်ဆုံး အဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ခုထဲ ဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်မှာ ကိုယ်ရဲ့ ပင်ကို အရည်

အချင်းပေါ် မူတည်ပြီး တိုးတက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည်တောင်ပိုင်းသား လူမည်း စစ်သားတွေဟာ ကျွန်တော့်အဖို့တော့ သူရဲကောင်းတွေပါပဲ။

သည်သင်တန်းတက်နေတဲ့ကာလဟာ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ အပျော်ရွှင်ဆုံးအချိန်တွေ အနက်က တစ်ခုအပါအဝင်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဖျတ်ဘင်းနင်းဟာ ခြေလျင်တပ် စစ်သား တစ်ဦးအဖို့ ပြန်လည်တမ်းတ အောက်မေ့စရာ နေရာပါပဲ။

ဘင်းနင်းဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရင်နှစ်သည်းချာဖြစ်တဲ့ လင်ဒါ ပါဝဲလ်ကို မွေးဖွားခဲ့ တဲ့ နေရာလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြီး ကောင် မိုက် မွေးကင်းစအရွယ်မှာ ကျွန်တော်ဟာ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေနဲ့ အဝေးကို ရောက်နေခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် သူ့ကိုတွေ့ရတဲ့အချိန်မှာ မိုက်ဟာ ချာတိတ်လေး အရွယ် ဖြစ်နေပါပြီ။ သမီးကို မွေးတဲ့အခါမှာတော့ သမီးလေးကိုကြည့်ပြီး ဖခင်တစ်ဦးရဲ့ ခံစားမှုတွေကို အပြည့်အဝ ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ ပထမ အချိ တုန်းကလို မဟုတ်ဘဲ မိဘဝတ္ထရား မပျက်ကွက်ရအောင် ကျွန်တော် အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစားဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။

အဆင့်မြင့် လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းဟာ သိပ်ပြီး ပင်ပန်းပန်းပန်းကြီး မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ သည်အခွင့်အရေးကို ယူပြီး တတ်နိုင်သမျှ လင်ဒါလေးနဲ့အတူတူ အချိန်ဖြုန်းခဲ့ပါတယ်။ နာနီတစ်ဦးနဲ့မခြား ကလေးကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ပြုစုတတ်လာ ပါတယ်။ မွေးပြီး သီတင်းပတ် ခြောက်ပတ်အကြာ လင်ဒါလေး ဆေးစစ်ခံနေရချိန်မှာ အယ်လ်မာတစ်ယောက် ကြက်ခြေနီ ပရဟိတလုပ်ငန်းတွေနဲ့ မအားလပ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ လက်တစ်ဖက်က ကလေးကို ခါးထစ်ခွင်ချို၊ ကျန်တစ်ဖက်နဲ့ အနီးအိတ်ကို ချိုင်းမှာညှပ်ရင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကလေးကို ဆေးရုံ ခေါ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကလေးတွေကို ဆရာဝန်နဲ့ အလှည့်ကျပြသဖို့ စောင့်ဆိုင်းနေတဲ့ ကလေးအမေ တွေနဲ့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြီးပဲ စကားလက်ဆုံကျပြီး ကလေးတွေရဲ့ ကြက်ညှာချောင်း ဆိုးရောဂါ၊ လေဆန်နာ စတာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြားဖူးနားဝ အကြံဉာဏ်တွေ ပေးခဲ့ပါတယ်။

၁၉၆၅ ခုနှစ် မေလအတွင်းမှာပဲ ခြေလျင်တပ်အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်း ပြီးဆုံးသွားခဲ့တယ်။ သင်တန်းသား လူ ၂၀၀ ရှိတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အုပ်စုထဲမှာ ကျွန်တော်က ပထမ ရခဲ့ပါတယ်။ အုပ်စုနှစ်စု ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ တတိယနေရာ စွဲခဲ့ပါတယ်။ ပထမနဲ့ ဒုတိယနေရာတွေကို လက်နက်ကြီးတပ်နဲ့ သံချပ်ကာကားတပ်က အရာရှိတွေက ရရှိသွားတာမို့ ကျွန်တော့်မာန်စွယ် ကျိုးသွားခဲ့ပါတယ်။

နဂိုမူလ အစီအစဉ်အတိုင်း သင်တန်းပြီးဆုံးသွားတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ခြေလျင် တပ်ရင်းဘုတ်တပ်ဖွဲ့ကို ကျွန်တော် ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုနဲ့ တစ်နေရာတည်းမှာ အခြေကျကျ နည်းနည်းလေး ပိုနေနိုင်ဖို့ အဓိက ရည်ရွယ်ခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် နောက်လတွေမှာ ခြေလျင်တပ်အတွက်

ပစ္စည်း ကိရိယာတွေကို စမ်းသပ်ရင်းနဲ့ပဲ အချိန်တွေ ကုန်ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ် နွေဦးပေါက် တစ်နေ့မှာတော့ ခြေလျင်တပ် လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းကို ကျွန်တော့်ကို သတင်း ပို့ခိုင်းပါတယ်။ မကြာခင်က ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကျောင်းသားတစ်ဦး အဖြစ်နဲ့ သင်ကြား ခဲ့ဖူးတဲ့ သည်ကျောင်းမှာ သင်ကြားရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ အမိန့် ထွက်လာခဲ့လို့ပါပဲ။

တုန်ကင်း ပင်လယ်ကွေ့မှာ မြောက်ဗီယက်နမ်သင်္ဘောတွေရဲ့ “အကြောင်းမဲ့” တိုက်ခိုက်မှုဆိုတာကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဗီယက်ကောင်းတွေနဲ့ မြောက်ဗီယက် နမ်အပေါ် အမေရိကန်တို့က စစ်ကြေညာတဲ့သဘော သက်ရောက်တဲ့ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက် ရရှိအောင် သမ္မတဂျွန်ဆင် လုပ်ဆောင်ခဲ့တာ အခုဆို ၁၈ လ ရှိသွားခဲ့ပါပြီ။

ကျွန်တော် အရှေ့တောင်အာရှက ထွက်လာခဲ့တဲ့အချိန်တုန်းက ဗီယက်နမ်ကိစ္စ ဟာ အမေရိကန်စစ်သား ၁၆,၀၀၀ လောက် ပါဝင်ပတ်သက်နေပေမယ့်လည်း ဗီယက်နမ် လူမျိုးတွေရဲ့ ပြဿနာ သက်သက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ခြေလျင်တပ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းမှာ ကျွန်တော် အမှုထမ်းခဲ့ရတဲ့ အချိန်မှာတော့ ပါဝင်ပတ်သက်တဲ့ အမေရိကန်စစ်သား ၃၀၀,၀၀၀ နီးပါး ဗီယက်နမ်မှာ ရောက်နေပြီး စစ်တပ်အနေနဲ့ နောက်ထပ်အရာရှိတွေ မွေးထုတ်ပေးဖို့ လိုနေပါတယ်။ သည်လို မွေးထုတ်ပေးနိုင်ဖို့ ခြေလျင်တပ် လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်း အဆောင်သစ်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာမှာ မကြာခင်ကမှ ပြီးစီးခဲ့ပါတယ်။ သည် ကျောင်းမှာ နည်းပြတာဝန်ကို လူတိုင်း လိုချင်ကြပါတယ်။ စစ်မှုထမ်း အရာရှိတိုင်းအဖို့ လည်း အလေးထားစရာ တာဝန်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်ပွဲဝင် စစ်သားတွေကို ဦးဆောင်ရမယ့်အရာရှိတွေကို သင်ကြားပေးရမှာမို့ စစ်တပ်အနေနဲ့ နည်းပြတာဝန်ကို တော်ရုံတန်ရုံ လူတွေကို မပေးအပ်ပါဘူး။

သင်တန်းတွေမှာ စမသင်ရခင် နည်းပြသင်တန်းတစ်ခုကို ကျွန်တော်ဟာ အဦးဆုံး တက်ခဲ့ရပါတယ်။ အတန်းရဲ့အရှေ့မှာ ဘယ်ပုံလမ်းလျှောက်ရမယ်၊ ကိုယ်နေ လက်ဟန် ဘယ်လိုရှိရမယ်၊ အသံဩဇာနဲ့ ခန့်ညားမှုရှိအောင် ဘယ်သို့ ပြောဆိုရမယ်၊ သင်တန်းသားတွေ အာရုံစိုက်မှုရှိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်၊ မိမိသိထားသမျှကို တခြား လူတွေ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ဘယ်လို သင်ကြားရမယ်ဆိုတာတွေကို ရက်သတ္တ ပတ် သုံးပတ်ကြာအောင် အပတ်တကုတ် လေ့ကျင့်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ် ဆောင်ချက်တွေကို အချင်းချင်း ဆန်းစစ်ခိုင်းပါတယ်။ အမှတ်တွေပေး၊ အဆင့်တွေ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ပစ်ပစ်ခါခါ ဝေဖန်ခံရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး မှာ တွေ့ကြုံ သင်ကြားရသမျှတွေ အားလုံးအနက် ဘယ်ဟာက မဏ္ဍိုင်အကျဆုံးလဲလို့ လက်ညှိုးထိုးပြရင် သည်နည်းပြဆရာသင်တန်းကို ထိုးပြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်သင်တန်း မှာ ကျွန်တော် ပထမ ထွက်ခဲ့ပါတယ်။

ခြေလျင်တပ် သင်တန်းကျောင်းမှာ စာစသင်ရတဲ့ အချိန်မှာတော့ မိုလ်မူးဖြစ် လာခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံက ဟူးမြို့မှာတုန်းက တာဝန် ချထားရေးအရာရှိ ကြိုတင် ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ဖူးသလို မိုလ်မူးအဆင့် ရာထူးကို ခပ်စောစောရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်

စစ်တပ်ထဲဝင်ခဲ့တာ ရှစ်နှစ်တောင် မရှိသေးပါဘူး။ စစ်တပ်ထဲမှာ ဆယ်နှစ်၊ ဆယ်တစ်နှစ်လောက် အနည်းဆုံးအမှုထမ်းပြီးမှ ရလေ့ရှိတဲ့ ရာထူးအဆင့်ကို ကျွန်တော် ရရှိခဲ့တာ ပါပဲ။

နည်းပြအနေနဲ့ ကျွန်တော်သင်ကြားရတဲ့ ကျောင်းသားတွေထဲမှာ အရာရှိလောင်းတွေကနေ အရံဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဆင့်ရှိတဲ့ အရာရှိကြီးတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ သင်တန်းမှာ ကုန်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း၊ စစ်ဆင်ရေး ပညာတွေကို သင်ကြားပေးနိုင်ဖို့ ကျွန်တော်နဲ့ အတူ လက်တွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သူကတော့ ကမ်းတက်တပ်က ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ပီအိပ်ခမ်ကယ်လီ ဆိုသူပဲဖြစ်ပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နောင်မှာ မရင်း တပ်မမှူး ဖြစ်လာမယ်သူပါပဲ။ ကျွန်တော်အတွက် အရေးအပါဆုံးကတော့ ခြေလျင်တပ် ဒုဗိုလ်တွေအဖြစ် ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရမယ့် အသက်နှစ်ဆယ်ကျော် လူငယ်တွေအတွက် သင်တန်းပါပဲ။ သည်ဒုဗိုလ်တွေဟာ အရာရှိတွေထဲမှာ အကျအများဆုံး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘာတွေပဲ သင်ပေးသင်ပေး၊ စိတ်အားထက်သန်နေတဲ့ သူတို့အထဲက အတော်များများဟာ ပြန်လာမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် သိနေခဲ့ပါတယ်။

နည်းပြတွေကြားမှာ ကောင်းတဲ့ အကျိုးရှိတဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုမျိုး ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ အဓိက ယှဉ်ပြိုင်ဘက်က မေဂျာ စတိမ် ဖော်လစ်ခံ ဆိုသူပါပဲ။ သူဟာ ပိုလန် အမေရိကန်သွေး ရောနှောပြီး တော်တဲ့ နည်းပြတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ စတိမ်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ တစ်ယောက်ထက်တစ်ယောက် ပိုတော်ကြောင်း အမြဲပြခဲ့ကြပါတယ်။ သင်တန်းသားတွေရဲ့ အာရုံစိုက်မှုရအောင် နည်းလမ်းတွေ အမျိုးမျိုးကို ထွင်ခဲ့ကြပါတယ်။ နည်းလမ်းတစ်ခုကတော့ ဟာသနောပြီး သင်ကြားတာပါပဲ။ အဲဒီအချိန်က အမျိုးသမီးတွေလည်း စစ်မှုထမ်းခြင်း မရှိသေးတော့ အတန်းကို ရယ်စရာတစ်ခုခု ပြောပြီး စလေ့ရှိပါတယ်။ များသောအားဖြင့် ညစ်ညစ်ညမ်းညမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသောဖောက်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခက်တာက ဒါမျိုးတွေကို ကျွန်တော် မပြောတတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ပြောတိုင်း ပွဲကျကြတဲ့ ပြက်လုံးတစ်ခုရှိတယ်။ သည်ပြက်လုံးကိုတော့ သင်တန်းသစ်တိုင်းမှာ ကျွန်တော်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုပါ။ ကျားတစ်ကောင်ရဲ့ ခုန်အုပ်ခံရတော့မယ့် ခရစ်ယာန်သာသနာပြု အကြောင်းပါ။ သာသနာပြုဆရာဟာ ကျားခုန်အုပ်တော့မှာကို မြင်တာနဲ့ ဘုရားသခင်ကို ဆုတောင်းလိုက်ပါတယ်။ သည်အခါမှာ ကျားကလည်း လိုက်ပြီး ဆုတောင်းပါတယ်။ သည်တော့ သာသနာပြုဆရာက “ကျွန်ုပ်နဲ့ အတူလိုက်ပြီး ဆုတောင်းတာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ပီသပါပေတယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကိုကြားတော့ ကျားကြီးက “ကျွန်ုပ် ဆုတောင်းနေတာမဟုတ်ဘူး။ အစာမစားခင် ဘုရားသခင်ရဲ့ ကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်းနေတာပါ” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ကျွန်တော် သည်ပြက်လုံးကို သင်တန်းသားသစ်တွေ ကိုပြောတိုင်း သူတို့ဟာ တဝါးဝါး ပွဲကျကြပါတယ်။

တစ်နေ့တော့ ကျွန်တော်ပြောနေကျ ပြက်လုံးကို ပွဲမကျဘဲ အားလုံး တိတ်ဆိတ်သွားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်ထပ်ပြက်လုံးတစ်ခုကို ကျွန်တော် ပြောပြပါတယ်။

ဒါလည်း မရယ်ကြပါဘူး။ ခပ်တင်းတင်း မျက်နှာထားတွေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်တာပါလိမ့်။ ဖန်တစ်ရာတေနေတဲ့ ပြက်လုံးမိုးလိုလား။ အတန်းပြီးတော့ ဖော်လစ်ခံက အတန်းဘယ်လိုနေသလဲလို့ မျက်နှာသေနဲ့ မေးပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း မကောင်းဘူးလို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။ သူသည်လိုမေးတာကိုလည်း ဘာကြောင့်များပါလိမ့်လို့ တွေးမိပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဒါဟာ ဖော်လစ်ခံရဲ့ လက်ချက်ဆိုတာ သိလာရပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်အတန်းကို ကြိုသွားပြီး ကျွန်တော့်ကို “ကျုပ်”ဖို့ ကျောင်းသားတွေကို စည်းရုံးခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ စာသင်ခန်းရဲ့ နံရံတစ်ဘက်က တစ်ဘက်မြင်မှန်ရဲ့ နောက်ကွယ်ကနေပြီး ကျွန်တော် ချောက်ကျနေရပုံတွေကို ကြည့်ပြီး သဘောကျနေခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ နည်းပြတွေအဖို့ အခက်ခဲဆုံးကတော့ သင်တန်းသားတွေကို တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အနေနဲ့ အဆင်သင့်ဖြစ်မှု အနေအထား အစီရင်ခံစာကို ရေးတတ်အောင် သင်ပေးရတာပါပဲ။ သင်ကြားပေးရတဲ့ အခြေအနေကလည်း ဆိုးပါတယ်။ ကျောင်းမဆင်းခင် တစ်ရက်အလိုရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်မှာ သင်ပေးရပါတယ်။ သည်မတိုင်ခင် သုံးရက်မှာ သင်တန်းသားတွေဟာ ကွင်းဆင်း ချီတက်ခဲ့ရပြီး တကယ်တိုက်ဟန် လေ့ကျင့်တိုက်ပွဲတွေ ဝင်ခဲ့ရပါတယ်။ သုံးရက်မြောက်ညမှာ တစ်ညလုံး မအိပ်ရဘဲ စစ်ဆင်ရေးတွေ လုပ်ခဲ့ကြရပါတယ်။ သင်တန်းသားတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေပါစေ၊ သင်တန်းမဆင်းခင်တော့ အစီရင်ခံစာရေးတတ်အောင် သင်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အင်မတန်မှ စိတ်ပါလက်ပါနဲ့ အပတ်တကုတ်ကြိုးစားတဲ့ သင်တန်းသားတစ်ယောက်အဖို့တောင် သည်အစီရင်ခံစာရေးရတာ သိပ်ပြီး ငြီးငွေ့စရာကောင်းပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေဟာ ညလုံးပေါက် အနားမရတဲ့ စစ်ဆင်ရေးကနေ သင်တန်းရှိရာကို အလွန်ပင်ပန်းမော့ဟိုက်စွာနဲ့ ပြန်ရောက်လာကြတယ်။ နောက် ရေချိုး၊ ပူပူနွေးနွေး အစားအစာတွေကို စားသောက်၊ ပြီးမှ နောက်ဆုံးလက်ချာကို နားထောင်ဖို့အတွက် သင်တန်းခန်းမကိုသွားပြီး အအေးခါတ်လွှတ်ထားတဲ့ စာသင်ခန်းမထဲမှာ ကောင်းကောင်းငိုက်ကြဖို့ မျှော်လင့်ထားခဲ့ကြပါတယ်။

ပင်ပန်းလွန်းလို့ ဦးနှောက်တွေ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ထုံထိုင်းထိုင်းဖြစ်နေတဲ့ သင်တန်းသားတွေရဲ့ ခေါင်းတွေထဲကို အစီရင်ခံစာရေးသားပုံ ရေးသားနည်းကို ရိုက်သွင်းနိုင်ဖို့ ကျွန်တော် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ငိုက်တဲ့လူတွေကို နံရံမှာ မှီရပ်ခိုင်းပါတယ်။ နည်းပြဆရာရဲ့ သင်ကြားမှု ဘယ်လောက်ထိရောက်တယ်ဆိုတာကို နံရံကိုမှီပြီးရပ်ရတဲ့ သင်တန်းသားဦးရေက ပြသခဲ့ပါတယ်။ သည်အဆင်သင့်ဖြစ်မှု အနေအထား အစီရင်ခံစာကို သင်ကြားရာမှာ ဖော့လစ်ခံနဲ့ ကျွန်တော့်ကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ နည်းလမ်းအသစ်အဆန်းတွေ ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။

တစ်နေ့ ကျွန်တော့်မှာ စိတ်ကူးတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေမှာတဲ့ ကဲတာကန်စာအုပ်ထဲက ရော်ဘာနဲ့ လုပ်ထားတဲ့ အမွှေးနုတ်ထားတဲ့ ကြက်သား အကောင်လိုက် အရုပ်တစ်ရုပ်ကို မှာလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အရုပ်ကို စာသင်ခန်းစင်မြင့်ပေါ်က

စကားပြောခဲ့စောင်းအောက်မှာ ဝှက်ထားလိုက်ပါတယ်။ နိုးနိုးကြားကြားရှိတဲ့ဟန်ကို မနည်းကြိုးစားပြီး ပုံဖမ်းနေကြတဲ့ သင်တန်းသားတွေ အတန်းတွင်း ဝင်လာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်က “နေရာယူ” လို့ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။

မကြာပါဘူး၊ ဟောက်သံတစ်သံကို ကြားရပါတယ်။ နံရံကိုမှီပြီး ရပ်ရမယ် ပထမဆုံးသင်တန်းသား ထလိုက်တဲ့အခါမှာ သူ့ကို ကျွန်တော် မေးခွန်းတစ်ပုဒ် မေးလိုက်ပါတယ်။ နိုးနိုးကြားကြားဖြစ်လာပြီး သူ့အဖြေပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က “မင်းမှားတယ်၊ ရှေ့ဒါ မင်းအတွက် အပြစ်” လို့ဆိုပြီး စကားပြောခဲ့စောင်းအောက်မှာ ဝှက်ထားတဲ့ ကြက်သားအရုပ်ကို ဆတ်ခနဲ ဆွဲယူကာ ကျွန်တော့်ခေါင်းပေါ်မှာ ဝှေ့ယမ်းပြီး အတန်းဘက်ဆီကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ တကယ် ကြက်သားအကောင်ထင်ပြီး အတန်းတစ်တန်းလုံး ဟိုပြေးသည်ပြေးနဲ့ ရုတ်ရုတ်သံသံ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း သဘောပေါက်သွားတော့မှ တဝါးဝါးနဲ့ ပွဲကျသွားကြပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ နောက် ၁၀ မိနစ်လောက် အထိ သူတို့မျက်လုံး ကျယ်လာပါတယ်။ ကျွန်တော့် ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်ပါတယ်။ အဲသည်အချိန်ကစပြီး ကျွန်တော့်အတန်းမှာ သည်ကြက်သားရုပ်ကို အမြဲအသုံးပြုခဲ့ပါတယ်။ ပညာရေးနဲ့ ဖျော်ဖြေမှုဟာ ခွဲခြားလို့မရဘူး။ သည်နှစ်ခုဟာ တသီးတခြားစီ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်ကို ကျွန်တော် ရခဲ့ပါတယ်။

ကိုလန်ဘတ်စ်ဟာ ခြေလျင်တပ် အခြေစိုက်တဲ့မြို့ဖြစ်တာမို့ အရာရှိ အရာခံ အကြပ်တပ်သား ထောင်နဲ့ချီပြီး ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကို တာဝန်အရ ထွက်ခွာသွားကြချိန်မှာ သူတို့ရဲ့ မိသားစုတွေကို သည်နေရာမှာပဲ ထားရစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်မှာ ကျဆုံးသူနှုန်းကလည်း ကြောက်မမန်းလိလိ၊ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကို လူဦးရေ တစ်ရာ ကျော်မှာ ရှိနေပါတယ်။ အဝါရောင် (တက္ကစီ)တစ်စီး အိမ်ရှေ့ကို ထိုးဆိုက်လာပြီး ကာကွယ်ရေးဦးစီးဌာနရဲ့ သံကြိုးစာတစ်စောင်ကို ဒရိုင်ဘာလုပ်သူက ကိုင်ဆင်းလာပြီ ဆိုရင် ဖိုတ်ဘင်းနင်းမှာ မုဆိုးမတစ်ယောက်နဲ့ ဖခင်မဲ့ကလေးတွေ တိုးလာဖို့ သေချာနေပါပြီ။ အခုလို ကြေကွဲစရာသတင်းကို အသိပေးပုံစနစ်ဟာ ရက်စက်ရာကျလွန်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း တမင်တကာ ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်တာတော့ မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျဆုံးသူတွေ အရေအတွက် များလာတဲ့အခါမှာ အမင်္ဂလာ သတင်းဆိုးတွေကို ပိုပြီး စာနာထောက်ထားစွာနဲ့ အကြောင်းကြား အသိပေးလာပါတယ်။ သည်လို သတင်းမျိုးတွေကို အသိပေးရတဲ့ အရာရှိတွေဟာ ကျဆုံးသွားသူရဲ့ မိသားစုဆီကို လူကိုယ်တိုင် သွားအသိပေးပြီး နှစ်သိမ့်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ တတ်နိုင်သမျှ အကူအညီ ပေးခဲ့ကြပါတယ်။

* * *

တစ်ညနေမှာ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော် စကားပြောခဲ့ပါတယ်။

“ကိုယ်မကြာခင် သည်ကနေ ခရီးထွက်ရလိမ့်မယ်”လို့ ကျွန်တော်က စကားစလိုက်တယ်။ သည်ကနေ့အထိ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ကံကောင်းနေပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ကာလအတွင်း ကျွန်တော်တို့မိသားစုတွေဟာ ဥမကွဲ သိုက်မပျက် ဖြတ်ဘင်းနင်းမှာ သုံးနှစ်သုံးမိုး နေလာခဲ့ကြရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဗီယက်နမ်ကို နောက်တစ်ခေါက် ပြန်ပို့ဖို့ စစ်တပ်က ရည်စူးထားတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။

“သည်အတွက် မင်း အဆင်သင့်ဖြစ်ရမယ်”

လို့ ကျွန်တော်က အယ်လ်မာကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဒါ ဘယ်လိုမှ လွှဲရှောင်လို့ မရဘူး”

အယ်လ်မာ့မျက်နှာဟာ သူ့ဘယ်လို ခံစားနေရတယ်ဆိုတာကို လုံးဝ မပြပါဘူး။

ဒါပေမယ့် သည်အတောအတွင်း နောက်ဖြစ်လာနိုင်စရာတစ်ခု ရှိသေးတယ်လို့ သူ့ကို ကျွန်တော်ပြောပါတယ်။ ဒါကတော့ ကင်းဆပ်စ်ပြည်နယ်၊ ဖျေတ်လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်က စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ခွင့်ရဖို့ပါပဲ။ တက်ရောက်ဖို့ အရည်အချင်းလည်း ကျွန်တော် ပြည့်မီပါတယ်။ သည်တက္ကသိုလ်ဟာ စစ်မှုထမ်းအရာရှိတွေအတွက် အရေးပါတဲ့ မှတ်တိုင် တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်းကို တက်ရောက်ရတာဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရသလို ဖြစ်ခဲ့ရင် စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်ကို တက်ရတာဟာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရသလိုပါပဲ။ ဗိုလ်မှူးတိုင်းလည်း လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်ကို တက်ခွင့်မရပါဘူး။ သည်တက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ခွင့်မရတဲ့ အရာရှိတွေအနေနဲ့တော့ စစ်တပ်ထဲမှာ ဆက်လက်ပြီး အကျိုးရှိရှိ အမှုထမ်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်သူတို့ဟာ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး၊ ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်အထိပဲ ရာထူးတက်နိုင်ကြပါမယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်ဖို့ဆိုတာ လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်ကို တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သူတွေပဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သည်တက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ခွင့် အခုမရခဲ့လျှင် ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်ကို ပြန်သွားရမှာ သေချာပါတယ်။ ဒါကို အယ်လ်မာ နားလည်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘာမှ ပြောစရာမရှိတော့တာမို့ ကျွန်တော်တို့ အိပ်ရာဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် နွေဦးရဲ့ တစ်ခုသော နေ့လယ်ခင်းအချိန်၊ ကျွန်တော် စာသင်ပြီးလို့ အတန်းထဲက ထွက်လာတဲ့အခါမှာ ကြော်ငြာသင်ပုန်းပေါ်က လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ် တက်ရောက်ခွင့်ရစာရင်းကို တွေ့လိုက်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ အယ်လ်မာ့ဆီကို ချက်ချင်း ဖုန်းဆက်ပြီး အကြောင်းကြားလိုက်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အသံက အတော် စိတ်သက်သာရာရသွားကြောင်း ဖော်ပြနေပါတယ်။ ဗီယက်နမ်ကိစ္စကို လတ်တလော ခေါင်းထဲထည့်စဉ်းစားဖို့ မလိုတော့ပါဘူး။ စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်ကို ကျွန်တော် တက်ရပါတော့မယ်။

ခုချိန်အထိ ခြေမြန်တပ်မသာလျှင် ကျွန်တော့်ရဲ့ကမ္ဘာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်ရဲ့ တာဝန်ကတော့ တပ်မအဆင့် ခြေလျင်တပ်အရာရှိတစ်ဦးရဲ့ အမြင်ကို ပိုကျယ်လာစေပြီး စစ်ရေးစစ်ရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကြီး နားလည်သဘော

ပေါက်လာအောင် ပြုလုပ်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်နက်ကြီးတပ်က ရဲဘော်တွေ၊ တင်ကားတပ်၊ အင်ဂျင်နီယာတပ်၊ ဆက်သွယ်ရေးတပ်က အဖွဲ့တွေနဲ့ တပ်ထောက်တွေ အားလုံးတို့နဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းခဲ့ရပါတယ်။ သီတင်းရက်သတ္တပတ် သုံးဆယ်ရှစ်ပတ်ကြာပြီးချိန် သင်တန်းပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာ စစ်သားတစ်သောင်း နှစ်ထောင်ကနေ တစ်သောင်းငါးထောင် အထိ ပါဝင်တဲ့ တပ်မတော်ကို ရထားနဲ့ဖြစ်စေ ဒါမှမဟုတ် ကားနဲ့ဖြစ်စေ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းရွှေ့ရမယ်၊ သူတို့ကို ရိက္ခာဘယ်လိုထောက်ပံ့ရမယ်၊ ကျွေးရမယ်၊ ပြီးတော့ ဘယ်လိုတိုက်ခိုက်ရမယ်ဆိုတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ သင်တန်းသားတွေအနေနဲ့ သိရှိပြီးဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ကြပါတယ်။

အခုအချိန်အထိ စစ်ပညာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့အခြေအနေ ကောင်းမွန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပညာရေးအပိုင်းမှာ လီးဗင်စ်ဝေါ့တ်ဟာ အဆင့်အတန်းမြင့်လှပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်အရာရှိ အဆင့်မြင့်သင်တန်းမှာ ထိပ်ဆုံးက အောင်ခဲ့သူတွေဟာ အဲသည်မှာ အောက်ဆုံးကို ရောက်ချင် ရောက်နိုင်ပါတယ်။ စာကို ကြိုးစားပြီး အိမ်စာတွေကိုလည်း မှန်မှန်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဆင့်တစ်ကနေ လေးအထိ သတ်မှတ်ပြီးကျွန်တော်တို့ကို အမှတ်ပေးပါတယ်။ ဘာသာရပ်တွေ အားလုံးမှာ ကျွန်တော်ဟာ အဆင့်တစ်တွေ ရခဲ့ပါတယ်။ စာကြိုးစားခဲ့ရတဲ့ကြားက ကျွန်တော်ဟာ အပန်းဖြေဖို့အတွက်လည်း အချိန်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် အထူးစွဲခဲ့တာကတော့ ဂျင်ရယ်မီလို့ခေါ်တဲ့ ဖဲကစားနည်းကိုပါပဲ။ ဒါကို မကစားရင် ဆော့ဖ်ဘောလို့ခေါ်တဲ့ ဘောလုံးကစားနည်းကို ကစားခဲ့ပါတယ်။ ငယ်ငယ်က မတော်ခဲ့ပေမယ့် အခုအခါမှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ဆော့ဖ်ဘောကစားကောင်းသူတစ်ယောက်အဖြစ် နာမည်ရလာပါတယ်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းမှာ တီဗီသတင်းဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်တော် ကြက်သေ သေသွားပါတယ်။ တီဗီဖန်သားပြင်ပေါ်မှာ အမေရိကန်စစ်သားတွေ အမေရိကန်သံရုံးဝင်းထဲမှာ တိုက်ခိုက်နေကြတာတွေနဲ့၊ ဆေးဂွန်းမြို့ရဲ့ မြို့လယ်ခေါင်မှာရှိတဲ့ သမ္မတနန်းတော်ရှေ့မှာလည်း အေအာဗီအန်တပ်သားတွေ တိုက်ပွဲဝင်နေကြတာကို မြင်လိုက်ရပါတယ်။ မြောက်ဗီယက်နမ်စစ်တပ်ဖွဲ့ တွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ဗီယက်ကောင်းတွေဟာ တောင်ဗီယက်နမ်တို့ရဲ့ မြို့နယ် ခရိုင်ဒေသ တွင်းမှာရှိတဲ့ မြို့ကြီး ၁၀၈ မြို့ကို တစ်ပြိုင်နက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့က ကျွန်တော် အတန်းကိုသွားတော့ အားလုံးဟာ မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အရှိန်မိပြီး လက်သီးနဲ့ အထိုးခံလိုက်ရသလိုပါပဲ။ နောက်ရက်အတန်ကြာအထိ တိုက်ပွဲတွေပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ ဟူးမြို့ကို ၂၈ ရက်ကြာမှ ပြန်သိမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြို့တော်ကို ပြန်ရတဲ့အချိန်မှာတော့ တစ်ချိန်က ကျွန်တော်တာဝန်ကျခဲ့ဖူးတဲ့ အင်မတန်လှပတဲ့ မြို့တော်ဟာ ပျက်စီးနေပါပြီ။ မြို့သူ မြို့သား အနည်းဆုံး ၂,၈၀၀ လောက်ဟာ လည်း ရန်သူရဲ့ သုတ်သင်သတ်ဖြတ်မှုကို ခံခဲ့ရပါတယ်။ သည်စစ်ဆင်ရေးကြီးကို တက်

ပွဲတော် (ဗီယက်နမ်ရိုးရာလ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်) အကြိုညမှာ စတင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမိုင်းမှာ “တက်” စစ်ဆင်ရေးလို့ နာမည်တွင်ခဲ့ပါတယ်။

စစ်ရေးအရကတော့ “တက်” စစ်ဆင်ရေးကြီးဟာ ဗီယက်ကောင်းနဲ့ မြောက်ဗီယက်နမ်တို့အဖို့ ကြီးစွာသော ဆုံးဆုံးမှုကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ မြို့တိုင်းက ပြန်လည်မောင်းနှင်ထုတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသလို အသေအပျောက်နှုန်းကလည်း ကြောက်မမန်းလိလိပါ။ တပ်သား ၈,၄၀၀၀ ရှိတဲ့အနက် ၄,၅၀၀၀ ကျဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၁၃၇ နှစ်ကတည်းက ကလောင်စံဝစ္စ ပြောခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတစ်ခွန်းဟာ ယနေ့တိုင် အကျိုးဝင်နေဆဲပါပဲ။

“ရန်သူကို နိုင်ချင်ရင် ရန်သူရဲ့ တုံ့ပြန်မှုနဲ့ ညီမျှတဲ့ဝါယမကို စိုက်ထုတ်ရ လိမ့်မယ်။ ရန်သူရဲ့ တုံ့ပြန်မှုဆိုတဲ့နေရာမှာ ခွဲမရတဲ့ အချက်နှစ်ချက်ရှိတယ်။ ရန်သူ့ အင်အားနဲ့ ပြင်းပြတဲ့ဆန္ဒပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

တိုက်ပွဲမှာ ရန်သူဘယ်နှစ်ယောက်ကိုပဲ သတ်နိုင်ခဲ့၊ သတ်နိုင်ခဲ့ ဒါက အရေး မကြီးပါဘူး။ ဗီယက်ကောင်းနဲ့ မြောက်ဗီယက်နမ်တို့မှာ လူအင်အား လိုသလောက်ရှိပြီး မဖြစ်မနေလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒလည်းရှိပါတယ်။ မြောက်ပိုင်းသားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေကို ကာမိအောင် သူတို့ရဲ့ပုံမှန်တပ်တွေကို စပြီး လွှတ်ခဲ့ပါတယ်။

တစ်ချိန်က မျက်နှာ မမြင်ရတဲ့ ရန်သူတွေ တောင်ဗီယက်နမ်မြို့လယ်ခေါင်မှာ ရုတ်တရက် ဗြုန်းခနဲ ပေါ်လာတာကို အမေရိကန်ရုပ်မြင်သံကြားမှာ မြင်လိုက်ရတဲ့အခါ မှာ လူထုရဲ့ သဘောထားအမြင်တွေ ပြောင်းသွားခဲ့ပါတယ်။ “တက်” စစ်ဆင်ရေးကြောင့် သည်ဗီယက်နမ်စစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အစွန်းရောက်အမြင်ရှိသူတွေအနေနဲ့ သံသယတွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာလည်း အရှိန်အဟုန်မြင့်မားလာခဲ့ပါတယ်။

စစ်ကာလအတွင်းမှာ အမေရိကန်တွေ အချင်းချင်းဆန္ဒပြနေကြတာကို ကျွန်တော် မမြင်လိုပါဘူး။ ဗီယက်နမ်ဆီကို ပြန်သွားရမယ်ဆိုတာ သိနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်ကြရမှာပါ။ သည်တာဝန်ကို ဆန္ဒပြတာတွေ၊ အလံကို မီးရှို့ပြတာတွေ၊ စစ်ထဲမဝင်ရအောင် ရှောင်ရှားကြတာတွေက ဟန့်တားနိုင် လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။ စစ်ဆိုတာဟာ နိုင်ငံရေးသမားတွေက အစပျိုးခဲ့ကြပေမယ့် စစ်သားတွေက တကယ်ပါဝင်တိုက်ခိုက်ပြီး အသက်ပေးကြရပါတယ်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လ ၃ ရက်နေ့ ကျွန်တော် လီးဗင်းစ်ဝေါ့တီမှာ ရှိနေတုန်း သမ္မတဂျွန်ဆင်က သမ္မတအဖြစ် ပြန်လည်အရွေးခံတော့မည်မဟုတ်ဟု တိုင်းပြည်ကို တရားဝင်အသိပေးကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ တကယ်တော့ နိုင်ငံရေးသမားပီသတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုဖြစ်သလို လက်ရှိ အခြေအနေကို ကြည့်ပြီး လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ကိုင်လိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သဘော ထား အမြင်တွေ စိုးရိမ်စရာ အခြေအနေဖြစ်လောက်အောင် ကွဲပြားနေတဲ့၊ မိမိအနေနဲ့ ထိန်းသိမ်းလို့ မရတော့တဲ့ နိုင်ငံကို သမ္မတဂျွန်ဆင်ဟာ မြင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် တာဝန်ကျခဲ့တဲ့နေရာတွေထဲမှာ လီးဗင်စ်ဝေါတ်ဟာ စုပြီး ဝေဖန်မှု ပြုနိုင်လောက်အောင် လူမည်းတွေ အများဆုံးရှိခဲ့တဲ့နေရာ ဖြစ်ပါတယ်။ စာသင်ခန်းတွေထဲ မှာရော၊ တခြား တရားဝင် လူမှုကိစ္စတွေမှာရော အသားအရောင်ခွဲခြားမှု လုံးဝ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ပိုင်အချိန်တွေမှာတော့ လူမည်းအရာရှိတွေဟာ အတူ စုခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ လူမည်း ပါတီပွဲတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လူမည်းအဆိုကျော် အာသီနာ ဖရဲန့် ကလင်ရဲ့ ဓါတ်ပြားတွေကို ဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။ ခုလိုနေတဲ့ကြားက ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ရာထူးအဆင့် မြင့်လာနိုင်ခဲ့တာကတော့ လူဖြူတွေကြီးစိုးတဲ့ ကမ္ဘာထဲကို တနင်္လာနေ့ တွေမှာ ပြန်ပြီး ဝင်နိုင်ခဲ့လို့ပါပဲ။ အသားအရောင်ခွဲခြားမှု ကင်းစင်တဲ့ကမ္ဘာကို လီးဗင်စ် ဝေါတ်ဟာ အကောင်းဆုံး ကိုယ်စားပြုခဲ့ပါတယ်။ လူမည်းတွေအနေနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အချိန် တွေမှာ အချင်းချင်း တွေ့ဆုံ အချိန်ဖြုန်းနိုင်ခဲ့ပြီး ဒါကိုဘယ်သူမှ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ရပ် အနေနဲ့ မမြင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ တောင်းဆို လိုလားနေတာဖြစ်ပါတယ်။ လူဖြူတွေ အများစုဖြစ်တဲ့ ကမ္ဘာထဲမှာ လူမည်းတွေအနေနဲ့ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ရပ်တည်ဖို့ ဖြစ်လာတာပါပဲ။

၁၉၆၈ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲကနေ သမ္မတ ဂျန်ဆင်ဆုတ်ခွာသွားပြီး တဲ့နောက် ငါးရက်အကြာမှာ လူမည်းတွေရဲ့ အခွင့်အရေးအတွက် ဦးဆောင်လှုပ်ရှားနေ ခဲ့တဲ့ မာတင် လူသာကင်း ဂျူနီယာ အသတ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ လီးဗင်စ်ဝေါတ်မှာ ရောက်ရှိ နေကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ လူမည်းတွေအဖို့ကတော့ ဒေါက်တာကင်း အသတ်ခံရခြင်းဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံကို အသားအရောင်ခွဲခြားမှုဝါဒ ခြောက်လှန့် နေတုန်းဆိုတာကို သတိပေး လိုက်သလိုပါပဲ။ ဒေါက်တာကင်း လုပ်ကြံခံရပြီးတဲ့နောက် ပေါ်ပေါက်လာဦးမယ့် လူမည်း ရပ်ကွက်တွေအတွင်းက ဆူပူမှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ နားလည်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်လည်း အသားအရောင်ခွဲခြားမှုရဲ့ ခါးသီးတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ခံရခဲ့ကြဖူးလို့ပါပဲ။ လူမည်း အမေရိကန်စစ်သားတွေရဲ့ နာကြည်းမှုတွေကိုလည်း စာနာမိ ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေအနေနဲ့ ကံကောင်းထောက်မလို၊ အသက်မသေဘဲ ဗီယက်နမ် ကနေ ပြန်ရောက်ခဲ့ကြတယ် ဆိုစေဦးတော့ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ မျှော်လင့်ချက်က နှုတ် ဖြစ်သလို နောက်ထပ် အစော်ကားတွေလည်း ခံကြရဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။ အနှိမ်ခံသမား သက်သက်ချည်း ဖြစ်ကြရမှာမို့ပါ။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေအဖို့မှာတော့ အပြင်မှာထက်စာရင် စစ်တပ်ထဲမှာ အနှောင်အဖွဲ့၊ အတားအဆီးတွေကင်းတာမို့ အမေရိကန်နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်တွေဟာ အကောင်အထည် ပေါ်လာခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သိမ်ငယ်တဲ့ ဇာစ်မြစ်တွေကို ကျော်လွှား၊ အလုပ်ကို သေအောင်လုပ်ခဲ့ပြီး အများ နဲ့ တန်းတူဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ပြသခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရင်သွေးတွေအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ အနာဂတ်တွေကို ဆောက်တည်ပေးနေကြပါပြီ။ ဒါကြောင့် အစွန်းရောက် အမြင်ရှိသူ လူမည်းတစ်စုတို့ရဲ့ လှုံ့ဆော်သံတွေကို စိတ်မသက်မသာနဲ့ ကြားနေရပါတယ်။ တစ်နိုင်ငံ

လုံး ဆူပူလှုပ်ရှားလာမယ့် အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းတွေကို ကြည့်ချင်၊ မြင်ချင်စိတ် ကျွန်တော် တို့ဆီမှာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သည်နိုင်ငံမှာ အခြေအနေကောင်းနေပါ တယ်။ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ဆိုတာ လူအမျိုးမျိုးရဲ့ စိတ်ခံစားမှု ဖော်ပြချက်တွေ အမျိုးမျိုးလိုတယ်။ လုံးဆော်သူတွေရဲ့ ရှုတ်ချပြောဆိုမှုတွေဟာ ညဉ့်အခါမှာ မြည်တဲ့ မီးလောင်နေပြီဆိုတဲ့ အချက်ပေးဘဲလ်လိုပဲ။ အပြောင်းအလဲတွေလုပ်ဖို့ လိုလာပြီဆိုတာ ကို လက်ရှိအခြေအနေကို ကာကွယ်သူတွေကို နိုးကြားအောင် လုပ်ဆောင်လာတယ် ဆိုတာကို နောက်မှ ကျွန်တော် နားလည်သဘောပေါက်လာပါတယ်။

ကျွန်တော် လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ ရှိနေစဉ်အတွင်း စစ်တပ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင် ရင်းနဲ့ ဘွဲ့ဒီဂရီသွားကြတဲ့ အရာရှိအတော်များများကို ကြုံဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အစီအစဉ်တွေ၊ ဂုဏ်ပြုလွှာတွေ၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တွေနဲ့အတူ ပညာရေးဆိုင် ရာ ဘွဲ့လွန်ဒီဂရီတစ်ခုကို ရထားရင် ကျွန်တော့်အဖို့ တက်လမ်းပိုရှိမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သဘောပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ သင်တန်းပြီးဆုံးပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော့်ရဲ့ အနာဂတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ခြေလျင်တပ်ခွဲက တာဝန်ချထားရေးအရာရှိနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ စစ်တပ်ရဲ့ အရပ်ဘက် ဘွဲ့လွန်သင်တန်း တက်ရောက်ရေးအစီအစဉ် ကို စိတ်ဝင်စားကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်လိုပဲ ဗိုလ်မှူးရာထူးအဆင့်ရှိတဲ့ သည်ပုဂ္ဂိုလ်က စစ်ဖြစ်နေကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒါကို သိတဲ့အကြောင်း၊ တခြား စစ်မှုထမ်းတွေလည်း ဘွဲ့လွန်သင်တန်းကို တက်ဖို့ လျှောက် နေကြကြောင်း ပြန်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကောလိပ်က ကျွန်တော့်ရဲ့အမှတ်တွေကိုကြည့်ပြီး သူက “ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတက် လို့ ဖြစ်ပါ့မလား” လို့ ကျွန်တော့်ကို မေးပြန်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဒေါသ ထောင်းခနဲ ထွက်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်ကိုထိန်းပြီး “လက်မခံနိုင်ဘူးဆိုရင်လည်း စာနဲ့ပေနဲ့ လုပ်ရလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော် ကတော့ ကြိုးစားကြည့်မှာပဲ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ စစ်တပ်က စရိတ်ထောက်ပံ့မယ့် ဘွဲ့လွန်သင်တန်းအစီအစဉ် ကို ကျွန်တော် လျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဘရက်ဂ်၊ ဘဲနင်း၊ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်၊ ဒီဗင်းစ်နဲ့ ဗီယက်နမ်တို့မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ အခုအချိန်အထိ ရထားတဲ့ အမှတ်အဆင့်တွေကိုကြည့်ပြီး အထက်အရာရှိတွေက ကျွန်တော့်ကို ဘွဲ့လွန် သင်တန်းတက်ခွင့် ပြုခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ဆင့်ကတော့ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အတွက် လိုတဲ့ Graduate Record Examination (GRE) ကို ဖြေဖို့ပါပဲ။ ဒါအောင်ခဲ့ရင် ဘွဲ့လွန်သင်တန်း တစ်ခုခုကို လျှောက်လို့ရပါပြီ။

တစ်နေ့ ထောက်လှမ်းရေး ခန့်မှန်းချက်များဘာသာရပ် အတန်းကအထွက်မှာ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွန်တော့်ရဲ့အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်က “ခင်ဗျားအခြေအနေ ဘယ်လိုရှိတယ် ဆိုတာ သိသလား” လို့ ကျွန်တော့်ကို မေးပါတယ်။

“အခုအချိန်အထိတော့ အားလုံး အဆင့်တစ်တွေချည်းပဲ” လို့ ကျွန်တော်က ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“ခင်ဗျား အတန်းထိပ် ရောက်လုနီးနေပြီ” လို့ သူက ဆက်ပြောပါတယ်။ နောက် ဆုံးစာမေးပွဲကြီးမှာ ဆက်ပြီး ထိပ်ဆုံးအဆင့်ရောက်ခဲ့ရင် ဂုဏ်ထူးနဲ့ အောင်နိုင်လိမ့်မယ် လို့လည်း သူက ဆိုပါတယ်။

အောင်စာရင်းတွေ ထွက်လာတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော့်အတန်းထဲက ခြေလျင် သင်တန်းသားတွေကြားထဲမှာ ကျွန်တော်ဗိုလ်စွဲခဲ့ပေမယ့် တစ်တန်းလုံးအတိုင်းအတာမှာ တော့ အမြောက်တပ်က ပင်ကိုတော်တဲ့ ဗိုလ်မှူး ဒေါ်နယ်လ်ဝေလင်းရဲ့ နောက်ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ တခြားနိုင်ငံက စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတွေကို ပထမဆုံး သိရှိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ တခြားနိုင်ငံတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အတော်ဆုံး စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကြီး တွေကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်ကို ပို့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေဟာ အတူစာကျက်ကြ၊ အတူစားကြ၊ အတူ ကစားခဲ့ကြပါတယ်။ သည်မှာ ကျွန်တော်နဲ့ အပေါင်းအသင်းဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဘယ်လ်ဂျီယန်နိုင်ငံစစ်တပ်က ဗိုလ်မှူး ဂျိုးဆက် ချာလီးယားဟာ နောက်ပိုင်းမှာ ဘယ်လ်ဂျီယံ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များရဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာပြီး ကျွန်တော်နဲ့အတူ နေတိုးအဖွဲ့မှာ အလုပ် လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်က သာယာချမ်းမြေ့တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ဘဝဟာ ပြီးဆုံးလုနီး နေပါပြီ။ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်ကိုသွားဖို့ အမိန့်ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်တစ်ခါ မိသားစုနဲ့ ခွဲရမယ်။ အရင်တစ်ခါကထက် ပိုခက်ခဲပါလိမ့်မယ်။ သည်တစ်ခါ စစ်ထွက်ရ တာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တုန်းကလို ကျွန်တော့်အဖို့ စွန့်စားခန်းတစ်ရပ် မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ခင်ပွန်းတစ်ယောက်သာမကဘဲ ဖခင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်နေခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေ မယ့် သည်အတွေးတွေကို ကျွန်တော် ဘေးဖယ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ စစ်သားတွေပါ။ ဗီယက်နမ်ကို တာဝန်အရ သွားရမယ်ဆိုရင် ဘာမှ နောက်တွန့် နေစရာ မလိုပါဘူး။

ဗီယက်နမ်ကို ပြန်သွားဖို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စိတ်ထဲ အနည်းငယ်ထင်ခဲ့တာဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေရဲ့ သဘောထားကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ ကျဆုံးမှုတွေကို အမေရိကန်တို့ဟာ တခြားစစ်ပွဲတွေမှာလို မဟုတ်ဘဲ အများပြည်သူနဲ့ မဆိုင်ဘူး။။ စစ်မှုထမ်းတွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ မိသားစုတွေနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်လို့ သဘောထားနေကြပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းဘဝနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူတစ်ယောက် အနေနဲ့ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ထမ်းဖို့ ကျွန်တော် ဝန်မလေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တခြား အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုတွေနဲ့ ဘာမှ မပတ်သက် သလို ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်နေတဲ့ ရန်သူတွေအနေနဲ့ သည်စစ်ပွဲ ရဲ့ ဦးတည်ချက်ကို ယုံကြည်ပြီး ဘယ်လောက်ပဲ ပေးဆပ်ရ၊ ပေးဆပ်ရ ပေးဆပ်ရဖို့

ဝန်မလေးပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကတော့ သည်လိုမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတောင်မှ နောက်
ငါးနှစ်ကြာမှ သည်စစ်ပွဲက ကျွန်တော်တို့ ထွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ်အတွင်း အယ်လ်မာနဲ
ကလေးတွေ နေထိုင်ကြမယ့် ဘာမင်ဂမ်မြို့ကို သူတို့ကို သွားပို့ခဲ့ပါတယ်။

အခန်း(၆)

ဗီယက်နမ်သို့ နောက်တစ်ခေါက်

၁၉၆၃ ခုနှစ်တုန်းက ကျွန်တော် သိခဲ့ရတဲ့ ဆိုင်ဂွန်းမြို့ဟာ အခုအခါမှာတော့ ဘီလူးကြီးတစ်ကောင် နင်းချေထားသလိုပါပဲ။ ပဲဒီကက်ဖ်လို.ခေါ်တဲ့ စက်ဘီးနဲ့ဆွဲတဲ့ လူစီးယာဉ်တွေနဲ့ ပြည်နက်နေခဲ့တဲ့ လမ်းတွေဟာ အခုအခါမှာ ဂျစ်ကားတွေ၊ စစ်အရာရှိ ကားတွေ၊ စစ်တပ်က ထရပ်ကားတွေနဲ့ ပြည်ကျပ်နေပါတယ်။ အရင်တုန်းက အမေရိကန်တို့ကို သိပ်ထင်ထင်ပေါ်ပေါ်ကြီး မမြင်တွေ့ခဲ့ရပေမယ့် အခုအခါမှာတော့ နေရာတိုင်းမှာ သူတို့ချည်း ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ အေးအေးဆေးဆေး ခံခဲ့သားညားရှိတဲ့ အရက်ဘားနဲ့ စားသောက်ဆိုင်တွေရဲ့နေရာမှာ စစ်သားတွေကို ဖျော်ဖြေတဲ့ ညဉ့်ငှက်တွေကျက်စားရာ ဆူဆူညံညံ အရက်ဆိုင်တွေ ရှိလာပါတယ်။ ချစ်စရာကောင်းတဲ့ မြို့တော်ကို အမေရိကန် စစ်တန်းလျားတွေ၊ ဌာနချုပ်တွေ၊ ပစ္စည်းသိုလှောင်ရုံတွေ၊ လေယာဉ်ကွင်းတွေ၊ ဆေးရုံတွေနဲ့ အကျဉ်းထောင်တွေကပါ ဝန်းရံထားပါတယ်။ ဆိုင်ဂွန်းမြို့တော်ဟာ အရှေ့တိုင်းရဲ့ ပါရီမြို့တော်နဲ့ မတူတော့ဘဲ အမေရိကန် တပ်မြို့တစ်မြို့နဲ့ တူနေပါတော့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သည်မှာ လုံးဝ မနေချင်ဘဲ အထက်ဘက်ကို အမြန်ဆုံး တက်ဖို့ ဆန္ဒ ပြင်းပြခဲ့ပါတယ်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်မှာ ကျွန်တော် ဒပ်ကဲပိုကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကယ်လ်လို.သိကြတဲ့၊ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အမှတ် (၂၃) ခြေလျင်တပ်မဟာမှာ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ချထားခဲ့ပါတယ်။ အမှတ် (၁၁) ခြေလျင်တပ်မရဲ့ အမှတ် (၁) ခြေလျင်တပ်ဖွဲ့၊ အမှတ် (၃) တပ်ရင်းမှာ စီမံခန့်ခွဲရေးအရာရှိ အဖြစ် လုပ်ကိုင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကယ်လ်ရဲ့ ဌာနချုပ်ကတော့ မြောက်ပိုင်း ပင်လယ်ကမ်း

ရိုးတန်းလွင်ပြင်ပေါ်က ချူလှိုင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒပ်ကဲပိုကတော့ တောင်ဘက်အတွင်း ဘက်ပိုကျပြီး ချူလှိုင်းကနေ နာရီဝက်လောက် ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ သွား ရပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့အလုပ်ကတော့ ကျွန်တော့်တပ်ရင်းအနေနဲ့ တိုက်ခိုက်တဲ့နေရာမှာ လိုအပ်တဲ့ အထောက်အပံ့တွေ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ထမ်းဆောင် ရမယ့် တာဝန်တွေထဲမှာ ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေမှာဖို့၊ ရဟတ်ယာဉ်တွေမှာ လောင်စာဆီ ဖြည့်ပေးဖို့၊ စတာတွေအပြင် စစ်သားတွေဆီ စာတွေကို ပို့ပေးဖို့အထိ ပါရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်ရောက်ရောက်ချင်းပဲ ကျွန်တော့်ရဲ့အထက်အရာရှိအသစ် ဒုဗိုလ်မှူး ကြီး ဟင်္ဂင်လိုဒါက နောက်ထပ်အလုပ်တစ်ခု ကျွန်တော့်ကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ နှစ်စဉ် အထွေထွေစစ်ဆေးရေးအတွက် ပြင်ဆင်ဖို့ပါပဲ။ သည်အလုပ်မျိုးဟာ စစ်ဖြစ်နေတဲ့ ဗီယက် နမ်နိုင်ငံမှာထက် ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းရှိတဲ့ ဖျေတိဒီဗင်းစ်မှာ ပိုသင့်လျော်ပါတယ်။ ဘယ်လို ပဲဖြစ်ဖြစ် စစ်တပ်အနေနဲ့ သည်လို စစ်ဆေးမှုမျိုးတွေကို အလေးအနက်ထားပါတယ်။ သည်စစ်ဆေးမှုအတွက် ပြင်ဆင်တဲ့နေရာမှာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ခေါင်းခြောက်စရာ ကိစ္စတွေကို ဟင်္ဂင်လိုဒါက ကျွန်တော့်ကို ကိုင်တွယ်စေလိုပါတယ်။ ဒါမှ သူ့အနေနဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးကိစ္စတွေကို အာရုံစိုက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အနေနဲ့ စစ် မြေပြင်မှာ စစ်သားတွေကို ဦးဆောင်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်ကတော့ ဒပ်ကဲပိုမှာနေပြီး တပ်ကို ဆေးဖြန်းဖို့ အစီအစဉ်၊ စစ်သားတွေကို ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးမှုမှတ်တမ်းနဲ့ တခြား စစ်ဆေးရေးအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်နေအောင် လုပ်ကိုင်စရာရှိတာတွေကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒပ်ကဲပိုဟာ အဓိကကျတဲ့ ဗီယက်ကောင်းတပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ ဝေးနေပေမယ့် အေး ချမ်းသာယာတဲ့ နေရာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မှန်မှန် ချုံခိုတိုက်ခိုက်တာကိုခံရပြီး ရဲဖန်ရဲခါ စိန်ပြောင်းနဲ့ ခုံးကျည်တွေနဲ့လည်း အပစ်ခံရပါတယ်။ ညအချိန်မှာ ဗီယက်ကောင်း တွေအနေနဲ့ မိုင်းတွေ ချထားနိုင်ခဲ့တာမို့ မနက်တိုင်း ဒပ်ကဲပိုအတွက် လမ်းမှာ မိုင်းရှင်း ရပါတယ်။ သည်လိုရှင်းတဲ့နေရာမှာလည်း ခေတ်မီ စက်ကိရိယာတွေနဲ့ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါး တန် ထရပ်ကားတစ်စီးကို အမှိုက်သရိုက်တွေနဲ့ ရေဖြည့်၊ ပြီးတော့ ကားမောင်းသူက ကား ကို လမ်းတစ်လျှောက် နောက်ပြန်မောင်းပါတယ်။ အကယ်၍ မိုင်းနင်းမိရင် ဘီးတွေပေါက် ပြီး အနောက်ပိုင်းလည်း ပျက်စီးသွားနိုင်ပါတယ်။ ပျက်စီးသွားတဲ့ထရပ်ကားကို များ သောအားဖြင့် အသုံးဝင်အောင် ပြန်လုပ်နိုင်ပါသေးတယ်။ သည်နည်းနဲ့ လမ်းကို မိုင်းရှင်း သွားရပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ထရပ်ကားတစ်စီးလုံး ပျက်စီးသွားပေမယ့် ကားမောင်းတဲ့လူ သေဆုံးသွားမှုတော့ ရှိခဲ့ပါတယ်။

နှစ်စဉ် စစ်ဆေးမှုအတွက် ဒပ်ကဲပိုအပြင် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်မှာရှိတဲ့ တပ်စခန်းတွေကိုလည်း အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် ကြီးကြပ် ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နယ်မြေမှာ တပ်စခန်းတွေ အများအပြား ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဩဂုတ်လ စောစောပိုင်းမှာ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးနဲ့ အယ်လ်ဇက်ဒရက်ဂွန်လို အမည်ပေးထားတဲ့ လေယာဉ်ဆင်းသက်တဲ့

စခန်းကို သွားစစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ သည်စခန်းမှာ အစားအသောက် ညံ့ဖျင်းတယ်လို့ သတင်းရထားပါတယ်။ စခန်းအနေနဲ့ အားလုံး စနစ်တကျရှိမယ်လို့ ကျွန်တော် မမျှော်လင့်ခဲ့ပေမယ့် မြင်တွေ့ခဲ့ရသမျှတွေအားလုံးဟာ ကျွန်တော့်ကို တုန်လှုပ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်က ဆင်းလိုက်တာနဲ့ လေယာဉ်ဆင်းသက်တဲ့ နေရာတစ်ဝိုက်မှာ သံချေးတက်နေတဲ့ ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေ ပြန်ကျနေတာကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ နေခင်းထိုင်ခင်းကလည်း ကျန်းမာရေးနဲ့ လုံးဝ ညီညွတ်မှု မရှိပါဘူး။ လက်နက်တွေ ညစ်ပတ်ပေရနေသလို အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတန်ဆာပလာတွေကိုလည်း ပစ်စလက်ခတ်ထားပါတယ်။ စစ်သားတွေရဲ့ အသွင်အပြင်ကလည်း ဖြစ်ကတတ်ဆန်း၊ ဟန်ပန်အမူအရာနဲ့ အမူအကျင့်တွေကလည်း ပေါ့ပျက်ပျက်။

အခုဆို အမေရိကန် အကြံပေးအရာရှိတွေအနေနဲ့ ဗီယက်နမ်ကို အင်နဲ့အားနဲ့ သွားရောက်ခဲ့တာ ခုနစ်နှစ် ရှိသွားပါပြီ။ တုံကင် ပင်လယ်ကွေ့အဖြစ်အပျက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့ပြီးနောက် စစ်အင်အားကို မြှင့်တင်ခဲ့တာလည်း အခုဆို လေးနှစ် ရှိသွားခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ပြီးဆုံးမယ့် အရိပ်လက္ခဏာ လုံးဝ မမြင်ရသေးပါဘူး။ အမေရိကန်စစ်သားတွေအနေနဲ့ စည်းကမ်းတွေ ယိုယွင်းလာပြီး စိတ်ဓါတ်တွေကလည်း ပျက်ပြားလာနေတယ်ဆိုတာ သိသာပါတယ်။ အယ်လ်ဇက်ဒရက်ဂွန်စခန်းကို စနစ်တကျ ရှိအောင် ပြန်လုပ်ဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့ပြီး နောက်တစ်ခေါက် ပြန်လာစစ်ဆေးမယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ နောက်စခန်းတစ်ခုကို သွားခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသမိုင်းတစ်လျှောက်မှာ တိုင်းပြည်အတွက် တိုက်ခိုက်၊ အသက်ပေးခဲ့ပြီး အောင်ပွဲတစ်ခုပြီးတစ်ခုခံခဲ့တဲ့ တခြားအမေရိကန် လူငယ်တွေနည်းတူ သည်လူတွေဟာလည်း စစ်သားကောင်းတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ သတ္တိနဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုတွေဟာလည်း တန်းတူပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စစ်အချိန်ကြာလာတာနဲ့ အမျှ သူတို့အနေနဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှု မရှိတော့သလို ရည်မှန်းချက်တွေ၊ ဦးတည်ချက်တွေလည်း ပျောက်နေကြပါပြီ။ အမေရိကန်အစိုးရကလည်း နိုင်ငံအတွက် အဆင်မပြေမှု နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲနေပါတယ်။ အရံတပ်တွေကိုလည်း စစ်မှုထမ်းဖို့ မခေါ်သေးသလို စစ်ကို ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးဖို့အတွက် အခွန်တွေကိုလည်း တိုးမြှင့်ပြီး မကောက်သေးပါဘူး။ ချမ်းသာတဲ့ လူငယ်တွေဟာလည်း တက္ကသိုလ်တက်တာကို အကြောင်းပြပြီး စစ်မှုထမ်းမှုကို ရှောင်နေကြပါတယ်။ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်တဲ့ သမ္မတဂျွန်ဆင် ကိုယ်တိုင်ကလည်း သမ္မတသက်တမ်း ကုန်ရင် နောက်ထပ် အရွေးခံတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကို ကူညီနေတဲ့ မဟာမိတ်စစ်သားတွေဟာလည်း တစ်နှစ်ကို တစ်သိန်းကျော် တပ်က ထွက်ပြေးနေကြပါတယ်။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ငယ်ငယ်အိုကီ ဟာလည်း လေတပ်အကြီးအကဲကနေ အသက် ၃၄ နှစ်မှာ တောင်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒုတိယအကြိမ် ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်ကို ပြန်ရောက်တဲ့ခါမှာတော့ ဒုဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို လျှော့ကျခဲ့ပါတယ်။ ကိစ္စ “ကျွန်တော်လေးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပဲရှိတယ်။

ဟစ်တလာပဲ။ ဗီယက်နမ်က အခြေအနေဟာ ဆိုးလွန်းလို့ ဟစ်တလာတွေ လေးငါး
ယောက်လောက်လိုတယ်”လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုလူမျိုးပါဝင်တဲ့ အစိုးရအတွက်
၁၉၆၈ ခုနှစ်မှ သီတင်းပတ်တိုင်း အမေရိကန် သုံးလေးငါးရာတို့ဟာ အသက်ပေး
နေရပါတယ်။ အမေရိကန်စစ်သားတွေဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တုန်းက နော်မင်ဒီကမ်းခြေနဲ့
ဗဲလီးဖေါ့ချ် နေရာတွေမှာလို ကျဆုံးနေကြပေမယ့် အသက်ပေးကြရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့
မတူပါဘူး။ သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ ဟိုတုန်းကလို မြင့်မြတ်တဲ့ ဦးတည်ချက် မရှိပါဘူး။

နှစ်စဉ် စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ဖို့ အချိန်ရောက်လာတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တပ်မ
ဟာဟာ အမှတ်အများဆုံး ရခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုရခဲ့တာဟာ အိမ်ပြန်ရမယ့်ရက်ကို
စောင့်စားနေတဲ့ ရှေ့တန်းက စစ်သားတွေထက် ဌာနချုပ်က ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေအတွက် ပိုပြီး
တန်ဖိုးရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့မှာ မြောက်ဗီယက်နမ်ကို ဗုံးကြဲ
တာရပ်ဖို့ သမ္မတဂျန်ဆင်က အမိန့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့တန်းကလူတွေ
အတွက်ကတော့ သည်လို နိုင်ငံရေးပရိယာယ်ဟာ ဘာမှမထူးခြားပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံ
မှာ စစ်တပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အငြင်းပွားမှုတွေ ပွက်လောရိုက်နေပေမယ့် ကျွန်တော်တို့
ရှေ့တန်းက လူတွေကတော့ သည်စစ်ရဲ့ အကျိုးရှိမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လုံးဝ ဆွေးနွေးမှု မရှိ
ခဲ့ပါဘူး။ စစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်းထုတ်နေလို့လည်း တိုက်ရေးခိုက်ရေးကိစ္စတွေဟာ
ပိုလွယ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှု ရပ်လိုက်တဲ့အတွက် ရန်သူတွေအပေါ်
ဖိအားပေးမှု နည်းသွားမှာဖြစ်ပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဘက်က လူတွေအဖို့ကတော့ သောက
ဗျာပါဒ ပိုရောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ဓါတ်ပုံ သတင်းစာထဲပါလာတာကြောင့် ဗီယက်နမ်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့
ဘဝ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါတယ်။ သတင်းစာကတော့ Army Times ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ် တက်ခဲ့ပုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရေးသားဖော်ပြခဲ့ရာမှာ ကျွန်တော့်ဓါတ်ပုံ
ပါလာခဲ့ပါတယ်။ သည်ပုံကို ချူလိုင်မှာရုံးထိုင်တဲ့ အမေရိကန်လတ်ပေမှူး ဗိုလ်ချုပ်
ချားလ် အမ်ဂက်တီးခ်က တွေ့သွားပြီး ကျွန်တော့်ကို တစ်ခါက တပ်စခန်း လစ်ဇ်မှာ
လျှပ်တစ်ပြက် တွေ့ခဲ့ဖူးတာကို သတိရလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အကြောင်းရေးထားတဲ့
ဆောင်းပါးကို ဖတ်ပြီး သူ့ရဲ့အရာရှိတွေကို “လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ အဆင့် ၂ ထွက်တဲ့
အရာရှိတစ်ဦး ငါ့တပ်မှာရှိရဲ့သားနဲ့ သူ့ကို တပ်ရင်းစီမံခန့်ခွဲရေး အရာရှိအဖြစ်နဲ့
ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်မှာ ပို့ထားတယ်။ သည်ကို ခေါ်လိုက်။ ငါ့ရဲ့ စီမံချက်အရာရှိအဖြစ်
သူ့ကို လိုချင်တယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

တပ်မမှူးအနေနဲ့ အဓိက အရာရှိကြီး ငါးယောက် ရှိပါတယ်။ အမှုထမ်းရေးရာ
အတွက် G-1 ၊ ထောက်လှမ်းရေးအတွက် G-2 ၊ စစ်ဆင်ရေးနဲ့ စီမံကိန်းရေးဆွဲဖို့အတွက်
G-3 ၊ ရိက္ခာနဲ့ပစ္စည်းကိရိယာ ကိစ္စတွေအတွက် G-4 နဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာအတွက် G-5 တို့
ဖြစ်ကြပါတယ်။ သည်ငါးခုထဲက G-3 ရာထူးကို အတပ်မက်ဆုံး ဖြစ်ကြပါတယ်။ အကြောင်း

ကတော့ စစ်ဆင်ရေးတွေကြောင့် စစ်တပ်ဆိုတာ ရပ်တည်နေရလို့ပါပဲ။ သည်ရာထူးကိုတော့ တပ်မဟာရှိ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတွေအထဲက လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပေးရီးထုံးစံ ရှိပါတယ်။ မကြာခင်က လစ်လပ်သွားတဲ့ သည်ရာထူးအတွက် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ရစ်ချတ် လောရင့်ကို ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်က လျာထားပြီးပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ချင်တော့ ဗိုလ်မှူးကြီး လောရင့်အနေနဲ့ သံချပ်ကာကား တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ဖို့ သုံးလ ကျန်ပါသေးတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်အနေနဲ့ကလည်း G-3 တစ်ယောက် ချက်ချင်းဆိုသလို လိုချင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ G-3 လက်ထောက် ဖြစ်တဲ့ စီမံချက်အရာရှိ အဖြစ်နဲ့ စရမယ့်အစား G-3 အဖြစ်နဲ့ စလုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးတွေ တော်တော်များများကို ကျော်ပြီး ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်က ကျွန်တော့်ကို သည်ရာထူး ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ ဗီယက်နမ်မှာ G-3 တာဝန်ကို ဗိုလ်မှူးရာထူးအဆင့်နဲ့ ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ တစ်ဦးတည်းသောသူ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အမှန်တော့ ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်ဟာ သူသိပ်ပြီး အကျွမ်းတဝင်မရှိတဲ့ ကျွန်တော့်ကို အရံစွန့်ပြီး ခန့်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်ရဲ့ သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်မှုထမ်းဘဝကို အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲစေခဲ့ပါတယ်။ ရဲဘော် ၈၀၀ ကို အုပ်ချုပ်နေရာကနေ ညတွင်းချင်းဆိုသလို စစ်သား ၁၈,၀၀၀ ခန့်နဲ့ အမြောက်တပ်ခွဲတွေ၊ လေကြောင်းတပ်ရင်းတွေနဲ့ ရဟတ်ယာဉ် ၄၅၀ အတွက် စစ်မက်ရေးရာကို စီမံခန့်ခွဲပေးခဲ့ရပါတယ်။

အမေရိကန်လိပ်ဟာ ပုံမှန်ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ တပ်မဟာတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ နယူးကယ်လီဒိုးနီးယားနိုင်ငံမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အမှတ် ၂၃ ခြွေလျင် တပ်မဟာအဖြစ် မူလပထမက ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်လိပ်ဆိုတဲ့ အမည်ကတော့ အမေရိကားကို ကယ်လီဖိုးနီးယားနဲ့ ပေါင်းပြီး ခေါ်ဆိုလိုက်တာပါပဲ။ သည်တပ်ဖွဲ့အနေနဲ့ ဂေါ်ဒါကနယ်လ်၊ ဘိုဂိုနီးဗီးလ်နဲ့ ဖိလီပိုင်စစ်ဆင်ရေးတွေမှာ နာမည်ရခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှာ ဖျက်သိမ်းခဲ့တဲ့ သည်တပ်မဟာကို ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအလယ်ပိုင်းမှာ ခေတ္တ ပြန်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာတော့ အမေရိကန်နိုင်ငံက နေရာအမျိုးမျိုးမှာတည်ရှိတဲ့ ဆက်စပ်မှုမရှိတဲ့ တပ်ရင်းသုံးခုအမည်ကို ပေါင်းစည်းပြီး အမေရိကန်လိပ် တပ်မဟာကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်တပ်ရင်းတွေဟာ အတူတူ မလေ့ကျင့်ခဲ့ရုံတင်သာ မကပါဘူး။ ဗီယက်နမ်ကိုလည်း အတူတူ မရောက်ခဲ့ကြပါဘူး။ ဗီယက်နမ်မှာ တပ်မဟာက တပ်ခွဲတွေကို ကျားကွက်မှာ အရပ်တွေရွှေ့သလို လိုရင်လိုသလို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့ အမေရိကန်လိပ်တပ်မဟာဟာ အစဉ်အဆက်မရှိ၊ စည်းရုံးမှုမရှိ၊ အနာဂတ်လည်း မရှိပါဘူး။ စစ်ပြီးဆုံးတာနဲ့ သည်တပ်မဟာကို ဖျက်ဆီးပစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလို အပြစ်အနာအဆာတွေ ရှိပေမယ့်လည်း သည်တပ်မဟာဟာ တပ်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မိုင်လိုင်း ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အမေရိကန်စစ်

သမိုင်းက အမည်းစက်ကြီး တစ်စက်ကြောင့် အမေရိကယ်လ်တပ်မဟာရဲ့ နာမည်ဟာ တစ်သက်လုံး အဖတ်ဆယ်လို့ မရတော့ဘူး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့ စနေနေ့နေ့လယ်မှာ ဗိုလ်ချုပ် ဂက်တီးစ်ရဲ့အဆင့် မြင့်ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ ကွမ်နိုင်အနောက်ဘက်မှာ ပျံသန်းခဲ့ပါတယ်။ သည်အရင်တစ်ရက်က အမှတ် (၁၁) ခြေလျင်တပ်မဟာ ဟာ ဌာနချုပ်တစ်ခုနဲ့ လေ့ကျင့်ရေးစခန်းတစ်ခုအပါအဝင် မြောက်ဗီယက်နမ် စစ်အခြေစိုက်စခန်း ၂၉ ခုကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ လက်နက်တွေနဲ့ ရန်သူတွေရဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေကိုလည်း ဖမ်းဆီးရရှိခဲ့ပါတယ်။ တပ်မဟာမှူးဟာ လေယာဉ်ဆင်းဖို့ နေရာတစ်ခုကို တောထဲမှာ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပေးထားပါတယ်။ ဒါတွေကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ဂက်တီးစ်ဟာ သည်နေရာကို သွားနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မတ်စောက်တဲ့ တောင်စောင်းတစ်လျှောက် ပျံသန်းနေစဉ်မှာ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်မှာ လူတွေ များလှသည်လားလို့ ကျွန်တော် တွေးလိုက်မိပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂက်တီးစ်ရယ်၊ သူ့ရဲ့ ဦးစီးမှူးရယ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲ့ ကိုယ်ရံတော်ရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ ရဟတ်ယာဉ်မောင်းတဲ့ ပိုင်းလော့နဲ့ တခြားလေယာဉ်အမှုထမ်း သုံးဦးရယ်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ လေယာဉ်ဆင်းရမယ့် မြေကွက်လပ်နေရာကို ညွှန်ပြတဲ့ မီးခိုးငွေ့ လက်ပစ်ဗုံးက ထွက်လာတဲ့ မီးခိုးငွေ့တွေကို တွေ့လိုက်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်မောင်းတဲ့ ပိုင်းလော့ဟာ ရဟတ်ယာဉ်ကို စပြီးဆင်းပါတယ်။ မြန်လွန်းနေတာကြောင့် ပြန်တက်ပြီး ပြန်ဆင်းပါတယ်။ သစ်ပင်တွေကြား ဆင်းတဲ့အခါမှာ ရဟတ်ယာဉ်ဒလက်တွေကြောင့် ပြတ်ထွက်သွားတဲ့ သစ်ကိုင်းတွေနဲ့ သစ်ရွက်တွေဟာ လေထဲ ဝေ့လည် လွင့်ပါးနေပါတယ်။ ပန်ကာဒလက်တွေဟာ သစ်ပင်တွေနဲ့ မလွတ်ဘူးဆိုတာကို ရိပ်စားမိတဲ့အတွက် “ထွက်၊ ထွက်” လို့ ကျွန်တော် အော်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ကျခဲ့ပါပြီ။ အိမ်သုံးလွှာလောက်ရှိမယ့် အမြင့်မှာ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ ပန်ကာဒလက်ဟာ သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ ပင်စည်နဲ့ ရိုက်မိပါတော့တယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ဟာ ကြိုးပြတ်သွားတဲ့ ဓါတ်လှေကားလို ပြုတ်ကျသွားပါတော့တယ်။ ကျွန်တော်လည်း ကိုယ်ကိုကုန်းပြီး ခြေနစ်ဖက်ကို လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ဖက်ထားလိုက်ပါတော့တယ်။ အားမရှိတော့တဲ့ အင်ဂျင်စက်သံကို အကြာကြီးလို့ ထင်ရလောက်အောင် ကြားပြီးတဲ့နောက်မှာ ရဟတ်ယာဉ် မြေပြင်ပေါ် ကျခဲ့ပါတယ်။

ရဟတ်ယာဉ် မီးမလောင်ခင် ရဟတ်ယာဉ်ကနေ အမြန်ဆုံးပြေးဖို့ လိုအပ်တာကြောင့် ကုလားထိုင် ခါးပတ်ကြိုးကိုဖြုတ်ပြီး ကျွန်တော် တံခါးပေါက်က ခုန်ဆင်းလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အရှေ့မှာတော့ ရဟတ်ယာဉ်က သေနတ်သမား တပ်သား ပထမအဆင့်ဘေပ် ပိုင်းလ်ကို တွေ့ရပါတယ်။ ပြေးလို့ သိပ်မရောက်သေးတဲ့အချိန်မှာ ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်မှာ တခြားလူတွေ ကျန်နေသေးတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ သိလိုက်ပါတယ်။ အားလုံး မလှုပ်မရှက် ရှိနေပါတယ်။ ပိုင်းလ်ဟာ ရဟတ်ယာဉ်ဆီ ပြန်ပြေးသွားပြီး ပိုင်းလော့ရဲ့တံခါးကို ဖွင့်ဖို့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်းထဲ

ကို ဝင်လိုက်ပါတယ်။ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော့်ခြေဆစ် နာနေတာကို သတိပြုမိ လိုက်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်ရဲ့စက်ဟာ လည်နေတုန်းပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ရဟတ်ယာဉ် အတွင်းမှာလည်း မီးခိုးတွေ စပြီး ပြည့်လာပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂက်တီးစ်ကို ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ပါတယ်။ သတိကောင်းကောင်း မရပါဘူး။ သူ့ပခုံးအနေအထားကလည်း တစ် မျိုးကြီး ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျိုးနေဟန် တူပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ထိုင်ခုံကြီးကိုဖြုတ်ပြီး ရဟတ်ယာဉ် ပေါ်ကနေ သူ့ကို ကျွန်တော် ချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ တောအုပ်ထဲ ဆွဲခေါ်သွားနိုင်ခဲ့ ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ မြေပြင်က စစ်သားတွေလည်း ရောက်လာပြီး ကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူကျန်တဲ့ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်က လူတွေကို ကယ်တင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျွန်တော် တို့ ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဆိုးဝါးဆုံး ဒဏ်ရာရခဲ့သူကတော့ ပိုင်းလော့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ နောက်ကျောရိုး ကျိုးခဲ့ပါတယ်။

တပ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ရဲ့ ရဟတ်ယာဉ် ပျက်ကျသွားရင် တခြားရဟတ် ယာဉ်တွေဟာလည်း ဘယ်ကမှန်းမသိ ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးတောင် ဆင်းလို့မရတဲ့နေရာပေါ်မှာ ရဟတ်ယာဉ်တွေ အများကြီး ပျံဝဲနေတာကို ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အားလုံးထွက်သွားပြီး လူနာတင် ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီး ပဲ ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို တစ်ဦးချင်း ရဟတ်ယာဉ်ပေါ် ဆွဲတင်ပြီး ချူလိုင် က အခြေစိုက်ဆေးရုံကို ခေါ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဓါတ်မှန်ရိုက်ကြည့်တော့ ကျွန်တော့်ခြေဆစ် ကျိုးနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပုံမှန်အရဆိုရင်တော့ ကျွန်တော့်ကို ဂျပန်ကို ဆေးကုဖို့ ပို့မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိနေရာဟာ စိုစွတ်တာမို့ ကျိုးပဲ့တဲ့ ဒဏ်ရာဟာ အပျောက်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တပ်မဟာအနေနဲ့ ရယူထားတာ ဘာမှ မကြာသေးတဲ့ ပူပူနွေးနွေး G-3 တစ်ယောက်ကို အရိုးကျိုးတာလောက်နဲ့တော့ အဆုံးရှုံးမခံနိုင်ပါဘူး။ သည်တော့ ဆရာဝန်တွေက ကျွန်တော့်ကို ကျောက်ပတ်တီး စည်းပေးခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ကျောက်ပတ်တီးဟာ သီတင်းတစ်ပတ်ပဲ ခံပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရိုးရိုးပတ်တီးကိုပဲ ပတ်ပြီး ကျွန်တော်လုပ်စရာရှိတာတွေကို ဆက်လုပ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေက ကျွန်တော့်ကို သတိပေးပါတယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော့် ခြေဆစ် ပုံမှန် ပြန်ကောင်းသွားပါတယ်။ သည်နေ့ဆို ဒုက္ခမပေးတော့ပါဘူး။

ဗိုလ်မှူးရာထူးနဲ့ G-3 တာဝန်ကို ယူရမှုဟာ တွက်ထားတဲ့အတိုင်း ပြီးဆုံးသွားခဲ့ ပါတယ်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး လောရင့်ဟာ လေတပ်အုပ်ခွဲတာဝန် ပြီးဆုံးသွားခဲ့တဲ့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ဂက်တီးစ် ကတိပေးထားတဲ့အတိုင်း G-3 ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလောရင့်ရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ် တာဝန်ဆက်ထမ်းဆောင်ဖို့ ပြောလာပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် ဝမ်းပမ်းတသားနဲ့ပဲ လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ နောက်လာမယ့်နှစ်တွေမှာ ဗိုလ်မှူးကြီး လောရင့်ဟာ ကျွန်တော် တန်ဖိုးထားလေးစားရတဲ့ ဆရာသမားတစ်ဦး ဖြစ်လာ ပါတယ်။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမယ့်ကာလရဲ့ တစ်ဝက်ရောက်ခဲ့ပြီမို့ ရှေ့ဆက် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် စပြီး စဉ်းစားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘာဆက်လုပ်ချင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်သိပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတက်ရေး အစီအစဉ်အတွက် ကျွန်တော့်ကို လက်ခံပြီးပြီးဖြစ်ပါတယ်။ သည်တော့ နောက်ကျော်လွှားရမှာတော့ Graduate Record Examination ပါပဲ။ ဒါကြောင့် သည်စာမေးပွဲအတွက်ထုတ်တဲ့ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုကို ဝယ်ပြီး တခြားဘာမှလုပ်စရာမရှိတဲ့ ချူလိုင်ရဲ့ ညနေခင်းတွေမှာ အပတ်တကျ ဖတ်ပါတော့တယ်။ မကြာခင်အချိန်မှာ ဒါနန်ကိုသွားပြီး သည်စာမေးပွဲကို ဖြေခဲ့ပါတယ်။ နှစ်လလောက် ကြာတဲ့အခါမှာ အဆင့်ကောင်းကောင်းရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကြားစာရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝေါ်ရှင်တန်မြို့တော် ဂျော့ဝေါ်ရှင်တန်တက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ခွင့်လျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တက္ကသိုလ်ဟာ ဝေါ်ရှင်တန်က စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတွေ အများဆုံးတက်ရောက်တဲ့ တက္ကသိုလ် ဖြစ်ပါတယ်။ MBA ဘွဲ့ရဖို့ ရည်စူးပြီး ဂျော့ဝေါ်ရှင်တန်တက္ကသိုလ်က အုပ်ချုပ်မှုနဲ့ စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှုဌာနမှာ လျှောက်လွှာ တင်လိုက်ပါတယ်။

မတ်လလယ်ရဲ့ နေ့လယ်ခင်းတစ်ခုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရုံးခန်းထဲမှာရှိနေတုန်း MACV လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ဌာနချုပ် (ဗီယက်နမ်)က စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိချုပ်ရဲ့ အရာရှိတစ်ဦး လာလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော့်ကို သတင်းပေးပို့ပါတယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ သည်သတင်းဟာ ပြင်ပ အရပ်သားလောကမှာ အမြတ်တော်ကြေးရုံးက လာစစ်မယ်ဆိုတဲ့ သတင်းနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဘယ်သူမှ လိုလိုလားလား မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော့်ဆီလာတဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိဟာ မျက်နှာတင်းမာပြီး အင်းမလုပ်၊ အဲမလုပ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ သူလာရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို တစ်ခွန်းမှ မပြောခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ နာမည်၊ ရာထူး၊ တာဝန်ဝတ္တရား စတာတွေကို ပြောတဲ့ အခါမှာ ရှေးပဝေသဏီက တိပ်ရီကော်ဒါမျိုးကြီးနဲ့ ဖမ်းယူထားခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ ထွေလာကေလာတွေ အပိုပြောမနေဘဲ မေးခွန်းတွေကိုသာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဒလဟောမေးခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ တပ်မဟာရဲ့ စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းတွေကို ကျွန်တော် ထိန်းသိမ်းရသလားလို့ မေးပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဟုတ်မှန်ကြောင်း ဖြေလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လက မှတ်တမ်းကို တောင်းဆိုပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကျွန်တော် တပ်မဟာမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသေးကြောင်း ပြောတော့ “ယူသာ ယူခဲ့စမ်းပါ” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့ “အဲသည်လအတွက် မှတ်တမ်းတွေကို စစ်ဆေးပေးစမ်းပါ။ သည်လအတွင်း တစ်ရက်ရက်မှာ ရန်သူဘက်က အကျအဆုံး ထူးထူးခြားခြားရှိရင် ကျွန်တော့်ကိုပြောပါ” လို့ ပြောလာပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း စာရွက်တွေကို လှန်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ စာမျက်နှာအနည်းငယ် လှန်ပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ထူးထူးခြားခြား မှတ်တမ်းသွင်းထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့မှာ အမှတ် (၁၁) တပ်ရင်းက တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဟာ

ဘာတန်ကျွန်းဆွယ်မှာ ရန်သူဘက်က ၁၂၈ ဦးကျဆုံးခဲ့ကြောင်း သတင်းပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်စရာကောင်းပြီး ဒုက္ခမျိုးစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်ကြရပေမယ့် သိပ်ပြီး ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်မရှိလှတဲ့ သည်စစ်မှာ အကျအဆုံး တော်တော်များတယ်လို့ ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအရာရှိဟာ အဲဒီအကျအဆုံးဦးရေကို ကျွန်တော်ကို ဖတ် ခိုင်းပြီး အသံဖမ်း ယူထားလိုက်ပါတယ်။

သည်အချိန်မှာတော့ ဘာကြောင့် သည်လူ ဒါတွေကို မေးနေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာပြီဖြစ်သလို စိုးလည်း စိုးရိမ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ တပ်မဟာရဲ့ ဦးစီးမှူးကို ကျွန်တော်ဖုန်းနဲ့ ဆက်သွယ်မေးခဲ့ပါတယ်။ သူက မေးသမျှကို ဖြေလိုက်ပါလို့ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောခဲ့ပါတယ်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိဟာ မှတ်တမ်းမှာ သွင်းထားတာတွေဟာ တိကျမှန်ကန်မှုရှိတယ်လို့ ယုံကြည်သလား လို့ မေးပါတယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ မှန်ကန်တယ်လို့ပဲ ကျွန်တော်က ပြန်ဖြေလိုက် ပါတယ်။ သူ ပြန်ခါနီးမှာ ဗိုလ်ကြီး အာနက်စ် မယ်ဒီနာကို ကျွန်တော်သိသလားလို့ မေးပါ တယ်။ ဗိုလ်ကြီး မယ်ဒီနာဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နည်းဗျူဟာ စစ်ဆင်ရေးဌာနက အဖွဲ့ ဝင် တစ်ဦးပါပဲ။ မယ်ဒီနာကို နောက်ထပ်မေးမြန်းမယ်လို့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိက ပြောပြီး ထွက်ခွာသွားပါတယ်။ သူသာပြန်သွားတယ်။ ဘာကြောင့် ကျွန်တော်ဆီ လာသွား တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်လုံးဝ မသိခဲ့ပါဘူး။

သည်စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိ လာတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဆောင်းဦး ပေါက်အချိန်ကျမှ ဘာကြောင့်ဆိုတာ သိရပါတော့တယ်။ သည်အချိန်ရောက်မှပဲ လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်နဲ့ ရှစ်လကျော်က ဘာတန်ဂန်ကျွန်းဆွယ်မှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်တွေကို ကမ္ဘာက ပထမဦးဆုံး သိခဲ့ရပါတယ်။

တောင်တရုတ်ပင်လယ်ထဲ ငေါထွက်နေတဲ့ ဗီယက်နမ်ရဲ့ သည်အပိုင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ခင်ကတည်းက ပြင်းပြင်း ထန်ထန် တိုက်ခိုက်မှုတွေ ဖြစ်ခဲ့တာကြောင့် လူသိများခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်ကောင်းတွေကို ထောက်ခံသူတွေ နေထိုင်တဲ့ နယ်မြေကြမ်းအဖြစ် သည်နေရာကို ကျွန်တော်သိထားခဲ့ ပါတယ်။ သည်နေရာကို ကျွန်တော်တို့တပ်ဖွဲ့တွေကို စေလွှတ်ခဲ့တိုင်း ရန်သူပြောက်ကျား တပ်သားတွေနဲ့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ကလေးငယ်တွေအပါအဝင် သူတို့ကို ထောက်ခံသူတွေ ထောင်ထားတဲ့ မိုင်းထောင်ချောက်တွေကြောင့် ကျွန်တော်တို့စစ်သားတွေ အများကြီး ခြေပြတ်လက်ပြတ်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြရပါတယ်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် မတ်လ ၆ ရက်နေ့၊ ဗီယက်နမ်ကို ကျွန်တော် မရောက်ခင် သုံးလကျော်လေးလောက်မှာ အမှတ် (၁၁)တပ်ရင်းက စစ်သားတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဟာ တောင် တရုတ်ပင်လယ်ကမ်းခြေရှိ မိုင်လှိုင်းရွာကလေးကို ဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒုဗိုလ် ဝီလျံ ကယ်လ် လီ ခေါင်းဆောင်တဲ့ တပ်စုတစ်စုဟာ မိုင်လှိုင်းရွာကလေးက မွေးကင်းစကလေးတွေ အပါ အဝင် အဘိုးအိုတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေ၊ ကလေးသူငယ်တွေ ရာပေါင်းများစွာကို တွင်းကြီး

တစ်ခုထဲမှာ စုပြီး အစုလိုက်အပြုံလိုက် သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း ပြုလုပ်တဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွေအရ ကယ်လီဖိုးနီးယား၊ သူ့ရဲ့ရဲဘော်တွေဟာ လူပေါင်း ၃၄၇ ယောက်ကို သတ်ခဲ့ကြတယ်လို့ ပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် မှတ်တမ်းထဲမှာ တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ၁၂၈ ဦးဟာ သည်အထဲက ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အမှုကို စစ်ခုံရုံးတင် စစ်ဆေးခဲ့ရာမှာ ကယ်လီဖိုးနီးယား ကြိုတင်ကြံစည်ထားတဲ့ လူသတ်မှုနဲ့ အပြစ်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပြီး တစ်သက်တစ်ကျွန်း အပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတနစ်ဆင် ကြားဝင်ခဲ့တာကြောင့် သုံးနှစ် အကျယ်ချုပ်သဘောမျိုးပဲ အပြစ်ဒဏ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဗိုလ်ကြီး အာနက်စ် မယ်ဒီနာကိုတော့ ဗီယက်နမ်လူမျိုး ၁၀၀ ခန့်ကို သတ်ဖြတ်ခွင့်ပြုခဲ့တာကြောင့် လူသတ်မှု၊ လူသေမှုတို့နဲ့ တရားစွဲ ဆိုခဲ့ပေမယ့်လည်း ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် အစစ်ဆေးခံခဲ့ရတဲ့ အဲသည်နေ့လယ်ခင်းက အဖြစ်အပျက်ကို မိုင်လိုင်း အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုလို့ အမြဲအမှတ်ရနေမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဗီယက်နမ်မှာ မှားယွင်းခဲ့တာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိုင်လိုင်းဟာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားစရာ သာဓကပါပဲ။ စစ်ဟာ အကြာကြီး ဆွဲနေခဲ့တာကြောင့် အရာရှိဖြစ်လာသူတိုင်းဟာ အရာရှိ အရည်အချင်း ပြည့်မီသူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်မှုထမ်း ၁၀ မှာ အရိုးထုတ်မယ် ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ မဟုတ်သူ ဦးရေတွေဟာလည်း သေကြေ ဒဏ်ရာ ရရှိမှုတွေကြောင့် ကျဆင်းခဲ့ပါတယ်။ သည်ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိ မဟုတ်သူတွေဟာ စစ်တပ်တစ်တပ်ရဲ့ ကျောရိုးဖြစ်ပြီး သည်လိုလူမျိုးတွေ မွေးထုတ်ဖို့ဆိုတာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ယူရပါတယ်။ အရံတပ်ဖွဲ့တွေကို အသုံးမပြုရဘဲ စစ်တိုက်နိုင်ဖို့၊ စစ်တပ်ဟာ ပြန်တမ်းဝင်မဟုတ်တဲ့ အရာရှိတွေကို ဥံ့ဖွဲဆိုပြီး မွေးထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ရဲဘော်တစ်ယောက်ကို နည်းနည်းပါးပါး လေ့ကျင့်ပေးပြီး ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိမဟုတ်တဲ့ ရာထူးကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုလူတွေတချို့ဟာ အတွေ့အကြုံ ဘာမှမရှိဘဲ ကြီးမားတဲ့တာဝန်တွေကိုယူပြီး သူရဲကောင်းဆန်ဆန် လုပ်ရည် ကိုင်ရည်အပြည့်နဲ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တာကို ကျွန်တော်အံ့ဩလို့မဆုံးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အတွေ့အကြုံမရှိတဲ့ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိတွေ၊ ပြန်တမ်းဝင်မဟုတ်တဲ့ အရာရှိတွေကို အများအပြား အသုံးပြုတာကြောင့် စိတ်ဓါတ်ရေးရာအရရော၊ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုအရရော ကျဆင်းမှုတွေရှိသလို အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရာမှာလည်း ချွတ်ချော်မှုတွေ အကြီးအကျယ်ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဆုံးမရှိ၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ သတ်ဖြတ်မှုတွေကို စစ်သားတွေအနေနဲ့ ထုံလာတာနဲ့အမျှ မိုင်လိုင်းလို ချောက်ချားထိတ်လန့်ဖွယ် အဖြစ်အပျက်တွေလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဗီယက်နမ်မှာ ကျွန်တော် တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုဟာ ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဂျူလိုင်လမှာ ပြီးဆုံးမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းတစ်ဦးရဲ့ ရှုထောင့်ကနေ ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ အောင်မြင်တယ်လို့ ဆိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဗီယက်နမ်မှာရှိတဲ့ အကြီးဆုံးတပ်မဟာမှာ G-3 ရာထူးကို ထမ်းဆောင်ရတာ ကျွန်တော်အတွက် ရတောင်ရဲခဲ အမှတ်တက်စရာ အခွင့်အလမ်းတစ်ခုပါပဲ။ ကျွန်တော်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့

အစီရင်ခံမှုတွေဟာလည်း ဆက်ကောင်းနေပါတယ်။ Legion of Merit ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ကျွန်တော် ရရှိခဲ့ပြီး မိုလ်ချပ်ကြီး ဂက်တီးစ်ကလည်း ရဟတ်ယာဉ်ပျက်ကျမှုမှာ ကယ် ဆယ်မှုပြုလုပ်ခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော့်ကို Soldier's Medal ဆိုတဲ့ ဆုတံဆိပ် ချီးမြှင့်ခဲ့ပါ တယ်။ ဗီယက်နမ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျရာတာဝန်ကို ကျေကျေပွန်ပွန် ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ အရာရှိတစ်ဦးရဲ့ အမြင်နဲ့ပဲ အတော်ကြာအောင် မြင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အချိန်တွေ ကုန်လွန်လာခဲ့တာနဲ့အမျှ ကျွန်တော့်ရဲ့အမြင်တွေ ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို ပိုပြီး စူးစူးရှရှ လေးလေးနက်နက် ကျွန်တော် ဆန်းစစ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ခိုင်မာတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ၊ ယုံကြည်ချက်တွေနဲ့ ဗီယက်နမ်ကို သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေ မယ့် ဒါတွေဟာ လိမ်လည်မှုတွေ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှည့်ဖျားမှုတွေကြောင့် ပျက်ပြားခဲ့ရပါ တယ်။ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်မှာ ကျွန်တော် ပထမဆုံးကြုံခဲ့ရတဲ့ အမြင်ကောင်းအောင် လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုတွေဟာ ကျွန်တော် ပထမအကြိမ် တာဝန်ထမ်းတဲ့အခါမှာတော့ ဗီယက်နမ်ကို ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် တာဝန်ထမ်းတဲ့အခါမှာတော့ အမေ ရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေ ကြား ပျံ့နှံ့နေပါပြီ။

အသင့်ဖြစ်မှုအနေအထား အစီရင်ခံစာတွေနဲ့ လေ့ကျင့်ရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံ စာတွေဟာ ပြုပြင်မှုတွေကို ပြုလုပ်လာဖို့၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုတွေ ပြုလုပ်လာဖို့ ဦးမတည် ဘဲ အထက်လူကြီးတွေ သဘောတွေ့ဖို့၊ အမှန်ကို ဖုံးဖိဖို့ ဦးတည်ခဲ့ပါတယ်။ အားလုံးကို “ကောင်းပါသည်” လို့ လိမ်လည်လုပ်ကြံ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာရှိသူတွေ အနေနဲ့ စကားလုံးတွေကိုလှည့်ပတ်ပြီး လိမ္မာပါးနပ်စွာ သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် အမှန်ကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အမှန်တရားနဲ့ ကင်းကွာနေခဲ့ကြပါတယ်။ နည်းပညာတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ ရန်သူတွေဟာ ရှေးကျတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ နည်းပညာအရာမှာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး နိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ ထင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘယ်လိုမှ ကျွန်တော်တို့ကို ယှဉ်လို့ ရမှာမဟုတ်ဘူးလို့ တွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်နည်းပညာ ကနေ မြေပြင်ပေါ်က လူတွေ အပေါ်အပါး သွားထားတဲ့ နေရာတွေက ဆီးတွေ စုဝေးနေမှုကို သိရှိနိုင်တဲ့ စက်တွေ ပေါ်ထွက်လာစေခဲ့ပါတယ်။ ရန်သူနယ်မြေမှာ လူတွေရဲ့ သည်လို ဆီးတွေ စုဝေးနေရင် ကျွန်တော်တို့အတွက် ပစ်မှတ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အပြစ်မဲ့တဲ့ တောင်သူ လယ်သမားတွေနဲ့ ကျွဲတွေ ရန်သူနယ်မြေအတွင်းဆီ သွားမိရင်တော့ သေပြီလို့သာ အောက်မေ့ကြ ပေတော့။ သည်လိုနည်းမျိုးတွေနဲ့ ရန်သူတွေရဲ့ ရွေ့လျားမှုကို သိရှိနိုင်ဖို့ ကြိုးစား ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အကြံအစည်ဟာ အကောင်အထည် မပေါ်ခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော်ရရှိခဲ့တဲ့ Legion of Merit ဘွဲ့တံဆိပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကယ်၍ သည်ဘွဲ့တံဆိပ်တွေကို ပရမ်းပတာ ပေးချင်သလို မပေးခဲ့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော့်အတွက် ပိုပြီး အဓိပ္ပာယ်ရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Silver Stan Legion of Merit နဲ့ ရဟတ်ယာဉ်နဲ့

ပျံသန်းဖို၊ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အချိန်ပြည့်ရုံသက်သက်နဲ့ရရှိတဲ့ လေကြောင်းဆုတချို့ကို အစုလိုက်ပေးတာဟာ သမားရိုးကျ ဖြစ်လာပါတယ်။ လူတိုင်းရတဲ့အတွက် ကိုယ်လည်း လက်ခံလိုက်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သည်လို အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဆုတွေပေးတာဟာ ထူးထူးခြားခြား ရဲစွမ်းသတ္တိပြခဲ့တဲ့ တကယ့်သူရဲကောင်းတွေဖြစ်ကြတဲ့ ရဲဘော်တွေ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးတွေရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုတွေကို ပေါ်ပြက်ပြက် ဖြစ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။

မိုင်လှိုင်းက အဖြစ်အပျက်မျိုးတွေ ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းတစ်စိတ်တစ်ဒေသက တော့ နောက်ထပ်လုပ်ကြံကိစ္စတစ်ခုဖြစ်တဲ့ “အလောင်းရေတွက်မှု” ကြောင့်ပါပဲ။ ဗီယက်နမ်မှာ ရန်သူဘက်က ကျဆုံးသူဦးရေကို ရေတွက်ပြီး အောင်မြင်မှုကို တိုင်းတာခဲ့ပါတယ်။ မိုင်လှိုင်းမှာ “ရန်သူ” ဆိုသူ ၁၂၈ ဦးကို သတ်ဖြတ်နိုင်ခဲ့တာကြောင့် ဖြစ်ရပ်အမှန်တွေ မပေါ်ပေါက်လာခင် အမှတ် (၁၁) ခြေလျင်တပ်ရင်းဟာ အထူးဂုဏ်ပြုဆုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ပထမအကြိမ် ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းပြီးတဲ့အချိန်တုန်းက အောင်ပွဲခံနိုင်ဖို့ စစ်သား ငါးသိန်း လိုမယ်လို့ ကျွန်တော် မှန်းခဲ့ပါတယ်။ နောက်ခြောက်နှစ်အကြာ ဒုတိယအကြိမ် ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းရတဲ့အခါမှာတော့ စစ်သားဦးရေဟာ ၅၄၃,၄၀၀ ရှိနေပါပြီ။ ဒါတောင် မလုံလောက်သေးပါဘူး။ နယ်မြေအနေအထား၊ မြောက်ဗီယက်နမ် စစ်သားတွေနဲ့ ဗီယက်ကောင်းတို့ရဲ့ တိုက်ခိုက်နည်း၊ သူတို့ရဲ့ စစ်သား အကျအဆုံးခံနိုင်မှု အတိုင်းအတာတွေကြောင့် အမေရိကန်စစ်သား ဘယ်လောက်ပဲ ပို.ပို. လုံလောက်နိုင်စရာ မရှိပါဘူး။

စစ်ဆိုတာဟာ တခြားနည်းတွေနဲ့ မရနိုင်တဲ့အဆုံးမှာ နောက်ဆုံးအဆင့်အနေနဲ့ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ စစ်ဆင်နွှဲတယ်ဆိုရင်လည်း ပြည်သူတွေ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ထောက်ခံတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဦးတည်ချက် ရှိရပါမယ်။ နိုင်ငံရဲ့ အရင်းအမြစ်တွေကို အသုံးပြုပြီး အောင်ပွဲခံရအောင် ဆင်နွှဲနိုင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ကို ကျွန်တော်တို့ဟာ စိတ်မပါတပါနဲ့ ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်သူအများအပြားဟာ တချို့ဆန်.ကျင်ခဲ့ကြသလို တချို့ကျတော့လည်း ကိုယ်နဲ့မဆိုင်သလို နေခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်သူလူထုအနည်းငယ်လောက်ဟာ သည်စစ်ရဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးကို ထမ်းခဲ့ရပါတယ်။

သည်စစ်အတွက် စစ်သားအင်အား ဖြည့်ဆည်းပေးပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေကို အထူးသဖြင့် ကျွန်တော် ရှုတ်ချချင်ပါတယ်။ ဘယ်သူက စစ်မှုထမ်းသင့်တယ်၊ ဘယ်သူက မထမ်းသင့်ဘူး၊ ဘယ်သူက သေသင့်တယ်၊ ဘယ်သူက မသေသင့်ဆိုတာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ချမှတ်တဲ့ ပေါ်လစီတွေဟာ ဒီမိုကရေစီ ကျင့်ထုံးတွေနဲ့ ဖီလာဆန်.ကျင်နေပြီး အင်မတန်မှ ရှက်စရာကောင်းပါတယ်။ “သည်လူငယ်တွေကတော့ ဆင်းရဲတယ်၊ ပညာသိပ်မတတ်ဘူး၊ အခွင့်ထူးခံတွေ မဟုတ်ဘူး၊ သည်တော့ သူတို့ကိုတော့ အနစ်နာ ခံခိုင်းလို့ရတယ်။ ကျန်တဲ့လူငယ်တွေကတော့ တန်ဖိုးရှိလွန်းလို့ သူတို့ကို အနစ်နာခံခိုင်းလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဆိုတဲ့သဘောမျိုး သက်ရောက်စေတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုမျိုးကို ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ပါဘူး။ သြဇာအာဏာရှိသူတွေ၊

ရာထူးရာခံရှိသူတွေရဲ့သားတွေနဲ့ ကြေးစားအားကစားသမားတွေ အများအပြားဟာ အရံတပ်ဖွဲ့တွေ၊ အမျိုးသား လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့တွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့် ရတာကို ကျွန်တော် ဒေါသထွက်မိပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာ ဖြစ်ခဲ့သမျှ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ကိစ္စတွေထဲမှာ သည်လို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း အတန်းအစားခွဲခြားမှုဟာ အဆိုးဝါးဆုံးပါပဲ။ အမေရိကန် နိုင်ငံသား အားလုံးဟာ တန်းတူညီမျှဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံကို အားလုံး တန်းတူညီတူ သစ္စာခံရ မယ်ဆိုတဲ့ မူကို ပျက်ပြားစေတယ်လို့ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။

ဗီယက်နမ်စစ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ခံစားမှုတွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြန်လည်စစ်ဆေးခဲ့သလို အချိန်ကြာလာတဲ့အခါမှာ စစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း အလားတူ ကျွန်တော် ပြုလုပ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေဟာ ကွန်မြူနစ်ဆန်ကျင်ရေးဆိုတဲ့ အားလုံးအတွက် အသုံးပြုတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကိုသုံးပြီး ဗီယက်နမ်စစ်မှာ ပါဝင် ပတ်သက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်အကြောင်းပြချက်ဟာ ဗီယက်နမ် နိုင်ငံနဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသလောက်ပဲ ဆီလျော်မှုရှိပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ် ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းတွေထဲမှာ အမျိုးသားရေး၊ ကိုလိုနီစနစ်ဆန်ကျင်ရေးနဲ့ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ စတာတွေ ပါရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အထက်အရာရှိတွေဟာ စစ်ပွဲမှာ အရေးမလှဘူး ဆိုတာ သိခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတစ်စုရဲ့ ဖိအားပေးမှုကိုအညံ့ခံပြီး သူတို့ဟာ ဟန်ဆောင်ခဲ့ကြ၊ ရန်သူဘက် ကုန်ဆုံးမှုတွေကို မဟုတ်မမှန်ရေတွက်ခဲ့ကြ၊ ကျေးရွာတွေ အနေနဲ့ လုံခြုံမှုရှိကြောင်း အမြင်မှားခဲ့ကြ၊ ပြီး မမှန်မကန် တိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာတွေ ကို လုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် မတင်ပြခဲ့သလို ကိုယ်ကိုယ်ကိုလည်း လှည့်ဖျားခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်က ထိပ်ဆုံးပိုင်းပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတွေဟာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဆီကိုရော၊ သမ္မတဆီကိုရောသွားပြီး “သည်စစ်ပွဲကို သည်အတိုင်း တိုက်လို့ နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး” လို့ မပြောခဲ့ကြပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့မျိုးဆက်က စစ်သမ္မာရင် စစ်မှုထမ်းဗိုလ်ကြီးတွေ၊ ဗိုလ်မှူးတွေ၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ အလှည့် ရောက်လာရင် အမေရိကန်ပြည်သူတွေ နားမလည်လက်မခံတဲ့ မခိုင်လုံတဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေကြောင့် စိတ်မပါတပါ ဆင်နွှဲရတဲ့ စစ်ပွဲမျိုးတွေကို ငြိမ်ငြိမ်လေး ခေါင်းညိတ်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သဒ္ဓါဌာန်ချထားပါတယ်။ နိုင်ငံ၊ အရပ်ဘက်ခေါင်းဆောင် တွေ နဲ့ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ကို ကျွန်တော်တို့ပေးခဲ့တဲ့ သည်ကတိအတိုင်း တည်မယ်ဆိုရင် ဗီယက်နမ် မှာ အနစ်နာခံခဲ့ရမှုတွေဟာ အလဟဿ ဖြစ်သွားမှာမဟုတ်ပါဘူး။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ဂျော့ဝေါ့ရှင်တန်တက္ကသိုလ်က ကျွန်တော် ကို လက်ခံတဲ့ အကြောင်းကြားစာ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တာဝန်ပြီးဆုံးဖို့ သီတင်းပတ် အနည်းငယ်ပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံကို ကျွန်တော် ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာတော့ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ဘာမင်ဟမ်မှာ ရှိနေကြတဲ့ ကလေးတွေ၊ ယောက္ခမဖြစ်သူတွေနဲ့ ပြန်မဆုံ ခင်မှာ နှစ်ယောက်သား ရက်အနည်းငယ် အချိန်ဖြုန်းဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့

အက်လန်တာမြို့က ဟိုတယ်တစ်ခုမှာ တည်းခိုကြပါတယ်။ ပထမညမှာ ကျွန်တော် စောစောစီးစီး အိပ်ပျော်သွားခဲ့ပါတယ်။ အာကာသယာဉ်မှူးတွေ လပေါ်မှာ ပထမဆုံး လမ်းလျှောက်နေတာကို ရုပ်မြင်သံကြားမှာကြည့်ဖို့ အယ်လ်မာက ဘယ်လိုပဲပြောပြော ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှ မျက်စိဖွင့်လို့ မရပါဘူး။ အဲဒီနေ့က ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့ပါပဲ။ ဗီယက်နမ်မှာ တစ်နှစ်တာ စိတ်ရော၊ လူရော ပင်ပန်းလာသမျှ အဲဒီညမှာ အတိုးချပြီး ကျွန်တော် အိပ်လိုက်ပါတော့တယ်။

အခန်း(၇)

အိမ်ဖြူတော် အဖွဲ့ဝင်

စစ်ယူနီဖောင်းကိုချွတ်ပြီး ဝေါ်ရှင်တန်မြို့တော်က ဂျော့ချ်ဝေါ်ရှင်တန် တက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်စပြီး အတန်းတွေတက်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ဆယ်တစ်နှစ် လောက် ကင်းကွာနေတဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခုထဲကို ပြန်ပြီး ဝင်ရောက်လာရသလိုပါပဲ။ စီးတီး ကောလိပ်က ထွက်ခဲ့ပြီးကတည်းက ကျွန်တော်ဟာ ယူနီဖောင်းကိုဝတ်၊ စစ်စည်းကမ်းနဲ့ နေထိုင်ပြီး စစ်သားတွေနဲ့ပဲ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းခဲ့ပါတယ်။ အခုကျတော့ အရပ်သား တစ်ယောက်အဖြစ် ပြန်ပြီး နေထိုင်နေရပြန်ပါပြီ။

ဒါပေမယ့် ဂျော့ချ်ဝေါ်ရှင်တန်တက္ကသိုလ်မှာ ပထမ စာသင်နှစ်ဝက် တက်ခဲ့စဉ် အတွင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုတွေ ပျက်ပြားခဲ့ရပါတယ်။ Data Processing ဘာသာ ရပ်နဲ့ M.B.A ရရှိဖို့ စစ်တပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ၁၃ လ အချိန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အတန်းတွေကို စမတက်ခင် ဌာနမှူးဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာ ဂျက်မက်ကာသီနဲ့ကျွန်တော် သွားတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကောလိပ်ပညာရေး မှတ်တမ်းတွေကိုကြည့်ပြီး သူက “အင်း သင်္ချာ မယူခဲ့ဘူး၊ စာရင်းအင်း မယူခဲ့ဘူး၊ ဘောဂဗေဒ မယူခဲ့ဘူး” လို့ မကြား တကြား ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့ ခြေလျင်တပ်ခွဲကို ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ ကောလိပ်က ပညာရေး မှတ်တမ်းတွေအရ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ M.B.A ဘွဲ့ကိုရဖို့ မလွယ်ဘူးလို့ သူပြောလိုက်တာကို စစချင်း ကြားလိုက်ရတော့ ကျွန်တော် စိတ်ဓါတ်အကြီးအကျယ် ကျသွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက “၁၈ လနဲ့တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သူ့ကို နှစ်နှစ် အချိန်ပေးပြီး နွေရာသီ သင်တန်းနှစ်ခု တက်ခိုင်းရင်တော့ မျှော်လင့်ချက်ရှိတယ်”လို့ ဆက်ပြီး အကြံပြုလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖို့ ကံကောင်းချင်တော့ စစ်တပ်က သဘောတူ လိုက်ပါတယ်။

အတန်းတွေ စတက်တဲ့အခါမှာတော့ စာပေသင်ကြားမှုမှာ ကျွန်တော် အခက်အခဲတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ စာမသင်ရတာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ဦးနှောက်တွေ သံချေးတက်နေခဲ့ပါတယ်။ စာတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို ချောက်ချားစေခဲ့ပါတယ်။ အသက် ၃၂ နှစ်အရွယ်ရှိပြီဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အတန်းအတော်များများမှာ အသက်အကြီးဆုံးဆိုတဲ့အချက်ကလည်း ကျွန်တော့်စိတ်ကို သက်သာရာ မရစေခဲ့ပါဘူး။ ပါမောက္ခတွေက စာရင်းအင်း ဘာသာရပ်တွေ၊ စီးတီးကောလိပ်တုန်းက ကျွန်တော်ကျခဲ့တဲ့ ကဲလ်ကလပ်စ် ဘာသာရပ်တွေကို သင်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် တစ်လုံးမှ နားမလည်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို နိုင်ငံခြားဘာသာတစ်ခုနဲ့ စကားပြောနေသလိုပါပဲ။ “ငါ သည်မှာ ဘာလုပ်နေတာလဲ” လို့ ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ရဲ့ကြီးကြပ်သူဖြစ်တဲ့ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဘာသာရပ် ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ မာဗင် ဝပ်ဖီစီက ကျွန်တော့်ကို အားပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အပေါ် ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပထမ စာသင်နှစ်ဝက် စာမေးပွဲမှာရတဲ့အမှတ်တွေဟာ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့ “အေ” တွေဖြစ်နေတာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အံ့သြမိခဲ့ပါတယ်။

Army Times သတင်းစာထဲမှာ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ရာထူးတက်မယ့်သူများစာရင်းကို ဖော်ပြပါတယ်။ ဇူလိုင်လ စောစောပိုင်းမှာတော့ သည်စာရင်းထဲ ကျွန်တော့်နာမည် ပါလာပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာတော့ စောစောစီးစီး ရာထူးတက်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အုပ်စုထဲက တခြား အရာရှိတွေထက်တော့ နှစ်နှစ်စောပြီး ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် နောက်ဆုံးနှစ် ဒုတိယ စာသင်နှစ်ဝက် တက်နေတုန်းမှာ ဝေါရှင်တန်မှာ စစ်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု အကြီးအကျယ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့မှာ စစ်ဆန့်ကျင်သူ နှစ်သိန်းတို့ဟာ ကယ်ပီတော်လ် လွှတ်တော်အဆောက်အအုံတည်ရှိတဲ့နေရာမှာ စုဝေးပြီး ဗီယက်နမ်ကနေ အမေရိကန်တို့ ထွက်ပေးဖို့ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပြန်ရာပေါင်းများစွာတို့ဟာလည်း သူတို့ရထားတဲ့ ဘွဲ့တံဆိပ်တွေကို လွှင့်ပစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်လူတွေရဲ့ နာကြည်းမှုကို ကျွန်တော် ကိုယ်ချင်းစာနားလည်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်က ထွက်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ နောက်ထပ် အမေရိကန် ၅,၀၀၀ ကျဆုံးခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆန္ဒပြသူတွေကို ကျွန်တော် ထောက်ခံ အားမပေးနိုင်ပါဘူး။ ဆုတံဆိပ်ဆိုတာ ဂုဏ်ယူစရာ၊ ရှက်စရာမဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဝတ်စုံဆိုတာဟာလည်း လေးစားစရာပါ။ ဆဲရေးတိုင်းထွာစရာ မဟုတ်ပါဘူး။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဆိုတာဟာလည်း နိုင်ငံအနေနဲ့ ဂုဏ်ယူစရာဖြစ်ပါတယ်။ ပစ်ပယ်စရာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။

မေလမှာကျင်းပတဲ့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ကို ကျွန်တော် မတက်ခဲ့ပါဘူး။ မတက်တဲ့အကြောင်းတွေကတော့ အမျိုးမျိုးပါပဲ။ တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စစ်ဆန့်

ကျင်ရေး သဘောထားတွေကြောင့် နောက်ထပ် ဆန္ဒပြတာတွေကို မမြင်မတွေ့ချင်တော့ သလို ကလေးသုံးယောက်အဖေ အိမ်ထောင်သည်တစ်ယောက် ဖြစ်နေတာကြောင့် သည်လို အဆောင်အယောင်နဲ့ ပွဲမျိုးကိုလည်း မတက်လိုတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘွဲ့လက်မှတ်ကို မော်ကွန်းထိန်းရုံးကပဲ ယူခဲ့ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဘာသာရပ်တစ်ခုမှာ အဆင့် “ဘီ” ရခဲ့တာကလွဲလို့ တခြား ဘာသာရပ်တွေအားလုံးမှာ အဆင့် “အေ” တွေချည်းပဲ ရခဲ့ ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကြီးကြပ်သူ ဒေါက်တာ ဝပ်ဖီစီက ပါရဂူဘွဲ့ ဆက်ယူဖို့ လှုံ့ဆော် ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို စစ်တပ်အနေနဲ့လည်း သဘောတူစရာအကြောင်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေ မယ့် ကျွန်တော်ကိုယ်ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းသားကောင်း တစ် ယောက်ဖြစ်ပေမယ့် ပညာရှင်တစ်ဦး အဆင့်မျိုးတော့ မရှိပါဘူး။ ကျောင်းသားတစ် ယောက်ထက် စစ်သားတစ်ယောက် ပိုဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စစ်တပ်ထဲ ပြန်သွား ချင်စိတ် ပြင်းပြနေခဲ့ပါတယ်။

၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပူပူနွေးနွေးရထားတဲ့ M.B.A နဲ့ အတူ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ရုံးချုပ်တည်ရှိရာဖြစ်တဲ့ ပင်တဂွန် အဆောက်အအုံမှာ သတင်းပို့ ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တာဝန်ကျတဲ့ ဌာနကတော့ A-Vice လို့ ခေါ်တဲ့ စစ်တပ်လက်ထောက် ဒုဦးစီးချုပ်ရုံးပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အထက်အရာရှိ ကတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝီလျံ အီ ဒီဗြူ ဖြစ်ပါတယ်။

သည်အချိန်မှာ သမ္မတနစ်ဆင်ဟာ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေကို ဗီယက်နမ်ကနေ ဆုတ်ခွာခိုင်းနေပါပြီ။ သည်လို ဆုတ်ခွာနေချိန်မှာပဲ ဗီယက်နမ်စစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လျှို့ဝှက် စစ်ဆေးချက်တစ်စောင်ဟာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်တွေကို အကြီးအကျယ် ပြောင်း လဲသွားစေခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ၄၅၀ တို့ရဲ့အတွေ့အကြုံတွေအပေါ် အခြေ ခံပြီး သည်စစ်ဆေးချက်ကို ပင်ဆီးလ်ဗေးနီးယားပြည်နယ် ကာလ်လစ်မြို့ရှိ စစ်ကောလိပ်က ပြုစုခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးတွေ အားလုံးလိုလို ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်စစ်ဆေးချက်မှာ ပါရှိတာတွေဟာ အထိတ်တလန့် ဖြစ်စရာ တွေချည်းပါပဲ။ စစ်တပ်ဟာ မိမိရဲ့ အားနည်းချက်တွေ၊ အပြစ်တွေကို ရင်မဆိုင်ဘူးလို့ စစ်ဆေးချက်ပြုစုသူတွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ထားပါတယ်။ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှု အခံရဆုံးကတော့ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ဖြောင့်မတ်ရိုးသားမှု မရှိခြင်းပါဘဲ။ မမှန် ကန်တဲ့ အဆင်သင့်ဖြစ်မှု အခြေအနေ အစီရင်ခံစာတွေ၊ ရာထူးတက်ဖို့ ကြိုးစားမှုတွေ၊ ရင်းနှီးမှုအပေါ် အခြေခံပြီး တာဝန်ဝတ္တရား ပေးအပ်မှုတွေ၊ ဖောင်းပွတ် ဆုချီးမြှင့်မှုတွေ၊ လုပ်ကြံဖော်ပြတဲ့ ရန်သူအကျအဆုံးဦးရေစာရင်းတွေ စတဲ့ အမြင်မှားအောင် လုပ်မှုတွေ၊ လှည့်စားမှုတွေ အားလုံးကို စစ်ဆေးချက်ထဲမှာ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ “စစ်တပ်သည် အရေး မပါတဲ့ ရေတိုအောင်မြင်မှုမျိုးတွေကို ဆုလာဘ် ချီးမြှင့်ပြီး ရေရှည်အကျိုးရှိမယ့် စိတ်ဓါတ် စွမ်းအင် မြင့်မားရေးကို အားပေးခြင်းမရှိ” လို့ စစ်ဆေးချက်ထဲမှာ ဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်ဆေးချက်ရေးသူတွေဟာ စစ်တပ်ပြင်ပမှာ စားစာခံ မရှာခဲ့ကြပါဘူး။ စစ်တပ်ဟာ ကိုယ့်ဇာတ်ကိုယ်ခင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်သူ့မှာ တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတာကို သည်စစ်ဆေးချက်က ပြတ်ပြတ်သားသား ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ “စစ်တပ်၏ ထိပ်ဆုံးပိုင်းတွင် ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရမည်” လို့ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

သည်လျှို့ဝှက်စစ်ဆေးချက်ဟာ ပေါက်ကြားသွားပြီး ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သက်ဆိုင်ရာတွေအနေနဲ့ သည်စစ်ဆေးချက်ကို လျစ်လျူမရှုခဲ့ကြပါဘူး။ ထိပ်သီးဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအထဲမှာ ကျွန်တော်ရဲ့ အထက်အရာရှိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒီဗြူဟာ ရှေ့တန်းက ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

ပင်တဂွန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူနဲ့ အလုပ်လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပြန် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအထဲမှာ အကြမ်းတမ်းဆုံးလို့ နာမည်ထွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်ဖြုတ်ကြမ်းတယ်လို့လည်း နာမည်ကြီးသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နာမည်ကြီးသလောက် မဆိုးတာကို သူနဲ့အလုပ်လုပ်ရတော့ သိရပါတယ်။ ဒီဗြူဟာ ပေါ့ပေါ့ဆဆလုပ်တာတွေ၊ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လုပ်တာတွေကို လုံးဝ သည်းမခံနိုင်ပါဘူး။ အလုပ်ကို အလုပ်နဲ့တူအောင် လုပ်သရွေ့ကတော့ သူ့လက်အောက်ငယ်သားတွေကို ကောင်းကောင်း ဆက်ဆံပါတယ်။ လူတွေနဲ့ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ဆက်သွယ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်း ကျွန်တော်ဆီမှာ ရှိတယ်လို့ယူဆပြီး သူ့ရဲ့မိန့်ခွန်းကို ရေးခိုင်းပါတယ်။

အားလုံးတစ်ပြေးညီရှိပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို လက်အောက်ငယ်သားအဖြစ် သတ်မှတ်ထားရတဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာ မိမိရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အရည်အသွေး မပျောက်ပျက်အောင် ဘယ်လို ထိန်းသိမ်းရမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူဆီက အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ သင်ခန်းစာကို ကျွန်တော် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ တစ်ညမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟာ ဖေါတ်လီးဗင်းစ်ဝေါ့တ်မှာ မိန့် ခွန်း ပြောကြားပြီး ကျွန်တော်နဲ့အတူ လေတပ်ဂျက်လေယာဉ်လေးနဲ့ ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ နှစ်ယောက်တည်းမို့ ရာထူးအဆင့်အတန်းကွာတာတွေကို မေ့ထားကြပြီး စကားလက်ဆုံကျခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်သားစိတ် အပြည့်ရှိတဲ့ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက အရာရှိတစ်ဦးအနေနဲ့ အလုပ်နဲ့တာဝန်မှာ စုံစုံ မနစ်မြုပ်ထားသင့်တဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ “ကိုယ့်အတွက်၊ ကိုယ့်မိသားစုအတွက် ဘာမှ မကျန်အောင် ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်မှာ ဘယ်တော့မှ မနစ်မျောနဲ့” လို့ ကျွန်တော်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ့်ဘဝရဲ့ တချို့အပိုင်းတွေကို အလုပ်နဲ့ သီးခြားခွဲထားရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ “အလုပ်တစ်ခုတည်းအတွက် အသက်ရှင်မနေသင့်ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။ သူ သည်လိုပြောတော့ သူ့ရဲ့လက်အောက်ငယ်သားတွေအားလုံး သတိထားမိတာ တစ်ခုကို ကျွန်တော် စဉ်းစားနေမိပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူရဲ့အိမ်ကို ဘယ်သူမှ မရောက်ဖူးပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆိုတာ အခုသိပါပြီ။

လူတိုင်းရဲ့ ဘဝမှာ ကောင်းသည်ပဲဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ပဲဖြစ်စေ မိမိအတွက် အလှည့်အပြောင်း ဖြစ်သွားစေတဲ့အချိန်တစ်ချိန် ရှိကြစမြဲဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နေ့ ကျွန်တော်

ဟာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူရဲ့ရုံးခန်းထဲမှာ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ ခြေလျင်တပ်ရုံးက ဗိုလ်မှူးတစ်ယောက်က သီတင်းပတ်အကုန်မှာ ကျွန်တော်အပြီးဖြည့်ပေးရမယ့် စာမျက်နှာ ရှစ်မျက်နှာရှိတဲ့ လျှောက်လွှာကို ပို့လိုက်တဲ့အကြောင်း ဖုန်းဆက်ပြောပါတယ်။ “ဘာအတွက်လျှောက်လွှာလဲ” လို့ ကျွန်တော်က မေးလိုက်ပါတယ်။ သည်တော့ သူက အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ဖို့လို့ ဆိုပါတယ်။ သူဘာတွေပြောနေမှန်း ကျွန်တော်မသိပါဘူး။ သူရှင်းပြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ပင်တဂွန်က ဂုဏ်အရှိဆုံး၊ တိုးတက်ဖို့လမ်း အရှိဆုံးရုံးကို ကျွန်တော် ရောက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ လမ်းလွဲကို ကျွန်တော် မလိုက်ချင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်အသက် ၃၅ နှစ် ရှိနေပါပြီ။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာပါဝင်နိုင်ဖို့ အသက်ကန့်သတ်ချက် ကျော်လွန်နေပြီမို့ ဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းလည်း မရှိပါဘူး။

လျှောက်လွှာတင်ဖို့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို တင်မလားလို့ မေးနေတာ မဟုတ်ဘဲ တင်ဖို့အမိန့်ပေးနေတာဆိုတာကို ဗိုလ်မှူးလုပ်တဲ့သူက ပြတ်ပြတ်သားသားပြောပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာပါဝင်ဖို့ စစ်တပ်ထဲက လျှောက်လွှာတင်တဲ့သူ အင်မတန် နည်းတာကို အဲဒီအချိန်က ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်သူ မဲလ်ဗင် လိုင်အပ်က ဘဝင်မကျ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စစ်မှုထမ်းအရာရှိတွေရဲ့ ကိုယ်ရေးဖိုင်တွေကိုရှာပြီး လူရွေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ထိပေါက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘယ်လိုမှ မငြင်းသာတော့ဘဲ လျှောက်လွှာကို ဖြည့်လိုက်ရပါတယ်။ လျှောက်တဲ့လူ ၁,၅၀၀ ထဲမှာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်လည်း အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်ကို စတင်ခဲ့သူကတော့ ဂျွန် ဒဗလျူ ဂါတနာဆိုသူဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ်က စခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူငယ်လူသစ်တွေ၊ အထူးသဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍက လူသစ်တွေကို အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အဆင့်မြင့်ဆုံးအပိုင်းက လုပ်နည်းကိုင်နည်းတွေနဲ့ ရင်းနှီးအောင်လုပ်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့တာပါပဲ။ ဂါတနာရဲ့ အကြံအစည်ကို သမ္မတ လင်ဒန်ဂျွန်ဆင်က သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ အခုဆို သည်အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့တာ ခုနစ်နှစ်ရှိသွားပါပြီ။ သည်အစီအစဉ် အောင်မြင်လွန်းလို့ တချို့အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ အိမ်ဖြူတော်မှာ လုပ်ရတဲ့ အရာသားကို သိသွားပြီး မူရင်း အလုပ်ဌာနတွေဆီ ပြန်မသွားချင်ကြတော့ပါဘူး။ ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံသူတွေရှိသလို တချို့လည်း ရာထူးမြင့်တဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ အလုပ်အကိုင်တွေကို ရရှိအောင် ကြိုးစားခဲ့ကြပါတယ်။

လျှောက်လွှာထဲမှာပါတဲ့ အဓိက မေးခွန်းတစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘာကြောင့် အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်တွေ ဖြစ်ချင်သလဲဆိုတာပါပဲ။ အမှန်တော့ ကျွန်တော် မဖြစ်ချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အကောင်းဆုံးအဖြေကို ကျွန်တော် ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်အရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်စစ်တပ်ဟာ ပြည်သူလူထုနဲ့ သွေးကွဲနေခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အစိုးရ

အဖွဲ့အနေနဲ့ ဘယ်လိုလည်ပတ်လုပ်ကိုင်သလဲဆိုတာကိုသိဖို့အပြင် ကျွန်တော်တို့ စစ်ဘက်အရာရှိတွေဟာ ချို့တွေနဲ့မဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုလည်း အရပ်သားတွေကို ပြချင်ပါတယ်။ စစ်တပ်နဲ့ပြည်သူကြား သွေးကွဲမှု ဘယ်လောက်ကြီးမားနေတယ်ဆိုတာကို ၁၉၇၂ ခုနှစ်ဇွန်လက ကျွန်တော် သိခဲ့ရပါတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ စီးတီးကောလိပ်ဟာ အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်ဖွဲ့ကို ဖျက်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ လေးနှစ်တာ ကျွန်တော့်အဖို့ နေအိမ်လိုဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ စစ်ရေးလေ့ကျင့်တဲ့ ခန်းမကိုလည်း ဖျက်ချလိုက်ပါတယ်။ သည်တပ်ဖွဲ့ရဲ့ နောက်ဆုံးနှစ်မှာ ကျောင်းသား ၈၀ ယောက်ပဲ တပ်ဖွဲ့ထဲ ဝင်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဟိုအရင်တုန်းကဆို ကျောင်းသား ၁,၄၀၀ အထိအမြင့်ဆုံး ဝင်ခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ သည်လိုကျဆင်းခဲ့တာဟာ စစ်တပ်ကို လုံးဝ စိတ်မဝင်စားတော့လို့ပါပဲ။ အရံအရာရှိလေ့ကျင့်ရေးတပ်ပြိုကွဲ သွားရတာကို ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့တာမို့ သံယောဇဉ်ရှိလို့တင် မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်တပ်ကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ အရပ်သား စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတွေဦးရေ လျော့နည်းသွားတာ ဝမ်းနည်းစရာပါပဲ။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ဖို့ လျှောက်လွှာတင်ပြီး သီတင်းပတ်အနည်းငယ်မှာ ပထမအဆင့် ဆန်ကာတင် ရွေးချယ်တဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်ပါတဲ့အကြောင်း သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်အပါအဝင် လူ ၁၃၀ ကို လူတွေ စစ်ဆေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အထဲက လူ ၃၃ ဦး ကျန်ပါတယ်။ သည်အထဲ ကျွန်တော်ပါခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ဆင့် စစ်ဆေးမှုတွေ ပြုလုပ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ၁၇ ယောက်အထိ လျှော့ချခဲ့ပါတယ်။ သည်အထဲမှာလည်း ကျွန်တော် ပါခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးအကြိမ် လူတွေ စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကိုလည်း ကျွန်တော် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၂-၇၃ ခုနှစ် အိမ်ဖြူတော် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်ကိုသွားဖို့ ပြင်ဆင်နေချိန်မှာ A-Vice ရုံးက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူ၊ ဗိုလ်ချုပ်ခရစ္စတယ်လ်နဲ့ တခြား အမှုထမ်း မိတ်ဆွေတွေကို နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်လာမယ့် နှစ်တွေမှာ စစ်တပ်မှာ တိုးတက်မှုတွေရှိခဲ့ရင် ဒါတွေဟာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူနဲ့ သူ့ရဲ့အဖွဲ့ရဲ့ အမြင်ကျယ်မှုနဲ့ ကြိုးစားမှုတွေကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ တစ်နှစ်တာ ပါဝင်ရမယ့်အချိန်အတွင်း ကျွန်တော် ဘယ်ဌာနမှာ လုပ်ချင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိခဲ့ပါတယ်။ OMB လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနဲ့ ခန်းမှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်းဌာနမှာပါ။ MBA အတန်းတွေမှာ သင်ခဲ့ရတာတွေအရရော၊ ပင်တဂွန်မှာ အမှုထမ်းစဉ်က သိရှိခဲ့ရတာတွေအရရော ခန်းမှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်းတွေဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် နားလည်သဘောပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ သွေးမရှိရင် မဖြစ်သလို အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းတွေ အားလုံးဟာလည်း ခန်းမှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်း မရှိလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်

OMB ဟာ သြဇာအာဏာအရှိဆုံး အစိုးရအဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ဌာနနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နားလည်တဲ့သူ နည်းပါတယ်။

OMB မှာလုပ်ကိုင်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖရန် ကာလူစီက လူတွေ စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ညွှန်ကြားရေးမှူးကတော့ ကက်စ်ပါ ဝိုင်းဘာဂါ ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေ စစ်ဆေးပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော့်ကို OMB အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ ကျွန်တော် ဝီလျံ ဟောင်းဝပ်တပ်ဖ် ဆိုသူနဲ့ သိခဲ့ပါတယ်။ သူကတော့ ၂၇ ယောက်မြောက် အမေရိကန်သမ္မတဖြစ်ခဲ့သူရဲ့ မြေးပါပဲ။ တပ်ဖ်ဟာ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေး လက်ထောက်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော် စစ်တပ်ထဲမှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးတဲ့ လူမျိုးတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ စာတတ်ပေတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အစိုးရ ယန္တရားကိုသာ စိတ်ဝင်စားသူမဟုတ်ဘဲ ဂန္ထဝင်စာပေ ကိုလည်း စိတ်ဝင်စားပါတယ်။

ပထမ လေးလမှာတော့ စီမံခန့်ခွဲမှု အဆောက်အအုံအသစ်မှာ တည်ရှိတဲ့ OMB ဌာနခွဲမှာ ကျွန်တော် တာဝန်ကျခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို စစ်ချင်း ခိုင်းတဲ့အလုပ် ကတော့ ဘာမှသိပ်မဟုတ်ပါဘူး။ အလကားဖြစ်မနေအောင် အလုပ်ပေးတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပါပဲ။ သမ္မတနစ်ဆင်အနေနဲ့ ညွှန်ကြားချက်တွေထုတ်ပေးမယ့် သူ့ရဲ့ရုံးက ထွက်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ ဒါတွေ ဘာဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ မသိပါဘူး။ သည်ညွှန်ကြားချက်တွေ ဘာဖြစ်သွားသလဲဆိုတာကို စုံစမ်းဖို့ ကျွန်တော့်ကို တာဝန် ပေးခဲ့ပါတယ်။

သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ဘဝထဲကို အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဝင်လာပါတယ်။ သူကတော့ စီမံခန့်ခွဲရေး ညွှန်ကြားရေးမှူး ဗယ်လ် မာဘော်လ်ဒွင် ဖြစ်ပါတယ်။ OMB မှာ ကျွန်တော်လုပ်ကိုင်နေစဉ်ကာလမှာ သူမကြောင့် အစိုးရ စက်ယန္တရား လည်ပတ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပညာဗဟုသုတတွေ တိုးခဲ့ပါတယ်။ OMB မှာတာဝန်ကျတဲ့ အိမ်ဖြူ တော်အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာသူမှန်သမျှကို ဗယ်လ်မာက ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ခဲ့ပါတယ်။ ခရီး ထွက်တာကအစ၊ ရုံးမှာ ကားရပ်ဖို့၊ နေရာရရှိဖို့ ကိစ္စတွေအဆုံး ကျွန်တော်တို့လိုသမျှ အကူအညီကို သူမဟာ မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။

ကျွန်တော် OMB ကိုရောက်ပြီး သိပ်မကြာခင်မှာ ဝိုင်းဘာဂါက OMB က ထွက်ပြီး ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနဲ့ လူမှုရေးဌာနကို ဦးဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ သူနဲ့အတူ ကာလူစီနဲ့ တပ်ဖ်တို့လည်း အတူလိုက်ပါသွားပါတယ်။ ကာလူစီကတော့ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ်နဲ့ တပ်ဖ်ကတော့ အကြံပေးအရာရှိအဖြစ်နဲ့ပါ။ အဲဒီအချိန်ကတော့ သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ခဏတာမျှသာ ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပေမယ့် သူတို့တစ်တွေဟာ နောင်မှ ကျွန်တော့်ဘဝကို ပြောင်းလဲစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ ကာလူစီတို့ မရှိတဲ့နောက်မှာ ဖရန်မာလိပ်ခ်ဟာ OMB ရဲ့ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖြစ်လာပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ဖို့ ကျွန်တော်

လျှောက်ခဲ့တုန်းက ကျွန်တော့်ကို လူတွေ စစ်ဆေးခဲ့သူတွေအထဲမှာ မာလိပ်ခံလည်း ပါခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ်လာတာကို ဝမ်းသာကြောင်း စာလေးတစ်စောင် ရေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော် OMB မှာ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြောင်း၊ ကျွန်တော့်ကို လိုသလို ခိုင်းနိုင်ကြောင်းလည်း ထည့်ရေးခဲ့ပါတယ်။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ ကျွန်တော့်ကို သူ ဖုန်းဆက်ပြီးခေါ်ပါတယ်။ သည့်နောက်မှာတော့ သူ့ရဲ့အထူးအကူအဖြစ် သူ့ရဲ့ရုံးခန်းတည်ရှိရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးဟောင်းဆီ ကျွန်တော်ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ မာလိပ်ခံကို တွေ့ချင်ရင် ကျွန်တော့်ကို အရင်တွေ့ရပါတယ်။

မာလိပ်ခံရဲ့တာဝန်ကတော့ အစိုးရ ခန့်မှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်းကို ပြုစုဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ တကယ်လုပ်ချင်တာကတော့ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ ဗြူရိုကရေစီကို ထိန်းချုပ်ဖို့ပါပဲ။ သည်လိုလုပ်နိုင်ဖို့ သူသုံးတဲ့ နည်းလမ်းဟာလည်း ကျွန်တော့်လိုအတောင်အလက် မစုံသေးတဲ့ ပညာယူနေတဲ့လူတစ်ယောက်အဖို့ မျက်စိပွင့်စေခဲ့ပါတယ်။ OMB ဟာ အစိုးရ ဗြူရိုကရေစီတစ်ခုလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားပါတယ်။ ဌာနတစ်ခုချင်းကိုတော့ ခန့်မှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်းရုံးနဲ့ ဝန်ထမ်းရေးရာရုံးတွေက ထိန်းချုပ်ထားပါတယ်။ အဓိက အစိုးရဌာနတွေက အရေးပါတဲ့ လက်ထောက်စီမံခန့်ခွဲရေး အတွင်းရေးမှူးရာထူးနေရာတွေမှာ ဖရက်ဟာ သူ့လူတွေကို စုစည်းခဲ့ပါတယ်။ ကက်ဘီနက် အရာရှိတွေ အနေနဲ့ မိန့်ခွန်းတွေပေး၊ ဖဲကြိုးတွေဖြတ်၊ သတင်းစာဆရာတွေနဲ့ တွေ့ကြပါစေ။ မာလိပ်ခံကို သစ္စာခံတဲ့ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါဆိုတာ မသိရတဲ့ လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးတွေဟာ နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေကို နစ်ဆင် အစိုးရအကြိုက် လုပ်ကိုင်ပေးကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်သူတွေဟာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို ခရီးထွက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ကြီးကြပ်ခဲ့သူကတော့ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘားနက် လိုးဖ် ဆိုသူဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် သူဟာ ထိန်းကြောင်းပေးသူ၊ အဖော်ပြုသူ၊ လည်ပတ်ရာမှာ လမ်းညွှန်သူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်ယနေ့တိုင် သူ့ကိုအမှတ်ရနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်အေးခေတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး နာကြည်းစရာတွေကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သိပ်ပြီး အမှတ်မရတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ ဆိုဗီယက်မြေပေါ် ကျွန်တော်တို့ ခြေချလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ သံသယတွေ၊ မယုံကြည်မှုတွေဟာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံကတစ်ဆင့် ဆိုင်ဘီးရီးယား အရှေ့ပိုင်းက ကာဘာရေစ်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ အရင်ဆုံး ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကို သာမန်အဆင့်ပဲရှိတဲ့ ဟိုတယ်တစ်ခုမှာ နေရာချထားခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်သူနဲ့မှလည်း စကားပြောခွင့် မရခဲ့ပါဘူး။ လူတွေကို စကားပြောဖို့ ကြိုးစားပြန်တော့လည်း သူတို့အနေနဲ့ သိပ်ပြီး ဟက်ဟက်ပက်ပက် မရှိကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဆက်ဆံရမှာကို ကြောက်ရွံ့နေပုံ ရပါတယ်။

ပထမဆုံးညမှာ ကျွန်တော်တို့ကို ဟိုတယ်မှာ ရပ်ရှင်ပြပါတယ်။ ဖျံတွေကို ဖမ်းတဲ့အကြောင်းပါပဲ။ အမှောင်လည်းချလိုက်ရော ဘားနက်နဲ့ကျွန်တော်တို့ဟာ ရပ်ရှင်ပြ တဲ့နေရာကနေ လစ်ထွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အပြင်ဘက်မှာ အအေးခါတ်က သံည အောက် ၄၀ ဒီဂရီဖြစ်နေတာမို့ အပြင်ကို မထွက်ခဲ့ကြပါဘူး။ ဟိုတယ်ထဲ ဂီတသံတွေ ထွက်ပေါ်နေတဲ့နေရာကို သွားတဲ့အခါမှာတော့ ကလပ်တစ်ခုဆီ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ အထဲမှာ ရုရှား စစ်ဘက်အရာရှိတွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ဇနီးတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေကို တွေ့ရပါတယ်။ အမေရိကန်အလံ ရင်ထိုးလေးတွေကို အရပ်သား ဝတ်စုံအပေါ်မှာထိုးထားတဲ့ ကျွန်တော် တို့နှစ်ယောက် တံခါးဝမှာ ရပ်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဂီတသံ ရပ်သွားပါတယ်။ အထဲက လူတွေအားလုံးဟာ ကျွန်တော်တို့ကို လှည့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ဘားနက်က စားပွဲထိုးကို “နှစ်ယောက်အတွက် စားပွဲ” လို့ ရုရှားလို ပြောလိုက်ပါတယ်။ စားပွဲထိုးဟာ သိပ်ကြောက် ရွံ့နေပုံပါပဲ။ သူဘာကြောင့် ကြောက်နေတယ်၊ တစ်ခန်းလုံး ဘာကြောင့် တိတ်ဆိတ် သွားရတယ်ဆိုတာကို မကြာခင်မှာ သိလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့နောက်မှာ ရုရှား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ဝင် KGB တွေ ရပ်နေလို့ပါပဲ။ ရပ်ရှင်မပြီးသေးတာမို့ အဆုံးအထိ ကြည့်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာ အာရ်ကွက်စ်မြို့ကိုသွားဖို့ ထရန်စ်ဆိုင်ဘီးရီးယားရထားကို စီးခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည် အတွင်းပိုင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ရဲ့ ပထမဆုံးခံစား မှုကတော့ အပြောကျယ်မှုပါပဲ။ ရထား သုံးရက်စီးတာတောင် ကျွန်တော်တို့သွားမယ် နေရာကို မရောက်သေးပါဘူး။

ဒုတိယညမှာတော့ ဘားနက်က “ပျင်းတယ်ကွာ၊ ရုရှားတွေ ဘယ်လိုနေတယ်ဆိုတာ သွားကြည့်ရအောင်” လို့ ကျွန်တော်ကို ပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ အနောက်ဘက်က တတိယတန်းတွဲဘက်ဆီ ကျွန်တော်တို့ လျှောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ တစ်တွဲလုံးမှာ အအေးလုံအောင် ထုပ်ပိုးဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ကျွေးလက်သူ၊ ကျွေးလက်သားတွေနဲ့ ပြည့်နေပါတယ်။ ဘားနက်က ကျွန်တော်တို့ဟာ အမေရိကန်တွေဖြစ်တယ်လို့ ပြောလိုက်တော့ သူတို့ရဲ့မျက်နှာတွေဟာ ဝင်းလက်သွားပါတယ်။ “ဖက်ဆစ်တွေကို တွန်းလှန်ခဲ့တဲ့ ငါတို့ရဲ့ ရဲဘော်ရဲဘက်တွေ” လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ဗေဂါအရက်ပုလင်းတွေကို လက်ကမ်းကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ပျော်မယ်လို့ ကြံကာရှိသေးတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပေါ်လာပါတယ်။ ပထမတန်းတွဲမှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပိုသက်သောင့် သက်သာရှိမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွဲဆီကို ပြန်အသွား အခန်းတစ်ခန်းမှာ တာဝန်ချိန်ပြီးဆုံးသွားတဲ့အကောက် ခွန်အရာရှိတစ်ယောက် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို လှန်လှော ကြည့်ပြီး သဘောကျစွာနဲ့ ရယ်မော နေတာကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ စာအုပ်ကို မြင်ဖူးသလိုရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွဲကိုပြန် ရောက်တော့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးရဲ့ “ပလေးဘွိုင်”မဂ္ဂဇင်းကို အသိမ်းခံရတယ် ဆိုတာ သိရပါတယ်။ သည်မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ညစ်ညမ်းတဲ့ပုံတွေနဲ့ စာတွေပါတာမို့ ဆိုဗီယက် မှာ ပိတ်ပင်ထားပါတယ်။

ရုရှားနိုင်ငံ ဘယ်လောက် အပြောကျယ်တယ်ဆိုတာကို အာရ်ကွက်စ်မှာ တစ်ရက် နေပြီး သိရပြန်ပါတယ်။ ရထားပေါ်မှာ သုံးရက်ကြာခဲ့ပြီးတဲ့နောက် မော်စကိုကို ရောက်ဖို့ နောက်ထပ် ခုနစ်နာရီ လေယာဉ်စီးခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ပါတယ်။ ပထမဆုံး စစ်ဘက်တာဝန်ကို ၅၁မနီမှာ ထမ်းဆောင်စဉ်က ဖူလ်ဒါ ဂက်ပ် တခြားတစ်ဖက်က တပ်နီစစ်တပ်ကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ မီယက်နမ်မှာလည်း ကွန်မြူနစ်တွေကို တိုက်ခိုက်ဖို့ တာဝန်နှစ်ကြိမ် ကျခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုလူမျိုးတစ်ယောက်အဖို့ စစ်အေးကာလအချိန်မှာ နောက်တက်လာမယ့် အမေရိကန်သမ္မတတစ်ဦးက “ယုတ်မာတဲ့ အင်ပိုင်ယာ”လို့ ခေါ်ဝေါ် ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံရဲ့ အချက်အချာနေရာမှာ ရောက်နေရတာ ချောက်ချားစရာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်ကာလ အတွင်းမှာ အမေရိကန် ခန့်မှန်းခြေရသုံးငွေစာရင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ လက်နက်၊ နိုင်ငံခြားရေး ဝါဒ၊ သုတေသနနှင့် ပြည်တွင်းဦးစားပေးမှုတွေနဲ့ သန်းပေါင်း များစွာသော စစ်မှုထမ်းဆောင်နိုင်တဲ့အရွယ် အမေရိကန်တို့ရဲ့ဘဝကို ဝေါ်ရှင်တန်မှ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တာတွေနည်းတူ မော်စကိုမှ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှတွေကလည်း လွှမ်းမိုးခဲ့ပါတယ်။

သည်နိုင်ငံနဲ့ပတ်သက်ပြီး အူထဲအသည်းထဲက ခံစားမှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ ပါတယ်။ နေရာတစ်နေရာကို ဖတ်ဖူး၊ ကြားဖူးရုံမဟုတ်ဘဲ တကယ်ထိတွေ့ အနံ့ခံဖူးမှပဲ သည်လိုခံစားမှုမျိုးကို ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရန်သူလို အဲဒီတုန်းက ယူဆခဲ့တဲ့ ရုရှားတွေအပါအဝင် လူသားတွေအားလုံးရဲ့ ကြင်နာတတ်တဲ့စိတ်ကို ကျွန်တော်ခံစားမိပါ တယ်။ ရထားပေါ်မှာ၊ ရင်ပြင်နီမှာ၊ GUM ကုန်ပဒေသာဆိုင်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တွေ့ခဲ့ ရတဲ့သူတွေ၊ ပန်းချင်းတိုက်သွားတဲ့လူတွေဟာ နိုင်ငံရေးအယူအဆတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ညစာအတွက် ဈေးဝယ်နေတဲ့မိခင်၊ ဝန်ကြီးရုံး စာတိုက်ခန်းထဲမှာ တစ်နေကုန် ပင်ပင် ပန်းပန်းလုပ်ပြီး အိမ်ပြန်နေတဲ့ဖခင်၊ မက်စ်ဝါဒကို ကမ္ဘာ့ဖြန့်ဖို့ထက် မော်စကို၊ ကီးမ် ဘောလုံးပွဲအနိုင် အရုံးကို ပိုစဉ်းစားနေတဲ့ လူငယ်တွေ၊ သူတို့အားလုံးဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ မိသားစုတွေလို လူမျိုးတွေပါပဲ။

တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ သည်နိုင်ငံရဲ့ အပြောကျယ်မှု၊ စွမ်းအား၊ ကိုယ်လူမျိုးကိုယ် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်အောင် လုပ်နိုင်မှု၊ ကျွန်တော်တို့နဲ့ စစ်အင်အား ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှု တွေကိုလည်း ခံစားမိပါတယ်။

မော်စကိုကနေ ဘူလ်ဂေးရီးယားနိုင်ငံ ဆိုဖီယာမြို့ကို သွားခဲ့တဲ့အခါမှာတော့ တစ်မျိုး ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်အပိုင်းမှာပဲ ရှိနေသေးပေမယ့် ရုတ်တရက် တောက်ပ တဲ့အရောင်တွေကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဝေါဆောမြို့ကိုသွားတော့လည်း လူတွေ သွား သွားလာလာနဲ့ စည်စည်ကားကား ရှိနေပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကနေထွက်ပြီး တခြား ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေဆီကို ရောက်ခဲ့တာဟာ အဖြူအမည်းခါတ်ပုံတွေကို ကြည့် နေရာက ရောင်စုံရုပ်ရှင်တစ်ခုကို ကြည့်လိုက်ရသလိုပါပဲ။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက

ဆိုဝါးလှတဲ့ ဘဝရပ်တည်ရေးအခြေအနေကြောင့် ထုံထိုင်းခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော်တို့အာရုံ
တွေဟာ ပြန်ပြီး တစ်ဖန် နိုးကြားလာခဲ့ပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်ကို မနှစ်မြို့သူတစ်ဦးကတော့ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့
စီမံခန့်ခွဲရေးနဲ့ ခန့်မှန်းခြေ ရသုံးငွေစာရင်းဌာနရဲ့ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးညွှန်ကြားရေးမှူး
ဂျိုလိုင်တင် ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နေ့တော့ ဘာကြောင့်မကြိုက်သလဲဆိုတာ သူ့ကို ကျွန်တော်
မေးကြည့်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အိမ်ဖြူတော် အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်သူတစ်ဦး
ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူနဲ့ကျွန်တော်ဟာ ဆက်ဆံရေး ပြေလည်ပါတယ်။ ဂျိုက ရှင်းပြပါတယ်။
ဒီမိုကရေစီဟာ အမြဲတမ်း ကောင်းကောင်း အလုပ်မဖြစ်ကြောင်း၊ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ
အပေးအယူဖြစ်ကြောင်း၊ လူတွေအနေနဲ့ ဒီမိုကရေစီရဲ့စံတွေကို အကောင်အထည်ဖော်
ရာမှာ ပြောင်းလဲမှုတွေ၊ စေ့စပ်မှုတွေ၊ အလျှော့ပေးမှုတွေ၊ နောက်ဆုတ်ရမှုတွေ၊
အလဲအလှယ်လုပ်ရမှုတွေ ပြုလုပ်ရကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အတွေ့အကြုံ မရှိသူတွေအဖို့
ဒါတွေဟာ ရှုပ်ထွေးပေလိနိုင်သလို စိတ်ပျက်စရာ၊ ထိတ်လန့်စရာတွေလည်း ဖြစ်နိုင်
ကြောင်း သူက ရှင်းပြပါတယ်။ စေ့စပ်ရေးလုပ်တဲ့နေရာမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေသူတွေ
ကို ကြိုးကိုင်သူတွေ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားမရှိသူတွေ၊ နှစ်ဖက်ချွန်တွေအဖြစ် မြင်နိုင်တယ်
လို့လည်း သူက ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ကတော့ အသက်လည်း မငယ်တော့၊
ပြီးတော့ အတွေ့အကြုံကလည်း ရှိတယ်ဆိုတော့ ဒါတွေကို မြင်တွေ့ရတာ ဘာမှ ထူးထူး
ခြားခြား သိပ်မဖြစ်ပေမယ့် တခြား ကျွန်တော့်ထက် အသက်ငယ်သူတွေအနေနဲ့ အစိုးရ
လုပ်ငန်းတွေကို ပြီးစီးအောင် ဘယ်လို လုပ်ရတယ်ဆိုတာကို မြင်တွေ့ရတဲ့အခါ အထိတ်
တလန့်ဖြစ်ကြရတယ်လို့ ဂျိုက ပြောပါတယ်။

တချို့လူငယ်တွေဟာ ဩဇာအာဏာတွေကို မကိုင်တွယ်တတ်ခင် ရရှိကြတာ
ကြောင့် ယစ်မှူးသွားကြတယ်လို့လည်း ဂျိုက ပြောပါတယ်။ သည်ဩဇာအာဏာတွေကို
အထိန်းအကွပ်မရှိ ပရမ်းပတာ အသုံးချမိရင် ဥပဒေက လက်ပိုက်ကြည့်နေမှာ မဟုတ်ဘဲ
တစ်နေ့ ဒုက္ခလှလှတွေ့နိုင်တယ်လို့ သူက ရှင်းပြပါတယ်။

ဂျိုလိုင်တင်ရဲ့အမြင်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကို တည်
ထောင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်နဲ့ သိပ်မကွာလှပါဘူး။

ဟဲမင်တန်၊ မယ်ဒီဆင်၊ ဂျက်ဖဆန် စတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေအနေနဲ့ ကျွန်တော်
တို့အားလုံးဟာ အပြစ်အနာအဆာနဲ့ မကင်းဘူးဆိုတာ သိခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်
သူတို့ဟာ သီးခြား ဩဇာအာဏာရှိတဲ့ အစိုးရမျိုးနဲ့ အထိန်းအကွပ်တွေကို တည်ထွင်ခဲ့
တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ လူ့သဘောသဘာဝမှာရှိတဲ့ အပြစ်အနာအဆာတွေကို
ထိန်းချုပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ဂျိုအနေနဲ့ နားလည်ပေမယ့် အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်
အစီအစဉ်မှာပါဝင်တဲ့ ငယ်ရွယ်သူတွေအနေနဲ့ နားလည် သဘောပေါက်ရဲ့လား ဆိုတာကို
သူ မသိနိုင်ပါဘူး။

၁၉၇၃ ခုနှစ် နွေမှာတော့ အမေရိကန်တွေ အရောက်အပေါက်နည်းတဲ့ တရုတ် ပြည်က ရွာတစ်ရွာမှာ ကျွန်တော်ရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ် ရဲ့ နောက်ဆုံး ကွင်းဆင်းခရီးစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကန်တုံမြို့ကို ကျွန်တော်တို့ ဇူလိုင် ၂၃ ရက်နေ့မှာ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သန့်ပြန့်နေတဲ့ လမ်းတွေပေါ်မှာ စက်ဘီးစီးသူတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေပါတယ်။ သည်လောက်ကြီးတဲ့ မြို့တစ်မြို့ဟာ သည်လောက်သန့်ပြန့်ပြီး တိတ်ဆိတ်နေတာကို ကျွန်တော် အံ့သြမိပါတယ်။ တရုတ်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ကို တခြား အဓိကကျတဲ့ မြို့ကြီးတွေနဲ့ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်တွေ သွားနေကျ တရုတ်တံတိုင်းကြီးနဲ့ တရုတ်ဧကရာဇ်ဘုရင်တွေရဲ့ “တားမြစ်ထားတဲ့နန်းတော်” တွေဆီကို ပို့ပေးခဲ့ပါတယ်။ ရှေးကျတဲ့ ကျေးလက်ဆေးရုံးတစ်ရုံးမှာ အပ်စိုက်ပြီး မေ့မြောနေအောင်လုပ်ထားတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးရဲ့ လည်မျိုက သိုင်းရှိုက်လင်းလို့ ခေါ်တဲ့ အဆီဖု ခွဲစိတ်တာကို လေ့လာ ခဲ့ရပါတယ်။ သည်ခွဲစိတ်မှုဟာ မိနစ် ၂၀ ပဲ ကြာပါတယ်။ ခွဲစိတ်ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ အမျိုး သမီးဟာ ထပြီး သံပုရာရည်တစ်ခွက်ကို သောက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အိမ်ပြန်သွားပါတယ်။ ရန်ယမ်မြို့မှာတော့ စက်မှုအလုပ်ရုံတစ်ရုံကို သွားခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေအနေနဲ့ သီတင်းတစ်ပတ်ကို ခြောက်ရက် အလုပ်လုပ်ရကြောင်း၊ အပန်းဖြေခွင့်ရက်ရှည် မရ ကြောင်း၊ ထိပ်ဆုံးအပိုင်း စီမံခန့်ခွဲသူတွေကလွဲပြီး ကြိုကြပ်သူတွေ၊ အလုပ်ကြပ်တွေ အပါအဝင် အလုပ်သမားအားလုံးကို တစ်လကို ၅၂ ဒေါ်လာနဲ့ ညီမျှတဲ့ လုပ်ခတွေကို ရကြောင်း သည်မှာ သိခဲ့ရပါတယ်။ အမေရိကန် အလုပ်သမားတွေသာဆိုရင် သပိတ် မှောက်ကြမယ်အခြေအနေမျိုးမှာ အလုပ်လုပ်ကြရပေမယ့် သည်အလုပ်သမားတွေကတော့ ရောင်းရဲမှု ရှိပုံရပါတယ်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို လည်ပတ်ပြီးနောက် တရုတ်ပြည်ကို ရောက်ရှိခဲ့ရာမှာ ကျွန်တော် သတိပြုမိတာတစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ တရုတ်ပြည်မှာ လူတွေကို မယုံ သင်္ကာမှုဆိုတာ မရှိတာပါဘဲ။ ကျွန်တော်ရဲ့ ဧည့်လမ်းညွှန်တွေဟာ ဆိုဗီယက်ဧည့်လမ်းညွှန် တွေလောက် ကြောက်မနေကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိတ်တွေကို တစ်ချိန်လုံး ရှာဖွေ တာတို့၊ ကျွန်တော်တို့ လှုပ်ရှားမှုတွေကို ကန့်သတ်တာတို့၊ ဓါတ်ပုံရိုက်တာကို တားမြစ် တာတို့ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တရုတ်ပြည်ခရီးစဉ်အတွင်း နေရာတိုင်းမှာ တွေ့ရှိခဲ့တာ နှစ်ခုရှိပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ဘေဂျင်းမြို့တော်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကန်တုံမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရွာတစ်ရွာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် သာမန်လူတစ်ယောက်ကို “အခြေအနေဘယ်လိုလဲ” လို့မေး လိုက်ရင် မလွဲမသွေ ပြုံးပြီး ဖြေတာကတော့ “ကောင်းပါတယ်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ရဲ့ လက် အောက်မှာ အပ်ချုပ်စက်၊ ရေဒီယိုနဲ့ စက်ဘီးရှိတယ်” ဆိုတာပါပဲ။ သည်လောက်ကြီး တဲ့နိုင်ငံမှာ လူတွေရဲ့ စိတ်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်တာဟာ ကြောက်မခန်းလိမ့်ပါပဲ။ ဒုတိယ တစ်ခုကတော့ တရုတ်အရာရှိတွေအနေနဲ့ မိမိတို့မှာ ချို့တဲ့မှုတွေရှိကြောင်း ဝန်ခံပေမယ့် မှားကြောင်းတော့ ဘယ်တော့မှ ဝန်မခံကြတာပါဘဲ။

တစ်နေ့ တရုတ်ပြည်နဲ့ ရုရှားနိုင်ငံကြား စီးဆင်းတဲ့ အာမူမြစ်တစ်လျှောက် လည်ပတ်နေစဉ်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဧည့်လမ်းညွှန်ကို စစ်အခြေစိုက်စခန်းတွေကို လေ့လာလိုကြောင်း ပြောလိုက်ပါတယ်။ သူက ပြုံးပြီး မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ အကြောင်းပြတာကတော့ ပြဿနာတွေရှိတဲ့ သည်နှစ်နိုင်ငံ နယ်စပ်တစ်လျှောက်မှာ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံအနေနဲ့ စစ်စခန်းတွေ မထားဘူးဆိုတာပါဘဲ။ ဘုရားကျောင်းတစ်ခုကို သွားလည်တဲ့အခါမှာတော့ နားကွဲလုမတတ် ဟိန်းသံကြီးတစ်ခု ပေါ်လာပါတယ်။ ကောင်းကင်ပေါ်မော့ကြည့်လိုက်တော့ အနီးအနား လေယာဉ်ကွင်းက ဖြစ်စရာရှိတဲ့ တရုတ်လုပ် MIG-19 လေယာဉ် နှစ်စင်း ပျံသန်းသွားတာ တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ “အဲဒါ ဘာလဲ” လို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဧည့်လမ်းညွှန်ကိုမေးတော့ ဣန္ဒြေတစ်ချက်မှ မပျက်ဘဲ သူကလည်း “အဲဒါဘာလဲ” လို့ ပြန်မေးလိုက်ပါတယ်။ သည်ကိစ္စ သည်မှာတင် ရပ်သွားပါတော့တယ်။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်ရဲ့ တစ်နှစ်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခါနီးမှာ ဖရက်မာလိပ်ခံက ကျွန်တော့်ကို သူ့ရုံးခန်းထဲ ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူ့ဌာနမှာ တစ်နှစ် ဆက်နေစေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ကနဦးက အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာပါဝင်ဖို့ စိတ်မဝင်စားခဲ့တာဟာ မသိနားမလည်ခဲ့လို့ဆိုတာ အဲဒီအချိန်မှာ သိနေပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ခဲ့တာကြောင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ ဘယ်နိုင်ငံရေးသိပ္ပံကျောင်းမှာ၊ ဘယ်ပြည်သူ့စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းမှာမှ မရရှိနိုင်တဲ့ ပညာတွေ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကိုက ကျွန်တော်တို့ကို အင်ဂျင်စက်ခန်းထဲကိုသွင်းပြီး အစိုးရ စက်ယန္တရား ဘယ်လိုလည်ပတ်တယ်ဆိုတာကို ပြဖို့နဲ့ အစိုးရလုပ်ငန်းတွေကို အမြင်ကနေဆီးပြီး မြင်ကွင်းကျယ် မြင်ဖို့ပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်အနေနဲ့ စစ်တပ်ထဲကို ပြန်သွားချင်ပါပြီ။ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတက်လိုက်၊ ပင်တဂွန်မှာ အမှုထမ်းလိုက်၊ အိမ်ဖြူတော်အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်လိုက်နဲ့ စစ်မှုထမ်းဘဝနဲ့ဝေးနေခဲ့တာ အခုဆို သုံးနှစ် ရှိသွားပါပြီ။ အထူးသဖြင့် သည်အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ခဲ့တာဟာ စစ်မှုထမ်းဘဝကနေ လမ်းလွဲခဲ့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်ကို ကျွန်တော် ပြန်သွားချင်လှပါပြီ။ အိမ်ဖြူတော်မှာ အရမ်းအဆင်ပြေခဲ့တဲ့ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ခဲ့ဖူးတဲ့ စစ်တပ်က အရာရှိတစ်ဦးရဲ့အဖြစ်ကို သွားသတိရမိပါတယ်။ သူ့ကိုလည်း အိမ်ဖြူတော်မှာ ဆက်နေခိုင်းပါတယ်။ သူလက်ခံခဲ့ပါတယ်။ သည်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ။ သူ့ကို စစ်တပ်က ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူး မပေးခဲ့ဘူး။ အိမ်ဖြူတော်က ဖိအားပေးတော့မှပဲ သည်ရာထူးကို သူ ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တပ်ရင်းတစ်ရင်းကိုမှ မအုပ်ချုပ်ဖူးတဲ့ အိမ်ဖြူတော်က ချီးမွမ်းတာတွေထဲမှာ နှစ်မျောပြီး စစ်တပ်နဲ့ကင်းကွာနေတဲ့ နိုင်ငံရေးဖိအားပေးမှု ရာထူးတက်ခဲ့ရတဲ့ သူတစ်ယောက်အဖို့ စစ်တပ်မှာ တက်လမ်းမရှိတော့ပါဘူး။ ဗိုလ်မှူးကြီးတော့ သူဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ရာထူးနဲ့ပဲ သူ့အဖို့ ပွဲက ပြီးနေခဲ့ပါပြီ။

သည်တော့ သည်လမ်းဟာ ကျွန်တော့်အတွက် မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်တပ်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဘဝပါ။ ဒါကြောင့် မာလိပ်ခံကို ကျေးဇူးတင်လိုက်ပြီး အားနာနာနဲ့ပဲ စစ်တပ်ကို ကျွန်တော် ပြန်သွားလိုကြောင်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ချိန် အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်ရဲ့ နောက်ဆုံး ရက်တွေအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ ခြေလျင်တပ် ရာထူးခန့်ရုံးကို သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦးက မှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ယူချလာပြီး ကျွန်တော့်အရှေ့မှာဖွင့် လိုက်ပါတယ်။ အထဲမှာတော့ ကြည်းတပ်မှာရှိတဲ့ တပ်ဖွဲ့စာရင်းတွေကို လက်ရေးနဲ့ ရေးထားပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ ကော်လံသုံးခု ရှိပါတယ်။ ကော်လံ 'အေ'မှာတော့ သည်တပ်တွေရဲ့ လောလောဆယ် တပ်မှူးတွေရဲ့အမည်ကို ဖော်ပြထားပြီး ကော်လံ 'ဘီ' ကတော့ သည်တပ်တွေရဲ့ နောက်တပ်မှူးသစ်အဖြစ် လျာထားသူတွေရဲ့အမည်တွေကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကော်လံ 'စီ'မှာတော့ သည်နောက်မှာ တပ်မှူးဖြစ်လာဖို့ ရှိသူတွေရဲ့ အမည်ကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တပ်မှူးတစ်နေရာကို ချက်ချင်း လိုချင်တာမို့ ကော်လံ 'ဘီ' မှာ နေရာလွတ် တွေ့လိုတွေ့ငြား လိုက်ရှာပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သည်လိုရဖို့ဆိုတာ ထင်သလောက် မလွယ်ပါဘူး။ လိုချင်တဲ့နေရာရဖို့ ဆိုတာ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဌာနတွင်းဆက်ဆံရေး၊ ရင်းနှီးမှု၊ မျက်နှာသာပေးမှု စတာတွေ အပေါ်မှာ အများကြီး မူတည်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်က သူ့ရဲ့တပ်မမှာ ကိုယ့်ကို လိုချင်တယ်ဆိုရင် ကိစ္စက ပြီးနေပါပြီ။ သည်ကနေ့ကျင့်သုံးနေတဲ့စနစ်က ပိုမိုခမ္မဓိဌာန် ကျပြီး ပြင်ပဖိအားတွေ သိပ်အရာမရောက်ပါဘူး။ တာဝန်နေရာချရာမှာ အရာရှိဘုတ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဟာ အခန်းတစ်ခန်းထဲမှာ အလားအလာရှိသူ အရာရှိတွေရဲ့ မှတ်တမ်းတွေနဲ့ အတူ အခန်းတံခါး အလုပ်တံပြီး ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြပါတယ်။ သည်တော့ ဘယ်သူ့သား၊ ဘယ်သူ့တူ ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး ဘယ်သူမှ ဝင်စွက် ဖိအားမပေးနိုင်ပါဘူး။ ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် ဦးရေဟာလည်း မနည်းတဲ့အတွက် တစ်ယောက်တည်းက မလွှမ်းမိုးနိုင်ပါဘူး။ သည်ဘုတ် အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ မှတ်တမ်းတွေကို သေသေချာချာစစ်၊ အရာရှိတစ်ဦးချင်းရဲ့ ကောင်း ကွက်၊ ဆိုးကွက်တွေကို လေ့လာ စတာတွေကိုလုပ်ပြီး အကောင်းဆုံးတပ်မှူးတွေကို ရွေးချယ်ပြီးပြီလို့ ယူဆမှပဲ အခန်းထဲက ထွက်လာကြပါတော့တယ်။

သည်ခေတ်မှာ သည်လို စနစ်တကျ အသေအချာ ရွေးချယ်ပေးမယ့်လည်း တပ်မှူး ကောင်းတွေကိုရသလို၊ မကောင်းတာတွေကိုလည်း ရတတ်ပါတယ်။ အရင်တုန်းက ရွေး ချယ်ပုံနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် သိပ်တော့ မထူးလှပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်ခေတ် ရွေးချယ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကောင်းတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုးတာပဲဖြစ်ဖြစ် အပြစ်တင်စရာရှိရင် အရင်ကလို မျက်နှာသာပေးမှုကို အပြစ်ဖို့လို့ မရတော့ပါဘူး။ လူတွေရဲ့ မှားယွင်းတတ်တဲ့ သဘော သဘာဝကိုပဲ အပြစ်တင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဆုံးမှာတော့ ကျွန်တော် ကိုရီးယားမှာ တာဝန်ကျခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ပိုနှစ်သက်လို့၊ ကြိုးဆွဲကောင်းလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကော်လံ 'ဘီ' က စာရင်းကို ကြည့်တဲ့အခါ

မှာ နေရာလွတ် သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး။ သိပ်မရှိတဲ့အထဲက အကောင်းဆုံးကို ကျွန်တော် ရွေးချယ်ခဲ့တာပါပဲ။

ကျွန်တော့်အဖို့ အခက်ခဲဆုံးကတော့ အယ်လ်မာကို ပြောဖို့ပါပဲ။ ကိုရီးယားကို မိသားစု ခေါ်သွားလို့ မရပါဘူး။ သည်တော့ ဒေးလ်စီးတီးမှာ သူတို့ကို ထားရစ်ခဲ့ရမှာပါ။ သည်အကြောင်းကိုကြားရော သူ သိပ်သဘောမတူပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူမဟာ စဉ်းစားချင်ချိန်တတ်တဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပါ။ “ဒါ ရှင်အတွက် အကောင်းဆုံးလို့ထင်ရင် လုပ်သာလုပ်ပါ” လို့ ပြောပါတယ်။

သူ့ရဲ့ပံ့ပိုးမှုကိုရတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်အဖို့ သွားရမှာ ပိုလွယ်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်သားနဲ့ တတိယအကြိမ် ခွဲရဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။ သမီးလတ် လင်ဒါနဲ့ ဒုတိယအကြိမ် ခွဲခွာရမှာဖြစ်ပြီး အငယ်ဆုံး အန်မာရီနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ခွဲခွာရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ချစ်စရာကောင်းတဲ့အရွယ်မှာ သူကလေးနဲ့ ခွဲခွာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ဇနီးနဲ့ ရင်သွေးတွေကိုခွဲပြီး ကိုရီးယားကို သွားရတာဟာ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ စိတ်အထိခိုက်ဆုံးပါပဲ။

အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ် ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်တာမို့ ကျွန်တော် စစ်ယူနီဖောင်းကို ပြန်ဝတ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်အတွင်း တွေ့ဆုံခဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အနာဂတ် ဖန်တီးရှင်တွေ ဖြစ်လာမယ်ဆိုတာကို အဲဒီအချိန်က ဘယ်လိုမှ မတွေးတောမိခဲ့ပါဘူး။ အခုတော့ ကိုရီးယားကို သွားရပါဦးမယ်။ ဟိုမှာ ဝါရင့်စစ်သားကြီးတစ်ဦးဆီက စစ်ခေါင်းဆောင်မှု ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ပညာတွေ ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း(၈)

“ဟုတ်ပြီကွ၊ သေနတ်သမား၊ ဟုတ်ပြီ”

ကျွန်တော့်ရဲ့ တပ်မှူးသစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟန်နရီ အီ အဲမာဆင်ဟာ ကမ္ဘာ့ကေဆီမှာရှိတဲ့ အမှတ် (၂) တပ်မကို ကျွန်တော် ကိုရီးယားကို မရောက်ခင် လအနည်းငယ် လောက်ကမှ တာဝန်ယူခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဲမာဆင်ကို “သေနတ်သမား” (The Gunfighter) လို့ အမည်ပေးထားကြပါတယ်။ သူ ဘယ်လိုလူမျိုးလဲဆိုတာကို ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်လွှဲပြောင်းပွဲမှာ သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးမယ့် သူကတော့ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဇော်ဖ် ဘရက်ဒ်ဖေါ့ဒ် ဖြစ်ပါတယ်။ အခမ်းအနားကျင်းပ မယ့် နံနက်မှာ လူသူသိပ်မရှိတဲ့ စစ်ရေးပြကွင်းကို ဘရက်ဒ်ဖေါ့ဒ်နဲ့ ကျွန်တော်ရောက် သွားခဲ့ကြပါတယ်။ ဂျာမဏီနဲ့ ဗီယက်နမ်မှာတုန်းက သည်အခမ်းအနားမျိုးတွေဟာ မလို အပ်ဘဲ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ တက်ရောက်သူတွေကလည်း အများကြီး၊ ပြီးတော့ ဆုတံဆိပ်တွေပေးတာကလည်း မနည်းပါဘူး။ အခုသည်မှာတော့ သည်လိုမဟုတ် ပါဘူး။ နည်းနည်းနဲ့ ကျဲကျဲ ဝိုင်းခဲ့ကြပါတယ်။ “ဗိုလ်မှူးကြီးနစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် သူတို့ ဘယ်လောက်တော်ကြောင်း ပြောနေကြချိန်မှာ တပ်သားတွေအနေနဲ့ နေပူကျဲကျဲကြီးထဲမှာ ရပ်နေရတာကို ‘သေနတ်သမား’ က မကြိုက်ဘူး” လို့ ဘရက်ဒ်ဖေါ့ဒ် က ပြောပြပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်လွှဲပြောင်းပွဲဟာလည်း တိုတိုတုတ်တုတ်နဲ့ ပြီးသွားပါတယ်။ စက္ကန့် ၃၀ တောင် မကြာလိုက်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “သေနတ်သမား” အဲမာဆင်ကို ကျွန်တော် တော်တော် သဘောကျသွားပါတယ်။

သည့်နောက် မကြာခင်မှာ တပ်မဌာနချုပ်ကိုသွားပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကို သတင်းပို့ လိုက်ပါတယ်။ သူ့ရုံးခန်းထဲက ဝုန်းခနဲထွက်လာပြီး ကျွန်တော့်လက်ကို ဖမ်းကိုင်လိုက်ပါ တယ်။ ပြီးတော့ ခပ်ကြမ်းကြမ်း လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်လိုက်ပါတယ်။ သူ့အသက်ကတော့

၅၀ လောက် ရှိပါပြီ။ အရပ်ရှည်ရှည်၊ ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ နာယောင်ကောက်ကောက်နဲ့ အသံကလည်း ဟိန်းနေပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်နေချိန်မှာ တစ်ချက်မှမရပ်ဘဲ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လျှောက်နေပါတယ်။ “သေနတ်သမား”လို့ နာမည်တွင်ခဲ့တာကတော့ ဗီယက်နမ်တုန်းက စည်းမျဉ်းအရ ကိုင်ရမယ့် ပြောင်းဝ .၄၅ ရှိတဲ့ ပစ္စတိုသေနတ် ကို မကိုင်ဘဲ ကောင်းဘွိုင်တွေကိုင်တဲ့ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို ကိုင်ခဲ့လို့ပါပဲ။ ဗီယက်နမ်မှာတုန်းက သူဟာ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း တိုက်ခိုက်သူတစ်ယောက်လို့ နာမည်ရခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီမနက်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဲမာဆင်ဟာ တပ်မှူးတွေအားလုံးကို အစည်းအဝေးခေါ်ထားတာမို့ ကျွန်တော်လည်းဆက်နေပြီး သည်အစည်းအဝေးကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ အစည်းအဝေးစတော့လည်း အဲမာဆင်ဟာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်နေဆဲပါပဲ။ “သည်ကနေ ဆွေးနွေးမှာကတော့ လက်ဖြောင့်မှုပဲ” လို့ သူက ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ စစ်ချင်းမှာတော့ သူ့လေသံက ပုံမှန်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပြောရင်းပြောရင်းနဲ့ အာတွေ့လာပါတယ်။ ပိုပြီးမြန်မြန် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လျှောက်လာပါတယ်။ “လက်ဖြောင့်ဖို့ဟာ အရေးကြီးတယ်၊ လက်ဖြောင့်တာကို လျစ်လျူရှုထားရင် စစ်သားတွေဟာ အဆင်သင့်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ ပြောရင်းနဲ့ သူ့မျက်လုံးတွေက တောက်ပလာပါတယ်။ “စစ်သားတွေ အဆင်သင့်မဖြစ်ရင် သူတို့နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်မှုမျိုးဖြစ်မလဲ”။ သည်လိုပြောရင်း စားပွဲကို လက်သီးနဲ့ ထုလိုက်ပါတယ်။ သေနတ်သမားလက်အောက်မှာ ကျွန်တော် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေစဉ်တစ်လျှောက်လုံးမှာ သည်ပုံစံဟာ ဘယ်တော့မှ မပြောင်းလဲပါဘူး။ ပုံမှန် စပြောတယ်။ တဖြည်းဖြည်း အရှိန်တက်လာတယ်။ ပြီးတော့ ဒေါသတကြီးနဲ့ မျက်နှာတွေ နီရဲပြီး အဆုံးသတ်တယ်။ ဘယ်လိုအကြောင်းအရာမျိုးကိုပဲ ပြောပြော၊ အပစ်အခတ် ရပ်စဲထားတဲ့ ဇန်တစ်လျှောက် ရဟတ်ယာဉ်တွေ နေရာချထားတာကအစ စစ်သားတွေအတွက် သင်တန်းတွေအဆုံး တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အရှိန်တက်ပြီး စိတ်လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာတာကို ကျွန်တော် လေ့လာမိပါတယ်။ သူပြောသမျှရဲ့ အနှစ်ချုပ်ကတော့ “ငါတို့အလုပ်ကို ငါတို့ မှန်မှန်ကန်ကန်မလုပ်ရင် စစ်သားတွေ အောင်ပွဲခံနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး” ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကို အမြဲတမ်း ဒေါနဲ့မောနဲ့ပြောပါတယ်။

စစ်သားတွေရှေ့မှာလည်း သူသည်လိုပဲ ပြုမူတတ်ပါတယ်။ ကမ်းမိဂေဆီစစ်ရေး ပြင်ပမှာ တပ်မတော်ဘက်လုံး စုဝေးခဲ့စဉ်က ဒါကို ပထမဆုံး ကျွန်တော်မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်ချင်း တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ပါပဲ။ “ကိုရီးယားမှာ ငါတို့ရဲ့တာဝန်ဟာ ၁၉၅၃ ခုနှစ် စစ်ပြေငြိမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းဖို့ပဲ။ ဒါကို ချိုးဖောက်ခဲ့ရင် ငါတို့ရဲ့ မဟာမိတ်ဖြစ်တဲ့ တောင်ကိုရီးယား မဟာမိတ်တွေကို ကူညီဖို့ပဲ”။ သည်လိုပြောရင်းနဲ့ အဲမာဆင်ရဲ့အသံဟာ ပိုပိုကျယ်လာပါတယ်။ “အရှိန်ရလာပြီ” လို့ တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးက ပြောသံကြားလိုက်ရပါတယ်။ မကြာပါဘူး။ သေနတ်သမားဟာ အော်ပြောနေပါတယ်။ “ဟို မြောက်ကိုရီးယား ခွေးမသားတွေ အပြစ်အခတ်ရပ်စဲထားတဲ့ စစ်မဲ့ဇုန်ကို ဖြတ်ရဲဖြစ်ကြည့်။ သူတို့ကို

အပြတ်တိုက်ပစ်မယ်” လို့ အားပါးတရ ပြောပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ သူ့ရဲဘော်တွေလည်း စိတ်အားတက်ကြွလာပြီး “ဟုတ်ပြီကွ၊ သေနတ်သမား၊ ဟုတ်ပြီ” လို့ သံပြိုင်စအော်ပါတော့တယ်။

အဲဒါဆင်အုပ်ချုပ်ရတဲ့ တပ်မရဲ့အခြေအနေဟာ သိပ်မဟန်ပါဘူး။ သူ စကိုင့်တုန်းက အမှတ် (၂) တပ်မမှာ စိတ်ဓါတ်တွေ ပျက်ပြားနေကြပြီး စည်းကမ်းလည်း လျော့ရဲရဲ နိုင်နေပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေနဲ့ အခုလို အားမာန်ပါပါနဲ့ စကားပြောပြီး ပြောင်းလဲမှုတွေ ပြုလုပ်လိုတဲ့ဆန္ဒရှိတာကို ကျွန်တော် အားတက်မိပါတယ်။ တပ်မအနေနဲ့ စိတ်အား ထက်ထက်သန်သန်ရှိလာဖို့ လိုနေပါပြီ။

ကျွန်တော်ရောက်ပြီး ဒုတိယညမှာ တပ်မအခြေအနေ ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးဝါးနေတယ်ဆိုတာကို သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်အခန်းမှာ အိပ်ရာဝင်တော့မယ်လုပ်နေတုန်း တပ်ထိန်းမှူးရုံးကို ကျွန်တော့်ကို ချက်ချင်းလာဖို့ ဖုန်းဆက်ပြောပါတယ်။ တပ်မစခန်းဝင်ပေါက် အတွင်းဘက်လောက်မှာရှိတဲ့ အဆောက်အအုံငယ်တစ်ခုထဲ ကျွန်တော်ဝင်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ အထဲမှာ တောကြောင်တစ်ကောင်နဲ့ ထွေးလားလုံးလားလုပ်တာလားလို့ ထင်ရပါတယ်။ အဆောက်အအုံထဲမှာ တပ်ထိန်းတပ်ကြပ်ရဲ့ စားပွဲတစ်လုံးနဲ့ အချုပ်ခန်း နှစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒေါသ အကြီးအကျယ်ထွက်နေတဲ့ ပေါင် ၁၅၀ လောက်ရှိမယ် ရဲဘော်တစ်ဦးကို တပ်ထိန်းက လက်ထိတ်ခတ်ဖို့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ နောက်ထပ် လူခြောက်ဦးလောက်က သူ့ရဲ့ခြေတွေလက်တွေကို ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နဲ့ ဖမ်းချုပ်ထားကြပါတယ်။

သည်ရဲဘော်ကို ဆိုးလိမ္မ့်က အချုပ်ထဲကို ပို့လိုက်ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ တပ်ထိန်းမှူးက ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို ရှင်းပြပါတယ်။ သည်ရဲဘော်ဟာ တပ်ထိန်းမှူးကို သတ်ဖို့ ရည်ရွယ်တဲ့ ဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းရဲ့ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဖမ်းခံရပြီး အချုပ်ထဲရောက်အောင် တမင်တကာ ဆူဆူညူညူ ရန်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ အချုပ်ထဲမှာ နောက်ထပ်ရန်ပွဲတစ်ခုစီဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း၊ တပ်ထိန်းမှူးက ဖြန့်ဖြေတဲ့အခါမှာ စောစောက ရဲဘော်က သူ့ကိုယ်မှာ ဝှက်ထားတဲ့ အပ်အရှည်ကြီးနဲ့ ထိုးဖို့ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ ဒါဟာ ကိုရီးယားက အမေရိကန်စစ်တပ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ လူမျိုးရေးနဲ့ စည်းကမ်းမဲ့မှု ပြဿနာတွေကို ပထမဆုံး ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ရတာပါပဲ။ ဒါတောင် အဲဒီတုန်းက ဗီယက်နမ်မှာလို စစ်ဆိုတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။

သည်ကနေ စစ်တပ်ထဲဝင်တယ်ဆိုရာမှာ ကိုယ်သဘော ကိုယ်ဆန္ဒနဲ့ကိုယ် ဝင်ရတာမို့ လိုက်နာထိန်းသိမ်းရမယ့် သတ်မှတ်ထားတဲ့ စံနှုန်းတွေဟာ မြင့်မားလှပါတယ်။ ဟိုတုန်းက သည်လို မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်ဟာ ဥပဒေအရ စစ်မှု မထမ်းမနေရ အခြေအနေကနေ၊ ကိုယ်ဆန္ဒနဲ့ကိုယ် စစ်ထဲဝင်ရတဲ့အခြေအနေကို ပြောင်းနေတဲ့ စပ်ကူးမတ်ကူးကာလ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဗီယက်နမ်က ပြန်လာချိန်မှာ နိုင်ငံအနေနဲ့ စစ်တပ်ကို ကျောခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့စစ်သားတွေ အများအပြားဟာ အုပ်စု -

၉၀ ဝင်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စာသိပ်မရေးတတ်မဖတ်တတ်ဘဲ သင်္ချာလည်း သိပ်မကျွမ်းသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ထဲဝင်ကြသူတွေဟာ အပြင် အရပ်သားလောကမှာ ဘာမှ သိပ်သုံးစားလို့ မရတဲ့လူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းဖို့ လုံးဝ မသင့်တော်တဲ့ အုပ်စု ၅ ဝင်တွေထက် တစ်ဆင့်ပဲ မြင့်ပါတယ်။ သည်နေ့ စစ်တပ်မှာ အုပ်စု ၄ ဝင်တပ်သားတွေ ၄% လောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဟိုတုန်းကတော့ ၅၀% ခန့် ဖြစ်ပါတယ်။

သည်လို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လျော့ရိလျော့ရဲဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေကို “သေနတ် သမား” အဲမာဆင်က ပြောင်းလဲဖို့ သန္နိဋ္ဌာန် ချထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကို အာရုံ စူးစိုက်ပြီး စောက်ချလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ လူပျိုလူလွတ်ဖြစ်တဲ့ အဲမာဆင်အဖို့ စစ်တပ်ဟာ ဘဝပါပဲ။ Pro life လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ အမှတ် (၂) ခြေလျင်တပ်ကို အားသစ်လောင်း မယ့် အစီအစဉ်ကို စခဲ့ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်ဟာ ဘဝမှာ ရှုံးနိုင်သူတွေမဟုတ်ဘဲ အောင် နိုင်သူတွေဖြစ်အောင် စစ်သားတွေကို အခွင့်အလမ်းတွေ ပေးပါတယ်။

အခုလို ပြုပြင်မှုတွေ ပြုလုပ်ရာမှာ အဲမာဆင်ဟာ တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ပါ ဘူး။ သည်စစ်ကူးမတ်ကူးကာလမှာ စစ်မှုထမ်းဘဝကို ပိုမိုနှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်အောင်၊ မကောင်း တာတွေကိုပယ်ဖို့ စစ်တပ်အနေနဲ့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်တဲ့ နေရာမှန်သမျှမှာ သီတင်းတစ်ပတ်ကို အလုပ်ငါးရက်ပဲ ဆင်းရပါတော့တယ်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွေမှာ နားခွင့်ရပါတယ်။ စစ်တန်းလျားတွေကို ဆေးရုံက အဆောင်တွေနဲ့ မတူရအောင် ပြန်ပြီး ပြုပြင်ပါတယ်။ စစ်သားသုံးယောက်တိုင်းအတွက် သီးသန့် ရေချိုးခန်းနဲ့ အိမ်သာထား ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ပြုပြင်မှုတွေဟာ အဲဒီအချိန်က ကိုရီးယားကို ရောက်မလာ သေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တပ်သားတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ်ကို မြှင့်တင်ပေးဖို့ “သေနတ်သမား” က စိတ်ပိုင်း ဖြတ်ထားပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကိုရီးယားကို ရောက်နေတာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်ကျော်က ပြီးစီး သွားခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲကြောင့်ပါပဲ။ သည်စစ်ပွဲဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးနဲ့ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲတွေ ကြားမှာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည်စစ်ပွဲနှစ်ပွဲရဲ့ လောင်းရိပ်မိပြီး သူ့ကို မေ့ပျောက် လုနီးပါး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုရီးယားစစ်ပွဲမှာ ကျဆုံးခဲ့တဲ့ အမေရိကန် စစ်သား ဦးရေဟာ မနည်းပါဘူး။ စစ်ပွဲကာလ သုံးနှစ်အတွင်းမှာ အမေရိကန် ၅၄,၀၀၀ ကျဆုံး ခဲ့တာမို့ ဆယ်နှစ်တာကာလ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲနဲ့ နှိုင်းယှဉ်လိုက်ရင် အချိုး အဆအရ ကျဆုံးသူဦးရေ များပါတယ်။

သည်ကိုရီးယားစစ်ပွဲအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတာပါ။ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီး ပြီးဆုံးစဉ်က ကျွန်တော့်အသက် ရှစ်နှစ်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာမှ မည် မည်ရရ သတိမရတော့ပါဘူး။ ကိုရီးယားစစ်ပွဲ ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော့်အသက် ဆယ်သုံးနှစ် ကျော်ခဲ့ပါပြီ။ မြင်ကြားသမျှ စိတ်မှာစွဲတတ်တဲ့ အရွယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုရီးယား ကပြန်လာတဲ့ အမေရိကန်စစ်သားတွေက ရှေးကျတဲ့ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မှာ စစ်တိုက်ခဲ့ရ ကြောင်း၊ နွားလှည်းတွေ သုံးနေဆဲဖြစ်ပြီး နေရာတိုင်းမှာ နွားချေးနဲ့ ကိုရကြောင်း ပြန်ပြော

ခဲ့ပါတယ်။ သည်ကနေ့မှာတော့ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံဟာ သည်လိုမဟုတ်တော့ပါဘူး။ စီးပွားရေး အကြီးအကျယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်နေပြီး မော်တော်ကားက အစ ကွန်ပျူတာ မိုက်ခရိုချစ်ပ်စ်များအထိ ထုတ်လုပ်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကိုရီးယားကို ရောက်တဲ့အချိန်ကတော့ စီးပွားရေး စတင်ပြီး တိုးတက်စ ပြုနေချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုးလ် မြို့တော်မှာ မိုးမျှော် ရုံးအဆောက်အအုံတွေ စတင် ပေါ်လာနေပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေနဲ့ စည်ကားစ ပြုနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြို့ပြင်ကို ထွက်လိုက်ရင်တော့ သက်ငယ်မိုးတဲ့အိမ်တွေနဲ့ ရွာလေးတွေ၊ သီးနှံစိုက်ခင်းငယ်တွေ၊ စပါးကွင်းတွေနဲ့ နွားလှည်းတွေကို တွေ့နေရမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် တစ်နှစ်တာ အမှုထမ်းရမယ့် ကမ်ပိကေဆီ စခန်းကတော့ ဆိုးလ်မြို့တော်ကနေ တစ်နာရီလောက် ကားမောင်းသွားရပါတယ်။ စခန်းက အဆောက်အအုံတွေကတော့ သွပ်နဲ့လုပ်ထားတဲ့ လုံးလုံးရှည်ရှည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ပုံစံတွေဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုတွေပါနေတဲ့ စခန်းဖြစ်ပေမယ့်လည်း တကယ့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားနေတဲ့ နေရာတစ်ခုရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာဝန်းကျင် ရှိနေပါတယ်။ တောင်နဲ့ မြောက်ကိုရီးယား နှစ်နိုင်ငံကြား ကြားခံ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားတဲ့ နယ်မြေနဲ့ နှစ်ဆယ့်ငါးမိုင်လောက် ဝေးပါတယ်။ အမှတ် (၂) ခြေလျင်တပ်မရဲ့တာဝန်ကတော့ အမေရိကန်တို့ရဲ့ အသွေးတွေ၊ အသားတွေနဲ့ မြောက်ကိုရီးယားအန္တရာယ်က ကြားခံပေးဖို့ပါပဲ။

အကယ်၍ မြောက်ကိုရီးယားအနေနဲ့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့က တားဆီးပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြောက်ကိုရီးယားအန္တရာယ် မရှိတော့ဘူးဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ ထွက်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဆောက်အအုံတွေအတွက် မလိုအပ်ဘဲ အကုန်အကျမခံနိုင်ပါဘူး။ သွပ်နဲ့လုပ်ထားတဲ့ တန်းလျားတွေကလည်း နွေဆိုရင် မတရားပူပြီး ဆောင်းကျပြန်တော့လည်း ခိုက်ခိုက်တုန်အောင် အေးပါတယ်။ သည်တန်းလျားတွေကို ဒီဇယ်ဆီနဲ့ လည်ပတ်တဲ့ စက်တွေနဲ့ အပူပေးထားပါတယ်။ သည်စက်တွေဟာ လည်ပတ်ဖို့ ကာဗွီရေတာဗား သေးသေးလေးတစ်ခု လိုပါတယ်။ သည်ပစ္စည်းလေး မရှိတာကြောင့် တန်းလျားတော်တော်များများကို အပူဓါတ် မပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာ စခန်းရဲ့ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းနိုင်မှု အခြေအနေကို ပြသနေပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ထောက်ပံ့စာရေးအနေနဲ့ သည်ပစ္စည်းလေးကို မှာတဲ့အခါမှာတော့ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတပ်က “မရှိဘူး၊ ကုန်နေတယ်” လို့ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပစ္စည်းသိုလှောင်ရုံးကို လိုက်သွားပြီး သောင်းကျန်းပြလိုက်မှပဲ ရှာတွေ့ပါတော့တယ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အသုံးပြုတဲ့ ဓါတ်ငွေ့ဘူးတွေ ဘေးမှာ ရှာတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ အပူဓါတ်ပေးဖို့ အခုလောလောဆယ်လိုနေတဲ့ ဗားလေးတွေကို မရှာဖွေနိုင်ခဲ့တဲ့ ထောက်ပံ့ကလူတွေဟာ သက်တမ်း နှစ် ၆၀ ရှိပြီးဖြစ်တဲ့ သည်ဘူးတွေကိုတော့ ပစ်ရမှာကြောက်လို့ဆိုပြီး သိမ်းထားပါတယ်။ သည်လို ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေမျိုးကို အဲဒါဆင်အနေနဲ့ ပြောင်းလဲပစ်ချင်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်ကလည်း သဘောကျပါတယ်။

စနေ တစ်နေ့လယ်ခင်းမှာတော့ စီ တပ်ခွဲမှူးက သူ့တပ်ခွဲကို အမြန်ဆုံးလာဖို့ ကျွန်တော့်ကို အကြောင်းကြားလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဒါကြောင့် ကမန်းကတန်းထလိုက်သွားပါတယ်။ ‘စီ’ တပ်ခွဲ အပန်းဖြေစခန်းနားက လမ်းဆုံရောက်တော့ လူတွေ စုဝေးနေတာကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုတွေ့တော့ အားလုံး လမ်းဖယ်ပေးကြပါတယ်။ လူအုပ်အလယ်မှာ ဘီလီယက်တံကို ယမ်းနေတဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်။ အရက်မူးနေတာလား၊ ဆေးကြောင်လေတာလား တစ်ခုခုပါပဲ။ မျက်လုံးတွေ ရဲရဲတောက်နေပြီး မျက်နှာကလည်း ရှုံ့မဲ့နေပါတယ်။ “တစ်ယောက်ယောက်တော့ သေဖို့ပြင်” လို့ အော်ပြောနေပါတယ်။ “တစ်ယောက်ယောက် သေဖို့သာပြင်၊ ငါ့ဘော်ဒါကို အချုပ်ထဲထည့်တယ်၊ ငါ့ကို ထည့်ရဲထည့်ကြည့်။ တစ်ယောက်ယောက် အရင်သေစေရမယ်” လို့ ဟစ်အော်ပြောနေပါတယ်။

တပ်ခွဲမှူး ဒုဗိုလ်လေးက “ကျွန်တော် တပ်ရဲတွေခေါ်ပြီး ဗိုလ်မှူးကြီး၊ သူတို့ လာနေပါပြီ” လို့ ကျွန်တော့်ကို သတင်းပို့ပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်ပြီး အော်ဟစ်ရမ်းကားနေတဲ့ စစ်သားစီ စလျှောက်သွားပါတယ်။ ဘီလီယက်တံ တစ်တံစာလောက်အကွာ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ “မင်း ဘာလုပ်မလို့လဲ ရဲဘော်၊ ငါ့ကို ရိုက်မလို့လား” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

“တစ်ယောက်ယောက် သေဖို့ပြင်” လို့ သူက ထပ်ပြောလိုက်ပါတယ်။

“အတံကို ချထားလိုက်စမ်းပါကွာ” လို့ ကျွန်တော် ညင်သာစွာ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“မချနိုင်ဘူး”

“ငါ့ဘယ်သူလဲ၊ မင်းသိလား”

“သိပါတယ်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ပါဝဲလ်ပါ”

“မင်း တစ်ယောက်ယောက်ကို အန္တရာယ်မပြုခင် သည်အတံကို ချထားလိုက်ပါ။ မင်းကို တစ်ယောက်ယောက်က အန္တရာယ် မပြုခင် ချထားလိုက်စမ်းပါကွာ” လို့ သူ့အနားကို တိုးရင်း ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။ “ငါပြောတဲ့အတိုင်း မလုပ်ရင် သည်မှာ ရှိတဲ့လူတွေအားလုံး မင်းကို တီးကြလိမ့်မယ်။ သူတို့အတီးခံရပြီးရင် မင်းကို အချုပ်ထဲမှာ တစ်နှစ်ချုပ်ထားမယ်။ ဒါဆို ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိမလဲ။ သည်တော့ အတံကို ချထားလိုက်။ ပြီးတော့ ငါတို့ စကားပြောကြရအောင်” လို့ သူ့ကိုချော့တစ်လှည့် ချောက်တစ်လှည့် ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဘီလီယက်တံကို သူ ချလိုက်ပါတယ်။ “ဘယ်သူမှ နားမလည်ဘူး။ ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်ဘူး” လို့ တစ်တွတ်တွတ်ပြောပြီး ငိုပါတော့တယ်။ စောစောက လူသတ်တော့မယ် တကဲကဲဖြစ်နေတဲ့သူဟာ အခုတော့ ခေါင်းရှုပ်နေပြီး စိတ်ထိခိုက်နေတဲ့ ကလေးငယ် အသွင် ရုတ်တရက် ပြောင်းသွားပါပြီ။

သူ့ကို သီတင်းနှစ်ပတ်လောက် ကျွန်တော်တို့ ချုပ်ထားလိုက်ပါတယ်။ သည်
နောက်မှာတော့ မကြာခဏ သူ့ကို စခန်းမှာ ကျွန်တော်ဆုံပါတယ်။ ဆုံတိုင်း ကျွန်တော်
ကို မြန်မြန်ကြီး အလေးပြုပြီး “ဗိုလ်မှူး နေကောင်းသလားခင်ဗျာ” လို့ မေးပါတယ်။
ပြီးတော့ သူ့ရဲ့အပေါင်းအသင်းတွေကို ပြုံးပြပြီး “အဲဒါ ငါ့အစ်ကိုကြီး ပါဝဲလ်ကွ” လို့
ပြောပြတယ်။ ကိုရီးယားမှာ အမှုထမ်းနေစဉ် အဲဒီအချိန်ကစပြီး လူမည်းစစ်သားတွေ
ကြားမှာ “အစ်ကိုကြီးပါဝဲလ်” လို့ ကျွန်တော် နာမည်တွင်ခဲ့ပါတယ်။

တပ်တွင်းမှာ အသားအရောင်ခွဲခြားမှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းတဲ့ သေနတ်သမားရဲ့
အနှစ်သက်ဆုံး နည်းလမ်းတစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ ၁၉၇၀ ခုနှစ်က ရိုက်ကူးခဲ့တဲ့
“ဘရိုင်းရင်းရဲ့သီချင်း” (Brain's Song) ဆိုတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားကို ပြသတာပါပဲ။ ဇာတ်လမ်းက
တော့ လူမည်း ကြေးစားဘော်လုံးသမား ဂေးလ် ဆေးယားနဲ့ သူ့ရဲ့ ချီကာဂိုဝက်ဝံများ
(Chicago Bears) ဘောလုံးအသင်းက ကစားဖော်ကစားဖက် လူဖြူ ဘရိုင်းရင်း ပီကိုလို
တို့ရဲ့ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု အကြောင်းပါပဲ။ သည်ရုပ်ရှင်ကို တပ်တွင်းရုပ်ရှင်ရုံမှာ ပြပြီးတဲ့
အခါ ရုပ်ရှင်ကားနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးကြရပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းစစချင်းပြီး သည်ဇာတ်
ကောင်နှစ်ယောက် ရင်းနှီးမှုအခြေအနေ ဘယ်လိုရှိသလဲ။ သူတို့ကို ဘာက ခွဲခြားထား
သလဲ။ ဘာကြောင့် သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ နှစ်နှစ်ကာကာ ခင်မင်ရင်းနှီးသွားကြတာလဲ။
သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ ဇာတ်လမ်းက တပ်တွင်းရဲဘော်တွေကို ဘာသင်ခန်းစာပေးသလဲ
စသဖြင့် ဆွေးနွေးကြရပါတယ်။ ထိရောက်မှုလည်း ရှိပါတယ်။ “သေနတ်သမား”ဟာ
သည်ရုပ်ရှင်ကို ကြိုက်လွန်းလို့ ခဏခဏ ပြခိုင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အနည်းဆုံး
အကြိမ်ခြောက်ခါလောက် ကြည့်ပြီးပြီဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နေ့မှာတော့ ပင်တဂွန်ရဲ့ တူညီသောအခွင့်အရေးအစီအစဉ်ရဲ့ အကြီးအကဲ
ဖြစ်သူ အိပ်ချ်မင်တင် ဖရန်စစ် ကမ်ဖ်ကေဆီကိုလာမယ်လို့ အကြောင်းကြားစာ ရပါ
တယ်။ သေနတ်သမား အရမ်းပျော်သွားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ဘော်တွေရဲ့ ဘရိုင်းရင်းရဲ့သီချင်း
ရုပ်ရှင်ကိုကြည့်ပြီး ဆွေးနွေးကြတာကို ဖရန်စစ်ကို ပြချင်ပါတယ်။ သည်တာဝန်ကို ယူရ
မှာကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တပ်ရင်း တပ်မဟာဖြစ်ပါတယ်။ ပြဿနာပါပဲ။ ကျွန်တော်
ရဲဘော်အများစုဟာ ကွင်းဆင်းလေ့ကျင့်နေကြပါတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော် အကြံ
ထုတ်ရပါတော့တယ်။ အဖြေရပါပြီ။ သည်ရုပ်ရှင်ကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကလပ်မှာရှိတဲ့
ရဲဘော်လေးဆယ်လောက်ကို ပြမယ်။ ပြီးတော့ “သေနတ်သမား”ရော၊ ဖရန်စစ်ပါ သူတို့
ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆွေးနွေးနေကြတာကို လေ့လာနိုင်ကြမယ်ပေါ့။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှစ်ဦး
အနေနဲ့ ရုပ်ရှင်ပြီးဆုံးကာနီး ဆယ်မိနစ်အလိုမှာ ရောက်လာဖို့ ကျွန်တော် အချိန်ကိုက်
ထားပါတယ်။ ရုပ်ရှင်စပြုခါစ အချိန်မှာတော့ အဲမာဆင်ရဲ့ ဦးစီးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး ပေါလ်
ဖရိုမ်းက ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်တပ်မဟာ တစ်ခုလုံး သည်ရုပ်ရှင် ကြည့်ရမယ်
လို့ အဲမာဆင်က အမိန့်ပေးလိုက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ကျွန်တော်

ရှင်းပြပါတယ်။ ဖရိမ်းက လက်မခံပါဘူး။ “သေနတ်သမား”က ရုပ်ရှင်ရုံပြည်နေတာ မြင်လိုကြောင်း၊ မိနစ်နှစ်ဆယ်အတွင်း ရောက်လာမှာဖြစ်ကြောင်း ပြန်ပြောပါတယ်။

သည်တော့ ကျွန်တော် ဘာမှ စောဒက တက်မနေနိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပြလက်စ ရုပ်ရှင်ကို ရပ်၊ ပြီးတော့ ရုပ်ရှင်ပြစက်ဆရာတွေကို ရုပ်ရှင်ရုံကို အဆင်သင့် လုပ်ခိုင်းထားရပါတယ်။ ပိတ်ထားရင် မီးသတ်ဌာနက ပုဆိန်ကိုယူပြီး သော့ကိုဖျက်လို့ တောင် ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တပ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ လူတွေအားလုံး အိပ်နေတာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုးနေတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မူးနေတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မမူးဘူးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အားလုံးကို သိမ်း ကျုံးပြီး ရုပ်ရှင်ရုံထဲခေါ်ခဲ့ဖို့ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒါအပြင် အဓိက လမ်းမကြီးပေါ်မှာ တပ်ကြပ်ကြီးနှစ်ယောက်ကို တာဝန်ချထားပြီး ဘယ်တပ်ရင်းကပဲဖြစ်ဖြစ် ရုပ်ရှင်ရုံကို ပို့ပေးဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ တပ်ရဲနှစ်ယောက်ခေါ်လာတဲ့ လက်ထိပ်ခတ်ထားတဲ့ ရဲဘော် တစ်ဦးကို သူတို့တွေ့ကြပါတယ်။ သည်လူတွေလည်း ရုပ်ရှင်ရုံကို ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒါဆင်နဲ့ ဖရန်စစ် ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာတော့ ဘာဖြစ်နေပါလိမ့်ဆိုပြီး အူကြောင် ကြောင် ဖြစ်နေတဲ့လူတွေနဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံ ပြည်နေပါပြီ။ ပရိသတ်တွေကြားမှာ ကျွန်တော် လူတွေကိုချထားဖို့ အချိန်ရတယ်ဆိုရုံပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်ရှင်ပြီးတာနဲ့ ဒုဗိုလ်တစ် ယောက်က ထပြီး “ဇာစ်မြစ်မတူတဲ့ လူတွေအနေနဲ့ အပြန်အလှန် လေးစားမှု ရှိတယ် ဆိုတာ၊ ဘယ်လောက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိတယ်ဆိုတာ သည်ရုပ်ရှင်က ပြသပါတယ်” လို့ အစချီပြီး ထပြောပါတော့တယ်။ “သေနတ်သမား”ရဲ့ မျက်နှာက ပြုံးပြီးပြီးကြီး ဖြစ်နေပါတယ်။ သူနဲ့ ဖရန်စစ်တို့ ငါးမိနစ်လောက် ဆွေးနွေးတာကိုနားထောင်ပြီး ပြန်ထွက်သွားကြပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အားလုံးကို အခုလို လာရောက်အားပေးတဲ့ အတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ သွားလိုရာ သွားနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

သည်အဖြစ်အပျက်အားလုံးဟာ ကျွန်တော်အလွန်စက်ဆုပ်တဲ့ ဟန်ပြလုပ်ရပ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် လူလိမ်လူညာကြီးလို့ မြင်မိပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ရုံ အပြင်ဘက်မှ ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နဲ့ လုပ်နေတဲ့လူတွေကိုမြင်ရတော့ ကျွန်တော် ခေါင်း ငိုက်စိုက်ချပြီး လျှောက်လာခဲ့ပါတယ်။ တိုက်ခိုက်ရေး အထောက်အကူတပ်ခွဲက တပ်ကြပ် ကြီးဖြစ်သူက ကျွန်တော့်ဘေးရောက်လာပြီး “လဲကြတ်ကြီး မဟုတ်လား ဗိုလ်မှူးကြီး” လို့ မေးပါတယ်။

“လုံးဝ အဓိပ္ပာယ် မရှိဘူး။ ရဲဘော်တွေ သည်လို အဓိပ္ပာယ်မဲ့တဲ့အလုပ်မျိုးလုပ်တာ ကို ငါမကြည့်ချင်ဘူး။ ငါကြောင့် ဒါမျိုးတွေကိုလည်း မလုပ်စေချင်ဘူး” လို့ လွှတ်ခနဲ ပြောလိုက်မိပါတယ်။

တပ်ကြပ်ကြီးလုပ်သူက အတန်ကြာအောင် ဘာမှမပြောဘဲ တိတ်ဆိတ်နေပါ တယ်။ ပြီးတော့မှ “စိတ်အနာက်အယှက် မဖြစ်ပါနဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး။ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာကြောင့်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ မသိရပေမယ့် ဗိုလ်မှူးကြီးအနေနဲ့ သည်လို အဓိပ္ပာယ်မဲ့

တဲ့ အလုပ်မျိုး အကြောင်းမဲ့သက်သက် မလုပ်ခိုင်းဘူးဆိုတာ ရဲဘော်တွေအားလုံး သိကြပါတယ်။ သူတို့ ဗိုလ်မှူးကြီးကို ယုံကြည်ပါတယ်။ သည်အတွက်နဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးအပေါ် တစ်မျိုး မထင်ကြပါဘူး။ ဗိုလ်မှူးကြီးအတွက် ကျွန်တော်တို့ မီးစင်ကြည်ကဲ့တော့ပါ” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော် စစ်တပ်ထဲမှာ အမှုထမ်းစဉ်ကာလက ရဲခဲတဲ့ ဂုဏ်ပြုလွှာတွေ၊ ဆုတံဆိပ်တွေ၊ ရာထူးတက်တာတွေကို ကျွန်တော် စိတ်ဓါတ်အကြီးအကျယ် ကျနေတဲ့ အဲသည် အချိန်က ကျွန်တော်ကို အားပေးစကားပြောခဲ့တဲ့ တပ်ကြပ်ကြီးရဲ့ စကားတွေလောက် ကျွန်တော် တန်ဖိုးထားခဲ့ပါဘူး။

ဧပြီလရဲ့ ချမ်းအေးတဲ့ ညတစ်ည၊ နံနက် ၁ နာရီလောက်၊ ကျွန်တော့်တပ်ရင်း အနေနဲ့ လမ်းလျှောက်ချီတက်ခဲ့တာ လေးနာရီရှိပါပြီ။ တိတ်ဆိတ်နေတဲ့ညကို ချိုးဖောက်လိုက်တဲ့အသံတွေကတော့ တင်ပါးနဲ့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်တွေ အချက်ကျကျရှိက်သံ၊ ဖုန်လမ်းပေါ်မှာ သားရေဘွတ်ဖိနပ်တွေနင်းသံနဲ့ ရေဗွက်အိုင်တွေထဲ ခြေနင်းသံတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ နေ့အချိန်မှာအိပ်ပြီး ညအချိန်မှာ လေ့ကျင့်ရတဲ့ ပြောင်းပြန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့တာ သိတင်းတစ်ပတ် ရှိပါပြီ။ မြောက်ကိုရီးယားတွေအနေနဲ့ နံနက် ၉ နာရီကနေ ညနေ ၅ နာရီအထိ အချိန်မှန်မှန် တိုက်ခိုက်ကြမှာမဟုတ်ဘူးဆိုပြီး သေနတ်သမားက သည်စနစ်ကို ကျွန်တော်တို့ကို ကျင့်သုံးခိုင်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သူပြောတာလည်း မှန်ပါတယ်။ စစ်ဆိုတာ ရုံးချိန်လို ပုံမှန်အချိန်နဲ့ တိုက်ခိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဆုံးမှာ ကျွန်တော်တို့ ဦးတည်ချက်ကို ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ လေ့ကျင့်ရေး ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မောဟိုက်နေတဲ့ စစ်သားတွေဟာ မြေကြီးပေါ် ပုံလှဲလိုက်ပြီး စခန်းကိုပြန်ဖို့ ကားတွေကို စောင့်နေပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စခန်းကို ပိုပြန်ချင်နေပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ အိမ်ကို ခွင့်နဲ့ ပြန်ရမှာမို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်ထိုင်နားနေစဉ်မှာ ကျွန်တော့်အရာရှိတစ်ဦးက စခန်းကိုပြန်ဖို့ဖို့ ကျွန်တော်တို့မှာ ဆီမလုံလောက်ကြောင်း သတင်းပို့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျန်တဲ့ ကီလိုမီတာ ၃၀ လောက်ကို လမ်းလျှောက်ရပါတော့မယ်။ ရဲဘော်တွေလည်း ပင်ပန်းလွန်းလို့ ငြီးတောင်မငြီးနိုင်တော့ဘဲ နားနေရာက လူးလဲထလိုက်ကြပါတယ်။ ညအခါမှာ ခွေးအူသံကလွဲပြီး တိတ်ဆိတ်နေတဲ့ ကိုရီးယားရွာလေးတစ်ရွာကို ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်လျှောက်နေတုန်း ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်ဆင်ရေးအရာရှိ ဗိုလ်ကြီး ဟယ်ရီ ဒဗလျူ စတစ်ပမိုဟာ က ကျွန်တော်နဲ့ စကားပြောဖို့ ရှေ့ဆုံးကနေ နောက်ချန်နေခဲ့ပါတယ်။ မောပန်းနေပေမယ့် သူဟာ စိတ်လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ “ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ ၁၂ မိုင်ကျော်ကျော်လေးပဲ သွားဖို့ ကျန်ပါတော့တယ်။ တပ်ရင်းကို အမြန်သုတ်ခိုင်းလိုက်ရင် သုံးနာရီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စခန်းကို ပြန်ရောက်နိုင်တယ်။ ဒါဆို EIB လည်း ရနိုင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သိတင်းပတ် သုံးပတ်အတွင်းမှာ ကျွန်တော့်တပ်ရင်းကို ကျွန်တော် ပင်ပင်ပန်းပန်း လေ့ကျင့်ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်လူတွေအထဲက ဖြစ်နိုင်သလောက် EIB ရအောင် ကျွန်တော်ကြိုး

ပမ်းခဲ့ပါတယ်။ EIB ရဲ့အရှည်က ကျွမ်းကျင်တဲ့ ခြေလျင်တပ်သားတံဆိပ် (Expert Infantryman's Badge) ဖြစ်ပါတယ်။ ကာယကြံ့ခိုင်မှု၊ မြေပုံဖတ် ကျွမ်းကျင်မှု၊ လမ်းကြောင်းရှာကျွမ်းကျင်မှု စတဲ့စစ်ဆေးမှုတွေနဲ့ တခြားစစ်ဆေးမှုတွေကို အောင်ခဲ့ကြပြီးပါပြီ။ နောက်ဆုံးကျန်တာကတော့ သုံးနာရီအတွင်း ၁၂ မိုင်ခရီးရှည် လျှောက်ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေတဲ့ ရဲဘော်တွေကို နောက်ပြန်ကြည့်ပြီး စတစ်ပံကို “မင်းရှုနေသလား” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သူက အလျော့မပေးပါဘူး။ “နောက်ဆုံးနှစ်မိုင်လောက်အထိ မြေပြန့်ပဲ ဗိုလ်မှူးကြီး။ သည်ရဲဘော်တွေကို ကျွန်တော်သိပါတယ်။ သူတို့လုပ်နိုင်ပါတယ်” လို့ ပြန်ဖြေပါတယ်။

စစ်တပ်မှာ ကျွန်တော်နားလည်ခဲ့တာ တစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ စိတ်အားထက်သန်မှုကို မဖျက်ဆီးပစ်နဲ့ ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ရဲဘော်တွေကို သွက်သွက်လေးလျှောက်ဖို့ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ရထားတစ်စီး တဖြည်းဖြည်း အရှိန်ရလာသလို ကျွန်တော့်လူတွေဟာလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ခြေသွက်လာပါတယ်။ နောက်နှစ်နာရီခန့်မှာတော့ ချမ်းအေးနေတဲ့ ညအချိန်မှာ မျက်နှာပေါ်က ချွေးတွေ စီးကျလာပါတယ်။ အင်္ကျီကြယ်သီးတွေ ဖြတ်ကုန်ကြပါတယ်။ ရာနဲ့ချီများတဲ့ လူတွေရဲ့ ဟောဟောဟဲဟဲနဲ့ အသံတွေဟာ ထူးထူးခြားခြား လေတစ်မျိုးတိုက်နေသလိုပါပဲ။ ကမ့်ဖ်ကေဆီဆီ ဦးတည်တဲ့ နောက်ဆုံး မတ်စောက်တဲ့တောင်ကို ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်လိုက်ပါတယ်။ မောဟိုက်နေပြီးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ရဲဘော်တွေ သည်တောင်ကို ဘယ်လိုလုပ် ကျော်နိုင်ပါ့မလဲ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်တောင် ခဏခဏနားပြီး လေကို တဝကြီး ရှူနေရပါတယ်။

မကြာပါဘူး။ ရှေ့မှာ မြူးမြူးကြွကြွ သံပြိုင်အော်ဟစ်သံတချို့ ကြားရပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်း အသံတွေပိုများလာပြီး တောင်ကြီးတစ်ခုလုံး တပ်ရင်းရဲ့ သီချင်းသံနဲ့ ဟိန်းသွားပါတော့တယ်။ စခန်းဂိတ်ဝကို ဝင်တဲ့အခါမှာတော့ တပ်ကြပ်တွေဟာ ရဲဘော်တွေကို စနစ်တကျလျှောက်ဖို့ အမိန့်တွေပေးနေပါတယ်။ ကတ္တရာလမ်းပေါ်ရောက်ပြီး စစ်ရေးပြ ချီတက် အနေအထားနဲ့ တပ်မဌာနချုပ်ကို ဖြတ်သွားတဲ့ အခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကျယ်လောင်တဲ့အသံတွေကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဲမာဆင် နိုးသွားပါတယ်။ ပြုံးဖြဲပြီး “သေနတ်သမား”ဟာ သူ့အဆောင်ထဲက ထွက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖို့ မှာတော့ အဲဒီညဟာ ကျွန်တော့်တစ်သက် မမေ့နိုင်တဲ့ ညတစ်ညပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တပ်ရင်းတစ်ရင်းထဲကရလိုက်တဲ့ ကျွမ်းကျင်တဲ့ ခြေလျင်တပ်သားတံဆိပ်ဟာ အိမ်နီးချင်း ခြေလျင်တပ်မက တပ်ရင်းသုံးရင်းကရတဲ့ တံဆိပ်ထက် ပိုများပါတယ်။

နောက်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော် အိမ်ကို ခွင့်နဲ့ ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာတော့ မိသားစုတစ်ခုကို ထားရစ်ခဲ့ပြီး နောက်မိသားစုတစ်ခုဆီ သွားရသလို ခံစားရပါတယ်။

တမနက် တပ်မမှူးတွေ အစည်းအဝေးမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဲမာဆင်က “သည်တပ်မှာ ရှိတဲ့လူတိုင်း အထက်တန်းအောင်ရမယ်” လို့ ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့

ရဲဘော်တွေ တစ်ဝက်လောက်ဟာ ကျောင်းမနေဘဲ ထွက်ခဲ့သူတွေဖြစ်ပါတယ်။ အတော်များများဟာ အရပ်သားဘဝမှာ ဘာကိုမှ အောင်အောင်မြင်မြင် မလုပ်ခဲ့ကြပါဘူး။ စစ်ထဲဝင်တာကလွဲပြီး ဘာတစ်ခုကိုမှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် သူတို့ဘဝမှာ မလုပ်ခဲ့ဖူးကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆရာတွေရှာ၊ အတန်းတွေပေးပြီး ရဲဘော်တွေကို ဂျီအီးဒီလို အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ အထွေထွေ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်အတွက် ပြင်ဆင်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဆရာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ရှာရပါတော့တယ်။ တချို့စစ်သားတွေ ကိုရီးယားကို သူတို့စရိတ်နဲ့သူတို့ ခေါ်ခဲ့ကြတဲ့ အမေရိကန်ဇနီးသည်တွေကို ငှားပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသား အရပ်သားတွေကိုလည်း ငှားပြီး အရည်အချင်းပြည့်မီတဲ့ အရာရှိ အရာခံတွေကိုလည်း စာသင်ပေးဖို့ တာဝန်ပေးပါတယ်။ အတန်းတွေကို စစ်တန်းလျားတွေနဲ့ အပန်းဖြေစခန်း၊ ထောက်ပို့ခန်းမှာ ဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။ ညနေ သုံးနာရီ ကွင်းဆင်း လေ့ကျင့်ပြီးတဲ့အချိန်ကစပြီး ညစာစားတဲ့အချိန်အထိ သူတို့ဟာ အင်္ဂလိပ်စာ၊ သင်္ချာ၊ သိပ္ပံနဲ့ သမိုင်းဘာသာရပ်တွေကို သင်ကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အရည်အချင်း ပြည့်မီတဲ့ ရဲဘော် ဘယ်နှစ်ယောက် ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်မှာ စာရင်းသွင်းပြီးပြီလဲ လို့ မေးတဲ့အခါမှာ ၈၅% လို့ သတင်းပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ သည်တော့ သူက ကျန်တဲ့ ၁၅% ဘယ်ရောက်နေသလဲလို့ မေးပါတယ်။ အမေရိကန်စစ်တပ်ထဲကိုဝင်တာဟာ သည်လူငယ်တွေ အနေနဲ့ စစ်တပ်နဲ့ စာချုပ်ချုပ်လိုက်တာပဲလို့ “သေနတ်သမား”က မြင်ပါတယ်။ သူတို့ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်အောင်၊ အရပ်ဘက်ကို ပြန်သွားတဲ့အခါ တစ်ခုခု အသုံးဝင်တာ ပါသွားအောင် စစ်တပ်က လုပ်ပေးရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပညာမတတ်ဘဲ သူတို့စစ်တပ်က ထွက်သွားခဲ့ရင် အောက်ဆုံးအဆင့်ကို ပြန်ရောက်သွား ကြမှာဖြစ်လို့ဆိုပါတယ်။

“သေနတ်သမား” အနေနဲ့ သူ့ရဲဘော်တွေ ကိုယ်ကာယကျွန်းမာပြီး အသိပညာ ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်နေချိန်မှာ သူ့တပ်မအနေနဲ့ နှစ်စဉ် အထွေထွေ စစ်ဆေးရေးမှာ ကျလုနီးပါး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပစ္စည်းကိရိယာ ထိန်းသိမ်းရေးမှာ မအောင်ခဲ့ပါဘူး။ အမှတ် (၂) တပ်မရဲ့ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ်ကို ဆန်းစစ်ပြီး စစ်ဆေးရေးမှူးချုပ်က ဘာ အစီအစဉ်မှ မရှိဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါကို အဲမာဆင် ၈၇ မစိုက်ပါဘူး။ စက်ပစ္စည်းတွေ ထိန်းသိမ်းဖို့ထက် သူ့လူတွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အူ ပို စိတ်ဝင်စားပါတယ်။

နွေနေ့တစ်နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မဌာနချုပ်ကို အသွားမှာ ဌာနချုပ်ရုံး အဆောက်အအုံထဲက ကျွန်တော့်တပ်ရင်းက တစ်သားတစ်စု ထွက်လာတာကို တွေ့လိုက်ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကို အလေးပြုပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း စပ်စုပြီး “ဘာကိစ္စ ရှိလို့လဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ “တစ်လတာအတွင်း စစ်သားကောင်းဆု”အတွက် လူတွေ စစ်ဆေးမှု လာခံတဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ “ဘယ်နှယ့်နေသလဲ”လို့ ကျွန်တော်က

မေးတော့ စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်နေတဲ့ မျက်နှာထားနဲ့ “မအောင်ဘူး” လို့ ဖြေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က “အပြိုင်အဆိုင်များတာကိုး၊ နောက်တစ်ခါပေါ့” လို့ အားပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်တော့ သူက “ပြင်ဆင်ဖို့ အချိန်ရရင် ကျွန်တော် သည်ထက် ပိုကောင်းအောင် ဖြေနိုင်ခဲ့မှာ” လို့ ပြောပါတယ်။ သူ့ရဲ့ သည်စကားတွေဟာ ကျွန်တော့် အာရုံကို ဖမ်းစားလိုက်ပါတယ်။ အခုလို စစ်ဆေးခံရဖို့ ဘယ်တုန်းက သိခဲ့သလဲလို့ မေးလိုက်တော့ “သည်နေ့ မနက်ကမှ” လို့ သူက ဖြေပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒေါသထွက်သွားမိပါတယ်။ ကျွန်တော့်တပ်ရင်း အနေနဲ့ သည်ဆုကို မရခဲ့တာကြောင့်ထက် ပေါ့ပေါ့ဆဆလုပ်ခဲ့လို့ နိုင်ခြေရှိတဲ့သည်လူငယ်ဟာ အရှုံးနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရလို့ပါပဲ။ အသိအမှတ်ပြုခံရမယ့်အစား သူဟာ အပယ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ကျောကို တစ်ချက်ပုတ်လိုက်ပြီး ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့အတွက် ကျွန်တော် ဂုဏ်ယူမိကြောင်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

တပ်မမှာ ကိစ္စတွေ ပြီးတဲ့အခါ ကျွန်တော်ရုံးကို ပြန်သွားပြီး အရာခံဗိုလ် ပက်တီဂယူးကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ “တစ်လတာအတွင်း စစ်သားကောင်းဆု”အတွက် လူဘယ်လိုရွေးသလဲဆိုတာကို မေးခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ မရှိဘဲ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လုပ်နေကြောင်း သိလိုက်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က “တိုက်ပွဲဝင်ရင် ပြင်ဆင်ပြီး ဝင်ရမယ်။ ဘယ် အမေရိကန်စစ်သားကိုမှ မပြင်ဆင်ဘဲ ငါတို့တိုက်ပွဲ မဝင်ခိုင်းဘူး။ သည်လို ကိစ္စမျိုးမှာလည်း အလားတူပဲ။ အဆင်သင့် မဖြစ်သေးတဲ့ ချာတိတ်တစ်ယောက်ကို သည်ပြိုင်ပွဲဝင်ခိုင်းတာ ဒါနောက်ဆုံးဖြစ်ပါစေ” လို့ ကြိမ်းမောင်းလိုက်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ တပ်ကြပ်တွေကို စုစည်းပြီး လတိုင်းတပ်ရင်းက အကောင်းဆုံးစစ်သားကို ရွေးချယ်နိုင်မယ့် စနစ်တစ်ခုကို စဉ်းစားခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ပြိုင်ပွဲမဝင်ခင် ပြင်ဆင်ဖို့ အချိန်လည်း လုံလုံလောက်လောက်ထားဖို့ အမိန့် ပေးလိုက်ပါတယ်။ “တစ်လအတွင်း စစ်သားကောင်းဆု” ကို နောက်တစ်လကစပြီး ငါးကြိမ်ဆက်တိုက် ကျွန်တော်တို့ ရခဲ့ပါတယ်။

အကြီးအကျယ်ကိစ္စတွေမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ချင်ရင် အသေးအဖွဲ့ကိစ္စလေးတွေမှာပါ အလေ့အကျင့် လုပ်ပေးရပါတယ်။ အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်ဆိုတာ ချွင်းချက် အခြေအနေတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေရမယ့် အခြေအနေဖြစ်ပါတယ်။

ဆောင်ရွက်သမျှမှာ အောင်မြင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ယုံကြည်ချက်ဟာ သည် “တစ်လအတွင်း စစ်သားကောင်းဆု” လိုမျိုး ကိစ္စအသေးအဖွဲ့တွေက ပုံဖော်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သည်ယုံကြည်ချက်ကို ကျွန်တော် စစ်မှုထမ်းသက်တစ်လျှောက်လုံး ထားရှိခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကူဝိတ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုမာလီးယားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘော်စနီးယားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပနားမားပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်အရာကိုဝင်ဝင် ပြတ်သားတဲ့ဦးတည်ချက်နဲ့ အနိုင်ရရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်နဲ့ ဝင်ပါ။ ဒါမှမဟုတ်ရင် မဝင်ပါနဲ့။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဲမာဆင်အောက်မှာ ဗိုလ်မှူးရာထူးနဲ့ အထက် အရာရှိတွေဟာ ဆုတံဆိပ်တွေ မရကြပါဘူး။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ဝသီအတိုင်း တုံးတိတ်ပဲ သူရှင်းပြပါတယ်။ “အရာရှိကြီးတွေကို ဆုတံဆိပ်ပေးတာ ကျွန်တော် အယုံအကြည်မရှိဘူး။ စစ်မြေပြင်မှာ

တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ အရာရှိရဲ့တာဝန်က စွမ်းဆောင်ပြပို့ပဲ။ ကောင်းကောင်း စွမ်းဆောင်နိုင်ရင် ထူးချွန်တယ်ဆိုတဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် အစီရင်ခံစာကို ရမယ်။ ဒါပဲ ခင်ဗျားတို့လိုတယ်။ သည်တော့ တစ်ယောက်က အခြားတစ်ယောက်အတွက် အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ ဂုဏ်ပြုလွှာတွေကို အလကား အချိန်ကုန်ခံပြီး ရေးမနေနဲ့။ စာရေးတွေရဲ့အချိန်ကို မဖြုန်းနဲ့။”

အရာရှိငယ်တွေကတော့ ဆုတ်ဆိပ်တွေ ရမြဲရခဲ့ပါတယ်။ အရာရှိ မဟုတ်တဲ့သူ တွေလည်း သည်လိုပါပဲ။ တခြားရဲဘော်တွေလည်း ဆုတ်ဆိပ်တွေ ဖြိုင်ဖြိုင်ရကြပါတယ်။ အဲဒါဆင်ရဲ့ အမြင်မှာတော့ သည်လူတွေဟာ သူတို့တစ်သက်လုံး အသိအမှတ် လုံလုံ လောက်လောက် အပြုမခံရသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်တော့တစ်ခုခုမှာ အောင်နိုင်သူတွေ ဖြစ်အောင် သူ့အနေနဲ့ ပြုလုပ်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ အသစ်ရောက်လာတဲ့ အရာရှိတွေ အနေနဲ့ “သေနတ်သမား”ရဲ့ သဘောထားကို သိရတဲ့အခါမှာ ကြောင်သွားကြပါတယ်။ ဆုတ်ဆိပ်မပေးတဲ့ သူ့ရဲ့ပေါ်လစီဟာ အထူးသဖြင့် ဗီယက်နမ်မှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ပေါ် လစီနဲ့ တခြားစီ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သည်ပေါ်လစီရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုဟာ ထူးခြားလှပါတယ်။ ဆုတ်ဆိပ်မရတာကို ကြာတော့ အမှုမထားတော့ပါဘူး။ ဖောင်းပွနေတဲ့ ဂုဏ်ပြုလွှာတွေလည်း ပျောက်ကုန်ပါတယ်။ လုပ်စရာရှိတာကိုပဲ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ခဲ့ကြ ပါတယ်။ မကျေမနပ်ဖြစ်မှုတွေတချို့တော့ ဆက်ပြီး ရှိနေဆဲပါပဲ။ ရာထူးတိုးမြှင့်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့တွေအနေနဲ့ ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးရာမှာ ဆုတ်ဆိပ်တွေကို ထည့်စဉ်းစားမြဲ စဉ်းစားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗီယက်နမ်မှာ တလွဲပြုမှုတွေ တွေ့ခဲ့ရပြီး ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးဟာ တစ်နေရာရာမှာ စရမယ်လို့ ယုံကြည်တဲ့ ကျွန်တော်လိုလူမျိုးတစ်ယောက် အတွက်ကတော့ “သေနတ်သမား”ရဲ့ သတ္တိနဲ့ အမြော်အမြင်ရှိမှုကို ထောက်ခံခဲ့ပါတယ်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်မှာတော့ ကိုရီးယားမှာ ကျွန်တော်တာဝန် ထမ်း ဆောင်မှု ပြီးဆုံးခါနီးပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ အကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဲဒါဆင်သာ မရှိခဲ့ရင် ကျွန်တော် ဒုက္ခလှလှကြီး တွေ့ခဲ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စက်တင်ဘာလ ညနေခင်း တစ်ခုမှာ ကျွန်တော်တပ်ရင်းက အရာရှိရိပ်သာမှာ ကျွန်တော်အတွက် နှုတ်ဆက်ပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ချင်းတော့ အေးအေးဆေးဆေးပါပဲ။ ဖြစ်ချင်တော့ အမှတ် (၂) လေကြောင်းတပ်ရင်းက တပ်ရင်းမှူး ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ရောဘတ် နယူးတန်ဟာလည်း နှုတ်ဆက်ပွဲ ပြုလုပ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဖွဲ့ပေါင်းပြီး လေသူရဲတွေရဲ့ ခပ် ဗရတ်ကျကျ ကလပ်ကို သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ အရက်အနည်းအကျဉ်း သောက်ပြီးတဲ့ နောက် ပိုပြီး သိက္ခာရှိတဲ့ တပ်မ အရာရှိကလပ်ကို ဆက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်နောက်မှာ “ဝ” ကလပ်ထဲကို စွပ်ဝင်သွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကိုတော့ ကလပ်မန်နေ ဂျာ ဗိုလ်မှူး ရေမင် အိပ်ချ်ဝက်ဂနာရဲ့ အစီရင်ခံစာက အကောင်းဆုံး ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

“အဓိက ဘားခန်းမထဲကို ဝင်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ အရာရှိနှစ်ဦးဟာ ဓါတ်ပြားစက်ရဲ့ အပေါ်မှာထိုင်နေတာ တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ သူတို့ကို ကျွန်တော်က

ဆင်းဖို့ပြောတော့ ငြင်းဆန်ကြပါတယ်။ တပ်မရဲ့ ဂျီဝမ်းက အမှတ် (၂) လေကြောင်း တပ်ရင်းနဲ့ အမှတ် (၃) ခြေလျင်တပ်တို့ကြား ပြဿနာ ဖြစ်နိုင်စရာရှိကြောင်း ကျွန်တော် ကို အရိပ်အမြွက် ပြောပြပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အရာရှိ လေးငါးယောက်တို့ဟာ ဗိုလ်မှူးကြီးပါဝင်လို့ ဆွဲပြီး ဘားအပေါ်ကို ကျော်ပစ်ဖို့ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ သည်လို လုပ်တော့ ဝရန်းသုန်းကားဖြစ်ပြီး အားလုံး ထိုးလားကြိတ်လား ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။ သည် အထဲမှာ အရာရှိ ဆယ်ငါးယောက်၊ အယောက်နှစ်ဆယ်လောက် ပါပါတယ်။ အမည်မသိတဲ့ အရာရှိတစ်ဦးကို ဘားပေါ် ကျော်ပစ်လိုက်တာကြောင့် ပုလင်းတွေကွဲကုန်ပါတယ်။ သည် နောက်မှ ခြေလျင်တပ်နဲ့ လေကြောင်း တပ် ဘယ်သူသာတယ်ဆိုတာကို နှုတ်နဲ့ ပြိုင်ပွဲ ဆင်နွှဲကြပါတော့တယ်။ ဘားရဲ့ အစွန်းတစ်ဖက်မှာ အမျိုးသမီးတွေရှိတာမို့ သုံးတဲ့စကား လုံးတွေကလည်း သူတို့မကြားဝံ့မနာသာ ဖြစ်လာပါတယ်။ အရာရှိတစ်ဦးဟာ စားပွဲ တစ်လုံးကို မပြီး ပစ်ပေါက်လိုက်ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ တွေ့သမျှ ဖန်ခွက်တွေကို အသားလွတ် ရိုက်ခွဲပါတော့တယ်။ ဘားအဝင်ပေါက်က လွဲတံခါးကိုလည်း ဖျက်ဆီးပစ် လိုက်ပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီး နယူးတန်အနေနဲ့ ရုံးရင်းဆန်ခတ်မှုကို ဘယ်လိုမှ ထိန်းသိမ်းဖို့ မကြိုးစားပါဘူး။ ဗိုလ်မှူးကြီးပါဝင်က တော့ သူ့လူတွေကို သူနိုင်တဲ့ပုံပါပဲ။ သည်အဖြစ် အပျက်ကို အမှတ် (၂) လေကြောင်းတပ် ရင်းက စခဲ့တာလို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။”

နောက်တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေး အရာရှိက လက်ထောက် တပ်စခန်းမှူး ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ချမ်မလီ ဒဗလျူ ဝေါလ်ဒရော့ပ်ဆီက လောလောလတ် လတ် လက်နှိပ်စက်နဲ့ ရိုက်ထားတဲ့ စာတစ်စောင် ယူလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တပ်ရင်းနဲ့ အမှတ် (၂) လေကြောင်းတပ်ရင်းတို့အနေနဲ့ ကလပ်ကိုလျော်ကြေးအဖြစ် ဒေါ်လာ ၄၁၁.၄၀ ကို ၁၆:၀၀ နာရီ နောက်ဆုံးထားပေးဖို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်ခေါင်းဟာလည်း တဒုတ်ဒုတ်နဲ့ ကိုက်ခဲ့နေပါတယ်။ ကျွန်တော် နယူတန်ဆီ ဖုန်းဆက်ပြီး အခြေအနေကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ သူ့အသံကလည်း သုံးမွှေးတွေ ကြားက စကားပြောနေသလိုလိုပါပဲ။ “လျော်ကြေးပေးရမယ့်ငွေကို မျှမျှတတဖြစ်အောင် ကျွန်တော် လူတွေက ဒေါ်လာ ၁၀၀ ပေးပြီး ကျန်တာ ခင်ဗျားတို့ခံ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ထွေနေတော့ နယူးတန်လည်း စောဒက မတက်ပါဘူး။

ပုံမှန်ဆိုရင် မနက်စာကို ကျွန်တော် တပ်ရင်းစားသောက်ဆောင်မှာ ရဲဘော် တွေနဲ့အတူ ကျွန်တော်စားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနေ့မနက်မှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဲမာဆင်ရဲ့ စိတ်အခြေအနေသိရအောင် တပ်မ စားသောက်ဆောင်မှာ သွားစားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အရာရှိတွေ အတော်များများ ပွန်းပဲ့ပြီး နှုတ်ခမ်းတွေ ထူနေတာကို “သေနတ် သမား”ဟာ သတိပြုမိပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာတစ်ခွန်းမှ မပြောပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့မျက်နှာပေါ်က သဘောကျတဲ့အပြုလေးကို ကျွန်တော် ရိပ်ခနဲတွေ့လိုက်မိသလိုပါပဲ။

ပေးစရာရှိတဲ့လျော်ကြေးငွေ ပေးခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူကြီးမဆန်တဲ့ သည်လုပ်ရပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အဆုံးသတ်သွားပါတော့တယ်။

သည်ကနေ့စစ်တပ်မှာဆို သည်လောက်နဲ့ အေးအေးဆေးဆေးပြီးသွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုလို လုပ်ရပ်မျိုးကြောင့် စည်းကမ်းပျက်ကွက်မှုနဲ့ အရေးယူခံကြရမှာဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်အပါအဝင် ရာထူးက ဖြုတ်ချခြင်း ခံကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို သောင်းကျန်းခဲ့ကြတာကို သတင်းထောက်တစ်ယောက်ယောက်က သိသွားလို့ကတော့ သတင်းစာတွေမှာ ပါရင်ပါ။ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ပါရင်ပါပါပဲ။ အဲဒါကိုလည်း ထိခိုက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုရီးယားကို အဲဒီတုန်းက ဘယ်သူမှ စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ စစ်တပ်ထဲမှာ အမျိုးသမီးလည်း သိပ်မရှိသေးပါဘူး။ ကမ်းမကေဆီလို စခန်းမျိုးမှာဆိုလည်း မရှိသလောက်ပါဘဲ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တို့ သောင်းကျန်းခဲ့တာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငြီးငွေ့ပြီး အဖော်မဲ့နေတဲ့ အမျိုးသားတွေရဲ့ ဆိုးသွမ်းတဲ့ အပြုအမူတွေကို လက်တွေ့ကျကျတွေ့ပြီး စည်းမျဉ်းတွေကို အနည်းနဲ့အများ လိုသလို ဆွဲယူခဲ့ပြီး ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းခဲ့ကြပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အရာရာကို စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံပြီး အမှုထမ်းခဲ့မှုတွေကို ခဏတာ မိုက်မဲမှုတွေကြောင့် မပျက်စီးစေခဲ့ပါဘူး။

သေနတ်သမားဟာ ကျွန်တော့်ကို ကိုရီးယားမှာ ဆက်ပြီး တာဝန်ယူစေချင်ပါတယ်။ မျက်စိတမှိတ်လောက်အချိန်တော့ ကျွန်တော် သူ့ဆန္ဒကို လိုက်လျောခဲ့ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်မိသားစုရဲ့ဆွဲအားက သိပ်ကို ပြင်းပြနေပါပြီ။ ဒါ့အပြင် ကျွန်တော်သိပ်လိုချင်တဲ့ နောက်တာဝန်ကလည်း စောင့်နေပါတယ်။ ကိုရီးယားက တာဝန်ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် သိပ်ကို ကျေနပ်မိပါတယ်။ အရင်က ကျွန်တော့်ရဲ့ ရှေ့တန်းတာဝန်ယူမှု နှစ်ခုဟာ တပ်ခွဲအဆင့်မှာပဲရှိပြီး နှစ်ခုစလုံးဟာ လအနည်းငယ်ပဲ ကြာခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘာမှ သိပ်မရလိုက်သလိုပါဘဲ။ သည်နောက် ဆယ်တစ်နှစ်အချိန်အတွင်းမှာ တခြားအကျိုးရှိရှိ တာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပေမယ့် စိတ်ထဲမှာတော့ သိပ်နှစ်ထောင်းအားရ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်အဖြစ်ချင်ဆုံးက ခြေလျင်တပ်တစ်တပ်က တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက်လို့ အရင်က ဘယ်လိုပဲပြောခဲ့ပြောခဲ့ ကိုရီးယားတာဝန် ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက်ဆိုတာ ရိုးတွင်းခြင်ဆီထဲက သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် သံသယရှိခဲ့သမျှ အားလုံး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါပြီ။ ကိုရီးယားမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ပတ်သက်ပြီး “သေနတ်သမား”ဟာ ကျွန်တော့်ကို အစီရင်ခံစာ ကောင်းကောင်း ရေးပေးလိုက်ပါတယ်။

ကိုရီးယားက ကျွန်တော်မပြန်ခင် အယ်လ်မာရေးခဲ့တဲ့ စာတွေအားလုံးကို ကျွန်တော် စုချည်ပြီး သိမ်းလိုက်ပါတယ်။ သည်အထဲက စာတစ်စောင်ကို ရရှိခဲ့စဉ်တုန်းက

စိတ်ထဲ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ သည်စာကို နောက်ပိုင်းပြန်ဖတ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာတော့ အံ့သြမိပါတယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့က အယ်လ်မာက “ကျွန်မတို့ ထူးထူးခြားခြား တစ်ခုဖြစ်တော့မယ်လို့ ကျွန်မ ခံစားမိတယ်။ ဒေးလ်စီးတီး မှာပဲနေပြီး ရှင်လည်း ပင်တဂွန်မှာပဲ တာဝန်ဆက်ထမ်းဆောင်ရမယ်လို့ ကျွန်မ မခံစား မိဘူး။ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာကိုတော့ မသိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် စိတ်လှုပ်ရှား စရာတစ်ခုခုတော့ ဖြစ်မှာသေချာတယ်” လို့ ရေးခဲ့ပါတယ်။

ပေးစရာရှိတဲ့လျော်ကြေးငွေ ပေးခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူကြီးမဆန်တဲ့ သည်လုပ်ရပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အဆုံးသတ်သွားပါတော့တယ်။

သည်ကနေ့စစ်တပ်မှာဆို သည်လောက်နဲ့ အေးအေးဆေးဆေးပြီးသွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုလို လုပ်ရပ်မျိုးကြောင့် စည်းကမ်းပျက်ကွက်မှုနဲ့ အရေးယူခံကြရမှာဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်အပါအဝင် ရာထူးက ဖြုတ်ချခြင်း ခံကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို သောင်းကျန်းခဲ့ကြတာကို သတင်းထောက်တစ်ယောက်ယောက်က သိသွားလို့ကတော့ သတင်းစာတွေမှာ ပါရင်ပါ။ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ပါရင်ပါပါပဲ။ အဲဒါတွေကိုလည်း ထိခိုက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုရီးယားကို အဲဒီတုန်းက ဘယ်သူမှ စိတ်မဝင်စားပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ စစ်တပ်ထဲမှာ အမျိုးသမီးလည်း သိပ်မရှိသေးပါဘူး။ ကမ်းဖက်ကဆီလို စခန်းမျိုးမှာဆိုလည်း မရှိသလောက်ပါဘဲ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တို့ သောင်းကျန်းခဲ့တာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငြီးငွေ့ပြီး အဖော်မဲ့နေတဲ့ အမျိုးသားတွေရဲ့ ဆိုးသွမ်းတဲ့ အပြုအမူတွေကို လက်တွေ့ကျကျတွေ့ပြီး စည်းမျဉ်းတွေကို အနည်းနဲ့အများ လိုသလို ဆွဲယူခဲ့ပြီး ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းခဲ့ကြပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အရာရာကို စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံပြီး အမှုထမ်းခဲ့မှုတွေကို ခဏတာ မိုက်မဲမှုတွေကြောင့် မပျက်စီးစေခဲ့ပါဘူး။

သေနတ်သမားဟာ ကျွန်တော့်ကို ကိုရီးယားမှာ ဆက်ပြီး တာဝန်ယူစေချင်ပါတယ်။ မျက်စိတမှိတ်လောက်အချိန်တော့ ကျွန်တော် သူ့ဆန္ဒကို လိုက်လျောခဲ့ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်မိသားစုရဲ့ဆွဲအားက သိပ်ကို ပြင်းပြနေပါပြီ။ ဒါ့အပြင် ကျွန်တော်သိပ်လိုချင်တဲ့ နောက်တာဝန်ကလည်း စောင့်နေပါတယ်။ ကိုရီးယားက တာဝန်ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် သိပ်ကို ကျေနပ်မိပါတယ်။ အရင်ကကျွန်တော့်ရဲ့ ရှေ့တန်းတာဝန်ယူမှု နှစ်ခုဟာ တပ်ခွဲအဆင့်မှာပဲရှိပြီး နှစ်ခုစလုံးဟာ လအနည်းငယ်ပဲ ကြာခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘာမှ သိပ်မရလိုက်သလိုပါဘဲ။ သည်နောက် ဆယ်တစ်နှစ်အချိန်အတွင်းမှာ တခြားအကျိုးရှိရှိ တာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပေမယ့် စိတ်ထဲမှာတော့ သိပ်နှစ်ထောင်းအားရ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်အဖြစ်ချင်ဆုံးက ခြေလျင်တပ်တစ်တပ်က တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက်လို့ အရင်က ဘယ်လိုပဲပြောခဲ့ပြောခဲ့ ကိုရီးယားတာဝန် ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ တပ်မှူးကောင်းတစ်ယောက်ဆိုတာ ရိုးတွင်းခြင်ဆီထဲက သိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် သံသယရှိခဲ့သမျှ အားလုံး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါပြီ။ ကိုရီးယားမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ပတ်သက်ပြီး “သေနတ်သမား”ဟာ ကျွန်တော့်ကို အစီရင်ခံစာ ကောင်းကောင်း ရေးပေးလိုက်ပါတယ်။

ကိုရီးယားက ကျွန်တော်မပြန်ခင် အယ်လ်မာရေးခဲ့တဲ့ စာတွေအားလုံးကို ကျွန်တော် စုချည်ပြီး သိမ်းလိုက်ပါတယ်။ သည်အထဲက စာတစ်စောင်ကို ရရှိခဲ့စဉ်တုန်းက

စိတ်ထဲ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ သည်စာကို နောက်ပိုင်းပြန်ဖတ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာတော့ အံ့သြမိပါတယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့က အယ်လ်မာက “ကျွန်မတို့ ထူးထူးခြားခြား တစ်ခုဖြစ်တော့မယ်လို့ ကျွန်မ ခံစားမိတယ်။ ဒေးလ်စီးတီး မှာပဲနေပြီး ရှင်လည်း ပင်တဂွန်မှာပဲ တာဝန်ဆက်ထမ်းဆောင်ရမယ်လို့ ကျွန်မ မခံစား မိဘူး။ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာကိုတော့ မသိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် စိတ်လှုပ်ရှား စရာတစ်ခုခုတော့ ဖြစ်မှာသေချာတယ်” လို့ ရေးခဲ့ပါတယ်။

အခန်း (၉)

ဘွဲ့လွန်စစ်ကျောင်း

ကျွန်တော် ကိုရီးယားမှာရှိနေစဉ် စစ်ကောလိပ်ကို တက်ရမယ့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတွေကိုရွေးချယ်ဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ငါးဦးတို့ဟာ ဝေါရှင်တန်မှာ တွေ့ခဲ့ကြပါတယ်။ အရွေးခံရတဲ့ ကံထူးသူတွေအထဲ ကျွန်တော်လည်း ပါခဲ့ပါတယ်။ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ်တွေအားလုံးမှာ ဂုဏ်အရှိန်အဝါကြီးမားတဲ့ စစ်ကောလိပ်တွေ အသီးသီး ရှိကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကြည်းတပ် စစ်ကောလိပ်ကိုသွားရဖို့ လမ်းများပါတယ်။ ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကတော့ ကျွန်တော်ကို သွန်သင်သူ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျူလီယက်စ် ဘက်စ်တန်ပါပဲ။ သူက ကျွန်တော့်ကို ဝေါရှင်တန်ဒီစီက မျှော်မက်နေမှာ ရှိတဲ့ အမျိုးသားစစ်ကောလိပ်ကို သွားသင့်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ NWC လို့ အတိုကောက် ခေါ်တဲ့ သည်စစ်ကောလိပ်ဟာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပညာရေးမှာတော့ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ပါပဲ။ တစ်နှစ်ကို ကျောင်းသား ၁၄၀ လက်ခံပြီး သည်အထဲမှာ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ ဝင်တွေအပြင် အစိုးရအဖွဲ့၊ စီအိုင်အေ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့နဲ့ အမေရိကန်ပြန်ကြားရေးဌာနက အရာရှိတွေ ပါပါတယ်။ ဦးရေအချိုးကျ တက်ကြရပါတယ်။

သည်ကောလိပ်ကိုတက်ဖို့ ကျွန်တော်ဟာ ကိုရီးယားကနေ ၁၉၇၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မတိုင်ခင် တစ်လက ဝါးတားဂိတ် အရှုပ်တော်ပုံကြောင့် သမ္မတနစ်ဆင် ရာထူးက နှုတ်ထွက်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြန်

လာပြီး ဘာမှ မကြာပါဘူး။ နောက်တက်လာတဲ့ သမ္မတ ဂျယ်ရယ်လ်ဖေးဒါဟာ နှစ်ဆင့်ကို အပြစ်က လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးလိုက်ပါတယ်။

NWC က အတန်းတွေကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ စမှာမို့ သည်အတွင်းမှာ ကျွန်တော့်ကို ပင်တဂွန်မှာ ယာယီ တာဝန်ချထားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရောက်ရောက်ချင်း ဆိုသလိုပဲ လူအင်အား၊ အရံတပ်ရေးရာနဲ့ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် ဝီလီယံ ဘရမ်က “ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ကို ကွန်ဂရက်က သိပ်မကြည်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ နှစ်စဉ် လိုအပ်တဲ့ လူအင်အားခန့်မှန်းခြေ အစီရင်ခံစာကို ကျွန်တော်တို့ တင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်တိုင်း အချိန်မီ မတင်နိုင်တာ တော်တော်ကြာ နေပြီ။ သည်တော့ ဗိုလ်မှူးကြီးအနေနဲ့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သည်နှစ်တော့ အချိန်မီ ပြီးအောင် တာဝန်ယူပေးပါ” လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောလာပါတယ်။

ဒါကြောင့် အိုင်ဗင်းဂရင်းဘတ်ဂ် လက်အောက်မှာ ပင်တဂွန်က အရပ်သားအစိုးရ အရာရှိကြီးတွေနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ သည်လူအင်အား ခန့်မှန်းခြေ အစီရင်ခံစာကိုပြုစုရာမှာ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တစ်ခုလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အတော်လေး သိလာခဲ့ရပါတယ်။ တုံ့ပြန်မှု အချိန်အမြန်ဆုံးကတော့ လေတပ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လေတပ်ဟာ အသံထက်မြန်တဲ့လျင်မြန်မှုကို အလေ့အထရနေပြီး လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေအထဲမှာ သက်တမ်းအငယ်ဆုံးဖြစ်တာမို့ ဒါဟာ အံ့သြစရာတော့ မဟုတ် ပါဘူး။ အင်အားအနည်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ကမ်းတက်တက်ဖွဲ့ကတော့ ထမ်းဆောင်ရတဲ့ တာဝန် မှန်သမျှကို စစ်မြေပြင်မှာလို သဘောထားပါတယ်။ ရေတပ်ကတော့ မိမိရဲ့ ဦးတည်ချက် တွေကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာ သတိအထားဆုံးပါပဲ။ ကြည်းတပ်ကျတော့ အားကိုးရပြီး ခိုင်မာမှုရှိပေမယ့် သိပ်ပြီး စိတ်ကူးစိတ်သန်း မရှိပါဘူး။

လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေကြားက ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရတာဟာ ကျွန် တော့်အဖို့ အရေးပါတဲ့ ပညာတစ်ခုကို ရလိုက်တာပါပဲ။ သည်ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေဟာ တစ်ချိန်မှာ ကျွန်တော့်အဖို့ အချိန်ပြည့်လုပ်ကိုင်ရမယ့် တာဝန်ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ သည်ယှဉ်ပြိုင်မှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကနဦး အတွေ့အကြုံဟာ ထာဝရတည်ရှိနေတဲ့ သမ္မတီဝိရောဓိတစ်ခုနဲ့ ကျွန်တော့်ကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကတော့ သည်ယှဉ်ပြိုင်မှုဟာ စွမ်းဆောင်မှု တွေကို ကျဆင်းစေတဲ့ မသင့်မြတ်မှုတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေသလို တစ်ချိန်တည်းမှာ စွမ်းဆောင် မှုတွေကို မြှင့်တင်ပေးတဲ့ ထူးခြားမှုတွေကိုလည်း ပေါ်စေတယ်ဆိုတာပါပဲ။ သည်နေရာမှာ အမြဲတမ်း ရင်ဆိုင်ရမယ့်စိန်ခေါ်မှုကတော့ ဒါကို အတိမ်းအစောင်းမရှိဘဲ မျှတအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဆိုတာပါပဲ။

သည်တာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်နေစဉ် ကျွန်တော် ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်ခဲ့ရပါ တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တိုက်ရိုက်အထက်အရာရှိ ဂျွန် ဘရင်ကာဟော့ဖ်နဲ့အတူ အစီရင် ခံစာကြမ်းတွေ အများကြီးကို ပြုစုခဲ့ကြရပါတယ်။

သတ်မှတ်ထားတဲ့ အချိန်ထက်စောပြီး ကွန်ဂရက်ကို သည်အစီရင်ခံစာကို တင်နိုင်ခဲ့တဲ့နေ့ဟာ ကျွန်တော်အဖို့ ပျော်ရွှင်စရာ နေ့တစ်နေ့ပါပဲ။ ကျွန်တော် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးကောလိပ်ကို သွားနိုင်ပါပြီ။

NWC ကို တက်ရတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် သဘောကျတာကတော့ ကျွန်တော်အလုပ်အတွက် အကျိုးရှိရုံမကဘဲ မိသားစုကိုလည်း ပြောင်းရွှေ့ဖို့ မလိုတာဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နေလက်စ ဒေးလ်စီးတီးမြို့မှာပဲ မိသားစုနဲ့အတူ ကျွန်တော်ဆက်နေပြီး NWC ကို အိမ်ကနေ တက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ NWC ဟာ ဖေါ့တ်မက်နဲက သမိုင်းဝင် ဝေါရှင်တန် လက်နက်တိုက်ကြီးမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ကောလိပ်တည်ရှိရာ ၁၉၀၇ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ အဆောက်အအုံကြီးဟာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှပါတယ်။ လင်ကွန်း အထိမ်းအမှတ် ရုပ်တုတည်ရာ အဆောက်အအုံကြီးလို့ပဲ တည်ငြိမ်ပြီး တိတ်ဆိတ်တဲ့ သွင်ပြင် အရောင်အဝါ ရှိပါတယ်။ သမ္မတလင်ကွန်းကို လုပ်ကြံသူတွေကို ကြိုးဆွဲချ ကွပ်မျက်တဲ့ နေရာဖြစ်ပြီး လုပ်ကြံသူတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ မေရီ ကာရတ်တစ္ဆေဟာ အနီးအနားက အဆောက် အအုံတစ်ခုကို ခြောက်နေဆဲဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

အမျိုးသားစစ်ကောလိပ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဘာစာမေးပွဲမှ မဖြေခဲ့ရပါဘူး။ သမိုင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ သံတမန်ရေးရာ၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာသိအိုရီစတဲ့ ဘာသာရပ်တွေကို သင်ကြားပေးတဲ့နေရာမှာ အချက်အလက်တွေကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် သိရှိလာဖို့ထက် စဉ်းစားတွေးတောပြီး အသိဉာဏ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် ရည်ရွယ်ပါတယ်။ မနက်ဘက်တွေမှာ လက်ချာတွေကို နားထောင်ခဲ့ကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဆရာ တွေကတော့ သံတမန်တွေ၊ ပညာရှင်တွေ၊ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အကြီးအကဲတွေ၊ စာရေး ဆရာတွေ စတဲ့ ပညာရပ် နယ်ပယ်အသီးသီးက ထိပ်သီးပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်ပညာရှင်တွေနဲ့ သူတို့ရဲ့အတွေးအခေါ်တွေကို ကျွန်တော် တို့နဲ့ မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။ ရေတပ်အင်အားနဲ့ပတ်သက်ပြီး မာဟင်၊ လေတပ်အင်အား နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒူဟေး၊ အထွေထွေစစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကလော့ဝိခံတို့ရဲ့ အတွေးအခေါ် တွေကို လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ နေ့လယ်ခင်းမှာတော့ အနာဂတ်ရေးရာ၊ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး အပေါ် ရုပ်သံ သတင်းစာနယ်ဇင်းရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု၊ အစွန်းရောက်ဝါဒများစတဲ့ ဘာသာရပ်တွေထဲက ကြိုက်နှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်ပြီး သင်ကြားခဲ့ရပါတယ်။

NWC မှာ တက်ခဲ့ရတဲ့အချိန်ဟာ ကျွန်တော်အဖို့ အကျိုးရှိလှပါတယ်။ ကျွန် တော်ကို အမြင်ကျယ်လာစေတဲ့ ဆရာတစ်ဦးကတော့ ဟာလန် အာလ်မင်း ဆိုသူဖြစ်ပါ တယ်။ ရေတပ်မှိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး စစ်သေနင်္ဂီဗျူဟာဘာသာရပ်ကို သင်ကြား ပို့ချပါတယ်။ အခုအချိန်အထိ ကျွန်တော်သိခဲ့ရတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဟာ တိုက်ခိုက်ရေးသမားသက်သက်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သူတို့တွေထဲက အနည်းငယ်လောက် သာ တကယ်ဉာဏ်ပညာရှင်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အာလ်မင်းကတော့ ရူးပါးလှတဲ့ အဲဒီ လူမျိုးတွေထဲက တစ်ယောက်ပါပဲ။ စစ်ယူနီဖောင်းဝတ် ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သလို ရေ

ကြောင်း စစ်ဆင်ရေးမှာလည်း အရည်အချင်းပြည့်မီတဲ့ အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ဖူးသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ဉာဏ်ပညာ အထက်မြက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အာလ်မင်းနဲ့ သူ့ဌာနက ဆရာတွေဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကျဉ်းမြောင်းလှတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ချိတ်ဆက်နေတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ သမိုင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နိုင်ငံရေးစသည်တို့နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး မြင်လာစေခဲ့ပါတယ်။

ဉာဏ်ပညာရှင် ပရပ်ရှင်းလူမျိုး ကာလ် ဗွန် ကလော့ဝိစ်ဇ်ဟာလည်း ကျွန်တော့်ရဲ့အတွေ့အခေါ်တွေကို နိုးကြားစေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်မမွေးဖွားမီ နှစ်ပေါင်း ၁၀၆ နှစ်က ရေးသားခဲ့တဲ့ သူ့ရဲ့ “စစ်နဲ့ပတ်သက်၍” On War ဆိုတဲ့စာအုပ်ဟာ အတိတ်က အလင်းတန်းတစ်ခုလိုပါပဲ။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သည်ကနေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝေခွဲလို၊ မရတာတွေကို အဖြေပေးထားပါတယ်။ “စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်းနဲ့ပတ်သက်၍ မည်သည့်ဦးတည်ချက်ရှိသည်။ ယင်းဦးတည်ချက်ကို အောင်မြင်ရန် မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မည် စသည်တို့ကို ပြတ်ပြတ်သားသား မသိရှိဘဲနှင့် မည်သူမျှ စစ်ကို စတင်ရန် မသင့်” ဟု ကလော့ဝိစ်ဇ်က ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ဗီယက်နမ်မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အမှားနဲ့ပတ်သက်ပါပဲ။ ဗီယက်နမ်စစ်ဟာ ကလော့ဝိစ်ဇ်ရဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေ အမှတ်နှစ်ကိုလည်း ချိုးဖောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်စည်းမျဉ်းဥပဒေကတော့ “စစ်တပ်၏ ဦးတည်ချက်များကို နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များက ချမှတ်ရမှာဖြစ်ပြီး ယင်းဦးတည်ချက် အောင်မြင်ရန် စစ်တပ်ဖွဲ့များက ဆောင်ရွက်ရမည်” ဆိုတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာတော့ အဖြေမထွက်လာတဲ့ မေးခွန်းတွေကို စစ်တပ်နဲ့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေဟာ တစ်ဖက်ကိုတစ်ဖက် အပြန်အလှန် မေးခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်ဆုံးစည်းမျဉ်းကတော့ “စစ်သည် ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိရမည်” ဆိုတာပါပဲ။ ပြည်သူလူထုဆီက ငွေတွေ၊ သားရင်သွေးတွေ၊ အခုဆိုရင် သမီး ရင်သွေးတွေကိုတောင် ရယူနေတာမို့၊ အနစ်နာခံရမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကျိုး အကြောင်း ခိုင်လုံမှုရှိတယ်ဆိုတာကို ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ယုံကြည်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာတော့ စစ်ဆက်ပြီး ဖြစ်နေခဲ့တာနဲ့အမျှ သည်အရေးပါတဲ့ တိုင်ကြားဟာ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းတွေကိုပေးခဲ့တဲ့ ကလော့ဝိစ်ဇ်ရဲ့ အကြီးမားဆုံး သင်ခန်းစာကြီးကတော့ စစ်သားတွေအနေနဲ့ ဘယ်လောက်ပဲ မျိုးချစ်စိတ်ရှိရှိ၊ ဘယ်လောက်ပဲ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိရှိ၊ ဘယ်လောက်ပဲ ကျွမ်းကျင်ကျွမ်းကျင် သူတို့တစ်တွေဟာ သုံးပွင့်ဆိုင်ထဲက အပွင့်တစ်ပွင့်မျှသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဖြစ်တဲ့ စစ်တပ်ရယ်၊ အစိုးရရယ်၊ ပြည်သူရယ် သုံးပွင့်စလုံး မပါဘဲနဲ့ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ချက်မျိုးမှ မအောင်မြင်ပါဘူး။

NWC မှာတက်နေစဉ် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ကျွန်တော်ဟာ ဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့်ခံခဲ့ရပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းအရာရှိ အတော်များများဟာ အမြင့်ဆုံး သည်ရာထူးနဲ့ပဲ အငြိမ်းစား ယူလိုက်ကြရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့လည်း ရှေ့ကို ဘယ်လောက်အထိ ရာထူးတက်မလဲဆိုတာကို တွေးမိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က စစ်တပ်မှာ ကျင့်သုံးတဲ့ တင်းကျပ်တဲ့မူကတော့ “တက်ရင်တက်၊ မတက်ရင်ထွက်” ဆိုတာ

ပါပဲ။ သည်စနစ်ဟာ အရပ်သားတွေထင်တာထက် အများကြီး ပိုခက်ထန်တယ်။ အပြိုင် အဆိုင်များတယ်။ ပြီးတော့ ရက်စက်ပါတယ်။ နောက်ထပ် ရာထူးမတက်တော့တဲ့ အရာရှိ တွေ အနေနဲ့ လက်ရှိရာထူးနဲ့ပဲ ဆက်ပြီး အမှုထမ်းကြရပါဘူး။ အရာရှိတစ်ယောက် အနေနဲ့ ရာထူးတက်ဖို့အချိန်ရောက်လို့မှ မတက်ဘဲ အကျော်ခံရတယ်ဆိုရင် နောက်မျိုး ဆက်သစ်တွေအတွက် နေရာဖယ်ပေးရပါတယ်။ မိုလ်ရာထူးနဲ့ စစ်မှုထမ်းသက်စခဲ့တဲ့ အရာရှိ ၁၀၀ အနက်က တစ်ယောက်လောက်ပဲ မိုလ်မျိုးချုပ် ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

ရာထူးတက်ဖို့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်သိပ်ပြီး မမျှော်လင့်ရခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မိုလ်မျိုးကြီးရာထူးကို မြန်မြန်ကြီး ရခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ နောက်ထပ် သတင်းကောင်း ရခဲ့ပြန်ပါတယ်။ စစ်ကောလိပ်ကဆင်းရင် မြေတိုက်ကင်းဘဲလ်မှာရှိတဲ့ အမှတ် ၁၀၁ လေကြောင်းချီတပ်မရဲ့ အမှတ် (၂) တပ်မဟာမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရမယ် ဆိုတာပါပဲ။ စစ်ကောလိပ်တက်သူတွေထဲက မိုလ်မျိုးကြီးဖြစ်လာသူတွေအထဲမှာ ကျွန်တော်ဟာ အသက် အငယ်ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကောလိပ်တက်သူတွေထဲက တပ်မဟာမျိုး အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ဖို့ လူနှစ်ဦးကိုပဲ ရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ယောက်က ကျွန်တော်ပါပဲ။ ကိုးရီးယားမှာ ကျွန်တော်ဟာ တပ်သား ၇၀၀ ရှိတဲ့ တပ်ရင်းတစ်ရင်းကို ဦးဆောင်ခဲ့ရပါတယ်။ အခု စုစုပေါင်း တပ်သား ၂,၅၀၀ ရှိတဲ့ တပ်ရင်းသုံးရင်းကို ဦးဆောင်ရမှာပါ။ ရာထူးတက်ဖို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေ သိပ်မထားရဲဘူး ဆိုပေမယ့်လည်း အမျိုးသားစစ် ကောလိပ်ကိုတက်ဖို့ ရွေးချယ်ခံခဲ့ရတာ၊ မိုလ်မျိုးကြီးရာထူးကို မြန်မြန်ကြီး ရခဲ့တာ၊ အမှတ် (၁၀၁)လေကြောင်းချီတပ်မမှာ တာဝန်ပေးခံရတာတွေကို ကြည့်ရင် ရှေ့အဖို့ ရာထူးဆက်တက်ဖို့ အလားအလာရှိနေပါတယ်။ မိုလ်ချုပ်အထိ ကျွန်တော် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက အဝေးကြီးလိုပါသေးတယ်။

စစ်ကောလိပ်က ဆင်းပြီးရင် အမှတ် (၁၀၁)တပ်မမှာ အမှုထမ်း ရမှာကိုတွေ့ပြီး ကျွန်တော်စိတ်တွေ လှုပ်ရှားခဲ့ရပါတယ်။ သည်တပ်မကို “ဟစ်အော်နေသော လင်းယုန်ငှက်များ” Screaming Eagles လို့ခေါ်ကြပြီး ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းထဲက တပ်တစ်တပ်လိုပါပဲ။ ၁၉၄၂ ပြည့်လွန်နှစ်အလယ်ပိုင်းမှာ သည်တပ်မကို အမှတ် (၈၂) လေကြောင်းချီတပ်မနဲ့ အတူ ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ D-Day လို့ခေါ်တဲ့ ဂျာမဏီအပေါ် စပြီး ထိုးစစ်ဆင်တဲ့နေ့ မတိုင်ခင်တစ်ရက်က မျက်နှာတွေကို အမည်းသုတ်ထားတဲ့ တပ်သားတွေကို မိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ နတ်ဆက်နေတဲ့ ကျော်ကြားတဲ့ ဓါတ်ပုံထဲက တပ်သားတွေဟာ အမှတ် (၁၀၁)လေကြောင်းချီတပ်မက ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတုန်းက အမှတ် (၁၀၁) တပ်မက တပ်သားတွေဟာ ဥယျာဉ်ဈေးစစ်ဆင်ရေးမှာ ဟော်လန်နိုင်ငံထဲကို လေထီးနဲ့ ဆင်းခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တွေကို “ဝေးလွန်းတဲ့တံတား”ရုပ်ရှင်ကားမှာ မော်ကွန်းတင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ ဘာလ်ချီတိုက်ပွဲ မှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဘတ်စ်စတုံးမြို့ကို ဂျာမန်စစ်သားတွေ ဝိုင်းရံထားခဲ့စဉ်က ဂျာမန်တွေ လက်နက်ချဖို့ ပြောတော့ “nuts” (အရူးတွေပဲ)ဆိုတဲ့ အဖြေကိုပေးပြီး တုံ့ပြန်ခဲ့တဲ့ သူဟာ

အမှတ် (၁၀၀) တပ်မမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ် အင်တိုနီ မက်အောကလစ်ပါပဲ။ သူ့ရဲ့ အဖြေဟာ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျော်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်မှာလည်း (၁၀၀) ဟာ နာမည်ရ ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် (၁၀၀) မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ကိစ္စနဲ့ ကျွန်တော် ပြဿနာတွေ ခဲ့ရပါတယ်။ (၁၀၀) မှာ ကျွန်တော်ဟာ ဗိုလ်မှူးကြီး ဖရက် မဟက်ဖီရဲ့ နေရာကို ယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဒီဗြူရဲ့ တပည့်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး တစ်နေ့ ကျရင် စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်ရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ထားသူတစ်ယောက်ပါပဲ။ (ဒါပေမယ့် သူဟာ အကြွေစောခဲ့ပါတယ်။) ဒါပေမယ့် သူ့ကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူး တိုးမြှင့်ပေးလိုက်တာမို့ သူ့အနေနဲ့ အမှတ် (၂) တပ်မက ချက်ချင်း ထွက်ခွာသွားရမှာဖြစ်တယ်လို့ (၁၀၀) တပ်မမှူး ဗိုလ်ချုပ် ဂျွန်ဝစ်ခ်ဟမ်က ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပြောပါတယ်။ မဟက်ဖီ အခုလို စောစောစီးစီး ထွက်သွားရတာမို့ ဗိုလ်ချုပ်ဝစ်ခ်ဟမ်အနေနဲ့ သူ့နေရာကို နောက် တစ်ယောက်နဲ့ ချက်ချင်း အစားထိုးရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စစ်ကောလိပ်က ဆင်းတဲ့အထိ နောက်ထပ်နှစ်လ သူ စောင့်မနေနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော် တော်တော်စိတ် မကောင်းဖြစ်သွားရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်တော့ မလျှော့သေးပါဘူး။

အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတက္ကသိုလ်ရဲ့ ပေါ်လစီအရ ဘယ်သူမှ ကောလိပ်က စောစောဆင်းလို့ မရပါဘူး။ အမျိုးသားစစ်ကောလိပ်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကတော့ လေတပ်ဗိုလ်မှူး ချုပ် ဂျိမ်း မာဖီ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတက္ကသိုလ်ဥက္ကဋ္ဌ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် ကြီး ဘိန်း အောက်ကပါပဲ။ ကျွန်တော်ဟာ မာဖီဆီသွားပြီး ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကောလိပ် ကို စောစောမဆင်းရင် (၁၀၀) မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့် ရတော့မှာမဟုတ်တဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ မာဖီအနေနဲ့ ကိုယ်ချင်းစာပြီး နားလည်သဘောပေါက်ပေမယ့် ပေါ်လစီ ကို ထပ်ပြောပြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကောလိပ်ကို ပြီးအောင်တက်ပြီးရင် ပြည်ပ ကို ကွင်းဆင်းခရီးထွက်၊ သည့်နောက် ကောလိပ်ပြန်လာပြီး ကျောင်းဆင်းရမှာဖြစ်ပါ တယ်။

ကျွန်တော် အကြံတစ်ခု ရလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အိမ်ဖြူတော် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရရှားနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံတို့ကို ကွင်းဆင်းခရီးထွက်ခဲ့ပြီးပြီမို့ တခြား တစ် နေရာကို အကျိုးရှိရှိ ကွင်းဆင်းလို့ မရဘူးလား။ (၁၀၀) တည်ရှိရာ ဖေါတ်ကင်းဘဲလ် ဆိုရင်ကော၊ ဒါကို အကြံပြုလိုက်တော့ မာဖီက “အင်း ဒါလည်း ရတာပဲ။ ပြီးတော့ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာတင်ဖို့ ကောလိပ်ကိုပြန်လာ၊ ပြီးရင်ကျောင်းဆင်းပေါ့” လို့ ပြောပါ တယ်။

ကျွန်တော် အားတက်သွားပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ် ဝစ်ခ်ဟမ်ကို ဆက်သွယ် ပြီး (၁၀၀) က ကျွန်တော့်ကိုပေးဖို့ ရည်စူးထားတဲ့တာဝန်ကို တခြားလူတစ်ဦးကို မပေး ဖို့ မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပါတယ်။ သည့်နောက်မှာ ခြေလျင်တပ်ခွဲကို မြန်မြန်သွားပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ ကိစ္စကို တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်မှာ နောက်ပြဿနာနဲ့

ကြုံရပြန်ပါတယ်။ စစ်ကောလိပ်မှာ ကျွန်တော့်ကို အမြဲတမ်းတာဝန် ချထားတာမို့။ (၁၀၁)မှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယာယီတာဝန် ထမ်းဆောင်ခွင့် မရှိဘူးလို့ ဆိုလာပါတယ်။ ကောင်းပြီ၊ ဒါဆိုရင် ကင်းဘဲလ်မှာ အမြဲတမ်းတာဝန်ပေးပြီး စစ်ကောလိပ်မှာ ယာယီ တာဝန် ချပေးပါလို့ ကျွန်တော် တောင်းဆိုလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိစ္စကို ဖြေရှင်းပုံ နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ် ဗာဖီကို တင်ပြတော့ သူ လက်ခံပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိသားစုကို ခေါ်မသွားသေးဘဲ ကျွန်တော် (၁၀၁)တည်ရှိရာ ကင်းဘဲလ်ကို တစ်ယောက်တည်း သွားခဲ့ပါတယ်။ သီတင်းခြောက်ပတ်အကြာမှာ ပြန်လာပြီး NWC က ကျောင်းဆင်းခဲ့ ပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ (၁၀၁)မှာ အမြဲတမ်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ မိသားစု နဲ့အတူ ဖော်ကင်းဘဲလ်ကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။

(၁၀၁)တပ်မရဲ့တာဝန်ကတော့ ရဟတ်ယာဉ်တွေနဲ့ ဆင်းပြီး ထိုးစစ်ဆင်ရတဲ့ တာဝန်ပါပဲ။ စစ်မြေပြင်မှာ လျင်လျင်မြန်မြန် ရွေ့လျားနိုင်ဖို့ လက်နက်ငယ်ကိုင်ဆောင် တဲ့ ခြေလျင်တပ်ရင်းတွေနဲ့ ရဟတ်ယာဉ်တပ်ရင်းတွေကို ပူးပေါင်းထားတဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ တစ်ခုတည်းရှိတဲ့ လေကြောင်းချီ တပ်မ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို လေကြောင်းနဲ့ ပို့ဆောင်တယ်ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဟာ လေထီးတပ်သားတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သံချပ် ကာ ကားတွေကိုလည်း အသုံးမပြုပါဘူး။

လေထီးနဲ့မဆန့်ကျင်ဘဲ လေကြောင်းနဲ့ချီတိုက်ခိုက်တဲ့စစ်သားမှန်သမျှကို “ခြေ ထောက်များ” (Legs) လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ ဒါဟာလည်း နိမ့်ချပြီးခေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်လို ခနော်ခနဲ့ယာဉ်မျိုးနဲ့ ရွေ့လျားတဲ့စစ်သားမှန်သမျှ စစ်မြေပြင်မှာ ငါးမိနစ်တောင် ခံမှာမဟုတ်ဘူးလို့ သံချပ်ကာကားက စစ်သားတွေကလည်း ဆိုကြပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံး မှားတယ်ဆိုတာကို သက်သေပြဖို့ဟာ ကျွန်တော်တို့တာဝန်ဖြစ်တယ်လို့ ဗိုလ်ချုပ် ဝီစခ်ဟမ်က ယုံကြည်ပါတယ်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်မှာ ပြုလုပ်မယ့်ပွဲကတော့ ယီဖေါချား (Reforger) ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါရဲ့အပြည့်အစုံကတော့ “ဣာမဏီကို တပ်ဖွဲ့များပြန်သွားခြင်း” (Return of Forces to Germany) ပါပဲ။ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ လိုအပ်ရင် အလျင်အမြန် အားဖြည့်ပေးနိုင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နေ့တိုအဖွဲ့ဝင် မဟာမိတ်တွေ စိတ်ချ လက်ချရှိအောင် ပြုလုပ်တဲ့ နှစ်စဉ် စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်း ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နှစ်အဖို့ မှာတော့ ယီဖေါချားကို (၁၀၁)က တာဝန်ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၈ နှစ်က ဗိုလ်လေးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့နေရာတွေကို ဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ပြန်သွားဖို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် (၁၀၁)ရဲ့ တပ်မသုံးခုအနက်က နှစ်ခုသာ ယီဖေါချားမှာ ပါဝင် ရမှာဖြစ်ပြီး တစ်ခုကတော့ ပြည်တွင်းမှာ တာဝန်ဆက်ထမ်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ကျန်ခဲ့တဲ့ တပ်မဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့တပ်မဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို သိရတော့ ကျွန်တော် အတော်ကြီး စိတ်ပျက်သွားခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နေ့ဝက်လောက် ကျွန်တော် တမိုင်မိုင်

တတွေတွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ မသွားရလည်း ဘာဖြစ်သလဲ၊ ငါတို့လည်း သည်မှာလုပ်ပြမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။

လေထီးခန့် လေကျင့်ရေးကျောင်းဟာ လေထီးခန့် တပ်သားတွေအတွက် အရေးပါလှသလို လေကြောင်းချီ တိုက်ခိုက်ရေးကျောင်းဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ (၁၀၁) က လူတွေအတွက် အရေးပါလှပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော် အပါအဝင် ကျွန်တော့်လူတွေကို ရနိုင်သလောက် သည်ကျောင်းမှာ တက်ခွင့်ရအောင် လုပ်မယ်လို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ အခုအချိန်အထိ ကျွန်တော့်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ခြေလျင်တပ်မဟာမှူးတွေ တစ်ယောက်မှ လေကြောင်းချီ တိုက်ခိုက်ရေးကျောင်းကို ဝင်ခွင့်မရကြသေးပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ ကာယ စစ်ဆေးမှုကို မအောင်ကြလို့ပါဘဲ။ ကျွန်တော် သည်စစ်ဆေးမှုကို ခံယူခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အတားအဆီးကျော်လွှားတဲ့ လေကျင့်ခန်းမှာ စက္ကန့်ပိုင်းလေးနဲ့ ကပ်ကျခဲ့ပါတယ်။ သေသေချာချာ လေကျင့်ပြီးတဲ့ နောက် သီတင်းတစ်ပတ်အကြာမှာ ထပ်အစစ်ဆေးခံခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ၃၉ နှစ် အရွယ်ရှိပါပြီ။ သည်အရွယ်ကျခါမှ သာမန်စစ်သား ၁၀၀ ခန့်ကြားမှာ အရာရှိတစ်ဦးအနေနဲ့ ရဟတ်ယာဉ်တွေပေါ်ကဆင်း၊ ၁၂ မိုင်ခရီးကြမ်းကိုလျှောက် စတာတွေကို လုပ်ရတာဟာ အဘိုးအိုတစ်ဦး ကောလိပ်ဘောလုံးအသင်းအတွက် လေကျင့်နေရသလိုပါပဲ။

လေကြောင်းချီ တိုက်ခိုက်ရေးတံဆိပ်ကို ကျွန်တော်ရပြီးတဲ့ နောက်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့တပ်ရင်းမှူး၊ တပ်စုမှူးတွေနဲ့ ရုံးအဖွဲ့ဝင်တွေကိုစု၊ ကျွန်တော် ရထားတဲ့ တံဆိပ်အသစ်ကို လက်ညှိုးထိုးပြပြီး ကျွန်တော်သည်လိုပြောခဲ့ပါတယ်။ “မင်းတို့ထဲက တချို့ဟာ လေကြောင်းချီ တိုက်ခိုက်ရေးသင်တန်းကို မတက်ကြရသေးဘူး။ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှာ ငါတို့စုပြီး ဓါတ်ပုံရိုက်မယ်။ ဓါတ်ပုံထဲမှာပါတဲ့ သင်တန်းတံဆိပ် မရှိသေးတဲ့ လူမှန်သမျှဟာ ငါ့သဘောအရကတော့ အလကားလူပဲ”

ကျွန်တော်တပ်မဟာက စစ်တပ်ဘုန်းကြီး သုံးပါးကိုလည်း လေကြောင်းချီ တိုက်ခိုက်ရေးသင်တန်းကို တက်ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ သူတို့တက်နိုင်အောင် ဘုရားကျောင်းကို စနေ၊ တနင်္ဂနွေတွေကလွဲပြီး ကျန်တဲ့ရက်တွေမှာ ပိတ်ထားလိုက်ပါတယ်။ နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်ဘုန်းကြီးက ကန့်ကွက်ပါတယ်။ သူစစ်ထဲဝင်တာ ကွန်မင်ဒိုလုပ်ဖို့ မဟုတ်ဘူးလို့ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော် အလျှော့မပေးပါဘူး။ သူ့အနေနဲ့ စစ်သားတွေကို ဘာသာရေးအရ နှစ်သိမ့်မှုပေးဖို့ မျှော်လင့်တယ်ဆိုရင် တခြားအရာရှိတွေအားလုံးနဲ့ အတူ သည်သင်တန်းကျောင်းကို တက်ရမယ်လို့ သူ့ကို ကျွန်တော်ပြောပါတယ်။ မတက်ချင်တက်ချင်နဲ့ သူ့ခံစား တက်ရှာပါတယ်။ ပထမသီတင်းပတ်မှာပဲ ခြေထောက်ကျိုးသွားရှာပါတယ်။ အချိန်အနည်းငယ်စောင့်ပြီး သူ့ကို ကျွန်တော်မေးလိုက်ပါတယ်။ “ဆရာတော် ကျောက်ပတ်တီး ဘယ်တော့ဖြုတ်ရမလဲ”။ “ဘာဖြစ်လို့လဲ” လို့ သူက မေးပါတယ်။ “သင်တန်းပြီးအောင် တက်နိုင်ဖို့လေ” လို့ ကျွန်တော် ပြန်ဖြေလိုက်ပါတယ်။ မကြာပါဘူး။ နောက်တပ်မတစ်ခုကို သူ ပြောင်းသွားပါတော့တယ်။

သီတင်း ၆ ပတ်အကြာမှာ ဂျာမဏီက တပ်မဟာနှစ်ခု ပြန်ရောက်လာပါတယ်။ လေ့ကျင့်ရေးတာဝန်ကို အောင်အောင်မြင်မြင် ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူမရှိတုန်း ကျွန်တော့်လူတွေကို ရာနန်းပြည့် လေကြောင်းချီတိုက်ခိုက်ရေး သင်တန်းတက်ခိုင်း နိုင်ခဲ့တာကို ဗိုလ်ချုပ် ဝိစိဟမ်က သဘောကျသွားပါတယ်။ ကျွန်တော် သည်ကိစ္စမှာ သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ တုတ်တစ်ချောင်းရဲ့ ညစ်ပတ်နေတဲ့ အစွန်ပိုင်းကို ရရင် ချွန်ထက်အောင်ပြုလုပ်ပြီး အသုံးဝင်အောင် ပြုလုပ်ပါ ဆိုတာပါပဲ။ သဘောကတော့ ဘေးဖယ်ခံထားရရင် အလကားမနေဘဲ စွမ်းဆောင်ပြဖို့ပါပဲ။

ဗိုလ်ချုပ် ဝိစိဟမ်အနေနဲ့ ဘာကိုမှ သိပ်အစွဲအလန်း မထားပါဘူး။ အစွဲ အလန်းထားတာ တစ်ခုကတော့ အပူချိန်ညှိ ကိရိယာပါပဲ။ အဲဒီအချိန်တုန်းက စွမ်းအင် ပြဿနာနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ရေနံဈေးနှုန်းကလည်း တစ်ရှိန်ထိုး မြင့်တက်နေပါ တယ်။ ဘယ်လိုမှ ဖေါက်ဖျက်လို့မရတဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေတစ်ခုကို ဗိုလ်ချုပ်က ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ စခန်းမှာရှိတဲ့ အဆောက်အအုံတိုင်းက အပူချိန်ညှိကိရိယာတိုင်းကို ၆၀ ဒီဂရီမှာ ထားဖို့ပါပဲ။ အကယ်၍ နေရတဲ့အပူချိန်မျှပြီး အပူခါတ်ကို ထိန်းပေးတဲ့ ခေတ်မီအဆောက်အအုံဆိုလျှင်တော့ သည်အပူချိန်ဟာ သင့်တော်တဲ့အပူချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှတ် (၂)တပ်မဟာက စစ်သားတွေနေရတဲ့ အိပ်ဆောင်တွေဟာ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်က နှစ်ထပ်အဆောက်အအုံ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမထပ်ရဲ့ ထောင့်တစ်ထောင့်မှာရှိတဲ့ ဆီထည့်ရတဲ့ မီးပြင်းဖိုတစ်ခုထဲကပဲ အပူခါတ်ရရှိပြီး သည်အပူခါတ်ကိုလည်း ထိန်းသိမ်း မထားနိုင်ပါဘူး။ ကိုယ်ရဲ့အိပ်စင်ဟာ မီးပြင်းဖိုနားမှာဆိုရင်တော့ အပူချိန် ၆၈ ဒီဂရီ ကို ခံစားရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်မီးပြင်းဖိုနဲ့ ဝေးလေလေ အပူခါတ်ကို မရလေလေပါဘဲ။ တပ်မတည်ရှိရာ ကင်တပ်ကိပြည်နယ်ကလည်း ဆောင်းရာသီမှာ အေးက အေးပါတိသနဲ့။

တပ်မဟာရဲ့ တာဝန်ကျအရာရှိဟာ ညတိုင်း သည်အပူတိုင်းကိရိယာကို စစ်ဆေး ရပါတယ်။ တစ်ယောက်ယောက်က ဒါကို ကလိထားရင် သူကိုယ်တိုင် ဗိုလ်ချုပ် ဝိစိဟမ်ကို သတင်းပို့ရပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အရှေ့မှာရပ်ပြီး ဘာကြောင့် အိပ်ဆောင် တစ်ခုက အပူချိန်တိုင်းကိရိယာဟာ ပူပြင်းလှတဲ့ ၇၄ ဒီဂရီမှာ ရောက် နေတယ်ဆိုတာကို ရှင်းပြရတာဟာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။

သည်အပူချိန်ညှိကိရိယာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရဲဘော်နဲ့ အရာရှိတွေဟာ ဉာဏ်ပြိုင် ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တိုက်တဲ့အခါ သည်ရဲဘော်တွေဟာ တိုင်းပြည်အတွက် အသက်ပေးဖို့ အဆင်သင့်ရှိပေမယ့် နောက်တန်းမှာ ရှိနေချိန်မှာတော့ အေးလွန်းလို့ ခဲပြီး မသေချင်ကြ ပါဘူး။ သည်တော့ သူတို့အနေနဲ့ အပူချိန်ကို လစ်ရင်လစ်သလို ဖြင့်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့အရာရှိတွေအနေနဲ့ အပူချိန်ညှိကိရိယာကို အဖုံးဖုံးပြီး သော့ခတ် ထားရပါတယ်။ ပထမတော့ သည်အဖုံးတွေကို ကလန့်ပြီး ဖွင့်ကြပါတယ်။ သည်လိုလုပ်တာ ကိုမိလို့ အပြစ်ပေးခံရပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ပိုပြီး ဉာဏ်များတဲ့ ရဲဘော်တွေက သော့တူတွေ လုပ်ကြပါတယ်။

အရာရှိအများစုဟာ ကောလိပ်ကျောင်းထွက်တွေပါ။ တချို့ဆို ဘွဲ့လွန်တွေ ရရှိထားပြီး စစ်ဦးစီးကောလိပ်၊ အမျိုးသားစစ်ကောလိပ်ထွက်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဝေါ်ရှင်တန်၊ ဂရန်၊ လီး၊ ပါးရှင်း၊ အိုင်ဆင်ဟောင်းဝါးနဲ့ ပက်တန်တို့လို ကျော်ကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ မျိုးဆက်တွေလည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ သည်လိုအရာရှိမျိုးတွေဟာ သာမန် တပ်ကြပ်တွေ၊ ရဲဘော်တွေ တစ်ပတ်ရိုက်တာကို ခံရမှာလား။ ခံရမယ်ပုံပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ လည်းဆိုတော့ ဆောင်းတွင်း ပိုကျလာတာနဲ့အမျှ ထူးထူးခြားခြားတစ်ခုဖြစ်လာလို့ပါပဲ။ အပူချိန်ညှိကိရိယာဟာ ၆၈ ဒီဂရီမှာပဲ အမြဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရဲဘော်တွေဟာ မညည်း ကြတော့ပါဘူး။ အိပ်ဆောင်ရဲ့ အတွင်းပိုင်းကျသူတွေတောင် နွေးထွေးနေကြပါတယ်။ ဆောင်းကုန်လို့ နွေဦးပေါက်တော့မှပဲ အဖြေကို ရပါတော့တယ်။ မမြင်တွေ့နိုင်တဲ့နေရာ တစ်နေရာမှာ ဝိုင်ယာရင်း wiring ထဲကို ပင်အပ်တစ်ချောင်း ထိုးထည့်လိုက်ရင် မီးပြင်း ဖိုက အပူခါတ်ကို အပူချိန်ညှိကိရိယာက မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ဘူးဆိုတာကို လျှပ်စစ် ပညာကျွမ်းကျင်တဲ့ ဉာဏ်ကြီးရှင်တစ်ယောက်က သိရှိသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တာဝန်ကျ အရာရှိအနေနဲ့ အိပ်ဆောင်အတွင်းမှာ အိပ်ကွေတာအရပ်လို ပူနေတယ်လို့ ထင်ပေမယ့် လည်း အပူချိန်တိုင်းကိရိယာကတော့ ၆၈ ဒီဂရီကိုပဲ ပြပါတယ်။ မခံနိုင်လောက်အောင် ပူပြီဆိုရင်တော့ အပူချိန်ကျသွားတဲ့အထိ သည်ပင်အပ်ကို ရဲဘော်တွေ ဖြုတ်လိုက်ကြ ပါတယ်။

အရာရှိတွေအနေနဲ့ သာမန်စစ်သားတွေကို တစ်ကွက်ကျော်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာ နှစ်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး ရှိခဲ့ပါပြီ။ မရဘူးဆိုတာကို အခုထိ မသိကြသေးပါဘူး။ သာမန် အမေရိကန်စစ်သားတွေရဲ့ ထွင်ဉာဏ်တွေကို လိုက်မမီနိုင်ကြပါဘူး။ သည်ထွင်ဉာဏ်တွေ ကြောင့် အရာရှိနဲ့ ရဲဘော်တွေကြား ပြဿနာတွေ ပြေလည်ခဲ့ရသလို စစ်တွေကိုလည်း အောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နေ့လယ်ခင်းတိုင်း ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့် တပ်မဟာက တပ်ရင်းသုံးရင်း တည်ရာဌာနအတွင်းမှာ လမ်းလျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုလျှောက်တဲ့အခါမှာ လျှောက်တဲ့ လမ်းကြောင်းကို ပုံသေထားပြီး လျှောက်တဲ့အချိန်ကလည်း နေ့တိုင်း အချိန်မှန်ပါပဲ။ ကျွန်တော့် ရဲဘော်တွေအနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို တိုက်ရိုက်တွေ့ပြီး ရင်ဖွင့်စရာရှိတာတွေကို ဖွင့်နိုင်အောင် အခွင့်အရေးပေးလိုက်တာပါပဲ။ တော်တဲ့ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ မဟုတ်သူတွေ နဲ့ အရာရှိငယ်တွေအနေနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ သည်လုပ်ရပ်ကို နားလည်ကြပါတယ်။ သည်လို လုပ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အဆင့်ဆင့် အမိန့်နာခံမှုစနစ်ကို ဖျက်ဆီးဖောက်ဖျက်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သူတို့သိကြပါတယ်။ သည်လိုရဲဘော် တွေနဲ့ တွေ့ဆုံရာမှာ သူတို့ကို ကျော်ပြီး သူတို့ရဲ့ ဩဇာအာဏာကို ချိုးဖောက်မယ့် ကိစ္စမှန်သမျှကို ကျွန်တော် မလုပ်ဘူးဆိုတာ သူတို့ သိကြပါတယ်။ အခုလို ကျွန်တော်နဲ့ တိုက်ရိုက် တွေ့ခွင့် ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ရဲဘော်တွေ အနေနဲ့ ပြောချင်တာတွေကို ပြောရလို့ ရင်ပေါ်သွား တတ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့သားငယ် မိုက်နဲ့အတူ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိမ်နောက်ဖေးဘက်က ကိုးလံပန်းခြံထဲမှာ တစ်နေ့ ဘောလုံးပစ်ဖမ်းတာ လေ့ကျင့်နေစဉ် မိုက်က ဖျတ်ကင်းဘဲလ် မှာ နေရတာ ကြိုက်ကြောင်း ပြောလာပါတယ်။ “သည်က ကလေးတွေအားလုံး သားတို့လို ချည်းပဲ။ သူတို့အဖေနဲ့အမေတွေလုပ်တဲ့ အလုပ်တွေကလည်း အတူတူချည်းပဲ” လို့ မိုက်က ပြောလာပါတယ်။ သူ့စကားကြားရတော့ ကျွန်တော် စိတ်အေးသွားရပါတယ်။ ကောလိပ်မှာ နှစ်တော်တော်ရတဲ့အထိ ကျွန်တော်ဟာ ရပ်ကွက်တစ်ခုထဲမှာနေပြီး အဲဒီရပ်ကွက်ထဲက ကလေးတွေနဲ့အတူတူ ကြိုးပြင်းလာခဲ့ရပါတယ်။ ဒေးလ်စီတီးကို ကျွန်တော်ကြိုက်တာတစ်ခုကတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အိမ်မှာ တစ်ချိန်လုံး မနေရဘဲ တာဝန်အရ တခြားကို သွားလာနေရပေမယ့် ကျွန်တော့်မိသားစုဟာ အိမ်တစ်အိမ်ထဲမှာပဲနေပြီး ကျောင်းတစ်ကျောင်းထဲရဲ့ပဲ တက်ရလို့ပါပဲ။ မကြာခဏ ပြောင်းရွှေ့နေရတာကြောင့် သားသမီးတွေအပေါ် ဘယ်လို ထိခိုက်မှုများရှိမလဲဆိုတာကို စစ်မှုထမ်းမိဘတွေအနေနဲ့ ပူပန်ကြပါတယ်။ အခု ကျွန်တော့်သားဖြစ်သူက ပြောင်းရွှေ့ရတာ ဘာမှမဖြစ်ကြောင်း၊ ဖခင်တွေရဲ့ တူညီတဲ့ အလုပ်အကိုင်တွေကြောင့် ကလေးတွေအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာမှာလည်း အဆင်ပြေကြောင်း ပြောလာတော့ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် စိတ်ပေါ့သွားရပါတယ်။

ဖျတ်ကင်းဘဲလ်မှာ နေရတဲ့ဘဝဟာ သာယာချမ်းမြေ့လှပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကလေးတွေဟာ စခန်းမှာဖွင့်ထားတဲ့ ကျောင်းတွေကို တက်ကြပါတယ်။ သည်ကျောင်းတွေဟာ အစိုးရကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနဲ့ လူမှုဖူလုံရေးဌာနအောက်မှာ ရှိကြပါတယ်။ သည်ကျောင်းတွေမှာ ကျောင်းဘုတ်အဖွဲ့ရှိပြီး ကျွန်တော့်ကို ဗိုလ်ချုပ်ဝိစ်ခီဟမ်က ဘုတ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးထားပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပါးဝဲလ်ရဲ့ကလေးတွေဟာ သိပ်ပြီး လှုပ်လို့ မရကြပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ အဘိုးကြီးဟာ တပ်မမှူးဖြစ်ရုံမကဘူး၊ ဆရာတွေကို ငှားရမ်းတဲ့၊ လခပေးတဲ့၊ အလုပ်ဖြုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်နေတာကိုး။

ကျွန်တော့်ကလေးတွေဟာ ကျောင်းသားကောင်းတွေ ဖြစ်လာနေကြပါတယ်။ မိုက်ကတော့ အလယ်တန်းကျောင်း ဘောစုံဘောအသင်းမှာ ဘောလုံးအဖမ်းကောင်းတဲ့ သူတစ်ယောက်အဖြစ် နာမည်ရရန် ဖြစ်ပါတယ်။ လင်ဒါကတော့ ဂီတမှာ ပါရမီပါပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ရင်သွေးတွေ ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာ ဘယ်လိုမြင်တယ်ဆိုတာ သိခဲ့ရပါတယ်။ မကြာသေးခင်က ဓါတ်ပုံဆရာမ မာရီဟာနာကွတ်ခီဟာ “အဖေနဲ့သမီးများ” နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်း စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ သမီးနှစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ လင်ဒါနဲ့ အန်မာရီတို့ရဲ့ ပုံတွေလည်း ပါပါတယ်။ သည်ဓါတ်ပုံနဲ့ အတူတူပြီးဖော်ပြဖို့ မာရီဟာနာက လင်ဒါကို ကျွန်တော်နဲ့ပတ်သက်ပြီး သူ့အမြင်ကို ရေးခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ “ကျွန်မအဖေဟာ သိမ်မွေ့တဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ သူ့ကို နည်းနည်းကြောက်ခဲ့တာကို မှတ်မိပါတယ်။ သူဟာ လူကောင်ကြီးသူတစ်ယောက်ပါ။ အသံမြင့်ပြီး ကျွန်မတို့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

ပြောတဲ့အခါမှာလည်း ကျွန်မကြောက်လွန်းလို့ အသည်းဟာ ဝမ်းဗိုက်ထဲ ရောက်သွားသလို ခံစားရပါတယ်။ တစ်ခါမှာ ပန်းရောင်နဲ့အဖြူရောင်ပိုက်ကွန်ကို ကျွန်မစက်ဘီးမှာ အလှတပ်ထားခဲ့ပါတယ်။ စက်ဘီးမြန်မြန်နင်းတဲ့အခါမှာ စက်ဘီးနောက်မှာ သည်ပိုက်ကွန် တန်းလန်းပါလာတာ ကြည့်လို့လှလို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သည်ပိုက်ကွန်ဟာ စပုတ်တန်းတွေနဲ့ ငြိမ့်တာကြောင့် ကျွန်မလည်း စက်ဘီးရှေ့လက်ကိုင်ကိုကျော်ပြီး လမ်းပေါ်လွင့်ကျသွား ခဲ့ပါတယ်။ လမ်းပေါ်မှာ ကြောက်အားလန့်အားနဲ့ ငိုနေတုန်း ဘယ်ကမှန်းမသိ အဖေ ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်မကို ပွေ့လိုက်ပြီး ထွေးပိုက်ကာ အိမ်ကို ချီလာခဲ့ပါတယ်။ သည်အဖြစ်အပျက်ကို ကျွန်တော်မမှတ်မိပေမယ့် သမီးကြီးဖြစ်သူဟာ ဘယ်တော့မှ မမေ့ ခဲ့ပါဘူး။”

သမီးငယ် အန်မာရီကတော့ သည်လိုရေးခဲ့ပါတယ်။ “အဖေဟာ ကျွန်မသိသမျှ လူတွေအထဲမှာ အတော်ဆုံးပါပဲ။ ပဟေဠိကစားနည်းကို အမြဲနိုင်ပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ အခါမှာ သူဟာ ကျွန်မကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုပါတယ်။ သူ့ရဲ့အောင်မြင်မှုတွေကို ကျွန်မ မအံ့သြပါဘူး။ ကျွန်မ ဒါတွေကို ဂုဏ်ယူပါတယ်။ သူဟာ ကျွန်မတို့မြို့မှာ အတော်ဆုံး မကွင်းနစ်ပါပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်မတို့ကို စောင့်ရှောက်နိုင်တယ်။ စောင့် လည်း စောင့်ရှောက်မယ်ဆိုတာကို ကျွန်မ အမြဲသိခဲ့ပါတယ်။ သည်အသိဟာ ကျွန်မကို လုံခြုံမှုပေးပါတယ်”

ပစ္စည်းဥစ္စာတွေဟာ မေတ္တာ၊ ရိုသေလေးစားမှု၊ တတ်ကျွမ်းမှု စတာတွေကို ပေးစွမ်းနိုင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော့်ကလေးတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းက မှ မယုံကြည်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ပိုက်ဆံပေးတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အမြဲသတိထားခဲ့ပါတယ်။ အသက် ၁၂ နှစ်အရွယ်ရောက်တဲ့အခါမှာ သူတို့ဟာ တစ်ပတ် ကို နှစ်ဒေါ်လာ မုန့်ဖိုးရပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ ဘာမှ လိုလေသေးမရှိပါဘူး။ သိပ် မလိုချင်ရဘူးလို့လည်း သင်ထားပါတယ်။ ခရစ္စမတ်တို့၊ မွေးနေ့တို့မှာ သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့ လက်ဆောင်ကောင်းကောင်း ပေးပါတယ်။

ကျွန်တော့်ကလေးတွေ အသက် ၁၆ နှစ်ကို ကိုယ်စီရောက်လာတဲ့အခါမှာတော့ သူတို့တစ်ယောက်စီကို ကျွန်တော် စာတစ်စောင်စီ ရေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တဲ့ အမှား၊ အမှန်တွေအပေါ် မူတည်ပြီး အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းပေးဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့တာပါ ပဲ။ မိုက်ကို ပထမဆုံး ရေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့စာထဲမှာ “အခုဆို သားဟာ လူကြီးဖြစ်တော့မယ်။ သားဘဝရဲ့ ကျွန်တဲ နှစ်၅၀ လောက်မှာ ဘယ်လိုလူမျိုးဖြစ်လာမယ် ဆိုတာကို သည်အချိန်မှာ မျိုးစေ့ချတော့မယ်။ သားရှေ့ဆက်လျှောက်ရမယ့် ဘဝခရီးမှာ ဖြားယောင်းသွေးဆောင်မှုတွေကို အများကြီး ကြုံတွေ့ရလိမ့်မယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးတို့၊ အရက်သေစာတို့၊ မကောင်းတာတွေလုပ်ဖို့ အခွင့်အလမ်းတို့ စတာတွေပေါ့။ အမှား အမှန်ကို သား ခွဲခြားပြီးသိပါတယ်။ သားရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် အဖေယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိတယ်။ ဆုံးရှုံးမှုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမှာကို မကြောက်ပါနဲ့။ မကြိုးစားလိုက်ရမှာကို

ပိုကြောက်ပါ။ ရတနာအခွင့်အရေးတွေကို အသုံးပြုပြီး အရဲစွန့်လုပ်ကိုင်ဖို့လိုရင် လုပ်ကိုင်ပါ။ မိုက်မိုက်မဲမဲ လုပ်ဖို့ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆုံးရှုံးမှုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပေမယ့် အောင်မြင်ဖို့နဲ့ ဆုလာဘ်အကြီးအကျယ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိတဲ့ လုပ်ရပ်မျိုးတွေကို ပြောတာပါ။ ပြဿနာတစ်ခုခုဟာ သည်နေ့မှာ ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး မနက်ဖြန်ကျရင် သည်လောက်ဆိုးချင်မှ ဆိုးမယ်ဆိုတာကို အမြဲသတိရပါ။ ဆိုတာတွေ ပါခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သားသမီးတွေရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာ ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ နှစ်ဖက်မိသားစုက ပံ့ပိုးပေးမှုတွေကို စိတ်ဝင်စားစရာ ကျွန်တော် လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာ မိသားစုအသိုင်းအဝန်းနဲ့ ကျွန်တော်မိသားစု အသိုင်းအဝန်းတို့ဟာ မိုးနဲ့မြေလို ကွာခြားကြပါတယ်။ ကျွန်တော် ဗီယက်နမ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် မိုက်နဲ့လင်ဒါ ငယ်ငယ်တုန်းက သူတို့ဟာ အယ်လ်မာမိဘတွေနဲ့အတူ နေခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်မိဘတွေဆီကိုလည်း နောက်ပိုင်း ကျွန်တော်တို့ ဘယ်ပြောင်းပြောင်း ဝင်ဖြစ်အောင် ဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အယ်လ်မာမိဘတွေဟာ စိတ်ခံစားမှုကို သိပ်မပြကြပါဘူး။ သူတို့ဟာ ခြိုးခြိုးမြဲမြဲနေထိုင်ပြီး စည်းကမ်းရှိကြပါတယ်။ စာဖတ်လည်း သိပ်ဝါသနာပါကြပါတယ်။ ကလေးတွေကို စာဖတ်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ စာဖတ်တဲ့အလေ့အကျင့်ဟာလည်း ကူးစက်တတ်ပါတယ်။ သူတို့ဆီက ကျွန်တော်ကလေးတွေဟာ စည်းကမ်းရှိမှုနဲ့ စာသင်ကြားခြင်း အပေါ် အလေးထားမှုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်မိဘတွေဖြစ်တဲ့ ပါဝဲလ်တွေဆီကတော့ လူ့ဘဝကို ချစ်မြတ်နိုးတတ်တဲ့စိတ်ကို သူတို့ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်မိဘတွေနဲ့နေစဉ်မှာ သူတို့ဟာ ရယ်စရာကောင်းတဲ့ လူတွေ၊ အူလှိုက်သည်းလှိုက် ရယ်မောတတ်တဲ့လူတွေ၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း အလုပ်လုပ်ရသလောက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နေတတ်တဲ့လူတွေကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ပါတီပေးရအောင်၊ သီချင်းဆိုရအောင်၊ ကကြရအောင်ဆိုတဲ့ လူမျိုးတွေပါပဲ။ နှစ်ဖက် အဘိုးအဘွားဆီကရတဲ့ အလေ့အကျင့်တွေ ကျွန်တော်သားသမီးတွေထဲမှာ ရှင်သန်လာတာကို ကျွန်တော် ကြည့်နဲ့စွာနဲ့ လေ့လာခဲ့ပါတယ်။

၁၉၇၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ဝေါရှင်တန်ကိုလာဖို့ ကျွန်တော်ကို အကြောင်းကြားခဲ့ပါတယ်။ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့မှာ အစိုးရသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ပါတယ်။ သည်အစိုးရကို ကျွန်တော် မဲပေးခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့စဉ်က ဂျင်မီကာတာကို တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး သူ့ကို သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်သူ့ကို မဲပေးခဲ့ရတဲ့အကြောင်းကတော့ သူ့ကို သဘောကျတာထက် ဝါးတားဂိတ်ကိစ္စ ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာ တိုင်းပြည်အနေနဲ့ လူသစ် စနစ်သစ်နဲ့ အသစ်တစ်ဖန်ပြန်ပြီး စဖို့လိုတယ်လို့ ထင်ခဲ့လို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်ဟာ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီကိုမှ မဝင်ခဲ့ပါဘူး။ ဝင်လည်း မဝင်ခဲ့ဖူးပါဘူး။

ကျွန်တော်ကို ဝေါရှင်တန်ကို ခေါ်ရတဲ့အကြောင်းကတော့ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကောင်စီ အလုပ်တစ်ခုအတွက် လူတွေ စစ်ဆေးဖို့ပါပဲ။ ခေါ်တဲ့လူကတော့ သမ္မတကာတာရဲ့ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဇာဖင်စကျူး ဘရက်ဇင်စကီးပဲဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်လျှောက်လိုတဲ့ စစ်မှုထမ်း ဘဝလမ်းကြောင်းကနေ လမ်းလွဲပြီး သွားရမှာမို့ ကျွန်တော် သည်အလုပ်ကို မလိုချင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဂျွန် ဝိစိခဟမ်ကို အရင်သွားတွေ ပါတယ်။ သူဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့အထက် အရာရှိဖြစ်ရုံတင် မကပါဘူး။ ဝေါ်ရှင်တန်က ရှုပ်ထွေးလှတဲ့ အစိုးရလုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်ပါတယ်။ ဝိစိခဟမ်က “သွားသာသွားစမ်းပါ။ သူနဲ့စကားပြောကြည့်ပါဦး” လို့ ကျွန်တော့်ကို အကြံပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တပ်မဟာမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးရင် အမှတ် (၁၀၁)တပ်မရဲ့ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ဖို့ မျှော်လင့်ထားခဲ့ပါတယ်။ သည်ရာထူးနဲ့ ဂျွန် ဝိစိခဟမ်အောက်မှာ လုပ်ရရင် စစ်တပ်အကြောင်း ကျွန်တော် ပိုသိလာရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ဝေါ်ရှင်တန် ကို သွားရပြန်ပါပြီ။ (၁၀၁) နဲ့ပဲ ဆက်နေနိုင်ပါစေလို့ ကျွန်တော် ဆုတောင်းနေမိပါ တယ်။

ဝေါ်ရှင်တန်ကိုရောက်တော့ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါခဲ့တုန်းက ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးရုံး အဆောက်အအုံဟောင်းကို ကျွန်တော်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဘရက်ဇင်စကီး နဲ့တွေ့တော့ သူက နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ ကာကွယ်ရေး အစီ အစဉ်ကို ဦးစီးစေလိုကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောပါတယ်။ ဒါ တကယ် အခွင့်အရေးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါကို ကျွန်တော်က ဂုဏ်ယူမိပေမယ့် စိတ်မဝင်စားဘူးလို့ ပြန်ပြောလိုက် ပါတယ်။ “ကျွန်တော် (၁၀၁) မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တာ တစ်ဝက်တောင် မကျိုးသေး ပါဘူး။ ကျွန်တော့်အဖို့ ဖျေတ်ကင်းဘဲလ်ကိုလည်း မစွန့်ခွာချင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ခင်ဗျား ပြောတဲ့အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ဘာတစ်ခုမှ မသိဘူး” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်စကား တွေကို ကြားလိုက်ရတော့ ဘရက်ဇင်စကီးဟာ စိတ်ပျက်မသွားတဲ့အပြင် ငြင်းလိုက်တဲ့အတွက် ပိုလို့တောင် အားတက်သရော ရှိလာပါသေးတယ်။ “သည်လိုလူမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တာ။ ပညာရှင်ကို မလိုချင်ဘူး။ အကြံသစ်၊ ဉာဏ်သစ်တွေ ပေးနိုင် မယ့်လူမျိုးကို လိုချင်တာ” လို့ ဆိုပါတယ်။

ကျွန်တော်ဆက်ပြီး ငြင်းပါတယ်။ ကျွန်တော် ငြင်းလေလေ၊ ဘရက်ဇင်စကီး က ကျွန်တော့်ကို ပိုစိတ်ဝင်စားလေလေ ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်ကို မလာချင်တဲ့လူကို သူ စိတ်ဝင်စားနေပုံရပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သူက “ကိုင်း သည်လိုလုပ်၊ ခင်ဗျား (၁၀၁) မှာ တာဝန်ပြီးဆုံးခါနီးမှာ ကျွန်တော်တို့ ထပ်ပြီး စကားပြောကြတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားကို လိုချင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ဖျေတ်ကင်းဘဲလ်ကို ပြန်ရောက်တော့ မိုလ်ချုပ် ဝိစိခဟမ်က ဖြစ်ကြောင်းကုန် စင်ကို သိချင်စိတ် ပြင်းပြနေပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောပြလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ သူက “ကိုလင်း၊ မင်း သည်အလုပ်ကို မယူခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့ပြန်လာမှာ သေချာတယ်။ မင်း စစ်တပ်ထဲမှာပဲ သမားရိုးကျ အမှုထမ်းရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဟာ တချို့အရာရှိတွေရဲ့ ကံကြမ္မာ မဟုတ်ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။

ဝေါ်ရှင်တန်မှာ အလုပ်လုပ်ဖို့ ကိစ္စကို မေ့ထားပြီး (၁၀၁) မှာ ကျွန်တော်တာဝန်တွေကို ဆက်ထမ်းဆောင်နေခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု အရာရှိဆန်နီ တပ်ကာက “အဲဒါကို ဆရာဝန်ပြုကြည့်ပါလား” လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောလာပါတယ်။ ဆန်နီဟာ ကျွန်တော့်ကို သိပ်ဂရုစိုက်ပါတယ်။ ဆန်နီ ပြခိုင်းတာကတော့ ကျွန်တော့်လည်ပင်းရဲ့ လက်ဝဲဘက်မှာ ပေါ်လာတဲ့ အလုံးတစ်လုံးပါပဲ။ နာတော့ မနာပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပျောက်လည်းမသွားပါဘူး။ ပိုပို ကြီးလာပါတယ်။

တပ်ဆေးရုံကို ကျွန်တော်သွားပြတော့ ဆရာဝန်တွေက “ဘာမှန်းတော့ ကျွန်တော်တို့ မသိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ အသားစကိုထုတ်စစ်ဆေးပြီး အလုံးကို ခွဲထုတ်ပစ်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အကယ်၍ ကင်ဆာလုံးဆိုရင်တော့ လည်ချောင်းအထိ ခွဲစိတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စကားပြောချင်မှ ပြောနိုင်တော့မယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။

ကျွန်တော့်အသက် ၄၀ ရှိပါပြီ။ ကလေးသုံးယောက်အဖေ၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စတွေမှာရော၊ အလုပ်အကိုင်မှာရော၊ အကောင်းဆုံးအခြေအနေမှာ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ကြောက်ရွံ့မိပါတယ်။ ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပဲ ကျွန်တော် ခွဲစိတ်ခန်းထဲ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာနဲ့ ဆန်နီတို့က စောင့်ပေးပါတယ်။

ကျွန်တော့်အလုံးဟာ ကင်ဆာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသားစကိုစစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဆရာဝန်တွေက ခွဲစိတ်ထားတဲ့နေရာကို ပြန်ချုပ်လိုက်ပါတယ်။ လည်ပင်းမှာတော့ အမာရွတ် ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ သေနတ်ဒဏ်ရာနဲ့ တူပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်ပြန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးတာမှီ လူတွေက သေနတ်ဒဏ်ရာလို့ ထင်ကြပါတယ်။ သူတို့မေးရင်တော့ ကျွန်တော် အမှန်ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဟိုတုန်းက ကျွန်တော် ဆေးလိပ်သောက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လို တွေ့ကြုံခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ တစ်ခါတည်း ကြောက်သွားပြီး အခုဆို ဆေးလိပ်ပြတ်သွားပါပြီ။

+

အပိုင်း(၃)

ဝေါ်ရှင်တန်တွင် အမှုထမ်းခဲ့သော နှစ်များ

အခန်း(၁၀)

သမ္မတကာတာရဲ့ ကာကွယ်ရေးဌာနမှာ

သမ္မတရေဂင်နဲ့ သမ္မတဘွတ်ရှ်တို့ရဲ့ လက်ထက်တွေမှာမှ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လူသိထင်ရှား တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပေမယ့် အမျိုးသားလုံခြုံရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံ စရခဲ့တာကတော့ သမ္မတကာတာ လက်ထက်က ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရုံးမှာ ကျွန်တော် တာဝန် နှစ်နှစ်ခွဲ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေလမှာ ဇာဖင်စကျူး ဘရက်ဇင်စကီးနဲ့ တွေ့ဆုံဖို့ ဝေါ်ရှင်တန်ကို ကျွန်တော် ထပ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် ကမ်းလှမ်းတဲ့အလုပ်ကို ဗစ်တာ အပ်တ်ဂျေဖ်ကို ပေးလိုက်ပြီလို့ သူကပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗစ်တာအနေနဲ့ လက်ထောက်တစ်ယောက် လိုအပ်နေတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ထိပ်ဆုံးရာထူးကိုတောင် ငြင်းခဲ့တာမို့ အခုကမ်းလှမ်း လာတဲ့ အလုပ်ကိုလည်း ကျွန်တော် ငြင်းချင်စိတ် ပြင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အရာရာကို နာခံဖို့ အလေ့အကျင့်ရထားတဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်အဖို့ လက်တွေ့မှာ အိမ်ဖြူတော်က ကမ်းလှမ်းမှုကို ငြင်းဆိုဖို့ဆိုတာ မလွယ်လှပါဘူး။ သည်တစ်ခါမှာတော့ စဉ်းစားဖို့ အချိန်ပေးပါဦးလို့ ဘရက်ဇင်စကီးကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဝေါ်ရှင်တန်မှာရောက်နေစဉ် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတို့ရဲ့ အထူးလက်ထောက် ညွှန်ကန်စတာ ဆိုသူနဲ့လည်း ပင်တဂွန်မှာ သွားတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကက်စတာဟာ ဩဇာအာဏာရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ့ကို ကူညီဖို့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိ လေးဦးပါတဲ့ အဖွဲ့ငယ်တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့ထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူ့ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု လက်ထောက်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ဖို့ ပြောလာပါတယ်။

ထိပ်တန်းအလုပ်နှစ်ခုအတွက် ကျွန်တော့်ကို ကမ်းလှမ်းလာကြပါပြီ။ နှစ်ခုစလုံးကို ကျွန်တော် မလိုချင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်လျှောက်လိုတဲ့လမ်းကလွဲပြီး သွားရမယ့်အလုပ်မျိုးကို ကျွန်တော် မလိုချင်တော့ပါဘူး။ (၁၀၁)ရဲ့ ဦးစီးချုပ်ရာထူးကို ကျွန်တော် မျှော်လင့်နေဆဲပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဝေါ်ရှင်တန်ပြန်ရောက်တော့ ဗိုလ်ချုပ်ဝစ်ခ်မာမ်က ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူ့ရဲ့ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ဖို့ အလားအလာမရှိကြောင်း ဘွင်းဘွင်းပဲ ပြောပါတယ်။ သူ့ရဲ့ တပ်မဟာမှူးတွေထဲမှာ ကျွန်တော်ဟာ ဝါအငယ်ဆုံးဖြစ်သလို ကျွန်တော်ဟာ လေယာဉ်သမားတစ်ဦးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ (၁၀၁)ရဲ့ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ဖို့ ဒါဟာ အဓိကအရည်အချင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကမ်းလှမ်းထားတဲ့ အလုပ်နှစ်ခုထဲက တစ်ခုခုမှာ စစ်တပ်အနေနဲ့ သူ့ရဲ့လူတစ်ယောက်ကို ထားဖို့ အခွင့်အလမ်းကို လက်လွှတ်ခံမှာမဟုတ်ဘူးလို့ ဝစ်ခ်မာမ်က ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်တစ်ခုကို လက်ခံပါဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော့်ကို သူမပြောပါဘူး။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ မိတ်ဆွေနောက်တစ်ဦးဆီ အကြံဉာဏ်တောင်းခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဘာကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ် ဘက်နက် ရော့ဂျာစ်အတွက် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ကာလ ဗီနို ဆိုသူပါပဲ။ မကြာသေးခင်ကမှ ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးကို ရခဲ့ပြီး ကျွန်တော့်လိုပဲ ဒီဗြူရဲ့တပ်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ရော့ဂျာစ်က ကျွန်တော့်ကို ဂျွန်ကက်စတာနဲ့ လုပ်စေချင်တယ်လို့ ပြောလာတာကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ ဇာဖင်စကျူး ဘရက်ဇင်စကီးကို ဝမ်းနည်းကြောင်းပြောပြီး ကက်စတာဆီ အလုပ်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုကိုလည်း ဖေါတ်ကင်းဘဲလ်ကနေ ဝေါ်ရှင်တန်ကို ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ပြီး ဖဲဖက်စ်ကောင်တီလို့ခေါ်တဲ့ ဆင်ခြေဖုံးရပ်ကွက်မှာ အိမ်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။

တပ်မဟာမှူးတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့စဉ်တုန်းက ကာကွယ်ရေးပေါ်လစီကို ဘယ်လို ဖန်တီးရေးဆွဲတယ်ဆိုတာ တစ်စက်ကလေးမှ မသိခဲ့ပါဘူး။ ဂျွန်ကက်စတာနဲ့ လုပ်ကိုင်ရတော့မှ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ပညာရခဲ့ပါတယ်။

ကက်စတာဟာ ကြိုးကိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဘယ်လောက်အထိ ဩဇာအာဏာရှိတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် မကြာခင်မှာ သိလာခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဖြစ်သူ ဟယ်ရယ်လ် ဘရောင်းအနေနဲ့ နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချမှတ်ပေးမယ့် ဝန်ကြီးဆီ တင်လာတဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေအားလုံးဟာ သူကမှတစ်ဆင့် ဝန်ကြီးဆီကို ရောက်ရအောင် ကက်စတာက စီစဉ်ထားပါတယ်။

ရုံးတိုင်းမှာ စာရွက်စာတမ်းတွေအတွက် “အဝင်” “အထွက်” သေတ္တာတွေ ရှိပါတယ်။ ကက်စတာအတွက်ကတော့ “မေ့ပျောက်”သေတ္တာပါ ရှိပါတယ်။ တစ်နေ့ ဂျွန်နဲ့ကျွန်တော် စကားပြောနေစဉ်မှာ သူဟာ စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုကို လှန်လှောကြည့်နေပါတယ်။ ဝန်ကြီးဘရောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးဖို့လိုတဲ့ လက်ထောက်ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးက တင်သွင်းလာတဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေပါပဲ။ ဒါကိုကြည့်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဂျွန်ဟာ

သည်စာရွက်စာတမ်းတွေကို သူ့နောက်က “မေ့ပျောက်” သေတ္တာထဲ ပစ်သွင်းလိုက်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူ့ရှေ့ဆက် အရေးယူဆောင်ရွက်မှာ မဟုတ်တော့ဘဲ မေ့ပစ်ထားလိုက်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ရက်အနည်းငယ်မှာ လက်ထောက်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက သူ့စာရွက်စာတမ်းရဲ့အခြေအနေကို စုံစမ်းလာပါတယ်။ ဂျွန်ရဲ့အတွင်းရေးမှူးက အမျိုးမျိုးအကြောင်းပြပြီး အချိန်ဆွဲနေခဲ့ပါတယ်။ ရက်အတော်အကြာမှာ ဂျွန်ဟာ စာရွက်စာတမ်းပိုင်ရှင်ကို တွေ့ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ သည်အခါမှာလည်း ဂျွန်ဟာ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လာရင်းကိစ္စကို မပြောဘဲ တခြားကိစ္စတစ်ခုကို ပြောပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ ဂျွန်လွှတ်လိုက်တဲ့လူကို အလုပ်ခန့်လိုက်ပြီလားလို့ မေးပါတယ်။ မခန့်ရသေးတာမို့ စစချင်း သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဆင်ခြေတွေ ပေးပါတော့တယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ သူ့အနေနဲ့ သဘောပေါက်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျွန်လွှတ်လိုက်တဲ့လူကို ချက်ချင်းတွေ့ပါ့မယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့လယ်မှာ သူတင်ထားတဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရဲ့ ရုံးခန်းထဲ ရောက်သွားပါတော့တယ်။ ဒါဟာ ကက်စတာရဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ပါပဲ။ သူလိုချင်တာရအောင် သည်လိုဆုပေးဒဏ်ပေး စနစ်ကို ကျင့်သုံးတတ်ပါတယ်။

စစ်မှုထမ်းဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကြယ်သုံးပွင့်၊ လေးပွင့်တပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအပေါ် ကျွန်တော်ကြောက်ရွံ့ရှိသေစိတ် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂျွန်ကက်စတာက သည်လိုမဟုတ်ပါဘူး။ အရေးပါတဲ့ အရပ်ဘက် ရာထူးတိုးမြှင့်တာတွေတင် မကပါဘူး။ ထိပ်သီးစစ်ဘက် ရာထူးတိုးမြှင့်တာတွေကိုလည်း သူကိုင်ထားပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်နဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးတွေအတွက် စာရင်းတွေကို အရင်ကဆို ဝန်ကြီးဘဏ္ဍာရင်းအနေနဲ့ အလုပ်သဘောအရ လက်မှတ်ထိုးရုံသာ ထိုးခဲ့ပါတယ်။ အခု သည်လိုမဟုတ်ပါဘူး။ ကက်စတာက သည်စာရင်းတွေကို သေသေချာချာ ဆန်းစစ်ပါတယ်။ ကြည်းတပ်ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ ရေတပ် ဗိုလ်ချုပ်တွေကို ကြယ်သုံးပွင့်၊ လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ရာထူး တိုးမြှင့်ပေးဖို့ကိစ္စမှာ အစဉ်အလာ အရ အရင်က သက်ဆိုင်ရာ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ ဦးစီးချုပ်တွေက ထောက်ခံ ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကိုလည်း ကက်စတာက ပြောင်းလဲပစ်ခဲ့ပါတယ်။ အရင်က နာမည်တစ်ခုကိုပဲ ရာထူးတိုးမြှင့်ဖို့ တင်သွင်းခဲ့ရပေမယ့် အခု နာမည်နှစ်ခု တင်သွင်းရပါတယ်။ ပြီးတော့မှ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက ရွေးချယ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ ဦးစီးချုပ်တွေက သဘောမကျပါဘူး။ တစ်ခါက ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရော်ဂျာစ်က ကြယ်လေးပွင့်တပ်ပေးပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကြည်းတပ်အားလုံးကို အုပ်ချုပ်ဖို့ တာဝန်ပေးမယ်လို့ အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကက်စတာက ဒါကို လက်မခံဘဲ နာမည်နှစ်ခု တောင်းခဲ့ပါတယ်။ ရော်ဂျာစ်ကလည်း ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဘဏ္ဍာရင်း၊ ကြည်းတပ်ဝန်ကြီး ကလစ်ဖို့ဒ် အဲလက်ဇင်ဒါနဲ့ ကက်စတာတို့ဟာ အချိန်ယူပြီး သည်တင်ပြလာတဲ့ လူနှစ်ဦးရဲ့ အရည်အချင်းတွေကို ဆန်းစစ်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဝန်ကြီးဘဏ္ဍာရင်း ရွေးချယ်လိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရော်ဂျာစ် ရွေးချယ်ထားတဲ့လူ မဟုတ်ပါဘူး။

သည့်နောက်မကြာခင်မှာ ကျွန်တော့်ကို ရော်ဂျာစ်က သူ့ရုံးခန်းထဲ ခေါ်ပြီး ရင်ဖွင့်ပါတော့တယ်။ “ငါစစ်မှုထမ်းသက် ၃၅ မှာ ဒါဟာ အဆိုးဝါးဆုံး ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတွေ့အကြုံပဲ။ စစ်တပ်က ထိပ်တန်းဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အရပ်ဘက် အထူးလက်ထောက်တစ်ယောက်က ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပယ်ဖျက်နိုင်တယ်ဆိုတာ ငါနားမလည် နိုင်ဘူး” လို့ ကက်စတာအပေါ် မကျေမနပ်ဖြစ်နေတာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ဖွင့်ပြောခဲ့ပါတယ်။

သူပြောလို့ပြီးမှ ကျွန်တော်က “ဗိုလ်ချုပ် မကျေမနပ်ဖြစ်နေတာတွေကို ကျွန်တော်နားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လို ရာထူးတိုးမြှင့်တဲ့ကိစ္စဟာ ဝန်ကြီး ဘရောင်းလုပ်ရမယ့်အလုပ်၊ သည်လို ရွေးချယ်တဲ့နေရာမှာ သူ့အနေနဲ့ ရွေးချယ်ဖို့ လူရှိရမယ်ဆိုတာကို ကက်စတာအနေနဲ့ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြလိုက်တာပဲ” လို့ ပြော ပါတယ်။ ဒါကို ရော်ဂျာစ်လည်း သိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခဏအကြာမှာ စိတ်ငြိမ် သွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သွားခွင့်ပြုတဲ့အခါမှာတော့ စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက်တွေ ချခဲ့ရင်တောင်မှ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကက်စတာအပေါ် သစ္စာရှိရမယ်ဆိုတာကို ရော်ဂျာစ်ဟာ အသိအမှတ် ပြုခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ကြီးမားလှတဲ့ ကာကွယ်ရေးအဆောက်အအုံမှာ အမှုထမ်း နေတဲ့ လူတွေအားလုံးကို ကက်စတာဟာ ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူသုံးတဲ့နည်းဟာလည်း သူ့လိုပဲ တဲ့တိုးနိုင်လှပါတယ်။ လိမ္မာပြီး စကားနားထောင်တဲ့ ကလေးတွေအတွက်ကတော့ ဆုလာဘ်တွေ၊ ကလေးဆိုးတွေအတွက်ကတော့ အပြစ်ဒဏ်ပါပဲ။ သူဩဇာအာဏာလိုချင် တာ၊ ဩဇာအာဏာကို အသုံးပြုခဲ့တာတွေဟာ သူ့အကျိုး၊ သူ့အတ္တမာနအတွက် မဟုတ် ပါဘူး။ သူ့ရဲ့ဆရာနဲ့ ကာတာအစိုးရရဲ့ အကျိုးအတွက်ကို သူကိုယ်တိုင် ယုံကြည်လို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကက်စတာဟာ ကာကွယ်ရေးဌာနရဲ့ သုံးဦးပါ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားအဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးတို့ကတော့ ပြည်သူ့ရေးရာဆိုင်ရာ လက် ထောက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး တွမ် ရော့ခ်နဲ့ ဥပဒေရေးရာဆိုင်ရာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ရဲ့ လက်ထောက် ဂျက်စတမ်ပလား တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မနက်တိုင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဘရောင်းဟာ သူနဲ့အနီးကပ်ဆုံး အမှုထမ်းတွေနဲ့ စည်းဝေးပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တက်ပါတယ်။ သူဟာ သမ္မတကာတာ ခန့်အပ်ခဲ့တဲ့ ဝန်ကြီးတွေအထဲမှာ အတော်ဆုံးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းဖို့ထက် စာရွက်စာတမ်းတွေနဲ့ ပိုအလုပ်လုပ်ချင်ပါတယ်။ ကိုလမ်ဘီယာတက္ကသိုလ်က ပါရဂူဘွဲ့ကို ရထားသူတစ်ယောက် ပါပဲ။ ဂျက်စတမ်ပလားရဲ့ လက်တွေ့ကျတဲ့ နိုင်ငံရေးကတော့ တက္ကသိုလ်က ရခဲ့တာ မဟုတ်ဘဲ သူနေထိုင်ခဲ့တဲ့ ဘော်လ်တီမိုးမြို့ရဲ့ လူဆင်းရဲရပ်ကွက် လမ်းတွေပေါ်က ရခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်မနက် အစည်းအဝေးအစမှာ ဝန်ကြီးဟာ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အမတ် တစ်ဦးကို ဒေါသထွက်နေပါတယ်။ သည်လူဟာ ကြောင်သူတော်လို ပြောပါတယ်။ သည်နေ့ တစ်မျိုးပြောပြီး နောက်တစ်နေ့မှာ တစ်မျိုးလုပ်တာကို ညည်းတွားပါတယ်။ “သည်လူနဲ့ ကျွန်တော် ဘာမှ မပတ်သက်ချင်တော့ဘူး” လို့ ဆိုပါတယ်။

သည်တော့ စတမ်းပလားက “ကောင်းပြီ၊ စိတ်ထဲရှိတာ ပြောလိုက်ရလို့ ပေါ့သွား ပြီ မဟုတ်လား။ ခင်ဗျားသတိရထားရမှာက သည်အမတ်ဟာ ပြည်သူရွေးချယ်ထားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကော်မတီမှာ သူ့ရဲ့မဲကို လိုတယ်။ သည် တော့ သူ့ကို နမ်းသင့်ရင်လည်း နမ်းရမှာပဲ။ ချစ်သင့်ရင်လည်း ချစ်ရမှာပဲ။ နက်ဖြန် သူနဲ့ နေ့လယ်စာ စားစေချင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ဝန်ကြီးလုပ်သူက ညည်းတွားလိုက်ပါတယ်။ “ဒါနဲ့တောင် ကိုယ့်ဘက် သူ မပါဘူး ဆိုရင် သူ့ရဲ့ဒေသမှာ စစ်အခြေစိုက်စခန်း ထူထောင်ပေးလိုက်မယ်” လို့ ဂျွန် ကက်စတာ က ဝင်ပြောပါတယ်။

နောက်တစ်ကြိမ်မှာလည်း ဝန်ကြီးဘရောင်းဟာ ဝေါ်ရှင်တန် ပို့စ် သတင်းစာထဲ မှာပါတဲ့ သူနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ရေးသားချက်ကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဟာ မျှမျှတတ မရှိဘူးလို့ သည်သတင်းစာထဲမှာ ပါခဲ့ပါတယ်။ “အယ်ဒီတာဆီ ကျွန်တော် စာရေးမယ်ဗျာ” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ “မရေးလိုက်ပါနဲ့” လို့ တွမ်ရော့စ်က ပြောလိုက်ပါ တယ်။ “သူတို့အကြိုက် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ သည်အကြောင်း ဆက်ရေးနိုင်အောင် သူတို့က ခင်ဗျားကို သည်လိုလုပ်စေချင်တာ။ ရွံ့ထဲမှာ ဝက်နဲ့နပမ်းလုံးရင် ဝက်ကပျော်ပေမယ့် ကိုယ်ကတော့ ညစ်ပတ်ပေရမှာပဲ။ သည်တော့ အသာလေးခံနေလိုက်၊ ကလောင်သွား ထက်တဲ့သူတွေနဲ့ ဘယ်တော့မှ အချင်းမဖြစ်ပွားနဲ့” လို့ အကြံပေးပါတယ်။

အစည်းအဝေးမှာ သူတို့ပြောဆိုတာတွေကို မှတ်ရင်း ကျွန်တော်တွေ့တောနေမိ ပါတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရေးမှာ အမျိုးသားစစ်ကောလိပ်ဟာ စာသင်ခန်းဖြစ်ခဲ့ရင် အခု ကျွန်တော် ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကွင်းဆင်းနေတာပါပဲ။

၁၉၇၇ ခုနှစ် ခရစ္စမတ်မှာတော့ ကျွန်တော့်အစ်မ မယ်ရီလင်နဲ့ ဆက်သွယ်ခဲ့ပါ တယ်။ သူ့နဲ့ခင်ပွန်းသည် နော်မန်တို့ဟာ နယူးယောက်မြို့နယ် အထက်ပိုင်းက နှင်း တွေကို စိတ်ကုန်ပြီး ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်တောင်ပိုင်းကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြပါတယ်။ ခရစ္စမတ်အတွက် အရှေ့ဘက်ကို ပြန်လာဖို့ ကျွန်တော် လှုံ့ဆော်လိုက်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့ တဲ့ နှစ်အတွင်းမှာ ကျွန်တော့်အဖေဟာ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးခြံပိုင်ရှင် တစ်ယောက်လို သူ့အိမ်ရဲ့ မြေကွက်ကလေးမှာ မနားတမ်း အလုပ်ရှုပ်နေခဲ့တဲ့ အဖေဟာ အခု အိမ်ထဲကနေ အိမ်ပြင် မထွက်တော့ပါဘူး။ စကား မနားတမ်းပြောတတ်တဲ့ သူတစ် ယောက်ဟာ အခုတော့ နာရီပေါင်းများစွာ တိတ်ဆိတ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်

အဲဒီနှစ် ခရစ္စမတ်မှာ အယ်လ်မီရာရိပ်သာလမ်းကအိမ်မှာ မိသားစုတွေ စုဝေးရင် ကောင်းမယ်လို့ ကျွန်တော် တွေးခဲ့ပါတယ်။ ပျော်ရွှင်စရာကောင်းပေမယ့် တိတ်ဆိတ်အေးဆေးတဲ့ ခရစ္စမတ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဇာတ်ဆရာဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဖေဟာ အခုအခါမှာ ပရိသတ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။

၁၉၇၈ ခုနှစ်စောစောပိုင်းမှာ နယူးယောက်က မိဘတွေရဲ့အိမ်ကို ကျွန်တော် ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ အမေနဲ့အတူ အဖေဆရာဝန်ဆီ သွားခဲ့ပါတယ်။ ဆရာဝန်က ဇာမချဲ့ဘဲ ဘွင်းဘွင်းပဲ ပြောပါတယ်။ အဖေမှာ အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်နေပြီတဲ့။ နောက်ဆုံး အဆင့်ရောက်နေပြီမို့ အလွန်ဆုံးနေရ တစ်နှစ်ပဲလို့ဆိုပါတယ်။ အမေ အတော်ကြီး စိတ်ထိခိုက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်တည်းရှိတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုမှ နှစ်သိမ့်လို့မရအောင် ငိုကြွေးပါတော့တယ်။ အဖေနဲ့အမေဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်အပေါ်ထားတဲ့ စိတ်ခံစားမှုတွေကို မြှသိပ်ထားခဲ့ကြတာ ကြာပြီမို့ အခုလို အမေအနေနဲ့ ဝမ်းနည်းပူဆွေးဖြစ်တာကို ကျွန်တော် အံ့သြနေမိပါတယ်။ သည့်နောက်မှာ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ဝေါ်ရှင်တန်မှ နယူးယောက်ကို ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေအခြေအနေဟာလည်း တဖြည်းဖြည်း ပိုဆိုးဆိုးလာပါတယ်။

ဧပြီလ ၂၂ ရက် စနေနေ့မှာ အယ်လ်မီရာရိပ်သာလမ်းက မိဘတွေအိမ်ကို ရောက်တော့ အိပ်ရာထဲ ဘုန်းဘုန်းလဲနေပြီဖြစ်တဲ့ အဖေဟာ ကျွန်တော်နေခဲ့တဲ့အခန်းထဲ ရောက်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဆေးရုံက ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်တော့တာမို့ ဆရာဝန်တွေက သူ့ကို အိမ်ပြန်လွှတ်လိုက်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ သူလဲလျောင်းနေတဲ့ ခုတင်ဟာ ကျွန်တော်အတွက် အမှတ်တရ ဖြစ်စရာပါပဲ။ ဆစ်ခံဆားမှာ ကျွန်တော်အလုပ်လုပ်ခဲ့စဉ်က ဆိုင်ဝန်ထမ်းတွေအတွက်ပေးတဲ့ လျှော့ဈေးနဲ့ဝယ်ခဲ့တဲ့ ခုတင်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘတွေနဲ့ နေခဲ့တဲ့ အိမ်အတွက် ပထမဆုံးဝယ်ပေးတဲ့ ပရိဘောဂဖြစ်ပါတယ်။ မှန်တင်ခုံပေါ်မှာတော့ အဖေ သူ့အနားမှာ အမြဲထားလေ့ရှိတဲ့ ဓါတ်ပုံနှစ်ပုံ၊ အထက်တန်းအောင်လက်မှတ်ယူစဉ်က အစ်မမယ်ရီလင်ရဲ့ပုံနဲ့ ဂျာမနီမှာ ကျွန်တော် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်က ပုံတို့ပါပဲ။

ကျွန်တော်ရောက်တော့ အမေနဲ့ မစ္စဘဲလ်တို့ဟာ အဖေအိပ်ရာခင်းတွေကို လဲပေးနေပါတယ်။ မစ္စဘဲလ်ဟာ အခုထက်တိုင် အဖေ၊ အမေတို့နဲ့ နေတုန်းပါပဲ။ အဖေအခြေအနေကို မြင်တွေ့ရတော့ ကျွန်တော် အထိတ်တလန့် ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဆီး၊ ဝမ်းတွေကိုတောင် သူ မချုပ်ထိန်းနိုင်တော့ပါဘူး။ မာန အင်မတန်ကြီးခဲ့တဲ့အဖေဟာ ဘာမှ မလုပ်နိုင်၊ မကိုင်နိုင်တော့ပါဘူး။ အမျိုးသမီးနှစ်ဦး အဝတ်အစားလဲပေးတာကို ခံနေပါတယ်။ ဝတ်လစ်စလစ်ဖြစ်နေတဲ့ သူ့ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို တစ်ဖက်ကိုစောင်းပေးရင်း အမေက “ကြည့်စမ်းပါဦး၊ အခုမှ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးကို မြင်ရတော့တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ အမေပြောတာကို ကျွန်တော်ရယ်တော့ အမေလည်းရယ်ပါတယ်။ မစ္စဘဲလ်ကလည်း လိုက်ရယ်ပါတယ်။ အဖေနှုတ်ခမ်းမှာ ပြုံးရိပ်ကလေး သမ်းတာကိုလည်း ကျွန်တော်မြင်လိုက်ရပါတယ်။

ဂျာမေကာမိသားစုတစ်စုရဲ့ ချိုးနှိမ်လို့မရတဲ့ စိတ်ဓါတ်ကို အဲဒီအဖြစ်အပျက်ကလေးက ဖော်ပြလိုက်တာပါပဲ။ ကြေကွဲဖွယ်ရာ၊ ရွှင်မြူးဖွယ်ရာတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အချိန်မှာ ရယ်မောနိုင်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ပါးပြင်ပေါ် မျက်ရည်တွေ လှိမ့်ဆင်းလာပါတယ်။

အဖေ့ကို သန့်စင်ပေးပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ အမေနဲ့ မစ္စဘဲလ်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကို အခန်းမှာထားပြီး အပြင်ထွက်သွားကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စကားတွေ ပြောပါတယ်။ အဖေက ဘာတစ်ခွန်းမှ ပြန်မပြောခဲ့ပါဘူး။ အဆုံးမှာ အဖေဟာ စကားပြောဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ သူ့အနားကို ကျွန်တော် တိုးကပ်လိုက်ပါတယ်။ သူ့ဦးခေါင်းဆီကို လက်ညှိုးထိုးရင်း “ကိုလင်း အဲဒီမှာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး” လို့ တိုးတိုးလေး ပြောပါတယ်။ ဒါဟာ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးစကားပါပဲ။ နောက်စနေနေ့မှာ အဖေကွယ်လွန်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝကို ထိန်းကျောင်းပေးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး လူ့ လောကကနေ စွန့်ခွာသွားပါပြီ။

အဖေဆုံးပြီးနောက် သူ့ရဲ့ပစ္စည်းတွေကို ခွဲဝေယူကြတဲ့အခါမှာတော့ အမေဟာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲနေတဲ့ကြားက တစ်သက်လုံး ခြစ်ခြပ်ပြီးနေလာခဲ့တဲ့ သူ့ရဲ့အလေ့အကျင့်ကို မဖျောက်နိုင်တာကို ပြခဲ့ပါတယ်။ အဖေရဲ့ကားကို ကျွန်တော်တောင်းတော့ အမေက ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ကားအတွက် ကျွန်တော် ဒေါ်လာ ၄၀၀ ပေးလိုက်ရပါတယ်။

အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာ အီရန်နိုင်ငံဟာ အမေရိကန်တို့အဖို့ အကာအကွယ်ကတုတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေနံထွက်တဲ့ ဒေသရဲ့ အလယ်ဗဟိုမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့မှာ ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ အလိုရှိနေတဲ့ ဆိပ်ကမ်းကို အီရန်နိုင်ငံက အဟန့်အတားဖြစ်စေပါတယ်။ အီရန်ကို အုပ်ချုပ်နေတဲ့ ရှားမိုဟာမက်ရီဇာ ပါလာဗီဟာ အမေရိကန်တို့ရဲ့ ခိုင်မြဲတဲ့ မဟာမိတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူလူထုရဲ့ ချစ်မြတ်နိုးမှုကို ခံယူရရှိပြီး ခေတ်သစ်ထဲကို မိမိနိုင်ငံကို ဦးဆောင်နေသူလို့ ကျွန်တော်တို့ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကိုထောက်ခံတဲ့အနေနဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ အီရန်နိုင်ငံကို ခေတ်မီလက်နက်တွေ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါတယ်။ အောက်တိုဘာလမှာ ပင်တဂွန်မှာ ဒုတိယရာထူးအမြင့်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ လက်ထောက်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဒန်ကင်ဟာ အီရန်၊ ဆော်ဒီအာရေးဗျား၊ ကင်ယာနဲ့ အီဂျစ်နိုင်ငံတွေကို ခရီးထွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်းလိုက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ချားလ် ဒန်ကင်ရဲ့ခရီးစဉ်ကတော့ အီရန်နိုင်ငံအနေနဲ့ အမေရိကန်တို့ပေးတဲ့ လက်နက်တွေကို လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေထဲမှာ ဘယ်လောက် ထိထိမိမိ အသုံးပြုနေတယ် ဆိုတာကို လေ့လာဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲဒီအချိန်က ပါရစ်မြို့မှာ နေထိုင်တဲ့ အစ္စလာမ်ဘာသာ အစွန်းရောင်ဝါဒီ အာယာတိုလာ ခိုမေနီဟာ ရှားကို ဖြုတ်ချဖို့ တောင်းဆိုနေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ရှားရဲ့အခြေအနေကို လေ့လာဖို့လည်း ဒန်ကင်ဟာ အီရန်ကို သွားရောက်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အီရန်ကို ၁၉၇၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှာ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အီရန်နိုင်ငံရဲ့ ထိပ်သီးတပ်ဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ အီမော်တယ်လ်စ်တွေရဲ့ ချီတက် အလေးပြုတာကို ခံခဲ့ပါတယ်။ သည်တပ်ဖွဲ့ ချီတက်ပြတာကိုကြည့်နေရင်း ကျွန်တော့်ဘေးက အီရန်အရာရှိက “သူတို့ လုံးဝ သစ္စာရှိတယ်၊ ရှားကိုကာကွယ်ဖို့ နောက်ဆုံး တစ်ယောက်တည်းကျန်တဲ့အထိ တိုက်ခိုက်ကြလိမ့်မယ်”လို့ ပြောပါတယ်။

အစ္စမာဟန် ရှေးဟောင်းမြို့မှာ ဒေသခံအရာရှိတွေ တည်ခင်းတဲ့ စားသောက်ပွဲတစ်ခုကို တက်ရောက်နေတုန်း အပြင်ဘက်မှာ စက်သေနတ်သံတွေကို ကြားလိုက်မိပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့အိမ်ရှင်တွေကတော့ မသိကျိုးကျွံ နေခဲ့ကြပါတယ်။

ရှိရပ်ခံက လေယာဉ်ကွင်းတစ်ခုကိုလည်း သွားရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ ကျွန်တော်တို့ပေးတဲ့ အက်ဖ် ၁၄ လေယာဉ်တွေကို ထားပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အဆောက်အအုံတွေလုပ်ပဲ ခေတ်မီတာတွေ ရပါတယ်။ အီရန်လူမျိုးတွေကို လေကျင့်ပေးနေတဲ့ လူငယ်အမေရိကန် လေတပ်မှိုလ်ကြီးတစ်ဦးကို “အီရန်လေတပ်ရဲ့ အခြေအနေ ဘယ်လောက်ကောင်းသလဲ” ဆိုတာကိုမေးတော့ ပထမတော့ သိပ်ပြောချင်ပုံ မရပါဘူး။ နောက်တော့မှ ရင်ဖွင့်ပါတော့တယ်။ “အက်ဖ် ၁၄ ထဲမှာ လူနှစ်ယောက်ပါပြီး သည်နှစ်ယောက်ဟာလည်း လူ့အလွှာနှစ်ခုက ဖြစ်တယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။ လေယာဉ်မောင်းတဲ့ ပိုင်းလော့တွေက အီရန်အထက်လွှာတွေကဖြစ်ပြီး တကယ်အရေးပါတဲ့ အရာခံမှိုလ်အဆင့်ရှိတဲ့ လက်နက်တွေကို ကိုင်တွယ်တဲ့သူတွေကတော့ ပညာသိပ်မတတ်တဲ့ အောက်အလွှာက လူတွေဖြစ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ သည်လူတွေအနေနဲ့ လက်နက်တွေကို တကယ်ကိုင်တွယ်တတ်ဖို့ဆိုတာ မျိုးဆက်နှစ်ဆက်လောက် ကြာဦးမှာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်လာသရွေ့တော့ လေယာဉ်မှာပါတဲ့ လူနှစ်ယောက်ထဲက တစ်ယောက်ဟာ သိပ်အသုံးမဝင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ အက်ဖ် ၁၄ တွေ ပျံသန်းတာကိုကြည့်ပြီး အခုလို ပျံသန်းပြတာဟာ ဟန်ပြသက်သက်ပဲလားလို့ တွေးနေမိပါတယ်။

အဲဒီညမှာ လေတပ်တပ်မှူးချုပ်ကပေးတဲ့ ညစာစားပွဲကို တက်ရောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစွန်းရောက်ဝါဒီတွေနဲ့ အဖွဲ့ဝင်တွေကြား တိုက်ခိုက်မှုတွေ ဖြစ်ပွားခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ်က ထွက်ခွာခွင့် မရခဲ့ပါဘူး။

နောက်တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ထွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ နေရောင်ထဲမှာ တလက်လက်ဖြစ်နေတဲ့ အက်ဖ် ၁၄ တွေကိုကြည့်ပြီး အမေရိကန်နည်းပြ ဆရာပြောတာကို စဉ်းစားနေမိသလို ညက လမ်းတွေပေါ်က တိုက်ခိုက်မှုတွေကိုလည်း စဉ်းစားနေမိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့မြင်ခဲ့တာဟာ အီရန်နိုင်ငံရဲ့ တကယ်အခြေအနေမှန်ကိုလား၊ ဒါပေမယ့် ပြင်ပ အခွဲပဲလားဆိုတာကို တွေးနေမိပါတယ်။

သည်ခရီးစဉ်မှာ ကင်ယာနိုင်ငံကိုလည်း ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အာဖရိကတိုက်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်ခြင်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်မျှော်လင့်ခဲ့သလို အာဖရိကဟာ ကျွန်တော့်ကို မဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ လူမည်းဇာစ်မြစ်တွေဟာ

အာဖရိက အနောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး စိတ်ခံစားမှုတွေလို၊ အနာဂတ် တစ်ချိန်မှာ ကြုံတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သည်ခရီးစဉ်က ပြန်ရောက်ပြီး သုံးလ မပြည့်ခင် ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့မှာ ရှားဟာ အီရန်နိုင်ငံက နှင်ထုတ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ဧည့်ခံခဲ့တဲ့ ကွပ်မျက်ခံခဲ့ရတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေရဲ့ ဝတ်လစ်စလစ် အလောင်းခါတ်ပုံတွေကို ဝေါ်ရှင်တန်ပို့စ်သတင်းစာထဲမှာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အက်ဖ် ၁၄ လေယာဉ်တွေပေါ်က လက်နက်တွေကို ကိုင်တွယ်ခဲ့တဲ့ အောက်တန်းလွှာက အီရန်လူမျိုးတွေဟာ ရှားရဲ့ရန်သူတွေဘက်ကို ကူးပြောင်းသွားကြပါတယ်။ အီမော်တယ်လစ် တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာလည်း နောက်ဆုံးလူပဲကျန်တဲ့အထိ မတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါဘူး။ ပထမနေ့ တိုက်ခိုက်မှုတွေမှာပဲ ဖရိုဖရဲဖြစ်ကုန်ကြပါတယ်။ အကျော်အမော် လူတန်းစားတွေနဲ့ ဟန်ပြမှုတွေအပေါ် ရှိခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ သံသယစိတ်တွေ ပိုကြီးထွားလာခဲ့ပါတယ်။ အပေါ်ယံကိုမကြည့်ဘဲ တကယ့်အတွင်းပိုင်းကိုကြည့်နိုင်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ အီရန်နိုင်ငံအပေါ်မှာမဟုတ်ဘဲ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ်မှာ ထားရှိခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေဟာ အဆုံးမှာ အလဟဿ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ရှားကျဆုံးသွားတဲ့ အခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အီရန်နိုင်ငံအပေါ် ထားရှိတဲ့ ပေါ်လစီလည်း ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သည်နိုင်ငံမှာသုံးခဲ့တဲ့ သန်းနဲ့ချီတဲ့ ဒေါ်လာတွေဟာ အခြေအနေတွေကို ပိုမိုဆိုးဝါးစေခဲ့ပြီး ယနေ့တိုင် ကျွန်တော်တို့ကို ဆန့်ကျင်နေဆဲဖြစ်တဲ့ အစွန်းရောက်ဝါဒီ အစိုးရ ပေါ်ပေါက်လာအောင် ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါတယ်။

၁၉၇၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလရဲ့ နေ့တစ်နေ့မှာ လက်ထောက်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ချားလ် ဒန်ကင်ဟာ ကျွန်တော့်ရုံးခန်းရှေ့က ဖြတ်သွားတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့မျက်စိတစ်ဖက် မှိတ်ပြပြီး လက်ငှေ့ယမ်းပြခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကက်စတာရဲ့ အခန်းထဲဝင်သွားပါတယ်။ တစ်မိနစ်လောက်ကြာတော့ ကက်စတာက ကျွန်တော့်ကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အခန်းထဲဝင်သွားတဲ့အခါမှာတော့ နှစ်ယောက်စလုံးဟာ ပြုံးပြီးနေကြပါတယ်။ “ကွန်ဂရက်ကျူလေးရှင်းပဲ၊ ခင်ဗျား ဗိုလ်မှူးချုပ်ဖြစ်ပြီ” လို့ ကက်စတာက ပြောပါတယ်။ သည်သတင်းက ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ သိပ်မဝင်သေးခင်မှာဘဲ ဒန်ကင်က “ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်အဖြစ် လာလုပ်စေချင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး အဖြစ်ကနေ ဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ရာထူးတက်တာဟာ တစ်ဆင့်မြင့်သွားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီးကနေ ဗိုလ်မှူးချုပ်ဖြစ်တာကတော့ အဆင့်တွေအများကြီး တက်သွားတာပါပဲ။ သည်ရာထူးတက်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အေးအေးဆေးဆေး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ခရစ္စမတ်မနက်မှာ လက်ဆောင်တွေရတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်လို ပါပဲ။ ရာထူးတိုးမြှင့်တဲ့ အခမ်းအနားအတွက် အမေ့ကို ဝေါ်ရှင်တန်ကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အဒေါ်တွေ၊ ဦးလေးတွေ၊ ဝမ်းကွဲတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့အိမ်ဟာ ပြည့်နှက်သွားပါတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့ ဝန်ကြီးဘဏ္ဍာရင်းရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက် ဗိုလ်မှူးကြီး ကာလ စမစ်တို့အတွက် ရာထူးတိုးမြှင့်တဲ့ အခမ်းအနားကို ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဇွန်လ တစ်ရက်နေ့မှာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရဲ့ ခမ်းနားလှတဲ့ ထမင်းစားခန်းမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ မိသားစုဝင်တွေ၊ အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်အပါအဝင် အရင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ နေရာတွေက မိတ်ဆွေတွေနဲ့ ပြည်နေ့တဲ့အခန်းထဲကို ကျွန်တော်လျှောက်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ မရှိတဲ့လူကတော့ ကျွန်တော်ရဲ့အဖေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကောင်းကင်ဘုံမှာ ရင်ကော့ပြီး ကျွန်တော်အတွက် ဂုဏ်ယူနေမယ်လို့ ကျွန်တော် ခံစားနေမိပါတယ်။

ချားလ် ဒန်ကင်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ဆွေကောင်းတွေ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ တစ်ည အလုပ်ကနေ အိမ်ပြန်ဖို့လုပ်နေချိန်မှာ သူက ကျွန်တော်ကို ခဏနေခိုင်းပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကာတာရဲ့အစိုးရဟာ အကြီးအကျယ် အပြောင်းအလဲတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ နိုင်ငံအနေနဲ့ တိုးတက်မှုမရှိတာမို့ ကျဆင်းနေတဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ် ပြန်လည်လန်းဆန်းလာဖို့ သမ္မတကာတာဟာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေထဲမှာ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ဝင်တချို့ကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့လည်း ပါခဲ့ပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနဲ့ လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီး ဂျိုဆက်ဖ် ကာလီ ဖီနီနဲ့ စွမ်းအင်ဝန်ကြီး ဂျိမ်း စကီးလ် ဆင်ဂျာတို့လည်း ပါပါတယ်။

အခန်းထဲက ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ဒန်ကင် ထိုင်လိုက်ပြီး သူ့အပြောကို ကျွန်တော် စောင့်နေခဲ့ပါတယ်။ “ငါသွားတော့မယ် ကိုလင်း၊ သမ္မတက ငါ့ကို စွမ်းအင်ဌာနကို ကိုင်စေချင်တယ်” လို့ သူကပြောပါတယ်။ ဒါကိုကြားရတော့ ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပေမယ့် တစ်ဖက်မှာ စစ်တပ်ကို ပြန်သွားဖို့ အခွင့်အလမ်းကို မြင်လိုက်တာမို့ ကျွန်တော် ဝမ်းသာသွားမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် “မင်း ငါနဲ့ လိုက်ခဲ့စေ ချင်တယ်” လို့ ချားလ်က ဆက်ပြောပါတယ်။ အရင်ကလည်း ကျွန်တော် လမ်းလွဲပြီး လျှောက်ခဲ့ရပါတယ်။ သည်တစ်ခါဆိုရင်တော့ ချောက်ကမ်းပါးပေါ်က ကျသလို ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် ငြင်းဖို့ ဟန်ပြင် လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငြင်းခွင့်မရခဲ့ပါဘူး။ ဒန်ကင်က လက်ကိုမြှောက်ပြီး အားလုံး စိစဉ်ပြီးပြီ၊ စစ်တပ် စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အက်ဒဝပ် မီယာနဲ့လည်း ပြောပြီးပြီလို့ ပြောပါတယ်။ စွမ်းအင်ဌာနမှာ သူ့အနေနဲ့ နေသားတကျဖြစ်တာနဲ့ ကျွန်တော်ကို သွားချင်တဲ့နေရာကို သွားခွင့်ပေးမယ်လို့လည်း ကတိပေးပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော် အနေနဲ့ လက်ခံဖို့ကလွဲလို့ တခြား မရှိတော့ပါဘူး။

လောင်းအိုင်လင်းစီးတီးက ပက်ပစ်စီအချို့ရည်စက်ရုံမှာ လုပ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော်အနေနဲ့ အရပ်ဘက် အလုပ်သက်သက်ကို လုပ်ခဲ့တာပါပဲ။ စွမ်းအင်ဌာနဟာ အရင်က အဏုမြူစွမ်းအင်ကော်မရှင်၊ ဖက်ဒရယ် စွမ်းအင်ထိန်းသိမ်းရေး အေဂျင်စီနဲ့ တစ်ချိန်က သီးခြားရပ်တည်ခဲ့တဲ့ အဖွဲ့အစည်းသုံးခုတို့ကို ပူးပေါင်းထားတဲ့ ဌာနဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အချင်းချင်းဆက်ဆံရေးဟာ သိပ်ပြီး ပြေပြေပြစ်ပြစ် မရှိလှပါဘူး။ မချစ်သော်လည်း အောင်ကာနမ်းဆိုတဲ့သဘောမျိုး ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်ကတော့ သည်လိုပေါင်းစည်းထားတာကို သဘောကျပါတယ်။ စွမ်းအင်
ဌာနအနေနဲ့ နိုင်ငံတကာမှာရှိတဲ့ ခရိုင်တွေမှာ အစမ်းသပ်ခဲ စွမ်းအင်စီမံကိန်းတွေကို
ထောက်ခံပေးခြင်းအားဖြင့် စွမ်းအင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုယ်အားကိုယ်ကိုးလာနိုင်အောင်
ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြပါတယ်။ စွမ်းအင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တခြား
နိုင်ငံတွေကို မှီခိုမှုကနေ ကင်းလွတ်အောင် စမ်းသပ်မှုတွေ ပြုလုပ်တာဟာ အစိုးရဆီက
အထောက်အပံ့တွေ အများကြီး ရရှိနိုင်ပါတယ်။

စွမ်းအင်ဌာနတစ်ခုလုံးကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရတဲ့တာဝန်ကိုတော့ ကာကွယ်ရေး
ဌာနက ဒန်ကင်ခေါ်လာတဲ့ အထွေထွေ ဥပဒေအကျိုးတော်ဆောင် ဒီးနဲ့ စီမံကိန်းတာဝန်
ယူရပါတယ်။ တကယ်တော်တဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးပါ။ ဂျွန် ကက်စတာနဲ့ နင်လာငါလာပါပဲ။
ကျွန်တော်ကတော့ စွမ်းအင်ဌာနရုံးကို ကြီးကြပ်တဲ့တာဝန်ကို ယူရပါတယ်။ သည်တာဝန်
အရ ဘယ်သူ့ကိုထားရမယ်၊ ဘယ်သူ့ကို ဖြုတ်ရမယ်ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဝန်ကြီး
ဒန်ကင်အနေနဲ့ “လူဆိုး” မဖြစ်ရအောင် သည်လို မနှစ်မြို့စရာ အလုပ်ကို ကျွန်တော့်ကို
ပေးခဲ့တာပါပဲ။ နှစ်လခွဲကြာတဲ့အခါမှာတော့ ဒန်ကင်အနေနဲ့ အတော်အသင့် နေသား
တကျ ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုပေးထားတဲ့တာဝန်ကို ကျေကျပွန်ပွန်
ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးပြီမို့ ကျွန်တော် သွားလိုပြီဖြစ်ကြောင်း ဒန်ကင်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူက
ကြည်ကြည်ဖြူဖြူပဲ သွားခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ စွမ်းအင်ဌာနက ခွဲခွာရတာ ဘယ်လိုမှ မခံစား
ရပေမယ့် ဒန်ကင်နဲ့ ခွဲခွာရတာကိုတော့ စိတ်ထဲမှာ အတော်ကြီး ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်
တော်တို့နှစ်ဦးဟာ စိတ်သဘောထားအမြင်ချင်း တူကြပါတယ်။ အလုပ်ကို ကြိုးစားပမ်း
စားလုပ်၊ ကောင်းကောင်းအနားယူပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ်အလေးအနက် မထားဘဲ အလုပ်
ကိုတော့ အလေးအနက်ထားတာကို နှစ်ယောက်စလုံး ယုံကြည်ကြပါတယ်။ စွမ်းအင်ဌာန
ရဲ့ ထူးချွန်စွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုတံဆိပ်ကို ဒန်ကင်က ချီးမြှင့်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တံဆိပ်
ကို ကျွန်တော့်ရင်ဘတ်ပေါ် တပ်ပေးတဲ့အခါမှာတော့ နှစ်ယောက်စလုံးရဲ့ မျက်လုံးအိမ်
ထဲမှာ မျက်ရည်တွေ ဝဲနေခဲ့ပါတယ်။

စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ် ကျွန်တော့်ရဲ့ နာမည်ဟာ
တစ်နှစ်လုံးဖြစ်ချိတဲ့ သတင်းမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်မှာ ပထမဆုံးအကြိမ် ပါလာခဲ့ပါတယ်။
၁၉၇၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်ထုတ် နယူးစပီဆီယံမှာ စွမ်းအင်ကဏ္ဍမှာ အကျင့်
သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ စစ်ပွဲဆင်နွှဲမို့ စွမ်းအင်ဌာနကို ခေါ်ယူခဲ့တဲ့ ဟယ်ရယ်လ်ဘာရောင်းရဲ့
လူတော်လေးတွေထဲက တစ်ယောက်လို့ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

စစ်တပ်ကို ပြန်သွားဖို့ ကျွန်တော့်ရဲ့မျှော်လင့်ချက်တွေ ပျက်ပြားခဲ့ရပါတယ်။
အရင်က ရေတပ်အကြီးအကဲဖြစ်ခဲ့သူ ဒဗလျူ ဂရေဟမ် ကလေတန် (အငယ်) ဟာ ကာ
ကွယ်ရေးဌာနမှ ဒုတိယရာထူးအကြီးဆုံးလူအဖြစ် ဒန်ကင်ရဲ့နေရာကို ယူခဲ့ပါတယ်။
ကလေတန်က ကျွန်တော့်ကို သူ့ရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်အဖြစ် ရေတပ်ဗိုလ် ဂျက်

ဆောင်ဒဝင်းနဲ့အတူလုပ်ဖို့ ပြောလာပါတယ်။ ဂျက်ဆောင်ဒဝင်းဟာ လက်ရှိစစ်ရေး လက်ထောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကလေတန်ဆီမှာ ရေတပ်ဆိုင်ရာ လက်ထောက်တစ်ယောက် ရှိပြီးသားမို့ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိယာက ကြည်းတပ်ဆိုင်ရာ လက်ထောက်လည်း ရှိသင့်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အဖို့ ထွက်ပေါက် မရှိတော့ပါဘူး။

၁၉၈၀ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၄ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ဟာ ကြည်လင်ပြီး နေသာတဲ့ နေ့တစ်နေ့ပါပဲ။ ကျွန်တော်ဟာ ထုံးစံအတိုင်း နံနက် ခုနစ်နာရီမှာ ရုံးကို ရောက်လာခဲ့ ပါတယ်။ ဂရေဟမ် ကလေတန်လည်း ရောက်နှင့်နေပါပြီ။ သူ့ကြည့်ရတာ တစ်ခုခုက သူ့ စိတ်အာရုံကို လွှမ်းမိုးထားသလိုပါပဲ။ နေမြင့်လာတာနဲ့အမျှ ဌာနအတွင်းမှာ အခြေ အနေဟာ ပိုမိုတင်းမာလာပါတယ်။ ကလေတန်ဟာ ဝန်ကြီးဘရောင်းရုံးခန်းထဲ ဝင်လိုက်၊ ထွက်လိုက်နဲ့ လုပ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း ဘာမှ မပြောပြပါဘူး။ ဝန်ကြီးက “သည်ကိစ္စမှာ လက်ထောက်တွေ မပါစေချင်ဘူး” လို့ပဲ တတွင်တွင်ပြောနေပါတယ်။ အဲဒီနေ့ည အိမ်ပြန်သွားသည်တိုင်အောင် “သည်ကိစ္စ” ဆိုတာ ကျွန်တော် ဘာမှန်း မသိခဲ့ရပါဘူး။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ခုနစ်နာရီမှာတော့ အလုပ်စောစောဆင်းတဲ့လူတစ်စုဟာ လက်ထောက်ဝန်ကြီးရုံးခန်းထဲက ရုပ်မြင်သံကြားစက်အရှေ့မှာ စုဝေးခဲ့ကြပါတယ်။ ယမန် နေ့ကတော့ ဘာတွေဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ မျက်နှာဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်နေတဲ့ သမ္မတကာတာ က ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ အီရန်နိုင်ငံ တီဟီရန်မြို့က အမေရိကန်သံရုံးမှာ အီရန် “ကျောင်း သားတွေ” လို့ ဆိုသူတွေရဲ့ ဖမ်းဆီးခြင်းခံနေရတဲ့ အမေရိကန်ခါးစာခံ ၅၃ ယောက်ကို ကယ်ဆယ်ဖို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် မအောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း သမ္မတကာတာက ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ “ကယ်ဆယ်ရေးပြုလုပ်ဖို့ မိမိဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ပြဿနာတွေ ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ကယ်ဆယ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကို ဖျက်ပစ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း မိမိပဲ ချခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အားလုံး မိမိတစ်ဦးတည်းရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း” သမ္မတ ကာတာက ပြောခဲ့ပါတယ်။

သည်ကယ်ဆယ်ရေးကြိုးပမ်းချက်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေ ဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ စိမ့်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ “ဒဲစက်ဝမ်း” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ သည် ကယ်ဆယ်ရေး စစ်ဆင်ရေးမှာ ရေတပ်က အာအိပ်ချ်-၅၃ ရဟတ်ယာဉ် ရှစ်စီး၊ စီ-၁၃၀ ဟာကြူလီအမျိုးအစား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် ခြောက်စီးနဲ့ ကြည်း၊ ရေ၊ လေ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ ပါဝင်တဲ့ ကွန်မင်ဒိုတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တို့ ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်တပ်ဖွဲ့ထဲမှာ အများစုဟာ ကြည်းတပ်က လေထီးစစ်သည်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သူတို့ဟာ အီရန်နိုင်ငံ က ဝေးခေါင်လှတဲ့ ဒက်တ - အီ - ကဗီယာလို့ခေါ်တဲ့ ဆားသဲကန္တာရကြီးမှာ ပထမဆုံး ဆုံကြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရဟတ်ယာဉ်တွေအနေနဲ့ တီဟီရန်မြို့အနီးက နောက်ထပ် ဟာယီစုရပ်တစ်ခုဆီ ပျံသန်းသွားဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ မြေပြင်ပေါ်က အမေရိကန်အလိုတော် တွေက ကွန်မင်ဒိုတွေကို ရဟတ်ယာဉ်တွေဆီကနေ အမေရိကန်သံရုံးကို ပို့ဆောင်ဖို့

အဆင်သင့် စီစဉ်ထားပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သံရုံး အစောင့်တွေကို ကွန်မင်ဒိုတွေအနေနဲ့ အနိုင်ယူတိုက်ခိုက်ဖို့ ကြိုးစားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ်တွေဟာ သူတို့ကို ဝှက်ထားတဲ့ နေရာကနေ ပျံသန်းပြီး သံရုံးဝင်းထဲမှာ ဆင်းသက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ လွတ်သွားတဲ့ ဓါးစာခံတွေကို တင်ပြီး သိမ်းဆည်းထားတဲ့ အနီးအနားက လေယာဉ်ကွင်းမှာ ရှိနေမယ့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်တွေဆီ ခေါ်ဆောင်သွားမှာဖြစ်ပြီး လွတ်ရာကျွတ် ရာသို့ ပျံသန်းသွားဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အောင်မြင်ဖို့ ရဟတ်ယာဉ်ရှစ်စီးအနက်က ခြောက်စီးကို အနည်းဆုံးလိုအပ်လိမ့်မယ်လို့ စီစဉ်သူတွေက တွက်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆားသဲကန္တာရကြီးမှာ မဆုံခင်ကတည်းက ရဟတ်ယာဉ်နှစ်စီး စက်ချို့ယွင်းခဲ့ပြီး တတိယတစ်စီးဟာလည်း ပထမစုရပ်ကိုအရောက်မှာ စက်ချို့ယွင်းမှု ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်သတင်းကိုရတဲ့အခါမှာ သမ္မတအနေနဲ့ ကယ်ဆယ်ရေး အစီအစဉ် တစ်ခုလုံးကို ဖျက်လိုက်ပါတယ်။ သည်အချိန်အထိတော့ “ဒဲစကင်ဝမ်း” စစ်ဆင်ရေးဟာ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာအရ အောင်မြင်မှု မရှိခဲ့ပေမယ့် လူသိရှင်ကြား အရှက်တကွဲ ဖြစ်ရပ်၊ ကြေကွဲဖွယ်ရာဖြစ်ရပ် မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်နောက်မှာတော့ ကျန်ရှိနေတဲ့ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးဟာ ပြန်ထွက်ဖို့ရာအတွက် ဓါတ်ဆီဖြည့်တဲ့အနေအထား ကို ယူနေစဉ်မှာပဲ သူ့ရဲ့ပန်ကာတွေဟာ စီ-၁၃၀ လေယာဉ်ရဲ့ ကိုယ်ထည်နဲ့ ရိုက်မိပြီး နှစ်စီးစလုံး မီးထလောင်ပါတော့တယ်။ ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေ ပေါက်ကွဲကုန်တာကြောင့် လူရစ်ဦး ပွဲချင်းပြီးသေပြီး လေးဦး ပြင်းပြင်းထန်ထန် မီးလောင်ဒဏ်ခံခဲ့ရပါတယ်။

“ဒဲစကင်ဝမ်း” စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တစ်လုံးတစ်ပါဒ်မှ တီးတိုးပြောတာ တောင် မကြားခဲ့ရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဗီယက်နမ်၊ ကိုရီးယားနဲ့ (၁၀၁) ဇာပ်မတွေက ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ အတွေ့အကြုံတွေအရ သည်စစ်ဆင်ရေးကို စီစဉ်အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့ပုံကို အံ့သြလို့ မဆုံးပါဘူး။ ရဟတ်ယာဉ်တွေဟာ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ မပြောနိုင်ပါဘူး။ အခုကောင်းနေပေမယ့် ချက်ချင်းဆိုသလို တစ်ခုခု ချို့ယွင်းတတ်ပါတယ်။ သည်လို စစ်ဆင်ရေးမျိုးမှာ ခက်ခက်ခဲခဲ လုပ်ကိုင်ရမယ့် ဒုတိယအဆင့်မှာ အသုံးပြုဖို့ ရဟတ် ယာဉ်ရှစ်စင်းထက်မက ပိုလိုပါတယ်။ ဒါမှ မမျှော်လင့်တာ တစ်ခုခုဖြစ်ရင် စစ်ဆင်ရေး အတွက် ခြောက်စင်း ရှိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။ “ဒဲစကင်ဝမ်း”ရဲ့ နောက်ချို့ယွင်းချက်ကတော့ သည် စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုတည်းအတွက် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေအားလုံးက လူတွေကို စုစည်းခဲ့တာပါပဲ။ တပ်ဖွဲ့တစ်ခုက လူတွေဟာ နောက်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ရဲ့ ရဟတ်ယာဉ်ကို မောင်းခဲ့ရပါတယ်။ အဆင့်ဆင့်အမိန့်ပေးမှု၊ ဆက်သွယ်၊ ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်နဲ့ လုံခြုံရေး စတာတွေမှာ အားနည်းချက်တွေကြောင့်လည်း စစ်ဆင်ရေး မအောင်မြင် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးမှာ ပါဝင်တဲ့သူတွေရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိနဲ့ပတ်သက်ပြီး သံသယ ဖြစ်စရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် စစ်ဆင်ရေး မအောင်မြင်ခဲ့ဘဲ လူ့အသက်တွေ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ သည်စစ်ဆင်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒယ်လ်တာမြေတပ်ဖွဲ့မှူး ဗိုလ်မှူးကြီး ချားလ် ဘက်ခ်ဝီစ်ရဲ့ ကောက်ချက်ဟာ အကောင်း

ဆုံးပါပဲ။ “တပ်ဖွဲ့.တပ်ဖွဲ့.က စစ်သားတချို့ကိုယူ၊ နောက်တပ်ဖွဲ့.တပ်ဖွဲ့.က စစ်သားတချို့နဲ့.ပေါင်း၊ တခြားတပ်ဖွဲ့.က ကိရိယာအသုံးအဆောင်တွေကိုပေးပြီး ထိပ်သီးတိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့.တပ်ဖွဲ့.ကို မရနိုင်ပါဘူး။”

နောင်အခါမှာ အမြင့်ဆုံးအဆင့် တိုက်ခိုက်ရေး စစ်ဆင်ရေးတွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့. စီစဉ်ရတဲ့အခါ ဘက်ခံဝိစ်ရဲ့ စကားတွေကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုကို စီစဉ်တဲ့နေရာမှာ သေသေချာချာ စီစဉ်ရပါတယ်။ လေ့ကျင့်တဲ့နေရာမှာလည်း တပ်ဖွဲ့.တပ်ဖွဲ့.အနေနဲ့. လေ့ကျင့်ရပါတယ်။ စစ်ရေးအရ ဆောင်ရွက်မှုဟာ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်နဲ့. သဟဇာတ ဖြစ်ရပါမယ်။ လိုအပ်တာတွေအားလုံးနဲ့. စစ်ဆင်ရေးကို ဆင်နွှဲရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပိုချင်ပိုပါစေ၊ မလိုဖို့. အရေးကြီးပါတယ်။ ဖြစ်သမျှပဲလို့. သဘောထားလို့. မရပါဘူး။ “ဒဲစက်ဝမ်း” စစ်ဆင်ရေး မအောင်မြင်တဲ့အတွက် သမ္မတကတားတားကိုလည်း အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေခဲ့ပါတယ်။

သည့်စစ်ဆင်ရေးနဲ့.ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူတွေကို သတင်းပေးတဲ့နေရာမှာလည်း ညံ့ဖျင်းခဲ့တယ်လို့. ကျွန်တော် ခံစားမိပါတယ်။ ဒါနဲ့.ပတ်သက်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် မကျေနပ်မှုတွေ ပြေပျောက်စေဖို့. ကျွန်တော်ဟာ ပျော်စေ ပျက်စေသဘောမျိုးနဲ့. သရော်ထားတဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေ ကိုင်တွယ်ပုံလမ်းညွှန် တစ်ခုကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ “သတင်းတွေကို ဖြည်းဖြည်းထုတ်ပါ။ ပြည်သူလူထုဆီ ပေါက်ကြားနေတဲ့နှုန်းထက် ပိုနေပြီးထုတ်ပါ။ ဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင်ကို မပြောမဖြစ်တော့မှ ပြောပါ။ အဆင်ချော ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို အလေးထားဖော်ပြပြီး တလွဲတချော်ဖြစ်သွားခဲ့တာတွေကို ကြားကောင်းအောင် လှည့်ပတ်ဖော်ပြပါ။ မှားယွင်းသွားတယ်၊ ဆုံးဖြတ်ချက် မမှန်ဘူးလို့.ပြောလာရင် မကြိုက်ကြောင်းပြပါ။ ကိုယ်ပေးတဲ့သတင်းကလွဲပြီး တခြားသတင်းတွေကို ဂရုမစိုက်ပါနဲ့.။ ဝေဖန်သူတွေကို နားမလည်ဘဲနဲ့. ဆရာလုပ်တယ်လို့. စွပ်စွဲပါ။ နောက်ဆုံးကတော့ ထိပ်ဆုံးကလူက တာဝန်ယူလိုက်ပါ။ ဒါဆို အောက်ပိုင်းက အပြစ်ရှိသူအားလုံး အပြစ်လွှတ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်”

ကျွန်တော်တို့.ရဲ့ အရပ်သားခေါင်းဆောင်တွေဟာ နောက်နောင် “ဒဲစက်ဝမ်း” တွေ ထပ်မဖြစ်ရအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့. လိုအပ်တယ်ဆိုတာကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်တွေထက် ပိုစောပြီး သိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာတော့ ကာကွယ်ရေးဌာနကို အတိုက်အခံပြုပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်ဟာ အထူးစစ်ဆင်ရေးတပ်ဖွဲ့.ကို ဖွဲ့.စည်းဖို့. ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ ကြယ်လေးပွင့်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးက အုပ်ချုပ်မှာဖြစ်ပြီး “ဒဲစက်ဝမ်း” စစ်ဆင်ရေးမှာ လစ်ဟင်းခဲ့တဲ့ စီစဉ်မှု၊ ညှိနှိုင်းမှုနဲ့. ကွပ်ကဲမှုတွေကို ပေးမယ့် အဖွဲ့.ဖြစ်ပါတယ်။ ပနားမားနိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးမယ့် ဂျပ်စ်ကော့စ် စစ်ဆင်ရေးနဲ့. ၁၉၉၁ ခုနှစ် ပင်လယ်ကွေ့. စစ်ဆင်ရေးတွေမှာ သည်အဖွဲ့. ဘယ်လောက်စွမ်းဆောင်နိုင်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့. တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဂရေဟမ် ကလေတန်အတွက် နောက် ရှစ်နှစ် ဆက်လုပ်လုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကက်စတာ၊ ဒန်ကင်နဲ့. ကလေတန်စတဲ့ ပင်တဂွန်က ကျွန်တော့်.ရဲ့. အထက်အရာရှိတွေ အားလုံး

ကို ကျွန်တော်သဘောကျပြီး လေးစားခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ နေ့မှာတော့ ကျွန်တော် စိတ်ခံစားမှုတွေ ရောထွေးနေခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တုန်းက ဂျင်မီ ကာတာကို မဲပေးခဲ့ပေမယ့် သည်တစ်ခါမှာတော့ သူ့ကို မထောက်ခံနိုင်တော့ပါဘူး။ ကာတာအစိုးရဟာ ငွေကြေးဖေါင်းပွမှုပြဿနာနဲ့ မျက်နှာပျက်စရာ အီရန်ခါးစာခံကိစ္စ တွေကြောင့် အထိနာခဲ့ရပါတယ်။ “ဒဲစက်ဝမ်း” စစ်ဆင်ရေးဟာလည်း စစ်ရေးအရရော၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရရော အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးမှုကြီး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည် တစ်ခါမှာတော့ ရော်နယ်လ် ရေဂင်ကို ကျွန်တော် မဲပေးခဲ့ပါတယ်။ တချို့ စစ်ဘက်ဆိုင် ရာ အရာရှိတွေဟာ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲမပေးကြပါဘူး။ ဒါဟာ နိုင်ငံရေးအရ ဘယ်ပါတီကိုမှ အားမပေးဘူးဆိုတာ ပြသချင်လို့ပါပဲ။ ဒါဟာ သူတို့ရဲ့ စစ်သေနာပတိ ဖြစ်လာမယ့်လူကို လိုလားကြောင်း ပြသခွင့် ဆုံးရှုံးတာပဲလို့ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ကတော့ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီကိုမှ ပိုမိုနှစ်သက်ဘူးဆိုတာကို ပြသတဲ့ အနေနဲ့ ဘယ်ပါတီကဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ကြိုက်တဲ့လူဆိုရင် မဲပေးဖို့ အဆင်သင့်ပါပဲ။

ရော်နယ်လ် ရေဂင် သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ကာကွယ် ရေးဝန်ကြီး ဘယ်သူဖြစ်လာမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ စိုးတထိတ်ထိတ်နဲ့ စောင့်စား ခဲ့ကြပါတယ်။ ကက်စပါ ဝိုင်းဘာဂါကို ရွေးလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ပင်တဂွန်တစ်ခုလုံး တုန်ခါသွားခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတနစ်ဆင်လက်ထက်က ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနဲ့ လူမှုဖူလုံ ရေးဌာနကို ဦးဆောင်ခဲ့စဉ်က သူဟာ ကက်ဖ်သည်နိုင်ငံဖဲလို့ အမည်ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဖြေသိမ့်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါဟာ စီမံ အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရော်နယ်လ်ရေဂင်နဲ့လည်း နီးစပ်ပါတယ်။ သူ့နာမည်နဲ့လိုက်အောင် သူ့ရဲ့ခါးစောင်းထက်ခဲ့ရင် ဌာနအနေနဲ့ လူတွေ လျော့သွားမှာ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း တစ်ဖက်မှာလည်း ပိုပြီးတောင့်တင်းလာပြီး ပိုပြီး ကျွမ်း ကျွမ်းကျင်ကျင် ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတသစ် ကျွမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ မတိုင်ခင်ညနေမှာ ပင်တဂွန်ကို ဝိုင်းဘာဂါ လာကြည့်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို အခေါ်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို လွှတ်လိုက်တာကတော့ ဝိုင်းဘာဂါဟာ စီမံခန့်ခွဲရေးနဲ့ ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းညွှန်ကြားရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီး အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်နဲ့ အဲဒီဌာနမှာ ကျွန်တော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူး လို့ပါပဲ။ သူတည်းတဲ့ဟိုတယ်ကို ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ဝန်ကြီးလောင်းဟာ ကျွန်တော့် ကို ဖော်ဖော်ရွေရွေပဲ နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနမှာ လုပ်ခဲ့တာကို မှတ်မိကြောင်းပြောလို့ ကျွန်တော် သဘောကျခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အတူ ပြန်အလုပ်လုပ်ကြရမှာမို့လည်း ဝမ်းသာကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒါကို ဂုဏ်ပြုမိပေမယ့် သူ့စကားတွေအရ ကျွန်တော့် စစ်တပ်ကိုပြန်သွားဖို့အလားအလာ ဘယ်လိုရှိသလဲဆိုတာ ကို တွေးနေမိပါတယ်။

ဇနီးဖြစ်သူ အယ်လ်မာကလည်း ကျွန်တော့်ကို စစ်တပ်ထဲ ပြန်သွားစေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် သတိမပြုမိတာတစ်ခုကို သူ ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကိစ္စသန့်သန့်တွေကို လုပ်ကိုင်တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်ဟာ ပိုပြီး သက်သောင့်သက်သာ ရှိပြီး ကျွန်တော့်နဲ့ ပိုပြီး သဟဇာတ ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ ဒါဟာ စစ်တပ်ထဲမှာကျတော့ နောက်ခံတုတဲ့၊ သတိရစရာတုတဲ့၊ တန်ဖိုးထားတဲ့အရာတွေ တုတဲ့ ညီရင်းအစ်ကိုလိုလူတွေ နဲ့အတူတူလုပ်ရလို့ပါပဲ။ နိုင်ငံရေးအရ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတဲ့ တာဝန်တွေကတော့ ပိုစိတ် ညစ်ရပြီး ပိုစိတ်ပင်ပန်းရပါတယ်။ စစ်တာဝန်တွေကို ပြည်ပမှာ ထမ်းဆောင်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော့်မိသားစုနဲ့ အကြာကြီး ခွဲခွာနေရသလို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနရုံးမှာ လုပ်ခဲ့တုန်း ကလည်း မိသားစုနဲ့ သိပ်ပြီး မတွေ့ခဲ့ရပါဘူး။ ကလေးတွေမနီးခင် အလုပ်သွားခဲ့ရပြီး ပြန်ရောက်တဲ့အချိန်ကလည်း သူတို့အိပ်ရာဝင်ပြီးမှ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ ဂရေဟမ် ကလေးတန်ဟာ ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့နောက်ဆုံးနေ့မှာ ဆုတံဆိပ် ချီးမြှင့်ပွဲလေးတစ်ခု သူ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ပွဲအဆုံးမှာ ကျွန်တော့်ကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရင်း “ကိုလင်း၊ တစ်နေ့ကျရင် မင်း တွဲဖက်စစ်ဦးစီးချုပ်တွေရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာရင် မအံ့သြနဲ့” လို့ ပြောပါတယ်။ သူပြောတာကို သဘောကျခဲ့မိပေမယ့် ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘူးလို့ အဲဒီအချိန်က ထင်ခဲ့ပါတယ်။

အခန်း(၁၁)

အဆက်မပြတ်မြည်နေတဲ့ တယ်လီဖုန်း

ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်လကျော်လောက်ကစပြီး ကျွန်တော်ဟာ အအိပ်ဆတ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၈၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ညက ဖုန်းမြည်လာတဲ့အခါမှာ ဖုန်းသံကို ချက်ချင်း ကြားခဲ့ရပါတယ်။ အယ်လ်မာက အိပ်မှုနံရံခွာနဲ့ ဖုန်းစကား ပြောခွက်ကို ကျွန်တော့်လက်ထဲ ထည့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ရေဒီယိုနာရီကို တစ်ချက်လှမ်းကြည့် မိလိုက်တော့ သန်းခေါင်ယံ ရောက်လုနီးနေပါပြီ။

“ဗိုလ်ချုပ် ပါဝဲလ်၊ ဒီဒီအို (စစ်ဆင်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူး)ပါ”

ကမ္ဘာကြီးကို စက္ကန့်မလပ် စောင့်ကြည့်နေတဲ့ အမျိုးသား စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဌာန ချုပ်က ဆက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဒီအိုနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မကြာခဏဆိုသလို လူခြေ တိတ်တဲ့ ညဉ့်နက်ချိန်မှာ အခုလို ဖုန်းနဲ့ စကားပြောလေ့ ရှိကြပါတယ်။

“ပြဿနာတစ်ခု ပေါ်နေတယ်။ အင်ကရိတ်ချိကနေ ဆိုးလ်မြို့ကို ထွက်ခွာ သွားတဲ့ ကိုရီးယားပိုင် ခရီးသည်တင်လေယာဉ်တစ်စင်း ရေဒါမြင်ကွင်းပေါ်က ပျောက် ကွယ်သွားလို့ပါ”

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးကို နှိုးပြီး သည်သတင်းကို ပို့သင့်မပို့သင့် ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရပါမယ်။

“နောက် ဘာပြောစရာရှိသေးသလဲ” လို့ ကျွန်တော်မေးလိုက်ပါတယ်။

“အခုတော့ ဒါပါပဲ။ လေယာဉ်က ခုလေးတင် ရေဒါမြင်ကွင်းပေါ်က ပျောက်သွားတာပါ”

အချိန်တော်တော်ကြာတဲ့အထိ အမှောင်ထဲမှာ လဲလျောင်းပြီး ဘာလုပ်ရမယ် ဆိုတာ ကျွန်တော် စဉ်းစားနေမိပါတယ်။ ဆိုးလ်လေဆိပ်က စောင့်မျှော်နေကြတဲ့ မိသားစု

တွေလည်း လေယာဉ်ဘာကြောင့် မဆိုက်သေးတာလဲဆိုတဲ့ အတွေးတွေနဲ့ စိုးရွံ့နေကြမှာ ကိုလည်း မှန်းဆနေမိပါတယ်။ ဝန်ကြီးဆီ ကျွန်တော် ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ တကယ်လို့ ကိုရီးယားဂျက်လေယာဉ်ကြီးဟာ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာထဲကို ထိုးဆင်းသွားခဲ့ရင် အမေရိကန်တပ်တွေကို ရှာဖွေရေးနဲ့ ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် အကူအညီခေါ်ရပါမယ်။ သန်းခေါင်ယံ ညဘက်ဖြစ်ပေမယ့် ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ အသံဟာ ပင်တဂွန်စစ်ဌာနချုပ်မှာ နေ့ခင်းမှာ ပြောဆိုနေသလို တည်ငြိမ်နေပါတယ်။ သူ့ကို သတင်းအဆက်မပြတ် ပို့ဖို့ မှာပါတယ်။

ကျွန်တော် စကားပြောခွက်ကို ချပြီးပြီးချင်းမှာပဲ နောက်ထပ် ဖုန်းမြည်လာပြန်ပါတယ်။ တာဝန်ကျအရာရှိ ထပ်ဆက်တာဖြစ်ပါတယ်။

“ဗိုလ်ချုပ်၊ ခုတိုင်းဆိုရင်တော့ အားလုံးအဆင်ပြေသွားပြီ။ လေယာဉ်ဟာ အရေးပေါ်ဆင်းသက်သွားတာ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ခုပဲ ကျွန်တော်တို့ သတင်းရပါတယ်”

သည်သတင်းကို ကျွန်တော် ဝိုင်းဘာဂါဆီ ပို့လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် အိပ်လို့ မပျော်ဘဲ ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ စိတ်ထဲမှာ စနိုးစနောင့်လည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ လေယာဉ်တွေ သည်လို လွယ်လွယ်ပျောက်ပြီး လွယ်လွယ်ပြန်ရှာတွေ့ရိုး ထုံးစံ မရှိပါဘူး။ သည်လို အတွေးရေယာဉ်ကြော မျောနေရင်းက အိပ်ပျော်မယ်ကြံကာရှိသေးတယ်။ တာဝန်ကျ အရာရှိက တတိယအကြိမ် ဖုန်းဆက်ပါတယ်။

“ဗိုလ်ချုပ်၊ ဆိုဗီယက်လေကြောင်း ကာကွယ်ရေးစစ်ဌာနချုပ်နဲ့ ဆိုဗီယက်တိုက်လေယာဉ်ပိုင်းလော့တို့ကြား ထူးထူးခြားခြား ဆက်သွယ်မှု ပြုလုပ်နေတာကို ဘာနင်းဝင်းဒ်က ကြားဖြတ်နားထောင်ခဲ့ရတယ်။ ကိုရီးယားလေယာဉ်ဟာ ဆိုဗီယက်လေပိုင်နက်ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့တာ ဖြစ်နိုင်တယ်”။

ဘာနင်းဝင်းဒ် ဆိုတာကတော့ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာပေါ်က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လေကြောင်း ထောက်လှမ်းရေးကို ပေးထားတဲ့ နာမည် ဖြစ်ပါတယ်။

“ခင်ဗျား ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ” လို့ ကျွန်တော် မေးလိုက်ပါတယ်။

“မသိသေးဘူး ခင်ဗျ”

ကျွန်တော်လို့ပဲ သူလည်း စိတ်ထင်နေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိလိုက်ပါတယ်။ အရပ်သားခရီးသည်တွေနဲ့ ပြည်နေတဲ့ အရပ်ဘက် ဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးကို ဆိုဗီယက်တို့က ပစ်ချလိုက်တာများလား။ ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်ဆိုးသတင်းတွေကို ပင်တဂွန်အနေနဲ့ ချက်ချင်း တစ်ခါတည်း ပြည်ပြည်စုံစုံ ရရှိထုံးစံ မရှိပါဘူး။ သတင်းတွေကို တစ်စတစ်စ စီ ရတာဖြစ်ပါတယ်။ အခုကိစ္စမှာလည်း သတင်းတွေဟာ တစ်မ့်စိမ့်နဲ့ ဝင်လာခဲ့ပြီး လုံလုံလောက်လောက်ရှိပြီဆိုတော့မှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ် ရှလ်ဇ်က ကိုရီးယားလေယာဉ်တစ်စင်းကို ဆိုဗီယက်တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းက ပစ်ချခဲ့ကြောင်း ကြေညာချက်တစ်စောင်ကို နံနက် ၁၀ နာရီ ၄၅ မိနစ်မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

“သည်တိုက်ခိုက်မှုကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့ စက်ဆုပ်ကြောင်း၊ အသက်ဆုံးရှုံးမှု များပုံရကြောင်း၊ သည်လိုပစ်ချတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုဆင်ခြေမျိုးကိုမှ လက်ခံနိုင်စရာမရှိကြောင်း” ပြောခဲ့ပါတယ်။

စစ်ချင်းမှာတော့ ဆိုဗီယက်တို့ဟာ မြောင်ငြင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖုံးကွယ်လို့ မရတဲ့အခါမှာတော့ လေယာဉ်ဟာ ဆိုဗီယက်လေပိုင်နက်ထဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အနီးဆုံးလေဆိပ်ကို ဆင်းသက်ဖို့ မိမိတို့ ညွှန်ကြားခဲ့ကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် လေယာဉ်မှူးဟာ နာခံမှုမရှိဘဲ ဆက်ပျံသန်းခဲ့ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ မိမိတို့အနေနဲ့ လေယာဉ်ကို ပစ်ချခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဆိုဗီယက်တွေက ဝန်ခံခဲ့ပြီး အမေရိကန်နဲ့ ဂျပန်တို့ ညွှန်ကြားတဲ့ “တမင်တကာပြုလုပ်တဲ့၊ အသေအချာ စီစဉ်ထားတဲ့ ထောက်လှမ်းမှု” ဖြစ်ကြောင်း အခိုင်အမာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

နောက်ပိုင်း ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲသွားပြီး အရာရာကို လျှို့ဝှက်တတ်တဲ့ သူတို့ရဲ့ လုံခြုံရေးပေါ်ကို ဖယ်လိုက်တော့မှပဲ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှန်တွေ ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါဟာလည်း နောက်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမှဖြစ်ပါတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အလာစကာပြည်နယ်ကနေ ကိုရီးယားနိုင်ငံကို ပျံသန်းလာတဲ့ ကိုရီးယားလေကြောင်းပိုင် လေယာဉ်ဟာ မတော်တဆ လမ်းကြောင်းလွဲပြီး ဆိုဗီယက် လေပိုင်နက်ထဲကို နှစ်ကြိမ်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ်မှာတော့ ဆိုဗီယက်လေကြောင်းကာကွယ်ရေး စစ်ဌာနချုပ်က တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းကို ကိုရီးယားလေယာဉ်ကို ကြားဖြတ်ဖမ်းဆီးဖို့ စေလွှတ်လိုက်ပါတယ်။ တိုက်လေယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်မှူးလုပ်သူဟာ ကိုရီးယားလေယာဉ်ဘေးက အနီးကပ် မောင်းနှင်ခဲ့ပေမယ့် ကိုရီးယား လေယာဉ်ကို အရပ်ဘက် ခရီးသည်တင်လေယာဉ်တစ်စင်းလို မထင်ခဲ့ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ သည်လေယာဉ်မောင်းတဲ့ ဗိုလ်မှူးဟာ အမေရိကန်စစ်လေယာဉ်တွေကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကြားဖြတ် ဖမ်းဆီးဖူးပါတယ်။ ဒါနဲ့တောင် စစ်လေယာဉ်နဲ့ အရပ်ဘက်လေယာဉ်တွေကို ခွဲခြားပြီး မသိနိုင်ခဲ့ဘူးလို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အမိန့်ရတဲ့ အခါမှာ သည်ဗိုလ်မှူးဟာ ကိုရီးယားလေယာဉ်ကို ပစ်ချလိုက်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ လေယာဉ်ဟာ ဆိုဗီယက် လေပိုင်နက်က ထွက်ပြီး နိုင်ငံတကာလေပိုင်နက်ထဲ ဝင်လုဆဲ ဖြစ်နေပါပြီ။ ဆိုဗီယက် တိုက်လေယာဉ်က ပစ်လိုက်တဲ့ ဒုံးကျည်နှစ်လုံးအနက် တစ်လုံးဟာ ကိုရီးယားလေယာဉ်ရဲ့ အမြီးကို ထိမှန်ပြီး နောက်တစ်လုံးကတော့ ဝဲဘက်တောင်ပံကို ထိမှန်သွားပါတယ်။ ခရီးသည် ၂၆၉ ယောက် တင်ဆောင်လာတဲ့ လေယာဉ်ဟာ တစ်နာရီကို မိုင်ရာပေါင်းများစွာနှုန်းနဲ့ ၁၂ မိနစ်အတွင်းမှာ ပင်လယ်ထဲ ထိုးကျသွားခဲ့ပါတော့တယ်။

ဆိုဗီယက်တွေဟာ ဘာကြောင့် အပြစ်မဲ့တဲ့ အရပ်ဘက်လေယာဉ်ကို ပစ်ချခဲ့ပါသလဲ။ အကောင်းဆုံးအဖြေကတော့ အဲဒီအချိန်က ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် ယူရီ အင်ဒရို ပေါ့စ်ရဲ့ တင်းကြပ်တဲ့ “နိုင်ငံနယ်စပ်ဆိုင်ရာဥပဒေ” ကြောင့်ဆိုတာပါပဲ။ လျော့ရဲနေတဲ့ စစ်တပ် စည်းကမ်းတွေကို ပြန်ထိန်းဖို့ သည်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သည် နောက်မှာတော့ ခြိမ်းခြောက်မှုခံရတယ်လို့ ထင်တဲ့အခါတိုင်းမှာ ဆိုဗီယက်စစ်ဘက် ဆိုင်ရာ အရာရှိတွေဟာ ဥပဒေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း မရှိဘဲ ဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါတယ်။

ကိုရီးယားလေယာဉ်ကို တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့ ဖြစ်ရပ်ဟာ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်အဖြစ် တာဝန်စတင်ထမ်းဆောင်ပြီး နှစ်လအကြာ မှာ ဖြစ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အဖြစ်အပျက်က အသုံးဝင်မယ့် သင်ခန်းစာတွေကို ကျွန်တော် ရခဲ့ပါတယ်။ “ပထမဆုံးရတဲ့ သတင်းတွေကြောင့် ပျာပျာသလဲ မဖြစ်သွားပါနဲ့။” “သတင်းအချက်အလက်တွေ အစုံအလင် မသိရခင်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက် မချပါနဲ့။” “ရထား တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေအနေနဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှု မရှိရင် လက်မခံပါနဲ့။” “ဖြစ်နိုင်တယ်၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို အင်စတင်လို့ခေါ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပကတိစိတ် က အလိုအလျောက်သိနေပါတယ်။” “ရရှိတဲ့သတင်း အချက်အလက် အသစ်တွေဟာ အရင် ရထားတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေနဲ့ ဆန့်ကျင်နေရင်တောင်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ထုတ် အသိပေးပါ။” “ခုတစ်မျိုး၊ နောက်တစ်မျိုးဖြစ်နေရင်တောင် အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်တာ ဟာ လိမ်ညာတာထက် ပိုကောင်းပါတယ်။” “လိမ်ညာတာတွေဟာ တစ်နေ့ ပေါ်လာတတ် စမြဲပါ။” “နိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ် ရရှိဖို့အတွက် နိုင်ငံတကာနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဟာ ရေးကြီးခွင့်ကျယ်ဖြစ်လာနိုင်သလို အသေးအမွှားလေးလည်း ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။” “နောက် ဆုံးကတော့ ပျက်စီးစေနိုင်တဲ့ စက်ယန္တရားတွေ ထူပြောနေတဲ့ သည်ကမ္ဘာကြီးမှာ သည် စက်ယန္တရားတွေကြောင့် တစ်ခါတစ်ခါ သေကြေပျက်စီးမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်ရင် မအံ့သြပါနဲ့။”

ငါးနှစ်အကြာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ကျွန်တော် အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ဖြစ်လာ တဲ့အခါမှာ ကိုရီးယားခရီးသည်တင် လေယာဉ်ကိစ္စမျိုးလို အလားတူကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ကျွန်တော် တို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ခရီးသည်တွေနဲ့ လေယာဉ်အမှုထမ်းတွေ ၂၉၀ ပါတဲ့ အီရန် လေယာဉ် တစ်စင်းကို အမေရိကန်စစ်သင်္ဘော ယူအက်စ်အက်စ်ဗင်းစင်းက ပစ်ချခဲ့တဲ့ ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာကြောင့်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ကမ္ဘာကို ရှင်းပြခဲ့ရပါတယ်။ ကြေကွဲ စရာ အမှားအယွင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သတင်း အချက်အလက်တွေကို အမြန်ဆုံး လူသိရှင်ကြားဖြစ်အောင် ကျွန်တော် အသိပေးခဲ့ပါ တယ်။

အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ဖျေတ် မေယာက ကျွန်တော်ရထားတဲ့ အိမ်ဖုန်းဟာ ကျွန်တော်တို့စရောက်တဲ့နေ့ကစပြီး မနားတမ်း ဆိုသလို မြည်နေခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်အထက်အရာရှိအသစ် ဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ လုပ်နည်းကိုင်နည်းတွေ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အလုပ်စဝင်ဝင်ခြင်းဆိုသလိုပဲ သိခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့မှာ ရုံးကို ကျွန်တော် နံနက် ၆ နာရီခွဲလောက် ရောက်ခဲ့ပြီး ပင်တဂွန်

က ထုတ်ဝေတဲ့ “အာလီးဘတ်စ်” သတင်းလွှာကို လှန်လှောကြည့်နေခဲ့ပါတယ်။ သည် အထဲမှာ ညတွင်းချင်း ရရှိတဲ့ သတင်းတွေကို အကျဉ်းချုံးဖော်ပြထားတဲ့အထဲက ဝေါ်ရှင် တန်ပို့့စံသတင်းစာထဲက ယူထားတဲ့သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စား မိပါတယ်။ စစ်မြေပြင်က ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုတွေကို ကုသပုံ ကုသနည်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆေး ကျောင်းသားတွေကို သင်ကြားပေးဖို့အတွက် မယ်ရီလင်းပြည်နယ် ဘက်သက်စ် ဒါ-၃ ရေတပ်ဆေးရုံမှာ “ထိခိုက်ဒဏ်ရာဆိုင်ရာ ဓါတ်ခွဲခန်း” တစ်ခုကို ထူထောင်ခဲ့ကြောင်း၊ သည်လို သင်ကြားလေ့ကျင့်ရာမှာ မေ့ဆေးပေးထားတဲ့ ခွေးတွေကို အသုံးပြုရမှာဖြစ်ပြီး ပြီးရင် သည်ခွေးတွေကို ပစ်သတ်ရမှာဖြစ်ကြောင်း ပါရှိပါတယ်။ ဒါကိုဖတ်ပြီး ကျွန်တော် အထိတ်တလန့် ဖြစ်သွားပါတယ်။ ခွေးချစ်တဲ့ အမေရိကန်တွေအနေနဲ့ ခွေးတွေကို အခုလို စစ်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စမ်းသပ်မှုတွေအတွက် အသုံးပြုတယ်ဆိုတာကို သိရင် ဘယ်လိုတုံ့ပြန် ကြမလဲ။ ဒါကြောင့် ရေတပ်ဝန်ကြီးရုံးက ကျွန်တော်နဲ့ ရာထူးတူသူ ပေါလ် ဒေးဗစ်မီလာကို ဆက်သွယ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး မီလာလည်း ဘာမှ သိပ်မသိပါဘူး။ သူသိသမျှပဲ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြပါတယ်။ သူနဲ့ စကားပြောပြီးလို့ ဖုန်းချပြီးကာစပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါ ရုံးထဲဝင်လာပါတယ်။ သူ ပထမဆုံး ပြောလိုက်တာ ကတော့ “ခွေးလေးတွေကို ပစ်သတ်နေတယ်ဆိုပါလား” (ဝိုင်းဘာဂါတို့ မိသားစုဟာ ကိုလီ အမျိုး အစား ခွေးတစ်ကောင်ကို မွေးထားပါတယ်)။

ရှင်းပြဖို့ ကျွန်တော် စကားစလိုက်ပါတယ်။ “မရိန်းတပ်သားတွေ တိုက်ပွဲဝင် ရတဲ့အခါ——” ကျွန်တော့်စကား မဆုံးခင်မှာဘဲ ဝန်ကြီးက “ရပ်တန့်က ရပ်ခိုင်းလိုက်” လို့ ပြောပါတယ်။

“သည်လို သုတေသနပြုမှုမျိုးတွေဟာ ...” ရှင်းလင်းပြဖို့ ကျွန်တော် ကြိုးစား ပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက “သည်အစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီလို့ ရေတပ်ကို ပြောလိုက်၊ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားနဲ့လို့၊ ရှင်းပြီလား”

မီလာကို ဖုန်းပြန်ခေါ်ပြီး ကျွန်တော်ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ သူက “ဒါပေမယ့်... ဒါပေမယ့်... ဒါပေမယ့်...” နဲ့ ပြောပြီး မယုံမကြည်ဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်မှ ကျွန်တော် ရှင်းပြမယ်လို့ သူ့ကိုပြောလိုက်ပါတယ်။ အခုလောလောဆယ်မှာ ပင်တဂွန် အသံလွှင့် ဌာနက “သည်ကနေ” ဆိုတဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း အစီအစဉ်မှာ ဝန်ကြီးပါဝင်ဖို့ ကျွန်တော် ပြင်ဆင်ရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သည်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှာ ဝန်ကြီးကို ပထမဆုံးမေးတဲ့မေးခွန်းကတော့ ဝေါ်ရှင်တန်ပို့့စံသတင်းစာက ခွေးကိစ္စပါပဲ။ ဝန်ကြီးက “သည်ကိစ္စ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ဘူး” လို့ ခပ်အေးအေးပဲ ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။ တခြားတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတွေမှာ သည်ကိစ္စ နဲ့ပတ်သက်ပြီး အမေးခံရတိုင်း ဘယ်လိုပဲ ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းကောင်း စစ်တပ်အနေနဲ့ ခွေးတွေကို ပစ်သတ်မှာ မဟုတ်ကြောင်း နိုင်ငံကို အသိပေးခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ တုံ့ပြန်မှုဟာ ခွဲစိပ်ဆရာဝန်တွေ၊ စိတ်
ပိုင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင်တွေ၊ တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်တွေ၊ တိရစ္ဆာန်အခွင့်အရေး ကာကွယ်သူတွေ
နဲ့ ဆွေးနွေးမှုအပေါ် အခြေခံခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့စိတ်ထဲက အလိုလို သိလာပြီး
တုံ့ပြန်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်တွေကို ချစ်တဲ့နိုင်ငံမှာ သည်ခွေးတွေနဲ့
စမ်းသပ်တဲ့ကိစ္စဟာ သိပ္ပံပိုင်းဆိုင်ရာအရ ဘယ်လောက်ပဲ အခြေခိုင်ခိုင် အများက လက်ခံ
မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သူ့စိတ်က သိနေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အကောင်အထည် မဖော်
ခင် ချက်ချင်း အစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက်တာပါပဲ။ သူ့ရဲ့ သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် ဝိုင်းဘာ
ဂါဟာ သူ့ရဲ့ကောင်းကြီး ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ လူထု ဆက်ဆံရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာ
တစ်ဆူဖြစ်တဲ့သူ့ဆီက ကျွန်တော် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ တချို့ကိစ္စတွေဟာ
ဘယ်လိုမှ အထိမခံဘူးဆိုတာကို ကျွန်တော် သိခဲ့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပြည်သူ့ရေးရာနဲ့
ပတ်သက်ပြီး အဆိုးဝါးဆုံး ကိစ္စတစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရပေမယ့် ထိပ်တိုက်တွေ့ပြီး မြန်မြန်ဆန်
ဆန် ဖြေရှင်းလိုက်ရင် အရှုံးထဲက အမြတ်ထွက်နိုင်တယ်ဆိုတာကိုလည်း သိလိုက်ရပါတယ်။

ဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ သူ့ဇနီးတို့ဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် သိပ်ပြီးချစ်
ကြပါတယ်။ သူ့နိုင်ငံခြားကို ခရီးထွက်တိုင်း ဝန်ကြီးဟာ သူ့ဇနီး ဂျိန်းကို ခေါ်လေ့ရှိပါ
တယ်။ တရားဝင်ခရီးတွေမှာ လိုက်ပါရတဲ့ ဇနီးဖြစ်သူတွေဟာ သူ့စိမ်းတွေနဲ့ တွေ့ဆုံရပြီး
အလ္လာပသလ္လာပ စကားတွေကိုလည်း ပြောရပါတယ်။ မျက်နှာကို တစ်ချိန်လုံး ပြုံးထားရပါ
တယ်။ ဂျိန်း ဝိုင်းဘာဂါဟာ ခင်မင်တတ်ပြီး အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးဖြစ်ပေမယ့် သည်
လို လူတွေနဲ့ တွေ့ရ ပြောရတဲ့အလုပ်မျိုးတွေကို သိပ်စိတ်မပါပါဘူး။ ဘာသိဘာသာ နေ
တတ်သူတစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဇနီးပါရင် ဝိုင်းဘာဂါဟာ အဖော်အဖြစ် တခြားလူတွေ
ရဲ့ ဇနီးသည်တွေကိုလည်း ခေါ်လေ့ရှိပါတယ်။ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့မှာ ကမ္ဘာ
လှည့်ခရီးထွက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့မှာ အစီအစဉ် ရှိပါတယ်။ သည်တစ်ခါ ဝိုင်းဘာဂါက
ကျွန်တော့်ဇနီး အယ်လ်မာကို တရားဝင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လိုက်ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။
ဝန်ကြီးရဲ့ ဝေယျာဝစ္စတွေကို လုပ်ပေးရသူတစ်ယောက်ရဲ့ ဇနီးကို သည်လို လိုက်ပါဖို့
ပြောတာဟာ သိပ်ပြီး တရားနည်းလမ်း မကျဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ဝန်ကြီးက လိုက်ကို လိုက်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အယ်လ်မာခမြော ဘုမသိ
ဘမသိနဲ့ လိုက်ခဲ့ရပါတယ်။ ခရီးစဉ်အတွင်းမှာ အယ်လ်မာရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ ဘာဆိုတာ
ကွဲကွဲပြားပြား ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ ဂျိန်းအနေနဲ့ ကိုယ်တိုင်ပြောလို့ မဖြစ်တဲ့ကိစ္စ
တွေကို ကိုယ်စား ပြောပေးရပါတယ်။ ဥပမာ ဂျိန်းသိပ်ပင်ပန်းနေတဲ့အခါမျိုး၊ ဂျိန်းဟာ
အယ်လ်မာနဲ့ ပြောလို့ဆိုလို့ရပါတယ်။ ဧည့်ခံပွဲတွေ၊ လည်တာပတ်တာတွေအပြီး
အနားယူတဲ့အချိန်မှာ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်နေ့တာ လုပ်ခဲ့သမျှ၊ တွေ့ခဲ့သမျှတွေနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုကြပါတယ်။

အယ်လ်မာကို နိုင်ငံခြားခရီးစဉ်တွေမှာ ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မထည့်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝန်ကြီးက အမြဲထည့်ခိုင်းပါတယ်။ တစ်ခါမှာတော့ “သည်တစ်ခေါက်မှာ အယ်လ်မာ လိုက်စရာအကြောင်းမရှိဘူး ဝန်ကြီး” လို့ ကျွန်တော်ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဘာမှ စကားကြောရည်မနေနဲ့၊ ကျွန်တော်လိုက်စေချင်တယ်” ဆိုတဲ့ အဖြေကို ကျွန်တော် ရခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားခရီးစဉ်တွေမှာ အယ်လ်မာ နေရာရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဂျိန်းရဲ့အဖော်အဖြစ် ပါပဲ။

အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့မှာ သမ္မတရဲ့ လက်ရှိ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးဖြစ်တဲ့ တရားသူကြီး ဝီလျံ ကလပ်ကဟာ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန် ကူးပြောင်းယူမယ်ဆိုတာကို သိရပါတယ်။ ကလပ်ကဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ရာထူးကို လိုလည်းမလိုချင်ခဲ့သလို၊ စိတ်လည်း မဝင်စားခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝိုင်းဘာဂါလိုပဲ သူဟာ သမ္မတ ရေဂင်ရဲ့ ကယ်လီဖိုးနီးယား အုပ်စုဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ကလပ်ကနေရာကို ဝင်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အပြင်လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါဟာ သူ့ကို စိုးရွံ့မိ ပါတယ်။ သူကတော့ ကလပ်ကရဲ့ လက်ထောက် ရောဘတ်စီ မက်ဖာလိန်းဖြစ်ပါတယ်။ အသက် ၄၀ ရှိပြီဖြစ်တဲ့ မရိန်းတပ်က ဒုဗိုလ်မှူးဟောင်းတစ်ယောက်ပါပဲ။ မက်ဖာလိန်းဟာ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ တန်းတူရည်တူ လုပ်ဖော်လုပ်ဖက်အဖြစ် သဘောထားလို့ ရတဲ့ လူတစ် ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။

မက်ဖာလိန်း အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးဖြစ်လာပြီး ၆ ရက်အကြာ အောက် တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှာ အမျိုးသားစစ်ဌာနချုပ်ဆီက နောက်ထပ် ညဉ့်လယ်အချိန် ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာတော့ ဝန်ကြီးကို ချက်ချင်းအသိပေးဖို့၊ မပေးဖို့ ကိစ္စကို စဉ်းစားနေစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ လီဗီနွန်နိုင်ငံ ဘေရွတ်မြို့အနီး လေဆိပ်က အမေရိကန် မရိန်းတပ်သားတွေရဲ့ တန်းလျားကို အကြမ်းဖက်သမားတွေက ထရပ်ကားနဲ့ ဗုံးဖောက် ခွဲခဲ့ပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာလည်း သတင်းတွေဟာ တစ်စစီ ဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ နဂိုကမှ သေကြေတာတွေကို မနှစ်မြို့တဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးကို သေကြေမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပိုပိုပြီးဆိုးဝါးတဲ့ သတင်းတွေ ဝင်လာတိုင်း ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်သတင်းပေးလိုက် တိုင်း ဝန်ကြီးဟာ သူ့ကို ကိုယ်ထိ လက်ရောက် ထိုးနှက်လိုက်သလိုခံစားခဲ့ရပါတယ်။ ပထမ အလောင်း ၈၀၊ နောက်တော့ ၁၀၀၊ ၁၅၀၊ အဆုံးမှာ သေဆုံးတဲ့ မရိန်းတပ်သား ဦးရေဟာ ၂၄၀ လောက်အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းလိုလို ဘေရွတ် မြို့လယ်က စစ်တန်းလျားကို အကြမ်းဖက်သမားတွေက တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာမှာ ပြင်သစ် စစ်သား ၇၇ ဦး သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။

မရိန်းတပ်သားတွေကို လီဗီနွန်မှာ တာဝန်ချထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဝိုးတိုးဝါးတာပါပဲ။ အမေရိကန်စစ်သားတွေ ရှိတယ်ဆိုတာကို ပြချင်လို့ ဖြစ်တယ်လို့

ဆိုပါတယ်။ သည်အရင်တစ်နှစ် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇွန်လတုန်းက ပီအယ်လ်အို ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့က အကြမ်းဖက်သမားတွေကို နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် မောင်းထုတ်ဖို့ အတွက် အစွဲရေးတို.ဟာ လီဗီနွန်ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်လိုက်တာဟာ အတိမ်းအစောင်းမခံတဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းက အခြေအနေကို ပြောင်းလဲသွားစေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လီဗီနွန်နိုင်ငံက နိုင်ငံခြားတပ်တွေအားလုံး ထွက်ခွာဖို့ အမေရိကန်တို.ဟာ အင်အားပြပြီး ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဟာ မရိန်းတွေ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို အစကတည်းက ကန့်ကွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အိမ်ဖြူတော်မှာ အချေအတင်ပြောတဲ့အခါမှာတော့ မက်ဖာလိန်းနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ရှလ်ဇ်တို့ကို အရှုံးပေးခဲ့ရပါတယ်။

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေမှာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဌာနက အရာရှိတွေ အပြစ်ကင်းအောင်သုံးတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေကို ကျွန်တော် တော်တော်လေးကို မသတိခဲ့ပါဘူး။ သည်လို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုတွေဟာ စစ်တပ်အဖို့ သွေးထွက်သံယို ဖြစ်တတ်စမြဲပါပဲ။ “ရှိနေခြင်း” presence၊ “သင်္ကေတ” symbol၊ “အချက်ပြ” signal၊ “ရွေးချယ်စရာလမ်း” option on the table၊ “ယုံကြည်မှု ထူထောင်ခြင်း” establishment of credibility စတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ခိုင်မာတဲ့ ဦးတည်ချက်ရှိရင် ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် များသောအားဖြင့် ဘာမှ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ ဦးတည်ချက်တွေကို ရှင်းလင်းတဲ့နေရာမှာ ဒါတွေကို သုံးခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

လေဆိပ်မှာ ဗုံးဖောက်ခွဲမှု မဖြစ်ခင် ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့မှာ မရိန်းနှစ်ဦးဟာ မွတ်ဆလင်တွေရဲ့ စိန်ပြောင်းလက်နက်နဲ့ ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့မှာ နောက်ထပ် ၂ ယောက်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်မှာ နောက်ထပ် ၂ ယောက် ကျဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါ ကန့်ကွက်နေတဲ့ကြားက ဘေရွတ်ကိုရောက်နေတဲ့ မက်ဖာလိန်းဟာ ယူအက်စ်အက်စ်နယူးဂျာစီ စစ်သင်္ဘောပေါ်ကနေ ဘေရွတ်မြို့အထက်က တောင်တွေပေါ် ၁၆ လက်မကျည်ဆံတွေနဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တုန်းက ပုံစံအတိုင်း တရစပ်ပစ်ဖို့ သမ္မတကို ဆွဲဆောင်ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုအခြေအနေမျိုးတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ သတိမမူမိတာကတော့ တစ်ဖက်ကလည်း အလားတူ တုံ့ပြန်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ တောင်တွေပေါ်က ရှိုးအိုက်စ် မွတ်ဆလင်တွေအပေါ် ကျည်မိုးတွေ ရွာချတဲ့အခါမှာ အမေရိကန် “ဒိုင်လူကြီး” တွေဟာ ဘက်လိုက်သွားပြီလို့ သူတို့က ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်သင်္ဘောကို ပြန်ပစ်ပြီး မတုံ့ပြန်နိုင်တာကြောင့် ဘာမှ အကာအကွယ်မရှိတဲ့ လေဆိပ်က မရိန်းတပ်သားတွေကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပင်တဂွန်မှာ ရုံးထိုင်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အမြင်ကတော့ ပျားတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရှိတယ်ဆိုတဲ့အသိနဲ့ ဘာမှမလုပ်ဘဲ ငြိမ်နေလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပြီး သက်တမ်းတစ်ထောင်ရှိတဲ့ ပျားအိမ်ကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ လက်နဲ့ ထိုးလိုက်သလိုပါပဲ။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှာ ရှေးဟောင်းလူမျိုးစုတွေကြား အမုန်းပွားမှုကြောင့် အရင်

ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံမှာ သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုတွေ ပြန်ပြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုတွေ ဖြစ်နေတဲ့ဘော့စ်နီးယားမှာ “တစ်ခုခုလုပ်သင့်တယ်” လို့ အမေရိကန်တို့က ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။ သတိနဲ့လုပ်ဖို့ ကျွန်တော်ပြောတဲ့ အခါမှာ ကျွန်တော့်အာရုံမှာ ဘေရုတ်လေဆိပ်က အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာဖြစ်နေတဲ့ မရိန်းတွေ ပေါ်နေခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်တွေရဲ့ အသက်တွေကို စတေးရမယ့် အချိန်အခါတွေ ရှိပါတယ်။ သေကြေဒဏ်ရာရမှာကို တွေးကြောက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝါဒ ပျက်ပြားသွားမှာကို အဖြစ်မခံနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မိသားစုတစ်စုက အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဘာကြောင့် သေရတယ်ဆိုတာကို မိဘ၊ ဇနီး၊ ရင်သွေးစတဲ့ လူတွေကို ရှင်းမပြနိုင်မချင် အမေရိကန်တို့ရဲ့ အသက်တွေကို မစတေးသင့်ပါဘူး။ “အမေရိကန်တွေရှိတယ်” ဆိုတာကိုပြဖို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကတော့ မခိုင်လုံပါဘူး။

ဘေရုတ် ဗုံးပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှာ ဂရင်းနေဒါကျွန်းနိုင်ငံကို ကျွန်တော်တို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ကရေဘီယံပင် လယ်ထဲက သည်ကျွန်းနိုင်ငံဟာ လူငယ် မာတ်စ်ဝါဒီ မောရစ် ဘစ်ရှော့ပဲ့ရဲ့လက်ထဲ ရောက် သွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အစိုးရဟာ ကျူးဘားနိုင်ငံရဲ့ အထောက်အပံ့နဲ့ ဂျက်လေယာဉ် ပြေးလမ်းတစ်ခုကို တည်ဆောက်နေပါတယ်။ ဘစ်ရှော့ပဲ့ဟာ လုပ်ကြံခံခဲ့ရပါတယ်။ သည် နောက်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံရေး ဝရန်းသုန်းကားဖြစ်မှုမှာ ဂရင်းနေဒါနိုင်ငံမှာ စာသင် နေတဲ့ အမေရိကန် ဆေးကျောင်းသားတစ်ထောင်ခန့် ခြိမ်းခြောက်ခံခဲ့ရပါတယ်။

စစ်တပ်ရဲ့ လေထီးတပ်သားတွေ၊ မရိန်းတပ်သားတွေနဲ့ နေဗီးဆီးလ်တပ်သား တွေ စုပေါင်းထားတဲ့ တပ်ဖွဲ့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ လက်နက် ကောင်း ကောင်းမရှိတဲ့၊ လူ ၂,၀၀၀ လောက်သာရှိတဲ့၊ တတိယကမ္ဘာက ပြည်သူ့စစ် တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ နဲ့ ကျူးဘားဆောက်လုပ်ရေး တပ်ရင်းတစ်ရင်းတို့ရဲ့ ကာကွယ်မှုကိုသာ ရရှိခဲ့တဲ့ လူဦး ရေ ၈၄,၀၀၀ လောက်ပဲရှိတဲ့နိုင်ငံကို ကျွန်တော်တို့ အလွယ်တကူ သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုခံမှုအားလုံးကို ချေမှုန်းပြီး ဆေးကျောင်းသားတွေကို ကယ်ဆယ်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ သီတင်းတစ်ပတ်လောက် ကြာခဲ့ပါတယ်။ သည်ကျူးကျော် သိမ်းပိုက်မှုဟာ တပ်ဖွဲ့အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာမှာ စံနမူနာယူစရာ မဖြစ် ခဲ့ပါဘူး။ သည်စစ်ဆင်ရေးကို စစ်ချင်းမှာ ရေတပ်က ဦးဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံး အချိန်ကျမှ ကြည်းတပ်က အမှတ် (၂၄) ခြေလျင်တပ်မ (စက်ယန္တရား) ရဲ့ ဗိုလ်မှူးချုပ် အိပ်ချ် နော်မင် စကာဝေါ့စ်ကော့ကို ဒုတိယရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် ဂျိုးဆက် မက်ကပ်ဖ်ရဲ့ အဖွဲ့ မှာ အားဖြည့်ခဲ့ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ မြေပြင်တိုက်ခိုက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွမ်းကျင်နားလည်တဲ့ ထိပ်တန်းအရာရှိတစ်ဦး ပါရှိအောင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကြား ဆက်ဆံရေးဟာ ဆက်သွယ်ရေးညံ့ဖျင်းမှု၊ ကြီးကြပ်ထိန်းချုပ်မှု ပုံမှန်မရှိမှုနဲ့ ဝေါ်ရှင်တန်ကနေ အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲမှုတွေကြောင့် ပျက်ပြားခဲ့ရပါတယ်။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဘယ်လောက်လိုသေးတယ်ဆိုတာကို

သည်စစ်ဆင်ရေးက ပြသခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဂရင်းနေဒါကို သိမ်းပိုက်မှုဟာ အောင်မြင်ခဲ့ပေမယ့် ဖြစ်ကတတ်ဆန်းနဲ့ အောင်မြင်ခဲ့တာပါ။ အဲဒီအချိန်က ကျွန်တော်ဟာ နံရံပေါ်က ယင်ကောင် တစ်ကောင်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်မှာရဲခဲတဲ့ သင်ခန်းစာတွေကို ကျွန်တော် သိမ်းထားလိုက်ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါဟာ ခေါင်းမာတဲ့လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ထဲက တန်းတူ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ကဲ့သို့ဖြစ်ရုံနဲ့ အတိုက်အခံပြုတဲ့ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်ကဲ့သို့ဖြစ်ရုံနဲ့ သူဟာ ခြင်္သေ့တစ်ကောင်လို တိုက်ခိုက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အစိုးရအဖွဲ့ထဲက စိတ်အပျော့ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ သူ အာမခံရက်ပါဘူး။ သူကတော့ သမ္မတရေဂင် ဖြစ်ပါတယ်။ ရေဂင်အပေါ်မှာ သံယောဇဉ်ကြီးသလို သူ့အပေါ်သစ္စာရှိမှုဟာလည်း အူလိုက်သည်းလိုက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူကြည့်သိုလေးစားတဲ့ သည်ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်သွားမှာကို သူ မလိုလားခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘာရုဒ်ရွယ်ချက်မျှ တိတိကျကျ မရှိဘဲနဲ့ မရိန်းတပ်သားတွေကို ဘေရွတ်မြို့မှာ လုံခြုံမှုမရှိဘဲ ထားဖို့ ကိစ္စကို သမ္မတရေဂင် လက်ခံခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝန်ကြီးဟာ ဘာမှမပြောဘဲ နေခဲ့တာပါပဲ။

ဝန်ကြီးဟာ အိမ်ဖြူတော် ပေါ်လစီကိစ္စတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဂျော့ချ်ရှလ်ဇ်အပါအဝင် တခြားသူတွေနဲ့ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ ဘယ်တော့မှ ဆိုင်းငံ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေမယ့် သူ့ရဲ့ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မနစ်မြို့စရာ ကိစ္စမှန်သမျှကို မလိုလားပါဘူး။ တစ်ခါက သူတို့ဇနီး မောင်နှံကို လာကြိုတဲ့ အလွန်အကျွံ အရက်မူးနေသူ ဒရိုင်ဘာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အလုပ်ဖြုတ်ခိုင်းတာ ဘယ်လိုမှ ပြောလို့ မရပါဘူး။

ဝန်ကြီးအတွက် ကျွန်တော်လုပ်ပေးရတဲ့အလုပ်တွေကတော့ ဘာမှ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိပါဘူး။ သူ့ရဲ့ မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ အကြံပေးဖြစ်သလို သူ့ရဲ့အိတ်ကို သယ်ပေးရတဲ့လူလည်း ဖြစ်ရပါတယ်။ တစ်ခါမှာ ပါတီပွဲတစ်ခုတက်ဖို့ ရုံးမှာ အဝတ်အစားလဲဖို့ရာအတွက် သူ့အိမ်မှာ တပ်ဖ်ဆီဒိုဝတ်စုံကို သွားယူပေးခဲ့ရပါတယ်။

ဝန်ကြီးနဲ့ အတိုက်အခံပြောတဲ့အခါမှာ ပြောရမယ့်ကိစ္စကို ရွေးချယ်ဖို့ ဖရန်ကာလူးချီက ကျွန်တော့်ကို တစ်ခါက အကြံပေးဖူးပါတယ်။ “ကိစ္စ သိပ်မကြီးကျယ်ရင်၊ သူလုံးဝ မှားနေရင်တောင် လေကုန်ခံ၊ အပင်ပန်းခံပြီး ပြောမနေနဲ့၊ ပိုပြီးအရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စတွေကိုမှ ပြော၊ ဒါလည်း အုတ်နံရံကို ခေါင်းနဲ့တိုက်သလို ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာပဲ” လို့ သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဟာ စောစောက ဖော်ပြခဲ့သလို တကယ်ကို ခေါင်းမာနိုင်ပါတယ်။ ကြယ်တာရာစစ်ပွဲများကိစ္စမှာ ဒါကို ကျွန်တော် သိခဲ့ရပါတယ်။

၁၉၈၃ ခုနှစ် မတ်လ ၂၃ ရက်၊ ကျွန်တော် ပင်တဂွန်ကို မပြန်ခင် လေးလလောက်မှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့ အက်စ်ဒီအိုင်လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ မဟာ

ဗျူဟာ ကာကွယ်ရေး ဦးဆောင်အစီအစဉ် (Strategic Defence Initiative) ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ရည်ရွယ်ကြောင်း သမ္မတရောင်က ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ဂြိုဟ်တုတွေနဲ့ ထိန်းချုပ်ပြီး ဆိုဗီယက်တွေရဲ့ ခုံးလက်နက်တွေကို ဖျက်ဆီးနိုင်မယ့် အကာအကွယ်တစ်ခုကို အာကာသထဲမှာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဖန်တီးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ တွဲဖက်စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ တခြား အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အဆိုပြုချက်ကို သမ္မတဟာ သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ သည်လို အကာအကွယ်မျိုးသာ ရှိခဲ့ရင် အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ တစ်ပန်းသာသွားမယ်ဆိုတာကို သမ္မတဟာ ချက်ချင်း နားလည်လိုက်ပါတယ်။ လက်ရှိ အခြေအနေအရတော့ နျူကလီးယားစစ်ပွဲသာ ဖြစ်ခဲ့ရင် နှစ်ဖက်စလုံး ပျက်စီးမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အကာအကွယ်သာ ရှိခဲ့ရင် တစ်ဖက်က ကျွန်တော်တို့ကို မဖျက်ဆီးနိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါဆိုရင် နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ကြီးထွားလာနေတဲ့ နျူကလီးယားလက်နက် အရေအတွက်တွေဟာ ဘာမှ အပြောင်းမရှိတော့ပါဘူး။

သမ္မတရဲ့ ကြေညာချက်အပြီးမှာ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်အမတ် တက်ဒ် ကနေဒီက “သည်အစီအစဉ်ကို ရမ်းကားတဲ့ ကြယ်တာရာစစ်ပွဲများ အစီအစဉ်” လို့ နာမည်တံဆိပ်ခတ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က အရမ်းကို လူကြိုက်များနေတဲ့ ကြယ်တာရာစစ်ပွဲများ ရုပ်ရှင်ကြောင့် သည်အစီအစဉ်ဟာ သည်နာမည် တွင်ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အခေါ်အဝေါ်ဟာ လူတွေကို အထိတ်တလန့်ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ် အကောင်အထည်ပေါ်ခဲ့ရင် ကောင်းကင်မှာ နျူကလီးယားပုံးတွေ အကြီးအကျယ်ပေါက်ကွဲပြီး မြေပေါ်ကို ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်းအစအနတွေ ကျလာမယ်လို့ ထင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဝါဒရေးရာအရ ရှေးရိုးစွဲမဟုတ်သလို လွတ်လပ်တဲ့အတွေးအခေါ်တွေကို လက်ခံတဲ့ လစ်ဘရယ်ဝါဒီတစ်ဦးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ရင်တောင် အမြော်အမြင်မရှိတဲ့ အစီအစဉ်လို့ လစ်ဘရယ်ဝါဒီ အသိုင်းအဝိုင်းက ပြက်ရယ်ပြဲခဲ့တာဟာ အကြီးအကျယ် မှားယွင်းတယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။ အမှန်မှာတော့ နျူကလီးယားလက်နက် ပိုင်ဆိုင်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှေ့မတိုးသာ၊ နောက်မဆုတ်သာ ဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဖြေရှင်းနိုင်မယ့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို ရောင်အနေနဲ့ အကြံပြုခဲ့တာအပေါ် သူ့ကို ဝေဖန်သူတွေက မရူစိမ့် နိုင်ခဲ့တာဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ ဘာကြောင့် ကွန်ဂရက်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ကို မမူသလဲဆိုတာကို သိပ်မကြာခင်မှာ ကျွန်တော် သဘောပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ဥပဒေပြု လွှတ်တော်အမတ်တွေဟာ များသောအားဖြင့် ကြောင်သူတော်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်အတွက် ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ တောင်းဆိုမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူတို့ရဲ့ အမျက်ဒေါသနဲ့ ပြောဆိုမှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ ခံခဲ့ကြရပါတယ်။ သည်လိုပြောဆိုပြီး နောက်တစ်နေ့မှာပဲ သည်အထဲက အမတ်တစ်ဦးဦးက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘတ်ဂျက်ထဲမှာ သူ့ဒေသက ကောလိပ်အတွက် ဘာမှ မယ်မယ်ရရမရှိတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်တစ်ခုကို

ထည်ပေးဖို့ ဖုန်းနဲ့ ခေယယ တောင်းဆိုလာတတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘတ်ဂျက်ကို လက်ခံဖို့အတွက် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်တွေရဲ့ မဲကို လိုတာမို့ သူတို့ကို အာခံဖို့ဆိုတာ သိပ်မလွယ်ကူလှပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကန့်သတ်ချက်ဆိုတာကတော့ ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါက ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်အဖြစ် အမှုထမ်းနေစဉ်မှာ တက္ကဆက်စ်ပြည်နယ်က ကွန်ဂရက်အမတ် ချားလ် စဝီးလ်ဆင်ဆိုသူက ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ စောစောက သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဥပဒေရေးဆိုင်ရာ ရုံးကို ဖုန်းဆက်ပြီး သည်ပြည်နယ်အတွင်း သူ့ခရီးစဉ်အတွက် စစ်လေယာဉ်တစ်စင်းကို စီစဉ်ခိုင်းပါတယ်။ သူ့ရဲ့ မိန်းကလေး သူငယ်ချင်းကိုလည်း ခေါ်လာချင်ပါတယ်။ သူ့စီစဉ်ခိုင်းတဲ့ အတိုင်း ဟိုကလည်း လုပ်ပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာလည်း မှန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ဆီကို ဖုန်းဆက်လိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ချစ်တီးခေါင်းသန်းရှာတဲ့ ဗြူရိုကရက်တွေအကြောင်းကို ညည်းတွားပြီး သည်ကိစ္စကို အဆင်ပြေအောင် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လုပ်ပေးနိုင်မယ်ဆိုတာ သူသိကြောင်း ပြောပါတယ်။ ကွန်ဂရက်မှာ အရေးကြုံရင် သူ့ဆီက မဲရဖို့ သူ့ကို ကျွန်တော်တို့ အားကိုးနိုင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သည် တစ်ကြိမ်မှာ သူ့ဆန္ဒကို မဖြည့်တင်းပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အသက်ပြင်းပြင်းရှူပြီး ပြောလိုက်ပါတယ်။ “ဒါ အစိုးရလေယာဉ်ကို တရားမဝင် အသုံးပြုတာပဲ၊ ဝန်ကြီးက ခွင့်ပြုမယ် မထင်ဘူး”

“သည်အမျိုးသမီး မပါဘဲနဲ့ ကျွန်တော် ခရီးမသွားနိုင်ဘူး” လို့ ပြောလာပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းဆိုတဲ့ အဖြေကိုပဲ ကျွန်တော် ပေးလိုက်ပါတယ်။

“သည်အမျိုးသမီးနဲ့ လေယာဉ်ကွင်းကို လာရင်ကော” လို့ မေးပြန်ပါတယ်။

“ဒါဆိုရင် ဝိုင်းလော့လုပ်သူက လေယာဉ်ကို မောင်းပေးမှာ မဟုတ်ဘူး။ အရာရှိ တစ်ယောက်ကို ကသိကအောင်ဖြစ်အောင် မလုပ်သင့်ဘူး” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဒေါသပုန်တွေဆက်ထပြီး ဖုန်းချလိုက်ပါတယ်။

နောက် ရက်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါမှာတော့ ဝီးလ်ဆင်ဆီက စာတစ်စောင် ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြယ်သုံးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာထူးတိုးဖို့ အချိန်ရောက်ရင် သူရှိနေဦးမယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း သတိပေးထားပါတယ်။ ကျွန်တော် တော်တော်စိတ်ပျက် သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ခင်ဗျား မှန်မယ်ထင်တာကိုလုပ်ပါ၊ ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော် မှန်တယ်ထင်တာကို ဆက်လုပ်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားနေမှာပဲ” လို့ စာပြန်ရေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နောက်တင်မယ့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်ထဲက စီ-၁၂ လေယာဉ် သုံးစီး ဖြုတ်ချဖို့ သူ စဉ်းစားနေပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဟန်တောင်ဆောင်မနေပါဘူး။ အခုလို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းကြီး အာဃာတထားတဲ့အတွက် သူ့အဖို့မှာ ဘာမှ အကျိုးမယုတ်နိုင်ဘူးဆိုတာ သူသိနေပါတယ်။

သည်အမျိုးသမီး သူငယ်ချင်းကိစ္စဟာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အမတ်တစ်ဦးနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် အကြီးအကျယ် ပြဿနာတက်ခဲ့ရမှုပါပဲ။ သည်ကိစ္စ

ကြောင့် ကျွန်တော် သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ ပြိုင်ဖက် ရှိနိုင်ပြီး ရန်သူ မရှိဖို့ပါဘဲ။ သည်နေ့ ပြိုင်ဖက်ဟာ နက်ဖြန်မှာ မဟာမိတ် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သည်လို မပြေမလည် ဖြစ်ခဲ့ရပေမယ့်လည်း ဝီးလ်ဆင်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ နောက်ပိုင်း တောင်းဆိုမှုတွေကိုလည်း ကြိုးစားပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ပါတယ်။ လေယာဉ်ကိစ္စဖြစ်ပြီး အတော်အကြာမှာ ဝီးလ်ဆင်ခေါ်ချင်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသမီး သူငယ်ချင်းကို ညစာစားပွဲတစ်ခုမှာ တွေ့ဆုံခဲ့ရပါတယ်။ တကယ်ကို လှပတဲ့ အမျိုးသမီးပါပဲ။ ဝီးလ်ဆင်က “ကြည့်စမ်းပါဦး၊ ခင်ဗျားကြောင့် ကျွန်တော် လက်လွှတ်လိုက်ရတာ” လို့ ပြောပါတယ်။ အင်း-- သူပြောလည်း ပြောစရာပါပဲ။

တစ်ရက်မှာ အိမ်ဖြူတော်မှာ ပြုလုပ်တဲ့ အစည်းအဝေးကို တက်ဖို့သွားတဲ့ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့အတူ ကျွန်တော်လိုက်သွားခဲ့ပါတယ်။ စည်းဝေးပွဲပြုလုပ်နေစဉ် ကျွန်တော် စည်းဝေးခန်းအပြင်မှာ စောင့်နေခဲ့ပါတယ်။ စည်းဝေးပွဲပြီးတော့ အခန်းထဲက သမ္မတရောင်နဲ့ အတူ ဝိုင်းဘာဂါ ထွက်လာပါတယ်။ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သမ္မတရောင်ကို နီးနီးကပ်ကပ် မြင်ဖူးတာပါပဲ။ ဝိုင်းဘာဂါက ကျွန်တော့်ကို သမ္မတနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးဖို့ ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ တစ်ဖက်သားကို အရည်ပျော်သွားစေလောက်တဲ့ အပြုံးနဲ့ ကျွန်တော့်ကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် သတိပြုမိလိုက်တာကတော့ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ထွန်းလင်းဝင်းပမှုပါပဲ။ သူ့ရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုက အပြစ်အနာအဆာ မရှိပါဘူး။ ခေါင်းပေါ်က ဆံပင်ကိုလည်း ကြော့နေအောင် ဖီးထားပါတယ်။ လည်စည်းကိုလည်း ချပ်ချပ်ရပ်ရပ် သေသေသပ်သပ် စည်းထားသလို အင်္ကျီကလည်း ပြန့်ပြီး ဖြူဆွတ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အလွှာပသလွှာပ အနည်းငယ်ပြောပြီးတဲ့အခါမှာ သမ္မတရောင်ဟာ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ လုပ်စရာရှိတာတွေကို ဆက်လုပ်ပါတယ်။ သမ္မတရောင်နဲ့ ကျွန်တော် ခဏတာ တွေ့ဆုံခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ စွဲထင်ကျန်ရစ်တာကတော့ နွေးထွေးမှုနဲ့ စိတ်မဝင်စားမှုဆိုတဲ့ သမ္မုတိဝိရောဓိကို တစ်ချိန်တည်းမှာ သူပြသခဲ့တာပါပဲ။

ကျွန်တော့်ရဲ့ အလုပ်တာဝန်အရ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတွေအားလုံးနဲ့ ဆက်ဆံရပါတယ်။ သည်လိုဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာ သူတို့ရဲ့ အတ္တမာနတွေကို မထိခိုက်စေဖို့ သိပ်ကို သတိထားရပါတယ်။ သူတို့အားလုံးဟာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနဲ့ ချက်ချင်း တွေ့ချင်တဲ့ လူတွေချည်းပါပဲ။ ဝန်ကြီးကလည်း အမြဲတမ်း သူတို့ကို လိုလိုလားလား မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ ဆက်ဆံရတာ ကျွန်တော့်အဖို့ အခက်ခဲဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ရေတပ်ဝန်ကြီး ဂျွန် လီမင်ဆိုရင် ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ဖြုတ်ဖို့တောင် ကြိုးစားပါသေးတယ်။ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ လီမင်ဟာ နည်းနည်းမှ အလျှော့မပေးပါဘူး။ သူ့အဖို့ ရေတပ်ဟာ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ရေတပ်ကို ဦးဆောင်ရတာကို အားမရနိုင်ဘဲ ကာကွယ်ရေးဌာနတစ်ခုလုံးကို ဘယ်လိုအုပ်ချုပ်ရမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါကို

တစ်ချိန်လုံး အကြံဉာဏ်တွေ ပေးနေပါတယ်။ ဒါကို ဝိုင်းဘာဂါက မနှစ်မြို့တာကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လီမင်ကို ကြိုးစားပြီး ဟန့်တားရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ကြောင့် သူ့အနေနဲ့ ဝန်ကြီးကို အကြံဉာဏ်တွေ မပေးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ လီမင်ရဲ့ ပြစ်တင်မှုကို ခံရတာ အဆန်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ဝန်ကြီးအပေါ် တာဝန်မကျေပွန်ဘဲ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကောင်းစားရေးအတွက် တွဲဖက်စစ်ဦးစီးချုပ်တွေကို မျက်နှာလိုမျက်နှာရ လျှောက်လုပ်တယ်လို့ ပင်တဂွန်မှာ သတင်းလွှင့်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လို့မရလွန်းလို့ နောက်ဆုံးမှာ ဝီးလ်တပ်ဖ်ဆီသွားပြီး ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ဖြုတ်ပစ်ဖို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကို ဝီးလ်က ကျွန်တော့်ကို နောက်သလိုလိုနဲ့ ပြောပြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် မရလွန်းနိုင်ပါဘူး။ လီမင်ရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး သူ့ဆရာအနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို မနှစ်မြို့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော့်ကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ပြီး ပြောသင့်တယ်။ ချောက်မတွန်းသင့်ဘူးလို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါလည်း မရပါဘူး။ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ လီမင်ကို ဆက်ပြီး ဆန့်ကျင်နေခဲ့သလို လီမင်အနေနဲ့လည်း ကျွန်တော့်ကို အမြဲအပြစ်တင်ခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်တော့ ကျွန်တော် မပြုတ်ခဲ့ပါဘူး။

၁၉၇၂ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမေရော၊ အယ်လ်မာရဲ့အဖေရော မရှိကြတော့ပါဘူး။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ အယ်လ်မာအနေနဲ့ အဖေဖြစ်သူကို သေမင်းရဲ့လက်ထဲ အပ်ရတော့မှာဖြစ်သလို ကျွန်တော်လည်း အမေ့ကို အပ်ရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့မှာ အယ်လ်မာအဖေ အာရ်စီ ဂျွန်ဆင်ဟာ သူ့သမီးရဲ့ ရင်ခွင်ထဲမှာပဲ ဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့အသက် ၈၁ နှစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဆုံးပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျန်ရစ်တဲ့ သူ့ပစ္စည်းတွေကို သိမ်းဆည်းဖို့တာဝန်ကို ကျွန်တော် ယူခဲ့ပါတယ်။ ဘာမင်ဟမ်က သူ့ရဲ့အိမ်ကိုသွားပြီး လူဖြူလူရမ်းကားတွေရဲ့ရန်က ကာကွယ်ဖို့ အနှစ်နှစ်အလလက သူစုဆောင်းခဲ့တဲ့ လက်နက်တွေကို အံ့ဆွဲတွေ၊ ဗီရိုတွေ၊ မြေအောက်ခန်းတွေထဲက ယူခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကားနောက်က ပစ္စည်းခန်းမှာထည့်ပြီး ဝေါ်ရှင်တန်ကို ပြန်ယူခဲ့ပါတယ်။

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရဲ့ စာပေးစာယူဌာနက ဂျင်မီ ဘရူတ်ဟာ သေနတ်တွေကို စုဆောင်းသူဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ယောက္ခမဖြစ်သူရဲ့ သေနတ်တွေကိုလည်း သူအများဆုံး ဝယ်ယူခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ ကျန်တဲ့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို ကြည့်ချင်တယ်ဆိုလို့ နေ့လယ်ခင်း ထမင်းစားချိန်မှာ ကျွန်တော့်ကားနောက်က ပစ္စည်းခန်းထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို ပြဖို့ ကားဆီခေါ်သွားပါတယ်။ သူကြည့်ချင်တဲ့လက်နက်ကို ပြပြီး ပစ္စည်းခန်းထဲ ပြန်ထည့်လို့အပြီးမှာ ရဲပစ္စည်းရှာဖွေ ကားတစ်စီး ရောက်လာပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဌာနရဲတပ်ဖွဲ့က ရဲတစ်ယောက် ကားထဲက ထွက်လာပြီး “ခင်ဗျားကားလား” လို့ မေးပါတယ်။

“ဟုတ်တယ်” လို့ ကျွန်တော်က ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“ပစ္စည်းခန်းကို ဖွင့်ပြပါ” လို့ သူက တောင်းဆိုလာပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သေနတ်တွေအကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါတယ်။

“ဖွင့်သာ ဖွင့်ပေးပါ” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း ဖွင့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အထဲမှာရှိတဲ့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ဟာ ဂျပန် တွေ ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲခဲ့စဉ်တုန်းကတောင် ခေတ်ကုန်နေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သည်အရာရှိက ရိုင်ဖယ်ကို ယူလိုက်ပြီး “ကျွန်တော်နဲ့ လိုက်ခဲ့ပါ” လို့ ပြောပါတယ်။

“ကျွန်တော် ဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက် ဗိုလ်ချုပ် ပါဝင်ပါ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ကျေးဇူးပြုပြီး လိုက်သာလိုက်ခဲ့ပါ” လို့ သူက ပြောပြီးတော့ သူ့ကားရဲ့ နောက်ခန်းက အချုပ်ခန်းထဲကို ကျွန်တော့်ကို ဝင်ခိုင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ငြင်း လိုက်ပြီး “ငြိမ်ငြိမ်လေးလိုက်ပါမယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေ့ခန်းမှာပဲ ထိုင်မယ်” လို့ ပြောလိုက် ပါတယ်။

ပင်တဂွန်ရဲ့ မြေအောက်ခန်းက ရဲစခန်းကို ကျွန်တော်တို့ရောက်တော့ ရဲအရာ ရှိတစ်ယောက် ရုတ်တရက်ပေါ်လာပြီး “သည်မှာ ဘာလုပ်နေတာလဲ ဗိုလ်ချုပ်” လို့ ကျွန်တော့်ကို မေးပါတယ်။

“ကျွန်တော် အဖမ်းခံရတယ်ထင်တာပဲ” လို့ ကျွန်တော်လည်း ပြန်ဖြေလိုက်ပါ တယ်။

သည်တော့ သူက ကျွန်တော့်ကိုဖမ်းလာတဲ့ ရဲကို “ငါ ဆက်တာဝန်ယူမယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ဘက်လှည့်ပြီး “ရုံးကို ပြန်သွားနိုင်ပါပြီဗိုလ်ချုပ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ရိုင်ဖယ် ပြန်ရစေရပါမယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရုံးခန်းကို ပြန်ရောက်တော့မှ ကျွန်တော့်ရဲ့အတွင်းရေးမှူး နန်စီ ဟူးချီးက ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို ပြောပြပါတယ်။ ပင်တဂွန်အဆောက်အအုံရဲ့ လေးလွှာ မှာရှိတဲ့ လေတပ်ဌာနက နီးနီးကြားကြားရှိပုံရတဲ့ အတွင်းရေးမှူးတစ်ယောက်ဟာ ကား ရပ်နားတဲ့ နေရာမှာ လူနှစ်ယောက် ရိုင်ဖယ်တစ်လက်ကို ကိုင်နေတာကို တွေ့လိုက်တော့ အကြမ်းဖက်သမားတွေပဲလို့ ထင်ပြီး ရဲကို ချက်ချင်း ဖုန်းဆက်လိုက်တာပါပဲ။ ဒါကို နန်စီ သိသွားပြီး အာမခံတွေဘာတွေ မပေးရဘဲ နောက်ထပ် အရှက်တကွဲမဖြစ်ရခင်မှာ ကျွန်တော် လွတ်အောင် စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အမေဟာ သေဆုံးတဲ့အခါမှာ ညင်ညင်သာသာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ လွန်ခဲ့ တဲ့ ငါးနှစ်က နှလုံးရောဂါ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက် ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရင်သားကို ဖြတ်ထုတ်ပစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် နှလုံးရောဂါ ဖြစ်ပြန်ပါ တယ်။ ရောဂါအခြေအနေ ဆိုးလာတာနဲ့အမျှ စနေ၊ တနင်္ဂနွေတိုင်းမှာ နယူးယောက်ကို

ကျွန်တော်ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဝေဒနာကို အဆက်မပြတ် ခံစားနေရတဲ့ကြားက သူလုံးဝ စိတ်ဓါတ် မကျပါဘူး။ မျှော်လင့်ချက် မရှိတော့ဘူးဆိုတာ သိတဲ့အခါမှာတော့ “ကိုလင်း ငါ့ကို အပြင်ထုတ်၊ တိုက်ကပ်နွယ်ပင်တွေ ဖုံးပေးပြီး မေ့ထားလိုက်စမ်းပါ” လို့ ပြောပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ အိုင်ဒါဘဲလ်ကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်မိပါတယ်။ အမေအိမ်မှာ လခပေးပြီးနေလာတာ အခုဆို ၂၅ နှစ် ရှိသွားပါပြီ။ မစ္စဘဲလ်ဟာ အဖေနေမကောင်း တုန်းကလည်း ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ပါတယ်။ အခုလည်း အမေ့ကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးနေပါတယ်။ သည်အတွက် သူ့ကျေးဇူးတွေကို ကျွန်တော် ဆပ်လို့ကုန်မှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။

အမေဟာ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့မှာ ဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံး အချိန်ကို ရောက်ပြီဆိုတာကို ရိပ်စားမိတာမို့ သည်အရင် သီတင်းပတ်က ကျွန်တော့် မိသားစုတစ်ခုလုံးကို နောက်ဆုံးအကြိမ် နယူးယောက်မြို့ကို ကားမောင်းပြီး ခေါ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဇနီး၊ ရင်သွေးသုံးယောက်နဲ့ ကျွန်တော့်အမေတို့ရဲ့ ရင်းနှီးမှုကို မြင်ရတော့ ကျွန်တော် ခံစားရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကလေးတွေက အမေ့ကို “ဒါလင်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူတို့ သည်လိုခေါ်တာကို အမေက သဘောကျတတ်တာမို့ အမေ့ကို ခုလို ပြန်ခေါ်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ကျွန်တော့်ကို ပုံသွင်းပေးခဲ့သူကတော့ အဖေပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အမေ့ဆီကလည်း ကျွန်တော်အများကြီး ရခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်ကို ကြိုးစားပမ်းစားလုပ်ပြီး ကိုယ်စည်းကမ်းနဲ့ ကိုယ် နေတတ်တဲ့ အကျင့်တွေကို အမေ့ဆီကလည်း ရခဲ့ပါတယ်။ နေထိုင်မကောင်းလို့ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့မှဘဲ အမေဟာ အလုပ်ကို မလုပ်တော့တာဖြစ်ပါတယ်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် မလုပ်မဖြစ်လို့ အမေဟာ အလုပ်လုပ်ခဲ့ရပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမဟာ မိခင်မေတ္တာကိုတော့ အပြည့်အဝ ရခဲ့ပါတယ်။ နေ့တိုင်း အပြင်ထွက်ပြီး အလုပ်ကို ကြိုးစားပမ်းစားလုပ်ခဲ့ရတဲ့ကြားက အမေဟာ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမနှစ်ယောက်အပေါ် မိခင်တစ်ယောက်ရဲ့ တာဝန် ကျေပွန်ခဲ့ပါတယ်။ မိဘကောင်းရဖို့ဆိုတာ ကံတရားပေါ် မူတည်ပါတယ်။ သည်နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမလောက် ကံကောင်းသူ ရှိမယ်မထင်ပါဘူး။

ဝိုင်းဘာဂါဟာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေကို အထင်ကြီး မြတ်နိုးသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ပြုမူပုံ၊ သူ့ရဲ့ စကားပြောပုံ၊ သူ့ရဲ့ အသွင်အပြင်နဲ့ “ဘယ်တော့မှ မတောင်းပန်ဘူး၊ ဘယ်တော့မှ ရှင်းလင်းမပြဘူး” ဆိုတဲ့ အထက်တန်းလွှာ သဘောထားတွေဟာ အင်္ဂလိပ်ဆန်ပါတယ်။ သူ့မှာ မရှိတာကတော့ အင်္ဂလိပ်တွေရဲ့ လေယူလေသိမ်းပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်တွေကို အထင်ကြီးလို့လည်း နာမည်ကျော်ကြားတဲ့ အောက်စဖို့ယူနီယံရဲ့ အချေအတင် ပြောဆိုပုံမှာ ပါဝင်ဖို့၊ ဖိတ်ကြားခံရတဲ့အခါမှာ သူဘယ်လိုမှ မပြင်းနိုင်ပါဘူး။ အောက်စဖို့ယူနီယံက မာ့တ်စ်ဝါဒီ ပါမောက္ခ အီး ပီ သွန်မဆင်ဆိုသူနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ပြောကြားဖို့ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေက ဝိုင်းဘာဂါကို ဖိတ်ကြားခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အချေအတင်ပြောရမယ့် အကြောင်းအရာကတော့ “အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ဆိုဗီယက်

ယူနီယံတို့၏ နိုင်ငံခြားရေးဝါဒများသည် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်ပတ်သက်၍ ကွဲပြားခြားနားမှု မရှိပါ” ဆိုတာပါပဲ။ သည်အကြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ အချေအတင် ပြောမယ်ဆိုတာကို သိရတဲ့အခါမှာ လန်ဒန်မြို့ အမေရိကန်သံရုံးက အရာရှိတွေက သူ့ကိုမပြောဖို့ တောင်းပန်ခဲ့ကြပါတယ်။ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေက လက်ဝဲဝါဒီတွေဖြစ်ပြီး ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း ပြောဆိုတဲ့ အလေ့အထ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း အထင်မကြီးကြပါဘူး။ သည်လိုကိစ္စမျိုးကို အချေအတင်ပြောရင် ဘယ်လိုမှ နိုင်အောင် ပြောနိုင်မှာမဟုတ်ဘဲ ရှုံးခဲ့ရင်လည်း ဥရောပ သတင်းလောကမှာ မျက်နှာဖျက်ရမယ်လို့ လန်ဒန်သံရုံးက အရာရှိတွေက တင်ပြကြပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ မိတ်ဆွေလည်းဟုတ်၊ မဟာမိတ်လည်းဟုတ်တဲ့ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာ ကလည်း ပြန်စဉ်းစားဖို့ သူ့ကို ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လို အတိုက်အခံပြုလေလေ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ ပိုပြီး လုပ်ချင်လေလေပါပဲ။

၁၉၈၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့ညနေမှာ ကျွန်တော်တို့ အင်ဒရူး လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းက လေယာဉ်နဲ့ ထွက်ခွာခဲ့ပြီး လန်ဒန်ကို နောက်တစ်နေ့ မနက်စောစောမှာ ရောက်ပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါဟာ တခြားကိစ္စတွေနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေတာ ကြောင့် သူပြောဖို့မှတ်ထားတဲ့ အချက်အလက်တွေကို လေယာဉ်ပေါ်မှာ သာမန်ကာ လွှဲ ကာပဲ ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနေ့ညနေမှာ ကျွန်တော်တို့အောက်စဖို့ကို သွားခဲ့ပါတယ်။ အချေအတင် ပြောကြမယ့် ခန်းမထဲမှာ ကျောင်းသားတွေနဲ့ ပြည်နေပြီး ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာတော့ သူတို့ဟာ ရောမ ခေါမခေတ်က ကိုလော့ခ်စီမံ အားကစားကွင်းထဲက ခြင်္သေ့စာ အကျွေးခံရမယ့် ခရစ်ယာန်တစ်ဦးကို စောင့်ကြည့်နေတဲ့ ရောမတွေနဲ့ တူနေပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ အချေအတင်ပြောရမယ့် ပါမောက္ခ သွန်မဆင်ကလည်း ခေသူမဟုတ်ပါဘူး။ အချေအတင် ပြောဆိုတဲ့နေရာမှာ နာမည်ရထားသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ပတ်သက်ပြီး မေ့နေတာတစ်ခု ရှိပါတယ်။ သူဟာ တစ်ချိန်က ရုပ်မြင်သံကြား ဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်တစ်ခုကို တင်ဆက် ခဲ့သူ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသလို စာအုပ်ဝေဖန်သူနဲ့ ကြေးကြီး ရှေ့နေတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် အဲဒီညက သူ့ရဲ့ ချေပပြောဆိုမှုတွေဟာ ပြောင်မြောက်လှပါတယ်။ “အနောက် အုပ်စုရဲ့စနစ်နဲ့ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့စနစ်တွေဟာ ကွာခြားမှုရှိပါသလား။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် တစ်ခုပဲ ပြောချင်ပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့ သည်နေ့ည အိမ်ပြန်သွားကြတဲ့အခါ ညသန်းခေါင်ယံမှာ တံခါးလာခေါက်တဲ့သူ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး” လို့ နိဂုံးချုပ် ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ ကပ်ပြီး အချေအတင်ပြောပွဲကို အနိုင်ရခဲ့ပါတယ်။ စိတ်ခံစားမှုတွေကို မပြတတ် ပေမယ့် သူ့အနေနဲ့ သည်လို အနိုင်ရတဲ့အတွက် စိတ်လှုပ်ရှားခဲ့တယ်ဆိုတာကတော့ သိသာပါတယ်။

အပြင်ပန်းအမြင်အရ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ရှိတဲ့ ဝိုင်းဘာဂါဟာ ဘေရွတ်မြို့က မရိန်းတပ်သားတွေရဲ့ အိပ်ဆောင်တန်းလျားတွေ ဗုံးဖောက်ခွဲခံရတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော်တော်ကြီးကို စိတ်ထိခိုက်မိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လောက် အထိ စိတ်ထိခိုက်မိတယ်ဆိုတာကိုတော့ သူ့ရဲ့ မူကြမ်းစာရွက်စာတမ်းတစ်ခုကို ဖတ်ရမှ သိရပါတယ်။ သည်စာရွက်စာတမ်းကို ကျွန်တော် အရင်ကြည့်ခိုင်းပြီး အမျိုးသား လုံခြုံရေးအဖွဲ့ဝင်တွေကို ဖြန့်ဝေခိုင်းပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ရေနေဉာဏ်စွမ်းကို အသုံးပြုပြီး အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ တိုင်းတစ်ပါးမှာ စစ်တပ်တွေကို ဘယ်အခါမှာ ထားရမယ်၊ ဘယ် အခါမှာ မထားရဘူးဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာထားပါတယ်။ အမေရိကန် တပ်ဖွဲ့တွေကို ပြည်ပမှာထားရှိဖို့အတွက် ဆုံးဖြတ်တဲ့နေရာမှာ စဉ်းစားဖို့ အချက် (၆) ချက်ကို သူ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ရန်ဘက်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ဂျူလိန်ကတော့ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ တင် ပြချက်ကို လက်မခံပါဘူး။ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ သူ့တင်ပြချက်ကို အစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့ သာ လက်ခံစေလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီနေ့မှာ ပြည်သူလူထုကိုလည်း တင်ပြချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လိုနေရာတွေမှာ ပြောဆိုတင်ပြသင့်တယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ မပြီးမချင်း အခုလို အငြင်းပွားစရာဖြစ်မယ့်ကိစ္စကို လူသိရှင်ကြား မတင်ပြရဘူးလို့ အိမ်ဖြူတော်က ပိတ်ပင်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတရောင် ပြန် အရွေးခံရပြီးတဲ့နောက် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့မှာ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါ ဟာ အမျိုးသားသတင်းထောက်ကလပ်မှာ ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း လိုက် သွားပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှာ အမေရိကန်စစ်တပ်တွေ ထားရှိရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တင်ပြတဲ့ စဉ်းစားစရာ အချက် (၆) ချက်ကို နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ (၁) ကျွန်တော်တို့ မဟာမိတ် တွေရဲ့ အရေးပါတဲ့ အကျိုးတွေကို ထိခိုက်မယ်ဆိုမှ စစ်ရေးအရ တာဝန်ယူပါ။ (၂) တာဝန်ယူတယ် ဆိုရင်လည်း အောင်ပွဲခံနိုင်ဖို့ လိုအပ်မယ့် အရင်းအမြစ်မှန်သမျှကို အသုံးပြုပါ။ (၃) တိကျ ပြတ်သားတဲ့ နိုင်ငံရေးနဲ့ စစ်ရေးဦးတည်ချက်တွေ ထားရှိပါ။ (၄) ဦးတည်ချက် ပြောင်းလဲသွားတဲ့အခါမှာ တာဝန်ယူမှုကိုလည်း ပြောင်းလဲပါ။ (၅) အမေ ရိကန်နိုင်ငံသားတွေနဲ့ ကွန်ဂရက်ရဲ့ ထောက်ခံမှုကို ရရှိမယ့် တာဝန်ယူမှုမျိုးသာ ဖြစ်ရပါ မယ်။ (၆) တခြား နည်းလမ်းတွေကို အသုံးချလို့ မရတော့မှသာ အမေရိကန် တပ်တွေကို အသုံးပြုပါ။

အတိုချုပ်ရရင်တော့ နိုင်ငံတော်အကျိုးကို ထိခိုက်နေသလား။ ထိခိုက်နေတယ် ဆိုရင် ဝင်ပါပါ။ အောင်ပွဲခံနိုင်အောင်လည်း ဝင်ပါပါ။ ဒါမှမဟုတ်ရင် လုံးဝ ဝင်မပါပါ နဲ့ဆိုတာပါပဲ။

နောင်အခါ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်တပ်ကို အသုံးပြုရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတ တွေကို အကြံပေးဖို့ တာဝန်ယူရတဲ့အခါမှာ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စဉ်းစားစရာအချက်တွေဟာ အသုံးကျခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကို လူသိရှင်ကြား တင်ပြလိုက်တဲ့ အဲဒီအချိန်

တုန်းကတော့ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ ရန်သူတွေအနေနဲ့ ဟာကွက်တွေကို ရှာပြီး ကန်.ကွက်မှုတွေ လုပ်လာမှာကို စိုးရိမ်မိခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၅ ခုနှစ် မေလမှာတော့ ဝီလျံနဲ့ မေရီကောလိပ်က အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်ရင်းရဲ့ ရာထူးခန့်အပ်ပွဲမှာ မိန့်ခွန်းပြောကြားဖို့ ဖိတ်ကြားခံခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီနေ့က ရာထူးခန့်အပ်ခြင်း ခံခဲ့ရသူတွေထဲမှာ သားတော်မောင် မိုက်ကယ် ပါဝင်လည်း ပါခဲ့ပါတယ်။ ဒုဗိုလ်ရာထူး လက်ခံဖို့ မိုက်ကယ် စင်မြင့်ပေါ်ကို တက်လာတဲ့အခါမှာတော့ ရာထူးခန့်အပ်လွှာအပြင် ဖခင်ဖြစ်သူရဲ့ ဖက်ပွေ့မှုကိုလည်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၇ နှစ်က နယူးယောက်စီးတီးကောလိပ်က သည်တပ်ရင်းမှာ ကျွန်တော် ဒုဗိုလ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အခု ကျွန်တော့်သားဖြစ်သူဟာ သူ့ကောလိပ်က သည်တပ်ရင်းမှာပဲ ဒုဗိုလ် ဖြစ်လာပြန်ပါပြီ။ ဖခင်ရဲ့အမွေကို ဆက်ခံတဲ့ သားပါပဲ။ ပရိသတ်ထဲမှာတော့ အယ်လ်မာနဲ့အတူ သမီးတွေဖြစ်ကြတဲ့ လင်ဒါနဲ့ အန်မာရီတို့လည်း ပါပါတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံး ဝီလျံနဲ့မေရီ ကောလိပ်မှာ တက်နေကြပါတယ်။ လင်ဒါက ဒုတိယနှစ်၊ အန်မာရီက ပထမနှစ် စတက်တော့မှာပါ။

ဝိုင်းဘာဂါအတွက် လုပ်ပေးရတဲ့ အလုပ်တွေထဲမှာ တာဝန်တစ်ခုကတော့ သူ့နာမည်နဲ့လာတဲ့ စာတွေကိုဖောက်ဖတ်ပြီး ဘယ်စာတွေကို သူ့ဆီ တင်ပြသင့်တယ်ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ပါပဲ။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက် နေ့စွဲနဲ့ စာကတော့ အထိတ်တလန့် ဖြစ်စရာပါပဲ။ “အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အီရန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ ပေါ်လစီ”လို့ ခေါင်းစဉ် တပ်ထားတဲ့ အင်အက်စ်ဒီဒီလို အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက် ညွှန်ကြားချက် ဖြစ်ပါတယ်။ စာမျက်နှာ ရှစ်မျက်နှာရှိပြီး အိမ်ဖြူတော် အမှတ်အသား ပါရှိတဲ့ စာရွက်နဲ့ ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကျော့ချ်ရှလ်ဇ်ကို လိပ်စာတပ်ထားပြီး ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်လို့လည်း ပါရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့ စာတွေအားလုံးကို ဝိုင်းဘာဂါက ကျွန်တော့်ကို ဖတ်စေလိုတာမို့ ကျွန်တော် ဖတ်လိုက်ပါတယ်။

လက်ရှိ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး မက်ဗာလိန်းဟာ ကစ်ဆင်ဂျာလို နာမည်တွင်ကျန်ရစ်အောင် လုပ်ဖို့ ကြိုးစားနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကစ်ဆင်ဂျာဟာ နှစ်ပေါင်းတစ်ဆယ် ပိတ်ပင်ထားခဲ့တဲ့ ကွန်မြူနစ် တရုတ်ပြည်တံခါးကို ဖွင့်ပေးဖို့ သမ္မတနစ်ဆင်နဲ့အတူ ကြိုးစားခဲ့တာမို့ နာမည်တွင်ခဲ့ပါတယ်။ အခု အင်အက်စ်ဒီဒီ မှာတော့ အီရန်နိုင်ငံကို အုပ်စိုးနေတဲ့ အရာတိုလာခိုမေနီ အစိုးရနဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်ပြီး အမေရိကန် လက်နက်တွေ ပေးပို့ရေး ပါရှိပါတယ်။ လက်ရှိ အီရန်အစိုးရဟာ အမေရိကန် ဓါးစာခံ ၅၂ ဦးကို တစ်နှစ်ကျော် ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ အစိုးရဖြစ်ပါတယ်။ အီရန်နိုင်ငံကိုလည်း အကြမ်း

ဖက်နိုင်ငံအဖြစ် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ တရားဝင် ကြေညာထားပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အနေနဲ့ သည်နိုင်ငံနဲ့ ဘယ်တော့မှ မဆက်ဆံဘူးလို့လည်း သမ္မတရေဂင်က ပြောကြား ထားပြီး အခြား မဟာမိတ်နိုင်ငံတွေကိုလည်း မဆက်ဆံဖို့ လှုံ့ဆော်ထားပါတယ်။ အမေရိကန်မရိန်း ၂၄၁ ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရတဲ့ ဘေရွတ်မြို့ ဗုံးဖောက်ခွဲမှုမှာလည်း အီရန်နိုင်ငံဟာ ပါဝင်ပတ်သက်နေပါတယ်။ သည်လိုမျိုးနိုင်ငံနဲ့ ဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ် မယ်ဆိုတာကတော့ ပမာမခန့် လုပ်လွန်းရာကျလှပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ တုံ့ပြန်မှုကို သိလိုတဲ့အတွက် သည်စာကို သူ့ဆီ ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဆီ ပြန်ကျတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်ရဲ့ဆရာဖြစ်သူကို လေးစား ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ မှတ်ချက်စာရွက်ပေါ်မှာ “မှတ်ချက်ချဖို့ မလိုလောက်အောင် အဓိပ္ပာယ် မဲ့လွန်းတယ်။ ကာဒက်ဖီကို တရင်းတနှီးစကားပြောဖို့ ဝေါ်ရှင်တန်ကို လာခိုင်းသလိုပဲ” လို့ ရေးထားပါတယ်။ ကာဒက်ဖီကတော့ အမေရိကန်ကို မုန်းတီးတဲ့ လစ်ဗျား နိုင်ငံရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပါတယ်။

ပုံမှန်အရဆိုရင် မက်ဖာလိန်းဟာ ဝိုင်းဘာဂါကို ဘာမှ ဆက်သွယ်ပြောဆို အသိပေးခြင်း မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ မက်ဖာလိန်းနဲ့ မဆက်ဆံချင် ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အီရန်နဲ့ဆွေးနွေးဖို့ အဆိုပြုချက်ကို ဝိုင်းဘာဂါက ပယ်ချလိုက်ပြီးတဲ့ နောက်မှာ မက်ဖာလိန်းက သူနဲ့တွေ့ခွင့်တောင်းပါတယ်။ တွေ့ဆုံတဲ့ အခါမှာတော့ အီရန်အစိုးရနဲ့ ဆွေးနွေးခဲ့ရင် အီရန်က အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်ဝါဒီတွေ ကျွန်တော်တို့ ဘက် ပါလာမယ့်အကြောင်း၊ ဘေရွတ်မြို့မှာ လတ်တလော ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ အမေရိကန် ဓါးစာခံ (၇) ဦး လွတ်မြောက်ရေးမှာ အထောက်အကူပြုမှာဖြစ်ကြောင်း အချေအတင် ပြောဆိုပါတယ်။

“အီရန်နိုင်ငံက အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်ဝါဒီတွေအားလုံး သင်္ချိုင်းမှာ ရောက် ကုန်ပြီ” လို့ ဝိုင်းဘာဂါက ပြန်ပြောပါတယ်။ ဓါးစာခံတွေကို ပြန်ပေးဆွဲတဲ့ အစိုးရဆီက သူတို့ကို ပြန်လွှတ်ပေးဖို့ မျှော်လင့်ချက်ထားတာဟာ မိုက်မဲမှုသာဖြစ်ကြောင်း၊ ခိုမေနီ အစိုးရဟာ ဆိုးယုတ်မှုမှာ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံနဲ့ ယှဉ်နိုင်ကြောင်းလည်း ပြန်ချေပပြောဆိုခဲ့ ပါတယ်။ မက်ဖာလိန်း ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ ဝိုင်းဘာဂါဟာ ကျွန်တော့်ဘက်လှည့်ပြီး သည် ကိစ္စ သည်တင်ပြီးပြီလို့ မျှော်လင့်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ် ဂျုလ်ဇ်ကလည်း အီရန်နဲ့ဆွေးနွေးဖို့ကိစ္စကို ဂျှုတ်ချပါတယ်။ ကိစ္စတော်တော်များများမှာ အမြင်မတူခဲ့ကြတဲ့ သည်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်ဟာ အီရန်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမြင် တစ်ထပ် တည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါဟာ နေ့စဉ် လုပ်ကိုင်ရတဲ့ အလုပ်တွေကို မှတ်စုစာအုပ်လေးတွေထဲမှာ မှတ်တဲ့ အလေ့အကျင့် ရှိပါတယ်။ စာအုပ်တစ်အုပ် ကုန်သွားပြီဆိုရင် သည်စာအုပ်ကို သူ့စားပွဲရဲ့ ဘယ်ဘက်အံ့ဆွဲထဲမှာ ထည့်လေ့ရှိပါတယ်။ သည်အံ့ဆွဲ ပြည့်သွားပြီဆိုရင်

စာအုပ်တွေကို ဗီရိုတစ်လုံးထဲမှာ သိမ်းထားပါတယ်။ သည်လိုလုပ်လာတာ နှစ်တွေ မနည်းတော့ဘူးလို့ ကျွန်တော့်ကို တစ်ခါက ပြောဖူးပါတယ်။ သူ့စာအုပ်တွေအားလုံးဟာ သူ့ရဲ့ ဒိုင်ယာရီလား။ သည်မေးခွန်းဟာ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ နောင်တစ်နေ့မှာ ပြဿနာ အကြီးအကျယ်ဖြစ်လာစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီနှစ် နွေရဲ့ နေ့လယ်ခင်းတစ်နေ့မှာ စစ်တပ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်နေသူ ဂျွန် ဝစ်ခ်ဟမ်က သူ့ရဲ့ အရေးပေါ်ဖုန်းနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သတင်းတစ်ခု ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ စစ်ရေးလက်ထောက်အဖြစ် နှစ်နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆို သည်အချိန်ပြည့်ဖို့ နီးနေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ဖို့ အထက်ကအမိန့်ကို မျှော်နေခဲ့ပါတယ်။ ဂျွန် ဝစ်ခ်ဟမ်ရဲ့ သတင်းဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ သတင်းကောင်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ နောက်တာဝန်က ဂျာမနီ နိုင်ငံက အမှတ် (၈) ခြေလျင်တပ်မ (စက်ယန္တရား) ကို အုပ်ချုပ်ဖို့ပါပဲ။ ဗိုလ်ချုပ် ချားလ် ဒဗလျူ ဘီးလ်ဒိုက်စ် နေရာကို ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ စစ်တပ်ထဲမှာ အတက်ကြွ ဆုံး အရာရှိတစ်ယောက်ပါပဲ။ အဲဒီနေ့က အိမ်ကို မြူးတူးပြီး ကျွန်တော်ပြန်သွားပါတယ်။ စစ်တပ်ထဲကို ပြန်သွားရတော့မယ် မဟုတ်ပါလား။ ပြီးတော့ ဂျာမနီကို ပြန်သွား ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ရဲ့ ပျော်ရွှင်မှုတွေ သိပ်ပြီး မကြာရှည်ခဲ့ပါဘူး။ သီတင်း သုံးပတ်အကြာမှာ ကျွန်တော့်ရုံးခန်းကို ဝစ်ခ်ဟမ် ဆင်းလာပါတယ်။ ဒါဟာ သိပ်ပြီး အခြေအနေမကောင်းတဲ့ အရိပ်လက္ခဏာပါပဲ။

“ကိုလင်း၊ ခင်ဗျားရဲ့ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းရည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ဘာမှ သံသယ မရှိဘူး” လို့ သူက အစချီလာပါတယ်။

“ဟုတ်ကဲ့၊ ဒါပေမယ့်...” ကျွန်တော့်စကားမဆုံးခင်မှာဘဲ သူကဆက်ပြီး

“ဒါပေမယ့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါက ခင်ဗျားကို လုံးဝ ယုံကြည်တယ်။ စစ်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို အုပ်ချုပ်ရသလိုပဲ သည်မှာလည်း အရေးပါတဲ့ အခန်းကဏ္ဍက ခင်ဗျား ပါဝင်နိုင်ပါတယ်။ ခင်ဗျားအတွက် သတင်းဆိုးရော၊ သတင်းကောင်းရော ပါတယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

သတင်းဆိုးက ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ ဗေဒင်မေးနေစရာတောင် မလိုပါဘူး။

“တပ်မမှူးတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော် လွှယ်လွှယ်နဲ့ ရှာလို့ရတယ်။ ဝန်ကြီးက ခင်ဗျားကို သည်မှာနေစေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် သည်မှာပဲ ဆက်နေရလိမ့်မယ်။ သတင်း ကောင်းဆိုတာကတော့ တစ်နှစ်လောက်ကြာရင် ခင်ဗျားကို တပ်မကြီးတစ်ခု ပေးလိမ့် မယ်။ တပ်မမှူး မလုပ်ရဘဲနဲ့ တပ်မကြီးမှူး ဖြစ်လိမ့်မယ်” လို့ ဝစ်ခ်ဟမ်က ဆက်ပြော ပါတယ်။

သူပြန်သွားပြီးတဲ့နောက် ဝန်ကြီးရဲ့ ရုံးခန်းထဲ ဝင်သွားတဲ့အခါမှာတော့ သူဟာ ချောကလက်တောင့်တစ်တောင့်ကို စားနေတာတွေ့ရပါတယ်။ အိမ်ကထွက်ပြေးဖို့ ကြံစည်ခဲ့တဲ့ သားမိုက်တစ်ယောက်ကို ဟန့်တားလိုက်တဲ့ ဖခင်တစ်ယောက်လို နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။ “ဒါဆို ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ။ ခင်ဗျား သည်မှာပဲ နေရမယ်။ နောက်နှစ်မှာ တပ်မတော်ခုတ်ညည်းမဟုတ်ဘူး။ နှစ်ခုရမယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကာကွယ်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး နားလည်သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်တပ်ရဲ့ အထာကိုတော့ မသိပါဘူး။ တပ်မမှူးရာထူးကို ကျော်ပြီး တပ်မကြီးမှူးဖြစ်သွားလို့ ကျွန်တော့်ရဲ့သက်တူတန်းတူတွေရဲ့ လေးစားမှုကို ရရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တချို့ဆိုရင် ခံပြင်းကြမှာပါ။ “နိုင်ငံရေး”လို့ တွတ်ထိုးကြပါလိမ့်မယ်။ မှန်လည်း မှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ သည်လိုထင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဝစ်ခံဟန်က နှစ်သိမ့်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ မယုံပါဘူး။ နိုင်ငံရေး ဖိအားပေးမှုကြောင့် ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးကို ရခဲ့တဲ့၊ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့ဝင် အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ အရာရှိကို အမှတ်ရနေပါသေးတယ်။ သည်ရာထူးနဲ့ပဲ သူ့စစ်မှုထမ်းဘဝ နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သည်တစ်နှစ်အဖို့မှာတော့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရုံးခန်းရေ့က စားပွဲတစ်လုံးကိုပဲ ကျွန်တော် အုပ်ချုပ်ရပါဦးမယ်။

မနက်တိုင်း “ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်” လို့ တံဆိပ်နှိပ်ထားတဲ့ အမည်းရောင် ပလပ်စတစ် သေတ္တာတစ်လုံးကို ကျွန်တော်ရခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအေဂျင်စီက တိတ်တခိုး ဖမ်းယူထားတဲ့ ကမ္ဘာတစ်လွှားလုံးက လက်ရွေးစင် ထောက်လှမ်းရေးသတင်းတွေ ပါရှိပါတယ်။ တွဲဖက် စစ်ဦးစီးချုပ်တွေရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူရဲ့ လက်ထောက် ဒုတိယ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာသာမိုရူ ကျွန်တော့်ဆီကို တစ်မနက် ရောက်လာပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရုံး အနေနဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီက ဖမ်းယူထားတဲ့ အထူးခြားဆုံးသတင်းတွေကို မရရှိဘူးလို့ သူကပြောပါတယ်။ ထိန်ချန်ထားတဲ့ သည်သတင်းကို ကြားရတော့ ကျွန်တော် တအံ့တဩ ဖြစ်သွားရပါတယ်။ နိုင်ငံခြားက ကြားဝင် စေ့စပ်ပေးသူတွေဟာ ရေဂင်အစိုးရအရာရှိတွေနဲ့ အီရန်က အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်ဝါဒီတွေလို့ ဆိုသူများကြားမှာ လက်နက်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု ရရှိဖို့ ကြိုးစားနေကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မက်ဖာလိန်းရဲ့ အီရန်နိုင်ငံကို လက်နက်တွေ ပေးပို့ဖို့ အစီအစဉ် အဆိုပြုမှုကို အကောင်အထည်ဖော် နေတယ်ဆိုတာ သိသာပါတယ်။ ဒါဟာ အထိတ်တလန့်ဖြစ်စရာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်အနှောင့်အယှက် အဖြစ်ဆုံးကတော့ ဘာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရုံးကို အသိမပေးသလဲ ဆိုတာပါပဲ။

သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကြားဖြတ်သတင်းတွေကိုရတိုင်း ဝိုင်းဘာဂါကို ကျွန်တော် တင်ပြပါတယ်။ တင်ပြတိုင်း မက်ဖာလိန်းကိုခေါ်ပြီး ဘာတွေဖြစ်နေသလဲဆိုတာကို မေးပါတယ်။ မေးတိုင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးဟာ နှုတ်ဆိတ်နေခဲ့ပါတယ်။ သည်း

မခံနိုင်တဲ့ တစ်နေ့မှာ ဝိုင်းဘာဂါဟာ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ပြီး သည်သတင်းတွေ ဘယ်က ရနေသလဲလို့ မေးပါတယ်။ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောရေးဆီကရကြောင်း၊ သူက အမျိုးသားလုံခြုံရေး အေဂျင်စီကရကြောင်း ကျွန်တော်ရှင်းပြပါတယ်။

“သည်အေဂျင်စီကို ကျွန်တော် ထိန်းချုပ်နေတာ မဟုတ်လား” လို့ မေးပါတယ်။ ဟုတ်ကြောင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးက ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝိလျံအိုဒမ်ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့ရဲ့လက်အောက်ကဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်ပြန်ပြောလိုက်တော့ ဝိုင်းဘာဂါက “ဒါဖြင့် သူ့ကို ဖုန်းဆက်ပြီး ဘယ်သူ့အတွက် သူ့အလုပ်လုပ်နေသလဲဆိုတာကို သတိပေးလိုက်စမ်းပါ” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရုံးခန်းကို ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း အိုဒမ်ဆီကို ဖုန်းဆက်ပြီး ဘာတွေဖြစ်နေသလဲလို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ နွားနှစ်ကောင်ကြားက မြေစာပင် ဖြစ်နေရတဲ့အတွက် သူ့မခွာ ကသိကအောက်ဖြစ်နေတယ်လို့ ကျွန်တော်ခံစားမိပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ ဩဇာအာဏာကိုသုံးပြီး မက်ဖာလိန်းရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအေဂျင်စီဟာ ကြားဖြတ်ဖမ်းယူရရှိထားတဲ့ အီရန်ကိစ္စ သတင်းတွေကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဆီ မပေးဖို့ အိုဒမ်ကို ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို အိုဒမ်နဲ့ကျွန်တော် ခပ်သုတ်သုတ်ပဲ ဖြေရှင်းခဲ့ပါတယ်။

ဝိုင်းဘာဂါဟာ အီရန်လက်နက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆက်ပြီး ကြိမ်းမောင်းနေခဲ့ပါတယ်။ သည်လက်နက်ကိစ္စမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်းထုတ်စရာ ရှိတဲ့လူတွေ ပါရှိနေပုံရပါတယ်။

သည်အီရန်နိုင်ငံနဲ့ လက်နက်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု အဆိုပြုချက်ဟာ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လက်ခံနိုင်စရာ မရှိတာကလွဲလို့ သမ္မတကို ဖြုတ်ချနိုင်လောက်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်လွန်းတာမို့ သည်အဆိုပြုချက်ဟာ အလိုအလျောက် သူ့ဟာသူ ပျက်ပြားသွားမယ့်ပုံ ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အဆိုပြုချက်အပေါ် သမ္မတရဲ့ ထောက်ခံမှု အတိုင်းအတာနဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအေဂျင်စီက လူတွေရဲ့ ဖြစ်မြောက်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားမှု အတိုင်းအတာကို ကျွန်တော်တို့ လျှော့တွက်ခဲ့မိပါတယ်။

ဧရာနယ်လ် ရေဂင်အနေနဲ့ သည်လက်နက်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု အဆိုပြုချက်ကို သဘောကျရတဲ့ အဓိကအကြောင်းကတော့ ဓါးစာခံတွေ လွတ်မြောက်ဖို့ အလားအလာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ မိသားစုတွေဟာ အိမ်ဖြူတော်မှာ သူ့ကိုလာတွေ့ပြီး သူမိန့်ခွန်းပြောတဲ့နောက်တွေကိုလည်း လိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အသနားခံမှုတွေဟာ သူ့ကို စိတ်ထိခိုက်စေပါတယ်။ ဓါးစာခံတွေကို သူလွတ်မြောက်စေလိုပါတယ်။ လွတ်ဖို့ နိုင်ငံရေးအရ စွန့်စားရမယ်ဆိုရင်လည်း စွန့်စားဖို့ အဆင်သင့်ပါပဲ။ ဓါးစာခံတွေကို အကြမ်းဖက်သမားတွေ ဖမ်းဆီးသွားမှုဟာ လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ကြေကွဲဖွယ်ရာ ဖြစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး သူတို့လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားရမှာဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဓါးစာခံတွေကို

ဖမ်းဆီးထားမှုနဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတို့ဟာ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီတွေကို မထိန်းကြောင်း သင့်ပါဘူး။ အကြမ်းဖက်သမားတွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်တောင်းဆိုမှုကို စကားလှလှလေး တွေသုံးပြီး ဘယ်လိုပဲခေါ်ခေါ် ခြိမ်းခြောက်မှုဟာ ခြိမ်းခြောက်မှုပါပဲ။ ဓါးစာခံကို ဖမ်းဆီး ထားသူတွေနဲ့ အကြမ်းဖက်သမားတွေရဲ့ အလိုကို လိုက်လျောရင် သူတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေဟာ ထိရောက်မှု ရှိတယ်ဆိုတာကို ပြသရာရောက်ပါတယ်။

၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ စောစောပိုင်းမှာ မက်ဖာလိန်းဟာ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေးအဖြစ်က အနားယူဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့နေရာကိုယူဖို့ အလား အလာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျွန်တော်တို့ သိပ်သဘောမတွေ့လှပါဘူး။ သူကတော့ မက်ဖာ လိန်းရဲ့ လက်ထောက် ဂျွန် ပွိုင့်ဒက်စတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အလုပ်ကို လုပ်ဖို့အတွက် လိုအပ်တဲ့ လေးနက်မှုမျိုး သူ့ဆီမှာ မရှိပါဘူး။ ပွိုင့်ဒက်စတာနဲ့ ကျွန်တော် ဆက်ဆံ ဖူးတဲ့အတွက် သူနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ကိုယ်ပိုင်အမြင် ရှိပါတယ်။ တော်တာတော့ တော်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူသိတာ၊ တတ်တာရဲ့ နယ်ပယ်ဟာ ကျဉ်းမြောင်းပါတယ်။ နောက်တစ်ခန်းမှာရှိတဲ့ လူနဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ပြောဆိုတာထက် ကွန်ပျူတာ သုံးပြီး ပိုပြောဆိုချင်ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ “ဝေါ်ရှင်တန်ပို.စ်” သတင်းစာရဲ့ ရှေ့ဆုံး စာမျက်နှာမှာပါရှိတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူနဲ့ ဆွေးနွေးဖူးပါတယ်။ “သည် သတင်းစာကို မဖတ်ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။ “ဖတ်ရသမျှတွေနဲ့ သဘောထားချင်း တိုက်ဆိုင်ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ကျွန်တော်လည်း သည်သတင်းစာကို အမြဲမဖတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် “ပို.စ်” တို့၊ “နယူးယောက်တိုင်းမ်” တို့မှာ ဘာတွေရေးထားတယ်ဆိုတာကို တော့ သိသင့်တယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပါတယ်။ ““နယူးယောက်တိုင်းမ်” ကိုလည်း မဖတ်ဘူး” လို့ သူကဖြေလိုက်တော့ ကျွန်တော်လည်း လက်မှိုင်ချလိုက်ရပါတယ်။

ပွိုင့်ဒက်စတာကို အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ရာထူးပေးမယ့်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက် ပြီး စီအိုင်အေ ထောက်လှမ်းရေးဌာနအကြီးအကဲ ဝီလျံ ဂျေ ကေစီရဲ့ တောင်းဆိုမှုတွေ ကြောင့် ပိုင်းဘာဂါဟာ သမ္မတဆီ ဖုန်းဆက်ပြီး ဖျက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတရေဂင် က လက်မခံခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပိုင်းဘာဂါက “သမ္မတကြီးအနေနဲ့ ဂျွန်ကို သဘောကျ တယ်ဆိုရင် ပြီးတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ချင်းကတော့ အဆင်ပြေကြမှာပါ” လို့ပဲ ပြော လိုက်ရပါတယ်။

၁၉၈၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလလယ်မှာ ပိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာနဲ့ ဆွေးနွေးစရာ ကိစ္စနှစ်ခု ရှိခဲ့ပါတယ်။ အထူးလျှို့ဝှက်ထားတဲ့ အက်ဖ်- ၁၁၇ စတက်လ် လေယာဉ်ကိစ္စနဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဆယ်လူလာဖုန်းစနစ် ကိစ္စတို့ပဲဖြစ်ပါ တယ်။ ဗြိတိသျှတွေဟာ တာမိဂန်လို ခေါ်တဲ့ ဖုန်းစနစ်ကို တီထွင်ခဲ့သလို ပြင်သစ်တွေ ဆီမှာလည်း ရိုတာဆိုတဲ့ အလားတူစနစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ စနစ်နှစ်ခုစလုံးဟာ ကျွန်တော်

တို့ရဲ့စနစ်ထက် အများကြီး သာလွန်ပါတယ်။ သည်လိုစနစ်မျိုး ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တီထွင်ဖို့ဆိုတာ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာပါဦးမယ်။ ဒါကြောင့် သည်စနစ်နှစ်ခုထဲက တစ်ခုကို ဝယ်ယူဖို့ သည်နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံကို ဈေးပြိုင်တင်သွင်းခိုင်းပါတယ်။ ဒေါ်လာ ၄ ဘီလျှံကျော်တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ နောက်ဆုံး ကန်ထရိုက်ကို ပြင်သစ်က ရသွားတာမို့ ဗြိတိသျှ ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာကို ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရတယ်ဆိုတာကို ရှင်းပြဖို့ တာဝန်ဟာ ဝိုင်းဘာဂါအပေါ် ကျရောက်ခဲ့ပါတယ်။ လန်ဒန်ကို သူနဲ့အတူ ကျွန်တော် လိုက်သွားရပါတယ်။

မာဂရက်သက်ချာနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ရှင်းပြဖို့ဆိုတဲ့ မနှစ်မြို့စရာ အလုပ်ကို ဝိုင်းဘာဂါဟာ ဖြည်းဖြည်းချင်း စခဲ့ပါတယ်။ ပထမဆုံး အက်ဖ်-၁၁၇ လေယာဉ်တွေ အကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူစပြောပြီး ဘာမှမကြာပါဘူး။ မာဂရက်သက်ချာက ဖြတ်ပြောပါတယ်။

“တာမီဂန်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်မ သိပ်ကို စိတ်ဆင်းရဲရတယ်ဆိုတာ ရှင်သိ စေချင်တယ်။ ရှင်ဘာပြောပြော သည်ကိစ္စမှာ မသမာမှု မရှိဘူးဆိုတာ ကျွန်မ ဘယ်လို နည်းနဲ့မှ မယုံနိုင်ဘူး။ ကျွန်မတို့ အလိမ်ခံခဲ့ရတာပဲ။ ရှင်နားလည်ရဲ့လား၊ အလိမ်ခံခဲ့ရ တာ၊ ဒါကို မဟုတ်ဘူးလို့ မပြောပါနဲ့။”

ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ မာဂရက်သက်ချာတို့ဟာ အပြန်အလှန် လေးစားမှုရှိကြသလို တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ နှစ်သက်မှုရှိကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဖေါ့ကလင်ကျွန်းစစ်ပွဲကိစ္စမှာ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ မာဂရက်သက်ချာကို လိုက်လိုက်လှဲလှဲ ထောက်ခံသမှု ပြခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မာဂရက်သက်ချာအနေနဲ့ ဆက်ပြီး “ညစ်ပတ်တယ်” “လိမ်ညာတယ်” လို့ ပြောပေမယ့်လည်း ဝိုင်းဘာဂါဟာ မမှုခဲ့ပါဘူး။ သည်းခံခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ် သက်ချာ စကားပြောလို့မောပြီး ခဏနားသွားတော့မှ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ ဘာကြောင့် ပြင်သစ်တွေကို ကန်ထရိုက်ပေးဖို့ အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာကို စပြီး ရှင်းပြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မာဂရက်သက်ချာက လက်မခံဘဲ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့စကားကို ဖြတ်လိုက်ပြန်ပါတယ်။ “သည်ပြင်သစ်တွေ မမှန်မကန်လုပ်သွား တယ်ဆိုတာ သေချာတယ်” လို့ စက်ဆုပ်ရွံရှာတဲ့လေသံနဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ပြောသမျှကို လိုက်မှတ်နေတဲ့ ကျွန်တော့်ဘက်လှည့်ပြီး “အဲဒါကို မရေးချလိုက်နဲ့ဦး” လို့ ပြောပါတယ်။ ပြင်သစ်တွေကို သူဘယ်လိုသဘောထားတယ်၊ အမေရိကန်တွေကို ဘယ်လိုစိတ်ပျက်မိတယ်ဆိုတာကို နောက်ထပ် ဆယ်မိနစ်လောက် မာဂရက်သက်ချာက ဆက်ပြီးပြောပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ဝိုင်းဘာဂါက ချင့်ချင်ချိန်ချိန် စိတ်ရှည်ရှည်ထားပြီး သူ့ကိုရှင်းပြဖို့ ကြိုးစားပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုမှ နားဝင်အောင်ပြောလို့ မရပါဘူး။ ကျောင်းဆရာမတစ်ယောက် ကျောင်းသားလေးတစ်ယောက်ကို ဆူပူကြိမ်းမောင်း သလို “ကျွန်မပြောတာ မကြားဘူးလား၊ မသမာမှုတွေရှိတယ်ဆိုတာ၊ ဒါကို ဆန့်ကျင်ပြီး မပြောပါနဲ့လို့ ရှင်ကိုပြောထားပြီးပြီ။ ရှင်နားထောင် မနေဘူးလား” လို့ ပြောပါတယ်။

မာဂရက်သက်ချာရဲ့ ပြုမူပြောဆိုပုံတွေဟာ ဘေးလူအဖို့တော့ ကြည့်လို့ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူပြောဆိုတာကို ခံနေရသူအဖို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး။ ဝိုင်းဘာဂါခမြာ မျက်နှာငယ်လေးနဲ့ ဖြစ်နေရှာပါတယ်။ မာဂရက်သက်ချာကို အများတကာက သံမဏိ အမျိုးသမီးကြီးလို့ ခေါ်ခဲ့ကြပါတယ်။ တကယ်ကို နာမည်နဲ့ လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တွေ့ဆုံဖူးတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေထဲမှာ တကယ်ကို ဖြူစရာ ကောင်း လောက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်ပါပဲ။

အီရန်ကို လက်နက်တွေပေးရေး အဆိုပြုချက် ပျက်ပြားသွားပြီလို့ ကျွန်တော်တို့ ထင်မိလိုက်တိုင်း ဝိုင်းဘာဂါဟာ အိမ်ဖြူတော်က ပြန်လာပြီး သည်ကိစ္စ မပြီးသေးကြောင်း ပြောပါတယ်။ တစ်နေ့ အိမ်ဖြူတော်က ပြန်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ အစွရေးတွေအနေနဲ့ အီရန်တို့ကို သူတို့မှာရှိတဲ့ လက်နက်တွေအထဲက တချို့ကို လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ရရင် သည် လက်နက်တွေ ကို ဘယ်လိုအစားထိုးပေးနိုင်မလဲဆိုတာ ကျွန်တော့်ကို စဉ်းစားခိုင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ လုံခြုံမှု အထောက်အကူပေးရေးဌာနက ဖရန်.ဂက်ဖ် နီဆီ သွားပြီး သည်လို လွှဲပြောင်းပေးတဲ့အတွက် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တဲ့ ဥပဒေနဲ့ဆိုင်တဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေကို မှတ်တမ်းတစ်ခုနဲ့ ဖော်ပြဖို့ ပြောပါတယ်။ သည်လက်နက် တွေ ပေးရေးကိစ္စမှာ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ သိပ်စိတ်ဝင်စားမှု မရှိဘူးဆိုတာ သိတဲ့အတွက် မကောင်းကျိုးတွေကို ပိုပြီး အလေးပေးဖော်ပြဖို့ ပြောပါတယ်။ အစွရေးတွေကို လက်နက် ပြန်ဖြည့်ပေးဖို့ အသင့်တော်ဆုံးနည်းလမ်းက လက်နက်တင်ဖို့မူ ထိန်းချုပ်ရေးအက်ဥပဒေ ကို အသုံးပြုဖို့ဖြစ်ကြောင်း ဂက်ဖ်နီက အဖြေပေးလာပါတယ်။ ဒါဆိုရင် လက်နက်တွေကို လောလောဆယ်ဆယ် ဘယ်နိုင်ငံကို လွှဲပြောင်းပေးပြီး နောက်ဆုံးဦးတည်တဲ့ နိုင်ငံက ဘယ်နိုင်ငံဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ကွန်ဂရက် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ကိုတော့ အသိပေးရမှာဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကို အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့ လုံးဝ မဖော်ပြလို ပါဘူး။ အိမ်ဖြူတော်သွားတော့မယ့် ဝိုင်းဘာဂါလက်ထဲကို သည်မှတ်တမ်းကို ထည့်လိုက် ပါတယ်။ သည်တစ်ခါတော့ အီရန်လက်နက်ကိစ္စ ပြီးပြတ်သွားမယ်လို့ ကျွန်တော်မျှော် လင့်ခဲ့မိပါတယ်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့မှာ သမ္မတရေဂင်ဟာ အထူးလျှို့ဝှက် တဲ့ Finding of Necessity (လိုအပ်မှုတွေ့ရှိချက်) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး အီရန်နိုင်ငံကို တိတ်တခိုး လက်နက်တွေ ရောင်းချတာဟာ နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိတယ်လို့ ပြတ်ပြတ် သားသား ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်ဟာ မိုက်ရှူးရဲဆန်ပေမယ့် အခုအခါမှာတော့ တရားဝင် ဘောင်ဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတအနေနဲ့ သည်တွေ့ရှိချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ပြီးနောက်မှာ လက်နက်လွှဲပြောင်းရေးကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဝိုင်းဘာဂါကို ပြောပါတယ်။ စီအိုင်အေကို တင့်ကားပစ် ဒုံးကျည် ၄,၀၀၀ လွှဲပြောင်းပေးရေးကိစ္စ စီစဉ်ပေးဖို့ ဝိုင်းဘာဂါက ကျွန်တော့်ကို ညွှန်ကြားလိုက်ပါတယ်။ စီးပွားရေးအက်ဥပဒေ လို့ခေါ်တဲ့ ပြည်နယ်အက်ဥပဒေတစ်ခုအရ သည်လက်နက်တွေကို စီအိုင်အေကို လွှဲပြောင်း

ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အက်ဥပဒေအရ အစိုးရဌာနတစ်ခုက ပစ္စည်းတွေကို နောက်ဌာန တစ်ခုကို လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ပါတယ်။ စစ်တပ်အဖို့ကတော့ ဒါဟာ တရားဝင် ဘောင်ဝင်ပါ ပဲ။ သည်ဒုံးကျည်လက်နက်တွေကို စီအိုင်အေက တာဝန်ယူပြီး အီရန်ကို လွှဲပြောင်းပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခုလို သွယ်ဝိုက်တဲ့နည်းနဲ့ လက်နက်တွေပို့တာကို ဝိုင်းဘာဂါက ထောက်ခံပါ တယ်။ သည်လို တိတ်တခိုး တခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို လက်နက်တွေ ပို့ပေးတာဟာ ကာ ကွယ်ရေးဌာနရဲ့ အလုပ်မဟုတ်ဘဲ စီအိုင်အေရဲ့ အလုပ်လို့ သူယူဆပါတယ်။ “အီရန် နိုင်ငံနဲ့ ကျွန်တော် မပတ်သက်ချင်ဘူး” လို့ ဝိုင်းဘာဂါက ပြောပါတယ်။ သည် ဒုံးကျည် တွေကို လွှဲပြောင်းပေးတဲ့ကိစ္စဟာ အိမ်ထဲက မလိုချင်တဲ့ အမှိုက်သရိုက်တွေကို စွန့်ပစ်သလို မြန်မြန်လေး စွန့်ပစ်လေလေ ကောင်းလေလေလို့ ကျွန်တော်တို့ သဘောထားပါတယ်။

ပထမအသုတ် တင်ကားပစ်ဒုံးကျည်တွေကို ပို့ပြီး မကြာခင်မှာ စစ်မှုထမ်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာသာဘရောင်းဆီက ဖုန်းလာပါတယ်။ သူ စိတ် ပူပန်နေပုံရပါတယ်။ “သည်လက်နက်တွေ ဘယ်ရောက်မလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ မသိ ဘူး။ ဒါပေမယ့် စီအိုင်အေမှာ ထားမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သေချာတယ်” လို့ ဘရောင်းက ပြောပါတယ်။ “သည်လောက် အရေအတွက်များတဲ့ လက်နက်တွေ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည် တစ်ပြည်ကို ပို့မယ်ဆိုရင် ကွန်ဂရက်ကို အသိပေးရမယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ကို အသိပေး ဖို့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအကျိုးတော်ဆောင်က ကျွန်တော်တို့ကို ပြောတယ်” လို့ ဆက်ပြောပါတယ်။

“ဒါတွေအားလုံး မှတ်တမ်းရေးပါ” လို့ ဘရောင်းကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါ တယ်။ သူ့ဆီက မှတ်တမ်းရတဲ့အခါမှာ ဥပဒေအရ ကွန်ဂရက်ကို အသိပေးဖို့ လိုကြောင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ပွိုင့် ဒက်စတာဆီကို ကျွန်တော် မှတ်တမ်းတစ်စောင် ရေးလိုက်ပါတယ်။ ဒါကို သီတင်းပတ်တိုင်းဝိုင်းဘာဂါနဲ့ ဂျော့ချ်ရှုလ်ဇ်တို့နဲ့ အတူ သူစားတဲ့ နံနက်စာစားပွဲမှာ သူ့ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မသိတာ ကတော့ ပွိုင့်ဒက်စတာနဲ့ သူ့လူတွေဟာ ကွန်ဂရက်ကို အသိပေးဖို့ အကြံအစည် ရှိတာ ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်သုံးနှစ်အကြာ ရေဂင် အစိုးရ ဆင်းခါနီး အခါမှ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုအချိန်မှာ ကွန်ဂရက်ကို အသိပေးလိုက်ရင် သည်အစီအစဉ် လုံးဝ ပျက်သွားပါလိမ့်မယ်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် စောစောပိုင်းလတွေမှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ လက်ရှိတာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်နေရင်းနဲ့ တစ်ဖက်မှာလည်း တာဝန်သစ်အတွက် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်က နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဖော်ပြပါဆိုရင် ဘာမှ မယ်မယ် ရရ သိပ်မရှိပါဘူး။ တစ်နေ့တာအလုပ်အဖြစ် ဝိုင်းဘာဂါဆီ ဘယ်မှတ်တမ်းကို တင်ပြရရင် ကောင်းမလဲလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သလို သူပြောမယ့် နောက်မိန့်ခွန်းကိုလည်း ဖြတ်တောက် ပေးခဲ့ရပါတယ်။ သည်အလုပ်တွေကြားထဲက မကျေမနပ်ဖြစ်နေတဲ့ အကြီးအကဲတစ်ယောက်

ကို နှစ်သိမ့်ပေးရတဲ့အခါလည်း ရှိသလို စစ်ရေးပြကွင်းကို မြက်ပြန်စိုက်ဖို့ စီစဉ်ပေးရတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။

မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့မှာတော့ နိုင်ငံခြားရေးဌာနရဲ့ သံတမန် ဧည့်ခန်းမမှာ ပြုလုပ်တဲ့ ကျွန်တော့်အတွက် နှုတ်ဆက်ညစာစားပွဲကို အယ်လ်မာနဲ့ အတူ တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ခန်းမဟာ ဝေါ်ရှင်တန်မှာ အခမ်းနားဆုံးဖြစ်ပြီး ကျွန်တော့်အတွက် ခင်းကျင်းတဲ့ ညစာစားပွဲအတွက် ဝိုင်းဘာဂါက ငှားရမ်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုနေရာမျိုးမှာ ကျွန်တော့်အတွက် နှုတ်ဆက်ညစာစားပွဲကို ပြုလုပ်ပေးတာဟာ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ ကျွန်တော့်အပေါ် ထားရှိတဲ့ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုနဲ့ သားတစ်ယောက်လို သဘောထားမှုတွေကို ပြသလိုက်တာပါပဲ။ နောက်တစ်နေ့မှာတော့ ဝိုင်းဘာဂါကိုယ်တိုင် ကျွန်တော့်ရဲ့ တတိယ ကြယ်ပွင့်ကို တပ်ဆင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြယ်သုံးပွင့်မှိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရပါပြီ။ သည်ရာထူးနဲ့အတူ ၇၁ မနီနိုင်ငံမှာ အမှတ် (၅) တပ်မကြီးမှူးတာဝန်ကို ယူရပါတော့မယ်။ ကျွန်တော် စစ်မှုထမ်းကာစအချိန်က စစ်သား ၄၀ ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့ရတဲ့နေရာကို ပြန်သွားရတော့မှာမို့ ကျွန်တော့်စိတ်တွေ သိပ်လှုပ်ရှားမိပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာ စစ်သား ၇၅,၀၀၀ ကို ကျွန်တော် အုပ်ချုပ်ရပါတော့မယ်။

ဝိုင်းဘာဂါလက်အောက်မှာ ကျွန်တော် နှစ်နှစ်နဲ့ ၁၀ လ အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ ပင်တဂွန်က ထွက်ခွာရတဲ့အချိန်မှာတော့ သူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နွေးထွေးတဲ့ ခံစားမှုတွေပဲ ရှိပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါမှာ သူမတူတဲ့ ပင်ကိုစရိုက်လေးတွေ ရှိပေမယ့် သူဟာ တကယ်တမ်းမှာ ခေါင်းငုံ့မခံတတ်တဲ့ သူတစ်ယောက်၊ သိပ်ကိုတော်တဲ့ ရှေ့နေ တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့သမ္မတဖြစ်သူလိုပဲ ဦးတည်ချက် ရိုးရိုး အနည်းအကျဉ်းကိုပဲ ထားပြီး ဒါတွေကို တစိုက်မတ်မတ် ဖြစ်မြောက်အောင် လုပ်ကိုင်တတ်သူဖြစ်ပါတယ်။ လေးစားစရာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ပါပဲ။

မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်သစ်ကို ထမ်းဆောင်ဖို့ ကျွန်တော် ပင်တဂွန်က ထွက်ခွာခဲ့ပါတော့တယ်။

အခန်း (၁၂)

“ဖရန်.၊ ကျွန်တော်အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
အစီအစဉ်တွေ ခင်ဗျားကြောင့် ပျက်ကုန်တော့မယ်”

အမှတ် (၅) တပ်မကြီးကိုအုပ်ချုပ်ဖို့ တာဝန်လွှဲပြောင်းယူရတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်
ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုတွေရှိခဲ့သလို စိုးရွံ့စိတ်တွေလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ တပ်မမှူး
တာဝန်ကို မထမ်းဆောင်ရဘဲ ရာထူးတစ်ဆင့်ကျော်ကာ တပ်မကြီးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူ
ရမယ်ဆိုတော့ စိုးရိမ်မိတာ အမှန်ပါပဲ။ ပင်တဂွန်ပေါက် နိုင်ငံရေးနဲ့ဆက်နွှယ်နေတဲ့
ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ယောက် မဟုတ်ဘဲ စစ်တပ်ကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း အုပ်ချုပ်နိုင်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်
ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုပြဖို့ ကျွန်တော် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပါတယ်။

တာဝန်အသစ်ကို ပြေလမှာ စပြီး ထမ်းဆောင်ရမယ်လို့ ကျွန်တော်မျှော်လင့်
ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်ရှိ တပ်မကြီးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး အယ်လ် ဆမ် ဝက်တ်
ဇယ်လ်အနေနဲ့ သည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ပြီးရင် အငြိမ်းစားယူတော့မှာမို့ တာဝန်ကို
စောစော လွှဲပြောင်းပေးလိုတဲ့ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇွန်လကျမှပဲ
ဂျာမနီနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ တပ်မကြီးကို ကျွန်တော် သတင်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ မသွားခင်မှာတော့
တိုက်ခိုက်ရေးကျောင်းတွေကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာနဲ့အတူ ဂျာမနီဘာသာစကား
ကိုလည်း သင်ယူခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် အနောက်ဂျာမနီမှာ အရင်တစ်ခေါက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးတဲ့
အချိန်ကစပြီး ၂၅ နှစ်အတွင်းမှာ တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ ပြောင်းလဲမှုတွေ သိပ်မရှိပါဘူး။
အသက် ၂၁ နှစ်အရွယ် ဒုဗိုလ်ရာထူးနဲ့ အနောက်ဂျာမနီကို ပထမတစ်ကြိမ် ၁၉၅၈

ခုနစ် ဒီဇင်ဘာလတုန်းက ရောက်ခဲ့စဉ်က အိုက်စင်ဟောင်းဝါးက အမေရိကန်သမ္မတ၊ ကရူးရှက်ဗ်က ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ အရှေ့.နဲ့.အနောက်ဂျာမနီနယ်စပ် တစ်ဖက်တစ်ချက်စီမှာ အမေရိကန်တပ်မ ငါးခုနဲ့ ဆိုဗီယက်နဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများ အုပ်စုက တပ်မနှစ်တပ်တို့ တပ်စွဲထားပါတယ်။ သည်အရင် နှစ်နှစ်က ဆိုဗီယက်တို့ဟာ ဟန်ဂေရီနိုင်ငံက လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့သူတွေကို နှိမ်နင်းခဲ့ပါတယ်။ ဂျာမနီက ကျွန်တော် ထွက်ခွာပြီး တစ်နှစ်အကြာမှာ ဆိုဗီယက်တို့ဟာ ဘာလင်တံတိုင်း ကြီးကို တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနဲ့ ပိုလန်နိုင်ငံတို့ရဲ့ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းချက်တွေကိုလည်း ဖြိုဖျက်ခဲ့ပါတယ်။ အရှေ့.နဲ့.အနောက်အုပ်စုဝင်တွေဟာ တစ်ဖက်ကိုတစ်ဖက် ခုံးကျည်တွေနဲ့ ချိန်ထားတဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေပါတယ်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အမှတ် (၅) တပ်မကြီးကို ကျွန်တော် တာဝန်ယူရတဲ့အချိန်မှာ အမေရိကန်တပ်မ ၄ ခုနဲ့ ဆိုဗီယက်တပ်မ ၁၉ ခုတို့ကို နယ်စပ်တစ်လျှောက် နေရာချထားခဲ့ဖြစ်ပြီး လက် နက်တွေဟာလည်း ပိုခေတ်မီပြီး ပိုကြောက်စရာ ကောင်းလာပါတယ်။

အသက် ၅၄ နှစ်ရှိပြီး တက်တက်ကြွကြွရှိတဲ့ မီးခေါလ် ဂိုဘာချော့ဗ်ဆိုတဲ့သူ ဆိုဗီယက်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တာ နှစ်နှစ်ရှိသွားပါပြီ။ ပွင့်လင်းမှုရှိဖို့၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ဖို့ သူပြောဆိုနေပါတယ်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာက တခြား ရုရှားခေါင်းဆောင်တွေလို မဟုတ်ဘဲ ဂိုဘာချော့ဗ်နဲ့တော့ ဆက်ဆံလို့ရမယ်လို့ ဆိုခဲ့ပါ တယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ နိုဝင်ဘာလက အမေရိကန်သမ္မတရောဂင် နဲ့ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ ပထမဆုံး ထိပ်သီး စည်းဝေးပွဲကို ဂျာမနီမြို့မှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အက်စ်ဒီအိုင်လို့ခေါ်တဲ့ မဟာ ဗျူဟာဆိုင်ရာ ကာကွယ်ရေး ဦးဆောင်မှုကို မဖြစ်မနေ လုပ်ရမယ်လို့ သမ္မတရောဂင်က ပြောဆိုခဲ့တာကြောင့် ဂိုဘာချော့ဗ် ဘဝင်မကျ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်နက်လျှော့ ပေါ့ရေးနဲ့ နျူကလီးယားအန္တရာယ် လျော့သွားရေးတို့ကိုတော့ သူတို့ဆွေးနွေးခဲ့ကြ ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ စစ်သားတစ်ယောက်၊ နိုင်ငံရေးသမား မဟုတ်ပါဘူး။ လက်ရှိ ကျွန်တော်ရဲ့တာဝန်ကလည်း လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်က ဒုဗိုလ်လေးအဖြစ် ယူခဲ့ရတဲ့တာဝန် မျိုးလိုပါပဲ။ ဆိုဗီယက်တပ်ဖွဲ့တွေ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာတာနဲ့ တိုက်ခိုက်နိုင်ဖို့ အဆင် သင့် ပြင်ဆင်ထားဖို့ပါပဲ။

အမှတ် (၅) တပ်မကြီးရဲ့ ဌာနချုပ်ကတော့ ဖရန်.ဖတ်မြို့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ တပ်မမှူးတွေဟာ ကျွန်တော်ထက် အသက်ပိုကြီးသလို သမ္ဘာလည်း ပိုရင့်ကြ ပါတယ်။ တပ်မကြီးမှူးတာဝန်ကို လွှဲပြောင်းယူပြီးတာနဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ဦးစီးချုပ် မိုလ် မျူးချုပ် ရော့ခ် ဘီးလ် ခရော့စ်လီးကို အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ အရာရှိတွေအားလုံး တပ်မကြီးရဲ့ အရာရှိရိပ်သာမှာ စုဝေးခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ သည်ကနေ သူတို့ကို ကျွန်တော် ပြောသမျှအားလုံး နေမဝင်ခင် တပ်မကြီးတစ်ခုလုံးကို ဖျဲ့သွားပြီး ကျွန်တော်အပေါ်မြင်တဲ့ အမြင်ဟာလည်း စွဲမြဲသွားမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်သိပါတယ်။

ကျွန်တော့်မှာ အဓိကဦးစားပေး နှစ်ခုရှိတယ်ဆိုတာကို တပ်မမှူးတွေကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ စစ်တိုက်ဖို့နဲ့ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှတ် (၅) တပ်မကြီးရဲ့ တာဝန်ကတော့ အချိန်ကျလာရင် ရုရှားစစ်တပ်တွေကို တွန်းလှန်ပစ်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့တန်းက ရဲဘော်အစ၊ နောက်တန်းက မက်ကက်နစ် စက်ပြင်ဆရာတွေအဆုံး အဓိကတာဝန်ဟာ ဒါပါပဲ။ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုဆိုတာကတော့ ကျွန်တော် အလေးအမြတ် အထားဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မကြီးအနေနဲ့ တိုက်ရေးခိုက်ရေးအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်ဖို့ အမေရိကန် လူမျိုးတွေအနေနဲ့ ငွေကြေးအကုန်အကျ အများကြီး ခံထားရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါ်လာ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ အလဟဿ အဖြစ်မခံနိုင်ပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ ရင်သွေးတွေလည်း ကျွန်တော်တို့လက်ထဲ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ပုံအပ်ထားပါတယ်။ တပ်မမှူးတွေအနေနဲ့ မုချ ပြဿနာတက်နိုင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကတော့ စစ်သားတွေနဲ့ သူတို့မိသားစုတွေရဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် မလုပ်ကိုင်ပေးခြင်းဘဲလို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့က ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်တုန်းက ဖြေတ်ဘင်းနင်းမှာ သင်ကြားခဲ့ရတာတွေနဲ့ ဘာမှ မခြားနားပါဘူး။ ပေးအပ်တဲ့တာဝန်ကို အောင်မြင်အောင် ထမ်းဆောင်ပြီး ကိုယ့်ရဲဘော်တွေကို စောင့်ရှောက်ရမယ်လို့ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ကို သင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်မျိုးဆိုတာကို ကျွန်တော့်တပ်မမှူးတွေကို သိစေချင်ပါတယ်။ “ကျွန်တော်ဟာ ဘယ်ခေါင်းဆောင်ပုံစံမျိုးမှာ မဝင်ဘူး။ နောက်ဆုံး ခေတ်စားနေတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးနည်းတွေနောက်လည်း မလိုက်ဘူး” လို့ တပ်မမှူးတွေကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်တာဝန်တွေ အထမြောက်အောင် သူတို့ကို ကျွန်တော်အနေနဲ့ လိုအပ်မယ့် အကူအညီတွေ ပေးမယ်၊ တစ်ခါတလေမှာ သူတို့ကို ထိန်းကွပ်မယ်၊ တစ်ခါတလေမှာ လွှတ်ထားပေးမယ်။ သည်နည်းဟာမှန်တယ်၊ ဟိုနည်းက မမှန်ဘူးဆိုတာ မရှိဘူး။ အခြေအနေကိုလိုက်ပြီး သင့်တော်တဲ့နည်းတွေကို သုံးရမယ်လို့ ကျွန်တော် သူတို့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။

ပြဿနာပေါ်လာရင် ကျွန်တော့်ကို လာပြောပြပြီး အတူတူဖြေရှင်းတာဟာ ပျော့ညံ့မှု၊ အလုပ်မကျွမ်းကျင်မှုလို့ မမြင်ကြောင်း၊ အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုရှိတယ်ဆိုတာကို ပြကြောင်း ကျွန်တော်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာတိုင်း ကျွန်တော့်ကို တင်ပြပြီး ကျွန်တော့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရယူဖို့မလိုကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

သစ္စာခံမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ကျွန်တော်ရဲ့အမြင်ကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်သဘောကျမယ်၊ မကျဘူးဆိုတာကို ပခံနမထားဘဲ မိမိတို့ရဲ့ ယူဆချက်ကို အရှိန်အရှိအတိုင်းတင်ပြဖို့လိုကြောင်း ကျွန်တော်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဆွေးနွေးတဲ့အဆင့်မှာ သဘောထားကွဲလွဲမှု တွေရှိတာဟာ ကျွန်တော့်ကို တက်ကြွစေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီးရင်တော့ သည်ကိစ္စ ပြတ်သွားပါပြီ။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး သစ္စာရှိမှုဆိုတာ ချမှတ်ခဲ့တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မိမိကိုယ်

ပိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်လို.ပဲ သဘောထားပြီး အကောင်အထည်ဖော်တာကို ဆိုလိုတယ်လို့. ကျွန်တော် ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်တော် တစ်ခုခု မှားလုပ်မိရင် ပြောသာပြောပါ။ သည်အမှားကို စောစော စီးစီး ထောက်ပြပါ။ သတင်းဆိုးဆိုတာ ပိုင်အရက်လို မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်ကြာလာတာနဲ့. အမျှ ပိုပြီး ကောင်းမလာပါဘူး” လို့. ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူတို့.အနေနဲ့. ပြဿနာ တစ်ခုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်တယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်အနေနဲ့. စောစောစီးစီး ဝင်မပါပါ ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘာမှလုပ်လို့.မရတော့တဲ့ အချိန်မျိုးရောက်မှလည်း ကျွန်တော် မသိချင် ပါဘူး။

“ကျွန်တော် ဘာဖြစ်စေချင်တယ်၊ ဘာလိုချင်တယ်ဆိုတာနဲ့. ပတ်သက်ပြီး ကျွန် တော် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ညွှန်ကြားချက်တွေ ပေးမယ်။ အကယ်၍ မရှင်းဘူးဆိုရင် ကျွန် တော်ကို မေးကြပါ။ နှစ်ခါ၊ သုံးခါ၊ ရှင်းပြီးလို့.မှ နားမလည်ကြသေးဘူးဆိုရင် ကျွန်တော် ဘက်က တစ်ခုခု ချို့.ယွင်းနေလို့.ဖြစ်ရမယ်။ ခင်ဗျားတို့. နားထိုင်းလို့.၊ ထုံလို့.၊ အလို.လို့. ကျွန်တော် မယူဆဘူး” လို့. ကျွန်တော် ဆက်ပြောခဲ့ပါတယ်။ လက်အောက်ငယ်သား တွေအနေနဲ့. အထက်က ညွှန်ကြားချက်တွေကို နားမလည်ဘဲ သိယောင်ကားနဲ့. မဟုတ်တာ တွေကို လုပ်နေတာဟာ အဆိုးဝါးဆုံးပါပဲ။

သူတို့.တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ဖို့. ကျွန်တော်အနေနဲ့. လိုအပ်တာတွေအား လုံးရအောင် စွမ်းဆောင်ပေးမယ်လို့. ပြောပါတယ်။ “ဖရန်.ဖတ်မှာ မရှိရင် ဥရောပက အမေရိကန်စစ်တပ်ဖွဲ့.ဆီ သွားမယ်၊ အဲဒီမှာမှ မရှိရင် ဝေါ်ရှင်တန်အထိ သွားမယ်။ ကျွန်တော် ခင်ဗျားတို့.ကို အပြည့်အဝ ထောက်ခံမယ်” လို့. ပြောပါတယ်။

တပ်မမှူးတွေအနေနဲ့. ကျွန်တော်ရဲ့.အမှုထမ်းတွေနဲ့. အဆင်မပြေဖြစ်ခဲ့ရင် ကျွန်တော်အနေနဲ့. တပ်မမှူးတွေဘက်ကပါဖို့. လမ်းများတယ်လို့. သူတို့.ကို ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်အမှုထမ်းတွေရဲ့. တာဝန်က သူတို့.အတွက် လုပ်ပေးကိုင်ပေး ဖို့. ဖြစ်ပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်လူတွေကို အကြောင်းမဲ့ ပြဿနာရှာရင်တော့ ကျွန်တော်လူတွေဘက်က ကျွန်တော်ပါရမယ်ပဲ” လို့.လည်း ပြောပါတယ်။

ပထမသီတင်းပတ်တွေအတွင်းမှာ တပ်မကြီးတပ်စွဲထားတဲ့ အနောက်ဂျာမနီက နေရာ ၁၀ ခုစလုံးကို သွားဖို့. မျှော်လင့်တယ်လို့. ကျွန်တော် သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ “ပထမ ဆုံးအကြိမ်လာတဲ့အခါမှာတော့ အစောကြီး ကြိုအသိပေးမယ်။ ဒါဟာလည်း စစ်တပ်နဲ့. အရပ်ဘက်က အရာရှိတွေအားလုံးနဲ့. တွေ့.ချင်လို့.ပဲ။ နောက်အခေါက်တွေမှာတော့ ကြို အသိပေးမှာမဟုတ်ဘူး” လို့. ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကြိုသိထားရင် ကြိုပြင်ဆင်ထားကြမယ်၊ တကယ်အခြေအနေအမှန်ကို သိမှာမဟုတ်ဘူးလို့. ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။

“ပွင့်.ပွင့်လင်းလင်းပဲ ကျွန်တော်ပြောမယ်။ အခါအားလျော်စွာ ခင်ဗျားတို့. ကျွန်တော်ကြောင့် အရမ်းဒေါသထွက်ကြရမယ်” လို့.လည်း သူတို့.ကိုပြောပါတယ်။ လူတွေကို စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြစ်အောင်လုပ်တာဟာ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ရဲ့.အလုပ်တစ်ခုပါပဲ။

လူတစ်ယောက် စိတ်ထိခိုက်မှာစိုးလို့ အမှန်ကိုမပြောဘဲထားတာဟာ အားလုံးကို နစ်နာစေတယ်ဆိုတာကို ဟိုတစ်ချိန်တုန်းက ဂျွန်ပါဒို ကိစ္စမှာ ကျွန်တော် သင်ခန်းစာရခဲ့ပါတယ်။

နောက်ဆုံးမှာ စစ်တပ်ကို ကျွန်တော်ဘယ်လောက်ချစ်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ဖော်ပြဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ “စစ်တပ်ထဲဝင်တယ်ဆိုတာ စစ်တပ်ထဲမှာပျော်လို့၊ မွေ့လျော်လို့ဝင်တာ ဖြစ်ရမယ်။ မလွဲသာလို့ အောင်အည်းပြီးဝင်တာမျိုး မဖြစ်ရဘူး။ ကိုယ်တပ်ကို ကိုယ်ပျော်ပျော်ကြီး အုပ်ချုပ်ပါ။ အလုပ်ကိုချည်း ဖိမလုပ်ကြနဲ့။ ယူသင့်ရင် ခွင့်ကို ယူကြပါ။ မိသားစုနဲ့ အချိန်ဖြုန်းပါ။ မလိုအပ်ရင် စနေ၊ တနင်္ဂနွေတွေမှာ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ဖို့ မရည်ရွယ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ကိုလည်း လုပ်ဖို့ မမျှော်လင့်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ရော၊ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ရဲဘော်တွေပါ စနေ၊ တနင်္ဂနွေတွေပါ အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် ခိုင်လုံတဲ့ အကြောင်းပြချက် ရှိရမယ်။ ဒါ ခင်ဗျားတို့အတွက်ရော၊ ကျွန်တော့်အတွက်ပါ နောက်ဆုံးတာဝန် ထမ်းဆောင်မှု ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို သတိရှိနေပါစေ။ သည်တော့ ပျော်ပျော် ရွှင်ရွှင်ကြီး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြရအောင်”

ဤမနီမှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမှတ် (၅) တပ်မကြီးကို အုပ်ချုပ်နေချိန်မှာ အီရန်-ကွန်ထရာ အရေးအခင်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်အနေနဲ့ အကြမ်းဖက်သမားတွေနဲ့ မဆက်ဆံပါဘူးလို့ ကတိပေးခဲ့တဲ့ကြားက အမေရိကန်အစိုးရဟာ အီရန်နိုင်ငံက ခိုမေနီရဲ့ အစိုးရကို လက်နက်တွေ တိတ်တိတ်ပုန်းရောင်းချနေတဲ့အကြောင်းကို နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က ဘေဂ္ဂုတ်မြို့မှာထုတ်တဲ့ အယ်လ်ရီးရာသတင်းစာထဲမှာ ဖော်ပြခဲ့တာကြောင့် ကမ္ဘာက သည်ကိစ္စကို သိခဲ့ရပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ တင့်ကားပစ်ခတ်ကျည်တွေကို စီအိုင်အေလက်ထဲ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့စဉ်က ကျွန်တော်လည်းပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လက်နက်တွေ အီရန်နိုင်ငံကို သင်္ဘောနဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ပို့ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ထပ် အထိတ်တလန့်ဖြစ်ဖွယ်သတင်းကိုတော့ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှာ ရှေ့နေချုပ် အက်ဒွင် မီးစ်က ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ပွိုင့် ဒက်စတာနဲ့ လက်ထောက်ဖြစ်သူ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဩလီဗာနော့တ် တို့ဟာ အီရန်ကို ရောင်းချတဲ့ လက်နက်တွေကို ဈေးမြှင့်တင်ခဲ့ပြီး ရရှိတဲ့အမြတ်တွေကို နစ်ကာရားရွာနိုင်ငံက ကွန်ထရာသူပုန်တွေကို ပံ့ပိုးပေးဖို့ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်တစ်ခုမှ ဖွင့်ထားတဲ့ စာရင်းတွေထဲ ထည့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို သမ္မတရော၊ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ရော၊ ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်ရော၊ ကျွန်တော်ရော မသိခဲ့ပါဘူး။ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပွိုင့်ဒက်စတာ အလုပ်က နှုတ်ထွက်သွားပြီး ဩလီဗာနော့တ်ကို သမ္မတက အလုပ်ဖြုတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သမ္မတအနေနဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး အသစ်ကို ခန့်အပ်ရတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဖရန်ကာလူးချိုကို စဉ်းစားတယ်လို့ ကျွန်တော် တစ်ဆင့်စကားတွေအရ သိရပါတယ်။ အသင့်တော်ဆုံးလူလို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ကို ဖရန်ကာ

ဖုန်းဆက်လာတော့ ဝမ်းသာကြောင်း ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့စကားတွေ ကြောင့် ကျွန်တော် စိတ်ဓါတ်တော်တော် ကျသွားပါတယ်။ “ကိုလင်း၊ ခင်ဗျား ပြန်လာမှ ဖြစ်မယ်။ အရှုပ်ထုပ်ကြီးကို ကျွန်တော်ရထားတယ်။ ဖြေရှင်းဖို့ ခင်ဗျားရဲ့အကူအညီ လိုတယ်။ ကျွန်တော်လက်ထောက် လုပ်စေချင်တယ်”

“ဒါ ကျွန်တော်လုပ်တဲ့ အရှုပ်ထုပ်ကြီး မဟုတ်ဘူး ဖရန်။ တခြားလုပ်နိုင်မယ့် လူတွေ အပုံကြီးရှိပါတယ်” လို့ပြောပြီး သည်အလုပ်နဲ့ ကျွန်တော်မသင့်တော်ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့ပြီး “နိုင်ငံခြားရေးဌာနက ခင်ဗျားအသိတွေထဲကရော” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

“နိုင်ငံခြားရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူကို ကျွန်တော်ရှာနေတာ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ် တကယ်လုပ်မယ့်လူလိုတာ” လို့ ဖရန်က ပြန်ပြောပါတယ်။

“ကျွန်တော် အခုမှ စစ်တပ်ထဲ ပြန်ရောက်ရတာပါ ဖရန်ရယ်” လို့ ကျွန်တော် တောင်းတောင်းပန်ပန်နဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ တပ်မကြီးမှူးတာဝန်ကို ကောင်းကောင်း ထမ်းဆောင်နိုင်တယ်ဆိုတာကို ပြသခွင့် မရမချင်း ကျွန်တော် စစ်တပ်က မထွက်လို ကြောင်း သူ့ကို ကျွန်တော်ပြောပါတယ်။ အလုပ်တွေကို ဟိုစပ်စပ်၊ သည်စပ်စပ် လုပ်တဲ့ လူ မဖြစ်ချင်ဘူးလို့လည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပွိုင့်ဒက်စတာနဲ့ နောက်တို့နဲ့ ပြဿနာ ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့ နောက်ထပ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတစ်ဦးကို မသုံးသင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ယုံကြည်ကြောင်းကိုလည်း ပြောပါ တယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားကို လိုတယ် ကိုလင်း။ သည်ကိစ္စဟာ အသေးအဖွဲ မဟုတ်ဘူး။ သမ္မတတောင် ပြုတ်သွားနိုင်တယ်”

ဘယ်လိုမှ ငြင်းလို့မရတဲ့အဆုံးမှာ သည်အရှုပ်တော်ပုံထဲ ကျွန်တော်ပါဝင်ပတ် သက်ခဲ့တာကို ဖွင့်ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါလည်း သူက အလျှော့မပေးပါဘူး။ “ဥပဒေဌာန နဲ့ အိမ်ဖြူတော်ရှေ့နေတွေကို ခင်ဗျားပါဝင်ခဲ့တဲ့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြည့်ခိုင်းလိုက် မယ်” လို့ ဆိုလာပါတယ်။

“ဖရန်၊ ကျွန်တော့်အသက်မွေးဝမ်းမှုလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အစီ အစဉ်တွေ ခင်ဗျားကြောင့် ပျက်ကုန်တော့မယ်” လို့ ကျွန်တော်ပြောလိုက်ပါတယ်။

“သည်ကိစ္စ ထပ်ပြောကြတာပေါ့” လို့ ပြောပြီး သူဖုန်းချလိုက်ပါတော့တယ်။ တွယ်မိတွယ်ရာကို ဖမ်းတွယ်နေရတဲ့ ရေနစ်နေသူတစ်ယောက်လို ကျွန်တော်ဟာ မိုလ်ချုပ် ကြီး ဝိခံစာမရှိဖို့ ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ခံစားချက်တွေကို နားလည်ပေမယ့် အရင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ ပြောပါတယ်။ “မင်းကို ငါ ဟိုတုန်းကတည်းက ပြောသားပဲ ကိုလင်း၊ မင်းတပ်မှူးတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ ကံမပါလာဘူးဆိုတာ။ မင်း ဆုံးဖြတ်ရမှာပဲ။ ငါ ကတော့ သူတို့လုပ်စေချင်တာကို လုပ်သင့်တယ်လို့ထင်တာပဲ”။ အကယ်၍ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ သည်အလုပ်ကို လက်ခံလိုက်ရင်တောင် ပြဿနာ ပြေလည်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင် နက် စစ်တပ်ကို ကျွန်တော် ပြန်လာနိုင်အောင်တော့ လုပ်ပေးမယ်လို့ အားပေးခဲ့ပါတယ်။

သူ့အနေနဲ့ ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်ပေးမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မကြာခင်မှာ သူ့အနားယူတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ သူ့နေရာ လာတဲ့လူက သည်လိုသဘောထားမျိုး ရှိချင်မှ ရှိမှာပါ။ သည်အလုပ်ကို လက်ခံလိုက်ရင် စစ်မှုထမ်းဘဝကို စွန့်လွှတ် လိုက်ရမှာကို ကျွန်တော် စိုးရိမ်နေမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အပေါ် ဖိအားပေးမှုတွေက တိုးလာပါတယ်။ မကြာခင်မှာ ဝိုင်းဘာဂါကိုယ်တိုင် ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ “သမ္မတအနေနဲ့ လိုအပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ခင်ဗျားအနေနဲ့ မှန်တာလုပ်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ် ကိုလင်း” လို့ ပြောပါတယ်။

နောက်နှစ်ရက်ကြာတော့ ဖရန်နို ဖုန်းထပ်ဆက်ပါတယ်။ လက်နက်တွေကို ပို့ပေးတဲ့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေအရ ကျွန်တော့်မှာ ဘာမှ အပြစ်မရှိဘူးဆိုတာ သူစုံစမ်းပြီးကြောင်း ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် နောက်ဆုံးထွက်ပေါက် ပိတ်သွားပြီမို့ ကျွန်တော် ဘွင်းဘွင်းပဲ ပြောလိုက်ပါတယ်။ “ကျွန်တော့်စစ်တပ်က ဂုဏ်ရှိရှိထွက်နိုင်ဖို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ရဲဖို့ လုပ်ရမယ်နည်းလမ်း တစ်ခုပဲရှိပါတယ်။ ခင်ဗျားလာခိုင်းလို့တော့ ကျွန်တော် မလာနိုင်ဘူး။ သမ္မတကိုယ်တိုင်က ကျွန်တော့်ကို တိုက်ရိုက် မေတ္တာရပ်ခံမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒါမှ ကျွန်တော့်အသိုင်းအဝိုင်းက ကျွန်တော် ခင်ဗျားဆီလာတဲ့ကိစ္စကို နားလည်လက်ခံနိုင်မှာ”

“ကောင်းပြီ” လို့ သူကပြောပါတယ်။

နောက်နှစ်ရက်ကြာသွားပေမယ့် ဘာမှ မဖြစ်လာပါဘူး။ သည်ကိစ္စ ပြီးသွားပြီလို့ မဝံ့မရဲနဲ့ ကျွန်တော်တွေးခဲ့ပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့မှာတော့ အယ်လ်မာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ခရစ္စမတ် ပါတီတစ်ခုက ပြန်လာပြီးလို့ မီးဖိုချောင်ထဲ ထိုင်နေစဉ်မှာ ဖုန်းမြည်လာပါတယ်။ ကိုင်လိုက်တော့ တစ်ဖက်က အိမ်ဖြူတော်က တယ်လီဖုန်းအော်ပရေတာရဲ့အသံကို ကြားလိုက်ရပါတယ်။ သမ္မတက စကားပြောမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သမ္မတ ရော်နယ်လ် ရေဂင်ရဲ့အသံဟာ တရင်းတနှီး ရှိပါတယ်။ အမှတ်(၅)တပ်မကြီးမှာ ကျွန်တော် ဘယ်လောက် ကောင်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတယ်ဆိုတာကို သူသိကြောင်း၊ သည်တာဝန်ဟာ ကျွန်တော့်အတွက် ဘယ်လောက်အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကိုလည်း နားလည်ကြောင်း၊ အခုကိစ္စဟာလည်း ယာယီဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြန်လာဖို့လိုကြောင်း၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီက အရှုပ်တော်ပုံကို ကူညီပြီး ဖြေရှင်းပေးစေချင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော့်အတွက် ထွက်ပေါက် မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ကောင်းပါပြီ။ သမ္မတကြီး၊ ကျွန်တော်လုပ်ပေးပါမယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဘုရားသခင် ခင်ဗျားကို ကောင်းချီးပေးပါစေဗျာ” လို့ သူက ဆုတောင်းလိုက်ပါတယ်။

၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့မှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးလက်ထောက်အဖြစ် ကျွန်တော့်ကို ခန့်အပ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမှတ် (၅) တပ်မကြီးမှာ ငါးလကျော်ကျော်လေးပဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ အကယ်၍ တာဝန်ကို ပြီးဆုံးအောင် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရရင် ကြယ်လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်ဖို့ အလားအလာရှိပြီး ဥရောပတိုက်မှာရှိတဲ့ အမေရိကန် စစ်တပ်ဖွဲ့တွေ အားလုံးကို အုပ်ချုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆမ်ဝက်တ်ဇယ်လ်ဆီက ကျွန်တော့်လက်လွှဲယူခဲ့တဲ့ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အမှတ် (၅) တပ်မကြီးဟာ ကျွန်တော့်လက်ထက်မှာ ကျွန်တော့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေကြောင့် ပိုကောင်းခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာပဲ အရပ်စစ်ဘက်ဌာန၊ ရေတပ်ဌာနနဲ့ တခြား စစ်ဘက်ဆိုင်ရာဌာနတွေကို ကာကွယ်ရေးဌာနအဖြစ် ပေါင်းစည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ သည်ဌာနရဲ့ ပဋိညာဉ်စာတမ်းကတော့ ခပ်တိုတိုပဲဖြစ်ပြီး ဘာမှ တိတိပပ မရှိပါဘူး။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပနဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပေါ်လစီတွေကို ပေါင်းစည်းရေးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး သမ္မတဖြစ်သူကို အကြံပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ရိုးရိုးစကားနဲ့ ပြောရရင်တော့ စစ်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေနဲ့ပတ်သက်လာရင် ဌာနအသီးသီးဟာ ပြိုင်ပြီး သမ္မတကို အကြံဉာဏ်တွေ ပေးကြပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မျိုးမှာ သမ္မတအနေနဲ့ ဒိုင်လူကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူမယ့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု လိုပါတယ်။ သည်အဖွဲ့အစည်းဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ သဘောထားနဲ့အတူ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေပေးလာတဲ့ အကြံဉာဏ်တွေကို ဘက်မလိုက်ဘဲ တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဟင်နရီ ကစ်ဆင်ဂျာ လက်ထက်မှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေး ကောင်စီဟာ အာဏာအထွတ်အထိပ်ကို ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဌာနကိုတောင် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပြီး တရုတ်ပြည်နဲ့ ဆိုဗီယက်ဆိုင်ရာ ပေါ်လစီတွေကို ကစ်ဆင်ဂျာဟာ သူ့ရုံးခန်းကနေ တိုက်ရိုက် ထိန်းချုပ်ကိုင်တွယ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာတော့လည်း ကစ်ဆင်ဂျာဟာ သူလုပ်ခဲ့သလို အလုပ်မခံရအောင် အမျိုးသားလုံခြုံရေး ကောင်စီကို ခေတ္တခဏ ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ပါတယ်။

မက်ဖာလိန်း၊ ပွိုင့် ဒက်စတာ၊ နော့တ်တို့ လူစုလက်ထဲမှာ အမျိုးသား လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ ပရမ်းပတာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုဖြစ်ရတာဟာလည်း သူတို့ရဲ့ အပြစ်လုံးလုံးလျားလျားကြီးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သြဇာတိက္ကမ ကြီးမားလှတဲ့ ကက်ဘီနက် အဖွဲ့ဝင်တွေကြား ဝင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်မချလိုတဲ့ သမ္မတ ဖြစ်သူအတွက် ဝင်ပြီး လုပ်ခဲ့ကြရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဓါးစာခံတွေ လွတ်တာမြင်ချင်ပြီး ကွန်ထရာသုပုန်တွေကို မသေစေချင်ဘူးလို့ဆိုပေမယ့် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်တွေကို စိတ်မဝင်စားတဲ့ သမ္မတဖြစ်သူအတွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီဟာ ကာကွယ်ရေးဌာန၊ နိုင်ငံခြားရေးဌာန၊ ထောက်လှမ်းရေးဌာနရဲ့ အလုပ်

တွေကို ဝင်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ပွဲငယ်လေးတွေ ဆင်နွှဲ၊ သံတမန်ရေးရာ ကိစ္စတွေနဲ့ ထောက်လှမ်းရေးကိစ္စတွေကို လျှို့ဝှက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေရဲ့ အကျိုးဆက်ကတော့ အီရန်- ကွန်ထရာအရေး ရှုံးနိမ့်မှုကြီးပါပဲ။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီမှာ တာဝန်စထမ်းဆောင်ပြီး ရက်အနည်းငယ် အကြာမှာ သမ္မတရောင်နဲ့ ကျွန်တော် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဖရန်.က သူ့ဌာနနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တင်ပြဖို့ သမ္မတနဲ့ တွေ့ဆုံရာမှာ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ဆီးနိတ်လွှတ်တော်အမတ် ဂျွန် တားဝါး ဆိုသူဟာ အီရန်- ကွန်ထရာ ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွေကို ဦးဆောင်နေပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်မှာ သူ့အနေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခက်အခဲတစ်ခုကတော့ သည်ကိစ္စနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးနဲ့ သူ့လူတွေက သမ္မတကို ဘာတွေပြောခဲ့တယ်၊ သမ္မတ အနေနဲ့ ဘာတွေကို သဘောတူခဲ့တယ်ဆိုတာတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှတ်တမ်းတွေ မရှိတာ ဘဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်နောင်ကို သည်လိုမဖြစ်ရအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့က ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ် လို့ ဖရန်.က ပြောပါတယ်။ “ပြောစရာရှိရင် လွတ်လွတ်လပ်လပ်သာ ပြော၊ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားရဲ့ အဓိကအလုပ်ကတော့ သမ္မတကို ကျွန်တော် ပြောသမျှ တွေ့နဲ့ သမ္မတ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာတွေမှန်သမျှကို ရေးမှတ်ထားဖို့ပဲ” လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၄ နာရီအတွင်း ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှ ကမ္ဘာ့ရေးရာကိစ္စတွေကို သမ္မတနဲ့ ပြောဆို ဆွေးနွေးပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖရန်.ဟာ အီရန်-ကွန်ထရာကိစ္စကြောင့် ဖရိုဖရဲ ဖြစ်နေတဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုတာကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ ရောင်ဟာ တင်ပြသမျှတွေကို သေသေချာချာနားထောင်ပြီး မေးခွန်းအနည်းငယ် မေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာလမ်းညွှန်မှုကိုမှ မပေးပါဘူး။ မနက်တိုင်း သမ္မတကို တင်ပြစရာ ရှိတာတွေကို တင်ပြတဲ့အခါမှာ ဒါဟာ ပုံမှန်ဖြစ်လာပါတယ်။ ကက်ဘီနက် အဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ ကွန်ဂရက်အမတ်တွေရဲ့ မတူညီတဲ့အမြင်တွေကို တင်ပြပြီးနောက်မှာ သမ္မတရောင်ရဲ့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ချက်တွေကို စောင့်မျှော်ခဲ့ပေမယ့် ပေါ်မလာခဲ့ ပါဘူး။ ဖရန်.အနေနဲ့ ရွေးစရာလမ်းတွေကို တင်ပြပြီးတဲ့အခါမှာ သမ္မတအနေနဲ့ ဘာမှ မပြောခဲ့ပါဘူး။ ဖရန်.က ဘာကို ရွေးချယ်သင့်တယ်ဆိုတာကို အကြံပြုတဲ့အခါ မှာလည်း အင်းမလုပ် အဲမလုပ်ဘဲ နေပါတယ်။ တင်ပြသမျှကို နားထောင်တယ် ဆိုတာကို အသိအမှတ် ပြုရုံလောက်ပါပဲ။

သမ္မတရောင်အနေနဲ့ ဘာကိုမှ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ်ချက်မချတာ ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အပေါ် ဝန်အကြီးအကျယ် ပိခဲ့ပါတယ်။ သည်လို ဘာမှ ပြတ်ပြတ် သားသား ဆုံးဖြတ်ချက်မချတာကြောင့် အစပထမမှာတော့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စိတ်ထဲ စနိုးစနောင့် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့မှာတော့ ဂျွန်တားဝါး ဦးဆောင်တဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်ဟာ အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်ကို ဇေဝဇေဝ ဖြစ်သူတစ်ယောက်၊ အသိအမြင်နည်းသူတစ်ယောက်လို့ ဖော်ပြခဲ့တယ်။ သူ့အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို မသိရှိတာဟာ ဘယ်ကိစ္စမှာမှ အလေးအနက် ပါဝင် ပတ်သက်ခြင်း မရှိတာကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ သည်အစီရင်ခံစာက ထုတ်ဖော်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျွန်တားဝါးရဲ့ အစီရင်ခံစာဟာ ကျွန်တော်တို့အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ လက်စွဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အစီရင်ခံစာထဲမှာ အကြံပြုခဲ့သမျှကို ကျွန်တော်တို့ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့ စစ်ဆင်ရေးတွေမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိရဘူးလို့ ဖရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တာဝန်က သမ္မတကို အကြံပေးဖို့ သက်သက်ပါပဲ။ စစ်တွေ၊ လျှို့ဝှက်တဲ့ ထောက်လှမ်းရေး ကိစ္စတွေကို ကွပ်ကဲစီမံဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေလုပ်ဖို့ ကာကွယ်ရေးဌာနနဲ့ စီအိုင်အေ ထောက်လှမ်းရေးဌာနတို့ ရှိပါတယ်။

သည်အစီရင်ခံစာ ထွက်လာတာကြောင့် အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံကို ရှင်းလင်းပြဖို့ သမ္မတရေဂင်အပေါ် ဖိအားပေးမှုတွေ များလာခဲ့ပါတယ်။ ရေဂင်အနေနဲ့ ဒါကိုလုပ်ဖို့ အခုအချိန်အထိ ငြင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ အခုတော့ ရှောင်လို့မရတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဝါရင့် မိန့်ခွန်းရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ လန်ဒန် ပါဗင်ဆိုသူကို ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်တဲ့မိန့်ခွန်းကို သူနဲ့အတူ ရေးသားဖို့ ဖရန်က ကျွန်တော်တို့ကို ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။

မတ်လ ၄ ရက်နေ့မှာတော့ သမ္မတရေဂင်ဟာ သူ့ရုံးခန်းကနေ ရုပ်မြင်သံကြားကတစ်ဆင့် အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံကို မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ “လွန်ခဲ့တဲ့ လအနည်းငယ်က ဓါးစာခံတွေကို လက်နက်နဲ့ မလဲခဲ့ဘူးလို့ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေကို ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော့်နှလုံးသားထဲက စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံကြည်ဆဲပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ သည်လို မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ တားဝါး အစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြခဲ့သလိုပါပဲ။ အီရန်နိုင်ငံနဲ့ မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ လမ်းဖွင့်ဖို့ ကြိုးပမ်းရာမှာ ဓါးစာခံတွေကို လက်နက်နဲ့ ဖလှယ်သလို ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် ယုံကြည်မှုတွေနဲ့ရော၊ အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီနဲ့ရော၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မူလ နည်းဗျူဟာနဲ့ရော လုံးဝ ဆန့်ကျင်နေပါတယ်။ သည်လို ဘာကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြောင်းပြချက်တွေ ရှိနေပေမယ့် သည်ကိစ္စဟာ ခွင့်လွှတ်နိုင်စရာ မရှိပါဘူး။ မှားယွင်းတဲ့ကိစ္စတစ်ခုပါပဲ”

သည်မိန့်ခွန်းပြောပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်သူမှ ယောင်လို့တောင် မဟတော့ပါဘူး။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ ကိစ္စကြီးသုံးခု ရှိပါတယ်။ ပထမတစ်ခုက မိခင်လုံခြုံရေးချော့ဖ်ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ပြောင်းလဲလာနေတဲ့ အရှေ့နဲ့ အနောက် အုပ်စုတို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေး အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ အမေရိကား အလယ်ပိုင်းက အရှုပ်အထွေးပါပဲ။ သည်ကိစ္စဟာ အီရန်-ကွန်ထရာ အရေးက ဖော်ထုတ်ချက်တွေကြောင့် ပိုရှုပ်ထွေးခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ဆုံးတစ်ခုကတော့ အရှေ့ အလယ်ပိုင်းကိစ္စပါပဲ။ အီရန်နဲ့ အီရတ်နိုင်ငံတို့ကြား စစ်မက် ဖြစ်ပွားနေဆဲမို့ ပါရှန် ပင်လယ်ကွေ့ကိုဖြတ်ပြီး ရေနံတွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သယ်ဆောင်မှုကို အန္တရာယ် ပြုနေပါတယ်။ အီရန်ကို လက်နက်တွေ ကျွန်တော်တို့ ပေးခဲ့သည့်တိုင်အောင် လီဘာနွန် နိုင်ငံမှာ အမေရိကန်ခါးစာခံများကို ဖမ်းထားဆဲဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီမှာ အစိုးရဌာနအသီးသီး ပါဝင်တာကြောင့် ညှိနှိုင်း ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပီအာဂျီလို၊ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ ပေါ်လစီ ဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ရောက်ပြီး ဆယ်ရက်အကြာ ဇန်နဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ပါရှန်ပင် လယ်ကွေ့ဟာ ပေါ်လစီ ဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ရဲ့ ပထမဦးစားပေး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနဲ့ အီရန်နိုင်ငံတို့အကြား ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းတစ်ခုထဲ ဖွင့်ထား တယ်ဆိုတာကို အစိုးရဌာနအားလုံးကို အကြောင်းကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာလည်း နိုင်ငံခြား ရေးဌာနဖြစ်ပါတယ်။ တခြားဘယ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၊ ဘယ်ဌာန အဖွဲ့အစည်းမှ အမေ ရိကန်အစိုးရကိုယ်စား ပြောပေးလို့ မရပါဘူး။ လက်နက်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပိတ်ပင်တာ ဆီးမှုတွေ ရှိနေသမျှ အီရန်နိုင်ငံအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီက လေးခွတစ်ခုတောင် မရ ဘူးဆိုတာကိုလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့က ရေနံ တွေကို အတားအဆီး အပိတ်အဆို့့မရှိဘဲ ရရှိဖို့ဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် သွေးကြောထဲ လည်ပတ်နေတဲ့ သွေးတွေလို အရေးကြီးလှတာမို့ ကူဝိတ်ရေနံတင်သင်္ဘောတွေအပေါ် အီရတ်နဲ့ အီရန်တို့ရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ လက်ပိုက်ကြည့်နေမှာ မဟုတ် ပါဘူး။ အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ဖို့ ကူဝိတ်အစိုးရက သူ့သင်္ဘော တွေမှာ အမေရိကန်အလံ လွှင့်ထူခွင့် တောင်းတာကိုလည်း လိုက်လျောမယ်လို့ ကူဝိတ် အစိုးရကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖန်တီးဖို့ ကြိုးစားနေတာကတော့ လူတိုင်း နားလည်ပြီး သဘောတူနိုင်မယ့် ပေါ်လစီတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အရင်က သည်ပေါ်လစီမျိုး မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ သမ္မတအနေနဲ့ ဘာမှ တိတိကျကျ ပြတ်ပြတ်သားသား မရှိတာမို့ လူတချို့ဟာ တခြားလူတွေမသိဘဲနဲ့ သူ့ရဲ့ ဩဇာအာဏာကို တလွဲအသုံးချခဲ့ကြပါ တယ်။ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့က ပုံဖော်ပေးပြီး သမ္မတက သဘောတူကာ ကွန်ဂရက်က နား လည် ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ ပေါ်လစီတွေကို ဖရန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ အလိုရှိခဲ့ပါတယ်။

သာကပြရမယ်ဆိုရင် နောက်လ အနည်းငယ်အကြာမှာ ယူအက်စ်အက်စ် “စတုဒ်” စစ်သင်္ဘောဟာ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့ထဲမှာ အီရတ်တို့ရဲ့ ခုံးကျည်နဲ့ မတော်တဆ

တိုက်ခိုက်တာ ခံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့မှာ ပေါ်လစီ တိတိကျကျရှိပြီးသား မို့ ဘာကြောင့် သည်စစ်သဘော သည်နေရာမှာ ရောက်နေရတယ်ဆိုတာကို ကွန်ဂရက် ကို ရှင်းပြစရာ မလိုပါဘူး။ သည်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အမေရိကန်သဘောသား ၃၇ ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လိုဆုံးရှုံးခဲ့ရတာဟာ ရှင်းလင်းတိကျတဲ့ ဦးတည် ချက်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့နေရာမှာ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ရေနံလမ်းကြောင်းတွေ ဖွင့်ထားနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်မှုပါပဲ။ အရင်က အခုလို ရှင်းလင်း တိကျမှု မရှိတာကြောင့် အီရန်-ကွန်ထရာအရုပ်တော်ပုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အများတကာ နားလည်ပြီး အများရဲ့ သဘောတူညီမှုကို ရရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝါဒတစ်ခုကို ရရှိဖို့အတွက် ပေါ်လစီ ဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ဟာ အခရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ပြဿနာတစ်ခုကတော့ ကွန်ထရာသူပုန်တွေကို ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဆို တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကွန်ထရာတွေဟာ နစ်ကာရာဂွားနိုင်ငံမှာ မာ့တစ်လက်ဝဲဝါဒီ ဆန်ဒီနစ်ခံတာ အစိုးရကို အခုထက်တိုင် တိုက်ခိုက်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နေရာမှာ သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဆန်ဒီနစ်ခံတာ အစိုးရအနေနဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်လာအောင် ဖိအားပေးဖို့အတွက် ကွန်ထရာတွေဟာ အသုံးဝင်တယ်လို့ နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ရှုလ်ဇ်က မြင်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်လာရင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ကို ပြည်ပနိုင်ငံတွေဆီ မဖြန့်ချိဘဲ နိုင်ငံတွင်း ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးဖို့ ဆွဲဆောင် မှာဖြစ်ပါတယ်။

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့အမြင်မှာ ကွန်ထရာတွေဟာ အက်ဖ်ဂန်နစ္စ တန်နိုင်ငံမှာ ဆိုဗီယက်တွေကို တိုက်ခိုက်နေတဲ့ မူဂျာဟီဒင်တွေလိုပါပဲ။ နစ်ကာရာဂွား နိုင်ငံမှာ မာ့တစ်ဝါဒကို အပြုတ်တိုက်ပစ်ဖို့ ကြိုးပမ်းတဲ့နေရာမှာ ကွန်ထရာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ထောက်ခံမှုကို အပြည့်အဝရသင့်တဲ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲ ဝင်နေသူတွေဖြစ်တယ်လို့ မြင်ပါတယ်။

အမှန်ကို သိရှိဖို့ ကျွန်တော်ဟာ အောက်ခြေအဆင့်အထိ သွားတတ်ပါတယ်။ သည်ကိစ္စမှာတော့ ကျွန်တော် အားအကိုးရဆုံးပုဂ္ဂိုလ်က အယ်လန် ဖီးယားစ်ဆိုသူဖြစ်ပါ တယ်။ သူကတော့ စီအိုင်အေက ဗဟိုအမေရိကန်လုပ်ငန်းတပ်ဖွဲ့မှူးဖြစ်ပြီး ကွန်ထရာတွေ ကို လက်နက်တွေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေ၊ စားနပ်ရိက္ခာတွေ၊ ဆေးဝါးပစ္စည်းတွေပေးပို့ဖို့ တာဝန်ရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ထရာတွေအနေနဲ့ အစိုးရစစ်တပ်ကို အပြုတ်တိုက် နိုင်မလား၊ ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ကွန်ထရာတွေကို ထောက်ခံပြီး ပုန်ကန်ထကြွမလား လို့ ပေါ်လစီဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ သူ့ကို ကျွန်တော်မေးတဲ့အခါ သူက သိပ်မထင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်အတွက် အဖြေ ပါပဲ။ ဆန်ဒီနစ်ခံတာ အစိုးရအနေနဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေပြုလာဖို့ ကွန်ထရာတွေကို အသုံးချမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ နိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို ပြောင်းလဲလာအောင် မဖန်တီးပေး နိုင်ပါဘူး။

တခြားအရေးတွေထက် ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပိုအရေးကြီးတာကတော့ ဆိုဗီယက် တို့နဲ့ ဆက်ဆံရေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနဲ့ ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဟာ ကျွန်တော်တို့သိတဲ့ ဆိုဗီယက်တွေရဲ့ စွမ်းပကားနဲ့ ဦးတည်ချက်တွေကို ရောင်ပြန်ဟပ်နေပါတယ်။ ဆိုဗီယက်စစ်တပ်ရဲ့ အရွယ်ပမာဏနဲ့ အခြေအနေပေါ် အခြေခံပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်တပ်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာတစ်လွှား ပဋိပက္ခတွေမှာ ဘက်ရွေးချယ်မှုဟာ ဆိုဗီယက်နဲ့ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုအပေါ် အခြေခံပြီး ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆိုဗီယက် ခေါင်းဆောင် ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ စစ်အေးကာလ ပုံသေလုပ်နည်းစနစ်တွေကို ပြောင်းလဲပစ် ခဲ့ပါတယ်။ အင်ဂိုလာနိုင်ငံကနေ အက်ဖ်ဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံတွေမှာအထိ အကျိုးမရှိတဲ့ စွန့် စွန့်စားစား ဆောင်ရွက်မှုတွေကို ပြုလုပ်မယ့်အစား ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ ဆိုဗီယက်ပြည် ထောင်စုရဲ့ ပြည်တွင်းပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းလိုစိတ် ပိုပြင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ကျူးဘားနဲ့ နစ်ကာရာဂွာနိုင်ငံတွေက ကြီးမားတဲ့ ကုန်ကျစရိတ်တွေကို သူ မခံလိုပါဘူး။ ကွန်မြူနစ် အရှေ့အုပ်စုနဲ့ အရင်းရှင် အနောက်အုပ်စုတို့ကြား တင်းမာမှုတွေ လျော့နည်းသွားမှသာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ကြီးမားလှတဲ့ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာစရိတ်လည်း လျော့သွားပြီး နိုင်ငံရဲ့ အရင်းအမြစ်တွေကို အရပ်သားပြည်သူလူထုတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေအတွက် အသုံးပြုနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ် နွေရာသီနောက်ပိုင်းမှာ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားဒုံးကျည်တွေကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့အတွက် ဆွေးနွေးလိုတဲ့ အရိပ်အယောင်တွေကို ပြလာ ပါတယ်။ ခေတ်သစ်တစ်ခုမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်တွေ ပေးနေသူ အဖြစ် သမ္မတရေဂင်ဟာ ဂိုဘာချော့ဗ်ကို မြင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားဒုံးကျည်လက်နက်တွေ လျှော့ပေါ့ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သဘောတူညီချက်စာချုပ် အကောင်အထည်ပေါ်လာဖို့ အလားအလာတွေ ကောင်းနေပါတယ်။ ဒါဆိုရင် အဏုမြူ ခေတ် အရုဏ်ဦးကစပြီး ပထမဦးဆုံးအကြိမ် နျူကလီးယားလက်နက် အမျိုးအစားတစ်ခုကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီမှာ ကမ္ဘာ့အရေးတွေကို ကျွန်တော်တို့ ကိုင်တွယ် နေချိန်၊ တစ်နိုင်ငံလုံးဟာ အီရန်-ကွန်ထရာကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကွန်ဂရက်က ပူးတွဲ ကြားနာမှုများအပေါ် အာရုံစူးစိုက်နေကြပါတယ်။ သည်ကြားနာမှုတွေမှာ သြလီဗာ နော့တ်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ ပြုမူထွက်ဆိုချက်တွေကို တစ်နိုင်ငံလုံးဟာ ရုပ်မြင်သံကြားက တစ်ဆင့် မြင်တွေ့ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။ လူဆိုးအဖြစ် ကွန်ဂရက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီက သတ်မှတ်ထားခြင်းခံရတဲ့ နော့တ်ဟာ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်သူ အနည်းဆုံးတစ်ဝက်လောက် အတွက်တော့ မျိုးချစ် သူရဲကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ထွက်ဆိုပြုမူပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လို ထင်သူတွေအထဲ ကျွန်တော် မပါပါဘူး။ သူ့ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေဟာ ဘယ်လောက်ပဲကောင်းကောင်း နော့တ်ဟာ ပျိုင့်ဒက်စတာနဲ့ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့အတူ လက်နက်ရောင်းချလို ရတဲ့ငွေတွေကို အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေ ရွေးချယ်တင်မြှောက်

ထားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ တားမြစ်ထားတဲ့ ကိစ္စတွေကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ဖို့ သုံးခဲ့ကြပါတယ်။ သည်လိုလုပ်တဲ့နေရာမှာ သမ္မတနဲ့ ကွန်ဂရက်ကို မသိအောင် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ မှားယွင်းတဲ့ ကိစ္စပါပဲ။

ကွန်ဂရက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီဟာ သက်သေထွက်ဆိုဖို့ ကျွန်တော့်ကို မခေါ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့မှာတော့ တင်ကားပစ် ခုံးကျည်တွေကို စီအိုင်အေကို လွှဲပြောင်းပေးတဲ့ကိစ္စမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကော်မတီရဲ့ ရှေ့နေတွေကို သက်သေခံထွက်ချက် ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဌာနအနေနဲ့ သည်လက်နက်တွေကို အီရန်ကို တိုက်ရိုက်မပို့ဘဲ ဘာကြောင့် စီအိုင်အေကို လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ရသလဲဆိုတာကို သူတို့ သိပ်စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ တွေးခေါ်ပုံကို ကျွန်တော်ထပ်ပြီး ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ အီရန်လို နိုင်ငံမျိုးကို လက်နက်တွေ လွှဲပြောင်းပေးတာဟာ ကာကွယ်ရေးဌာနရဲ့ အလုပ်မဟုတ်ဘူးလို့ သူက မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါမျိုး လွှဲပြောင်းမှုတွေ လုပ်မယ်ဆိုရင် သည်လွှဲပြောင်းမှုမျိုးတွေကို လုပ်နိုင်ပြီး လွှဲပြောင်းမှုကို သဘောတူတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေကသာ လုပ်သင့်တယ်လို့ သူယူဆခဲ့ပါတယ်။

သည်နောက်မှာ ဆီးနိတ်ရှေ့နေချုပ်က “ဝန်ကြီးအနေနဲ့ ခိုင်ယာရီမှတ်စုများ ထားခဲ့သလား” လို့ ဘာမှ သိပ်အရေးမကြီးတဲ့ဟန်နဲ့ မေးခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်တော်သိရသလောက်ကတော့ မထားခဲ့ပါဘူး။ သူ့ရေးမှတ်ထားတာတွေကို ဘယ်လိုသုံးခဲ့တယ်၊ ဘာတွေလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်မသိပါဘူး” လို့ ဖြေခဲ့ပါတယ်။ ရေးမှတ်ထားတာတွေလို့ ပြောရတာကတော့ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ သူ့ရဲ့ စားပွဲအဆွဲထဲမှာ မှတ်စု စာအုပ်အဖြူလေးတွေ ထားရှိခဲ့တာကို အမှတ်ရလို့ပါပဲ။ သည်စာအုပ်လေးတွေထဲမှာ ရေးမှတ်ခဲ့တာတွေကို ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ မဖတ်ခဲ့ရလို့ ခိုင်ယာရီမှတ်တမ်းလို့ မသတ်မှတ်သင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ သည်မှတ်တမ်းစာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ရှေ့နေတွေ ဆက်ပြီးမေးမယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့ပေမယ့် မမေးကြတော့ဘဲ တခြား အကြောင်းတွေကိုပဲ ဆက်မေးကြပါတယ်။ သည် ရေးမှတ်ထားခဲ့တာတွေဟာ လျှို့ဝှက်တဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ သည်မှတ်စုစာအုပ်တွေကို နောက်ပိုင်းမှာ ကွန်ဂရက်စာကြည့်တိုက်မှာ ထားရှိခဲ့ပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ မဖျက်ဆီး၊ မသိမ်းဆည်းထားခဲ့ပါဘူး။

သည်လို သက်သေခံ ထွက်ချက်ပေးပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း သည်ကိစ္စမှာ ကျွန်တော် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြီးဆုံးသွားပြီလို့ မျှော်လင့်ခဲ့မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် သည်လို ထွက်ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့နောက် လေးနှစ်အကြာ ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှာ သီးခြား လွတ်လပ်စွာ လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ဥပဒေအကျိုးတော်ဆောင်ဖြစ်တဲ့ လောရင် ခေါ့လ်ရဲ့ အမှုထမ်းတွေဟာ ကွန်ဂရက်စာကြည့်တိုက်က မှတ်စုစာအုပ်တွေကို ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သမ္မတရဲ့ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက် မရခင် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်အချိန်မှာ ဟော့ခ်ခုံးကျည် အစိတ်အပိုင်းတွေကို အီရန်နိုင်ငံဆီ သင်္ဘောနဲ့ ပေးပို့ခဲ့တဲ့ကိစ္စကို

မသိကြောင်း ဝိုင်းဘာဂါ ပြောဆိုခဲ့တာဟာ မမှန်ကန်ကြောင်း ဆန်းစစ်သမှုတွေ ပြုလုပ်ပြီး တဲ့နောက်မှာ သူတို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့ကြပါတယ်။ သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ မှားတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မှတ်စုစာအုပ်တွေထဲမှာ ရေးသားထားတာ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို သေသေချာချာ မေးခဲ့ပါတယ်။ သည်မှတ်စုစာအုပ် တွေကို ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော် ဖတ်ရှုခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ရှေ့နေ ဘော့တ် ဘက်နက်က ကျွန်တော့်ကို သက်သေခံ ထွက်ဆို ချက် ပေးခိုင်းပါတယ်။ သည်အထဲမှာ မှတ်စုစာအုပ်တွေကို အမှတ်မထင် “ဒိုင်ယာရီ” လို့ ကျွန်တော် တစ်ကြိမ် ရည်ညွှန်းခဲ့မိပါတယ်။

သည်မှာ ပြဿနာ တက်တော့တာပါပဲ။ သီးခြားလွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်နေတဲ့ ဥပဒေအကျိုးတော်ဆောင်က ကျွန်တော့်ကို အငိုက်မိပြီလို့ ထွက်လိုက်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးနှစ်က ဝိုင်းဘာဂါမှာ ဒိုင်ယာရီစာအုပ် မရှိကြောင်း ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီး သူ့မှတ်စု တွေကို “ရေးမှတ်ထားတာတွေ” လို့ ရည်ညွှန်းပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ရေးမှတ်ထားတာ တွေကို မြင်တွေ့ပြီးနောက် တရားလိုရှေ့နေဘက်က လူတွေက မေးမြန်းတဲ့အခါမှာတော့ ဒိုင်ယာရီလို့ ရည်ညွှန်းခဲ့မိတာကြောင့် ဝေါ့လ်ဟာ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးပိတ်အစီရင်ခံစာမှာ ကျွန်တော့်ကို ထည့်သွင်းခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့မှာ အစီရင်ခံစာထွက်လာတော့ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွင်း အီရန်ကို လက်နက်တင်ပို့မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်အချက်အလက် တွေကို ကျွန်တော်သိနေတယ်လို့ ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ လုံးဝမှားပါတယ်။ ခုံးကျည်လက်နက်တွေကို တင်ပို့ဖို့ အဆိုပြုချက်ကို ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်နက်တွေ တကယ်တင်ပို့ခဲ့တာကိုတော့ သမ္မတရေဂင်အနေနဲ့ တရားဝင် ခွင့်ပြု ချက်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့မှ သိခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ “ပါဝဲလ်ရဲ့ ရှေးဦး ပိုင်း ထွက်ဆိုချက်တွေဟာ ပွင့်လင်းပြီး ရှေ့နောက် ညီညွတ်မှုရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့ထွက်ဆိုချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးကတော့ မေးခွန်းထုတ်စရာတွေရှိပြီး သည်လို ထွက် ဆိုခဲ့တာတွေဟာ ဝိုင်းဘာဂါကို ကာကွယ်ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါဝဲလ် အနေနဲ့ တမင်တကာ မမှန်မကန် ထွက်ဆိုခဲ့တယ်ဆိုတာကိုပြသတဲ့ တိုက်ရိုက်သက်သေ အထောက်အထားတွေ မရှိတဲ့အတွက် ဆက်လက်ပြီး မစုံစမ်းတော့ပါ” လို့ ဖော်ပြခဲ့ပါ တယ်။ သည်လိုရေးသားဖော်ပြခဲ့မှုကို ကျွန်တော် သိပ်ဒေါသထွက်မိပါတယ်။ ကျွန်တော် တကယ်ပဲ မမှန်မကန် ထွက်ဆိုခဲ့သလားဆိုတာကို သေသေချာချာ မစုံစမ်းဘဲ မမှန် မကန် ထွက်ဆိုခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဝေါ့လ်ဟာ စောင်းပါးရိပ်ခြည် ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ သည်လို ဖော်ပြခဲ့ရတာဟာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားလူတွေလည်း အလားတူ မတရား အဖော်ပြခဲ့ခဲ့ရပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အီရန်-ကွန်ထရက်ကိစ္စမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုဟာ သည်အစီရင်ခံစာနဲ့ပဲ ပြီးဆုံးသွားခဲ့လို့ တော်ပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝေါ့လ်ဟာ ဝိုင်းဘာဂါ

ကို မညာပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိုင်းဘာဂါဟာ စွဲချက်အတင်ခံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတ
ဘွတ်ရှ်ဟာ ရာထူးက နှုတ်ထွက်မသွားခင် သူ့ကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။
သည်လို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးဖို့ တခြားလူတွေနဲ့အတူ သမ္မတကို ကျွန်တော် လှုံ့ဆော်
ခဲ့ပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါဟာ မာန်မာနရှိသူ၊ ဂုဏ်သိက္ခာရှိသူ တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို
စွဲချက်တင်တဲ့ကိစ္စဟာ တကယ်ကို အမည်းကွက်ထင်ကျန်ရစ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါဟာ
ခါးစာခံတွေကို လက်နက်နဲ့လဲလှယ်တဲ့ကိစ္စမှာ အစကနဦးကတည်းက “အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး”
လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည့်နောက်မှာလည်း အတိုက်အခံပြုခဲ့ပြီး သမ္မတရေဂင်က မီးစိမ်း
ပြဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တော့မှပဲ လက်မှိုင်ချလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည့်အတွက် သူ့
ကို ချီးမွမ်းရမယ့်အစား အချိန်တွေကို လိုသလောက်ယူ၊ ငွေတွေ လိုသလောက်သုံးပြီး ဘာ
အထိန်းအကွပ်မှ မရှိဘဲ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွေ လုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ သီးခြားလွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်
တဲ့ ဥပဒေအကျိုးတော်ဆောင်တစ်ဦးရဲ့ ကတ်တီးကတ်ဖဲ့ ပြောဆိုခြင်းကို ခံခဲ့ရပါတယ်။
ဝိုင်းဘာဂါကို စွဲချက်တင်ခဲ့တာဟာ ဘယ်လိုမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ လုပ်ရပ်ပါပဲ။

ပေါ်လစီဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွေကို ဖရန်နဟာ ကျွန်တော့်ကို
လုံးဝ လွှဲထားခဲ့ပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့၊
အချိန်အလဟဿဖြုန်းတဲ့ အစည်းအဝေးတွေရဲ့ ဒုက္ခကို ခံခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာ စည်းဝေး
ပွဲတွေပြုလုပ်တာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စည်းမျဉ်းတချို့ကို ကျွန်တော်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမ
ဆုံးကတော့ စည်းဝေးပွဲမှာ ဘယ်ကိစ္စကို တင်ပြဆွေးနွေးမယ်ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်လို့ ကြို
ပြီး အကြံပြုကြရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံးပိတ် အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ကတော့
ကျွန်တော့်လက်ထဲမှာ ရှိပါမယ်။ သည်အစီအစဉ်ကိုလည်း အစည်းအဝေးပွဲမတိုင်ခင် ဝေငှ
ခဲ့ရပါမယ်။ စည်းဝေးပွဲ ပြုဆိုတာနဲ့ ဆွေးနွေးမယ့် အစီအစဉ်ကို ဘယ်သူမှ ပြောင်းလို့
မရတော့ပါဘူး။ စည်းဝေးပွဲဟာ တစ်နာရီပဲ ကြာမယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိထားကြပါတယ်။
အဖွင့်ငါးမိနစ်နဲ့ အပိတ်ဆယ်မိနစ်ဟာ ကျွန်တော့်အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမငါးမိနစ်
အတွင်းမှ အစည်းအဝေးပွဲရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြန်တင်ပြပြီး မပိတ်ခင် ဘာဆုံးဖြတ်ရမယ်
ဆိုတာကို ပြောပါတယ်။ နောက် မိနစ် ၂၀ အတွင်းမှာ တက်ရောက်သူတွေအနေနဲ့
အနှောင့်အယှက်မရှိ၊ အဟန့်အတားမရှိ သူတို့ရဲ့သဘောထားတွေကို တင်ပြနိုင်ပါတယ်။
သည်နောက်မှာတော့ တင်ပြတာတွေအားလုံးကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် တိုက်ခိုက် ဝေဖန်
ပြောဆိုနိုင်ကြပါတယ်။ နောက်ဆုံးဆယ်မိနစ်မှာတော့ အစည်းအဝေးပွဲကို ကျွန်တော်
ထိန်းချုပ်ပါတယ်။ ပထမငါးမိနစ်မှာ အားလုံးတင်ပြသမျှတွေကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး နောက်ဆုံး
လေးငါးမိနစ်မှာတော့ အများသဘောတူတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို
မကျေနပ်တဲ့သူတွေကတော့ သူတို့ရဲ့ အထက်အရာရှိတွေကို ပြောပြနိုင်ပါတယ်။ သည်
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက ဖရန်.ကို တင်ပြကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတရောင်ရဲ့ နိုင်ငံခြားဝါဒကို လမ်းညွှန်မှုပေးတဲ့နေရာမှာ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုကြီးတစ်ခုကတော့ သမ္မတအနေနဲ့ ဦးနှောက်နဲ့တင်မဟုတ်ဘဲ နှလုံးသားနဲ့ပါ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ အကြံဉာဏ် ပေးရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်မှာတော့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းက အကြမ်းဖက်သမားတွေဟာ အမေရိကန် ခါးစာခံ ၉ ဦးကို ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ သမ္မတရောင်အနေနဲ့ သည်ခါးစာခံတွေ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုကို စီစဉ်ဖို့ အဆင်သင့်ပါပဲ။ ခါးစာခံတွေအပေါ် ကရုဏာသက်မိသလို တစ်ဖက်မှာလည်း ခါးစာခံကိစ္စကြောင့် သမ္မတ ဂျင်မီကာတာ အထိနာခဲ့တာကိုလည်း သိရှိနားလည်ထားပါတယ်။ သည်ခါးစာခံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူသိရှင်ကြား ပြောကြားတာတွေကို သိပ်မလုပ်ဖို့ သမ္မတရောင်ကို ဖရန်နိုကျွန်တော် နားချခဲ့ကြပါတယ်။ ခါးစာခံတွေ ဖမ်းဆီးတာကို လူတွေ အာရုံစိုက်ပြီး လူသိရှင်ကြား သိပ်ဖြစ်လာတာကို အကြမ်းဖက်သမားတွေ အကြိုက်တွေ့ကြပါတယ်။ သည်လုပ်ရပ်ကို လူတွေ ပိုစိတ်ဝင်စားလေလေ၊ လူတွေကို ပြန်ပေးဆွဲဖို့ ပိုကောင်းလာလေလေပါပဲ။ ဝေါရှင်တင် မြို့တော်က လမ်းတွေပေါ်မှာလည်း သီတင်းပတ်တိုင်း မြို့ပြအကြမ်းဖက်မှု တွေကြောင့် အမေရိကန်တွေ အများအပြား အသက်ဆုံးရှုံးနေရတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ထောက်ပြပါတယ်။ တက်တက်ကြွကြွရှိတဲ့ လက်တစ်ဆုပ်စာလောက်ရှိတဲ့ လူတွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝါဒကို ကြိုးကိုင်နေတာကို ကျွန်တော်တို့ လက်ပိုက် မကြည့် နေနိုင်ပါဘူး။

နိုဝင်ဘာလ စောစောပိုင်းမှာ ဝိုင်းဘာဂါဟာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ်က နှုတ်ထွက်တော့မယ့်အကြောင်း သမ္မတကို အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဇနီးသည်ရဲ့ အရိုးပွ ရောဂါဟာ ပိုပြီး အခြေအနေ ဆိုးလာပါတယ်။ ဝိုင်းဘာဂါကိုယ်တိုင်ကလည်း ကာကွယ် ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ကာကွယ်ရေး ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူတိုးမြှင့်တောင်းတာကို ကွန်ဂရက်က ပယ်ချ တာ နှစ်နှစ်ရှိပါပြီ။ သည်ကိစ္စမှာ အိမ်ဖြူတော်ကလည်း သူ့ကို မထောက်ခံပါဘူး။ သမ္မတက သူ့အပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာအရ သစ္စာရှိသေးပေမယ့် သမ္မတကတော်နဲ့ ဝိုင်းဘာဂါ တို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ ပိုပြီး အဆင်မပြေ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ အသေးအဖွဲ့မဟုတ် ပါဘူး။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို အစဉ်မပြတ် ဆန့်ကျင်လာခဲ့တဲ့ ဝိုင်းဘာဂါကို လက် တွေ့ဆန်တဲ့ သမ္မတကတော်က သဘောမကျပါဘူး။ ကာလကြာရှည်ခဲ့တဲ့ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ဂျလ်ဇ်တို့ရဲ့ အမြင်မတူမှုတွေမှာလည်း သူမဟာ ဂျလ်ဇ် ဘက်ကရပ်ပြီး ဂျလ်ဇ်ဘက်ပဲ ပါခဲ့လို့ ဝိုင်းဘာဂါအနေနဲ့ အခံရခက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အနေနဲ့ နှုတ်ထွက်ဖို့ အချိန်တန်ပြီဆိုတာကို နားလည်ခဲ့ပါတယ်။

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးသစ်ကို ရှာရတာ အချိန်သိပ်မကြာလိုက်ပါဘူး။ ဖရန် ကာလူးချီကိုပဲ ပေးခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ ဌာနတိုင်းမှာ စွမ်းပကား တွေ ပြခဲ့တာကြောင့် သူဟာ အသင့်တော်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်

ရည်ရှိတဲ့ လက်ထောက်နဲ့ တိုးတိုးဖော် တိုင်ပင်ဖက်ဖြစ်သူ ဝီးလ်တပ်ဖ်ကတော့ ဖရန်.ရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ် ဆက်နေသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဖရန်. ပင်တဂွန်ကို သွားတော့မယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော် စစ်တပ်ကို ပြန်သွားဖို့ အခွင့်အလမ်းကို မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အိမ်ဖြူတော်ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ အကြီးအကဲ ဖြစ်သူ ဟောင်းဝပ်တဲ ဘေကာက တစ်မနက်မှာ ကျွန်တော့်ကို သူ့ရုံးခန်းထဲခေါ်ပြီး “သမ္မတရဲ့ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေး ရာထူးကိုပေးရင် ယူမလား” လို့ မေးပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်က ကျွန်တော့်ကို လိုချင်တယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

သမ္မတတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော် ဘယ်ငြင်းလို့ရပါမလဲ။ ပြီးတော့ စစ်တပ်ထဲ မှာလည်း ကျွန်တော်သွားစရာ နေရာမရှိသလောက်ပါဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် “ပေးရင် လုပ်တာပေါ့” လို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။

အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့မှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေး စီမံမှုအဖွဲ့ဟာ အိမ်ဖြူ တော်ရဲ့ အခြေအနေအခန်းလို့ခေါ်တဲ့ အခန်းထဲမှာ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ သည်အဖွဲ့ဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မတီရဲ့ ထိပ်သီးအဖွဲ့ဝင်တွေပါတဲ့ အဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဖရန်.ရဲ့ သမ္မတရေဂင်တို့ ဝင်လာပြီး ထိုင်လိုက်ကြပါတယ်။ ဖရန်.က ကျွန်တော့်ကို စာရွက် တစ်ရွက် ကမ်းပေးလိုက်ပါတယ်။ “ခင်ဗျားကို ရာထူးပေးလိုက်ပြီ။ သမ္မတက ခင်ဗျားကို သဘောကျတယ်” လို့ ရေးထားပါတယ်။ သမ္မတကိုယ်တိုင်ကတော့ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို မပြောပါဘူး။ သူ့ရဲ့မျှော်လင့်ချက်တွေကိုလည်း မထုတ်ဖော်ခဲ့ပါဘူး။ ညွှန်ကြားချက်တွေလည်း မပေးပါဘူး။ ရာထူးကို သူ့ကိုယ်တိုင် မကမ်းလှမ်းခဲ့သလို ကျွန်တော် ရတော့လည်း ဝမ်းသာကြောင်း တစ်ခွန်းမပြောပါဘူး။ အိမ်ဖြူတော်မှာ ဆယ်လနေခဲ့ ပြီးတာကြောင့် သူ့ရဲ့ ပြုမူပုံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် မအံ့သြတော့ပါဘူး။ ဒါဟာ ရေဂင်ရဲ့ ဟန်ပါပဲ။ ကျွန်တော့်အပေါ် သူ ယုံကြည်မှုရှိတာကိုပဲ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

၁၉၈၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့မှာ အိမ်ဖြူတော်က နှင်းဆီညှပ်ထဲ ကျွန်တော်တို့ သွားခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံကိုပြန်ပြီး ခိုင်မာသန်စွမ်းအောင် ပြုလုပ်ပေးခဲ့တဲ့ အတွက် ဝိုင်းဘာဂါကို သမ္မတဟာ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဝိုင်း ဘာဂါရဲ့ ရာထူးကို လက်ခံတဲ့ ဖရန်.ရဲ့ အထူးကောင်းမွန်တဲ့ အရည်အချင်းဂုဏ်ပုဒ် တွေကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကိုလင်း အယ်လ် ပါဝဲလ်ဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးအဖြစ် ဖရန်.ရဲ့ နေရာကို ယူမယ့်အကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ အယ်လ်မာနဲ့ သားသမီးတွေ ရှိနေပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်လအတွင်းမှာ ဝိုင်းဘာဂါရဲ့ လက်ထောက်အဖြစ် တာဝန်မျိုးစုံကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတာကြောင့် အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ ထိပ်ဆုံး ရာထူးတာဝန်ကို ကျွန်တော် ပိုင်ပိုင်ကြီး ယူနိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုအပြည့် ကျွန်တော့်မှာရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ သမ္မတရေဂင်ရဲ့ ၆ ယောက်မြောက် အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးအရာရှိ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ရာထူးမှာ မမြဲကြလွန်းလို့ လူတစ်ယောက်က သည်ရာထူးကို

ရောင်အစိုးရရဲ့ ဘာမြူဒါ တြိဂံလိုတောင် တင်စားခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်
ကတော့ ရောင်ရဲ့လက်ထက်မှာ သည်ရာထူးတာဝန်ကို နောက်ဆုံး ထမ်းဆောင်သူ
ဖြစ်ရမယ်လို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပါတယ်။ သည်ရာထူးကို ပထမဆုံးရရှိတဲ့ အာဖရိက
နွယ်ဖွား အမေရိကန် ဖြစ်တာကိုလည်း ကျွန်တော် ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

အခန်း(၁၃)

သမ္မတရဲ့ အမျိုးသား လုံခြုံရေး အကြံပေး

၁၉၈၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့မှာ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်အမတ် ဆမ်နမ်းရဲ့ အတွင်းရေးမှူးဆီက ဖုန်းလာပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်မှာ ရုပ်မြင်သံကြားက C-Span ချန်ယ်လ်ကို သေချာပေါက်ကြည့်ဖို့ ပြောပါတယ်။ သည်ချန်ယ်လ်ကတော့ ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်မှာ ဖြစ်ပျက်သမျှတွေကို ထုတ်လွှင့်ပြသတဲ့ ကေဘဲလ်ရုပ်မြင်သံကြား ချန်ယ်လ်ပါပဲ။ ဘာကြောင့်များလဲဆိုတာ သိချင်စိတ် ပြင်းပြခဲ့သလို စိုးရိမ်ပူပန်စိတ် တွေလည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ နမ်းဟာ ဆီးနိတ်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ ကော်မတီရဲ့ ဩဇာတိက္ကမကြီးမားတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး အီရန်-ကွန်ထရာကိစ္စ ပြီးဆုံးသွားပြီး ကတည်းက သမ္မတရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးအဖြစ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတွေ တာဝန်ထမ်းဆောင်တာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ခဲ့ပါတယ်။ အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ အိမ်ဖြူတော် အနောက်ဘက်ခြမ်းက ဖရန်. ကာလူးချီရဲ့ ရုံးခန်းထဲကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီးပြီမို့ သည်ရုံးခန်းက ပြန်ထွက်ရမယ့် အကြောင်းတွေ C-Span မှာ မမြင်မကြားရပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းမိခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်မှာ ကျွန်တော်ရုံးခန်းထဲက ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို ဖွင့်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ နမ်း ပြောနေတာတွေကို ကြားလိုက်ရပါတယ်။ “စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတစ်ဦးအနေနဲ့ နောက်ထပ် ရာထူးတိုးဖို့အတွက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနဲ့ ပင် တဝှက်က ထိပ်သီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအပေါ် မူတည်တယ်ဆိုတာ သိပါတယ်။ သည်ရာထူး (အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး) ရရှိတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိမှန်သမျှဟာ သမ္မတ

အတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုနဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာ ရာထူးတိုးမြှင့်မှု နှစ်ခုကြားမှာ လွန်ဆွဲရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို ရာထူးမျိုးမှာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတစ်ဦးကို ခန့်အပ်တာဟာ စစ်တပ်ကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်ထားလိုမှုနဲ့ ပတ်သက်နေသလားဆိုတဲ့ မေးခွန်း ထုတ်စရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ သည်လို ဆန့်ကျင်ပြီး ပြောနေရာက နမ်းရဲ့ သဘောထားဟာ ရုတ်တရက် လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါတယ်။ “ဒါဆိုရင် အခုဘာကြောင့် ခြွင်းချက်ထားနေပါသလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ထုတ်ပြီး သူပဲ အဖြေကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်အခြေအနေဟာ ထူးခြားတယ်လို့ သူယုံကြည်ကြောင်း၊ ရေဂင်အစိုးရရဲ့ သက်တမ်းဟာ တစ်နှစ်ပဲ ကျန်တော့ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အခုအဆိုပြုလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထောက်ခံကြောင်း ပြောပြီး ကျွန်တော့်ကို အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးရာထူးအတွက် အကြံပြုထားတာကို သဘောတူဖို့ နမ်းက အဆိုတင်သွင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည်ရာထူးအတွက် ဆီးနိတ် လွှတ်တော်က ကျွန်တော့်ကို အတည်ပြုလိုက်ပါတယ်။ သိပ်မကြာပါဘူး။ နမ်းက ကျွန်တော့်ဆီ ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ပြောသွားတာတွေကို သဘောမကျဘူးလားလို့ ရယ်ရယ်မောမောနဲ့ မေးပါတယ်။ သဘောမကျဘဲ ဘယ်နေပါမလဲ၊ ကျသမု သိပ်ကျပေါ့။ အခုလို ခြွင်းချက်ထားပြီး အမျိုးသား လုံခြုံရေး အကြံပေးအဖြစ် ကျွန်တော့်ကို ရွေးချယ်ခဲ့တာဟာ ကျွန်တော် အတွက် ဂုဏ်ယူစရာဖြစ်သလို ဆီးနိတ် လွှတ်တော်ကလည်း ကြယ်သုံးပွင့် မိုလ်ချုပ်ကြီး ရာထူးကို ကျွန်တော့်ကိုပဲ ဆက်ပြီး ခံယူထားခွင့် ပြုခဲ့ပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလမှာ ရုရှားသမ္မတ မီးခေးလ် ဂိုဘာချော့ခ်ဟာ သမ္မတရေဂင်နဲ့ တတိယအကြိမ် ဆွေးနွေးဖို့ ဝေါရှင်တန်ကို ပထမဆုံးလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တာလတ်ပစ် နျူးကလီးယား ခုံးကျည်တွေကို ပယ်ဖျက်ပစ်ဖို့ စာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုဝင်ဘာလမှာတော့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျလ်ဇ်နဲ့အတူ ဂျနီဗာမြို့ကို သွားခဲ့ပါတယ်။ တာလတ်ပစ် နျူးကလီးယား ခုံးကျည်စာချုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး လုပ်စရာရှိတာတွေ လုပ်ဖို့နဲ့ ဒီဇင်ဘာလမှာ ပြုလုပ်မယ့် ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ဖို့ပါပဲ။ အမေရိကန် သံရုံးမှာ ပြုလုပ်တဲ့ ဆိုဗီယက်တို့နဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေမှာ ဂျလ်ဇ်နဲ့ ဦးဆောင်ပြီး အများဆုံး ပြောဆိုသွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ထိုင်နားထောင်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲမှာပါဝင်တဲ့ ဆိုဗီယက်တို့ဘက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လေ့လာနေမိပါတယ်။ ဆိုဗီယက်အဖွဲ့ကို ဦးဆောင်သူကတော့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အက်ဒဝပ် ရှဲဗာနာဇီးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်အင်စားဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မိုလ်ချုပ်ကြီး ဘာဂေ အာခရို မီယက်ဗ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမလက်ထောက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနဲ့ ဆိုဗီယက်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များရဲ့ အကြီးအကဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီညက အမေရိကန်သံအမတ်ကြီးရဲ့ အိမ်မှာပြုလုပ်တဲ့ ညစာစားပွဲမှာ မိုလ်ချုပ်ကြီး အာခရိုမီယက်ဗ်ကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဘာတွေ လုပ်ခဲ့သလဲလို့ မေးမိပါတယ်။ လီနင်ဂရက်မြို့ကို ဂျာမန်တွေ ဝိုင်းရံထားစဉ်အချိန်က သူ့ရဲ့တပ်ဖွဲ့ဟာ သည်မြို့က ၃၅ မိုင်အကွာမှာ တပ်စွဲထားကြောင်း၊ လီနင်ဂရက်မြို့ဟာ

ရက်ပေါင်း ၈၉၀ ကြာ အဝိုင်းခံခဲ့ရပြီး အမြောက်ကြီးတွေနဲ့ ပစ်ခတ်ခံခဲ့ရတဲ့ဒဏ်၊ အစာငတ်မွတ်မှုဒဏ်တွေကြောင့် အရပ်သား ၈၃၀,၀၀၀ သေဆုံးခဲ့ရကြောင်း ပြောပြပါတယ်။

“၁၈ လလုံးလုံး ဘယ်အဆောက်အအုံထဲမှာမှ ကျွန်တော် ခြေမချခဲ့ရဘူး။ အပူချိန်ဟာ သုညအောက် ၅၀ ဒီဂရီ ရောက်နေခဲ့တာတောင် အပြင်မှာပဲ နေခဲ့ရတယ်။ သည်လိုနေခဲ့ရတာ ဆောင်းနှစ်ဆောင်း ကြာတယ်။ သည်အတောအတွင်း နွေးနွေးထွေးထွေး ရှိခဲ့တဲ့နေ့ဆိုလို့ တစ်နေ့မှ မရှိခဲ့ဘူး။ အမြဲတမ်း တိုက်ခိုက်နေခဲ့ရတယ်။ အမြဲတမ်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုဒဏ်ကို ခံခဲ့ရတယ်”။ သူ သည်လိုပြောနေစဉ်မှာ အခန်းတစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ်နေပါတယ်။ “အသက်ဆုံးရှုံးမှုတွေကလည်း မနည်းပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော့် အသက်က ၁၇ နှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ကျွန်တော့်အရွယ် ယောက်ျားလေး ၁၀ ယောက်မှာ ၈ ယောက်လောက်က စစ်အတွင်းမှာ သေဆုံးခဲ့ကြရတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အထက်တန်းကျောင်း အတူတူတက်ခဲ့တဲ့ ယောက်ျားလေး ၃၂ ယောက်အနက် ကျွန်တော်နဲ့ နောက်တစ်ယောက်ပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်”

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပြောပြခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ခံစားမှုနှစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ သူ့ရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိကို လေးစားစိတ်ပါပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့ ရုရှားနိုင်ငံအတွက်တင် မဟုတ်ဘဲ မှားယွင်းတဲ့ မာတ်စ်ဝါဒကို ထိန်းသိမ်းဖို့ အသက်တွေ အများကြီး စတေးခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့ အသိကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အနေနဲ့ ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ခံစားနေရမယ်ဆိုတာကို ကိုယ်ချင်းစာနာမိတဲ့ စိတ်ပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် အပြောင်းအလဲတွေ လိုအပ်တယ်ဆိုတာကို သူ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို သူ ထောက်ခံနေတာဖြစ်ပါတယ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို လိုလားပေးမယ့် သူရော၊ ဂိုဘာချော့ဗ်ရော ဝါဒရေးရာအရ ယုံကြည်မှု အဟောင်းတွေကိုရော မစွန့်လွှတ်ခဲ့ကြပါဘူး။

ဂျန်ဇာကို မသွားခင် ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက်ကြီးတစ်ခုကို ချခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်သွားနေတုန်း တာဝန်ယူနိုင်မယ့် အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ လက်ထောက် တစ်ယောက်ကို ရှာဖွေဖို့ပါပဲ။ သည်လိုရှာတဲ့နေရာမှာ လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ ကာကွယ်ရေး ဌာနရဲ့ လက်အောက်ခံဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်တွေ လုံးလုံး ပပျောက်သွားရအောင် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြုလုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဂျန် ဒီ နီဂရိုးပွန်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ သူကတော့ နိုင်ငံခြားရေးဌာနက အရာရှိတစ်ဦးပါပဲ။ ကျွန်တော်နှစ်သက်တဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု စတိုင်လ်မျိုး သူ့မှာရှိပါတယ်။ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် မရှိဘဲ ခပ်ကြမ်းကြမ်း အုပ်ချုပ်နိုင်မှုဟာ ရှားပါးတဲ့ အရည်အချင်းမျိုးပါပဲ။ ဂျန်ဟာ နိုင်ငံခြားရေးဌာနက အရာရှိဖြစ်တာမို့ ကျွန်တော်ဟာ ကာကွယ်ရေးဌာနကိုပဲ အလေးပေးတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ကိုလည်း ပပျောက်စေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်တပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ အစွမ်းအစရှိသူတွေကို အစဉ်မပြတ် လေ့လာ ချင့်ချိန်နေပြီး ရာထူးတွေကို အရွှေ့အပြောင်း လုပ်နေပါတယ်။ အခုအချိန်မှာတော့ ပါဝဲလ်ရဲ့ “လူရွေးချယ်နည်း” ကို ကျွန်တော် တီထွင်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်လိုချင်တဲ့ အရည်အချင်းတွေကတော့ လိမ္မာပါးနပ်မှု၊ ချင့်ချိန်နိုင်စွမ်းရှိမှုနဲ့ အရေးအကြီးဆုံးက ကြိုတင်မျှော်မှန်းတတ်မှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သစ္စာရှိမှု၊ တည်ကြည်မှု၊ ထကြွ လုံ့လရှိမှု၊ စိတ်အားထက်သန်မှု၊ အတ္တမာနမကြီးမှုနဲ့ အလုပ်တွေကို ပြီးမြောက်အောင် လုပ်လိုတဲ့ ဆန္ဒရှိမှုတွေကိုလည်း ကျွန်တော် တန်ဖိုးထားပါတယ်။ ပညာရှင်တွေနဲ့ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေဟာလည်း သူတို့ရဲ့ပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုတွေအတွက် တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ အလိုအပ်ဆုံးက အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မရှင်ရဲ့ အလုပ်တွေကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် လည်ပတ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မယ့် လူတွေပါပဲ။

ဂျန်ဗာက ပြန်လာပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ဆန်တာ ဘာဘရာတောင်တွေပေါ်က သမ္မတရောင်ရဲ့ မွေးမြူရေးခြံကြီးဆီကို သွားခဲ့ပါတယ်။ ရေးဆွဲလို့ ပြီးသွားပြီဖြစ်တဲ့ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယား ခုံးကျည်လက်နက်ဆိုင်ရာ စာချုပ် နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတကို တင်ပြဖို့ပါပဲ။ သူ့ရဲ့ ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် မွေးမြူရေးခြံကို မြင်ရတော့ အံ့သြမိပါတယ်။ အပူပေးစနစ်တောင် မရှိပါဘူး။ သမ္မတနဲ့ စကားပြောနေချိန်မှာ သမ္မတ ကတော် နန်စီ ရောင်ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြင်ကွင်းအတွင်းမှာ အမြဲရှိနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပြောသမျှတွေကို တစ်ချက်မှ အလစ်မပေးပါဘူး။ နားစွင့်နေခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တွေနဲ့ ရရှိခဲ့တဲ့ သဘောတူညီချက်အကြောင်း အစီရင်ခံတဲ့နေရာမှာ သမ္မတဟာ အားရပါးရ ပြုံးခဲ့ပါတယ်။ သည်လို ပြုံးမယ်ဆိုလည်း ပြုံးစရာပါပဲ။ သူဟာ နျူကလီးယားလက်နက်တွေကို စတင်ဖျက်သိမ်းနိုင်တဲ့ ပထမဆုံး အမေရိကန်သမ္မတ မဟုတ်ပါလား။

သမ္မတရောင်ကို ဝေဖန်တဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ အတွေးအခေါ်ရှိသူတွေရဲ့ အမှားက တော့ သူ့ကို စစ်မက်လိုလားသူတစ်ယောက်လို မြင်ခဲ့တာပါပဲ။ ဒါဟာလည်း ရောင် အနေနဲ့ ရှေးရိုးစွဲဝါဒီ ဖြစ်တာကြောင့်ရယ်၊ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းကြီးတစ်ခုကို ထောက်ခံတာကြောင့်ရယ်တို့ကြောင့်ပါပဲ။ သည်လိုမြင်တာဟာ မှားပါတယ်။ ရော်နယ်လ် ရောင်ဟာ အမြော်အမြင်ရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ နျူကလီးယားလက်နက်တွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မယ့် အန္တရာယ်ကို တားဆီးနိုင်ဖို့ စိတ်ကူးယဉ်နေသူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တာလတ်ပစ် နျူကလီးယား ခုံးကျည်လက်နက်စာချုပ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ ရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ အက်စ်ဒီအိုင်ဟာလည်း ဒါကိုပဲ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ အက်စ်ဒီအိုင်ဟာ နျူကလီးယား လက်နက်တွေကို အလဟဿ ဖြစ်သွားစေမယ့် အကာအကွယ်ပေးတဲ့ “ထီး” ပဲဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတရောင်ဟာ အက်စ်ဒီအိုင်ကို အကာအကွယ် ခိုင်းအဖြစ် မြင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘယ် လက်မှာ ခိုင်းရှိရင် ညာလက်မှာ ခါးအကြီးကြီး မလိုတော့ပါဘူး။ သည်ခိုင်းရဲ့အကာအကွယ် နောက်မှာ လုံခြုံမှုရှိလေလေ၊ ခါးကိုလည်း အကြီးကြီးကို

မလိုလေလေပါပဲ။ အက်စ်ဒီအိုင်ဒိုင်အကာ အကွယ်ဟာ လူတွေကို ဖျက်ဆီးဖို့ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ကာကွယ်ဖို့ သက်သက်ဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတဟာ ကာကွယ်ရေးစနစ်ကို ဒိုင်းတစ်ခုအဖြစ် မြင်တာကို သဘာကျပါတယ်။ အမှန်တော့ သည်စနစ်ဟာ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ ခုံးကျည်လက်နက်ရန် အားလုံးကို မတားဆီးနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်လက်နက်တွေ အတော်အသင့်ကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်တာမို့ ဆိုဗီယက်တွေအနေနဲ့ မိမိတို့ အသာစီး ရပါမလားဆိုတာ ဇေဝေဇဝါ ဖြစ်လာစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အက်စ်ဒီအိုင်အကောင်အထည်ပေါ်လာရင် နျူကလီးယားလက်နက်တွေ ဆက်လက် ထုတ်လုပ်မှုဟာ အလဟဿဖြစ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတ ရေဂင် အနေနဲ့ အက်စ်ဒီအိုင် နည်းပညာကို ဆိုဗီယက်တွေနဲ့ ဖျှဝေဖို့ ကမ်းလှမ်းခဲ့ပေမယ့် ဆိုဗီယက်တို့က မယုံကြည်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က လူတော်တော်များများလည်း မယုံပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ သမ္မတအနေနဲ့ အမှန်တကယ် ပြောနေတယ်လို့ ယူဆခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တွေအနေနဲ့ မိမိတို့မှာ လုံခြုံမှုရှိတယ်လို့ ခံစားရတဲ့အခါမှာ သူတို့ရဲ့ နျူကလီးယားလက်နက် စုဆောင်းမှုအရှိန်ကိုလည်း လျှော့မယ်လို့ သမ္မတရေဂင်က တွေးဆခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ သူ့ရဲ့ အမြော်အမြင်ရှိမှုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ခုံးကျည်လက်နက်တွေကို ပြုလုပ်တာဟာ နည်းပညာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အကာအကွယ်ဒိုင်းတွေကို ပြုလုပ်ရတာထက် အများကြီးပိုပြီး စရိတ်သက်သာတယ်လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ယူဆခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကာအကွယ်တွေကို ကျော်လွှားထိုးဖောက်နိုင်အောင် ခုံးကျည်လက်နက်တွေကို ဆိုဗီယက်တွေအနေနဲ့ ဆက်ပြီး ပြုလုပ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငွေရေးကြေးရေးအရ နှစ်ဖက်ဟာ မမျှတ ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အက်စ်ဒီအိုင်ကိုပဲ လုပ်လုပ်၊ ခုံးကျည်လက်နက်တွေကိုပဲ လုပ်လုပ် ငွေကြေးရှိပါတယ်။ ရုရှားတွေရဲ့ ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေကတော့ ယိမ်းယိုင်နေပါတယ်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တုန်းက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာတုန်းက ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အက်စ်ဒီအိုင် အစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ရင် ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်တွေ အတော်များများကို ဖျက်သိမ်းပေးမယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး ဂိုဘာချော့ဗ်က တင်ပြလာပါတယ်။ ဒါဟာ သူ့အနေနဲ့ အက်စ်ဒီအိုင်ကို ဘာမှ မမှုသလို ပြောနေပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ ကြောက်ရွံ့နေတယ် ဆိုတာကို ပြသပါတယ်။ ဒီဇင်ဘာလမှာ ပြုလုပ်မယ့် ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာလည်း ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ အက်စ်ဒီအိုင်ကို ဆက်လက်ပြီး အတိုက်အခံ ပြုမှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ်။ ရေဂင်အနေနဲ့လည်း အလျှော့မပေးဘူးဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ်။

ဂိုဘာချော့ဗ်လာဖို့ ရက်ပိုင်းပဲလိုတော့တဲ့အချိန်၊ တစ်နေ့မှာ ဆိုဗီယက်သံအမတ်ကြီး ယူရီ ဒူဘီနိုင်းကို ကျွန်တော်ရုံးခန်းဆီ အမြန်ဆုံး လာခိုင်းခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြဿနာဟာ သူ့အတွက်လည်း ပြဿနာဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ ပြဿနာကို ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ အမြဲတမ်း ဖော်ဖော်ရွေရွေရှိနေတဲ့ ဒူဘီနိုင်းဟာ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖြစ်သွား

ပါတယ်။ သူ့နဖူးမှာ ချွေးတွေ ပြန်လာပါတယ်။ သမ္မတကတော် နန်စီ ရေဂင် ဒေါသထွက်နေတယ်လို့ သူ့ကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ ဇနီး ရိုင်ဇာ ဂိုဘာချော့ဗ်ကို လက်ဖက်ရည်သောက်ဖို့ ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နေ့လယ်စာစားဖို့ ပဲ ဖြစ်ဖြစ် အကြိမ်ကြိမ် ဖိတ်ပေမယ့် ဟိုက အင်းမလုပ် အဲအလုပ် ဘယ်လိုမှ မတုံ့ပြန်ခဲ့ပါဘူး။ နန်စီ ရေဂင်ရဲ့ စိတ်ဓါတ်ပြင်းထန်မှုကို သိတာကြောင့် သည်ကိစ္စမှာ ရိုင်ဇာ ဂိုဘာချော့ဗ်အနေနဲ့ မြန်မြန် ဆန်ဆန် တုံ့ပြန်မှု မရရင် ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲတောင် ပျက်ပြားသွားစရာရှိပါတယ်။

ဒူဘီနင် ခမြာလည်း တော်တော်ကြီး အခက်အခဲ တွေ့နေပုံရပါတယ်။ “ကိုလင်း သည်ကိစ္စ မလွယ်ဘူးနော်၊ မစ္စတာ ဂိုဘာချော့ဗ်က ---” သူ့စကားကို ဆုံးအောင်တောင် မပြောနိုင်ပါဘူး။ မညာမတာ ခိုင်းတတ်တဲ့၊ နားလည်မှုမရှိတဲ့ သမ္မတကတော်တွေ အကြောင်း ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သည်ကိစ္စ ပြေလည်မှုဖြစ်မှာမို့ “ဘာမှမဟုတ်တဲ့ ကိစ္စလေးနဲ့ ထိပ်သီးအစည်းအဝေး ပျက်ပြားမသွားစေချင်ဘူးဆိုရင် တစ်ခုခုတော့ လုပ်မှ ဖြစ်မယ်။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ထောက်လှမ်းရေးအတွက် အသုံးပြုတဲ့ အသစ်စက်စက် ဖက်စ်နဲ့ အဖြေတစ်ခုခု အမြန်ရအောင်လုပ်စမ်းပါ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ၂၄ နာရီအကြာမှာတော့ ဂိုဘာချော့ဗ်ဆီက လက်ဖက်ရည် အတူသောက်ဖို့ လက်ခံကြောင်း ကြေးနန်း ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ရုရှားတွေ လုပ်ပုံကိုင်ပုံ စံနှုန်းနဲ့ ဆိုရင် ဒါဟာ တကယ်ကိုမြန်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ပါပဲ။

ထက်မြက်တဲ့ သမ္မတကတော်တွေအကြောင်း ကျွန်တော် သိတန်သလောက် သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ထပ် သိစရာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်ဆိုတာကို သိခဲ့ရပါတယ်။ သမ္မတ နှစ်ယောက်ရဲ့ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ ထူးထူးကဲကဲ စတင်နိုင်ဖို့ အတွက် စာချုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးပွဲကို ပထမဆုံးနေ့မှာ ပြုလုပ်ဖို့ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်လူတွေက စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ မနက် ၁၁ နာရီကို ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်က သမ္မတရဲ့ လက်ထောက် အမှုထမ်းဦးစီး ကင်းဒူးဘားစတိုင်ဆီ သည်အစီအစဉ်ကို ပေးပို့လိုက်ပါတယ်။ သူက နေ့လယ် ၁ နာရီ ၄၂ မိနစ်မှ လက်မှတ်ရေးထိုးရမယ်လို့ ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ “မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါဆို တစ်နေ့လုံးအတွက် အစီအစဉ်တွေ ကစဉ်ကလျားဖြစ်သွားလိမ့်မယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပါတယ်။ “နေ့လယ် ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်” လို့ ကင်းက ထပ်ပြောပါတယ်။ “၁၁ နာရီခွဲ၊ နောက်အကျဆုံး မွန်းတည့် ၁၂ နာရီ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပါတယ်။ ဒူဘီနင်ကလည်း အလျော့မပေးပါဘူး။ “၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်” လို့ ပဲ ပြောပါတယ်။ သူဟာ သည်လို တစ်ခါမှ ခေါင်းမမာဖူးပါဘူး။ တစ်ဖက်သတ် မပြောဖူးပါဘူး။ ဒါကြောင့် “၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်ဟာ ဘာများထူးခြားလို့လဲ၊ ကင်” လို့ ကျွန်တော်မေးလိုက်ပါတယ်။ အဖြေကို တည့်တည့်မပေးသလို အချိန်ကိုလည်း လုံးဝ အရွှေ့မခံပါဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ ကျွန်တော်တို့ပဲ အရှုံးပေး လိုက်လျှော့ခဲ့ရပါတယ်။

နောက်သီတင်းပတ်တော်တော်ကြာမှ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခူဘီနှင့်က ကျွန်တော်ကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တစ်ခုကို သိတဲ့လူ လက်တစ်ဆုပ်စာထဲမှာ ကျွန်တော်လည်း တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည် ထောင်စု အစိုးရရဲ့ အရေးကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ အချိန်ကောင်း၊ ရက်ကောင်း၊ နေရာကောင်း ရွေးချယ်ဖို့ နန်စီရေဂင်ဟာ နက္ခတ်ဗေဒဆရာမ တစ်ယောက်ကို ဆရာတင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ အခုတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံး သိနေပါပြီ။ စာချုပ် လက်မှတ်ထိုးဖို့ကိစ္စမှာလည်း သူ့ရဲ့ ဗေဒဆရာမက ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်သာလျှင် မင်္ဂလာ အချိန်လို့ မြွက်ကြားခဲ့တာမို့ နည်းနည်းလေးမှ အလျှော့မပေးခဲ့တာဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ဆွေးနွေးမှုတွေ စတင်ဖို့ အချိန်ရောက်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်က အက်စ်ဒီအိုင်ကို ဖျက်သိမ်းလိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့နိုင်ငံအတွက် စီးပွားရေးအထောက်အပံ့လည်း အလိုရှိနေပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ဆိုဗီယက်တွေကို အက်ဖ်ဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံက ထွက်စေချင် ပြီး ဂျူးလူမျိုးတွေကိုလည်း ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက လွတ်လွတ်လပ်လပ် ထွက်ခွာခွင့် ပြုစေချင်ပါတယ်။ အဓိက ဆွေးနွေးမယ့် အဖွဲ့ဝင်တွေကို သမ္မတရဲ့ရုံးမှာ နေ့လယ် နှစ်နာရီခွဲ တွေ့ဆုံဖို့ ကျွန်တော် စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဌာနအနေနဲ့ အမေရိကန်နဲ့ ဆိုဗီယက် နှစ်ဘက်စလုံးက လူတွေအများကြီးကို ပါစေ ချင်တာကြောင့် နောက်ဆုံးအချိန်မှာ ကပ်ပြီး ပိုပြီးကျယ်တဲ့ ကက်ဘီနက်ခန်းမထဲမှာ ပြုလုပ်ဖို့ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ရှုလ်ဇ်က တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ ပြဿနာ တက်တော့မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိလိုက်ပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်ဟာ ရုတ်တရက် အစီအစဉ်ပြောင်းတာတွေကို မနှစ်သက် ပါဘူး။ ပုံပျက်ပန်းပျက်တွေ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမြော်အမြင်ကင်းမဲ့စွာနဲ့ပဲ ဂျော့ချ်ရှုလ်ဇ်ရဲ့အလိုကို ကျွန်တော် လိုက်ခဲ့မိ ပါတယ်။

လူတွေနဲ့ ပြည်ကျပ်နေတဲ့ ကက်ဘီနက်ခန်းမထဲမှာ လူတိုင်း နေရာယူပြီးတဲ့ နောက်မှာ သမ္မတ ရေဂင်ဟာ သူ့ရဲ့ ဧည့်သည်ဖြစ်တဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ်ကို အရင်ဆုံး မိန့်ခွန်း မြွက်ကြားခိုင်းပါတယ်။ သူပြောနေစဉ် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူပြောသမျှတွေနဲ့ ပတ်သက် ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေကို ရေးမှတ်နေပါတယ်။ တစ်နေရာမှာတော့ ဂိုဘာ ချော့ဗ်က “အာကင်ဆောပြည်နယ်က ပိုင်းဘလပ်စ်မှာ ခင်ဗျားတို့အနေနဲ့ ဓါတုလက်နက် အသစ်တွေကို ထုတ်လုပ်ဖို့ ပြင်ဆင်နေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်သိတယ်” လို့ ပြောပါ တယ်။ သည်လက်နက်တွေကို ၁၅ မီလီမီတာ အမြောက်ဆန်တွေထည့်ပြီး ပစ်ခတ်တတ် တောင် သူသိနေပါတယ်။ ဒါကိုကျွန်တော်တောင် မသိပါဘူး။ သူပြောသမျှတွေကို သမ္မတ ရေဂင်ဟာ ယဉ်ကျေးဖော်ရွေတဲ့မျက်နှာနဲ့ တစိုက်မတ်မတ် နားထောင်နေရာက ရုတ် တရက် ပြောစရာ ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ခုရှိတယ်လို့ ဝင်ပြောလိုက်ပါတယ်။ မော်စကိုမြို့ ရှိ အမေရိကန်သံရုံးကတစ်ဆင့်ရထားတဲ့ ရုရှားပြက်လုံးတွေ သူ့ဆီမှာ အများကြီးရှိတယ်

ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့သိပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ကလည်း သမ္မတရောင်ကို နေရာပေးလိုက်ပါတယ်။

သမ္မတရောင်ဟာ သူ့ပြက်လုံးကို စပြောပါတော့တယ်။ “အမေရိကန်ပါမောက္ခတစ်ဦးဟာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံကိုသွားဖို့ လေဆိပ်ကို တက္ကစီနဲ့ သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်တက္ကစီကားကို မောင်းတဲ့သူကတော့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ပါ။ သည်ကျောင်းသားကို ပါမောက္ခက “ကျောင်းပြီးရင် မင်းဘာလုပ်ချင်သလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ “မဆုံးဖြတ်ရသေးဘူး” လို့ တက္ကစီကားမောင်းတဲ့သူက ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“မော်စကို ရောက်တဲ့အခါမှာ သည်ပါမောက္ခဟာ ရုရှားတက္ကစီကားမောင်းသမားနဲ့ စကားလက်ဆုံ ကျခဲ့ပြန်ပါတယ်။ သည်လူကလည်း ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြန်ပါတယ်။ သူ့ကိုလည်း ပါမောက္ခက “ကျောင်းပြီးရင် ဘာလုပ်မလဲ” လို့ မေးလိုက်ပြန်ပါတယ်။ သည်တော့ ကားဆရာကျောင်းသားက “မသိဘူး၊ သူတို့ ကျွန်တော့်ကို မပြောသေးဘူး” လို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“အဲဒါဟာ ကျွန်တော်တို့နစ်နိုင်ငံရဲ့ အခြေခံ ကွာခြားချက်ပဲ” လို့ သမ္မတရောင်ဟာ ဂိုဘာချော့ဗ်ဘက်လှည့်ပြီး ကြည်ကြည်သာသာပဲ ပြောခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတရောင် သည်ဇာတ်လမ်းကို ပြောလိုပြီးသွားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ အမေရိကန်တွေအားလုံး မျက်နှာပူလွန်းလို့ ကိုယ်ပျောက်ဝိဇ္ဇာတွေ ဖြစ်သွားချင်ကြပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ မျက်နှာပေါ်မှာ ဘာခံစားမှုမှ မပြဘဲ ရှေ့ကိုပဲ စိုက်ကြည့်နေပါတယ်။ သမ္မတရောင် နဲ့ တွေ့ဆုံတာ ဒါနဲ့ပါဆိုရင် သုံးကြိမ်ရှိပြီမို့ သူ့အနေနဲ့ ရောင်ရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံ အထာတွေကို သိနေပါပြီ။ အခုလို အစောကားခံရတာထက် သူလိုချင်တာရဖို့က ပိုအရေးကြီးတယ်လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ တွေးတောလိုက်ပုံရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မကြားလိုက်သလိုနေပြီး သူ့မိန့်ခွန်းကို ဆက်ပြီး မြွက်ကြားခဲ့ပါတယ်။

သည်ဆွေးနွေးပွဲမှာ သမ္မတရောင်ရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေဟာ သူ့အနေနဲ့ ဘာမှ ပြင်ဆင်ထားမှု မရှိဘူးဆိုတာကို ဖော်ပြနေပါတယ်။ သံတမန်ရေးရာနဲ့ဆိုင်တဲ့ မေးခွန်းတွေ အမေးခံရတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ရှလ်ဇ်ဘက်လှည့်ပြီး “ကိုင်းဂျော့ချ်၊ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာပြောစရာရှိသလဲ” လို့ ပြောခဲ့သလို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းတွေကိုတော့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဖရန်န ကာလူးချီဆီ ဘော်လီဘောပုတ်လေ့ရှိပါတယ်။

ဆွေးနွေးပွဲပြီးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ဘက်က သမ္မတရဲ့ ဘဲဥပုံရုံးခန်းထဲမှာ စုခဲ့ကြပါတယ်။ ပြောစရာရှိတာကို ဂျော့ချ်ရှလ်ဇ်ဟာ သမ္မတရောင်ကို သတ္တိရှိရှိနဲ့ ပြောပါတော့တယ်။ “သမ္မတကြီး၊ စောစောက ကိစ္စဟာ တကယ်ကို မျက်နှာမျက်စရာပဲ။ ဟိုလူက ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။ ပြင်ဆင်လည်းထားတယ်။ သမ္မတကြီးအနေနဲ့ ပြက်လုံးတွေထိုင်ပြီး ထုတ်နေလို့ မရဘူး”

ဆွေးနွေးပွဲ အဆင်မပြေဘူးဆိုတာကို သမ္မတရောင် သိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြောသမျှတွေကို ခံနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာမှ သိပ်ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် သူမခံစားရပါဘူး။ “ကိုင်း၊ ကျွန်တော်တို့ ဘာဆက်လုပ်မလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

သမ္မတရောင်နဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ်တို့ ဟာ နောက်ဟစ်နေ့နံနက်မှာ ဆွေးနွေးဖို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။ သည်ကနေ့ လိုအမှားမျိုး ထပ်မဖြစ်စေရဘူးလို့ ကျွန်တော် စိတ်ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။ သည်ကနေ့ ဖြစ်ရတာဟာလည်း ကျွန်တော့်ရဲ့အပြစ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသပါတယ်လို့ ကျွန်တော် လက်ခံထားပါတယ်။ ပထမဆုံးလုပ်ရမှာကတော့ ကျွန်တော်တို့ သမ္မတရဲ့ ရုံးခန်းထဲမှာပဲ ဆွေးနွေးဖို့ပါပဲ။ သည်တစ်ခါမှာတော့ ဂျော့ချ် ဂျုလိန်က သဘောတူပါတယ်။ သမ္မတရောင်ကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆက်ပြီး လက်ချာရိုက်နေလို့ သူ့ရဲ့ အတ္တမာနကို ထိခိုက်ရုံကလွဲပြီး ဘာမှ ထူးခြားမှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အဲဒီညက ဂိုဘာချော့ဗ်အတွက် ညစာစားပွဲ တည်ခင်းကျွေးမွေးဖို့ရှိတာမို့ သူ့အနေနဲ့ အနားယူသင့်ပြီလို့ အကြံပြုလိုက်ပါတယ်။ မနက်ကျရင် သူ့အတွက် အဆင်သင့်အားလုံး လုပ်ထားမယ်လို့လည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာတော့ ဂျုလိန်ဟာ စိတ်ဂယောက်ဂယက် ဖြစ်နေပုံရပါသေးတယ်။ လက်ငှေ့ပွဲတစ်ခုရဲ့ ပထမအချိန်မှာ အလဲထိုးခံလိုက်ရတဲ့ လက်ငှေ့သမားတစ်ယောက်လိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ်အေးအေးထားပြီး ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့ ကျွန်တော် အကြံပြုလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရုံးခန်းကို သွားပြီး ကျွန်တော့်လူတွေကို စုလိုက်ပါတယ်။ သူတို့ရောက်လာတာနဲ့ စစ်တပ်ဆန်ဆန် ညွှန်ကြားချက် ပေးလိုက်ပါတယ်။ အခြေအနေ ဆိုးဝါးတယ်။ ပထမတိုက်ပွဲ ရှုံးနိမ့်ခဲ့တယ်။ ထမ်းဆောင်ရမယ့်တာဝန်၊ လက်ဦးမှုကို ပြန်ရအောင် ယူရမယ်။ အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ နောက်တစ်နေ့အတွက် သမ္မတကို ကောင်းကောင်းပြင်ဆင်ပေးရမယ်။ သမ္မတပြောစရာအချက်တွေကို စာမျက်နှာသုံးလေးမျက်နှာ ခပ်စေ့စေ့ ရေးပေးရမယ်။ ထိန်းချုပ်မှု၊ သည်အခန်းထဲမှာ စကားပြောရမယ့်အချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရဲ့ သဘောတူညီမှု ရယူရမယ်။ ညစာစားပွဲအပြီး သန်းခေါင်ယံလောက် ပြန်ဆုံမယ်လို့ ကျွန်တော့်လူတွေကို ပြောခဲ့ပါတယ်။

ညစာစားပွဲကတော့ ချောချောမွေ့မွေ့ အထစ်အငေါ့မရှိ ပြီးသွားပါတယ်။ သမ္မတ ရောင်ဟာ သည်တစ်ခါတော့ သူ့ရဲ့ ပင်ကိုဟန်အတိုင်း နွေးနွေးထွေးထွေးနဲ့ တစ်ဘက်သား ယုံကြည်လာအောင် ဟာသနှောပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာ ကောင်းကောင်း ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။ သန်းခေါင်ယံကျော်ကျော်လေးမှာ ကျွန်တော့်ရုံးခန်းကို ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်လူတွေဟာ ကြိုးစားပမ်းစား တကုတ်ကုတ်နဲ့ ကျွန်တော် ခိုင်ထားတာကို လုပ်နေကြပါတယ်။ သမ္မတပြောရမယ့် အချက်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး နောက်ဆုံး သူတို့ရဲ့ ရေးသားချက်တွေကို ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။ “ကောင်းတယ်၊ ဒါပေမယ့် လိုသေးတယ်” လို့ပြောပြီး ပြင်စရာတွေကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အိမ်ကိုပြန်ပြီး ခဏ

မှေးလိုက်ပါတယ်။ မနက် ၅ နာရီမှာ ရုံးကို ပြန်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာတော့ ကျွန်တော့်လူတွေဟာ ကုလားထိုင်တွေ၊ ဆိုဖာတွေပေါ်မှာ ပိုးလိုးပက်လက်ဖြစ်နေကြပါတယ်။ မျက်လုံးတွေလည်း ရီဝေနေကြပါပြီ။ သမ္မတပြောရမယ့် အချက်တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ နောက်ဆုံး ရေးသားချက်တွေ ကျွန်တော့်ကို ပေးပါတယ်။ နာရီကို ကျွန်တော်တစ်ချက် ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ မနက် ၇ နာရီဆို ကျော့ချုံ့လှုပ်လှုပ်ဟာ ဒါကို လာကြည့်ပါလိမ့်မယ်။ “နောက်တစ်ကြိမ် ပြင်လိုက်စမ်းပါဦး” လို့ပြောပြီး ညွှန်ကြားချက်အသစ်တွေ ပေးလိုက်ပါတယ်။ အားလုံး အိပ်ချင်စိတ်တွေကို ကြိုးစားဖျောက်ဖျက်ပြီး စည်းဝေးပွဲစားပွဲမှာ ဝိုင်းထိုင်လိုက်ကြပြန်ပါတယ်။ ရှုလင်ဟာ ၇ နာရီတိတိမှာ ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်လူတွေ ရေးထားတာကို ပြလိုက်ပါတယ်။ “ကောင်းတယ်လို့ ကျွန်တော်ကတော့ ထင်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဌာနက ကျွန်တော်လူတွေကို သွားပြပါရစေဦး” လို့ ဆိုပါတယ်။ “မြန်မြန် လုပ်မှဖြစ်မယ်။ သမ္မတကို ကျွန်တော်ရှင်းပြရဦးမယ်။ ဂိုဘာချော့စ်ကို သူ ၁၁ နာရီမှာ တွေ့ရမယ်” လို့ ကျွန်တော်ပြောလိုက်ပါတယ်။

သူပြောရမှာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတရောင်ကို ကျွန်တော်ရှင်းပြတဲ့အခါမှာတော့ သမ္မတကိုကြည့်ရတာ လန်းဆန်းပြီး စိတ်သက်တောင့်သက်သာရှိနေပုံရပါတယ်။ သူ့ကိုကြည့်ရတာ မနေ့က ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ခဲ့ရသလိုပါဘဲ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း စိတ်တွေ ပျော်နေပါတယ်။ အရာရာတိုင်းဟာ မနက်ဘက်မှာ ပိုပြီးအဆင်ပြေပြေရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ရှင်းပြနေချိန်မှာ သမ္မတရောင်က “ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်ရပြီ။ သဘောပေါက်ပြီ” လို့ ပြောပါတယ်။

အဲဒီနေ့မနက်နောက်ပိုင်းမှာ သမ္မတရောင်ဟာ အိမ်ဖြူတော်ကို ရောက်လာတဲ့ ဂိုဘာချော့စ်ကို ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ပြီး သမ္မတနှစ်ဦးဟာ သူတို့နောက်လိုက်တွေနဲ့အတူ ဆွေးနွေးမှုတွေလုပ်ဖို့ သမ္မတရောင်ရဲ့ ရုံးခန်းကို သွားကြပါတယ်။ သည်တစ်ခါမှာတော့ သမ္မတရောင်ဟာ ရှော့ရှော့ရှူရှူ ပြောစရာရှိတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ရှင်းပြထားတဲ့ အတိုင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ နျူကလီးယား ခုံးကျည်လက်နက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောကြားရာမှာတော့ ဆိုဗီယက်တွေအနေနဲ့ သည်လက်နက်တွေကို ၄,၈၀၀ နဲ့ ၅,၀၀၀ ကြားမှာပဲ ကန့်သတ်ထားဖို့ ဆန္ဒရှိတာကို အားတက်မိကြောင်း၊ တိုက်စစ်သုံး ခုံးကျည်တွေကြောင့် နှစ် ၄၀ ကျော် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ပိုကောင်းတဲ့အခြေအနေကို ရသင့်ကြောင်း၊ ဒါဟာ အက်စ်ဒီအိုင်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြဿနာဖြစ်လာတဲ့အခါ လက်ဦးပြီး တိုက်ခိုက်လိုစိတ်ကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီး ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တည်ငြိမ်မှုကို တိုးတက်လာစေမှာဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

အားလုံး အဆင်ပြေနေပါတယ်။ သမ္မတရောင်ဟာ ဆွေးနွေးမှုကို ကျွန်တော်တို့လိုချင်တဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ရောက်အောင် လုပ်ပေးနေပါတယ်။ သမ္မတရောင် ပြောကြားနေစဉ်တစ်လျှောက်လုံး ဂိုဘာချော့စ်ကို ကျွန်တော် လေ့လာနေခဲ့ပါတယ်။ သိပ်ကို အကင်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ထပ်တွေ့ရပါတယ်။ မနေ့က အခြေအနေမျိုး

မဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေလုပ်ထားတယ်ဆိုတာကို သူချက်ချင်းသိလိုက်ပါတယ်။ သမ္မတရေဂင် ပြောကြားလို့ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သူ့မှတ်စုတွေကို လှန်လှောကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒါတွေကို ဘေးဖယ်ပြီး ပြောစရာရှိတာတွေကို အလွတ်ပြောပါတော့တယ်။ သူပြောနေတာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်ရှိတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။ အက်စ်ဒီအိုင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အခုထက်တိုင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်နေသေးကြောင်း၊ အမေရိကန်သတင်းစာတွေ မှားယွင်းပြီး ဖော်ပြနေသလို ဆိုဗီယက်တို့ အနေနဲ့လည်း ကိုယ်ပိုင် အက်စ်ဒီအိုင်ကို ထွင်နေတာ မဟုတ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဒါကို ဆက်လုပ်နေမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့သာ ဆိုင်ကြောင်း၊ ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ကတော့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ တုံ့ပြန်မှာဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့အဓိကဆိုလိုချက်ကတော့ အပြုသဘော ဆောင်နေပါတယ်။ နျူကလီးယားလက်နက်တွေကို လျှော့ချဖို့အတွက် သဘောတူညီချက် တွေ ရရှိအောင် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းဖို့ပါပဲ။

ဆွေးနွေးပွဲဟာ ၁၁ နာရီခွဲကျော်ကျော် ကြာခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတရေဂင်ကို ရှုလိမ့်၊ ဖရန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့က ပံ့ပိုးပေးခဲ့ရပါတယ်။ ဆွေးနွေးတဲ့ကိစ္စတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိတယ်ဆိုတာကို သိပေမယ့် နှိမ်တဲ့သဘော၊ အထက်စီးသဘော လုံးဝ မရှိခဲ့ပါဘူး။ သည်နေရာမှာ သူဟာ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာနဲ့ တူပါတယ်။ သမ္မတရေဂင် ထက် မာဂရက်သက်ချာဟာလည်း ခက်ခဲရှုပ်ထွေးတဲ့ ကိစ္စတွေကို နားလည်နိုင်စွမ်း၊ တင်ပြနိုင်စွမ်း ပိုရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ်နဲ့ သက်ချာ နှစ်ဦးစလုံးဟာ သမ္မတရေဂင်ရဲ့ အရည်အသွေးတွေကို သိထားကြပါတယ်။ သည်အရည်အသွေးတွေကြောင့် ရေဂင်ဟာ သမ္မတအဖြစ် သက်တမ်းနှစ်ခု ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ သမ္မတဖြစ်ရုံတင် မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေရဲ့ လက်တွေ့ကျမှု၊ အရာရာကို အကောင်းမြင်မှု စရိုက်လက္ခဏာတွေရဲ့ ပြယုဂ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ တခြား နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေက သိကြပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာလည်း ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင် ရှိသူတစ်ဦးပါပဲ။

ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့နံနက်မှာ မိုးတဖွဲဖွဲရွာနေပြီး အုံ့မှိုင်းမှိုင်းဖြစ်နေပါတယ်။ ပြန်လည်ထွက်ခွာသွားမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ်ကို နုတ်ဆက်ဖို့ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ တောင်ဘက် မြက်ခင်းပြင်မှာ လူတွေစုဝေးနေပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ကတော့ ပဏာမရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်လို မြူးတူး ပျော်ရွှင်နေပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်တော့လည်း ဒါဟာ ဟုတ်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဆိုဗီယက်သံရုံးကနေ အိမ်ဖြူတော်ကိုအသွား ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သူစီးလာတဲ့ကားကို ၁၆ လမ်းအရောက်မှာ ရပ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ကို စောင့်မျှော် နှုတ်ဆက်နေတဲ့ လူအုပ်တွေဆီ လျှောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ပရိသတ်ကြီးဟာ သူ့ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ နှုတ်ဆက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူဟာ သူ့နိုင်ငံတွင်းမှာ

ထက် ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာ ပိုပြီး လူကြိုက်များတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို ဒါဟာ အတည်ပြုလိုက်တာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့မှာ ဖြေရှင်းစရာတစ်ခု ကျန်ပါသေးတယ်။ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားဒုံးကျည်တွေကို ဖျက်သိမ်းတဲ့နေရာမှာ ဆိုဗီယက်တွေက ဒုံးကျည် ၅,၁၀၀ ကို အမြင့်ဆုံး အရေအတွက်အဖြစ်ထားချင်ပြီး ကျွန်တော်တို့က ၄,၈၀၀ လောက်ပဲ ထားချင်ပါတယ်။ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားဒုံးကျည်လက်နက် ကန့်သတ်မှုစာချုပ်ကနေ တာဝေးပစ် နျူကလီးယားဒုံးကျည်လက်နက် ကန့်သတ်မှုစာချုပ် ပေါ်ပေါက်လာဖို့ဆိုတာ အရင်ဆုံး သည်သဘောကွဲလွဲချက်ကို ဖြေရှင်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်တောင်ဘက် မြက်ခင်းပြင်မှာ နှုတ်ဆက်ပွဲကျင်းပဖို့ သမ္မတနှစ်ဦး စောင့်နေချိန်မှာ ဆိုဗီယက်တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အချေအတင် ပြောခဲ့ကြရပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ဖရန်က အက်ကရိုမီယက်ဗ်ကို အမြင့်ဆုံးအရေအတွက်အဖြစ် ၄,၉၀၀ ထားဖို့ အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို သမ္မတနှစ်ဦးထံ တင်ပြတော့ နှစ်ယောက်စလုံးကလက်ခံလို့ မိုးတွေရွာနေတဲ့ ဝေါရှင်တန်မြို့တော်ရဲ့ နေလယ်ခင်းတစ်ခုမှာ ကမ္ဘာကြီးဟာ ပိုပြီး လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ နေရာကြီး ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာတော့ ရေဂင်အစိုးရရဲ့ နောက်ဆုံးနှစ်ထဲ ဝင်လာပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်လလောက်ကမှ နိုင်ငံတော်ဇာတ်ခုံပေါ်သို့ ပုဏ္ဏားကွယ်ကနေ ရောက်ရှိခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော်အဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာတစ်ခုနဲ့ စခဲ့ပါတယ်။ အာလက်စတာပြည်နယ်အမတ် တက်ဒ် စတီးဗင်စ်နဲ့ ဒုတိယသမ္မတ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်ကို အပြန်အလှန်ပေးတဲ့စာတိုတွေရဲ့ မိတ္တူတွေကို ကျွန်တော်ရခဲ့ပါတယ်။ ခရစ္စမတ်အပြီးမှာ စတီးဗင်စ်က သည်လိုရေးခဲ့ပါတယ်။

ဂျော့ချ်

ကိုလင်း ပါဝဲလ်ကို ကျွန်တော် တကယ်သဘောကျတယ်။ ဒုတိယသမ္မတ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အလားအရှိသူတွေစာရင်းမှာ သူ့ကို ဆန်ခါတင် ထည့်ထားသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။

ရက်အနည်းငယ်အကြာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့မှာ ဘွတ်ရှ်က သည်လို ဖြေခဲ့ပါတယ်။

တက်ဒ်

ကိုလင်း ပါဝဲလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခင်ဗျားပြောတာ မှန်တယ်။ အဖက်ဖက်မှာ တော်တဲ့လူပဲ။

တကယ်ကောင်းတဲ့ ချီးမွမ်းစကားတွေပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘွတ်ရှ်ဟာ တက်ဒ် စတီးဗင်ရဲ့ အကြံပြုချက်ကို သဘောတူညီမှုရှိတယ်ဆိုတာကို ဖော်မပြပါဘူး။ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘွတ်ရှ်ဟာ ကျွန်တော့်ကို ဘာတစ်ခုနဲ့မှ မပြောခဲ့ပါဘူး။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့မှာတော့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ် ဂျလ်ဇ်နဲ့ အတူ မော်စကိုကို သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ နောက်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲကို လာမယ့် နွေရာသီမှာလုပ်ဖို့ စီစဉ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဂျလ်ဇ်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အခုဆို ရင်းနှီးနေပါပြီ။ ကျွန်တော်တွေ့ဆုံခဲ့ဖူးတဲ့ ဂုဏ်သရေရှိ အစိုးရအရာရှိတွေထဲမှာ သူဟာ တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို ပိုသိလာလေလေ၊ ပိုသဘောကျလာလေလေပါပဲ။ ဂျလ်ဇ် ကို ကျွန်တော် လေးစားတာဟာ သူ့ရဲ့ ဉာဏ်ရည်ကြောင့်သာ မဟုတ်ဘဲ သမ္မတရေဂင် အနေနဲ့ လေးလေးနက်နက် တွေးမြင်လာအောင် တစိုက်မတ်မတ် စွမ်းဆောင်ခဲ့လို့ပါပဲ။ နေ့စဉ် နံနက် ခုနစ်နာရီမှာ သူနဲ့ ဖရန်.တို့ဟာ ကျွန်တော်ရုံးခန်းထဲမှာ ဆုံကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်ဟာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ယှဉ်ပြိုင်နေတဲ့ အစိုးရဌာနတွေရဲ့ အကြီးအကဲတွေလို မဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ အနေနဲ့ လုပ်ကိုင်ကြပါတယ်။ သည်အစိုးရအဖွဲ့မှာ ဂျော့ချ် ဂျလ်ဇ်သာလျှင် တစ်ဦးတည်းသော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော့်ရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မရှင်က အမှုထမ်းတွေကို နားလည်စေပြီး သူ့ကို ကျွန်တော် လုံးဝဥသည့် ထောက်ခံခဲ့ပါတယ်။

မော်စကိုကို ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ စစ်အေးကာလ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ထဲက ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ရုရှားသမ္မတတွေဖြစ်တဲ့ ခရူးဂျက်ဗ်၊ ဘက်နာ့ဗ်၊ အင်ဂရီပေါဗ်နဲ့ ချာနင်ကိုတွေ့လက်ထက်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရာ ဆိုဗီယက်သံအမတ်ကြီး အဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ အင်နာတိုလီ ဒိုဘရာရင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒိုဘရာရင်ဟာ ဖေါ့နဲ့ လုပ်ထားသလိုပါပဲ။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို တရားသေစွဲကိုင်ထားတဲ့ အစိုးရတွေကို ကျော်လွန်ပြီး ဖွင့်လင်းမှုနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ ခေတ်မှာ ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ ထိပ်တန်းအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရပ်တည်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့က လာမယ့် ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ သူနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အက်ဒဝပ် ရှုဇာနာဇီးတို့နဲ့ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

ညနေပိုင်းမှာတော့ ဒိုဘရာရင်ဟာ ကျွန်တော့်နားကပ်လာပြီး ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်တည်း စကားပြောသင့်တယ်လို့ ဆိုလာပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ကို ဧရာမ ဟိုတယ်ကြီးတစ်ခုကို ခေါ်သွားပါတယ်။ ညစာစားသောက်နေတုန်းမှာ သူက “ကိုလင်း သည်မှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ နားလည်ဖို့ လိုတယ်။ လီနင်နောက်ပိုင်းမှာ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သည်နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်တဲ့ ပထမဆုံးရှေ့နေပဲ။ ဒါဟာ ခင်ဗျားသိထားတာထက် ပိုပြီး အရေးပါတဲ့ အချက်ပဲ။ အမိန့်တွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ထုတ်ပြန်နေတဲ့ မြူရိုကရက် တွေ အုပ်ချုပ်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ မလည်ပတ်နိုင်ဘူး။ အကြောင်းကတော့ သည် အရာရှိတွေကို အားကိုးလို့ မရလို့ပါပဲ။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေအတွက် ကုထုံးမရှိပါဘူး။

ပါတီရဲ့ ခိုင်းဖတ်တွေ အုပ်စိုးနေတဲ့ နိုင်ငံအစား ဥပဒေတွေ ကြီးစိုးတဲ့နိုင်ငံဖြစ်အောင်
ဂိုဏ်းချောင်ဟာ ကြိုးစားနေတယ်”

စစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဂိုဏ်းချောင်ရဲ့ ကိုင်တွယ်ပုံဟာ အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေ
တယ်ဆိုတာကို ဒိုဘရာရင်က ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ “သူ့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ ရူး
မလို့ဖြစ်နေပြီ” လို့ ဒိုဘရာရင်က ပြောပါတယ်။ ဂိုဏ်းချောင်က “အမေရိကန်တွေ
ဆီမှာရှိတယ်ဆိုပြီး သည်လက်နက်လိုတယ်၊ ဟိုလက်နက်လိုတယ်လို့ ဘာကြောင့်
ကျွန်တော်တို့ ပြောနေကြတာလဲ။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ အမေရိကန်တွေကို အနိုင်ယူဖို့
ကြိုးစားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ လုံခြုံရေးအတွက် ဒါကိုလိုတယ်လို့
ဘာကြောင့် ပြောနေရတာလဲ” လို့ ပြောကြောင်း ဒိုဘရာရင်က ပြောပါတယ်။ စစ်တပ်ကို
အရင်က ဘယ်သူမှ မေးခွန်း မထုတ်ခဲ့ဖူးဘူး။ အရင်က စစ်တပ်က လိုချင်တာတွေအားလုံး
ရခဲ့တယ်လို့လည်း သူက ပြောပါတယ်။

ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ နယ်ချဲ့မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူတို့ဘက်က အမြင်ကို ကြိုးစား
ကြည့်ဖို့ ဒိုဘရာရင်က ပြောပါတယ်။ “ခင်ဗျားတို့က ကျူးဘားနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
အမြဲတမ်း ဝေဖန်ကြတယ်။ ကျူးဘားကို ကျွန်တော်တို့ ဆီ ဘယ်သူပေးခဲ့သလဲဆိုတာ
ခင်ဗျားသိသလား။ ခင်ဗျားတို့ပဲ။ ကက်စီထရိုဟာ တော်လှန်ရေးသမားတစ်ယောက်၊
မတ်စ်ဝါဒီတစ်ယောက်မဟုတ်ဘူး။ ကုလသမဂ္ဂကို သူလာခဲ့တယ်။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ လူမည်း
ရပ်ကွက်ဖြစ်တဲ့ ဟာလမ်က ဟိုတယ်သရေတာမှာ တည်းခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားတို့
အစိုးရက သူ့ကို ဂရုမမူခဲ့ဘူး။ အပယ်ခံဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့တယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်
တို့ဘက် ပါလာတာပေါ့”

“နစ်ကာရာဂွားနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း တစ်ချိန်လုံး ဝေဖန်နေတယ်”
လို့ သူက ဆက်ပြောပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် ဆန်ဒီနစ်တာစ် အစိုးရကို သူတို့ကိုယ်သူတို့
က ကွယ်ခံနိုင်လောက်ရုံပဲ ကျွန်တော်တို့ ပံ့ပိုးပေးမှာပါ။ အိမ်နီးချင်းတွေကို ဒုက္ခပေးနိုင်
လောက်အောင် မပေးဘူး။ နောင်ဆိုရင် အခြားနိုင်ငံရဲ့ တော်လှန်ရေးတွေမှာ အရင်က
လို ကျွန်တော်တို့ အလျင်စလို ပါဝင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး” လို့ ပြောပြီး သည်အချိန်မျိုး
တွေဟာ ကုန်လွန်ခဲ့ပြီလို့ ဒိုဘရာရင်က ဆက်ပြောပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု
အတွက် ရုရှားလံငွေတွေ ဘီလျံပေါင်းများစွာ ကုန်ကျပြီး အကျိုးရလဒ်အဖြစ် အာဏာ
ရှင်အစိုးရတွေ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ဆက်ဆံရေး မပြေလည်မှုတွေကိုပဲ ကျန်ရစ်
စေတဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားကိစ္စတွေမှာ ပါဝင်မှုတွေ ရှိတော့မှာမဟုတ်ဘူးလို့ သူက ဆက်ပြော
ပါတယ်။

ဂိုဏ်းချောင်အနေနဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ပြည်တွင်းပြဿနာတွေကို
ဖြေရှင်းချင်တယ်လို့ ဒိုဘရာရင်က ဆက်ပြောပါတယ်။ အစိုးရအသစ်ဟာ တံခါးဖွင့်
ဈေးကွက်စီးပွားရေးကို ဦးတည်ချင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြောင်းလဲဖို့ဟာ
မလွယ်လှပါဘူး။ ပေါင်မုန့်ကိုပဲ သာကေယူကြပါစို့ လို့ သူက ပြောပါတယ်။ “အစိုးရက

ထုတ်လုပ်ဖို့ ငွေထောက်ပံ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဈေးပေါလွန်းလို့ ဝက်တွေကိုတောင် ဝက်စာ သပ်သပ် မကျွေးဘဲ ပေါင်မုန့်ကျွေးလို့ရတယ်။ ပေါင်မုန့်ထက် ထုပ်ပိုးတဲ့ ပလပ်စတစ် ကတောင် ဈေးပိုကြီးဦးမယ်။ ရေတိုရေရှည် ဆက်ပြီးလုပ်သွားလို့ မရဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ် ၆၀ လုံးလုံး ထောက်ပံ့လာပြီးမှ ပေါင်မုန့်အတွက် ထောက်ပံ့ငွေတွေကို ရုတ်တရက် ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်လို့ မရဘူး။ ဒါမှ နောက်တော် လွန်ရေးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မယ်။

အစိုးရ ဘဏ္ဍာငွေ တိုးလာဖို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က အခွန်ငွေတွေ တိုးမြှင့်ကောက်ခံဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လိုလုပ်လိုက်ရင် စီးပွားရေးကို စွန့်စားလုပ်ကိုင် ချင်စိတ်တွေကို သတ်ပစ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်လို့ ဒိုဘရာရင်က ဆက်ပြောပါတယ်။

သမ္မာရင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး၊ လိမ္မာပါးနပ်တဲ့ သံတမန်တစ်ဦး ပြောတာတွေကို ကျွန်တော် ငြိမ်သက်ပြီး နားထောင်နေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သူပြောသမျှတွေကို မဟုတ်မမှန်တာတွေ ပြောနေတယ်ဆိုပြီး ချက်ချင်းကြီး ကျွန်တော် မပယ်ချလိုက်ပါဘူး။ ဟိုတယ်ကို ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ မှတ်မိသမျှတွေကို တစ်လုံးမကျန် ရေးချခဲ့ပါတယ်။

မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှာတော့ သမ္မတရောင်ဟာ တခြားနေတိုးအဖွဲ့ဝင် ၁၅ နိုင်ငံရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ဘရပ်ဆယ်လ်မြို့မှာ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံရဲ့ ပြောင်းလဲမှုတွေဟာ အရင်က သည်နိုင်ငံနဲ့ပတ်သက်ပြီး ထားခဲ့တဲ့ ယူဆချက်တွေ အားလုံးကို ကပြောင်းကပြန် ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဂျာမနီဝန်ကြီးချုပ် ဟဲလ်မွတ်ကိုးလ်က နျူကလီးယားလက်နက်တွေ လျှော့ချရေးအတွက် နောက်ထပ်သဘောတူညီချက်တွေ ရယူလိုပါတယ်။ အရှေ့နဲ့အနောက် စစ်ဖြစ်ခဲ့ရင် သူ့နိုင်ငံက စစ်မြေပြင်ဖြစ်ဖို့ အလားအလာရှိပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှု လျှော့နည်းသွားပြီမို့ ကာကွယ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာကြောင့် တခြားနေတိုးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေထက် လေးဆ ပိုသုံးနေရသလဲ ဆိုတာကို သိချင်တဲ့လူတွေရဲ့ ဖိအားပေးမှုကို ရောင်အစိုးရဟာ နိုင်ငံတွင်းမှာ ခံနေရပါတယ်။

သည်အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်တဲ့ နေတိုးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေအထဲမှာ သမ္မတရောင်ဟာ နောက်ဆုံးမိန့်ခွန်း ပြောကြားသူဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အရင်က ခေါင်းဆောင်တွေ ဂိုဘာချော့ဗ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ရွှန်းရွှန်းဝေအောင် ပြောသွားခဲ့တာတွေကို ကြားခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာ သမ္မတရောင် ပြောဆိုဖို့ ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်ထားတဲ့ အချက်တွေဟာ ပြည့်စုံလုံလောက်ပါ့မလားဆိုတာကို ကျွန်တော် စိုးရိမ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခေတ္တအနားယူချိန်မှာ သူ့အနားသွားပြီး ခပ်တိုးတိုးပြောလိုက်ပါတယ်။ “သမ္မတကြီး ပြောရမယ့်အချက်တွေဟာ သိပ်မပြည့်စုံဘူး။ သည်အတွက် ကျွန်တော် တောင်းပန်ပါတယ်။ သည်တော့ သမ္မတကြီးအနေနဲ့ လက်တန်းပြောမှ ဖြစ်တော့မယ်”

သမ္မတရောင်ဟာ ကျွန်တော့်ကို ပြေပြေပြစ်ပြစ် ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ပျာယာ ခတ်ခြင်း လုံးဝ မရှိပါဘူး။ “ကောင်းပြီ” လို့ပဲ တစ်ခွန်းပြောလိုက်ပါတယ်။ သူပြောဖို့အလှည့်ရောက်လာတဲ့အခါမှာ သမ္မတရောင်ဟာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကြိုးပမ်းနေတာကို ပြောပြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဦးတည်ချက်တွေ၊ မျှော်လင့်ချက်တွေကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနဲ့ ယုံကြည်မှုရှိလာအောင် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှတ်စုကိုမှ အားမကိုးခဲ့ပါဘူး။ သူတင်ပြသမျှတွေဟာ တခြားနိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ စိတ်ကို လှုပ်ရှားစေနိုင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ သူ့ကို ဝေဖန်သူတွေ ပြောသလို လေးနက်မှုမရှိတဲ့လူ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို ပြခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သမိုင်းဝင် ပြောင်းလဲမှုတွေကို နားလည်သဘောပေါက်ကြောင်း သူထပ်ပြီး ပြခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေကိုလည်း ရိုးရိုးစင်းစင်းနဲ့ တုပလို့ မရတဲ့ ရောင်ရဲ့ ဟန်ပန်၊ ရောင်ရဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေနဲ့ တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်သိတဲ့ လူတွေထဲမှာ သူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအရှိဆုံးနဲ့ စိတ်လက်အချမ်းသာဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။

နေတိုးစည်းဝေးပွဲက ကျွန်တော်တို့ ထွက်လာတဲ့အခါမှာတော့ အင်ဘီစီသတင်းဌာနက ခရစ် ဝေါလစ်ဇ်က ရုပ်မြင်သံကြားအတွက် ကျွန်တော်ကို အင်တာဗျူးလုပ်ချင်တယ်လို့ ဆိုလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြောမယ့်အကြောင်းတွေကို အရင်ဆုံး သိချင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၅ မိနစ်လောက် သူ့ကို ကျွန်တော် ရှင်းပြခဲ့တယ်။ ပြီးတော့မှ ၁၂ မိနစ်ကြာစာ အင်တာဗျူးအစီအစဉ်ကို ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အင်တာဗျူးမှာ ဆွေးနွေးမှုတွေ အဆင်ပြေနေတဲ့အကြောင်း၊ ခေါင်းဆောင်တွေ အများကြီး ဆွေးနွေးကြတာမို့ အနည်းအများဆိုသလို သဘောထား မတိုက်ဆိုင်တာတွေတော့ ရှိနိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ အင်တာဗျူး ရိုက်ပြီးတဲ့အခါမှာ သူက နောက်ဆက်တွဲမေးခွန်းတွေကို နောက်ထပ် ဆယ်မိနစ်လောက် မေးပါတယ်။ ဝေါလစ်ဇ်နဲ့ စုစုပေါင်း နာရီဝက်ကျော်ကျော် ကျွန်တော် စကားပြောခဲ့ရတာမို့ အခန်းကိုပြန်ပြီး နည်းနည်း အနားယူခွင့်ရတာကို ဝမ်းသာမိပါတယ်။

ကျွန်တော် အိပ်ပျော်သွားခဲ့ရာက ဖုန်းမြည်သံကြောင့် ရုတ်တရက် နိုးခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော် သတင်းဌာနက ဆက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော် ဘာလုပ်ခဲ့သလဲဆိုတာကို သိသလားလို့ မေးပါတယ်။ သူ့ဘာတွေပြောနေမှန်း ကျွန်တော်မသိပါဘူး။ သမ္မတကို လူသိရှင်ကြား ကျွန်တော် ဆန့်ကျင်ခဲ့တာမို့ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ သူ့ကို မျက်နှာပျက်အောင် လုပ်ခဲ့တယ်လို့ တစ်ဖက်က ပြောပါတယ်။

ရုပ်မြင်သံကြားက ဖမ်းယူထားတဲ့ အင်ဘီစီညစဉ်သတင်းအစီအစဉ်ကို ချက်ချင်းပဲ ယူခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ဝေါလစ်ဇ်ဟာ ဆွေးနွေးပွဲခန်းက ထွက်လာတဲ့ သမ္မတကို ဆိုဗီယက်တွေရဲ့ ဆက်လက်ခြိမ်းခြောက်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နေတိုးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတွေကြား သဘောထား ကွဲလွဲမှုတွေ ရှိသလားလို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတက သည်လောက် သဟဇာတဖြစ်တာ ဘယ်တုန်းကမှ မရှိဖူးဘူးလို့ ဖြေပါတယ်။ စိတ်သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စ

တစ်ခုခုများ ရှိခဲ့သလားလို့၊ ဝေါလစ်ဇ်က ထပ်မေးတဲ့အခါမှာလည်း သမ္မတရောင်က မရှိ
ခဲ့ဘူးလို့၊ ဖြေပြန်ပါတယ်။ သမ္မတ သည်လိုပြောပြီးတဲ့နောက်မှာ ရုပ်မြင်သံကြားကင်မရာ
ဟာ ဝေါလစ်ဇ်ကို ဖြတ်ပြီး ရိုက်ပြပါတယ်။ ဝေါလစ်ဇ်က “ဒါပေမယ့် သမ္မတရဲ့ အကြံပေး
ပုဂ္ဂိုလ်တချို့ကတော့ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမြင်မတူပါဘူး” လို့ ပြောပြီး ကျွန်တော်နဲ့ အင်တာ
ဗျူးလုပ်ထားတဲ့ အထဲက လိုတဲ့အပိုင်းလေးကို ထုတ်ပြီး ပြသလိုက်ပါတယ်။ နိုင်ငံ ၁၆
နိုင်ငံက ခေါင်းဆောင်တွေ စုဝေးတဲ့အခါမှာ သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေ ရှိမှာ သေချာသလို
ပြင်းထန်တဲ့ အချေအတင် ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုတွေလည်း အခါအားလျော်စွာ ရှိမှာပါပဲ”

သိပ်မကြာခင်မှာ ဝေါလစ်ဇ်နဲ့ ကျွန်တော် တွေ့တော့ “ခရစ်၊ ခင်ဗျား တကယ်
ညစ်ပတ်တာပဲ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သူကတော့ မမူပါဘူး။ “ကျွန်တော် အကွက်ကောင်းလိုတယ်လေ။
ခင်ဗျား ကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှအထဲမှာ ဒါဟာ အဆိုးဆုံးဆိုရင် ကံကောင်းတယ်လို့ မှတ်ပါ” လို့
ပြောပါတယ်။

သည်တောထဲမှာ ကျားတွေရှိနေတယ်ဆိုတာ အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော်သိနေပါပြီ။
ဝေါ်ရှင်တန် ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာ ပနားမားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဧပြီလ ၅ ရက်နေ့မှာ
သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ခု ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နေ့မှာ ကျွန်တော် ၅၁ နှစ်
ပြည့်ပါတယ်။ မက်နီဝဲလ် နီရီရေးဂါးကို ပြန်ပေးဆွဲဖို့ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားနေတယ်
ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သတင်းပေါက်ကြားနေတာကို အမေးခံရပါတယ်။ သတင်းလောက
နဲ့ ဆက်ဆံပြောဆိုဖို့ အတွက် ကျွန်တော်ချမှတ်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းအသစ်တွေထဲက တစ်ခု
ကို အသုံးပြုလိုက်ပါတယ်။ “ရွေးစရာလမ်းတွေကို ကျွန်တော် မဆွေးနွေးနိုင်ပါဘူး။” သတင်း
စာရှင်းလင်းပွဲ ပြီးဆုံးခါနီးနေပါပြီ။ ဘာမှ ပြဿနာတက်စရာ မရှိတော့ဘူးလို့ တွေးထင်
နေတုန်းမှာပဲ သတင်းထောက်တစ်ယောက်က ကျွန်တော် ချောက်ထဲကျနိုင်မယ့် မေးခွန်း
မျိုး မေးလာပါတော့တယ်။ သိပ်မကြာသေးခင်ကဘဲ သိက္ခာတော်ရ ဂျက်စီ ဂျက်ဆင်က
ပနားမားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြံဉာဏ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး သတင်းထောက်က
“ဂျက်စီ ဂျက်ဆင်အနေနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးရာမှာ ပါဝင်ပတ်သက်တာ သင့်တော်ပါသလား”
လို့ မေးပါတယ်။ သူ့ဘာသဘောနဲ့ မေးတာလဲဆိုတာ ကျွန်တော်ချက်ချင်းသိလိုက်ပါတယ်။
ခင်ဗျားတို့ နှစ်ယောက် အချေအတင်ပြောကြပြီး သတင်းထူးလေး ဘာလေးများရအောင်
ဂျက်စီကို ဝေဖန်လိုက်စမ်းပါလို့ ပြောလိုက်သလိုပါပဲ။

“သိက္ခာတော်ရ ဂျက်စီဂျက်ဆင်ကို ကျွန်တော် လေးစားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ထင်မြင်
ယူဆချက်တွေကို တခြားလူတွေရဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်တွေနည်းတူ အလေးထားပါတယ်”
လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ “မင်းတို့ သတင်းထောက်တွေအကျိုးအတွက် ဂျက်စီနဲ့ ငါ တစ်
ယောက်ကိုတစ်ယောက် အပြန်အလှန်ဆော်တဲ့ အဖြစ်မျိုး အဖြစ်မခံဘူးဟေ့” ဆိုတာပါပဲ။

သတင်းလောကနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက်ထပ် သင်ခန်းစာတွေ ရခဲ့ပါတယ်။ အမေး
ခံရတဲ့ မေးခွန်းတိုင်းကို ဖြေစရာ မလိုပါဘူး။ သူတို့က ကြိုတင်မေးခွန်းကို မေးနိုင်သလို

ကိုယ်ကလည်း ဖြေချင်တဲ့မေးခွန်းမှ ဖြေလို့ရပါတယ်။ ဖြေတဲ့နေရာမှာလည်း မေးခွန်းမေးတဲ့လူ တစ်ယောက်တည်းကို မဖြေဘဲ အများတကာကို ဖြေရမယ်ဆိုတာကို ခရစ် ဝေါလစ်ဇ်နဲ့ အဖြစ်အပျက်က နာကြည်းစရာ သင်ခန်းစာ ပေးခဲ့ပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြား အင်တာဗျူးတွေမှာ မေးခွန်းတွေကို ဖြေတဲ့အခါ ကြည့်နေတဲ့ သန်းပေါင်းများစွာသော လူတွေကို ဖြေရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတရဲ့ မိန့်ခွန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက်ဆုံးပိတ် ဖြတ်တောက်မှုတွေကို သမ္မတအနေနဲ့ လုပ်နိုင်ပေမယ့် အမျိုးသား လုံခြုံရေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ရင်တော့ ကျွန်တော်ရဲ့ သဘောတူညီမှုကို အရင်ဆုံး ယူရပါတယ်။ သည်ကနေ ကျွန်တော်ရဲ့ ရှေ့ကိုရောက်နေတဲ့ မိန့်ခွန်းမှုကြမ်းကတော့ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ စပရင်ဖီးလ်မြို့က အနောက် မက်ဆာချူးဆက်စ် ကမ္ဘာ့ရေးရာကောင်စီမှာ ပေးမယ့် မိန့်ခွန်းပါပဲ။ မိန့်ခွန်းရေးပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တိုနီ ဒိုလင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတရောင်အနေနဲ့ ဆိုဗီယက်တို့နဲ့ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်မှုလမ်းစဉ်ကို သွေဖည်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလမ်းစဉ်ကို ဦးတည်ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်ဖက် ပြောဆိုတဲ့အခါမှာ လမ်းစဉ်ပြောင်းလဲလိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လွယ်လွယ်လေးလို့ တစ်ဖက်က မယူဆစေလိုပါဘူး။ သည်အတွက် မိန့်ခွန်းကို ရေးတဲ့အခါမှာ အရင်တုန်းကလိုပဲ အရှေ့အုပ်စုနဲ့ အနောက်အုပ်စုတို့ကြား တင်းမာမှုတွေကို အလေးပေး ရေးခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုရေးတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းတော့ စိုးရိမ်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးအကြည်မယ်ဆိုရင် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်လို့လည်း ယူဆမိပါတယ်။

သည်မိန့်ခွန်းကို သမ္မတမြွက်ကြားပြီး နောက်တစ်နေ့မှာ ဂျော့ချ်ရှလ်ဇ်နဲ့အတူ ခရယ်မယ်လင်က စိန့်ကက်သရင်းခန်းမကြီးမှာ ရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ စားပွဲရဲ့တစ်ဖက် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အရှေ့တည်တည်မှာတော့ မီးခေးလ် ဂိုဘာချော့ဗ် ထိုင်နေပါတယ်။ မျက်နှာခပ်တင်းတင်း၊ အသံမာမာနဲ့ သမ္မတရောင်ရဲ့ တင်းမာတဲ့မိန့်ခွန်းကို ရှုတ်ချနေပါတယ်။ “နောက်ပြန်သွားနေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ကို နားချတရားဟောဖို့ ကြိုးစားနေတယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်ရမှာပဲ။ သည်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲဟာ ရန်ပွဲဖြစ်တော့မှာလား” လို့ ပြောပါတယ်။

အခုလို ပြောဆိုတိုက်ခိုက်ဖို့ ဂိုဘာချော့ဗ်အနေနဲ့ ဘယ်လိုပြင်ဆင်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သတိပြုမိပါတယ်။ သူ့ရဲ့ မှတ်စုစာအုပ်ကို သည်ကနေ မသုံးပါဘူး။ သူ့ရှေ့မှာ ဖိုင်အလွတ်တစ်ခုပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါရဲ့ အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်၊ အတွင်းဘက်တွေအားလုံးမှာ ဒေါင်လိုက်တွေရော၊ အလျားလိုက်တွေရော လျှောက်ခြစ်ထားတာ ရစရာ မရှိပါဘူး။ သည်အရင်ဥက မြင်ကွင်းကို ကျွန်တော် မြင်ယောင်မိပါတယ်။ “ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ဒါ နက်ဖြန် ပြောရမှာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိစရာ အချက်အလက်တွေပါ” ဂိုဘာချော့ဗ်က လှန်လှောကြည့်ပြီး ဘေးကို ဖယ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ “ဒါတွေ

အားလုံး အလကားပဲ။ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တာတွေက အခြေအနေကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပြီ။ ငါ ကိုယ်တိုင်လုပ်မယ်” လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ စည်းဝေးကြတဲ့အခါမှာတော့ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယား ခုံးကျည် လက်နက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်ကို ရစ်ချတ် နစ်ဆင် မကြာသေးခင် ဝေဖန်ခဲ့တာကို ဆိုဗီယက် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူက ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ “နစ်ဆင်ဟာ သူ့ရဲ့ ဘဝအတွေးအကြံမှတ် တမ်းကို ရေးနေခဲ့ရာက ခဏနားပြီး နိုင်ငံရေးအချေအတင် ပြောဆိုမှုတွေမှာ ပါဝင်ခဲ့ တယ်” လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ခပ်ထေထေပြောလိုက်ပါတယ်။ “သေသွားတဲ့လူတွေဟာ အသက် ရှင်နေတဲ့ လူတွေရဲ့ ကုတ်အင်္ကျီအမြီးကိုဆွဲပြီး သည်လူတွေကို အတိတ်ဆီကို ပြန်ဆွဲ ခေါ်သွားခွင့် မပေးသင့်ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။ ဆိုဗီယက်-အမေရိကန်ဆက်ဆံရေး ပုံမှန် ဖြစ်ရေးကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီးလုပ်လိုသူတွေကို တွန်းလှန်သင့်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ အသစ် တစ်ဖန် ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခုရန်လိုမှုတွေကို သူ့အနေနဲ့ ဘယ်လိုသဘောထား ရမှာလဲ။ နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ် အဟောင်းကို ပြန်သွားတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် သမ္မတရေဂင် အနေနဲ့ လက်ဝဲဝါဒီသမားတွေရဲ့အလိုကို လိုက်နေတာလား။ အကင်းပါးလှချည် မီးခေးလ် ရယ်” လို့ ကျွန်တော် ကောက်ချက်ချလိုက်မိပါတယ်။

ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ သည်ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းမှုဟာ ၄၅ မိနစ်တင်းတင်း ကြာခဲ့ပါ တယ်။ သည်အချိန်ထဲမှာ ဘာသာပြန်ပေးတဲ့အချိန်လည်း ပါပါတယ်။ စစချင်းမှာတော့ စဖရင်း ဖီးလ်မိန်.ခွန်းကြောင့် ကျွန်တော့်ကို ဘယ်လောက် ထိခိုက်နစ်နာမှု ရှိခဲ့သလဲဆို တာကို တွေးပူမိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ်ကလည်း စည်းဝေးစားပွဲမှာ ဝိုင်းပြီး ထိုင်နေတဲ့သူတွေရဲ့ သဘောကျ ပြောဆိုနေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ရိပ်စားလာခဲ့မိပါ တယ်။ သူ့ရဲ့နိုင်ငံကို ကျွန်တော်တို့ ထိုးနှက်ထုထောင်းနေတာနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဘယ်လိုမှ တုံ့ပြန်မှု မရှိဘူးလို့ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ အမြင်မခံနိုင်ပါဘူး။

စဖရင်း ဖီးလ်မိန်.ခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတည်ပြုချက် ရယူနေချိန်မှာ ဂျော့ချ် ဂျုလ်ဇ်ဟာ ဝေါ်ရှင်တန်မှာ မရှိပါဘူး။ သည်မိန်.ခွန်းကို သူ တွေ့လည်း မတွေ့လိုက်ရပါ ဘူး။ ဒါကြောင့် ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ ဆူပူကြိမ်းမောင်းနေမှုကို သူဘာမှ နားမလည်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အမြော်အမြင်ကြီးစွာနဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ် ပြောသမျှတွေကို လျစ်လျူရှုခဲ့ပြီး နောက် ဆုံး ရပ်သွားတဲ့အခါမှာ ခပ်အေးအေးပဲ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်အတိုင်း ဆက်လုပ်ခဲ့ပါ တယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ လေသံလည်း ပြောင်းသွားပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သူ့ရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနဲ့ ပွင့်လင်းမှုဝါဒအောက်က ဦးတည်ချက်တွေကို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဆို ဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ကြီးပွားတိုးတက်အောင် သူ လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဈေးကွက်စီး ပွားရေးကို အောင်မြင်အောင် လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ပြောင်းလဲပစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုမှ စိတ်ကူးကြည့်လို့မရအောင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင် စုကို ပြောင်းလဲပစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ဝါဒနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဝါဒ သူနိုင်ငံနိုင် အပြိုင် နှိုင်းရာမှာ သူတို့ရှုံးသွားပြီလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ကျွန်တော် စစ်ဘက်က လာတယ်ဆိုတာကို

သိတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို လင်းလက်တောက်ပနေတဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ တည်တည်ကြည်ကြည် ပြီး “ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အကောင်းဆုံးရန်သူ မရှိတော့တဲ့အတွက် အခု ခင်ဗျားတို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီညက ဟိုတယ်ခန်းထဲ ကျွန်တော် ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာ ထူးခြားတဲ့ သည်ကနေ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို ပြန်စဉ်းစားနေမိပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ သည်ပေါ်လစီ ပြောင်းလဲမှုဟာ ပြေရာပြေကြောင်းဖြစ်စေဖို့ ကျွန်တော်တို့ကို လှည့်စားတာ မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို ရိုးတွင်းချင်ဆီထဲကကို ယုံကြည်မိပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ အဆင့်တစ်ဆင့်ဟာ အဆုံးသတ်သွားပြီးနောက် အဆင့်တစ်ဆင့် စတင်တော့မယ်ဆိုတာကို အိပ်ရာပေါ်မှာ လဲလျောင်းနေတုန်း ကျွန်တော် နားလည်သဘောပေါက်မိပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက် အနေနဲ့ အခုအချိန်အထိ ကျွန်တော့်ရဲ့ တာဝန်က ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ဖို့၊ ထိန်းသိမ်းဖို့၊ လိုအပ်ရင် တိုက်ခိုက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ကမ္ဘာကြီးက စစ်အေးခေတ်ကြီးကို ကျော်လွှားခဲ့ပါပြီ။ အရင်က အမှန်တရားလို့ မြင်ခဲ့တာတွေအားလုံးဟာ အခု အခါမှာ အချိန်ဇယားဟောင်းကြီးလို ခေတ်နဲ့ လျော်ညီမှု မရှိတော့ပါဘူး။

ဂေါ်ရှင်တန်မှာတော့ ထောက်လှမ်းရေးနဲ့ ပေါ်လစီရေးရာ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက ပြောင်းလဲမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ခက်ခဲနေပါတယ်။ လာမယ့် ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးမှာ ပါတီအမာခံတွေက ဂိုဘာချော့စ်ကို ဖြုတ်ချလိမ့်မယ်လို့ စီအိုင်အေက ဆိုဗီယက်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေက ကျွန်တော့်ကို ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ထင်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်မလာခဲ့ဘဲ ဂိုဘာချော့စ်ဟာ စည်းဝေးပွဲ ပြီးတဲ့အခါမှာ မိုလ်ချပ်ကြီးနဲ့ အမာခံတွေ တစ်ဒါဇင်လောက်ကို ဖြုတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။ ခရယ်မလင်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေကို ကျွန်တော် ကရုဏာ သက်မိပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ် သူတို့လေ့လာခဲ့တဲ့ ကောင်းကောင်းကြီးသိလာခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနဲ့ စည်းမျဉ်းတွေ ပျောက်ပျက်နေပါပြီ။ ဆိုဗီယက်ရေးရာတွေကို ဘယ်လောက်ပဲ ကျွမ်းကျွမ်း အခုအခါမှာတော့ ရုပ်မြင်သံကြားကို ကြည့်ရှုနေတဲ့ သာမန်လူတွေထက် ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ်ဆိုတာကို ပိုပြီး မမျှော်မှန်းနိုင်ကြတော့ပါဘူး။

ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အနီးကပ် လေ့လာသိရှိခွင့် ရခဲ့တာမို့ ကျွမ်းကျင်သူတွေ ပြောသမျှကို သိပ်ဂရုမစိုက်တော့ပါဘူး။ ဆိုဗီယက်ရေးရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စီအိုင်အေရဲ့ ဆန်းစစ်မှုတွေကို ဂျော့ချ် ဂျုလ်ဇ်တောင် စပြီး လျစ်လျူရှုလာပါတယ်။ ဂိုဘာချော့စ်အနေနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို တကယ်ပြုလုပ်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ သက်သေအထောက်အထားတွေ တိုးတိုးပြီးလာနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူတွေအနေနဲ့ အတိတ်နဲ့ ဘယ်လိုမှ မတူတဲ့ အနာဂတ်တစ်ခုကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းဖို့ တွန့်ဆုတ်နေကြပါတယ်။ ဂိုဘာချော့စ်အနေနဲ့ အောင်မြင်မယ်လို့ မထင်ခဲ့ကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီရေးဆွဲသူတွေနဲ့ ထောက်လှမ်းရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ရန်သူ

တော်ကြီးကို ဆုံးရှုံးရပါတော့မယ်။ ပြက်လုံးတစ်ခုကို သွားသတိရမိပါတယ်။ “မာန်နတ်ကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ရင် တရားဟောဆရာတွေ ဘယ်နှယ်လုပ်ကြမလဲ” ဆိုတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတရောင်အနေနဲ့ တခြားနိုင်ငံက ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံရာမှာ မွန်းကျပ်စေတဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနဲ့ ကျင့်ဝတ်တွေကို ဖယ်ရှားပြီး ရင်းနှီးမှု၊ ခင်မင်မှုတို့ကို အရင်းခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂိုဘာချော့ဗ်ကို မီးခေးလ်လို၊ ပထမ နာမည်ကိုပဲသုံးပြီး ခေါ်ချင်ပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေကိုလည်း သည်လိုပဲ ပထမနာမည်နဲ့ သူခေါ်နေကျ ဖြစ်ပါတယ်။ သည် ဘာမဟုတ်တဲ့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အိမ်ဖြူတော်နဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဌာနတို့ဟာ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ဂျော့ချ်ရူလ်ဇ်က နာမည်တပ်ပြီး ခေါ်တာကောင်းတယ်လို့ ယူဆပေးခဲ့ပေမယ့် သူ့ရဲ့ ဥရောပရေးရာ လက်ထောက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရိုင်ဆင် ရစ်ခ်ဝေးကတော့ သဘောမတူပါဘူး။ စောလွန်းသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရင်းနှီးမှုကို အတင်းမလုပ်နဲ့လို့ ဆိုပါတယ်။ ရိုင်ဆင်နဲ့ ကျွန်တော် သဘောထားချင်း သည်နေရာမှာ တိုက်ဆိုင်ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ ပွင့်လင်းဖို့ ပြောနေပေမယ့် သူတို့နဲ့ ဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာ ပြေပြေပြစ်ပြစ် မရှိသေးပါဘူး။ ပြီးတော့ ပထမနာမည် တပ်ခေါ်တာ သင့်တော်တယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ပါဘူး။ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သမ္မတရောင်ရဲ့ သားအရွယ်လောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မတရောင်ကို သူ့ရဲ့ ပထမနာမည် အတိုကောက်ဖြစ်တဲ့ “ရော်နံ” လို့ တပ်ခေါ်ချင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ထင်တဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာ သမ္မတရောင်က မီးခေးလ်လို၊ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ခေါ်ကြည့်ပေမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ်ကတော့ သူ့ကို သမ္မတကြီးလို့ပဲ ခပ်တန်းတန်း ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။

မော်စကို ကိုသွားရာမှာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေ အများကြီး ထားခဲ့ပါတယ်။ မေလ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ဆိုဗီယက်စစ်တပ်တွေကို အက်ဖ်ဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံက စပြီး ရပ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။ သည်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာ နျူကလီးယားလက်နက် လျှော့ပေါ့ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြေလည်မှု ရရှိလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ ရောင်နဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ်တို့ဟာ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားလက်နက်ဆိုင်ရာစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးပါပြီ။ ဒါကို ဆိုဗီယက်လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမေရိကန်ဆီးနိုတ်လွှတ်တော်က အတည်ပြုဖို့ လိုပါသေးတယ်။ အတည်ပြုလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ရပေမယ့် ရှေးရိုးစွဲ ရိုပတ်ဘလီကင်နဲ့ ဒီမိုကရက်အမတ်တွေရဲ့ ဆန့်ကျင်မှုကိုတော့ ခံရပါလိမ့်မယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ သည်စာချုပ်ကို လက်ခံဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ လက်နက်တချို့ကို စွန့်လွှတ်ရမယ့်အပြင် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုအပေါ် မယုံကြည်မှုတွေလည်း ရှိနေသေးလို့ပါပဲ။ စာချုပ်ကို သဘောတူညီချက် ရရှိဖို့ ကျွန်တော်ဟာ ဆီးနိုတ်လွှတ်တော်က အမာခံတွေနဲ့ ကြားနေသူတွေကို ဆွဲဆောင်ပြောဆိုရာမှာ ပါဝင်ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့၊ မော်စကိုကို မရောက်ခင်တစ်ရက်၊ ဖင်လန်နိုင်ငံမှာ ခရီးတစ်ထောက်နားနေချိန်၊ မေလ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ဆီးနိတ်အနေနဲ့ စာချုပ်ကို အတည်ပြုလိုက်ပြီဆိုတဲ့သတင်းကို ရရှိပါတယ်။

အမေရိကန်သမ္မတရဲ့ အဖော့စ်ဝမ်းလေယာဉ် နောက်တစ်နေ့ မော်စကိုမြို့တော်မှာ ဆင်းသက်တဲ့အခါမှာတော့ လေယာဉ်ပေါ်က သမ္မတရဲ့ သီးသန့်ခန်းထဲကို ကျွန်တော်သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲအတွင်းမှာ သူ့အနေနဲ့ စကားပြောဖို့ အစီအစဉ် ၃၀ လောက် ရှိပါတယ်။ ရောက်ရောက်ချင်း သူစကားပြောရမယ့် အစီအစဉ်အတွက် အချက်အလက်တွေကို သူနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်ပေါ်က မဆင်းခင် ကျွန်တော်အဖို့ သူနဲ့တွေ့ဖို့ နောက်ဆုံးအခွင့်အရေးပါပဲ။ အခန်းထဲ ဝင်သွားတဲ့အခါမှာတော့ သူတစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ လေယာဉ်ဆင်းသက်နေစဉ် ပြတင်းပေါက်ကနေ အပြင်ဘက်က ရုရှားရှုခင်းကို ငေးကြည့်နေပါတယ်။ “ကြည့်စမ်းပါဦး၊ ယာဉ်အသွားအလာ မရှိသလောက်ဘဲ” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်ရောက်နေတာကိုတောင် သိပ်ပြီး အသိအမှတ် မပြုနိုင်လောက်အောင် အပြင်က မြင်ကွင်းအပေါ် အာရုံရောက်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သူ့ရဲ့ဘေးမှာ ထိုင်လိုက်ပြီး “သမ္မတကြီး၊ ရောက်ရောက်ချင်း ပေးရမယ့် မိန့်ခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး မေးစရာများ ရှိပါသလား” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ပြောတာကို သူကြားပုံ မရပါဘူး။ လေယာဉ် ပြေးလမ်းပေါ်ကို လေယာဉ်ဆင်းလိုက်တဲ့အခါမှ သမ္မတရောင်ဟာ ကျွန်တော်ဘက်ကိုလှည့်ပြီး “ဘာတွေ ပြောနေတာလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်သွားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သူကတော့ ကျွန်တော်ရဲ့ စိုးရိမ်စိတ်တွေကို လုံးဝ အမှုမထားပါဘူး။ မိစ္ဆာအင်ပိုင်ယာလို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို အခုသူ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့မြင်နေရပြီ မဟုတ်ပါလား။ ကားတွေ ၃၃ဟို သွားလာနေတဲ့ ဟိုင်းဝေး လမ်းမကြီးတွေ၊ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်တဲ့ စက်ရုံတွေကို ဂိုဘာချော့ခ်အနေနဲ့ မြင်တွေ့ရအောင် ပြီးခဲ့တဲ့ ထိပ်သီးညီလာခံတုန်းက သမ္မတရောင်ဟာ သူ့ကို အမေရိကန် နိုင်ငံတစ်လွှားလေယာဉ်နဲ့ ပျံသန်း ပြသချင်ခဲ့ပါတယ်။ ယာဉ်အသွားအလာ မရှိသလောက် ဖြစ်တဲ့ ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ လမ်းတွေဟာ သမ္မတရောင်အဖို့ကတော့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒရဲ့ ကျဆုံးမှု သင်္ကေတပါပဲ။ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ရောက်အောင် ဂိုဘာချော့ခ်ကို ကူညီရမယ်ဆိုတဲ့ သူ့ရဲ့ယုံကြည်မှုကို ပိုမို ခိုင်မာစေခဲ့ပါတယ်။

လေယာဉ်ပေါ်ကဆင်းပြီး ကင်မရာတွေ၊ မိုက်ခရိုဖုန်းတွေရှေ့ ရောက်သွားတဲ့ အခါမှာတော့ သမ္မတရောင်ဟာ သူ့ထုံးစံအတိုင်း အပြောအဆို တစ်လုံးမှ မမှားပါဘူး။ သမ္မတရောင်နဲ့ ဂိုဘာချော့ခ်တို့ ပထမဆုံးအကြိမ် တစ်ဦးချင်းတွေ့ဆုံကြတဲ့အခါမှာ ဂိုဘာချော့ခ်က ရောင်ကို ထုတ်ပြန်ချက် မူကြမ်းတစ်စောင်ကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ပိတ် အပြီးသတ် ထုတ်ပြန်ချက်ထဲမှာ ဒါကို ထည့်သွင်းဖို့ အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ ထုတ်ပြန်

ချက်မှုကြမ်းကို သမ္မတရောင်ဟာ ဖတ်ကြည့်ပြီး သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ပါရီချက်တွေကို ဘာမှ ကန့်ကွက်စရာ မရှိပါဘူး။ “အငြင်းပွားစရာ ပြဿနာမှန်သမျှကို စစ်အင်အားဖြင့် ဖြေရှင်းလို့ မရနိုင်သကဲ့သို့ သည်နည်းဖြင့် မဖြေရှင်းသင့်ဘူးဆိုသည်ကို ခေါင်းဆောင် နှစ်ဦးစလုံးက ယုံကြည်ပါသည်။ နိုင်ငံတိုင်း တန်းတူရည်တူရှိမှု၊ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စများ တွင် ဝင်ရောက် မစွက်ဖက်မှု၊ လူမှုရေး နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ် နိုင်မှုတို့ကို နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၏ ထာဝရ စည်းမျဉ်းဥပဒေများအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုရမည်”။ ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ စာသားတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး သမ္မတရောင်က သူ့လူတွေရဲ့ သဘောထားကို မေးခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်လို လူသစ်တစ်ယောက်အဖို့ကတော့ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မတွေ့ပါ ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဆိုဗီယက်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေကတော့ ထောင်ခြောက်ဗုံးတစ်ခုရဲ့ စနက်တံကို ဖြုတ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ ဗုံးဖျက်ဆီးရေးအဖွဲ့ဝင်လို သေသေချာချာ လေ့လာ ခဲ့ပါတယ်။ ကျော့ချီ ဂျာမနီနဲ့ ရစ်ခံဝေးတို့ကတော့ လက်မခံဖို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့ပါတယ်။ သည် ထုတ်ပြန်ချက်က ရေးသားချက်အတိုင်းဆိုရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆိုဗီယက်တို့ကို ဘောလံတစ်ခဲဒေသက လစ်သူအနီးယား၊ လတ်ဒ်ဗီယာနဲ့ အက်စ်တိုးနီးယားတို့ကို ဆက် လက်ပြီး သိမ်းပိုက်ထားဖို့ ခွင့်ပြုတဲ့သဘော သက်ရောက်နေပါတယ်။ သည်နေရာတွေကို ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ အခုထက်တိုင် အသိအမှတ် မပြု သေးပါဘူး။ ဂိုဘာချော့ဗ် ထုတ်ပြန်ချက်ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ “ခင်ဗျားတို့ပိုင်တာ ခင်ဗျား တို့နဲ့ပဲဆိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ပိုင်တာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်။ တစ်ယောက် ကိစ္စတစ်ယောက် ဝင်မစွက်ကြစတမ်း” ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲက တခြားကိစ္စတွေဘက် လှည့်နေရတာမို့ သည်ကိစ္စကို ခဏ ဘေးဖယ်ထားလိုက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံး ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ တော့ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ သူ့ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်မှုကြမ်းကို သမ္မတရောင်ဘက်ကို တွန်းပို့ လိုက်ပြီး လက်ခံဖို့ပြောပါတယ်။ ဆွေးနွေးမှုတွေကို ရုပ်သိမ်းဖို့ မိနစ်ပိုင်းပဲ လိုပါတော့ တယ်။ တစ်ဘက်ခန်းမှာလည်း သတင်းထောက်တွေ စောင့်နေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ ထုတ် ပြန်ချက်မှုကြမ်းမှာ ပါရှိတာတွေဟာ ပထမနေ့ တွေ့ခဲ့တုန်းကအတိုင်းပဲ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယားလက်နက် လျှော့ပေါ့ရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးဖို့ ဆိုတာကို ဂိုဘာချော့ဗ်က သမ္မတရောင်ကို ထောက်ပြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက လက်ခံခဲ့ပြီးမှ အခု ဘာကြောင့် လက်မှတ်မထိုးနိုင်ရတာလဲ။ သမ္မတရောင်ကြည့်ရတာ စိတ်မသက်မသာ ဖြစ် နေပုံရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အကြံပေးတွေနဲ့ နောက်တစ်ခေါက် ဆွေးနွေးဖို့ကို ဂိုဘာချော့ဗ်က အကြံပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သည်ထုတ်ပြန်ချက်မှာ ဘာများ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ပါသလဲလို့ ကျွန်တော် တို့ကို သမ္မတရောင်က မေးပါတယ်။ သူ့အမြင်မှာတော့ ရိုးရိုးတန်းတန်း ထုတ်ပြန်ချက် တစ်ခုပါပဲ။ ဘာကြောင့် လက်မခံနိုင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ထပ်ပြီး ပြောပြတဲ့အခါ

မှာတော့ သမ္မတရောင်ဟာ လက်မခံချင် လက်ခံချင်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဆန္ဒကို လိုက်လျော့ခဲ့ပါတယ်။ ပြုံးပြီးစောင့်နေတဲ့ ဂိုက ထုတ်ပြန်ချက်မူကြမ်းကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း ရောင်က ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာ ဂိုဘာချော့ဗ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ဘက်ကို လှည့်လိုက်ပါတယ်။ မျက်နှာမှာ အပြုံးမရှိတော့ပါဘူး။ ဘာပြဿနာရှိလို့လဲလို့ မေးပါတယ်။ ဂျော့ချ် ဂျလ်ဇ် က ရှင်းပြပါတယ်။ ကန့်ကွက်ရတဲ့အကြောင်းတွေ တစ်ခုမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူးလို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ပြန်ပက်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အကြည့်ဟာလည်း သမ္မတရောင်မှာ အပေါက်ပေါက်သွားမတတ်ပါဘဲ။

အခုအချိန်အထိ ကျွန်တော်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စီမံအုပ်ချုပ်သူတစ်ယောက် အဖြစ်ပဲ မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဟင်နရီ ကင်ဆင်းဂျာလို ပါရဂူဘွဲ့တွေ၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးအတွေ့အကြုံတွေ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်နောက်ဆုံးအချိန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အချေအတင် ပြောဆိုမှုတွေဟာ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ ဆုံးဖြတ်ချက် မချဘဲနဲ့ ပြီးဆုံးသွားမှာကိုတော့ မလိုလားပါဘူး။ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြီးဆုံးသွားဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂိုဘာချော့ဗ်ကို ကြည့်ပြီး သည်ကိစ္စဟာ ကောက်ခံ ငင်ကာနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုရတဲ့ ကိစ္စမျိုး မဟုတ်ကြောင်း၊ သူ့အနေနဲ့ နိုင်ငံတွင်းမှာ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာရှိသလို ကျွန်တော်တို့ဆီမှာလည်း အလားတူ ပြဿနာတွေ ရှိကြောင်း၊ သူ့နိုင်ငံက သူ့ကို လိုလားသူတွေကြား စိတ်ဝမ်းကွဲမှုတွေ ဖြစ်စေနိုင်မှာ တစ်ခုကို ပြန်ယူသွားရင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးအတွက် အကျိုးရှိမှာ မဟုတ်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပြောဆိုတဲ့ နေရာမှာလည်း သည်ထုတ်ပြန်ချက်ကို လက်မခံသင့်ဘူးဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သမ္မတကို အကြံပေးခဲ့ကြောင်းကို နောက်ရှေ့ဆက် ဆွေးနွေးစရာ မရှိရအောင် အေးအေးဆေးဆေး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ အားလုံး တိတ်ဆိတ်နေကြပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်က အားလုံးကို ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ သမ္မတရောင်ရဲ့ လူတွေက သည်လိုထင်တယ်ဆိုရင်လည်း ရှိပါစေတော့လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့ “ကျွန်တော်တို့ကို လူတွေစောင့်နေတယ်” လို့ သမ္မတရောင်ကိုပြောပြီး အခန်းထဲကနေ ဦးဆောင်ပြီး ခေါ်သွားပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သူတို့ဟာ တာလတ်ပစ် နျူကလီးယား ခုံးကျည်လက်နက် လျှော့ပေါ့ရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တာလတ်ပစ် ခုံးကျည်လက်နက်တွေကို စဖျက်လို့ရပြီ။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ၃၅၀၊ သူတို့ဘက်က ၁၅၀၀ စုစုပေါင်းရှိတဲ့ နျူကလီးယားလက်နက်တွေ အများကြီးထဲက ဒါဟာ ဘာအရေအတွက်မှ မရှိပေမယ့် သိပ်ကို အရေးပါတဲ့ အစပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မော်စကိုကအပြန် လမ်းမှာတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးက မောပန်းနေပေမယ့် ပျော်ရွှင်နေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး တကယ်အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသလို သမ္မတဟာလည်း သမိုင်းတွင်ရစ်မယ်စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ သည်အောင်မြင်မှုအတွက် သမ္မတကို အားလုံး ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခဲ့ကြပါတယ်။ သည်အောင်မြင်မှုရရှိအောင် နောက်ကွယ်ကနေ ကြိုးပမ်းခဲ့သူတွေအားလုံး လေယာဉ်ပေါ်မှာ ပါရှိပါတယ်။ အခုအချိန်မှာ

သမ္မတအနေနဲ့. “ခင်ဗျားတို့. မပါရင် သည်အောင်မြင်မှုကို ရရှိမှာ မဟုတ်ဘူး” လို့. ပြောပြီး အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ဖို့. ကောင်းတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတရောင်ဟာ အားလုံးဂုဏ်ပြုတာကို ခံခဲ့ပြီး ကျေးဇူးတင်ကြောင်း တစ်ခွန်းမှ မပြောခဲ့ပါဘူး။ သမ္မတကတော်ကလည်း အတူတူပါပဲ။

အခုအချိန်မှာ သမ္မတကတော် နန်စီရောင်အကြောင်း ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း သိလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ သူ့.ခင်ပွန်းကို ဘယ်လောက်ချစ်တယ်ဆိုတာကို သိခဲ့ရပါပြီ။ သူ့.ခင်ပွန်း ကိုယ်စိတ်နှလုံး ကျန်းမာချမ်းသာစေဖို့. ရာထူးတည်မြဲစေဖို့. အစွမ်းကုန် စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ပေးနေသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတဖြစ်သူကို နှစ်သိမ့်မှုပေးသလို ပျော်ရွှင်မှုလည်းပေးပါတယ်။ သူမ တခြားတစ်နေရာကို တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်လောက်သွားရင်တောင် သမ္မတရောင်ဟာ လွမ်းတသသ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ နန်စီမရှိရင် သမ္မတရောင်အဖို့. မပြည့်စုံသလို၊ သမ္မတရောင် မရှိရင်လည်း နန်စီအဖို့. မပြည့်စုံပါဘူး။ ခင်ပွန်းသည် သမ္မတဖြစ်သူကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးတဲ့နေရာမှာ နန်စီဟာ ဒုက္ခအများကြီး ပေးနိုင်ပါတယ်။ လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ သမ္မတအနေနဲ့. ပျော့သလောက် နန်စီကတော့ မာပါတယ်။ သူ့.ကို လူတွေကြောက်ကြပြီး အမျိုးမျိုး ဝေဖန်ကြပေမယ့် ရောင်အစိုးရမှာ သူ့.ရဲ့. အခန်းကဏ္ဍဟာ အရေးကြီးလှပါတယ်။ ရောင် သမ္မတသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ နန်စီနဲ့.ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတွေ ဖြစ်လာခဲ့တာ ယနေ့.ထက် တိုင်ပါပဲ။

အဲဒီနေ့.က မော်စကိုကအပြန် လေယာဉ်ပေါ်မှာ သမ္မတနဲ့. သမ္မတကတော်တို့.က သူ့.တို့.ကို လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့သူတွေကို ကျေးဇူးတင်စကား မပြောတာကို ကျွန်တော် အံ့သြမိပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ကျေးဇူးမသိလို့. မဟုတ်ဘူး။ ကျေးဇူးမတင်တတ်လို့.ဘဲ ဖြစ်ရမယ်လို့. ကျွန်တော် ကောက်ချက်ချလိုက်ပါတယ်။ ပြန်ရောက်ပြီး ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ သူ့.ကို လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့သူအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်းနဲ့. အမှတ်တရလက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေ ပေးသင့်ကြောင်း သမ္မတရောင်ကို အကြံပြုခဲ့ကြပါတယ်။

ဇူလိုင်လရဲ့. သီတင်းပတ်အကုန်တစ်ခုမှာ ကျွန်တော်သားဖြစ်သူ မိုက်ဟာ ဂျိမ်းနော့တ်ဆိုသူ အမျိုးသမီးလေးကို လက်ထပ်တော့မယ့်အကြောင်း ပြောလာပါတယ်။ သည်အမျိုးသမီးလေးကို ကျွန်တော်နဲ့. အယ်လ်မာ သိလည်းသိ၊ နှစ်လည်းနှစ်သက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူဖြူဖြစ်တာမို့. စိတ်ထဲမှာတော့ သိပ်ပြီး ဘဝင်မကျလှပါဘူး။ အစစအရာရာ အဆင်ပြေရင်တောင် အိမ်ထောင်တစ်ခု ထူထောင်တယ်ဆိုတာ မလွယ်လှပါဘူး။ အသားအရောင်ပြသနာကြောင့် ပိုပြီး မခက်ခဲစေချင်ပါဘူး။ နှစ်ဖက် မိသားစုတွေ ရင်းနှီးမှုရှိရအောင် မိန်းကလေးရဲ့. မိဘတွေကို ကျွန်တော်တို့. ညစာစားဖို့. ဖိတ်ခဲ့ပါတယ်။ စေချင်းမှာတော့ ဆက်ဆံရေး ခပ်တင်းတင်း ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပိုပြီးသိလာကြတဲ့အခါမှာတော့ အသားအရောင်ဟာ ပခါနမဟုတ်ဘဲ လူသာလျှင်

ပခါနဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်လာပါတယ်။ အဲဒီ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုနှစ်စု ဆက်ဆံရေးဟာ ပြေလည်လာခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် သမ္မတနဲ့ ခရီးထွက်နေစဉ် ဩဂုတ်လ ၁၆ ရပ်နေ့မှာ ကျွန်တော့် ရဲ့အတွင်းရေးမှူး ဖလောရင် ဂန့်.က ကျွန်တော့်ကို စာတိုတစ်စောင် ပေးပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီက လက်တင်အမေရိကရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူ ဂျက်ကလင်း တီးလ် မင် ဝေါရှင်တန်က ပေးပို့လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ နယူးအော်လင်းမြို့ကအပြန် လေယာဉ် ပေါ် အတက်မှာ သမ္မတနဲ့အတူ ကျွန်တော့်ကို မမြင်လိုက်ရတဲ့အတွက် ဌာနတွင်းမှာ သို့လောသို့လောဖြစ်နေကြတဲ့ အကြောင်းပါပဲ။ အဲဒီအချိန်က သမ္မတနဲ့အတူ နယူးအော်လင်းမှာ ကျွန်တော်ရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီ ခေါင်းဆောင် သမ္မတ အနေနဲ့ အမျိုးသားပါတီ ညီလာခံမှာ နောက်ဆုံးအကြိမ် မိန့်ခွန်းပေးဖို့ ရောက်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင် ရောက်ယှဉ်ပြိုင် မယ့် ဒုတိယသမ္မတ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်လက်ထဲကို ခေါင်းဆောင်ရာထူးကို လက်လွှဲလိုက် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတ မိန့်ခွန်းပေးပြီးတဲ့အခါမှာတော့ သူ့ရဲ့အဖွဲ့နဲ့အတူ ကယ်လီဖိုးနီးယားကို သွားကြဖို့ လေယာဉ်ကွင်းဆီ သွားကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ သမ္မတဟာ ခေတ္တအပန်းဖြေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်ပေါ်တက်ကြတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော့်ကို မတွေ့လိုက်ရလို့ အခုလို စာနဲ့မေးလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်နဲ့ကျွန်တော် နယူးအော်လင်း မှာ နေခဲ့သလား၊ ဘွတ်ရှ်နဲ့အတူ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်မလား၊ ဘာလားပေါ့။ ဒါပေမယ့် သူတို့ထင်သလို မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် လေယာဉ်နောက်ပေါက်က တက်ခဲ့လို့ မတွေ့ခဲ့ကြတာပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ် မထွက်ခင်ကလေးမှာ ဘွတ်ရှ်က သူနဲ့အတူ ယှဉ်ပြိုင် မယ့်သူကို သမ္မတရေဂင်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ အင်ဒီးယန်းပြည်နယ်က ဒင်ကွေးလ်ဖြစ် ပါတယ်။

အဲဒီနှစ် ဆောင်းအဝင်ကာလမှာတော့ အားလုံးရဲ့အာရုံဟာ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ် နဲ့ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲအတွက် သူ့ရဲ့ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုအပေါ် ကျရောက်ခဲ့ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်ခန့် အိမ်ဖြူတော်ကို ကျွန်တော်စရောက်စဉ်က ကျွန်တော့်ကို ဘွတ်ရှ် ဟာ စိတ်ရောကိုယ်ပါ နှုတ်ဆက်ကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး သူ့ကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း သိလာခဲ့ရပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်နဲ့ စည်းဝေးပွဲတွေမှာ သူ့ကို ကျွန်တော် လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ သည်စည်းဝေးပွဲတွေမှာ ဘာမှ သိပ်ပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ အကြံဉာဏ်ပေးစရာရှိရင် သမ္မတကို သီးသန့် တွေ့ဆုံပြီး ပေးခဲ့ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ဇနီးဖြစ်သူ ဘာဘရာကို တစ်ခါက ကျွန်တော် ဆုံဖူးပါတယ်။ ပြင်သစ်သံရုံးက နေ့လယ်စာစားပွဲတစ်ခုမှာပါ။ သူမနဲ့ကပ်ပြီး ထိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ “ကျွန်းကျွန်းမာမာ ရှိရဲ့လား မစ္စဘွတ်ရှ်” လို့ ကျွန်တော်ကမေးတဲ့အခါမှာ သူမက “ရှိပါတယ်၊ ကျွန်မကို ဘာဘရာလို့ခေါ်ပါ” လို့ ပြောပါတယ်။ “ကျွန်တော့်အမေက သည်လို ခေါ်ခွင့်ပေးမှာ

မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ” လို့ ကျွန်တော်က ပြန်ပြောတဲ့အခါမှာတော့ “ကျွန်မရှင်အမေမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဘာဘရာလို့သာခေါ်ပါ” လို့ပြောပါတယ်။ သူ့ရဲ့အပြောအဆိုဟာ နွေးထွေးမှုရှိပေမယ့် ပြတ်သားမှုလည်းရှိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဘာဘရာနဲ့ကျွန်တော်တို့ရဲ့ရင်းနှီးမှု စတင်ခဲ့ပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်က သမ္မတရဲ့ စည်းဝေးပွဲတွေမှာ ကုပ်ကုပ်ကလေးနေခဲ့တဲ့ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်နဲ့ ကွာခြားလှတဲ့ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ရဲ့ တခြားတစ်ကိုယ်ကို သူနဲ့တစ်နှစ်ခန့် အလုပ်လုပ်ပြီးတဲ့အခါမှ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ပနားမားကိစ္စနဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တရားရေးရာဌာနဟာ ပနားမားအာဏာရှင် မက်နီဝဲလ် နီရီရေးဂါးကို မူးယစ်ဆေးဝါး ကုန်ကူးမှုနဲ့ တရားမဝင်လုပ်ကိုင်မှုတွေနဲ့ စွဲချက်တင်ခဲ့ပါတယ်။ ပနားမားနိုင်ငံအပေါ်လည်း ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုတွေပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာတော့ ပနားမားနိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးအခြေအနေဟာ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခဲ့ပါတယ်။ မတ်လမှာ နီရီရေးဂါးဟာ အာဏာသိမ်းဖို့ ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်ကို နှိမ်နင်းခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ပီဒီအက်ဖ်လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ ပနားမားကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဟာ အတိုက်အခံတွေကို အကြမ်းဖက်ပြီး နိုင်ငံရေးထိန်းသိမ်းမှုတွေကို အကြီးအကျယ် ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ပနားမားကို စစ်သားတွေလွှတ်ဖို့ ဖရန်ရဲ့ အကြံပြုချက်ကို သမ္မတဂေဂင်က လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ နောက်သီတင်းပတ်တွေမှာတော့ နီရီရေးဂါးကို ဘယ်လို ကိုင်တွယ်ရမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့သိတာတစ်ခုတော့ရှိပါတယ်။ နီရီရေးဂါးအနေနဲ့ စွဲချက်တင်ထားတာကို စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်နေတာပါပဲ။ သည်အချက်ဟာ သူ့ကို ဖြုတ်ချဖို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကြိုးပမ်းချက်မှာ အကောင်းဆုံးလက်နက်ပါပဲ။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျော့ချ်ဂျူလ်ဇိက အဆိုပြုချက်တစ်ရပ် တင်ပြလာပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်လည်း သဘောကျပါတယ်။ နီရီရေးဂါးအနေနဲ့ ပနားမားကို ထွက်သွားခဲ့ရင် အမေရိကန်အစိုးရအနေနဲ့ သူ့နိုင်ငံအပေါ် ထားရှိတဲ့ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုတွေကို ဖယ်ရှားပြီး စွဲချက်တင်ထားတာကိုလည်း ရုပ်သိမ်းပေးဖို့ပါပဲ။

မေလ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဒုတိယသမ္မတ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ကို သည်အဆိုပြုချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ အကောင်းဆုံး အပေးအယူမဟုတ်ဘူး ဆိုတာကို ကျွန်တော် ဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဦးတည်ချက်ကို မျက်ခြည်ဖြတ်လို့ မရပါဘူး။ ဒါကတော့ နီရီရေးဂါးကို ဖြုတ်ချဖို့နဲ့ ပနားမားမှာ ဒီမိုကရေစီ ထွန်းကားလာရေးပါပဲ။ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်က ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ဘာမှ ကန့်ကွက်စရာ မရှိကြောင်း ပြောပါတယ်။

နောက်နှစ်ရက်လောက်အကြာမှာ ခရီးစဉ်တစ်ခုက ပြန်လာတဲ့အခါမှာတော့ သူ သဘောထား လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။ ကယ်လီဖိုးနီးယားကို ရောက်ခဲ့စဉ်မှာ သူနဲ့တွေ့ဆုံခဲ့တဲ့ လော့စ်အင်ဂျီးလော့ခ်ရဲ့ချုပ် ဒယ်ရယ်လ်ဂိတ်ခ်က စွဲချက်တင်ထားတာကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ရင် အကြီးအကျယ် မှားလိမ့်မယ်လို့ သူ့ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးကို

အရေးယူမှုဟာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ကိစ္စဖြစ်တာမို့၊ ဂျော့ချ်ရှုလ်စ်ရဲ့ အပေးအယူလုပ်မှုကို လက်ခံလိုက်ရင် မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေးတိုက်ပွဲမှာ နေ့စဉ် အသက်တွေ စတေးနေရတဲ့ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဲအရာရှိတွေရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုတွေ ဟာ အလဟဿ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်လို့ ရဲချုပ်က ပြောခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတရောင်နဲ့ နောက်စည်းဝေးပွဲမှာ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ တစ် ခါမှ မတွေ့မြင်ခဲ့ဖူးတာကို လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးရဲ့အရှေ့မှာ သမ္မတကို အတိုက်အခံ ပြုခဲ့ပါတယ်။ သည်အပေးအယူလုပ်မှုဟာ သိပ်ကို ဆိုးရွားပြီး သမ္မတအနေနဲ့ လက်သင့် မခံသင့်ဘူးလို့ အချေအတင် ပြောဆိုပါတယ်။ သမ္မတရောင်ကလည်း လုံးဝ အလျှော့မပေးပါဘူး။ “ခင်ဗျားပြောတာ စိတ်ဝင်စားဖို့တော့ကောင်းပါတယ် ဂျော့ချ်၊ ဒါပေ မယ့် သည်အပေးအယူ အဆိုပြုချက်ကို လက်ခံသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်”။ သမ္မတရောင် အနေနဲ့ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ပြန်လည်ချေပပြောဆိုခြင်း မရှိပါဘူး။ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ် ပြောတာကို ခပ်အေးအေးပဲ ငြင်းခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ သူ့ရဲ့ရုံးခန်းရှေ့မှာ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်က ကျွန်တော့် နှာခေါင်းနဲ့ သူ့နှာခေါင်း ထိလုနီးအောင် ကျွန်တော်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ခေါင်းကို သူ့လက်ညှိုးနဲ့ ထိုးထိုးပြီး နိရိုရေးဂါးနဲ့ ပြုလုပ်မယ် အပေးအယူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကောင်းကောင်း ဝေဖန် ပြစ်တင် ပြောဆိုပါတော့တယ်။ “ဒါကို ကျွန်တော် မပျက်ပျက် အောင်ဖျက်မယ်”လို့ ပြောပါတယ်။ ဂျာလ်ဟောင်ဆင်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ် ကတည်းက တစ်ခါမှ သည်လို ဆူပူကြိမ်းမောင်းခြင်း ကျွန်တော် မခံခဲ့ရပါဘူး။ နောက် ဆုံးမှာ နိရိုရေးဂါးကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အပေးအယူပြုလုပ်ဖို့ အဆိုပြုချက်ကို ကမ်းလှမ်း ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။ သည်တော့သူ့ကို အခြားတစ်နည်းနဲ့ အပြုတ် ချရပါမယ်။ သည်ကိစ္စမှာ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး နှစ်ချက် သိလာရပါတယ်။ တစ်ချက်က ကျွန်တော် ထင်ထားထက် ပိုပြီး မာကြောတယ်ဆိုတာဖြစ်ပြီး ဒုတိယ အချက် ကတော့ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘွတ်ရှ်နဲ့ ရင်ဆိုင်ရပြီးရင် ပြီးစီးအေးငြိမ်းသွားပြီလို့ မယူဆနိုင်တာပါဘဲ။

နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲအပြီးမှာ မဲဆွယ်စည်းရုံးရာက အောင်ပွဲခံပြန်လာတဲ့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်အတွက် အိမ်ဖြူတော်အမှုထမ်းတွေက နှင်းဆီဥယျာဉ် ထဲမှာ ကြိုဆိုပွဲလေးတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ပွဲအပြီးမှာ ရုံးခန်းချင်း ကပ်နေတဲ့အတွက် ဂျော့ချ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ အနောက်ခြမ်းကို အတူတူ လမ်းလျှောက် ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရုံးခန်းကို ရောက်တဲ့အခါ မှာတော့ သူက “အထဲကို လိုက်ခဲ့ပါဦး၊ စကားလေးဘာလေး ပြောကြရအောင်၊ ဘာဖြစ်နေသလဲဆိုတာ သိချင်တယ်” လို့ ကျွန်တော်ကို ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဖြစ်ပျက်နေသမျှကို ဖောက်သည်ချလိုက်ပါ တယ်။ ကျွန်တော် ပြောပြီးတဲ့ အခါမှာတော့ “ကျွန်တော့် အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှာ အိမ်ဖြူတော်က လူနည်းနည်းကို ထည့်ချင်တယ်။ သည်အထဲမှာ ခင်ဗျားကိုလည်း ကျွန်တော်စဉ်းစား

နေတယ်။ ခင်ဗျားအတွက် ရာထူးတစ်မျိုး ကျွန်တော့်စိတ်ထဲရှိတယ်။ ခင်ဗျား စဉ်းစား
စေချင်တယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် လျာထားတဲ့ ဂျင်ဘောကာက သူ့ရဲ့ လက်ထောက်
အဖြစ် ခင်ဗျားကို လိုချင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် စီအိုင်အေကို ကိုင်မလား။ ဘာလုပ်ချင်တယ်
ဆိုတာကို စဉ်းစားနေတုန်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မရှင်မှာ ဆက်လုပ်ရင်လည်း ရတာပဲ”
လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောပါတယ်။

“ကျွန်တော် ဝမ်းသာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ကို ဘာမှ လုပ်ပေးစရာ
မလိုပါဘူး” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။

“မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားကို ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တယ်။ အချိန်ယူပြီး
စဉ်းစားပါ”

အဲဒီနေ့ညက စစ်ဦးစီးချုပ် ကာလ် ဗီနိုရဲ့အိမ်ကို ကျွန်တော်ဝင်ခဲ့ပြီး ရင်ဖွင့်
ခဲ့ပါတယ်။ “ကာလ်၊ ကျွန်တော် စစ်တပ်နဲ့ ကင်းကွာနေတာ တော်တော်ကြာပြီ။ ဒါပေ
မယ့် ကျွန်တော် တကယ်နေချင်တာကတော့ တပ်ထဲမှာပါ။ ကျွန်တော့်အတွက် နေရာရှိ
ရင် ပြန်လာချင်တယ်”

အပိုမပြောတတ်တဲ့ ကာလ်ဟာ ဝေလည်ကြောင်ပတ် လုပ်မနေဘဲ လိုရင်းကိုပဲ
ချက်ချင်းပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူကိုယ်တိုင်လည်း ပြန်လိုချင်တယ်။ စစ်တပ်က
လည်း လိုချင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ နေရာလည်းရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဖေါစကွမ်လို့
အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အခြေစိုက်တဲ့ စစ်တပ်ဖွဲ့တွေအားလုံးရဲ့ စစ်
သေနာပတိရာထူးပါပဲ။ ကြယ်လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာထူး ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသား
လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့နဲ့ အရံတပ်ဖွဲ့တွေအပါအဝင် တပ်သားတစ်သန်းခန့်ကို တာဝန်ယူရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

အိမ်ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချရတော့မယ်ဆို
ရင် ကျွန်တော်လုပ်နေကျ တစ်ခုကို လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စာရွက်တစ်ရွက်ယူပြီး တစ်ဖက်မှာ
“နေဖို့”၊ တစ်ဖက်မှာ “မနေဖို့” ရေးချလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖို့တော့ စစ်တပ်ထဲ
နေဖို့၊ မနေဖို့ကလွဲပြီး တခြားစဉ်းစားစရာ မရှိပါဘူး။ နိုင်ငံခြားရေးဌာနကို နံပါတ် (၂)
ရာထူးနဲ့ ကျွန်တော်မသွားချင်ပါဘူး။ ဒါဟာ ရာထူးကျသွားသလိုပါပဲ။ စီအိုင်အေက
ထိပ်ဆုံးရာထူးကိုလည်း မလိုချင်ပါဘူး။ ဒါ ကျွန်တော်နဲ့ လုံးဝ သဟဇာတဖြစ်မှာ မဟုတ်
ပါဘူး။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မရှင်မှာ ဆက်နေလို့လည်း မဖြစ်ပါဘူး။ ဂျော့ချ်
ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ သည်အတွက် သူ့လူသူ ရှိပြီးသားပါ။ ဒါကြောင့် စစ်တပ်မှာ “နေဖို့”
ဘက်က အကြောင်းပြချက် ၁၉ လောက်ရပြီး “မနေဖို့”ဘက်က နည်းနည်းလေးပဲရရှိ
ပါတယ်။ နောက်နှစ်ရက် သုံးရက်လောက် သည်ကိစ္စကို အပြန်အလှန် စဉ်းစားပြီးတဲ့နောက်
မှာ စစ်တပ်ကို ပြန်သွားချင်တဲ့အကြောင်း ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်ကို ကျွန်တော်သွားပြောခဲ့ပါ
တယ်။ သူကလည်း ကြည်ကြည်ဖြူဖြူပဲ လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ချက်ချင်း
ဆိုသလိုပဲ ကျွန်တော့်ရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သမ္မတရောင်ကို အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ “ဖေါစကွမ်

ဆိုတော့ ကြယ်လေးပွင့်ပေါ့၊ မဟုတ်ဘူးလား” လို့ သူက မေးပါတယ်။ ဟုတ်ကြောင်း၊ စစ်တပ်မှာ အမြင့်ဆုံးရာထူးဖြစ်ကြောင်း ပြန်ဖြေတော့ “ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ၁၀ ပုံသွင်းရာမှာ အများကြီး အထောက်အကူပေးခဲ့တဲ့ ဖရန်. ကာလူးချီဟာလည်း ရာထူးက နှုတ်ထွက်ပါတော့မယ်။ အီရန်-ကွန်ထရာအရေးအပြီးမှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကော်မရှင်ကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့တဲ့အတွက် သမ္မတရေဂင်ရဲ့ အစိုးရကိုလည်း သူ ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လောက်တောင် စွမ်းဆောင်ပေးခဲ့တဲ့ ဖရန်.အနေနဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရာထူးက နှုတ်ထွက်ရတဲ့အခါမှာ သိပ်ပြီး ညင်ညင် သာသာ မရှိခဲ့ဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်မြင်မိပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်ရဲ့ လက်ထောက်တစ်ယောက်က ဖုန်းဆက်ပြီး သူ့နေရာမှာ သမ္မတလောင်း ရွေးချယ်ထားတဲ့ ဆီးနိတ်အမတ် ဂျွန် တာဝါးကို အစားထိုးမယ်ဆိုတာကို အသိပေးခဲ့ပါတယ်။

ရေဂင်အစိုးရရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်တွေမှာတော့ ကျွန်တော့်အဖို့ အလုပ်ဖိအား ပေးမှု သိပ်မရှိတော့ပါဘူး။ အလုပ်က အချိန်ပေးနိုင်မှာမဟုတ်တဲ့ ကိစ္စတွေကို အခု အချိန်ပေးနိုင်ပါပြီ။ နိုဝင်ဘာလအလယ်မှာ ဆိုဗီယက်အစိုးရကို မလိုလားတဲ့ ရုရှားဂျပဗေဒ ပညာရှင် နိုဘယ်လ်ဆုရှင် အွန်ဒရော့ စက်ကာရော့ဗ်ကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ ညစာစားပွဲ ကွင်းပရာ အမျိုးသားသိပ္ပံဌာနကို တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အတောအတွင်းမှာ လုံခြုံရေးပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်က ဂျော့ချ်ဂျူလ်ဇ်ဆီက စာတိုတစ်စောင် ကျွန်တော့်ကို မသိမသာပေးခဲ့ပါ တယ်။ ဂျော့ချ်က ကျွန်တော့်ကို ချက်ချင်းသွားချင်ပါသတဲ့။ နိုင်ငံခြားရေးဌာနက လမ်းရဲ့တစ်ဘက်မှာတင် ရှိတာမို့ ကျွန်တော် လျှောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဂျော့ချ်နဲ့အတူ သံအမတ်ကြီး ရော့စ် ရစ်ချ်ဝေးနဲ့ သူ့ရဲ့လက်ထောက် ဂျော့ချ်ဟီးလ်တို့လည်း ရှိနေပါ တယ်။ ဘာကြောင့် အလျင်စလို ခေါ်ခိုင်းရတယ်ဆိုတာကို ဂျော့ချ်က ရှင်းပြပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံကို ဂိုဏ်းချောင် ပြန်လာမယ့်အကြောင်းကို ဆိုဗီယက်သံအမတ်ကြီး ယူရီ ခူဘင်နင်က ပြောလို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ပြိုင်တူ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာနဲ့ သက်ပြင်း ချလိုက်ကြပါတယ်။

ခူဘင်နင်ရဲ့ အကြောင်းကြားစာကို ကျွန်တော့်ကို ကမ်းပေးရင်း “သူကုလသမဂ္ဂ မှာ မိန့်ခွန်းလာပြောလိမ့်မယ်။ သမ္မတကို နောက်ထပ် တစ်ကြိမ် တွေ့ချင်သေးတယ်တဲ့” လို့ ပြောပါတယ်။ စာကို ကျွန်တော် ဖတ်လိုက်ပါတယ်။ “နောက်သမ္မတကိုလည်း တွေ့ချင် လို့နေမှာပေါ့” လို့ စာကို ပြန်ပေးရင်း ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ တစ်ချိန်မှာ သမ္မတတစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်ဆိုတာကို သူ့ကို သတိပေးဖို့ လိုမယ် ထင်လို့ ကျွန်တော်က အသိပေးလိုက်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မနက်မှာ သမ္မတရေဂင်ကို ဂိုဏ်းချောင်ရဲ့ ခရီးစဉ်နဲ့ပတ် သက်ပြီး ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။ သူကလည်း တွေ့ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်တစ်ခါမှာ တော့ သူ့ရာထူးက ဆင်းရဲတော့မှာမို့ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမျိုးလုပ်လို့ မရတော့ပါဘူး။

ဂိုဘာချော့ပ်ဟာ ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့မှာ ကုလသမဂ္ဂမှာ မိန့်ခွန်းပြောမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သီတင်းသုံးပတ်ခန့် လိုပါသေးတယ်။ သည်နောက်မှာ ပြုလုပ်မယ့် သမ္မတ နှစ်ဦးရဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအတွက် တွေ့ဆုံဖို့နေရာကို အမျိုးမျိုးအကြံပြုခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းက ဂါဗင်နာကျွန်း (အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကျွန်း) မှာ ပြုလုပ်ဖို့ သဘောတူခဲ့ကြပါတယ်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအတွက် စီစဉ်မှုတွေ ပြုလုပ်နေစဉ်မှာ သံအမတ်ကြီး ဒူဘင် နင်ကို ကျွန်တော်ဖုန်းဆက်ပြီး အချက်တစ်ချက်ကို သူ့ခေါင်းထဲ ရိုက်သွင်းခဲ့ပါတယ်။ သည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲမှာ မယ်မယ်ရရ ဘာကိုမှ ဆွေးနွေးမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာပါပဲ။ ရေဂင်အစိုးရအနေနဲ့ ဘာမှလုပ်လို့ မရတော့သလို ဘွတ်ရှ်အစိုးရအနေနဲ့လည်း ဘာမှ လုပ်လို့မရသေးပါဘူး။ သည်တော့ အပေးအယူ သဘောတူညီချက်လို့ မရှိနိုင်ပါဘူး။ သည်ဆွေးနွေးပွဲမှာ ရောနယ်လ် ရေဂင်ဟာ ရာထူးလက်ရှိသမ္မတဖြစ်နေပြီး သမ္မတလောင်း ဖြစ်တဲ့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်ဟာ ဒုတိယသမ္မတ ဖြစ်ပါတယ်။

ဂိုဘာချော့ပ် ကုလသမဂ္ဂမှာ မိန့်ခွန်းပြောတဲ့နေ့မှာ သမ္မတရေဂင်နဲ့အဖွဲ့ဟာ ဂါဗာနာကျွန်းပေါ်ရောက်နေပြီး ဂိုဘာချော့ပ်စီးလာမယ့် သင်္ဘောကို စောင့်နေပါတယ်။ သည်လိုစောင့်နေစဉ်မှာ ဂိုဘာချော့ပ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံခန်းမကို ရောက် လာပုံ၊ လူတွေ အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ဩဘာပေးခဲ့ပုံတွေကို သတင်းထောက်ကြီး သူ့ရဲ့ မိန့်ခွန်းကိုပါ ကျွန်တော်တို့ နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်မိန့်ခွန်းကို ကျွန်တော်တို့ သဘောတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က အပြန်အလှန်အနေနဲ့ ဘာပေးရမယ် ဆိုတာကို မတောင်းဆိုဘဲနဲ့ ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကို လူ ၅၀၀,၀၀၀ လျှော့မယ်လို့ ဂိုဘာချော့ပ်က ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတရေဂင်အနေနဲ့ကတော့ ဂိုဘာချော့ပ်က တွေ့ဆုံချင်တယ်လို့ တောင်းဆို လာကတည်းက အထိတ်တလန့်ဖြစ်နေပါတယ်။ သူနဲ့ ဆိုဗီယက်တို့ အနေနဲ့ အခုလို စပ်ကူးမတ်ကူးအချိန်မှာ ကွက်ကျော်ရိုက်သွားမှာကို သူရော၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး အဖြစ် ကျွန်တော့်နေရာကို ဝင်လာမယ့် ဘရင်စကောကရောတို့ကပါ စိုးရိမ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည်ကနေ တွေ့ဆုံတဲ့အခါမှာ မမျှော်လင့်တာတွေ မဖြစ်ပါဘူးဆိုတဲ့ နှစ်သိမ့် မှုကို ကျွန်တော့်ဆီက ရယူလိုပါတယ်။

သမ္မတနှစ်ဦးရဲ့ နေ့လယ်စာစားပွဲဟာ နွေးထွေးမှုနဲ့ တရင်းတနှီးရှိလှပါတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စတွေ ဆွေးနွေးစရာ မရှိတာမို့ သမ္မတရေဂင်အနေနဲ့လည်း ရွှင်နေပါ တယ်။ သူ သမ္မတရာထူးက ဆင်းတဲ့အခါမှာ တာဝန်တစ်ခုပဲ မပြီးမပြတ် ထားခဲ့ရမယ် လို့ ဂိုဘာချော့ပ်ကို ပြောပါတယ်။ မြင်းတပ်ကို ပြန်ပြီး မဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တာဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတရေဂင်ဟာ မြင်းချစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုမှန်းသိခဲ့ရင် သူ့ အနေနဲ့ ကူညီနိုင်ခဲ့မှာဖြစ်ကြောင်း ဂိုဘာချော့ပ်ကလည်း ပြောပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည်

ထောင်စုဟာ မြင်းပေါ်တဲနိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ ပြောပြီး သူငယ်စဉ်ကလေးဘဝက လယ်တော အတွေ့အကြုံတွေကို စားမြုံ့ပြန်ပြခဲ့ပါတယ်။

နောက်ဆုံးအချိန် အမှားအယွင်းတစ်ခုခု ဖြစ်မှာစိုးတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နာရီတကြည့်ကြည့်နဲ့ အချိန်မြန်မြန်ကုန်ပါစေလို ဆုတောင်းနေမိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စောစောပိုင်းက ဘာစကားတစ်လုံးမှ မပြောတဲ့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်က ဖောက်ပါတော့တယ်။ “ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တစ်ဦးအနေနဲ့ သည်ကနေ အခြေအနေကို သိချင်သလို နောင်ဖြစ်လာမယ့် အခြေအနေကို ပိုလိုတောင် စိတ်ဝင်စားပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် လာမယ့် လေးငါးနှစ်မှာ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုရဲ့ အခြေအနေ ဘယ်လိုရှိနိုင်မလဲဆိုတာကို ပြောပြနိုင်မလား” လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဂိုဘာချော့ဗ်က “ခရစ်တော် ယေရှုသခင်တောင် သည်မေးခွန်းကို ဖြေနိုင်မယ် မထင်ပါဘူး ဒုတိယသမ္မတကြီးရယ်” လို့ ရယ်ပြီး ဖြေလိုက်ပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်အနေနဲ့ အခုလို ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တို့ရဲ့ ကယ်တင်ရှင်ကြီးကို ရည်ညွှန်းလိုက်တဲ့အတွက် သမ္မတ ရေဂင်က ပြုံးလိုက်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒမှာ ဘုရားမရှိ၊ ဘာသာမရှိဘူးလို့ ပြောကြပေမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ်မှာတော့ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဉာဉ်ကလေးရှိမယ်လို့ သမ္မတ ရေဂင်က ကျွန်တော်တို့ကို မကြာခဏ ပြောဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဆိုဗီယက် သမ္မတအနေနဲ့ ရုရှား အိဒီယမ် အသုံးအနှုန်းတစ်ခုကို သုံးလိုက်တာပဲလို့ ထင်ပါတယ်။

ရေဂင်နဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ်တို့ကြားမှာ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုတွေ ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ၊ နောက်တက်လာမယ့် အမေရိကန်သမ္မတအသစ်ကို အနီးကပ်လေ့လာဖို့ သည်စည်းဝေးပွဲကို ဆိုဗီယက်တို့အနေနဲ့ ဖန်တီးခဲ့တာပဲလို့ ကျွန်တော် တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါကို ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ နောက်စကားတွေက အတည်ပြုလိုက်ပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်ကို တည်တည်ကြည်ကြည်ပြီး သူ့ကို သူ့အကြံပေးတွေက ဘာတွေပြောနေကြတယ်ဆိုတာကို မိမိအနေနဲ့ သိကြောင်း ဂိုဘာချော့ဗ်က ပြောလိုက်ပါတယ်။ မိမိတို့အနေနဲ့ အမေရိကန်အပေါ် အခွင့်အရေး ယူနိုင်အောင် အမေရိကန်တို့ကို ပရိယာယ်ဆင်ပြီး မှိုင်းတိုက်နေတယ်လို့ မိမိတို့ကို မယုံကြည်သူတွေက အခုထက်ထိ ထင်မြင်နေကြသေးတယ်လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ပြောပါတယ်။ မိမိအနေနဲ့ သည်လို ပရိယာယ်ဆင်စရာ အချိန်မရှိဘူးဆိုတာကို မစ္စတာ ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ မကြာခင်မှာ သိလာလိမ့်မယ်လို့လည်း ဂိုဘာချော့ဗ်က ဆိုပါတယ်။ “တော်လှန်ရေးလုပ်မယ်လို့ ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ကျွန်တော်ပြောခဲ့တုန်းက လူတိုင်း ကောင်းချီးဩဘာပေးခဲ့ကြပါတယ်။ သည်တော်လှန်ရေးကိုလုပ်ဖို့လိုတယ်လို့ ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ သည်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲနေရတုန်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကောင်းချီးဩဘာပေးမှုတွေ နည်းလာပါတယ်။ အခု ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှာ တော်လှန်ရေးကို ဆက်ပြီး လုပ်နေတုန်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကောင်းချီးဩဘာပေးမှုတွေ လုံးဝ ရပ်တန့်သွားပြီ” လို့ ဂိုဘာချော့ဗ်က ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မိမိရဲ့တော်လှန်ရေးကို ဆက်ပြီး ဆင်နွှဲရဦးမှာဖြစ်ကြောင်း။

အမေရိကန်တို့အတွက်မဟုတ်ဘဲ မိမိနိုင်ငံအတွက်ဖြစ်ကြောင်း သူက ဆက်ပြောပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျွန်တော်လေ့လာခဲ့တာ ၁၄ လရှိပါပြီ။ ဒါကြောင့် သူပြောသမျှတွေဟာ သူ့ရင်ထဲကလာတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သံသယမရှိပါဘူး။

အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေးအနေနဲ့ အဆက်မပြတ် ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချနေရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒါကို အထက်ကို တင်ပြရပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ရတဲ့ကိစ္စတွေကတော့ နယူးယောက်မြို့ ဘယ်နေရာမှာ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲကို ပြုလုပ်ရရင် ကောင်းမလဲဆိုတာကအစ သည်ဆွေးနွေးပွဲမှာ နျူကလီးယားလက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးစာချုပ်ကို ကူညီရေးဆွဲပေးရေး အဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့် အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့မူတစ်ခုကို ချနိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါကို ခပ်လွယ်လွယ်ပြောရရင်တော့ ရနိုင်သမျှ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး အင်စတင်လို ခေါ်တဲ့ မိမိရဲ့ ပင်ကိုအသိစိတ်ကို အခြေခံပြီး မှန်မယ်ထင်တာကို လုပ်ဖို့ပါပဲ။

၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်၊ သောကြာနေ့ မနက် သမ္မတသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲနေ့။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ဖိတ်ကြားမခံရတဲ့အတွက် သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်အိမ်က ရုံးခန်းလေးထဲမှာ ကျွန်တော် ထိုင်နေပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ဟောင်းရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့တာမို့ ကျွန်တော် ဖိတ်ကြားခံရဖို့လည်း အကြောင်းမရှိပါဘူး။ ခဏအကြာမှာ ဖုန်းဖြည့်လာပါပါတယ်။ ကင် ဒူးဘားစတိန်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ သမ္မတရောင်ရဲ့ အိမ်ဖြူတော် အမှုထမ်းချုပ်ပါပဲ။

“ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် လာခေါ်မယ်။ သမ္မတရောင်ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ သူနဲ့အတူ သူ့ရုံးခန်းထဲမှာ ရှိသင့်တယ်ထင်တယ်” လို့ ကင်က ပြောပါတယ်။

မနက် ၁၀ နာရီ မထိုးခင်မှာ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဖြူတော်ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ရုံးကို ကျွန်တော် အရင်ဝင်ပါတယ်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲမတိုင်ခင် တစ်ရက်မှာ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ ထိန်းသိမ်းရေးအမှုထမ်းတွေဟာ သမ္မတရုံးထိုင်တဲ့ အိမ်ဖြူတော်ရဲ့ အနောက်ဘက်ခြမ်းကို အားလုံးရှင်းလင်းပြီး အသစ်ပြုပြင်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ရုံးခန်းနဲ့ မတူတော့ပါဘူး။

သမ္မတရဲ့ ရုံးခန်းထဲကိုရောက်တော့ သူ့ရဲ့စားပွဲနောက်မှာ ထိုင်နေတဲ့ သမ္မတရောင်ကို တွေ့ရပါတယ်။ သူနဲ့အတူ သူ့ရုံးအဖွဲ့ဝင်တချို့လည်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စကားစမြည်ပြောကြပါတယ်။ သမ္မတရောင်က အိမ်ဖြူတော်က သူ့အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ “အဝါရောင်အခန်း” နဲ့ ပတ်သက်ပြီး စားမြုံ့ပြန်ပါတယ်။ တစ်ယောက်က စားပွဲပေါ်မှာ သူ့နာမည်ကို တင်ခဲ့ဖို့ အကြံပြုပါတယ်။ သူကရယ်ပြီး စားပွဲအောက်က ခြေတင်ကို အမှတ်တရအဖြစ် “ဖြောင်” ထားပြီးပြီလို့ ပြောပါတယ်။ “ဂျော့ချ်အတွက် အံ့ဆွဲထဲမှာလည်း စာတိုလေးတစ်စောင် ထားခဲ့သေးတယ်” လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

သည်နောက်မှာတော့ စုပြီး ကျွန်တော်တို့ ဓါတ်ပုံရိုက်ကြပါတယ်။ သမ္မတရောင်ဟာ ရုံးခန်းတံခါးဝကို ဦးတည်လျှောက်သွားပါတယ်။ တံခါးဝကိုရောက်တဲ့အခါမှာတော့ နောက်ပြန်လှည့်ပြီး အခန်းကို နောက်ဆုံးအကြိမ် ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ဒါကို ဓါတ်ပုံရိုက်ခံပြီး သည်ပုံကို ကမ္ဘာကို ဖြန့်ခဲ့ပါတယ်။

ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ အခမ်းအနားတက်ရောက်ဖို့ သမ္မတရောင် ကက်ပီတိုလ် လွှတ်တော်အဆောက်အအုံကို သွားတဲ့အခါမှာတော့ သည်အခမ်းအနားကို ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ကြည့်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော် အိမ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အခမ်းအနား ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ရုံးက တစ်ယောက်ကို ဖုန်းခေါ်ဖို့ သတိရလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ရဲ့ သီးသန့်ဖုန်းနံပါတ်ကို လှည့်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လိုင်းကို ဖြတ်တောက်လိုက်ပြီမို့ ဘာသံမှ မကြားရတော့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အရေးအပါဆုံးနှစ် ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။ အိမ်ဖြူတော်က ထွက်ခွာခဲ့ရချိန်မှာ ပြဿနာနှစ်ခု ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ စွဲထင်နေခဲ့ပါတယ်။ ပနားမားက ဖြေရှင်းလို့ မရသေးတဲ့ မက်နီဝဲလ် နီရီရေးဂါးကိစ္စနဲ့ နှစ်ကာရာဂွားနိုင်ငံမှာ မတိတ်ဝါဒီ အစိုးရ အုပ်ချုပ်နေဆဲ ကိစ္စတို့ပါပဲ။ အိမ်ဖြူတော်မှာ ကျွန်တော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ်က ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ သမိုင်းဝင် ပြောင်းလဲမှုတွေမှာလည်း ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ရပါတယ်။ ထိပ်သီး ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်ကြီးတချို့နဲ့လည်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ နျူကလီးယား ဘေးဒုက္ခဆိုက်ရောက်နိုင်မှုကို တားဆီးတဲ့ ရောင်ရဲ့ ပေါ်လစီတွေကိုလည်း ကူညီပံ့သွင်းပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အဖို့ တန်ဖိုးအရှိဆုံးအရာကတော့ သမ္မတရောင်နဲ့ တိုက်ရိုက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရတာပါပဲ။ စာရေးဆရာ မိုက်ကယ် ကိုးဒါးက ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေရဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ “ခေါင်းဆောင်ကောင်းများသည် များသောအားဖြင့် ရိုးရှင်းအောင် လုပ်နိုင်သူများဖြစ်သည်။ အငြင်းပွားမှုများ၊ အချေအတင်ပြောဆိုမှုများ၊ သံသယဖြစ်မှုများ စသည်များကို ကျော်လွှား၍ လူတိုင်းနားလည်နိုင်သော ဖြေရှင်းချက်များကို ပေးသည်”။ သည်အရည်အချင်းမျိုး သမ္မတရောင်မှာ ရှိခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန်လူမျိုးတွေ ဘာလိုချင်တယ်ဆိုတာကို သိပြီး သူတို့လိုချင်တာကို ရှားရှားပါးပါး လုပ်နေနိုင်တာကြောင့် သမ္မတအဖြစ် နှစ်ကြိမ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို သူပေးခဲ့တာကတော့ ကိုယ်နိုင်ငံအပေါ် ဂုဏ်ယူနိုင်မှုနဲ့ ရှေ့ကို တက်လှမ်းနိုင်ရေးအတွက် စေ့ဆော်မှုပါပဲ။

သည်လို ထူးခြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနဲ့ အမှုထမ်းဆောင်ခဲ့ရမှု အဆုံးသတ်သွားပါပြီ။ ကျွန်တော်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတဲ့ တာဝန်တွေကိုလည်း ကျွန်တော် ကျေနပ်ပါတယ်။ အခုအချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်မြတ်နိုးတဲ့ စစ်တပ်ကို ပြန်သွားချင်စိတ်က ပြင်းထန်နေပါပြီ။

အပိုင်း(၄)

ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ

အခန်း(၁၄)

“ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာတက်နေပြီ သမ္မတကြီး”

ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပြီး ၂၄ နာရီကျော်ရုံလောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တွမ် ကယ်လီက ကျွန်တော့်ကို ပနားမားမှာ ရေးဂါးအစိုးရကို အာဏာသိမ်းမယ့်သတင်း ထွက်ပေါ်နေတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက်စ်သာမင်ဆီက ဖုန်းဝင်လာနိုင်တယ်လို့လည်း ကယ်လီက ပြောပါတယ်။ တောင်ပိုင်းတိုင်းရဲ့ တိုင်းမှူးအဖြစ် မက်စ်သာမင် အနေနဲ့ တာဝန်ယူခဲ့တာ ဘာမှ မကြာသေးပါဘူး။ မက်စ်အနေနဲ့ ရာထူးကို လက်ခံခဲ့တာ ကျွန်တော့်ထက် တစ်ရက်ပဲ ပိုစောခဲ့ပေမယ့် အရေးကြီးတဲ့အချိန်မှာ ပနားမားမှာ သူ ရှိနေတဲ့အတွက် စိတ်ချစရာ ဖြစ်ပါတယ်။ မက်စ်ဟာ မှတ်တမ်းတင်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်ထဲက ဉာဏ်အထက်ဆုံးနဲ့ ဒူပေနာပေခံနိုင်တဲ့ ထိပ်တန်း အရာရှိတွေထဲမှာ တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အလုပ်ကလွဲလို့ ပြင်ပက ဘာကိုမှ စိတ်မဝင်စားဘဲ အလုပ်ကိုပဲ ကျိုးစားလုပ်တဲ့ လူပျိုကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ထင်တိုင်းလုပ်တတ်တဲ့ သူ့ဉာဉ်ကြောင့် သူ့ကို လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေက ချစ်စနိုး နာမည်ပေးထားပါတယ်။ ဒါကတော့ ကမူးရှူးထိုး မက်စ် ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၆ နှစ်က နီရီ ရေးဂါးဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်အာရုံမှာ ပေါ်လာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက် ဖြစ်နေပါတယ်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလက ဝိုင်းဘာဂါနဲ့ အတူ လက်တင်အမေရိကကို ခရီးထွက်တုန်းက သူနဲ့ ပထမဆုံး တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ခရီးမှာ စတင်းဖိုဒ်တက္ကသိုလ်မှာ အတူတက်ခဲ့ဖူးတဲ့ ပနားမားရုပ်သေးသမ္မတ ရီကာဒို ဒီလာ အက်စ်ပရီလာနဲ့ ပဏာမ စည်းဝေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာမှ တိုင်းပြည်ကို

အမှန်တကယ် အုပ်ချုပ်သူ ဗိုလ်မှူးချုပ် မက်နီဝဲလ် နီရီရေးဂါးနဲ့ သွားရောက်တွေ့ဆုံ ခဲ့ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးဟာ ပီဒီအက်ဖ်လို့ခေါ်တဲ့ ပန်းမား ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်ရဲ့ အကြီးအကဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးကို သူ့စစ်ဌာနချုပ် ကော်မန်ဒန်စီယာမှာ တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ရပ်ရည်ဟာ ဆွဲဆောင်မှု မရှိပါဘူး။ မျက်နှာပေါ်မှာ ကျောက် ပေါက်မာတွေ ဖြတ်ထနေသလို မျက်လုံးတွေကလည်း အငြိမ်မနေဘဲ စူးရှလှပါတယ်။ လမ်းလျှောက်ပုံကလည်း ခပ်ထောင်ထောင်ဖြစ်ပါတယ်။ မကောင်းဆိုးဝါးတစ်ကောင် ရှေ့ကိုများ ရောက်နေရော့သလားလို့ ကျွန်တော် တွေးထင်မိခဲ့ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်က နီရီရေးဂါးဟာ စီအိုင်အေနဲ့ ကာကွယ်ရေးဌာန ထောက် လှမ်းရေးအေဂျင်စီတို့ရဲ့ လစာစာရင်း ဝင်ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ သူဟာ ကျူးဘား၊ လစ်ဗျားနဲ့ တခြား အမေရိကန်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ နိုင်ငံတွေနဲ့ ထောက်လှမ်းရေးဆိုင်ရာ အပေးအယူကိစ္စတွေ လုပ်ခဲ့ပြီး ရုရှားထောက်လှမ်းရေး ကေဂျီဘီတွေကို လွတ်လွတ်လပ် လပ် လှုပ်ရှားခွင့် ပေးခဲ့ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးကို ငွေနဲ့ဝယ်လို့မရပေမယ့် ငွေပေးပြီး ခိုင်းလို့ရပါတယ်။ ဆန်ဒစ်နစ္စတာအစိုးရကို ပြောက်ကျားစစ်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့ နစ်ကာ ရားဝွာက ကွန်ထရာသူပုန်တွေ လက်နက်ရရှိဖို့ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် သူ့ကို အောင် သွယ်အဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ပါတယ်။ သူနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံတဲ့အခါ သူ့ခိုးတစ်ယောက် ကို လေးစားထိုက်တဲ့ အမျိုးသားခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်လို ဆက်ဆံခဲ့ရတာမို့ စိတ်ထဲမှာ အတော်လေး ကသိကအောက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

နောက် ၂ နှစ်အကြာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှာ သူနဲ့ နောက်ထပ် တွေ့ဆုံခဲ့ပြန်တော့လည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ နီရီရေးဂါးကို အရင်ကလို ဆက်ပြီး ဆက်ဆံခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ သူဟာ သူ့ကိုယ်သူ ကြယ်လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့်ခဲ့ပြီးတဲ့အချိန်မှာ ဝိုင်းဘာဂါ က သူ့ကို ပင်တဂွန်ကို အလည် ဖိတ်ကြားခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ပင်တဂွန်မှာ သူ့အပြင် တခြား ဂုဏ်ပြုခဲ့ရတဲ့ မတရားအုပ်ချုပ်သူတစ်ယောက်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဧည့်ခံခဲ့ပါ သေးတယ်။ သူက ခိုင်ယာနိုင်ငံက သမ္မတ မိုဘူတူပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ သူ့ကိုလည်း အသုံးပြုခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကိုတော့ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်တဲ့ အင်ဂိုလာသူပုန်တွေဆီ လက်နက် ပို့ပေးဖို့ အသုံးပြုခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အေးခေတ်မှာ ကိုယ်ရည်မှန်းချက် အောင် မြင်ဖို့အရေး မသူတော်တွေကို ကျွန်တော်တို့ ပေါင်းသင်းခဲ့ရပါတယ်။

နီရီရေးဂါးရဲ့ လုပ်ရပ်တွေဟာ ကောက်ကျစ်ခဲ့ပါတယ်။ နစ်ကာရားဝွာက ကွန်မြူ နစ် ဆန့်ကျင်တဲ့ ပုန်းလွှဲကွယ်လွှဲ စစ်ဆင်ရေးတွေကို ထောက်ခံခဲ့တာကြောင့် စီအိုင်အေ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဘီလ်ကေဆီက သူ့ကို သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ သာမည မူးယစ်ဆေးဝါး လုပ်ငန်းတွေကို အခါအားလျော်စွာ ပိတ်ပင်ပြီး အမေရိကန်မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေး အေဂျင်စီရဲ့ ကျေနပ်မှုကို ရယူခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ကိုလံဘီယာက မူးယစ် ဆေးဝါးငွေတွေကို သန်းနဲ့ ချီပြီး သိမ်းကျုံးရယူခဲ့ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးဟာ တရားလွန် လာပါတယ်။ သူ့ရန်သူ လက်ဝဲသမား ဟူးဂိုး စပါဒါဖိုရာကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှာ သူ့ရဲ့

ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်က သတ်ဖြတ်ခဲ့ရာမှာ သူပါဝင်ပတ်သက်မှုကြောင့် သတင်းထောက်တွေ ပနားမားကို အများကြီး ရောက်လာခဲ့သလို လွှတ်တော်အမတ် ဂျက်ဆီဟဲမ်းစ်ကိုလည်း အမျက်ဒေါသ ထွက်စေခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ နီရီရေးဂါးရဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှုတွေကြောင့် မိုင်ယာမိန့်တင်ပါပြည်နယ်တွေမှာ ရှိနေတဲ့ တရားသူကြီးတွေက သူ့ကို စွဲချက်တင်နိုင်လောက်တဲ့ သာဓကတွေ ရရှိသွားခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုစွဲချက်တင်တာကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဒုသမ္မတ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်ကို ဈေးမဆစ်ဖို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ဖြစ်ခဲ့တဲ့အချိန်မှာ ရင်းနှီးတဲ့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးကို စွဲချက်တင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အချေအတင် ပြောဆိုပွဲတစ်ခုမှာ ဒိုင်လူကြီး လုပ်ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် ကိုယ်ရှုကိုယ်ပတ်ဆိုင်သလို ဖြစ်သွားခဲ့ရတာပါပဲ။ အစိုးရအနေနဲ့ စွဲချက်တင်ဖို့ကိစ္စကို မီးစိမ်းပြခဲ့သည့်တိုင်အောင် နီရီရေးဂါးကို ကျွန်တော်တို့က လစာပေးနေတုန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေး အေဂျင်စီဆိုရင် နီရီရေးဂါးကို နာမည်ကောင်းလက်မှတ်တစ်စောင် ချီးမြှင့်လိုက်ပါသေးတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ အစိုးရဟာ နီရီရေးဂါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရပ်တည်ချက် ပြတ်သားရပါတော့တယ်။ အမေရိကန် အေဂျင်စီအားလုံးအနေနဲ့ သူနဲ့ အဆက်ဖြစ်ဖို့ အမိန့်ချလိုက်ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးအနေနဲ့ စွဲချက်တင်ခံထားရတဲ့ တစ်ချိန်တည်းမှာ အစိုးရလစာစာရင်းမှာ ဝင်လိုလည်း မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။

အမေရိကန်နိုင်ငံက နီရီရေးဂါးကို အဖမ်းခံဖို့ အမိန့်ချခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ပနားမားနိုင်ငံသားတွေဟာ လမ်းထွက်ပြီး နီရီရေးဂါးကို ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ ကောက်ကျစ်တဲ့ သူတို့ခေါင်းဆောင်ကို ဖယ်ရှားပစ်တဲ့နေရာမှာ အကူအညီပေးဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီလို့ သူတို့က ယူဆထားကြပါတယ်။ ဒါကို တုံ့ပြန်တဲ့အနေနဲ့ နီရီရေးဂါးဟာ ရပ်သေးသမ္မတ အဲရစ်ဒဲလ်ဗါလီကို နောက်ထပ် ဖြုတ်ချလိုက်ပြီး သူ့နေရာကို ပညာရေးဝန်ကြီး မင်ချူဝဲလ် ဆောလစ်ပါးလ်မားနဲ့ အစားထိုးလိုက်ပါတယ်။ အမေရိကန်စစ်တပ်က ဝင်စွက်ဖို့အပါအဝင် နီရီရေးဂါးကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ ပိုပြီးပြင်းထန်နေတဲ့ အစီအစဉ်တွေကို ဂျော့ချ်ဂျလ်ဇ်အနေနဲ့ တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်က ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်တဲ့ ဖရန် ကာလူးချီနဲ့ ရေတပ်မှိုလ်ချုပ် ဘီလ်ကရိုး (ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များ ဥက္ကဋ္ဌ)က သဘောတူညီမှု မရှိခဲ့ကြပါဘူး။ နီရီရေးဂါးဟာ ရွံရှာမှုနဲ့တီးဖွယ်ကောင်းပေမယ့် သူ့ကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ အမေရိကန်စစ်တပ်ကို အသုံးပြုခြင်းဟာ အကြောင်းမခိုင်လုံဘူးလို့ သူတို့က စောဒက တက်ခဲ့ကြပါတယ်။ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်တွေ ဖြည့်ဆည်းဖို့ စစ်တပ်ဟာ အင်အားအသုံးချမှုကို နောက်ဆုံး မတတ်သာတဲ့အဆုံးမှ အသုံးပြုလိုတယ်ဆိုတာကို တချို့က အံ့သြမိပါလိမ့်မယ်။ အသိပညာရှင်အသိုင်းအဝိုင်းက ကျပ်တိုတစ်ခုခုတော့ လုပ်ရလိမ့်မယ်လို့ ပြောမှာဖြစ်ပြီး သံတမန်တွေကတော့ သံတမန်ရေးရာ အကြောင်းကြားစာတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဆုံးမှာတော့ လက်

နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကပဲ အလောင်းတွေထည့်ထားတဲ့ အိတ်တွေကို အိမ်ပြန် သယ်ဆောင် လာကြရပြီး မိဘပြည်သူတွေကို ဘာကြောင့်ဆိုတာ ရှင်းပြရပါလိမ့်မယ်။

တိုက်ရိုက် ရန်စခဲ့တဲ့အခါမျိုးကလွဲပြီး ပနားမားကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ဖို့ သမ္မတ ရေဂင်ဟာ ဘယ်တုန်းကမှ မစဉ်းစားခဲ့ပါဘူး။ ပနားမား နိုင်ငံသားတွေအနေနဲ့ သူတို့အိမ်တွင်းရေးကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ပုံကို မကြိုက်တဲ့အတွက် ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်တယ် ဆိုပြီး အမေရိကန် အစိုးရအနေနဲ့ အနိုင်ကျင့် ဗိုလ်ကျတာမျိုးကို ရှောင်ရှားသင့်တယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကွန်မြူနစ်တွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်ကလည်း သည်နိုင်ငံမှာ မရှိပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ပနားမားမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ရင် နီရီရေးဂါးကို ဖယ်ရှား ပစ်လိုက်ရုံနဲ့ ပြဿနာ ပြီးဆုံးသွားလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ခဲ့ပါဘူး။ သူ့အာဏာက ပီဒီအက်ဖ်အပေါ်မှာ အခြေပြုထားတာဖြစ်လေတော့ နီရီရေးဂါးကို ကျွန်တော်တို့က ဖယ်ရှား ပစ်လိုက်ပြီထား၊ နောက်ထပ် ပီဒီအက်ဖ် အာဏာရှင်တစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်လာပြီး နီရီ ရေးဂါးနေရာကို ဆက်ခံမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုအချိန်အထိ သူ့နေရာကို အစားထိုးဖို့ မြင်းဖြူပေါ်ကလူကို ကျွန်တော်တို့ မတွေ့သေးပါဘူး။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေး အရာရှိအနေနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ပီအာဂျီ (ပေါ်လစီ သုံးသပ်ရေးအုပ်စု) အစည်းအဝေးတွေကို တက်ရောက်ခဲ့ပြီး နီရီရေးဂါးထက်သာတဲ့ ပီဒီအက်ဖ်အရာရှိတစ်ဦး ဒါမှမဟုတ် ပီဒီအက်ဖ်ရဲ့ အတိုက်အခံကို ကြုံကြုံခံနိုင်မယ် ပနားမား အရပ်ဘက် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးကို ရှာဖွေခဲ့ပါ တယ်။

တချို့နေရာမှာ စီအိုင်အေညွှန်ကြားရေးမှူးက စီအိုင်အေနဲ့ ကယ်တင်ရှင်တစ် ဦးကို ရှာဖွေတွေ့ရှိကောင်း တွေ့ရှိနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ သည်ကယ်တင် ရှင်ဟာ နီရီရေးဂါးကို အမှန်တကယ်ဆန့်ကျင်တဲ့ အတွေးအခေါ်သစ်များကို လက်ခံသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အာဏာရှင်နီရီရေးဂါး ပြုတ်ကျသွားအောင် အထောက်အကူပေး နိုင်မယ့် လူတစ်ယောက်ဖြစ်မယ်လို့ သူက ဆိုခဲ့ပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူဖြစ်မလဲ။ ကျွန်တော် သိရှိလိုလှပါတယ်။ သူကတော့ အီဇူတိုဟာရေးရာဟန်ဆန် ဖြစ်ကြောင်းနဲ့ သူဟာ လက်ရှိ အစွဲရေးနိုင်ငံဆိုင်ရာ ပနားမားသံအမတ်နဲ့ စစ်သံမှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသူဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

ဟာရေးရာကို တယ်လာဗီမြို့ကနေ တိတ်တဆိတ် ဝေါ်ရှင်တန်ကို ခေါ်ဆောင် လာခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက် အိမ်ဖြူတော်က ကျွန်တော့်ရုံးခန်းထဲမှာ သူနဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့ပါ တယ်။ သူဟာ လူချောတစ်ယောက်ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပြီး သူဟာ နှစ်လို့ဖွယ်ရာကောင်း ပြီး အကင်းလည်းပါးသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဟာရေးရာဟာ နီရီရေးဂါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကောင်း တာတွေအားလုံး ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် “လွတ် မြောက်ရေး”နဲ့ “ဒီမိုကရေစီ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေ သူ့ပါးစပ်ထဲက တစ်လုံးတစ်ပါးမှ ထွက်မလာခဲ့ပါဘူး။ ပီဒီအက်ဖ်ရဲ့ အနာဂတ်နဲ့ အကျိုးအပေါ် သူဟာ အများဆုံး စိုးရိမ်

နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဟာရေးရာကို နောက်ထပ် နိရီရေးဂါးတစ်ယောက်လို့ ကျွန်တော် သုံးသပ်မိခဲ့ပါတယ်။ ဟာရေးရာ အစွဲရေးကို ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နိရီရေးဂါးက သူ့ခရီးစဉ်အကြောင်း သိသွားပြီး သူ့ကို အလုပ်ဖြတ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စီအိုင်အေက သူ့ကို ဝေါ်ရှင်တန်ကို ခေါ်လာပြီး တစ်နေ့နေ့မှာ အသုံးချလို့ ရလို့ရငြား ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ ရေဂင်အစိုးရသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပါတယ်။ နိရီရေးဂါးဆိုတဲ့ အမွေကို နောက်တက်လာတဲ့ သမ္မတဘွတ်ရှ်က အမွေဆက်ခံခဲ့ရပါတယ်။ နိရီရေးဂါးကတော့ နိုင်ငံရေးအတိုက်အခံတွေကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ကိုင်တွယ်ခဲ့ပြီး ဖမ်းဆီးမှုတွေ အမြောက်အမြား ပြုလုပ်ခဲ့ကာ ဒီမိုကရေစီကို စက်ဆုတ်ကြောင်း ပြသခဲ့ပါတယ်။

သူ့ပြိုင်ဖက် ဂွီလာမိုအင်ဒါယာ အနိုင်ရပုံပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ် မေလ ရွေးကောက်ပွဲတွေကို သူ ရပ်ဆိုင်းပစ်ခဲ့ပြီး အင်ဒါယာရဲ့ ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ဝင်ရောက် အရွေးခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမေရိကန် ရုပ်သံကင်မရာတွေ ရိုက်နေတဲ့ကြားက ပနားမားတပ်ဖွဲ့တွေဟာ ရိုက်နှက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်အကုန် ကျွန်တော် ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ နိရီရေးဂါးကို ဖယ်ရှားပြီး ဒီမိုကရေစီအစိုးရကို တင်မြှောက်ရေးဟာ ဘွတ်ရှ်အစိုးရအတွက် ဦးစားပေး ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ နိရီရေးဂါးအပေါ် ဘွတ်ရှ်ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မနှစ်မြို့မှုဟာ လျော့မသွားခဲ့ပါဘူး။

အောက်တိုဘာလ ၃ ရက် လင်းအားကြီးအချိန်မှာ မက်စ်သာမင်ဟာ သူ ကတိပြုထားခဲ့တဲ့အတိုင်း ကျွန်တော့်ကို ပနားမား တော်လှန်ပုန်ကန်မှု ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြည်ပြည်စုံစုံ ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါတယ်။ သည်တော်လှန်ပုန်ကန်မှုဟာ ပီဒီအက်ဖ်အရာရှိ တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ မိုလ်မှူး မိုဆက်ခ် ဂျီရိုလ်ဒီ မီဂါရဲ့ အစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး အချိန် ၆ နာရီလောက် အကြာ နံနက် ၈ နာရီခွဲမှာ စတင်ဖို့ ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်က မက်စ်ကို

“ဂျီရိုလ်ဒီနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေသိထားလဲ။ သူနဲ့ ပူးပေါင်းဖို့ မဟာမိတ်တွေကော ရှိသလား။ သူ့ဘက်က ရပ်တည်မယ့်တပ်ဖွဲ့တွေ ရှိသလား။ ကျွန်တော်တို့ဆီက သူဘာလိုချင်လဲ” လို့ တီးခေါက်ကြည့်ပါတယ်။

“သူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာမှ မသိထားဘူး” လို့ မက်စ်က ဖြေပါတယ်။ ဂျီရိုလ်ဒီအနေနဲ့ ခုလို ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်တာဟာ လစာမရတဲ့အတွက် မကျေမနပ် ဖြစ်နေတဲ့ ပနားမားကာကွယ်ရေးတပ်က တပ်သားတွေအတွက် ဖြစ်ပုံရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အာဏာသိမ်းတာဟာ ဒီမိုကရေစီ ရရှိဖို့ထက် အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကျေနပ်မှုတွေကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ခုချိန်ထိတော့ သူဟာ ကျွန်တော်တို့ဆီက ဘာမှ မတောင်းခံသေးပါဘူး။

“နိရီရေးဂါးတစ်ယောက်ကို နောက်နိရီရေးဂါးလို့ လူမျိုးတစ်ယောက်နဲ့ လဲလိုက်သလိုများ ဖြစ်နေမလား” လို့ မက်စ်ကို ကျွန်တော်က မေးလိုက်တော့

“ဖြစ်နိုင်တယ်” လို့ မက်စ်က တုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ရရှိထားတဲ့ မဖြစ်စလောက် သတင်းတွေအရကတော့ ဒါကို တပ်အပ်ပြောဖို့ ခက်လှပါတယ်။

ကျွန်တော်ကို သတင်းအချက်အလက် မပြတ်ပေးပို့ဖို့ မက်စ်ကို မှာလိုက်ပြီး ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ချင်နီဆီ ကျွန်တော် ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ ဒါဟာ အဓိကကျတဲ့ ဖုန်းဆက်သွယ်မှုပါ။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးထံ စစ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြံဉာဏ်ပေးဖို့ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ပထမဆုံး ကျွန်တော် ထမ်းဆောင်လိုက်ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ချင်နီကို ကျွန်တော် သိသမျှတွေကို ပြောပြလိုက်တော့ သူက ခပ်အေးအေးပဲ၊ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဂျီရိုလ်ဒီနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်လောက်တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေ၊ အထောက်အထားတွေ မရှိဘူးဆိုတဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ မက်စ်ရဲ့ ထင်မြင်ချက်ကို သူ့ကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ ဒါကို သူလည်း သဘောတူပြီး ဘရင့်တံစကိုးကရော့ဖ်ကို ဖုန်းလှမ်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ စကိုးကရော့ဖ်ကလည်း ကျွန်တော်တို့နဲ့ အမြင်တူတာမို့ သမ္မတဘွတ်ရှ်ကို သူပဲဆက်ပြီး အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက် ၈:၃၀ နာရီမှာ ဘာမှဖြစ်မလာခဲ့ပါဘူး။ ဂျီရိုလ်ဒီအနေနဲ့ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ပြဿနာတွေနဲ့ ကြုံတွေ့ခဲ့တာမို့ သူ့ရဲ့ အစီအစဉ်ကို အဲဒီနေ့ နောက်ပိုင်းကို ရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီမနက်နောက်ပိုင်းမှာ သမ္မတနဲ့ သူ့အမျိုးသားလုံခြုံရေးအဖွဲ့တွေကို တွေ့ဆုံဖို့ အိမ်ဖြူတော်ကို ကျွန်တော်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဘဲဥပုံ သမ္မတရုံးခန်းက မက်စ်သာမင်ကို တိုက်ရိုက်ဖုန်းခေါ်လိုက်ပြီး သူ့ဆီက နောက်ဆုံး ကြားသိရတာတွေကို ရရှိခဲ့ပြီး သမ္မတကို ကျွန်တော် အစီရင်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဂျီရိုလ်ဒီက ကော်မန်ဒန်စီယာမှာရှိတဲ့ နိုရီရေးဂါးရဲ့ ဌာနချုပ်ကို လုံခြုံမှုပေးရတဲ့ အမှတ် (၄) ကြည်းတပ်ကို ကွပ်ကဲရပါတယ်။ နောက်ဆုံး ကြိုးပမ်းခဲ့တဲ့ အာဏာသိမ်းမှုကို ဖြိုခွင်းခဲ့ရာမှာ နိုရီရေးဂါးကို ကူညီခဲ့ပါတယ်။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ လည်း ရင်းနှီးကြပါတယ်။ နိုရီရေးဂါးဟာ ဂျီရိုလ်ဒီရဲ့ ရင်သွေးတစ်ယောက်ရဲ့ ခေါင်းကိုင် အဖေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပီဒီအက်ဖ်တပ်ဖွဲ့တွေ နိုရီရေးဂါးကိုလာပြီး မကူညီနိုင်အောင် ကော်မန်ဒန်စီယာကို သွားတဲ့လမ်းကို အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေက ပိတ်ဆို့ပေးဖို့ ဂျီရိုလ်ဒီက ကျွန်တော်တို့ကို တောင်းဆိုနေပါတယ်။ သို့ပေမယ့်လည်း နိုရီရေးဂါးကို ကျွန်တော်တို့ လက်ထဲ လွှဲအပ်ဖို့ သူ့မှာ ရည်ရွယ်ချက်မရှိခဲ့ပါဘူး။ နိုရီရေးဂါးအနေနဲ့ သူ့ကြံ့ခွာသူ လက်ခံပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ အနားယူသွားမယ်လို့ ဂျီရိုလ်ဒီက ယူဆထားသူပါ။ သူ့မိသားစု လုံခြုံရေးကိုတော့ သူစိုးရိမ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူတို့ကို ခိုလှုံခွင့်ပေးဖို့ ပနားမားက အမေရိကန်အစိုးရ အရာရှိတွေကို တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ သည်ကိစ္စတစ်ခုလုံးဟာ ဘာမှ ပြတ်ပြတ်သားသား မရှိပါဘူး။

အမေရိကန်အစိုးရအနေနဲ့ ပနားမားကိစ္စထဲမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ဖို့ မသင့်လျော်ဘူးလို့ ကျွန်တော်နဲ့အတူ ချင်နီနဲ့ မက်စ်တို့ဟာ ယူဆနေကြတုန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတရဲ့ တခြား အကြံပေးတွေအားလုံးကတော့ သဘောထားတစ်ထပ်တည်း ဖြစ်ကြ

ပါတယ်။ ဂျီရိုလ်ဒီရဲ့ အကြံအစည် ဖျက်ပြားသွားခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နီရီရေးဂါးကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်းတစ်ခု လက်လွှတ်လိုက်တယ်လို့ စွပ်စွဲခံရမလားဆိုတာကိုတော့ စိုးရိမ်မိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတဘွတ်ရှ်ကတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသွားပါပြီ။ ဂျီရိုလ်ဒီဟာ ခုချိန်ထိ ဒီမိုကရေစီနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘာတစ်ခွန်းမှ ပြောဆိုခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ သူ့အနေနဲ့ အရပ်သားအစိုးရကို ပြန်တင်ဖို့ ကတိမပေးခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သူ့ကို ထောက်ခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါဟာ ဘွတ်ရှ်အဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပထမဆုံး မြင်တွေ့ခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေကို ပြင်ဆင်မှုလည်းမရှိ၊ ရှေ့ဆက်ဘာလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အစီအစဉ်လည်းမရှိဘဲ ပြုလုပ်နေတာကို ကျွန်တော် အံ့သြမိပါတယ်။ ဖရန်နဲ့ ကျွန်တော် ဖွဲ့စည်းထားခဲ့တဲ့ ပီအာဂျီ (ပေါ်လစီသုံးသပ်ရေးအဖွဲ့) စနစ်ကိုလည်း ဘွတ်ရှ်အဖွဲ့သစ်ဟာ ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ သမ္မတရဲ့ ဘဲဥပုံရုံးခန်းက အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲဟာ ပရမ်းပတာနဲ့ စည်းလွတ်ဝါးလွတ်ပါပဲ။ အဆိုးဆုံးကတော့ သမ္မတရုံးအမှုထမ်းချုပ် ဂျွန် ဆူနူးနူး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆူနူးနူးဟာ ပါဝင်ဆွေးနွေးနေသူတွေရဲ့ စကားပြော မပြီးဆုံးခင် ဖြတ်ပစ်ပြီး သူပြောချင်တာတွေကို ပြောပါတယ်။ သူ့ရဲ့ သည်အပြုအမူကို သမ္မတဘွတ်ရှ်ကလည်း ဘာမှ မပြောခဲ့ပါဘူး။ သမ္မတဟာ ဆွေးနွေးချက်တွေကို နားထောင်ပြီး စကားများများ မပြောပါဘူး။ သူပြောတဲ့အခါမှာလည်း အဓိပ္ပာယ်ရှိတာကိုပဲ ပြောသွားခဲ့ပါတယ်။ အာဏာသိမ်းဖို့ ကြံစည်နေတဲ့သူတွေအနေနဲ့ ဒီမိုကရေစီကို ပြန်ပြီး ရရှိရေး ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မဖော်ပြနိုင်ရင် “အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ သူ ထပ်ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည် နောက် သမ္မတက ဆွေးနွေးမှုကို ရပ်နားလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ပင်တဂွန်စစ်ဌာနချုပ်ကို ပြန်ခဲ့ပြီး မက်စီနဲ့ အဆက်အသွယ်မပြတ် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။

အခြေအနေ တင်းမာနေတဲ့ သည်ရက်တွေရဲ့ တစ်နေ့မှာ ချင်နီရဲ့ စည်းဝေးခန်းကို ကျွန်တော် ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှ တွေ့ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်မထားတဲ့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဟာ ဆိုဗီယက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးသစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒီမီထရီ ရာဇော့ကို ဧည့်ခံနေပါတယ်။ ရာဇော့နဲ့အတူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဗလာဒီ စလာ့ဗ် အေ အာချလော့ဗ်လည်း ရှိနေပါတယ်။ သူက ဂျာမဏီနိုင်ငံမှာတုန်းက ကျွန်တော်တို့ အမှတ် (၅) တပ်ဖွဲ့နဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဆိုဗီယက် အမှတ် (၈) လုံခြုံရေးတပ်ရဲ့ တပ်မှူးဟောင်းပါပဲ။ ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။ တစ်ချိန်က တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဘယ်လို သုတ်သင်ရမယ်ဆိုတာကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ကြတဲ့ စစ်သားနှစ်ယောက် အခုတော့ စားပွဲခုံရဲ့ တစ်ဖက်တစ်ချက်မှာ ထိုင်ပြီး ပြုံးပြနေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က

“မိုလ်ချုပ်ကြီး အာချလော့မ်း၊ ဖရန်.ဖတ်ဒ်မှာတုန်းက ခင်ဗျားရဲ့.ခါတ်ပုံကို ကျွန်တော့်စားပွဲပေါ်မှာ တင်ထားလေ့ရှိတယ်”လို့. ပြောလိုက်တော့ သူက အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ အပြုံးနဲ့. ကျွန်တော့်ကို ပြန်ပြီး ဖြေကြားလိုက်ပါတယ်။

“ဟုတ်ပါတယ်။ ခင်ဗျားရဲ့.ခါတ်ပုံကိုလည်း ကျွန်တော့်စားပွဲပေါ်မှာ ထားခဲ့ပါတယ်”

ညဘက်ရောက်လာပါတယ်။ ပနားမားကရတဲ့ နောက်ဆုံးသတင်းကတော့ ဂျီရိုလ်ဒီအနေနဲ့. နောက်တစ်နေ့.မှာ အာဏာသိမ်းမယ်ဆိုတာပါပဲ။ နောက်နေ့.နံနက်မှာ တကယ်ပဲ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ခဲ့ပြီး ဂျီရိုလ်ဒီဟာ နိုရီရေးဂါးကို ကော်မန်ဒန်စီယာမှာ ဖမ်းဆီးထားလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့.ကို ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ မသိရပါဘူး။ အာဏာသိမ်းသူတွေက နိုရီရေးဂါးကို ထိမ်းသိမ်းပေးဖို့. ကမ်းလှမ်းလာမှသာ သူ့.ကို လက်ခံနိုင်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့.က မက်စသမင်ကို ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။ နိုရီရေးဂါးကို ဖမ်းဆီးဖို့. မက်စအနေနဲ့. လှုပ်ရှားလို့. မရပါဘူး။ သည်အတောအတွင်း နိုရီရေးဂါးအနေနဲ့. သူ့.နေအိမ်မှာ အနားယူဖို့.ဝေးစွာ ဖုန်းကို ကောက်ကိုင်လိုက်ပြီး ၇၅ မိုင်ဝေးတဲ့ ပနားမားမြို့.တော်နဲ့. ရီယိုဟာတိုမြို့.မှာ ရှိနေကြတဲ့ သူ့.ရဲ့. သစ္စာခံ ငယ်သားတွေကို လှမ်းဆက်တယ်။ သူ့.ကို ကယ်တင်နိုင်ဖို့. သူ့.ဖာသာသူ စီစဉ်လိုက်ပါတယ်။ နေ့.လယ်ခင်း အစောပိုင်းအချိန်မှာ နိုရီရေးဂါးဟာ ဂျီရိုလ်ဒီကို အညံ့ခံဖို့. စကားပြောနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့.ပဲ အာဏာသိမ်းမှုဟာ ပြိုကွဲသွားခဲ့ရပါတယ်။ သည်ကိစ္စကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ၅ နာရီလောက်ပဲကြာပြီး ပွဲပြီးသွားပါတော့တယ်။

အိမ်ဖြူတော်မှာ ပနားမားကိစ္စ အစီရင်ခံခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ချင်နီနဲ့.ကျွန်တော်ဟာ အန်ထရန်.စ်မြစ် စစ်ရေးပြကွင်းကို ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီးတဲ့နောက်မှာ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့. ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူး တရားဝင်ခန့်.အပ်ပွဲကို ကျွန်တော် တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ရာထူးသစ်တစ်ခုကို စတင်ထမ်းဆောင်ရတဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့. ပနားမားကိစ္စနဲ့. ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတာဟာ အစကောင်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့. တတ်သင့်၊ သိသင့်တာတွေကိုတော့ အနည်းအကျဉ်း တတ်သိခဲ့ရပါတယ်။ ချင်နီဟာ အေးဆေးတည်ငြိမ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဆိုတာကို သိခဲ့ရသလို ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်အဖွဲ့.ဟာ သွက်လက်တဲ့ သမ္မာရင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ပါဝင်တဲ့ အဖွဲ့.တစ်ဖွဲ့.ဆိုတာကို သိခဲ့ရပါတယ်။ သမ္မတနဲ့. ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း သူ့.ကိုပေးတဲ့ အကြံဉာဏ်တွေကို သည်းခံနားထောင်ရင်း ပြဿနာတွေရဲ့. အဓိကကျတဲ့ အချက်ကို မြင်နိုင်သလို ခိုင်မာတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုလည်း သိလာရပါတယ်။

ဂျီရိုလ်ဒီကတော့ ဇာတ်သိမ်းသွားခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သူ့ရှုံးနိမ့်သွားရတဲ့အတွက် အမေရိကန်တို့.အနေနဲ့. အကျိုးဆက်တွေကို စပြီး ရင်ဆိုင်နေရပါပြီ။ နိုရီရေးဂါးကို ဖြုတ်ချနိုင်ဖို့. အခွင့်အလမ်းတစ်ခုကို လက်လွှတ်လိုက်ရတယ်ဆိုပြီး ကွန်ဂရက် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်က ဒီမိုကရက်နဲ့. ရီပတ်ဘလီကင်အမတ်တွေက အစိုးရကို ပြဿနာရှာပါတော့တယ်။ ဦးဆောင်သူကတော့ အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဂျက်ဆီ ဟဲမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ချင်နီနဲ့.

ကျွန်တော်ဟာ ကွန်ဂရက်တည်ရှိရာ ကက်ပီတိုလ်ဟီးလ်ကို သွားခဲ့ကြရပြီး ဂျီရိုလ်ဒီကို ချက်ချင်း အကူအညီ မပေးခဲ့ရကောင်းမလားဆိုပြီး ခုမှ နောင်တရနေကြသူတွေရဲ့ ထိုးနှက် ပြောဆိုတာတွေကို ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည်နေမြဲပါပဲ။ မက်စ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ သိထားသမျှတွေကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ကြပြီး ပနားမားကိစ္စမှာ အမေရိကန် နိုင်ငံအနေနဲ့ ပါဝင်ခဲ့ရရင် ပီဒီအက်ဖ်ကို ပယ်ဖျက်ပစ်ဖို့ အကြံပြုမယ်လို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ် ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်လို ဖျက်ပစ်နိုင်အောင်လည်း သာမင်ဟာ စပြီး ကြံစည်ခဲ့ပါတယ်။

အာဏာသိမ်းမှု ပျက်ပြားခဲ့ပြီးနောက် စနေနေ့မှာတော့ ကျွန်တော်တို့နေရမယ့် အိမ်သစ်ကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြပါတယ်။ ဝေါ်ရှင်တန်ပို.စ် သတင်းစာက သတင်းထောက် ကော့ ဝုဒ်ဝပ်ဒ် ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို ရောက်လာပါတယ်။ အယ်လ်မာကို ကျွန်တော် အိမ်အလုပ်တွေ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေတဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝုဒ်ဝပ်ဒ်ဟာ တနင်္ဂနွေ အထူးထုတ် သတင်းစာမှာ ပျက်ပြားသွားရတဲ့ ပနားမား အာဏာသိမ်းမှု သတင်းကို ရေးသားဖို့ သတင်းလိုက်နေသူပါ။ အာဏာသိမ်းမှုကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူသိထားတဲ့ အချက်အလက်အချို့ မှန်မမှန်ကို သိလိုတဲ့ဆန္ဒရှိနေပြီး ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့အမြင်ကိုလည်း ပြောပြခွင့်ပေးလာပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောပြသမျှတွေကိုလည်း ဘယ်သူဘယ်ဝါက ပြောတယ်ဆိုတာကို အတိအကျ မဖော်ပြဘူးလို့လည်း ကျွန်တော့်ကို အာမခံခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ပြောပုံဆိုပုံတွေက လမ်းဖြတ်ကူးတော့မယ့် အဘွားအိုတစ်ယောက် ကို အကူအညီပေးဖို့ ကမ်းလှမ်းနေသလိုပါပဲ။ ခုချိန်ထိ ပနားမား အာဏာသိမ်းမှုမှာ ကျွန်တော်ပါဝင်ပတ်သက်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရေးသားခဲ့ကြရာမှာ မှောက်လျက်လဲကျသွားတဲ့ ဆံပင်လှလှနဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်လို ပုံဖော်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့် အနေနဲ့ ပနားမားမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့အမြင်တွေကို အထင်ကရ သတင်းစာကြီးတစ်စောင်မှာ တင်ပြလိုပါတယ်။ ဝုဒ်ဝပ်ဒ်နဲ့ ပြောဆိုဖို့ ကျွန်တော် သဘောတူလိုက်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာပါလာတဲ့ သူရေးသားတဲ့သတင်းဟာ မှန်ကန်မှုရှိပေမယ့် ဘယ်လိုမှလည်း ကျွန်တော့်အတွက် အထောက်အကူ မပြုပါဘူး။ သည်အတွေ့အကြုံဟာ ဘာနဲ့သွားတူသလဲဆိုတော့ ရှိုးနဲ့မိုးနဲ့ ဂိုက်ပေးပြီး ဓါတ်ပုံအရိုက်ခံခဲ့ပြီးမှ ဓါတ်ပုံဆရာ ကူးပေးလိုက်တဲ့ပုံဟာ ပါးစပ်အဟောင်းသားနဲ့ပုံ ဖြစ်နေသလိုပါပဲ။ အယ်လ်မာက ဝုဒ်ဝပ်ဒ် ကို သတိထားဖို့ မှာကြားခဲ့တဲ့ကြားက သူနဲ့ ကျွန်တော် ဆက်ပြီး ဆက်ဆံခဲ့ပါတယ်။ နောက်နှစ်လအတွင်းမှာ အာဏာသိမ်းဦးမယ့် ကောလာဟလသတင်းတွေ ပနားမားမြို့က ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ ဖြစ်မလာခဲ့ပေမယ့် မက်စ် သာမင်ကတော့ သူ့ရဲ့ အရေးပေါ်အစီအစဉ်တွေကို အရှိန်တိုးမြှင့်လိုက်ပါတယ်။ လောလောဆယ်ရှိနေတဲ့ အစီအစဉ်ကို “ဇွန်းပြာ” လို့ လျှို့ဝှက်အမည်ပေးထားပါတယ်။ ပနားမား ကာကွယ်ရေး တပ်မတော် (ပီဒီအက်ဖ်)တစ်ခုလုံးကို ဖြုတ်ပစ်ပြီး နိုရီရေးဂါးကိုလည်း ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ သည်

အစီအစဉ်ကို တိုးချဲ့ပြင်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။ “ဇွန်းပြာ” အစီအစဉ်အသစ်အရ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်တပ်က တပ်သား ၁၃,၀၀၀ နဲ့ ပနားမားမှာရှိနေတဲ့ အထောက်အကူပြု တပ်ဖွဲ့လေးတွေကို အမှတ် (၁၈) လေကြောင်းချီ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့က တပ်သား ၁၀,၀၀၀ နဲ့ အားဖြည့်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ပူးပေါင်းအင်အားကို အမှတ် (၁၈) လေကြောင်းချီ တပ်ဖွဲ့ရဲ့ တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကာလ် စတိုင်းနာက ကွပ်ကဲမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရင် သည်ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့ တွေဟာ ပီဒီအက်ဖ် ပနားမားကာကွယ်ရေးတပ်ရဲ့ စခန်းတွေအားလုံးကို သိမ်းပိုက်မှာဖြစ်ပြီး ခုခံကာကွယ်မှုကိုလည်း နှိမ်နင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တရားဝင် ရွေးကောက်တင် မြှောက်ထားတဲ့ အင်ဒါယာ အစိုးရကို အာဏာပြန်ရရှိအောင် အကူအညီပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ “ဇွန်းပြာ” ရဲ့ နောက်အစီအစဉ်တစ်ခုကတော့ နီရီရေးဂါး အကျဉ်းချထားတဲ့ ကတ်မစ်ဆိုတဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို ဒဲလတာဖေါ့ခ် တပ်ဖွဲ့က ကယ်တင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကတ် ဟာ စီအိုင်အေကို သတင်းပေးထားသူဖြစ်ပြီး ထောက်လှမ်းမှုနဲ့ ထိန်းသိမ်းခံထားရသူဖြစ်ပါ တယ်။ အကယ်၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ပနားမားကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မယ် ဆိုရင် ကတ်ကို ချက်ချင်းသတ်ပစ်မယ်လို့လည်း နီရီရေးဂါးက ခြိမ်းခြောက်ထားပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်နီရဲ့ သဘောတူညီချက်နဲ့ ပနားမားနိုင်ငံထဲ နောက်ထပ် ပစ္စည်းပစ္စယနဲ့ တပ်ဖွဲ့ ကို ကျွန်တော်တို့ တိတ်တဆိတ် ပို့ပေးခဲ့ပါတယ်။

အခု ကျွန်တော်တို့ရနေတဲ့ ဖေါ့တ်မိုင်ယာဂရန်ရိပ်သာ၊ ရပ်ကွက် ၆ က အိမ်ဟာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှပါတယ်။ အဲဒီမှာ နေထိုင်ရတာဟာ အိမ်ဖြူတော်မှာ နေထိုင်ရသလို ပါ။ အိမ်ဖြူတော်နဲ့ ကွာခြားတာကတော့ သည်အခန်းတွေက အနည်းငယ် ကျဉ်းပါတယ်။ အားလပ်တဲ့အချိန်တွေမှာတော့ ရုပ်မြင်သံကြားစက်နဲ့ လုံခြုံမှုရှိတဲ့ တယ်လီဖုန်းတပ်ဆင် ထားတဲ့ စာကြည့်ခန်းလေးထဲမှာပဲ ကျွန်တော် အချိန်ဖြုန်းခဲ့ပါတယ်။ စနေနေ့ညနေခင်း တစ်ခုမှာ စာကြည့်ခန်းထဲ ထိုင်နေတုန်း တွမ် ကယ်လီဆီက ဖုန်းဝင်လာပါတယ်။ အဲဒီနေ့ ကတော့ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်ဖြစ်ပါတယ်။

“ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာတစ်ခု တက်နေပြီ” လို့ ကယ်လီက ပြော ပါတယ်။ ခါတိုင်းလိုပဲ သူ့ဆီက ကနဦးရရှိတဲ့ သတင်းတွေဟာ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ မရှိပါ ဘူး။ ပနားမားမှာ အမေရိကန် မရိန်းတပ်သားတစ်ဦး သေနတ်ပစ်ခံရတယ်ဆိုတာကိုပဲ သိရပါတယ်။ မကြာခင်မှာ နောက်ထပ်ကြားသိရတာကတော့ စစ်အရာရှိလေးဦး အရပ်ဝတ် အရပ်စားနဲ့ ညစာစားဖို့ ပနားမားစီးတီးမြို့ထဲက ကားနဲ့အလာမှာ ပနားမားကာကွယ် ရေးဌာနချုပ်အနီး လမ်းတစ်လမ်းထဲမှာ အတားအဆီးတစ်ခုနဲ့ တိုးခဲ့ရတယ်ဆိုတာပါပဲ။ စစ်သားတွေ အတော်များများ အရက်တွေ မူးနေကြမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်မိပါတယ်။ သည် အတားအဆီးနေရာက စစ်သားအုပ်စုဟာ အမေရိကန်တွေကို ကားပေါ်က ဆွဲချဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ကားဆရာက ကားကို မောင်းထွက်ဖို့ လုပ်တဲ့အခါမှာ ပီဒီအက်ဖ် စစ်သားတစ်ဦးက သေနတ်နဲ့ ပစ်ခတ်တဲ့အတွက် မရိန်းတပ်က ဗိုလ်လေး ရောဘတ်

ပက်ဇ်ကို ထိမှန်ပြီး မကြာခင်မှာဘဲ ကွယ်လွန်သွားခဲ့တာဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ညဘက် ရောက်လာတော့ အခြေအနေက ပိုဆိုးလို့လာပါတယ်။ ပစ်ခတ်မှုမှာ မျက်မြင်သက်သေ ဖြစ်ကြတဲ့ ရေတပ်အရာရှိ ဗိုလ်အဒမ် ဂျေ ကားတစ်နဲ့ သူ့ဇနီး ဘော်နီတို့ကို ပီဒီအက်ဖ် က ဖမ်းဆီးပြီး မေးမြန်းဖို့ ရဲစခန်းကို ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကားတစ် အရိုက်ခံရပြီး သူ့ကို သတ်ပစ်မယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဇနီးဖြစ်သူကိုတော့ နံရံတစ်ခုမှာ မှီရပ် ခိုင်းပြီးတော့ ပီဒီအက်ဖ်စစ်သားတွေ မဖွယ်မရာပြုကြလို့ သူမ မေ့မျောသွားခဲ့ပါတယ်။

ဒါတွေအားလုံး ချင်နီဆီ ကျွန်တော်သတင်းပို့ခဲ့ပြီး ဘယ်လိုမှ လျစ်လျူရှုမထားနိုင် တဲ့ ရန်စဇော်ကားမှု ဖြစ်နေပြီလားဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားခဲ့ကြပါတယ်။ ချင်နီဟာ အိမ်ဖြူတော်ကို အကြောင်းကြားခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့နံနက်မှာ အစည်းအဝေးတစ်ခု သမ္မတနဲ့ အတူပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီတနင်္ဂနွေနေ့ကတော့ အလုပ်ရှုပ်ခဲ့ကြရပါတယ်။ ပထမဆုံး ပင်တဂွန်ကို သွားပြီး စနေနေ့က ဖြစ်ရပ်တွေ မှန်မမှန်ဆိုတာကို မက်စ်နဲ့အတူ စစ်ဆေးခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အရာရှိတွေက လမ်းမှားပြီး ပိတ်ထားတဲ့လမ်းထဲ ဝင်ရောက်သွားခဲ့တာ ဖြစ်ပေမယ့် ပီဒီအက်ဖ်တို့ရဲ့ ဆက်ဆံပုံကတော့ ခွင့်မလွှတ်နိုင်စရာဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သည်ပစ်ခတ်မှုဟာ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေကို ရန်ပြုလိုမှုတွေကို တိုးပွားလာတာ ကို ပြသခဲ့ပါတယ်။ “ဇွန်းပြာ”ရဲ့ တိုးတက်မှုအခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မက်စ်ကို မေး ကြည့်တော့ “လေ့ကျင့်ပြီးလို့ လှုပ်ရှားဖို့ အသင့်ဖြစ်နေပြီ” လို့ မက်စ်က ပြောပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပို့ဆောင်ရေးတပ်နဲ့ အထူးစစ်ဆင်ရေးတပ်တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကို ကျွန် တော်ခေါ်တွေ့ပြီး လှုပ်ရှားဖို့ အသင့်လုပ်ထားဖို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ၁၀ နာရီ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ဖို့ ချင်နီရဲ့ရုံးခန်းကို သွားရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အခန်း ထဲမှာ ပေါ်လစီဆိုင်ရာ ကာကွယ်ရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး ပေါလ် ဂုလ်ဖ်ဖိုဝစ်ချ်၊ ပြည်သူ့ ရေးရာ လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူး ပိတ် ဝီလျမ်စ်၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီက ဘီလ် ပရိုက်စ်တို့ ရှိနေကြပါတယ်။ ရွေးချယ်စရာလမ်းတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါ တယ်။ ချင်နီက အစည်းအဝေးကို နိဂုံးချုပ်လိုက်တဲ့အချိန်မှာ ဂုလ်ဖ်ဖိုဝစ်ချ်နဲ့ ပရိုက်စ်တို့ က စစ်ရေးအရ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ဖို့ အကြောင်းမခိုင်လုံဘူးလို့ ယူဆနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို နေရစ်ခဲ့ဖို့ ပြောဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်တည်း ရှိတဲ့အခါမှာတော့ သူက ကျွန်တော့်ကို “ခင်ဗျားဘယ်လို သဘောရသလဲ” လို့ မေးလိုက်ပါတယ်။

“အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေကို အကာအကွယ်ပေးဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သင့်တယ်လို့ မက်စ်ရော ကျွန်တော်ပါ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နီရီရေးဂါးဟာ တရားဝင် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး။ သူဟာ စွဲချက်တင်ခံထားရတဲ့ ရာဇဝတ် သားတစ်ယောက်ပါ”လို့ ကျွန်တော်က ဖြေလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့

စကားပြောပြီးမှ ကျွန်တော့်ရဲ့ နောက်ဆုံးအကြံပြုချက်ကို ပေးချင်တယ်လို့လည်း ချင်နီကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ကောင်းပြီလေ၊ သည်နေ့လယ်ခင်းမှာ သမ္မတနဲ့ တွေ့ဆုံဖို့ ကျွန်တော်စီစဉ် လိုက်ပါမယ်” လို့ ချင်နီက ပြောပါတယ်။

ပနားမားဟာ ဘွတ်ရှ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ပထမဆုံး ကြုံတွေ့ရတဲ့ အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံခြားရေး ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကိစ္စဟာ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌရဲ့ အခန်းကဏ္ဍသစ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် စမ်းသပ်လိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အရင်တုန်းက သဘောတူညီမှု ရရှိဖို့ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေက မဲဆန္ဒပေးကြရပြီး သည်သဘောတူညီမှုကို ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူက သမ္မတဆီအဆင့်ဆင့် ပေးပို့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ခုတော့ ကျွန်တော်ဟာ အဓိကစစ်ရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးဖြစ်နေပါတယ်။ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေက အတွေ့အကြုံရော၊ ကျွမ်းကျင်မှုပါ ပြည့်စုံသူတွေဖြစ်ကြတာမို့ သူတို့ရဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်တွေကို ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မသိကျိုးကျွံပြုထားလို့ မရပါဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်နဲ့ အခုခါမှာ အရင်ကလို စာချွန်တော်သက်သက် မဟုတ်တော့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်နေအိမ်မှာပဲ နံနက် ၁၁ နာရီခွဲအချိန်မှာ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံ နိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးဖို့ ရုံးခန်းပြန်ရောက်တော့ တွမ် ကယ်လီကို ကျွန်တော်ပြော လိုက်ပါတယ်။ သည် အစွမ်းထက်သူတွေအားလုံးကို တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်မှာ ပင်တဂွန်ကို ကျွန်တော် မလာခိုင်း ချင်ပါဘူး။ သတင်းထောက်တစ်ယောက်ယောက်က မြင်သွားပြီး အထိတ်တလန့်တွေ ဖြစ်မလာစေချင်ပါဘူး။ မကြာခင်မှာဘဲ သူတို့အားလုံး ကျွန်တော့်ဆီ ရောက်လာကြပါတယ်။ တချို့က အိမ်ကလာကြပြီး တချို့ကတော့ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကနေ လာကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ကို ကျွန်တော် ကော်ဖီတိုက်ပြီး ပထမထပ်မှာရှိတဲ့ စာကြည့်ခန်းထဲမှာပဲ အစည်းအဝေးလုပ်လိုက်ကြပါတယ်။

“ခင်ဗျားတို့ထဲက လူတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးသွားတဲ့အတွက် ကျွန်တော် စိတ် မကောင်းပါဘူး” လို့ မရိုန်းကမ်းတက်တပ်ဖွဲ့တပ်မှူး အယ်လ်ဂရေကို ကျွန်တော်က စပြော လိုက်ပါတယ်။ မျက်နှာ ခပ်ထန်ထန်နဲ့ ဂရုဟာ ခေါင်းကို ညှိတ်လိုက်ပါတယ်။ တွမ်ကယ် လီနဲ့ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် တက်ဒ်ရှေးဖား(ကျွန်တော့်ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ) တို့က ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်တွေကို ရှင်းလင်းပြကြပါတယ်။ စစ်ရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ရွေးချယ် စရာ လမ်းတွေကိုဆွေးနွေးကြပြီး ကျွန်တော့်သဘောထားကို သူတို့ကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။

“ပက်စ် သတ်ဖြတ်ခံရတဲ့ ကိစ္စကို မေ့ထားလိုက်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ‘ဇွန်းပြာ’ ဟာ အစီအစဉ်ကောင်းတစ်ခုပါ။ ကျွန်တော်တို့လည်း အသင့်ဖြစ်နေပြီ။ သည်တော့ သည် အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပြီ ထင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ သဘော ထားကိုလည်း ပြောကြပါ”

တပ်မတော်စစ်ဦးစီးချုပ် ကာလ်နီဗူဆိုနီ၊ ရေတပ်စစ်ဆင်ရေးအကြီးအကဲ ကာလ် ထရေ့စ်နဲ့ ဒုဥက္ကဋ္ဌတို့အားလုံး ကျွန်တော့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သဘောတူကြပါတယ်။ လေတပ်

မတော်စစ်ဦးစီးချုပ် လယ်ရီ ဝဲလ်ချ်ကတော့ အကြောင်းခိုင်လုံမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ အချေအတင် ဆွေးနွေးခဲ့ပေမယ့် နောက်ဆုံးတော့ သူလည်း ကန့်ကွက်စရာ မရှိတော့ပါဘူး။

ခရစ္စမတ်အချိန်အခါမို့ စစ်ရေးအတွက် စီစဉ်မှုတွေ ပြုလုပ်ရတာ တစ်မျိုးကြီးပါပဲ။ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ကျွန်တော်ဟာ တွမ်ကယ်လီနဲ့အတူ ခရစ္စမတ်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ထားတဲ့ အိမ်ဖြူတော်က စကြိုန်တစ်လျှောက် သုတ်သီးသုတ်ပျာနဲ့ သွားနေစဉ် ၁၈ ရာစု အဝတ်အစားတွေ ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ခရစ္စမတ်သီချင်းသီဆိုသူတွေနဲ့ တိုးနေပါတယ်။ သူတို့နဲ့ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး သမ္မတဘွတ်ရှ် နေထိုင်တဲ့ ဒုတိယထပ်က အခန်းတွေဆီကို ဆက်သွားခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတကြီးက အတွေးထဲ နစ်မြောနေတဲ့ပုံစံ ထိုင်နေပါတယ်။ သူ့ရင်ဘတ်ပေါ် မေးတင်ထားပြီး အောက်နှုတ်ခမ်းကို ဖိကိုက်နေပါတယ်။ ဒစ်ချင်နီ၊ ဂျင်မီဘောကာ(ယခု နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး)၊ ဘရင်စကိုးကရော့ဖ်နဲ့ သူ့လက်ထောက် ဘော့ပီဂိတ်စ်၊ ပြီးတော့ စာနယ်ဇင်းဆိုင်ရာ အတွင်းရေးမှူး မာလင် ဖရစ်ဝေါ်လ်တာတို့ကို သမ္မတက သူ့အခန်းထဲ ခေါ်ယူလိုက်ပါတယ်။ ဂျွန် ဆူနူးနူးတစ်ယောက်ကိုတော့ အခန်းထဲမှာ မတွေ့ရဘူး။

ချင်နီက ဦးဆောင်ပြီး ပနားမားမှာ ဘာတွေဖြစ်ပျက်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လို တုံ့ပြန်မယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ယေဘုယျသဘောပဲ တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သည့်နောက် ကျွန်တော့်ကို လွှဲပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ်ကို တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တွမ်ကယ် သူ့မြေပုံကြီးကို ဖြန့်ချိလိုက်ပြီး ကျွန်တော်က အစီအစဉ်ကို စတင်ရှင်းပြပါတယ်။ ချင်နီကလွဲပြီး တခြားလူတွေ “ဇွန်းပြာ” အစီအစဉ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် ကြားကြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဓိက ရည်မှန်းချက်ကို စတင်ပြီး ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ နီရီရေးဂါးနဲ့ ပီဒီအက်ဖ်ကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ပါပဲ။ အောင်မြင်ရင် အရပ်သားအစိုးရနဲ့ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့သစ်ကို မထူထောင်နိုင်သေးမီကာလမှာ ကျွန်တော်တို့ သည်နိုင်ငံကို တာဝန်ယူထားမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်အစီအစဉ်မှာ ရေးဂါးကို ဖမ်းဆီးမိဖို့တင် မဟုတ်ဘဲ နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေ ပါတယ်ဆိုတာကို အားလုံးသိရှိနားလည်အောင် ပြောပြီးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် ခေတ္တနားလိုက်ပါတယ်။ ဘယ်သူမှ မကန့်ကွက်ကြပါဘူး။

သည့်နောက် စစ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်တွေကို ကျွန်တော်ဆက်ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ နေရာချထားပြီးဖြစ်တဲ့ တပ်ဖွဲ့တွေကို ကျွန်တော် အသုံးပြုမှာဖြစ်ပါတယ်။ လောလောဆယ်မှာ တပ်သားအင်အား တစ်သောင်းသုံးထောင်အထိ တိတ်တဆိတ် ဖြည့်ဆည်းထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အရေအတွက်ဟာ လုံလောက်မှု မရှိသေးပါဘူး။ အဓိကကျတဲ့ ပီဒီအက်ဖ်တပ်ဖွဲ့တိုင်းကို တိုက်ခိုက်ပြီး သော့ချက်ကျတဲ့ စစ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံတွေကို သိမ်းယူဖို့၊ သေနင်္ဂဗျူဟာတစ်ခု မက်စ်နဲ့ စတိုင်းနာတို့မှာ ရှိနေပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ရိန်းဂျားစ်တပ်ဖွဲ့သားတွေဟာ ရီယိုဟာတိုမှာရှိတဲ့ အဓိကကျတဲ့ စစ်တန်းလျားတွေအပေါ် လေထီးနဲ့ ဆင်းသက်ပြီး အရင်အာဏာသိမ်းမှုတွေကို နှိမ်နင်းခဲ့တဲ့

ပီဒီအက်ဖ်တပ်တွေကို စီးနင်းတိုက်ခိုက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လေတပ်မတော်က အက်ဖ်-၁၁၇ (အေ) အမျိုးအစား အသံပျောက် တိုက်လေယာဉ်စတက်လ်တွေနဲ့ ရိန်းဂျားစ် တပ်တွေကို အထောက်အကူပေးဖို့ တိုက်ပွဲမှာ ပထမဆုံး အသုံးပြုပါမယ်။ အမှတ် (၈၂) လေထီးတပ်က စစ်သည်တွေက ဖျတ်ဘရက်ဒ်ကနေ ပျံသန်းထွက်ခွာပြီး ပနားမားမြို့တော် ရဲ့ အရှေ့ဘက်က ဦးတည်ချက်နေရာများမှာ ဆင်းသက်ကြပါမယ်။ ဒါ့အပြင် အမှတ် (၇) ခြေလျင်တပ်မမှ စစ်သည်အများအပြားဟာ ကယ်လီဖိုးနီးယားရှိ ဖျတ်အောဒ်မှ ပျံသန်းပြီး ပနားမားကို ထိန်းချုပ်ရေးနဲ့ နိုင်ငံတွင်း တရားဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပနားမားမှာ ရှိနေပြီးဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့က ကော်မန်ဒန်စီယာနဲ့ မြို့တွင်းက ဦးတည်ချက်နေရာတွေကို သိမ်းယူမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရေတပ် အထူးတပ်ဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ နေဗီးဆီးလ်တွေက နိုရီရေးဂါး ထွက်ပြေးမယ့် လေယာဉ်ထားရှိရာ လေယာဉ်ကွင်းကို တိုက်ခိုက်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အထူးတပ်ဖွဲ့တွေက နိုရီရေးဂါးကို ရှာဖွေကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်တာဝန်ကတော့ ခက်ခဲပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နိုရီရေးဂါးရဲ့ နေ့စဉ်လှုပ်ရှားမှုကို ခြေရာခံဖို့ မစွမ်းနိုင်သေးလို့ပါဘဲ။ ပနားမား တူးမြောင်းပေါ်က “အမေရိကန်များရဲ့တံတား”ကို ပနားမားမှာရှိနေတဲ့ မရိန်းတပ်စုတစ်စုက သိမ်းပိုက်ရပါမယ်။ ဒယ်လ်တာဖျတ်လို့ခေါ်တဲ့ အထူးတပ်ဖွဲ့ကတော့ မော်ဒယ်လိုအကျဉ်းထောင်မှာ ရှိနေတဲ့ စီအိုင်အေသတင်းပေး ကတ်မှန်ကို ကယ်တင်ရမယ့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရပါလိမ့်မယ်။ “ဇွန်းပြာ” စစ်ဆင်ရေးမှာ စုစုပေါင်း တပ်သား ၂၀,၀၀၀ ကျော် ပါဝင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်ပွဲစတင်ပြီး နာရီပိုင်းအတွင်း နိုရီရေးဂါးကို ဖမ်းမိသည်ဖြစ်စေ၊ မဖမ်းမိသည်ဖြစ်စေ သူ့ကို အာဏာကင်းမဲ့သွားစေမှာဖြစ်ပြီး ပုန်းကွယ်နေရတဲ့ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံထားရတဲ့ အင်ဒါယာအစိုးရကို ရုံးအာဏာလွှဲပေးဖို့ အခြေအနေတွေ ပေါ်ပေါက်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဦးစီးမှူးတွေအားလုံး သည်အစီအစဉ်တွေအပေါ် သဘောတူတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်ထောက်ပြပြီးတဲ့နောက် ရှင်းလင်းမှုကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့အကြံပေးတွေ အချင်းချင်း ငြင်းခုံနေကြချိန်မှာတော့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရ်ဟာ အရက်ဆိုင်က ထိုင်ခုံတစ်ခုပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး ရန်ပွဲတစ်ခုကို အေးအေးဆေးဆေး ကြည့်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်လိုပဲ သူ့နေရာမှာ ထိုင်နေပါတယ်။

ဘရင့်စကိုးကရော့ဖ်ကတော့ သမ္မတကို ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်းပဲ ပြောလိုက်ပါတယ်။ “ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုတွေ ရှိမယ်။ လူတွေ သေကြမယ်”။ သမ္မတက ခေါင်းညိတ်လိုက်ပြီး အချေအတင်ပြောဆိုမှုတွေကို ဆက်ပြီးလုပ်စေပါတယ်။

ဂျင်မဲဘောကကတော့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ပါဝင်စွက်ဖက်ရမယ့် တာဝန်ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ သည်လိုတာဝန်မျိုးတွေကို လုပ်ဆောင်ဖို့ စစ်ရေးဆိုင်ရာတပ်တွေကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ထားရှိခြင်းဖြစ်တယ်လို့ သူက ဆိုပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဌာနအနေနဲ့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ဖို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့တာကြာပြီလို့လည်း အသားပေး ပြောလိုက်ပါသေးတယ်။

“ကျုပ်တို့ သည်လို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပြီး နိရီရေဂါးကို မဖမ်းဆီးနိုင်ဘူးဆိုရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ဒါကို ကျုပ်စိုးရိမ်တယ်” လို့ စကိုးကရော့ဖ်က ကျွန်တော်ကို မေးပါတယ်။

“သူဘယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ မသိသေးတော့ ဒါဟာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်” လို့ ကျွန်တော်ဖြေလိုက်ပါတယ်။ “သူကတော့ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားတယ် ဆိုရင်ကော” “ဒါလည်း ဖြစ်နိုင်တာပါပဲ။ တောထဲမှာက ပုန်းရှောင်ဖို့ လွယ်ကူပါတယ်”

စကိုးကရော့ဖ်ဟာ ကျွန်တော်ကို မညာမတာ မေးခွန်းတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ထုတ် နေပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်မယ့် အထိအခိုက်စာရင်းကို စကိုးကရော့ဖ်က ကျွန်တော်ကို မေးပါ တယ်။ သူက သည်အရေအတွက်ကို အလိုရှိနေပါတယ်။ ကျွန်တော်က အတိအကျ မပြော ပြနိုင်တဲ့အကြောင်း သူ့ကိုပြောလိုက်ပါတယ်။ သေချာတာကတော့ လူတွေ ထိခိုက်မယ်၊ နာကျင်မယ်၊ သေဆုံးမယ်၊ စစ်သားတွေရော၊ အရပ်သားတွေပါ ရောနှောပါဝင်လိမ့်မယ် လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။ အိမ်တွေခြံတွေ အမြောက်အမြားလည်း ပျက်စီး ကြမယ်၊ အထူးသဖြင့် ကစဉ်ကလျားဖြစ်မှုတွေကို စောစောပိုင်းအဆင့်တွေမှာ ကျွန်တော် တို့ မျှော်လင့်နိုင်ပါတယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

အဓိကပြဿနာကတော့ ရန်စမူဟာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တုံ့ပြန်အရေးယူ ရလျှောက်အောင် ခိုင်လုံမှု ရှိရဲ့လားဆိုတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့မှာ အကြောင်းပြစရာတွေ အများကြီးပါ။ ဒီမိုကရေစီကို နိရီရေဂါး မထေမဲ့မြင်ပြုနေတာရယ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်း ဝယ်နေတာရယ်၊ သူ့ကို စွဲချက်တင်ထားတာရယ်၊ အမေရိကန် မရိန်းတပ်သားတစ်ဦး သေဆုံးတာရယ်၊ သည်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ပနားမားမှာ အုပ်စိုးနေတာကြောင့် တူးမြောင်းစာချုပ် အရ တူးမြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရရှိတဲ့အခွင့်အရေးတွေကို ခြိမ်းခြောက်ခံနေရ ပါတယ်။ ဖွင့်မပြောတဲ့အကြောင်းပြချက်တစ်ခုကတော့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ နိရီရေဂါး ကို ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မနှစ်မြို့မှုပါဘဲ။ ကျွန်တော်လည်း ထိုအတူ ခံစားမိပါတယ်။

သမ္မတကိုယ်တိုင်က သေကြေထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ကို မေးလာပါတယ်။ အတိအကျ အသေးစိတ် မခန့်မှန်းနိုင်ကြောင်း ကျွန်တော်ဖြေလိုက်ပါ တယ်။ သမ္မတကြီးက ဆက်မေးပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တော့ လုပ်ငန်းစမှာလဲ” တဲ့။

“နှစ်ရက်ခွဲအတွင်းမှာ စပါမယ်” လို့ ကျွန်တော်က အဖြေပေးလိုက်ပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ညဘက်ကို စစ်ဆင်ရေးလုပ်ချင်ပါတယ်။ ညဘက်မှာ တိုက်ပွဲ ဝင်ဖို့ ကိရိယာတန်ဆာပလာတွေအားလုံး အသေအချာ တပ်ဆင်ထားပြီးပါပြီ။ ဒါဆို ရန်သူ အင်အားမိသွားပါလိမ့်မယ်”

မေးခွန်းကတော့ ဒလစပ် လာနေပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဆွေးနွေးနေတဲ့ကိစ္စက လမ်းလွဲမယ်ပုံ ပေါ်လာပါတယ်။ သည်အဖွဲ့နဲ့ ပထမဆုံးတွေ့ဆုံရတဲ့ တွမ် ကယ်လီအနေနဲ့

စိတ်ထဲမှာ မသက်မသာဖြစ်နေတာကို မြင်တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာပဲ
ဘွတ်ရှ်ဟာ သူ့ထိုင်ခုံလက်တန်းကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး မတ်တပ်ထရပ်လိုက်ပါတယ်။

“ကောင်းပြီလေ၊ လုပ်ကြရအောင်” လို့ သမ္မတကြီးက ပြောလိုက်ပါတယ်။

ပင်တဂွန်ကို ပြန်ရောက်တော့ မက်စ် သာမင်နဲ့ တခြားအရေးပါတဲ့ တပ်မှူးတွေ
ကို ကျွန်တော်ခေါ်လိုက်ပြီး စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ ထပ်ပြီး စကားပြောခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေး
စတင်မယ့်နေ့ကို ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ပြီး စတင်မယ့်အချိန်ကို
၀၁:၀၀ နာရီ သတ်မှတ်လိုက်ပါတယ်။

အစောပိုင်း ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်က ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို သူ့ရုံးခန်းထဲ
ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကို “ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခင်ဗျားအစကောင်းခဲ့တယ်” လို့
ပြောပါတယ်။ ပြီး ကျွန်တော့်ကို ထိုင်ဖို့ပြောပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဆီလာတဲ့
သတင်းအချက်အလက်တွေကို ခင်ဗျားအနေနဲ့ စိစစ်တာကိုတော့ ကျွန်တော်မကြိုက်ဘူး”
လို့ ပြောပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်တွေကို နေရာအမျိုးမျိုးက ရဖို့ သူ့အနေနဲ့
မျှော်လင့်တယ်လို့လည်း ဆက်ပြောပါသေးတယ်။ သတင်းအချက်အလက်တွေကို သိထား
တဲ့ လူက ဩဇာအာဏာ ရှိသူပါပဲ။ ဒါကို ချင်နီလည်း သိပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော့်အနေ
နဲ့ ထိန်းချုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်နားလည်ကြောင်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
သူ့ရဲ့ အထက်တန်း စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအနေနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ သူ့ကို အကြံပေး
ရမယ့် တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတာကို သူ အသိအမှတ်ပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မသိဘဲနဲ့
ရရှိထားတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို အကြံပေးမှုတွေအပေါ် မူတည်ပြီး သူ့အနေနဲ့
လုပ်ဆောင်ရင် ပြဿနာတွေ တက်နိုင်ပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် နားလည်မှု
ရှိရင် ပြီးတာပါပဲ... ကိုလင်း” လို့ သူကပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်နာမည်ကို နည်းနည်းလေး
ဆုတ်ဆိုင်းပြီးမှ ပြောလိုက်တာဟာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးရဲ့ ဆက်ဆံမှုဟာ ရင်းနှီးမှုရှိပေ
မယ့် ကျွန်တော့်နေရာကို ကျွန်တော်သိဖို့ ပြသလိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ချင်နီရဲ့ ပြုမူပြောဆိုပုံတွေနဲ့ ကျွန်တော်တဖြည်းဖြည်း ယဉ်ပါးလာပါတယ်။
မိဘလို ဆက်ဆံတတ်ပြီး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့တဲ့ ဝိုင်းဘာဂါနဲ့တော့ သူဟာ တခြားစီပါပဲ။

စစ်ဆင်ရေးစတင်ဖို့ အချိန်နီးကပ်လာတာနဲ့အမျှ ချင်နီဆီ စစ်ဆင်ရေးနဲ့
ပတ်သက်တဲ့ သတင်းအားလုံး ရောက်ရှိအောင် ဂရုစိုက်ဖို့ တွစ် ကယ်လီကို ကျွန်တော်မှာ
ခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ရှင်းလင်းတင်ပြချင်ပေမယ့် နောက် ၄၈
နာရီအတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အလုပ်တွေ ရှုပ်ကြွတော့မှာမို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့
သည့်အတွက် အချိန်ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပ်ဖွဲ့ငယ်တစ်ခုမှာ တပ်သား ဘယ်နှစ်
ယောက်ရှိသလဲ။ နေဗီးဆီးလ်တွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုကိရိယာ တန်ဆာပလာတွေ ကိုင်သလဲ။
ရိန်းဂျားတွေအနေနဲ့ ပေငါးရာအမြင့်က ဘာကြောင့်ခုန်ချကြသလဲ။ ဒါတွေအားလုံးကို

ချင်နီ သိချင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတာကို ကျွန်တော်နားလည်သဘောပေါက်ပါတယ်။ သည် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်တဲ့ စစ်ဆင်ရေးကြီး ပြီးဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အကြံပေးပဲ ဖြစ်နေဦးမှာပါ။ ဒါပေမယ့် ချင်နီနဲ့ သမ္မတတို့ဟာ စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တာဝန်အားလုံးကို ယူကြရပါလိမ့်မယ်။

စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မက်စ်သာမင်နဲ့ ကျွန်တော် အကြိမ်များစွာ တယ်လီဖုန်းနဲ့ စကားပြောခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခါမှာတော့ စစ်ဆင်ရေးကို “ဇွန်းပြာ” လို့ နာမည်ပေးတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မဆိုးဘူးလို့ ထင်ပေမယ့် စစ်သားတွေအတွက် တက်ကြွတဲ့ တိုက်ပွဲ ခေါ်သံမဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ တခြားနာမည်ပေးခွင့်အမျိုးမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားခဲ့ကြပြီးတဲ့နောက်မှာ မက်စ် အကြံပြုတဲ့ “တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ” ကို အတည်ပြု လက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်ရေးအတွက် စီစဉ်တဲ့နေရာမှာ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စရာ၊ စိုးရိမ်စရာ အချက်အလက် အသေးအမွှေးလေးတွေ အများကြီး ပေါ်လာပါတယ်။ ရာသီဥတု ဆိုးဝါးလာနေတာကြောင့် စစ်သားတွေကို လေယာဉ်ပျံတွေနဲ့ ပို့ဆောင်ရေးကို ထိခိုက်တော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်သားတွေအနေနဲ့ ဘယ်အချိန်မှာ အင်အားကို အပြည့်အဝ သုံးရမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သဘောတူညီချက်ကိုလည်း ရဖို့ လိုပါတယ်။ အက်ဖ်-၁၁၇ အေ လေယာဉ်တွေရဲ့ ပစ်မှတ်စာရင်းကို ပြောင်းဖို့ မက်စ်ကို ပြောရပါတယ်။ နီရိုရေးဂါး ရှိမယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ သူ့ရဲ့ အိမ်ကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပြီးမှ သူ အဲဒီမှာ မရှိဘဲ အိမ်ဖော်တွေနဲ့ ကလေးတွေပဲ အသက်ဆုံးရှုံးရတဲ့အဖြစ် ရောက်မှာကို မလိုလားပါဘူး။

ကျူးကျော်မဝင်ရောက်ခင် နောက်ဆုံးည အိမ်အပြန်လမ်း ကားပေါ်မှာ ကျွန်တော် စိုးရိမ်စိတ်တွေ ဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် လှုံ့ဆော်ခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲကြပါတော့မယ်။ သွေးစွန်းမှာ သေချာတဲ့ စစ်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို လှုံ့ဆော်ခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော်မှန်ရဲ့လား၊ ကျွန်တော့်အကြံပေးချက်တွေ ကောင်းရဲ့လား၊ ရာသီဥတုဆိုးဝါးတာကြောင့် စစ်သားတွေကို လေကြောင်းနဲ့ မပို့နိုင်ရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ ဘက်က သေကြေဒဏ်ရာရသူတွေ ဘယ်လောက်ရှိမလဲ၊ အရပ်သားတွေ ဘယ်နှစ်ယောက် အသက်ဆုံးရှုံးကြမလဲ၊ သည်စစ်ပွဲဟာ အကျိုးရှိပါ့မလား စသည်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး တွေးတောပြီး သံသယစိတ်တွေ ဝင်လာပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့ အင်္ဂါနေ့ နံနက်စောစော ပင်တဂွန်ကို ကျွန်တော် ရောက်တဲ့အခါမှာ အားလုံး ချောချောမွေ့မွေ့ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ စစ်ဆင်ရေးကို ကျွန်တော်တို့ စတင်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ယုံကြည်စိတ်တွေ ပြန်ဝင်လာပြီး စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်တွေ ပျောက်ကုန်ပါတယ်။

စစ်ဆင်ရေးစတင်ဖို့ ဆယ်နာရီတောင် မလိုတော့တဲ့အချိန်မှာ နောက်ဆုံးစည်းဝေးဖို့ အိမ်ဖြူတော်ကို ကျွန်တော် တိတ်တဆိတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ အင်ဒါယာကို ပုန်းအောင်း

နေတဲ့နေရာက ခေါ်ထုတ်ပြီး ဖေါတ်ကလေးတန်ကို ပို့ပေးဖို့အစီအစဉ်ကို ဂျင်မိဘောကာနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးရုံးက စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ဖေါတ်ကလေးတန်ဟာ တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်တပ်ရဲ့ ဌာနချုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အင်ဒါယာဟာ သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုအချိန်အထိ သည်အစီအစဉ်ကို အင်ဒါယာအနေနဲ့ လက်ခံမခံဆိုတာ မသိသေးပါဘူး။ အဲဒီနေ့ညနေနောက်ပိုင်းမှ သိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ သဘော မတူခဲ့ရင် သူမပါဘဲ စစ်ဆင်ရေးကို ဆက်လုပ်မလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဖျက်မလားဆိုတာကို သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

“နီရီရေးဂါးရော”လို့ သမ္မတက တစ်မေးတည်း မေးနေပါတယ်။ “သူ့ကို ဖမ်းကြ မလား”၊ “သူ့ကို မဖမ်းမိရင် သည်စစ်ဆင်ရေးကို မအောင်မြင်ဘူးလို့ သတ်မှတ်မှာလား”။ ဒါတွေကို သမ္မတက သိချင်နေပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးစတဲ့အချိန်မှာ သူ ဘယ်မှာရှိမယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ သိနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်မှာပဲရှိနေရုံနေ သူမျက်နှာပြင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အယုတ်တမာကောင်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့အောင်မြင်မှု၊ ဆုံးရှုံးမှုကို သူ့ရဲ့ ကံကြမ္မာအပေါ် အခြေခံတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတတစ်ယောက်အဖို့ သူ့ရဲ့ ပေါ်လစီတွေကို ပြည်သူလူထု ထောက်ခံအောင် လုပ်ရ ပါမယ်။ သည်ပေါ်လစီဟာ စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုနဲ့ ပတ်သက်နေရင် စိတ္တဇနာမ်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပြည်သူလူထု စိတ်ဝင်စားလာအောင် ပြုလုပ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ သွေးနဲ့ သားနဲ့ လူဆိုးကို ရုပ်ပြပြီး ဆွယ်ရတာက ပိုအဆင်ပြေပါတယ်။ ရေးဂါးဟာလည်း တကယ်ကို လူဆိုးကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အင်ဒါယာ သဘောတူလိုက်ပြီဆိုတာကို ချင်နီဟာ အင်္ဂါနေ့ည ၇:၄၀ နာရီမှာ ကျွန်တော်ကို ဖုန်းနဲ့အကြောင်းကြားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်အိမ်မှာရှိနေပါ တယ်။ “တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ” ကို စတင်နိုင်ပါတော့မယ်။ ပင်တဂွန်ကို ၈:၃၀ မှာ ကျွန်တော်ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာကိုတော့ ကျွန်တော် အိမ်ကို တော်တော်နဲ့ ပြန်လာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ဘဲ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ဘာမှ တခြားမပြောခဲ့ပါ ဘူး။ ည ၁၁:၃၀ မှာ အမျိုးသားစစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကွပ်ကဲရေးဌာနမှာ ရှိနေတဲ့ ချင်နီဆီ သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်ဌာနမှာ အခန်းတွေ အများကြီးရှိပြီး ဝက်ပါလိုပါပဲ။ အခန်းတွေထဲ မှာလည်း ကွန်ပျူတာတွေ၊ မြေပုံတွေ၊ ရေဒီယိုတွေ၊ တယ်လီဖုန်းတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေပြီး အရာရှိတွေဟာလည်း နေရာအနှံ့ သုတ်သုတ်သုတ်သုတ်နဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေကြပါတယ်။ သည်လို ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတဲ့ကြားက တွမ်ကယ်လီဟာ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အရေးပါ တဲ့ အရာရှိတွေနဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတို့အတွက် အရေးပေါ်ကိစ္စ ဖြေရှင်းရေးအခန်း တစ်ခန်းကို ဖန်တီးပေးထားပါတယ်။ စားပွဲတစ်ခုမှာ ကျွန်တော်တို့ ထိုင်လိုက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အရှေ့မှာတော့ ကြီးမားလှတဲ့ ရုပ်မြင်သံကြားမော်နီတာကြီးနှစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒါတွေက တစ်ဆင့် ပနားမားက အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သတင်းတွေ ရရှိမှာဖြစ်ပါ

တယ်။ ကျွန်တော်တို့အနောက်က စားပွဲမှာ တယ်လီဖုန်းတွေ ရှိပါတယ်။ မက်စ်၊ စတိုင်းနာတို့အနေနဲ့ ပနားမားမှာရှိတဲ့ သူတို့ဌာနချုပ်က အမှုထမ်းတွေနဲ့ ဆက်သွယ် နိုင်အောင် လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ တိုက်ရိုက်လိုင်းတွေနဲ့ ဆက်သွယ်ပေးထားပါတယ်။

ကျွန်တော့်ပန်းပေါ်ကကျော်ပြီး တွမ်ကယ်လီက “ရာသီဥတုက ကျွန်တော်တို့ကို ဟန့်တားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ လေယာဉ်ပျံတွေအားလုံး ပျံသန်းနေပြီ” လို့ ပြောပါတယ်။ သတင်းစာတွေအနေနဲ့ ထူးထူးခြားခြား လေယာဉ်ပျံသန်းမှုတွေကို သိသွား ပြီး အင်အားပြတာ၊ အားဖြည့်တာလို့ သတင်းဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ စစ်မဟာဗျူဟာအရ ကျွန်တော်တို့ ရန်သူကို အငိုက်မိအောင် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ အခုအခါမှာ ကျွန်တော်တို့တပ် ဖွဲ့တွေ ပနားမားကို ဦးတည်သွားနေပြီမို့ နည်းဗျူဟာအရကတော့ အငိုက်မိအောင် စွမ်း ဆောင်နိုင်ဖို့ မလွယ်လှပါဘူး။

ည ၉:၀၀ နာရီမှာတော့ ပနားမား ကာကွယ်ရေးတပ်အနေနဲ့ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်နေပြီဆိုတာကို ရိပ်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာကို မသိသေးပါဘူး။ သန်းခေါင်ယံအချိန်လွန်ပြီး မကြာခင်မှာ ပီဒီအက်ဖ်စစ်သားတွေဟာ ဖေါတ်အာမာဒို တစ် ဝိုက် စတင်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက် ဒဏ်ရာအပြင်း အထန်ရပြီး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးစတင်ချိန်ကို ၁၅ မိနစ် ရှေ့တိုးဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စတိုင်းနာက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ ၀၀၄၅ နာရီ မှာ အမှတ် ၁၉၃ ဒီ ခြေလျင်တပ်မဟာက စစ်သားတွေဟာ ကော်မန်ဒန် စီယာကို တိုက်ခိုက်ဖို့ မြို့တော်ထဲ ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ စတင်လိုက် ပြီဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးအခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သတင်းတွေဟာ ကျွန်တော် တို့ဆီကို တစ်စစီ တစ်စစီ ဝင်လာနေတာကြောင့် မချင်မရဲ ဖြစ်ရပါတယ်။ “ဒယ်လ်တာ ဖေါတ်မိုဒဲလို အကျဉ်းထောင် ခေါင်မိုးပေါ် ဆင်းပြီ... ကတ်မုစ် သူ့အကျဉ်းခန်းထဲက လွတ်လာပြီ....၊ ဒယ်လ်တာဖေါ်စ် ရဟတ်ယာဉ်တွေနဲ့ ခေါင်မိုးပေါ်က ထွက်ခွာသွားပြီ...လွတ်သွားပြီ... မဟုတ်ဘူး... အပစ်ခံနေရပြီ...၊ ထိသွားပြီ....၊ ရဟတ်ယာဉ်ပျက်ကျသွားပြီ...၊ မဟုတ်ဘူး...၊ လမ်းပေါ်ကို ဆင်းနေတယ်...၊ ထိသွားပြီ...၊ ပျက်ကျသွားပြီ...၊ ဘာမှမဖြစ်ဘူး...” သည်ကယ်ဆယ် ရေးဟာ ဆယ်မိနစ်ပဲ ကြာခဲ့ပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အဖို့မှာတော့ အကြာကြီးလို့ပါပဲ။

ကော်မန်ဒန်စီယာတစ်ဝိုက်မှာ တိုက်ခိုက်မှုတွေ အပြင်းအထန် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ပီဒီအက်ဖ်ဌာနချုပ်ဟာ မကြာခင်မှာ မီးလောင်ကျွမ်းခဲ့ပြီး မီးဟာ အနီးအနားက လူဆင်းရဲ ရပ်ကွက်ကို ကူးစက်ခဲ့ပါတယ်။ ရိန်းဂျားတွေဟာ ရီယိုဟာတိုမှာ ဆင်းသက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည့်မတိုင်ခင်က အက်ဖ်-၁၁၇အေ လေယာဉ်တွေဟာ ပေါင် ၂၀၀၀ လေးတဲ့ ဗုံးတွေကို ချခဲ့ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လေထီးတပ်သားတွေ မြေပြင်ပေါ် ဆင်းသက်နိုင် လောက်တဲ့ အချိန်ရရှိအောင် တန်းလျားတွေထဲက ပနားမားစစ်သားတွေ ကစဉ်ကလျား ဖြစ်သွားအောင် လုပ်ဖို့ပါပဲ။ မြို့တော်ရဲ့ အရှေ့ဘက် တိုရီဂျီစ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ

လေဆိပ်ပေါ်ကို နောက်ထပ် ရိန်းကျားတပ်သားတွေနဲ့ အမှတ် (၈၂) လေထီးတပ်သားတွေ စပြီး ဆင်းသက်ခဲ့ကြပါတယ်။ “အမေရိကန်တွေရဲ့တံတား” ကို မရိန်းတွေက သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာဘက်မှာတော့ အမှတ် (၇) တပ်မနဲ့ အမှတ် (၈၂) လေထီးတပ်သားတွေဟာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခိုက်နေတဲ့ကြားက ကိုလော့န့်မြို့ကို ဝင်ခဲ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ သေကြေဒဏ်ရာရမှု သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး။ အခုအချိန်အထိ အသေအပျောက် အရှိဆုံးကတော့ ပွန်တာပိုင်တီလာ လေဆိပ်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ နေဗီးဆီးလ်တွေပါပဲ။ စီစဉ်မှုညံ့ဖျင်းတာကြောင့် လေးဦး ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ နေဗီးဆီးလ်တွေဟာ အကြမ်းပတမ်းခံနိုင်ပြီး သတ္တိအပြည့် ရှိကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခြေလျင်တပ်သားတွေနဲ့ ပိုပြီး သင့်တော်တဲ့ တာဝန်တစ်ရပ်ကို သူတို့ကို တာဝန်ပေးခဲ့တာဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမှားပါပဲ။

“အရင်ဆုံးကြားရတာတွေကို ဘယ်တော့မှ မယုံပါနဲ့” ဆိုတဲ့ရှေးရိုးစကားအတိုင်း အရေးပေါ်ကိစ္စ ဖြေရှင်းခန်းကို အရင်ဆုံးရောက်လာတဲ့ သတင်းတိုင်းအပေါ်မှာ အတည်ယူလို့ မရခဲ့ပါဘူး။ နောက်ဝင်လာတဲ့သတင်းက တစ်မျိုး ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ အမျိုးသားစစ်ဘက် ဆိုင်ရာ ကွပ်ကဲရေးဌာနက အခန်းကျဉ်းလေးထဲမှာထိုင်ပြီး ဝင်လာတဲ့သတင်းတွေကို နားထောင်နေချိန်မှာ ကျွန်တော့်စိတ်တွေ လှုပ်ရှားခဲ့ရပါတယ်။ တိုက်ခိုက်တယ်ဆိုတာဟာ စနစ်ကျတဲ့ ရှုပ်ထွေးမှုပါပဲ။ အထူးသဖြင့် ညတိုက်ခိုက်မှုတွေက ပိုဆိုးခဲ့ပါတယ်။ ဘာမှ သိပ်မယ်မယ်ရရမရှိ။ တစ်ခါတလေ မမှန်မကန်တဲ့ သတင်းတွေကို အခြေခံပြီး ဗရုတ်သုတ်ခဲတွေကြားထဲမှာ သေရေးရှင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချရတဲ့ လူတွေအနေနဲ့ မှားယွင်းနိုင်တယ်ဆိုတာကို သတင်းစာဆရာတွေ၊ သမိုင်းဆရာတွေအနေနဲ့ ပြည်ပြည် ၀၀ နားလည် သဘောမပေါက်နိုင်ကြပါဘူး။ ချင်နီဟာ အဲဒီညက ငြိမ်ငြိမ်လေးထိုင်ပြီး သူ့ရဲ့ ပထမဆုံးစစ်ပွဲကို လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ အရေးပါတဲ့ မေးခွန်းတွေကို ပြတ်ပြတ်သားသားမေးပြီး တစ်နာရီခြားတစ်ခါလောက် နောက်အခန်းထဲကိုသွားပြီး လုံခြုံမှုရှိတဲ့ အရေးပေါ်ဖုန်းနဲ့ အခြေအနေတွေကို စကိုးကရော့ဖ်နဲ့ သမ္မတဖြစ်သူတို့ကို တင်ပြပါတယ်။ အမိန့်၊ ဩဇာနာခံမှု အဆင့်ဆင့်ဟာ ရှင်းလင်းပြတ်သားလှပါတယ်။ ချင်နီက သမ္မတပြောတာမှန်သမျှ ကျွန်တော့်ကို ပြောတယ်။ ကျွန်တော်က မက်စ် သာမင်ကိုပြောပြီး သူက ကာလ် စတိုင်းနာကို ပြောပါတယ်။ မက်စ်နဲ့ စတိုင်းနာတို့ဟာ တကယ်ဝါရင့် သမ္မာရင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝေါရှင်တန်က ကျွန်တော်တို့ရဲ့တာဝန်ကို သူတို့အနေနဲ့ အနှောင့်အယှက်အဟန့်အတားမရှိ ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ပံ့ပိုးပေးဖို့ပါပဲ။

နောက်တစ်နေ့မနက် ၇း၄၀ နာရီမှာတော့ သမ္မတဖြစ်သူဟာ ရုပ်မြင်သံကြားက တစ်ဆင့် ပနားမားကို ကျွန်တော်တို့ ဘာကြောင့် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာ အမေရိကန် နိုင်ငံသားတွေကို ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ၈း၃၀ နာရီမှာ ပင်တဂွန်ကနေ ချင်နီက ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့မှုကို ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ ရန်စမူတွေအကြောင်းကို ပိုပြီး ပြည်ပြည်စုံစုံ ပြောပါတယ်။ သည်နောက်မှာ စစ်ဆင်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး

ကျွန်တော် ရှင်းပြပါတယ်။ သည်လို ရှင်းပြပြီး ရုံးရောက်တော့ ဖုန်းမြည်နေပါတယ်။ အယ်လ်မာ ဆက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ “ရှင်မဆိုးဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အပြင်းထန်ဆုံး ဝေဖန်ရေးသမားက ကျွန်တော့်ကို အောင်မှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာတော့ တိုက်ပွဲတွေ တော်တော်များများ ပြီးသွားခဲ့ပါပြီ။ ကွက်တိကွက်ကျား တိုက်ပွဲငယ်ကလေးတွေပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။ ရေးဂါးကိုတော့ ဖမ်းလို့ မမိသေးပါဘူး။ ကျန်ရှိတဲ့ ပီဒီအက်ဖ်စစ်သားတွေကို ရှာဖွေတိုက်ခိုက်ဖို့ အမှတ် (၇) တပ်မက ခြေလျင်စစ်သားတွေကို ထပ်ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အခြေအနေတွေကို ထိန်းသိမ်းပေးဖို့ အတွက် ပနားမားစီးတီးကို စစ်သားတွေ နောက်ထပ်ပြီးပို့ခဲ့ပါတယ်။ တိုက်ခိုက်မှုတွေ၊ မီးလောင်မှုတွေကြောင့် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်သွားခဲ့တဲ့ ပနားမားနိုင်ငံသားတွေအတွက် ယာယီ အိမ်ရာတွေကို ထူထောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

စစ်ဆင်ရေးမစခင် နာရီအနည်းငယ်အတွင်းမှာ သမ္မတအင်ဒါယာအနေနဲ့ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ပြီး အခုအခါမှာ သူဟာ သမ္မတနန်းတော်ထဲ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ပနားမားမှာ ဒီမိုကရေစီအောင်ပွဲခံနိုင်ဖို့ အမေရိကန် ၂၄ ဦး အသက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အမှားတွေကို လုပ်ခဲ့မိပေမယ့် ကျွန်တော်တို့လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေအနေနဲ့ အစွမ်းပြနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အရပ်ဘက်အစိုးရ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် မစီစဉ်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သတင်းထောက်တွေအတွက် အစီအစဉ်တွေကြောင့် နှစ်ဖက်စလုံးရဲ့ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုကို ခံခဲ့ရပါတယ်။ သတင်းထောက်တွေကို ပနားမားသို့ ပေးပို့ရာမှာ ကျွန်တော်တို့ နောင်နေ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတင်းစာတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ကောင်းကောင်းကြီး ဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။ အဝေဖန်လည်း ခံသင့်ပါတယ်။ နောင်ကို ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး သည်ထက်ပိုပြီး ကောင်းကောင်း စီစဉ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ ပုံမှန်အားဖြင့် မီဒီယာတွေကို ထောက်ခံပါတယ်။ ဒါပေမယ့် “တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ” အတွင်း သတင်းတချို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကြောင့် သူတို့ကို ကျွန်တော် တော်တော်လေး စိတ်ကုန်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပနားမားကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ပြီး ဒုတိယနေ့မှာ သမ္မတဘွတ်ရှ်ရဲ့ သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲမှာ ကျွန်တော် ရှိနေပါတယ်။ ဒါကို ရုပ်မြင်သံကြားနဲ့ လွှင့်ပြခဲ့ပါတယ်။ “တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ” လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး အောင်ပွဲခံနိုင်ခဲ့တာကြောင့် သူတော်တော်လေး ဝမ်းသာနေတယ်ဆိုတာ မြင်သာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သတင်းထောက်တွေ မေးသမျှကို ပြုံးရယ်ပြီး သူ့အနေနဲ့ ဖြေနေစဉ်မှာ ရုပ်မြင်သံကြားက ပြကွက်ကို နှစ်ပိုင်းခွဲပြီး တခြားတစ်ပိုင်းမှာ ဒယ်လာဝဲပြည်နယ်က ဒိုဗာလေတပ်အခြေစိုက်စခန်းမှာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်ပေါ်က ပထမဆုံး အမေရိကန်ဘက်က ကျဆုံးသူတွေကို သယ်ချနေပုံကို ပြသခဲ့တာကိုတော့ သူ့ခမြာ မသိရှာပါဘူး။ သမ္မတအနေနဲ့ အကြင်နာကင်းမဲ့သူ တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့သဘောမျိုးဖြစ်အောင် အခုလို ပြသလိုက်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ရုပ်ပုံတွေအနေနဲ့ တုန်လှုပ် ချောက်ချားစရာဖြစ်ပေမယ့် သတင်းပညာအရကတော့ အောက်တန်းကျလွန်းလှပါတယ်။

သတင်းစာဆရာတွေဟာ ပန်းမားစစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်တဲ့သတင်းတွေကို ရယူ ရုံတင်မကဘဲ ဆရာပါ ဝင်လုပ်ဖို့ ကြိုးစားလာတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော် ဒေါသထွက်ခဲ့ မိပါတယ်။ ပန်းမားစီးတီးရဲ့ အလယ်ဗဟိုအနီးမှာ ရေဒီယိုမျှော်စင်ကြီး တစ်ခုရှိပါတယ်။ ရန်သူရဲ့ ဆက်သွယ်ရေးစွမ်းပကားကို ဖျက်ဆီးဖို့ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို အပျော်တမ်း စစ်သေနင်္ဂီဗျူဟာ ရေးဆွဲသူတိုင်း သိကြပါတယ်။ အခုတော့ ကြည့်ပါဦး၊ အမေရိကန်စစ် တပ်ဟာ သည်ရေဒီယို အသံလွှင့်စက်ကြီးကို ဘာမှမလုပ်ဘဲ ထားထားတာမို့ ကြုံပြီး အသံ သွင်းထားတဲ့ နီရီရေးဂါးရဲ့ ဝါဒဖြန့်ချိရေးတွေကို ထုတ်လွှင့်နေပါတယ်။ သည်ရေဒီယိုမျှော် စင်ကြီးကြောင့် အိမ်ဖြူတော်အနေနဲ့ သတင်းစာဆရာတွေရဲ့ ဝေဖန်ပြစ်တင်မှုကို ခံနေရ ပါတယ်။ စကိုးကရော့ဖ်က တစ်ခါ ကျွန်တော်ကို ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းပြန်ပါတယ်။ သည် မျှော်စင်ကြီးအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ဘာမှ ဒုက္ခပေးနေတာ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဒါကြီး တည်ရှိတဲ့နေရာမှာလည်း ကျွန်တော်တို့စစ်သားတွေ မရှိသေးကြောင်း သူ့ကို ပြောပြပါ တယ်။ ပြီးတော့ သမ္မတအင်ဒါယာအနေနဲ့လည်း တစ်ရက်နှစ်ရက်အတွင်းမှာ ရေဒီယို အသံလွှင့်စက်ကို သုံးဖို့လိုမှာမို့လို့ သည်မျှော်စင်ကို ကျွန်တော်တို့ မဖျက်ဆီးလိုပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မရပါဘူး။ သတင်းစာဆရာတွေရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုဒဏ်ကို မခံနိုင်လွန်းတာမို့ မျှော်စင်ကို ဖျက်ဆီးပစ်ရပါမယ်။ ဒါကြောင့် မက်စ်နဲ့ စတိုင်းနာတို့ကို တာဝန်ပေးလိုက် ပါတယ်။ ဘေးပန်းကနေ ဆရာလုပ်တာကို ခံရပြီး ဘာမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ဦးတည်ချက် တစ်ခုကို ထားရှိခိုင်းတဲ့အတွက် သူတို့ဟာ သိပ်ကို စိတ်ဆိုးကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မကြာ ခင်မှာဘဲ ရဟတ်ယာဉ်တွေပေါ်က ဒုံးကျည်တွေနဲ့ သည်မျှော်စင်ကြီးကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက် ရပါတယ်။

ခရစ္စမတ်အကြိုနေ့ စောစောပိုင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ ကားဂိုထောင်ထဲက ကျွန်တော့်ရဲ့ ဗေါလ်ဗိုကားတစ်စီးရဲ့စက်ကို စိတ်ပြေလက်ပျောက် ကလိနေတုန်းမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဆယ်လူလာဖုန်းက မြည်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် မျှော်လင့်စောင့်စားနေတဲ့ သတင်းကို ကျွန်တော့်ရဲ့ အမှုဆောင်အတွင်းရေးမှူး တွမ်ဂိုက်က ပေးပါတယ်။ ဝမ်းသာ အားရနဲ့ ကျွန်တော် တစ်ချက်အော်လိုက်ပြီး မီးဖိုချောင်ထဲ ပြေးဝင်သွားပါတယ်။ “နီရီ ရေးဂါးကို တွေ့ပြီဟေ့” လို့ အယ်လ်မာကို အော်ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့စစ်သား တွေဟာ သူ့ကို ပုန်းအောင်းစရာ နေရာတွေ၊ နိုင်ငံအတွင်းပိုင်းက ရွာတွေမှာ မြေနှင်းပြီး ရှာဖွေခဲ့တာ ရက်ပေါင်းအတော်ကြာခဲ့ပါပြီ။ ပထမညမှာ သူဟာ ပြည်တန်ဆာအိမ်တစ်အိမ် မှာ ပုန်းအောင်းနေခဲ့တာကို ကျွန်တော်တို့ မတွေ့ခဲ့ပါဘူး။ ပန်းမားစီးတီးက ဘုရား ရှိခိုးကျောင်းတစ်ကျောင်းထဲမှာ ခိုလှုံနေခဲ့တယ်လို့ တွမ်က ပြောပါတယ်။

နောက်ဆယ်ရက်အကြာမှာ အဲဒီဘုရားရှိခိုးကျောင်းက ဘုန်းတော်ကြီးက နီရီ ရေးဂါးကို ကျွန်တော်တို့လက်ထဲ သူ့ကိုယ်သူ အပ်ဖို့ ဆွဲဆောင်ပြောကြားနိုင်ခဲ့တာကြောင့်

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပိုပြီး စိတ်သက်သာရာရခဲ့ရပါတယ်။ ရိုမင်ကကံသလစ်ဂိုဏ်းဝင် ဘုန်းတော်ကြီးတွေအနေနဲ့ နိရိုရေးဂါးကို စွဲချက်တင်ခံထားရတဲ့ ရာဇဝတ်သားလိုပဲ မြင်ပြီး နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်ကို ဥပဒေနဲ့အညီ မရထိုက်ဘူးလို့ ယူဆကြပါတယ်။ အမေရိကန်တို့ လက်ထဲ နိရိုရေးဂါး ရောက်သွားပြီဆိုတာကို သိတာနဲ့ တစ်ပြိုင်တည်း ပနားမားနိုင်ငံသားတွေဟာ လမ်းတွေပေါ်မှာ စပြီး ပျော်ရွှင်မြူးတူးစွာ ကခုန်ကြပါတော့တယ်။ သည်မတိုင်ခင်က သူ့အနေနဲ့ အာဏာပြန်သိမ်းမှာကို သူတို့ကြောက်ရွံ့နေခဲ့ကြပါတယ်။

တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အောင်မြင်မှုဟာ ကမ္ဘာတစ်လွှားလုံးမှာ ဝမ်းသာကြည်နူးမှုကို မဖြစ်စေခဲ့ပါဘူး။ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံများ အဖွဲ့အစည်းတို့က ပနားမားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ပြစ်တင် ဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။ အရပ်သား သေကြေဒဏ်ရာရမှုတွေ အရမ်းများတယ်ဆိုတဲ့ သတင်းတွေ ပျံ့နှံ့နေပါတယ်။ တချို့ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း ပနားမား နိုင်ငံသား ထောင်ပေါင်းများစွာ သေဆုံးခဲ့တယ်လို့ အခိုင်အမာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က မက်စ် သာမင်ရဲ့ ဆောသ်ကွမ်အမှုထမ်းတွေက ပနားမားမှာ သေကြေဒဏ်ရာရမှုတွေဟာ ရာဂဏန်းလောက်ပဲရှိတယ်လို့ ခန့်မှန်းခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကော်မတီအနေနဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ သေသေချာချာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွေ ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာတော့ ပနားမားနိုင်ငံသား ၃၀၀ သေဆုံးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်အထဲက ၁၀၀ က အရပ်သားတွေဖြစ်ပြီး ကျန်တာတွေက ပီဒီအက်ဖ်နဲ့ တခြားတပ်ဖွဲ့တွေက ဖြစ်ပါတယ်။ အပြစ်မဲ့သူတွေ အသက်ဆုံးရှုံးရတာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အဘက်ဘက်မှာ အသေအပျောက်မရှိအောင် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားခဲ့ကြပါတယ်။

သမ္မတအင်ဒါယာကို အာဏာလွှဲအပ်ပေးပြီးနောက်မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ စီဘီအက်စ်ရုပ်မြင်သံကြားရဲ့ သဘောထားခံယူချက်ကောက်ခံမှုက ပနားမားနိုင်ငံသား ၁၀ ဦးအနက် ၉ ဦးအနေနဲ့ အမေရိကန်တို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုကို နှစ်သက်ကြောင်း ပြသခဲ့ပါတယ်။ ရဲရင့်တဲ့ နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်ခဲ့တဲ့နေရာမှာ သူ့ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်ကြောင်း သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ ပြသနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေဖြစ်ကြတဲ့ မက်စ်၊ စတိုင်းနာနဲ့ သူတို့လက်အောက်က စစ်သားတွေဟာ သွေးထွက်သံယိုမှု အနည်းဆုံးနဲ့ ဒီမိုကရေစီအတွက် အောင်ပွဲခံနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် နိုင်ငံသားတွေအနေနဲ့လည်း သည်လုပ်ရပ်ကို ထောက်ခံပြီး မိမိတို့ရဲ့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကို ပြန်ပြီး ဂုဏ်ယူနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ပနားမားက ရရှိခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာတွေဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်အတွင်းက ထားရှိခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေ မှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက်ကိုထားရှိပြီး အထမြောက်ဖို့ တစ်သဝေမတိမ်း လုပ်ဆောင်ဖို့ပါပဲ။ လိုအပ်သမျှ အင်အားကိုသုံးပြီး ဘာမှ တောင်းတောင်းပန်ပန်

လုပ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ အင်အားကို ပြတ်ပြတ်သားသား အသုံးချနိုင်ရင် စစ်ပွဲတွေကို လျင်လျင်မြန်မြန် ပြီးဆုံးစေနိုင်ပြီး ရေရှည်မှာ အသက်ဆုံးရှုံးမှုတွေလည်း နည်းပါး ပါလိမ့် မယ်။ နောင်ကို ဘယ်လိုခြိမ်းခြောက်မှုမျိုးပဲ ခံရခံရ၊ စစ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သည်စည်း မျဉ်းတွေကို လိုက်နာဖို့ ကျွန်တော် ရည်ရွယ်ပါတယ်။

တရားမျှတတဲ့ အရေးတော်ပုံ ပြီးဆုံးသွားပြီး ၆ နှစ်အကြာ ကျွန်တော် သည်စာ အုပ်ကို ရေးနေချိန်မှာ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စွဲချက်တွေမှာ အပြစ်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရတဲ့အတွက် နိရိုရေးဂါးဟာ အမေရိကန် အကျဉ်းထောင်တစ်ခုထဲမှာ ထောင်နန်းစံ နေရပါတယ်။ ပနားမားမှာ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ သစ်တစ်ဖွဲ့ ရှိနေပြီး နိုင်ငံအနေနဲ့ ဒီမိုကရေ စီနိုင်ငံ ဖြစ်နေဆဲပါပဲ။ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုတောင် ပြုလုပ် ခဲ့ပြီးပါပြီ။

အခန်း (၁၅)

သဲကန္တာရထဲက အတားအဆီး

ကျွန်တော်ရဲ့ ၁၉၉၄ ခုနှစ် မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်ထဲမှာ ကိုရီးယားနဲ့ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့တို့မှာ အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်ရဖို့ အလားအလာရှိတယ်လို့ တင်ပြခဲ့ပြီးနောက် ၉ လအကြာမှာ ဆာဒမ် ဟူစိန်ဟာ ကူဝိတ်ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က အီရတ်နဲ့ အီရန်တို့ရဲ့ ၈ နှစ်ကြာခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲပြီးဆုံးသွားကတည်းက အီရတ်စစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ခဲ့မိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။ ဆာဒမ်ရဲ့ စစ်တပ်မှာ စစ်သားတစ်သန်းကျော်ရှိပါတယ်။ အီရန်နဲ့ စစ်ပွဲပြီးသွားတဲ့နောက်ပိုင်း မှာ ဆာဒမ်အနေနဲ့ တခြားတစ်နေရာမှာ ဒုက္ခပေးမှာကို ကျွန်တော် ပူပန်မိခဲ့ပါတယ်။

စစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ အီရတ်အနေနဲ့ အကြွေးဒေါ်လာဘီလျှံ ၉၀ တင်ကျွန်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လောက်များပြားတဲ့ အကြွေးတွေကို ပြန်မဆပ်နိုင်အောင် ကူဝိတ်နဲ့ အာရပ်စော်ဘွားများနိုင်ငံတို့က လုပ်ခဲ့တယ်လို့ ဆာဒမ်က ပြစ်တင်ခဲ့ပါတယ်။ အိုပက်ခ်လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ ရေနံတင်ပို့တဲ့ နိုင်ငံများအဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားတဲ့ ရေနံထုတ်လုပ်မှုစံနှုန်းကို သည်နိုင်ငံတွေက ချိုးဖောက်ခဲ့တယ်လို့ သူက ဆိုပါတယ်။ သည်နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ရေနံတွေကို ပိုမိုထုတ်လုပ်ခဲ့တာကြောင့် ရေနံဈေးတွေကျပြီး အီရတ်နိုင်ငံရဲ့ ဝင်ငွေ လျော့နည်းခဲ့တယ်လို့ အပြစ်တင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အီရတ်နဲ့ ကူဝိတ်နိုင်ငံတို့ မျှဝေပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဂူမိုင်လာ ရေနံတွင်းတွေက ဒေါ်လာ ၂.၅ ဘီလျှံတန်ဖိုးရှိတဲ့ ရေနံတွေကို ကူဝိတ်အနေနဲ့ ထုတ်ယူခဲ့တယ်လို့လည်း ဆာဒမ်ဟူစိန်က စွပ်စွဲခဲ့ပါတယ်။ ကူဝိတ်တို့ လက်အောက်က ဝါဘာနဲ့ ဘူဘီရမ်လို့ခေါ်တဲ့ ကျွန်းနှစ်ကျွန်းကိုလည်း ဆာဒမ်ဟာ

မျက်စိကျနေခဲ့ပါတယ်။ သည်ကျွန်းတွေကြောင့် သူ့အနေနဲ့ ပင်လယ်ကွေ့ကို မပေါက်
ရောက်နိုင်ဘဲ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ ကူဝိတ်တွေဟာ အာရပ်ညီရင်းအစ်ကိုတွေ မဟုတ်ဘဲ
အနောက်ဘက်အုပ်စုက လက်သပ်မွေးထားတဲ့ “လောဘသားခွေး” တွေအဖြစ် သူမြင်ခဲ့ပါ
တယ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ စောစောပိုင်းမှာ ကျူးနီးစီးယား၊ အီဂျစ်နဲ့ ဂျော်ဒန်
နိုင်ငံတို့ကို ကျွန်တော် ခရီးထွက်ခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်ရဲ့ ငွေရေးကြေးရေးပြဿနာနဲ့ ပတ်
သက်ပြီး အာရပ်တို့အနေနဲ့ ဖြေရှင်းပေးနိုင်လိမ့်မယ်လို့ သည်နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ယူဆ
နေကြောင်း ကျွန်တော် သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ အစ္စရေးနိုင်ငံကို ဆက်သွားတဲ့အခါမှာတော့
ဆာဒမ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အစ္စရေးတို့ဟာ သိပ်ပြီး ယုံကြည်မှုမရှိဘူးဆိုတာ
ကို တွေ့ရပြန်ပါတယ်။

ဝေါ်ရှင်တန်ကို ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များဆိုင်ရာ
ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိဖြစ်တဲ့ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိုက်ခဲ မက်စ်ကော်နယ်လ်က
ကျွန်တော်စားပွဲပေါ်မှာ ဂြိုဟ်တုက ရိုက်ထားတဲ့ ဓါတ်ပုံတွေကို ဖြန့်ပြခဲ့ပါတယ်။ “ကူဝိတ်
နယ်စပ်နားမှာ အီရတ်တွေ တပ်မသုံးခု ချထားတယ်။ အခုအချိန်အထိတော့ လူ
၃၅,၀၀၀ လောက်ရှိလိမ့်မယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ သည်တပ်မတွေဟာ ဆာဒမ်ဟူစိန်ရဲ့
အကျော်အမော် ရီပတ်ဘလီကင် အစောင့်ရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်တယ်လို့လည်း
သူက ပြောပါတယ်။ သည်တပ်တွေမှာ ခေတ်မီ ရုရှားလုပ် တီ-၇၂ တင်ကားတွေ ရာ
ပေါင်းများစွာ ရှိပါတယ်။ ဆာဒမ်အနေနဲ့ နယ်စပ်အနီးမှာ အခုလို တပ်တွေ ချထားတာ
ဟာ တွေးတောစရာ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာသဘောလဲ။ ခြိမ်းခြောက်တာလား၊
ဖိအား ပေးတာလား၊ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ဖို့လား။ သူ့အနေနဲ့ ဘယ်လောက်အထိ
လုပ်ဆောင်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီလဲ။

စိတ်တွေ အရမ်းပူလာတာကြောင့် ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့မှာ တန်ပါမှာရှိတဲ့
မက်ခဲဒီလ် လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းက နော်မံဆကာဝါစ်ကော့ဗ်ကို ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။
ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ရင် နော်မံ
ဟာ တာဝန်ယူရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဗဟိုစစ်တိုင်းရဲ့ စစ်သေနာပတိအဖြစ်နဲ့
သူဟာ တောင်အာရှ၊ အာဖရိကအင်အားနဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းက အရေးပါတဲ့ အပိုင်းတွေမှာ
ဖြစ်ပေါ်တဲ့ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေအတွက် တာဝန်ရှိပါတယ်။ အာရတ်တို့ရဲ့ ဆက်ပြီး
တိုးမြှင့်လာနေတဲ့ စစ်အင်အားကို ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ အခုဆိုရင် ကူဝိတ်
နယ်စပ်က အီရတ်တို့ရဲ့ စစ်အင်အားဟာ တပ်မလေးခုနဲ့ စစ်သားတစ်သိန်းကျော်သွားပြီ
ဖြစ်ပါတယ်။ အာရပ်ခေါင်းဆောင်တွေက စိတ်မပူဖို့ ကျွန်တော်တို့ကို တပြောတည်းပြော
နေပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အဆင်နှစ်ဆင့်ပါတဲ့ တန်ပြန်အစီအစဉ်တစ်ခုကို စဉ်းစား
ဖို့ နော်မံကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပထမအဆင့်ကတော့ ဆာဒမ်အနေနဲ့ နယ်
စပ်လောက်ပဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ရုံ ဝင်ရောက်ခဲ့ရင် တုံ့ပြန်နိုင်မယ့် နည်းလမ်းတွေ

ပါရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ သူ့အနေနဲ့ ရည်မှန်းချက် ပိုကြီးပြီး နိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ဖို့ ကြံစည်ခဲ့ရင်တော့ သူ့ကို တားဆီးဖို့နဲ့ ကူဝိတ်ကို ကာကွယ်ပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုနည်းတွေနဲ့ ဒါတွေ လုပ်နိုင်မယ်ဆိုတာ ဒုတိယအဆင့်မှာ ပါရှိရပါမယ်။

“ကျွန်တော် စလုပ်ပါမယ်” လို့ နော်မံက ပြောပါတယ်။ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူဟာ စိမ်းမနေပါဘူး။ ဗဟိုစစ်တိုင်းကို အလျင်အမြန် နေရာချထားရေး ပူးတွဲတာဝန် တပ်ဖွဲ့ကနေ ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်တပ်ဖွဲ့ကို သမ္မတ ဂျင်မီကာတာလက်ထက်က အီရန်နိုင်ငံနဲ့ ဆိုဗီယက်စစ်တပ်တို့ကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ရင် အသုံးချဖို့ ဖွဲ့စည်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က အီရန်နိုင်ငံဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်စစ်တပ်တွေအနေနဲ့ အီရန်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းကို မကျူးကျော် မဝင်ရောက်နိုင်အောင် အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ အဲဒီတုန်းက အချိန်နဲ့ငွေတွေကို အလွန်အမင်း အသုံးပြုခဲ့ပါတယ်။ အီရန်က ရှားဘုရင် ကျဆုံးပြီးနောက် အီရန်နိုင်ငံဟာ ရန်သူဖြစ်ခဲ့တာမို့ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ ရန်ကလည်း ကင်းဝေးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗဟိုစစ်တိုင်းဟာ အီရတ်နိုင်ငံရဲ့ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံငယ်တွေကို ခြိမ်းခြောက်မှုတွေအပေါ် အာရုံစူးစိုက်ခဲ့ပါတယ်။

ရန်သူအနေနဲ့ တိုက်ခိုက်ဖို့ ပြင်ဆင်နေပြီလားဆိုတာကို သိရှိဖို့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အချက်သုံးချက်ကို လေ့လာကြပါတယ်။ အမြောက်တပ်တွေကို နေရာရွှေ့နေပြီလား။ ဆက်သွယ်ရေးစနစ်တွေ တည်ဆောက်နေပြီလား။ မိမိရဲ့တပ်ဖွဲ့တွေကို လောင်စာဆီတွေ၊ လက်နက်တွေ နောက်ထပ် ဖြည့်တင်းပေးနေပြီလားဆိုတဲ့ အချက်သုံးချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့မှာတော့ အီရတ်တောင်ပိုင်းမှာ ဒါတွေအားလုံး ပြုလုပ်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ချင်နီနဲ့ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်တွေထံ အခြေအနေ သုံးသပ်ချက်နဲ့ အရေးပေါ် အစီအစဉ်တွေကို တင်ပြဖို့ ရှားဝါးဇီကော့ဖ်ကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။

“သူတို့ ဘာလုပ်မယ်လို့ထင်သလဲ” လို့ ချင်နီက ရှားဝါးဇီကော့ဖ်ကို မေးပါတယ်။

“တိုက်မယ်လို့ထင်တယ်” လို့ သူက ပြန်ဖြေပါတယ်။ ကူဝိတ်ဘက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ရူမိုင်လာ ရေနံတွင်းနဲ့ ဘူဘီရန်ကျွန်းတို့ကို သိမ်းပိုက်ဖို့ အင်အားအကန့်အသတ်နဲ့ တိုက်ခိုက်လိမ့်မယ်လို့ထင်ကြောင်း သူက ဆက်ပြောပါတယ်။ ဆာဒမ်အနေနဲ့ ကူဝိတ်တစ်နိုင်ငံလုံးကို သိမ်းပိုက်ပြီး အုပ်ချုပ်နေတဲ့အစိုးရကို ဖြိုလှဲချမယ်လို့ သူ့အနေနဲ့တော့ မထင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ သည်နောက်မှာ စည်းဝေးပွဲကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပါတယ်။

စောစောပိုင်းတုန်းကလည်း စီအိုင်အေရဲ့ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒစ်ခ်ကားက သည်လိုပဲ ထင်မြင်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်အစိုးရ အနေနဲ့ကတော့ အာရပ်တွေအချင်းချင်း မသင့်မတင့်ဖြစ်မှုတွေထဲမှာ ပါဝင်လိုမှု လုံးဝမရှိပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးရက်က အီရတ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်နိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး ဧပရယ်လ် ဂလက်စမိုင်ဟာ ဆာဒမ်ဟူစိန်နဲ့ တွေ့ဆုံပြီး “ကူဝိတ်နဲ့ အီရတ်တို့ နယ်စပ်ဆိုင်ရာ သဘောထားကွဲလွဲ

မှုလိုမျိုး အာရပ်တို့အချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လိုထင်မြင်ယူဆမှုမျိုးမှ မရှိကြောင်း” ပြောခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှ အီရတ်နဲ့ ကူဝိတ်နိုင်ငံတို့အကြား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပဋိပက္ခကို သူတို့အချင်းချင်း ဖြေရှင်းပြီးတဲ့ အချိန်အထိ အီရတ်နိုင်ငံအပေါ် ဝေဖန်မှုတွေ မပြုလုပ်ဖို့ လှုံ့ဆော်ထားတဲ့ ကြေးနန်း တစ်စောင်ကို သံအမတ်ကြီးက ဝေါ်ရှင်တန်ကို ပို့ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတဘွတ်ရှ်ကလည်း သူ့အစိုးရအနေနဲ့ အီရတ်နိုင်ငံနဲ့ ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ ဆက်ဆံရေးကို ဆက်လက်လိုလား တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ဆာဒမ်ဟူစိန်ဆီ ကြေးနန်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ အာရပ်နိုင်ငံတွေက ဘာမှမဖြစ်ပါဘူးလို့ ပြောနေသလို အမေရိကန်အစိုးရကလည်း ဖြစ်ရင်လည်း မိမိတို့ရဲ့ ပြဿနာမဟုတ်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

အီရတ်တွေကို ဘယ်လို ဟန့်တားမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြံပြုချက်အမျိုးမျိုး နိုင်ငံခြားရေးဌာနနဲ့ ပင်တဂွန်တို့မှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့ကို ဦးတည်သွားနေတဲ့ အင်ဒီပင်ဒါန့်စ်အမည်ရှိတဲ့ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောကို အရှိန်မြှင့်ပြီး သွားခိုင်းဖို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သည်အကြံပြုချက်တွေဟာ သိသာတဲ့ လုပ်ရပ်တွေမဟုတ်ဘဲ ဘာကြောင့် ရည်ရွယ်ပြီးလုပ်တယ်ဆိုတာကို လူသိရှင်ကြားဖြစ်အောင် မကြေညာသမျှကတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဟန့်တားမှုတွေဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ အစိုးရအနေနဲ့ အီရတ်နိုင်ငံကို သတိပေးဖို့ မစဉ်းစားသေးပါဘူး။ ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော်အနေနဲ့လည်း အိမ်ဖြူတော်ကို ကျော်ပြီးလုပ်ရမှာ မဝံ့ရဲပါဘူး။

စောစောပိုင်းက ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးအရရော၊ စစ်ရေးအရပါ အရေးယူမှု မရှိခဲ့တာကို အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော် နောင်တ ရနေမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟန့်ပြလှုပ်ရှားမှုတွေကို ဆာဒမ်ဟူစိန်အနေနဲ့ ဖြုချင်မှ ဖြုပါလိမ့်မယ်။ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ရဲ့ တင်ပြချက်ပြီးလို့ စည်းဝေးခန်းထဲက ထွက်လာမှာ ချင်နီကို ကျွန်တော်က “ဒစ်ခ် ဒါဖိုးရိမ်စရာအခြေအနေပဲ။ ဖြစ်နေတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ လျစ်လျူရှုနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ သမ္မတအနေနဲ့ ဆာဒမ်ကို သည်နေ့ပဲ ခပ်ပြင်းပြင်းလေး ရေးထားတဲ့စာ ပို့သင့်တယ်။ ဖုန်းနဲ့ပြောရင်လည်း ရတာပဲ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ကို ဖြဲပြီးခြောက်ဖို့တော့ လိုတယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကန့်ကွက်မှုတွေလုပ်ဖို့အတွက် အမျိုးသား လုံခြုံရေးကောင်စီနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဌာနမှာ လှုပ်ရှားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ကျသွားခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သံတမန်ရေးအရ သတိပေးမှုတွေ မလုပ်နိုင်ခင် ဆာဒမ်ဟူစိန်ရဲ့ ရီပတ်ဘလီကင် အစောင့်တပ်က စစ်သားရှစ်သောင်းတို့ဟာ နယ်စပ်ကိုဖြတ်ပြီး ကူဝိတ်စိတီးဆီ ရွေ့လျားနေခဲ့ပါပြီ။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးကို နောက်တစ်နေ့နံနက် ၈ နာရီမှာ လုပ်ဖို့ ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ဟာ သည်အချိန်မှာ တန်ပါကို ပြန်ရောက်နေပြီးဖြစ်တာမို့ သူ့ရဲ့မြေပုံတွေ၊ အစီအစဉ်တွေကိုယူပြီး အစည်းအဝေး

ကို လာတက်ဖို့ ကျွန်တော် ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးမှာ ဆွေးနွေးပြောဆိုတာတွေဟာ အဆက်အစပ်မရှိသလို ဘာကိုမှ သေသေချာချာ အာရုံစိုက်မှု မရှိပါဘူး။ ကျူးကျော်မှုကြောင့် ရေနံဈေးတွေကို ဘယ်လိုထိခိုက်မလဲဆိုတာ ဆွေးနွေးခဲ့သလို ဆာဒမ်ရဲ့ ကျူးကျော်မှုကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်မလဲဆိုတာကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ အားလုံးစိုးရိမ်နေတာကတော့ ဆာဒမ်အနေနဲ့ နောက်ထပ် ဘာလုပ်မလဲ ဆိုတာပါပဲ။ ကူဝိတ်နဲ့တင် ကျေနပ်မလား။ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကိုရော တိုက်ခိုက်ဦးမှာလား။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုတွေ လုပ်သင့်သလား။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိ အရေးယူဖို့ အဆင်သင့်ရှိသလဲ။ အစည်းအဝေးမတိုင်ခင် သမ္မတကို သတင်းထောက်တွေက စစ်သားတွေ စေလွှတ်ဖို့ ရည်ရွယ်သလားလို့ မေးတဲ့အခါမှာ သူက “ဒါကို မစဉ်းစားပါဘူး” လို့ ဖြေခဲ့ပါတယ်။

ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်က သူ့ရဲ့အရေးပေါ်အစီအစဉ်ကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆွေးနွေးမှုတွေကနေ ပြဿနာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာအဖြေမှ မယ်မယ်ရရ ပြတ်ပြတ်သားသား မထွက်ခဲ့ပါဘူး။ ဘာဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမှ တိတိကျကျ မချမှတ်ဘဲ ပြီးဆုံးသွားတဲ့ စည်းဝေးပွဲတွေကို ကျွန်တော် မနှစ်သက်ပါဘူး။ အခုစည်းဝေးပွဲဟာလည်း သည်လိုပဲဖြစ်တော့ မယ်ဆိုတာကို မြင်တဲ့အတွက် “သမ္မတကြီးခင်ဗျား၊ ဆော်ဒီအာရေးဗျားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခု ချသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကူဝိတ်ရဲ့ ကံကြမ္မာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာအဖြေမှ မရခဲ့ပါဘူး။ စည်းဝေးပွဲ ပြီးဆုံးတာနဲ့ ချက်ချင်းပဲ သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ ကော်လိုရာဒိုးပြည်နယ်က အက်စပင်းမြို့ကို ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာနဲ့တွေ့ဆုံဖို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့ပါတယ်။ ကူဝိတ်မှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မသိကြပါဘူး။

အက်စပင်းက ပြန်လာခဲ့ပြီးနောက် သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ ကက်ဘီနက်အစည်းအဝေး ခန်းမမှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးစည်းဝေးပွဲကို ထပ်ခေါ်ပြီး ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာ နဲ့ သဘောထားချင်း တိုက်ဆိုင်ကြောင်း၊ ပင်လယ်ကွေ့မှာ နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲအရေးယူမှုတွေ ပြုလုပ်ဖို့ မိတ်ဆွေနိုင်ငံတွေရဲ့ ထောက်ခံမှုကို ရမယ်လို့ မျှော်လင့်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ အခုအရေးအခင်းကို ဂိုဘာချော့စ် အနေနဲ့ နောက်ထပ် အရှေ့အုပ်စုနဲ့ အနောက်အုပ်စုတို့ရဲ့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုလို သဘောထားပြီး တစ်ချိန်က မဟာမိတ်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆာဒမ်ကို မျက်စိမှိတ်ပြီး ဇွတ်မထောက်ခံခဲ့ပါဘူး။ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့လည်း ကန့်ကွက်မဲ လုံးဝမရှိဘဲနဲ့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုကို ရှုတ်ချခဲ့ပြီး အီရတ်အနေနဲ့ ကူဝိတ်နိုင်ငံက ချက်ချင်း ချွင်းချက်မရှိ ဆုတ်ခွာပေးဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

ကူဝိတ် အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စီအိုင်အေ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဘီးလ် ဝက်ဖ်စတာရဲ့ အစီရင်ခံစာကတော့ စိတ်ပျက်စရာပါပဲ။ “အီရတ်တွေဟာ ဆော်ဒီနယ်စပ်

နဲ့ သိပ်နီးနေပြီး သည်နေရာမှာ ဆာဒမ်ဆက်နေရင် ကမ္ဘာ့ရေနံရဲ့ ၂၀ % ကို ပိုင်ဆိုင် ဦးမယ်။ ကူဝိတ်ဆိပ်ကမ်းတွေကနေ ပင်လယ်ကိုထွက်ပေါက်ရသွားလိမ့်မယ်။ ဂျော်ဒန်နိုင်ငံနဲ့ ယေမင်နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ သူ့ဘက်ယိမ်းယိုင်လာပြီး တခြားနိုင်ငံတွေကိုလည်း သူ့အနေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်လာနိုင်လိမ့်မယ်။ အာရပ်နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ သူနဲ့ အပေးအယူလုပ်လာလိမ့်မယ်။ အီရန်နိုင်ငံဟာ အီရတ်ခြေဖဝါးအောက် ရောက်သွားပြီး အစ္စရေးနိုင်ငံဟာလည်း ခြိမ်းခြောက်ခံရလိမ့်မယ်” လို့ ဝက်ဖ်စတာက ပြောပါတယ်။ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့မှာ ဆာဒမ်ဟူစိန်ဟာ အထင်ကရ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဝက်ဖ်စတာက နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တစ်နည်းနည်းနဲ့တော့ တုံ့ပြန်ရမှာပဲ။ ဆာဒမ်ကိုလိုက်လျောလို့ မဖြစ်ဘူး” လို့ ဖရင့်စကိုးကရောဖ်က ပြောပါတယ်။

“ကူဝိတ်နဲ့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ခွဲခြားလို့ မရဘူး။ အီရတ်တို့အနေနဲ့ ဆော်ဒီနယ်စပ်ကိုရောက်ရင် ဆော်ဒီရေနံတွင်းတွေနဲ့ ကီလိုမီတာ ၇၀ ပဲ ဝေးတော့တယ်။ ပဋိပက္ခ အကြီးအကျယ်ဖြစ်စရာ လမ်းရှိတယ်” လို့ ချင်နီက ဆိုပါတယ်။

ဂျင်မ်ဘောကာ ကိုယ်စား အစည်းအဝေးကိုတက်ခဲ့တဲ့ လက်ထောက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး လာရီ အီဂယ်လ် ဘာဂါက “ကုလသမဂ္ဂက ပဋိညာဉ်အခန်း (၇) ကို အသုံးပြုသင့်တယ်” လို့ အကြံပေးပါတယ်။ ဒါဆိုရင် စစ်အင်အားနဲ့ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုတွေကို ပြုလုပ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ကတော့ “ကျွန်တော် အာရပ်ခေါင်းဆောင်တွေကို ဖုန်းနဲ့ စကားပြောပြီးပြီ” လို့ ပြောပါတယ်။ အီဂျစ်သမ္မတ မူဘာရင်နံ၊ ဂျော်ဒန်နိုင်ငံဘုရင် ဟူစိန်နဲ့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားက ဖိဒ်ဘုရင်မင်းမြတ်တို့နဲ့ သူပြောခဲ့ပါတယ်။ “သူတို့ကတော့ အာရပ်နည်းနဲ့ ဖြေရှင်းနိုင်မယ်လို့ ပြောနေတုန်းပဲ” ဒါပေမယ့် ဒါကို သူယုံကြည်ပုံ မရပါဘူး။ “ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ဘာပဲလုပ်လုပ် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝန်းရဲ့ ထောက်ခံမှုကို ကျွန်တော်တို့ ရထားတယ်”

စစ်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းတွေကို ချင်နီဟာ ကျွန်တော်နဲ့ ဆန်းစစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကာကွယ်ဖို့ ရှားဝါးဖ်ကော့ဖ်ရဲ့ အစီအစဉ်ကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ ပင်လယ်ကွေ့ဒေသမှာ အလောသုံးဆယ် နေရာချထားနိုင်မယ့် တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်တွေအနေနဲ့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ဖို့ မဆုံးဖြတ်ရသေးဘူးဆိုတာ သေချာတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်တို့နဲ့ စစ်ဖြစ်ရမှာကိုလည်း သူတို့အနေနဲ့ မလိုလားဘူးလို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ “ဒါပေမယ့် ဆော်ဒီအာရေးဗျားရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ရရင် အမေရိကန်အလံကို ဆော်ဒီသဲကန္တာရထဲမှာ အမြန်ဆုံးစိုက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်” လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မလူပ်ရှားတဲ့အတွက် ဆာဒမ်အနေနဲ့ ပိုပြီး မရဲတင်းလာစေချင်ပါဘူး။

ချင်နီနဲ့ အိပ်ငယ်လာတာကို ကလည်း သဘောတူကြပါတယ်။ ကရော့ဖ် အနေနဲ့ ကတော့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး မကြာခင်မှာဘဲ သည်သဘောထားမျိုး ထားရှိခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ “ဆော်ဒီကို ကာကွယ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့မှာ တာဝန်ရှိတယ်” လို့ သမ္မတဘွတ်ရှ် က ဆိုပါတယ်။ သည်နိုင်ငံကို ကာကွယ်ဖို့၊ အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ထားဖို့ တပ်ဖွဲ့တွေကို ကျွန်တော်တို့ တပ်လှန်လို့ ရပါပြီ။

ကူပိတ်နိုင်ငံ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် စစ်ပွဲဆင်နွှဲထိုက်သလားလို့ ကျွန်တော် မေးခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ ဘယ်လို ပြင်ဆင်မှုမျိုးကို လုပ်ရမလဲဆိုတာကို သိရအောင် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မေးလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ သည်မေးခွန်းကို မေးလိုက်တာနဲ့ အားလုံး ငြိမ်သွားကြပါတယ်။ သည်မေးခွန်းကို မေးချိန် မတန်သေးပါဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့လည်း မမေးသင့်ပါဘူး။ ကျွန်တော် စည်းကျော်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဟာ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်ရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ အကြံဉာဏ်ကိုပဲ ပေးရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဟာ သည်လိုမျိုး အရေးအခင်း ပြဿနာတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေကို သည်အခန်းထဲမှာပဲ နှစ်နှစ်နီးပါး ကိုင်တွယ်ခဲ့ရပါတယ်။ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲတွေမှာလည်း ပါဝင်ခဲ့ရပါတယ်။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေအနေနဲ့ တိကျပြတ်သားတဲ့ ဦးတည်ချက်တွေ ချပေးဖို့ ဖိအားမပေးဘဲနဲ့ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့ တွဲဖက် စစ်ဦးစီးချုပ်တွေရဲ့ ကျိုးနွံမှုကိုလည်း အထိတ်တလန့် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တပ်မ ဘယ်နှစ်ခု၊ လေယာဉ်တင်သင်္ဘော ဘယ်နှစ်စင်း၊ တိုက်လေယာဉ် ဘယ်နှစ်စင်း စသဖြင့် လိုတာတွေကို စမပြောခင် ဦးတည်ချက် ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ အရင်မေးသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစည်းအဝေးသာ ပြီးသွားတယ်။ သည်အဖြေကို မရခဲ့ပါဘူး။

အဲဒီနေ့နောက်ပိုင်းမှ သမ္မတဘွတ်ရှ်နဲ့ ကရော့ဖ်တို့ဟာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရာ ဆော်ဒီအရေးများ သံအမတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ ဘာဒါမင်းသားနဲ့ စကားပြောခဲ့ကြပါတယ်။ သူ့နိုင်ငံအနေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုကို နားလည်လာဖို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကူညီဖို့ အဆင်သင့်ရှိတယ်ဆိုတာကို သိစေဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဒါဟာ ကျွန်တော်နဲ့ ရက်ကက်ဘောလ် ကစားဖော်ကစားဖက် ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ ကရော့ဖ်ဟာ ပင်တဂွန်မှာရှိနေတဲ့ ချင်နီကို ဖုန်းဆက်ပြီး ဘာဒါမင်းသား လာမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ လာရင် အမှန်တရားတွေကို ထပ်ပြောဖို့လည်း မှာပါတယ်။ ခါတိုင်း သူလာရင် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပြောင်နေကျ၊ နောက်နေကျ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ကနေ့မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မနောက်နိုင်၊ မပြောင်နိုင်ပါဘူး။ ချင်နီရဲ့ စားပွဲဝိုင်းလေးမှာ ထိုင်ရင်း ဂြိုဟ်တုက ရိုက်ထားတဲ့ ဆော်ဒီအရေးများ နယ်စပ်နား အီရတ်တပ်ဖွဲ့တွေ ရောက်နေတာကို ပြတဲ့ပုံတွေကို ပြလိုက်ပါတယ်။ မီးမညှိရသေးတဲ့ ဆေးပြင်းလိပ်တစ်လိပ်ကို ခဲထားရင်း ဘာဒါက ပုံတွေကို ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာတစ်ခွန်းမှ မပြောပါဘူး။

“ဆာဒမ်ရန်က ကာကွယ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကူညီဖို့ အသင့်ပဲ” လို့ ချင်နီက ပြောလိုက်ပါတယ်။

မယုံကြည်တဲ့ မျက်နှာထားနဲ့ “ဂျင်မီကာတာတုန်းကလိုလား” လို့ ဘာဒါက ပြန်မေးလိုက်ပါတယ်။ အရင်တစ်ခါ ပြဿနာဖြစ်ခဲ့တုန်းက လက်နက်မတပ်ဆင်ထားတဲ့ အက်ဖ် - ၁၅ လေယာဉ်နဲ့ သမ္မတကာတာ ကူညီခဲ့တာကို သူရည်ညွှန်းနေတာဖြစ်ပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေလုပ်ပေးမယ်ဆိုတာကို ပြောပြလိုက်ပါ” လို့ ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို ပြောပါတယ်။

“စစ်ချင်း အမှတ် (၁) တိုက်လေယာဉ်တပ်၊ အမှတ် (၈၂) လေထီးတပ်နဲ့ လေယာဉ်တင်သင်္ဘော တစ်စင်းတို့ကို သုံးမယ်” လို့ ပြောပြီး နောက်ထပ် အင်အားဖြည့်ပေးမယ့်တပ်တွေကို ထပ်ဖြည့်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဘာဒါဟာ စိတ်ဝင်စားလာပြီး ကြားဖြတ် ဝင်မေးလိုက်ပါတယ်။ “ဒါဆို အားလုံး စစ်အင်အား ဘယ်လောက်ရှိမလဲ”။ “စစ်ချင်းမှာ စုစုပေါင်း စစ်သား တစ်သိန်း” လို့ ကျွန်တော် ပြန်ဖြေလိုက်ပါတယ်။

“ဟုတ်ပြီ၊ ခင်ဗျားတို့ တကယ်အလေးအနက် ထားနေတာပဲ” လို့ ဘာဒါက ပြောပါတယ်။

“ခင်ဗျားတို့ ဘုရင်နိုင်ငံကို ကာကွယ်ပေးဖို့၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကမ်းလှမ်းချက်ကို လက်ခံဖို့၊ မျှော်တိုင်မှင် မြတ်ကို တိုက်တွန်းပေးစမ်းပါ” လို့ ချင်နီက နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဘာဒါ ပြန်သွားပြီးတဲ့နောက်မှာ စောစောက သမ္မတနဲ့ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ဆုံခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို ပြောလာပါတယ်။ “ကိုလင်း၊ ခင်ဗျားဟာ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်တွေရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မဟုတ်ဘူး။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးလည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ သည်တော့ စစ်ရေးနဲ့ ဆိုင်တာတွေကိုပဲ ပြောပါ” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ယူခဲ့တယ်ဆိုတာကို သူဟာ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုလို စိတ်ထဲရှိတာတွေကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောခဲ့တာကို မှားတယ်လို့ ကျွန်တော် မယူဆပါဘူး။ စစ်တပ်အပေါ် ပြတ်ပြတ်သားသား ဦးတည်ချက်တွေကို ပေးဖို့ ကိစ္စဖြစ်လာတာမို့ ပြောကို ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အီရတ် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့အနေနဲ့ ဘာတွေ ကြံစည်နေတယ်ဆိုတာကို သမ္မတက လူသိရှင်ကြား မပြောဆိုခဲ့ပါဘူး။ “ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ဖို့ မဆွေးနွေးသေးဘူး။ သည်လိုလုပ်ဖို့ မစဉ်းစားသေးဘူး” ဆိုတာ လောက်ပဲ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေကို ပြောထားပါတယ်။

သည်အတောအတွင်း သမ္မတဟာ မေရီလင်းပြည်နယ် ကက်တောက်တောင်တန်း တွေပေါ်က အပန်းဖြေစခန်းဖြစ်တဲ့ ဒေးဗစ်ကို သွားခဲ့ပါတယ်။ စနေနေ့၊ မနက်မှာ အမျိုး သားလုံခြုံရေးအဖွဲ့ဝင်တွေ လိုက်ပါသွားပါတယ်။ သည်စည်းဝေးပွဲမှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျား ကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘာတွေလုပ်နိုင်မယ် ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက် ပြီး ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်က အသေးစိတ် ရှင်းလင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူရှင်းပြနေချိန်မှာ သမ္မတ အနေနဲ့ ခေါင်းတညိတ်ညိတ်လုပ်နေတာကို ကျွန်တော် မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဆော်ဒီအာရေးဗျား နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြလိုအပြီးမှာ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်က နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ အီရတ်တွေကို ကူဝိတ်က မောင်းထုတ်ပြီး ကူဝိတ်ကို ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် စစ်သား ဘယ်လောက်လိုမယ်၊ အချိန်ဘယ်လောက်ကြာမယ်ဆိုတာကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သူ့တင်ပြ ချက်အရ စစ်သားတွေ နောက်ထပ် သောင်းနဲ့ချီ လိုအပ်မှာဖြစ်ပြီး ၈ လကနေ တစ်နှစ် အထိ အချိန်ကြာနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

အဲ့ဆိုင်းပြီး မိုးတဖွဲဖွဲရွာနေတဲ့ တနင်္ဂနွေနေ့၊ နေ့လယ်ခင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကူအညီပေးရေး ကမ်းလှမ်းချက်ကိုလက်ခံဖို့၊ ၅၆၂၇၉၆မင်းမြတ်ကို တိုက်တွန်းဖို့ ချင်နီနဲ့ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်တို့ဟာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို သွားနေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်အိမ်က ကျွန်တော့်ရဲ့အလုပ်ခန်းမှာ ရပ်မြင်သံကြားက စီအင်အင် သတင်းကို ကြည့်နေပါတယ်။ သမ္မတဘွတ်ရှ် ကင်မ်ဒေးဗစ်က ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ ပြန်လာ တဲ့သတင်းကို ပြနေပါတယ်။ သတင်းထောက်တွေက “စစ်ရေးအရ အရေးယူမှာလား” လို့ သူ့ကို မရမက မေးနေပါတယ်။ သမ္မတဘွတ်ရှ်ရဲ့ မျက်နှာဟာ တင်းမာသွားပြီး “ကူဝိတ်ကို ကျူးကျော်မှုဟာ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။

ခြေပစ်လက်ပစ်ထိုင်နေရာက ကျွန်တော် မတ်မတ်ထိုင်လိုက်ပါတယ်။ “ဝင် ရောက်စွက်ဖက်ဖို့ မစဉ်းစားသေးဘူး” လို့ ပြောခဲ့ရာက “ဒါ လက်ခံနိုင်စရာ မဟုတ်ဘူး” လို့ ပြောတာဟာ တကယ့်ကို ပြောင်းလဲမှုကြီးပါပဲ။ ကူဝိတ်လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သမ္မတဟာ တာဝန်ယူလိုက်တာများလား။ သံတမန်ရေးနဲ့ စီးပွားရေးအရ ဖိအားပေးမှုတွေ နဲ့ လုပ်မှာလား၊ အင်အားသုံးမှာလား၊ နောက်ဆုံး ရွေးချယ်စရာလမ်းဟာ ထိပ်ဆုံး ရွေး ချယ်ရမယ့်လမ်း ဖြစ်သွားပြီလား။

တခြားလူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘာတွေကို တွေးတောစဉ်းစားနေတယ်ဆိုတာကို မသိနိုင်ပေမယ့် ဘာဖြစ်သွားသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် ရိပ်မိခဲ့ပါတယ်။ ကင်မ်ဒေးဗစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ရှင်းပြခဲ့ပြီးတဲ့ နောက်မှာတော့ သမ္မတအနေနဲ့ သူ့အသုံးပြုနိုင်မယ့် အရင်း အမြစ်ဟာ ဘာတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိခဲ့ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ ယုံကြည်မှုအပြည့် ရှိခဲ့ ပါတယ်။ အက်စပင်းမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မာဂရက်သက်ချာနဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့တာ ဟာလည်း သူ့အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိခဲ့ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၈ နှစ်က မာဂရက် သက်ချာဟာ ဖေါ့ကလင်ကျွန်းကို အာဂျင်တီးနားက သိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေကို ပြန်

ပြောင်းဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတဘွတ်ရှ် သုံးလိုက်တဲ့ “ဒါ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိဘူး” ဆိုတာဟာလည်း သက်ချာရဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုးလို၊ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စဉ်းစားတွေးတောပုံကတော့ ကျော့ချီဘွတ်ရှ်ရဲ့ တွေးခေါ်ပုံ တွေးခေါ်နည်းပါပဲ။ သူ့ကို အကြံပေးသမျှတွေကို သူဟာ ငြိမ်ငြိမ်လေး နားထောင်နေခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင် တွေနဲ့လည်း ဖုန်းဆက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူဟာ ဆုံးဖြတ်ပြီး အခွင့် အရေး ရရချင်း သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထုတ်ဖော်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို ပိတ်ပြီး ကျွန်တော့်စားပွဲပေါ်က မြေပုံဆီ သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် တာဝန်အသစ်တစ်ခု ရလိုက်တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဩဂုတ်လ ၆ ရက် တနင်္လာနေ့၊ ၃:၃၀ အချိန်မှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားရဲ့ မြို့တော် ဂျစ်ဒါကနေ ကျွန်တော့်ကို ချင်နီက ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ ဖုန်းဆက်မင်းမြတ်နဲ့ ခုလေးတင် တွေ့ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ “ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ သဘောတူညီမှု ရပြီ။ သမ္မတ ကိုလည်း ကျွန်တော်အကြောင်းကြားပြီးပြီ။ တပ်ဖွဲ့တွေလှုပ်ရှားဖို့ အမိန့်ပေးပေတော့” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

ကြီးမားလှတဲ့ အမေရိကန်တို့ရဲ့ စစ်အင်အားကို စစ်ပွဲတစ်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင် ရတာ မလွယ်လှပါဘူး။ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်က ဖျော်ဘရက်ဒ်မှာရှိတဲ့ အမှတ် (၈၂) လေထီးတပ်မ။ အတ္တလန်တာမှာရှိတဲ့ အမှတ် (၃) စစ်ဌာနချုပ်နဲ့ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်က လန်ဂလီ လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းမှာရှိတဲ့ အမှတ် (၁) တိုက်လေယာဉ် တပ်တို့ကို ကျွန်တော်တို့ တပ်လှန့်ပြီးပါပြီ။ ဒါပေမယ့် မက်စ်လို အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ လေကြောင်းနဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတပ်က သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးမချင်း လေထီးတပ်သား တစ်ယောက်တစ်လေတောင် ဘယ်ကိုမှ သွားလို့မရပါဘူး။ မက်စ်ဟာ ထရန့်ကွမ်လို့ခေါ်တဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတပ်ရဲ့ လေကြောင်း ဆိုင်ရာအပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ ထရန့်ကွမ်ဟာ အီလီနွိုင်းပြည်နယ် စကော့လေတပ်အခြေစိုက် စခန်းမှာရှိပြီး ဦးစီးသူကတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိပ်ချ် တီ ဂျွန်ဆင် ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသား စစ်တက္ကသိုလ်တုန်းက ကျွန်တော်နဲ့ တစ်ခန်းတည်း နေခဲ့ဖူးပါတယ်။ ချင်နီရဲ့ အမိန့်ကို သူဟာ နယူးကရာဆီပြည်နယ် မက်ကျိုင်ယာ လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းက အမှတ် (၂၂) လေတပ်နဲ့ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ထရဲဗစ် လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းက အမှတ် (၂၁) လေတပ်တို့ကို ထပ်ဆင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်လေတပ်တွေဟာ အရှေ့နဲ့အနောက် ကမ်းရိုးတန်းက မက်စ်ရဲ့ ဗဟိုဌာနတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်အချိန်မျိုးမှာမဆို မက်စ် လေယာဉ် ၈၀ % လောက်ဟာ တစ်နေရာရာကို ပျံသန်းနေပါတယ်။ ထိပ်ဆုံးဦးစားပေး အမိန့်တစ်ခုရပြီဆိုရင် တခြားမူလ အမိန့်တွေ အားလုံးကို ဖျက်ပစ်ရပါတယ်။ လေယာဉ်တွေ ရာပေါင်း များစွာဟာ လက်ရှိ ခရီးစဉ်တွေကို

ဖျက်ပြီး ဦးတည်ချက်အသစ်ဖြစ်တဲ့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ပျံသန်းသွားကြတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ မကြာခင်မှာ အတ္တလန္တိတ် သမုဒ္ဒရာပေါ်က ကောင်းကင်မှာ အမေရိကန်လေတပ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်တွေနဲ့ ပြည်နက်နေတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်ထိပ်တန်း လျှို့ဝှက် စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါက်ကြားမှု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ချင်နီရဲ့အမိန့်ကို ကျွန်တော် ထပ်ဆင့်ပေးလိုက်တဲ့ညနေမှာ ကျွန်တော်ရုံးခန်းထဲကို တွဲမကယ်လီ ပေါက်လာပါတယ်။ သူ မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေပါတယ်။ “လုပ်လိုက်ကြပြန်ပြီ” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ အလွန်အမင်း များပြားလှတဲ့ စစ်သားတွေကို လေကြောင်းနဲ့ ပို့ဆောင်တဲ့အခါမှာ အမှတ်(၂၁)နဲ့ အမှတ်(၂၂)လေတပ်တို့က ကန်သတ်အမိန့်တွေကို ရာနဲ့ချီပြီး ကမ္ဘာတစ်လွှားမှာရှိတဲ့ အခြေစိုက်စခန်းတွေ၊ ထောက်ပံ့ရေးတပ်တွေနဲ့ လေယာဉ်ကွင်းတွေဆီ ပို့ရပါတယ်။ အောက်ခြေအဆင့်ကနေ သည်အမိန့်တွေကို ပို့တဲ့နေရာမှာ စကားဝှက်တွေနဲ့ မပေးပို့ခဲ့ပါဘူး။ လျှို့ဝှက်စစ်ဆင်ရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါက်ကြားမှုတွေ ရှိနေတာကြောင့် သမ္မတအနေနဲ့ ဒေါသထွက်နေချိန်မှာ အခုလို ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်လည်း ဒေါသပေါက်ကွဲပြီး “အမိန့်စာတွေကို ဖျက်လိုက်၊ ဖျက်လိုက်” လို့ အော်ပြောလိုက်မိပါတယ်။

“ဖျက်လိုက်၊ ဟုတ်လား” လို့ ကယ်လီက မေးပါတယ်။ “စစ်သားတွေ ပို့ဆောင်ရေးကို စရမှာလား၊ မစရဘူးလား”

ကျွန်တော် လက်မြှောက် အရှုံးပေးလိုက်ပါတယ်။ အဓိကကျတဲ့ လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းတွေမှာ သတင်းထောက်တွေ ရှိမရှိဆိုတာကို ကျွန်တော်ရဲ့ သတင်းပြန်ကြားရေးအရာရှိ ဘီးလ် စမာလင်းကို စုံစမ်းခိုင်းရပါတော့မယ်။ မရှိပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းနေမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပင်တဂွန်က ထက်မြက်တဲ့ သတင်းထောက်တစ်ယောက်က သည်ကိစ္စကို ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။ မျက်နှာ ပျက်စရာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ရဲ့ဒေါသကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လောက် ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်သားတွေ ရွေ့လျားမှုတွေကို ကြာရှည်လျှို့ဝှက်ထားလို့ မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သည်ထက်ဆိုးတဲ့ကိစ္စတွေကိုတောင် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သေးတာပဲ။

ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့ည ၈:၄၅ အချိန်မှာ စစ်သားတွေကို သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးဖို့ အမိန့် မှက်ခံဆီ ထွက်သွားခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့မနက် ၉:၄၅ အချိန်မှာ စစ်သားတွေကို တင်ဆောင်ထားတဲ့ ပထမဦးဆုံး စီ ၁၄၁ လေယာဉ်ဟာ တောင်ကယ်ရီလိုင်းနားပြည်နယ် ချားလ်တန်လေတပ် အခြေစိုက်စခန်းက ထွက်ခွာပျံသန်းသွားခဲ့ပါတယ်။

အီရတ်တို့လက်ထဲမှာ ဓါတုလက်နက် အနည်းဆုံး တန်ချိန်တစ်ထောင် ရှိထားကြောင်း စီအိုင်အေကတစ်ဆင့် ကျွန်တော်တို့ သိထားပါတယ်။ အီရတ်နဲ့စစ်ပွဲမှာ ဆာဒမ်ဟာ အရေပြားနဲ့ အာရုံကြောဆိုင်ရာ အဆိပ်ငွေ့တွေ သုံးခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သိထားပါတယ်။ အီရတ်မှာ ပုန်ကန်ထကြွနေတဲ့ ကာဒ်လူနည်းစုများကိုလည်း

ခါတ်ငွေ့အဆိပ်တွေသုံးပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်က နှိမ်နင်းခဲ့တုန်းကလည်း ကားလေးထောင်
သေဆုံးဒဏ်ရာရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အမေရိကန် ဓါတုလက်နက်များ အသုံး
ချရေးကို စဉ်းစားခဲ့ကြပေမယ့်လည်း နောက်ဆုံးတော့ ပယ်ချခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်တွေရဲ့
ဓါတုလက်နက်တွေကို ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ရင်ဆိုင်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့စစ်သား
တွေမှာ အဆိပ်ခါတ်ငွေ့က ၀တ်စုံများရှိသလို ခါတ်ငွေ့အဆိပ်ရှာဖွေရေးနဲ့ အချက်ပေး
စနစ်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ စစ်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့က လျင်မြန်စွာ လှုပ်ရှားကြရမှာဖြစ်
ပါတယ်။ ပြီးတော့ သဲကန္တာရထဲမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အရပ်သားတွေကို လုံတဲ့နေရာတွေ
မှာ ပိတ်မိနေဖို့ လမ်းမရှိဘူး။ ဓါတုလက်နက်နဲ့ တိုက်ခိုက်မှုဟာ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး
ပြဿနာသာ ဖြစ်လာနိုင်ပြီး သေကြေပျက်စီးမှုတွေ အကြီးအကျယ် မဖြစ်စေနိုင်ပါဘူး။
အီရတ်တို့ရဲ့ ဓါတုလက်နက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတာဟာ စိတ်
အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စရာ ပြဿနာပါပဲ။

“ကျွန်တော် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေကို ရှင်းပြရမှာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်
တွေကို ရှင်းပြမှာ။ အဲဒီတော့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပဲ လုပ်ပေးပါ။ ပုံစံကားချပ်တွေ တစ်လှေကြီး
မလိုချင်ဘူး။ တစ်ချပ်တည်းပဲ လိုချင်တယ်” ။ ဩဂုတ် ၁၄ ရက် ညနေနောင်းပိုင်းမှာ
သည်လို ညွှန်ကြားချက်တွေနဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ ဂရပ်ဖစ်အဖွဲ့ကို ပုံစံကားချပ်တစ်ခု ပြန်ဆွဲ
ခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေရဲ့ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်ကို နားထောင်ဖို့နဲ့ မိန့်ခွန်း
ပေးဖို့ သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ နောက်တစ်နေ့မှာ ပင်တဂွန်ကို လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်
အခွင့်အရေးကို အမိအရ ယူချင်ပြီး ရှေ့သီတင်းပတ်တွေအတွင်းမှာ သူ့ဆီက ဘယ်လို
ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးတွေ လိုမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ပြောပြချင်ပါတယ်။

ထိုအရင်တစ်နေ့က ကျွန်တော် တန်ပါကို သွားပြီးနောက် ရှားဝါးဇ်စကော့ဖ်နဲ့
တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ “သည်စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ဦးတည်ချက်က ဘာလဲဆိုတာ ကျွန်တော်သိဖို့
လိုတယ်” လို့ သူက စိတ်မရှည်သလိုနဲ့ ပြောပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ စိတ်ပူပန်နေတာကို
ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်အနေနဲ့ မပြတ်သားတဲ့ မူဝါဒတွေကို
အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အထိတော့ ကျွန်တော် သည်းခံနိုင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဆော်ဒီ
အာရေးဗျားကိုသွားပြီး စစ်သားတွေ၊ သင်္ဘောတွေ၊ လေယာဉ်တွေကို ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ်
ပေးရမယ့် စစ်သေနာပတိတစ်ယောက်အတွက်ကတော့ ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ ညွှန်ကြား
ချက်တွေ လိုအပ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ အဖြေတွေက ပေါ်ထွက်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။
ဒါပေမယ့် သမ္မတအနေနဲ့ သည်အဖြေတွေ ပေးနိုင်ဖို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြင်ဆင်ပေးရ
မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဂရပ်ဖစ်ပညာရှင်တွေက ပုံစံကားချပ်တစ်ချပ်ကို ယူလာကြပါတယ်။ တကယ်
ကို ရိုးရှင်းတဲ့ စစ်သားအင်အားပြတဲ့ ဂရပ်ဖ်ပုံပြမျဉ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇင်ဘာလအထိ
ကျွန်တော့်ရည်ရွယ်ချက်က သမ္မတစိတ်ထဲ အချိန်မျဉ်းကြောင်းတစ်ခု စွဲသွားစေဖို့ ဖြစ်ပါ

တယ်။ အမြင့်ဆုံး စစ်သားအင်အားကိုရောက်စေဖို့ ကျွန်တော်တို့ကို ဘယ်အချိန်မှာ အသိပေးမယ်ဆိုတာ သည်ပုံပြမျဉ်းက ပြသပါလိမ့်မယ်။

စစ်ဦးစီးချုပ်ရဲ့ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်နဲ့ သမ္မတမိန့်ခွန်း မပြောမီစပ်ကြား ကျွန်တော့်အတွက် သမ္မတနဲ့ တွေ့ခွင့် ဆယ်ငါးမိနစ် အချိန်ရပါတယ်။ ချင်နီက သူ့ရုံးခန်း ထဲမှာ ဘွတ်ရှုံ၊ ကရော့ဖ်၊ ဆုန်းနူး၊ သူနဲ့ ကျွန်တော်တို့သာ သီးသန့်တွေ့ဆုံဖို့ စီစဉ် ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့် ပုံပြမျဉ်းမိတ္တူတွေကို သူတို့ကို တစ်စောင်စီ ပေးထားပါတယ်။ “သမ္မတကြီးခင်ဗျား” လို့ ကျွန်တော်က စကားစလိုက်ပါတယ်။ “စစ်သားအင်အားနဲ့ ပတ် သက်ပြီး တင်ပြခွင့်ပြပါ”။ ကျွန်တော်က ပုံပြမျဉ်းပေါ်က လက်ရှိနေ့စွဲကို ထောက်ပြပြီး အခုအချိန်မှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားမှာ စစ်သား ၃၀,၀၀၀ ရှိကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လောလောဆယ်တာဝန်က ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကာကွယ်ဖို့နဲ့ အီရတ် တို့ကို ဟန့်တားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်သီတင်း နှစ်ပတ်လောက်ဆိုရင် ဆာဒမ်ရဲ့ တိုက် ခိုက်မှုကို အဟန့်အတားပြုနိုင်မယ့် စစ်သားအင်အားကို ရရှိလာမှာဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ စစ်သားနဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာတွေ ပုံအောင်လာတာနဲ့အမျှ စက်တင်ဘာလ စောစောပိုင်းကစပြီး အဟန့်အတားပြုနိုင်မယ့် အနေအထားက ခုခံကာကွယ်မှု အနေ အထားကို ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းလဲမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့ လောက်မှာ စစ်သား ၁၈၄,၀၀၀ ကို နေရာချထားပြီးမှာဖြစ်ပြီး ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ခုခံကာကွယ် ပေးနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မတက သူ့ဟန့်အတိုင်း ဘာမှမပြောဘဲ နားထောင်နေပါတယ်။ ကျွန်တော် က စစ်ဆင်ရေးအကြောင်းကို သီတင်းပတ်အလိုက် တင်ပြပါတယ်။ စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက်ကစပြီး ဒေါ်လာ ၁.၂ ဘီလျံ ကုန်ကျမှာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ရှေ့လျှောက်လည်း လစဉ် တစ်ဘီလျံဒေါ်လာ ကုန်ကျသွားမယ့်အကြောင်းကိုပါ သိသာအောင် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ယခု အင်အားအတိုင်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှု လုပ်သွားမယ်ဆိုရင် အရံတပ်တွေကိုပါ ဆင့်ခေါ်ဖို့ လိုမယ့်အကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော်က အစီရင်ခံလိုက်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆုံး ဖြတ်ချက်ကိုလည်း သူ့အနေနဲ့ တစ်ပတ်အတွင်း ချမှတ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ “သမ္မတကြီးခင်ဗျား၊ စစ်မှုထမ်းဖို့ ဆင့်ခေါ်တယ်ဆိုတာ လူတွေကို သူတို့အလုပ်တွေကနေ ဆွဲခေါ်ယူရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုလုပ်တာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို ထိခိုက်စေပြီး မိသားစုတွေ အမြောက်အမြားကိုလည်း အနည်းနဲ့အများ ဒုက္ခရောက်ကြပါလိမ့်မယ်။ သည်ကိစ္စက အဓိက နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။ မကြာခင်မှာဘဲ သူ့အနေနဲ့ စီအာအေအက်ဖ်လို့ အတိုကောက်ခေါ်တဲ့ အရပ်သားအရံ လေတပ်ဖွဲ့လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ အရေးပေါ်စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ အမိန့် ပေးရပါလိမ့်မယ်။ သည်စီမံချက်အရ အရပ်သား လေယာဉ်တွေကို စစ်ရေးအတွက် သုံးစွဲ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သည်မတိုင်မီ ခြောက်ရက်က ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ အီရတ်နိုင်ငံ အပေါ် ကုန်သွယ်ရေး ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့ဖို့ တစ်ညတစ်ညတွတ်တည်း မဲပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က အခုလို ပြောလိုက်ပါတယ်။ “သမ္မတကြီးရဲ့ ရည်မှန်းချက်က ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကာကွယ်ရုံဖြစ်ပြီး ကူဝိတ်က ဆာဒမ် ထွက်ခွာသွားဖို့ ပိတ်ဆို့မှုတွေကို အားကိုးမယ်ဆိုရင် အောက်တိုဘာလလောက်မှာ စစ်သားအင်အားကို ကျွန်တော် ထိန်းချုပ်သင့်ပါတယ်။ စစ်သားတွေကိုလည်း ခြောက်လတစ်ကြိမ်စီ လဲပေးဖို့ကိုလည်း စဉ်းစားပေးရပါမယ်။ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လေ့လာဖို့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်လလောက် အချိန်ရပါတယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။

သမ္မတက ခေါင်းကို ခါမာမီးလိုက်ပါတယ်။ “လက်ခံနိုင်လောက်တဲ့ အချိန်အတိုင်းအတာအတွင်းမှာ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုက အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိမလားဆိုတာကို ကျွန်တော် မသိနိုင်ဘူး” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

အကယ်၍ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုတွေကို မလုပ်နိုင်ရင်၊ ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်မှုတွေအနေနဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဘူးဆိုရင် ဆာဒမ်ကို ကူဝိတ်က မောင်းထုတ်ဖို့ သမ္မတဟာ စဉ်းစားနေပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အောက်တိုဘာလအတွင်းမှာ အဖြူအမည်းသိဖို့လိုပါတယ်။ ဒါမှလည်း တပ်အင်အားကို ဆက်ပြီး ဖြည့်တင်းနိုင်ပါမယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ နောက်ထပ် သိချင်တာရှိသေးတယ်။ “အကယ်၍ ဆာဒမ်ကို မောင်းထုတ်မယ်ဆိုရင် ရည်ရွယ်ချက်က ကူဝိတ်လွတ်မြောက်ရေးအတွက်ပဲလား၊ ဒါမှမဟုတ် တစ်ချိန်တည်းမှာ ဆာဒမ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့လည်း ရည်ရွယ်ပါသလား” လို့ ကျွန်တော် မေးလိုက်ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုစီအတွက် တပ်အင်အားနဲ့ အချိန်ဇယား တစ်မျိုးစီ လိုပါတယ်။ သမ္မတအနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို အခုချက်ချင်း ပေးဖို့မလိုကြောင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတအနေနဲ့ စဉ်းစားဖို့ အချိန်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူ့ကို အသိပေးတင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အစီရင်ခံ တင်ပြတာတွေကို ကျေးဇူးတင်စကားဆိုလိုက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောကြားဖို့ သမ္မတဟာ ပင်တဂွန်မြစ် မုခ်ဦးဆံကို လျှောက်သွားပါတယ်။ သည်နေရာမှာ စကားပြောစင်မြင့်တစ်ခုကို အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့က ညတွင်းချင်း ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ မိန့်ခွန်းထဲမှာ ပင်တဂွန်က ဝန်ထမ်းတွေကို ခုချိန်ထိ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပေးထားမှုများအတွက် ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိတဲ့အကြောင်း ပြောကြားသွားပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ရည်မှန်းချက်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပါတယ်။ “အီရတ် တပ်ဖွဲ့များအနေနဲ့ ကူဝိတ်နိုင်ငံအတွင်းကနေ ချင်းချက်မရှိ အမြန်ဆုံး လုံးဝ ရုပ်သိမ်းပေးဖို့နဲ့ ကူဝိတ်နိုင်ငံကို တရားဝင်အစိုးရလက်ထဲ ပြန်အပ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်”။ နော်မိန့်ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဖြတ်ခနဲ ကြည့်မိခဲ့ကြပါတယ်။ သမ္မတအနေနဲ့ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုတွေရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သိပ်ကြာကြာ စောင့်ကြည့်လိုစိတ် ရှိပုံ မရပါဘူး။

ဩဂုတ် ၁၇ ရက်မှာ ချင်နီဟာ ဆော်ဒီတို့နဲ့ နောက်ထပ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဖို့ ရီယဒ်မြို့ကို လေယာဉ်နဲ့ ထွက်ခွာသွားပါတယ်။ မထွက်ခွာခင်မှာ သူက ကျွန်တော့်ကို သီးခြား မှာကြားခြင်း ဘာမှ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘိုးအင်း ၇၀၇ လေယာဉ်ကြီး အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာပေါ် ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းချိန်မှာတော့ တစ်စုံတစ်ခုကို သူ စဉ်းစားမိ ဟန်တူပါတယ်။ လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ သီးခြားဖုန်းနဲ့ ကျွန်တော့်နေအိမ်ဆီ လှမ်းဆက်လာပါတယ်။ “ကိုလင်း အခုထိ သည်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လေထီးတပ်သားအနည်းငယ်နဲ့ လေတပ် တစ်တပ်လောက်ပဲ ရှိသေးပါလား” လို့ ပြောပါတယ်။

“ကျွန်တော် သိပါတယ်။ စစ်ကြောင်းတွေကို ဆက်ပို့ပေးနေတယ်လေ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ခုထိကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မဟန့်တားနိုင်သေးဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေတာက ဆော်ဒီကိုပါ ကျူးကျော်လာအောင် ဆာဒမ်ကို မထိတထိ စနေသလို များ ဖြစ်နေမလား။ ဒါဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဘာမှ တတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး”

သည်အချက်ကိုလည်း ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုချိန်မှာ သူ့ကို စိတ်ပူအောင်လုပ်ဖို့ မလိုပါ။ ချင်နီဟာ သူ့ကို နှစ်သိမ့်စေချင်ပါတယ်။ သူ့အဖို့ ထုံးစံမဟုတ်ပါဘူး။ “ဒစ်ခ်၊ သည်ကိစ္စ စပေါ်လာကတည်းက အားလုံးကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့တာ မှတ်မိသေးရဲ့လား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ကို ဆာဒမ် သိသွားအောင်လုပ်ဖို့ စစ်သားတချို့၊ လက်နက်စက်ယန္တရားတချို့ လိုတယ်ဆိုတာလေ။ သူက အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနဲ့ စစ်မဖြစ်ချင်ပါဘူး။ အဲဒါ သေချာတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေ့ပိုင်း ကျွန်တော်တို့တပ်တွေကို လွှတ်လိုက်တာ။ ဒါက တကယ်ထိရောက်တဲ့ အဟန့်အတားတစ်ခုပဲ။ သဲကန္တာရထဲမှာ အမေရိကန်အလံ စိုက်ထူပြီး ဟုတ်ပြီ။ မင်း၊ ငါတို့နဲ့ စစ်ဖြစ်ချင်တာလားလို့ မေးလိုက်တဲ့သဘောပဲ” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပြလိုက်ပါတယ်။

“ဒါပေမယ့် ဆာဒမ်က ဝင်တိုက်လာတယ်ဆိုရင် လောလောဆယ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဆော်ဒီကို ကာကွယ်ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ ချင်နီက ပြန်ပြောပါတယ်။

“သူတို့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကိုသာ ဝင်ကျူးကျော်မယ်ဆိုရင် အခုလောက်ဆို ဝင်ပြီးရောပေါ့။ မှတ်ထားရမှာက ဆာဒမ်ဟာ ဘယ်တုန်းကမှ အဝေးကြီးကို မလှမ်းခဲ့ဘူး။ အိမ်နီးချင်း အိမ်နဲ့နဲ့ အခု ကူဝိတ်တို့ကို တိုက်ခဲ့တာကိုပဲကြည့်။ ဆော်ဒီအာရေးဗျားရဲ့ ရေနံတွင်းတွေဟာ အလှမ်းဝေးတယ်။ ဆာဒမ်ဟာ အကာအကွယ်မဲ့တဲ့ သဲကန္တာရကြီးကို ဖြတ်ပြီး သူ့တပ်တွေကို အဝေးကြီး ဘယ်တုန်းကမှ မလွှတ်ခဲ့ဖူးဘူး” လို့ ကျွန်တော်က ဖြေသိမ်လိုက်ပါတယ်။ သည်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အခုလို နောက်ထပ် မိနစ်နှစ်ဆယ် လောက်ကြာအောင် ကျွန်တော် သူ့ကို ပြောဆိုနှစ်သိမ့်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်တွက်ချက်မှု မှန်ပါစေလို့လည်း ဆုတောင်းမိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်စကားဆုံးသွားတဲ့အခါမှာတော့ ချင်နီလေသံမှာ ယုံကြည်မှုတွေ ပြန် ဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ လူတိုင်းဟာ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အားပေးနှစ်သိမ့်မှုကို လိုလားတတ်

ပါတယ်။ ချင်နီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာလည်း လူထဲက လူတစ်ယောက်ပဲဆိုတာကို သိရတာ ကျွန်တော့်အဖို့ အားတက်စရာပါပဲ။ သည်အချိန်မှာ သူ့ကို ကျွန်တော်နှစ်သိမ့်အားပေး နိုင်ခဲ့သလို အခက်အခဲတစ်ခုနဲ့ ကြုံတွေ့ရမယ် လာမယ့်လတွေမှာလည်း သူဟာ ကျွန် တော်ကို အားပေး နှစ်သိမ့်မှုတွေ ပေးခဲ့ပါတယ်။

ပင်လယ်ကွေ့ စစ်ဆင်ရေးကို အခုအချိန်မှာ နာမည်ပေးထားပြီးပါပြီ။ ရှားဝါးဇ် ကော့ဖ်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ထောက်တွေဟာ နာမည်အမျိုးမျိုးကို စဉ်းစားကြည့်ခဲ့ကြပါ တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ နာမည်တစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ အားလုံး သဘောတူညီခဲ့ကြပါ တယ်။ ချင်နီကလည်း သဘောကျပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဆော်ဒီနိုင်ငံကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် သဲကန္တာရထဲက စစ်ဆင်ရေးကို “ဒဲဇက်ရှီးလ်” လို့ နာမည်ပေးလိုက်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း ခံစစ်နဲ့အတူ တိုက်စစ်ပါ ပါဝင်လာတဲ့အခါမှာ သည်နှစ်ခုကို ကွဲပြားအောင် ဘယ်လို နာမည်ပေးကြမလဲလို့ နော်မန်နဲ့ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ဒဲဇက်ရှီးလ် အဆင့် -၂ လို့ ခေါ်မလား။ နော်မန်က “ဒဲဇက်စတွမ်” လို့ အကြံပြုတယ်။ သဘာဝကျလှတာမို့ သည်နာမည်ကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး လက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။

အခုအခါမှာ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ဟာ ဆော်ဒီအရေးဗျားမြို့တော် ရီယဒ်မှာ ရှိနေတဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန အဆောက်အအုံမှာ စစ်ဌာနချုပ် ဖွင့်ထားပြီးပါပြီ။ သည်ဘုရင်နိုင်ငံ ကာကွယ်ရေးအတွက် တပ်တွေ ချထားရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာရပ် တွေကို ဖြေရှင်းပေးနေရပါတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း အမေရိကကနေပြီး စစ်သားတွေနဲ့ လိုအပ်မယ့် ပစ္စည်းကိရိယာတွေကို အားဖြည့်ပေးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေရပါတယ်။ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေကလည်း အဓိက နေရာက တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြရပါတယ်။ သူတို့ တပ်တွေရဲ့ တာဝန်ကတော့ သူတို့ရဲ့ နော်မန်လက်အောက်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေချိန် မှာ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ အသင့်အနေအထားမှာရှိနေအောင် ပြင်ဆင်ကြပါတယ်။ ရှားဝါးဇ် ကော့ဖ်ဟာ ဦးစီးပေးရတဲ့ စစ်ဦးချုပ်ဖြစ်နေတာကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းက ရဲဘော်ရဲဘက် စစ်ဦးစီးချုပ်တွေဟာလည်း သူ့ကို အပြည့်အဝ ထောက်ခံနေကြပါတယ်။

စက်တင်ဘာလ စောစောပိုင်းမှာတော့ စစ်သားဦးရေဟာ အလွန်အမင်းကို များပြားနေပြီး စစ်သားတွေဟာ သောင်းနဲ့ချီပြီး ပင်လယ်ကွေ့မှာ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သလို တချို့ကလည်း အစောင့်တပ်သား ၂၀၀,၀၀၀ ကို ဆင်ခေါ်ဖို့ကို သမ္မတက အာဏာ လွှဲအပ်ထားပါတယ်။ သည်လို မခေါ်ခင်ကတည်းက မိမိဆန္ဒအလျောက် စစ်ထဲဝင်နေကြ ပါတယ်။ သူတို့မပါဘဲနဲ့လည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ သည်စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲနိုင်မှာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ သူတို့ဟာ စစ်အတွင်းမှာ တာဝန်ကို ထူးချွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုက်လေ ယာဉ်တွေ၊ ခရစ်ဒုံးကျည် ရေငုပ်သင်္ဘောတွေရဲ့ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ လေယာဉ်တင် သင်္ဘောတိုက် ခိုက်ရေး အုပ်စုလေးခုဟာ မကြာမီပဲ တာဝန်ကို စတင်ထမ်းဆောင်ကြပါတော့မယ်။ ကာလတာရှည် နားနေခဲ့ကြရတဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ရေယာဉ်တွေဟာလည်း ပြန်လည် လှုပ်ရှားလာကြရပါပြီ။ တိုက်ရေယာဉ်တွေ၊ ဗုံးကြဲလေယာဉ်တွေနဲ့ ကုန်တင်လေယာဉ်

ရာပေါင်းများစွာတို့ဟာလည်း အာရေးဗျားကျွန်းဆွယ်ပေါ် ဝဲပျံ့ရင်း ဆင်းသက်ရမယ် နေရာတွေကို ရှာဖွေနေကြပါတယ်။

စက်တင်ဘာမှာ မဒရစ်သို့ နေတိုးအစည်းအဝေးပွဲ တက်ရောက်ဖို့ ကျွန်တော် သွားတဲ့အခါ ဆော်ဒီအာရေးဗျားက ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်ကိုပါ ဝင်ရောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက် ပါတယ်။ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်၊ ရီယဒ်လေဆိပ်မှာ လေတပ်မတော် ၇၀၇ လေယာဉ်ကြီးပေါ်က ဆင်းလာခဲ့စဉ်မှာ မီးဖိုကြီးတစ်ခုထဲ ဆင်းလိုက်ရသလို ခံစားလိုက် ရပါတယ်။ အပူချိန်က ၁၀၅ ဒီဂရီအထိ ရှိပေမယ့် အချိန်က နံနက်ခင်းပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ညက လေယာဉ်ပေါ်မှာ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း အိပ်ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်ရောက်သွားချိန်မှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို နော်ရွာဇ်တော့ဖ် ရောက် နေတာ သီတင်းနှစ်ပတ်လောက်ပဲ ရှိပါဦးမယ်။ သူ့အပေါ်မှာ အခု တာဝန်တွေ တစ်ပုံ တစ်ပင်ကြီး ပိနေတယ်ဆိုတာ သူ့ကိုကြည့်ရင် သိသာပါတယ်။ ကျွန်တော်က စစ်သားတွေ ရောက်ရှိလာမှု အခြေအနေကို မေးမြန်းပါတယ်။ သိပ်တော့ အဆင်မပြေသေးဘူးလို့ သူက ဖြေတယ်။ ရန်သူတွေရဲ့ အနေအထားကရော ဘယ်လိုလဲ။ တပ်ရင်းအဆင့်အထိ သူတို့ရဲ့ အနေအထားကို သိတယ်လို့ သူက ပြောပါတယ်။ သည့်နောက် အမှတ်(၂၄) ခြေလျင်တပ်မ အမှတ်(၁) တိုက်လေယာဉ်တပ်၊ အမှတ်(၁) မရိန်းအထူးစစ်ဆင်ရေးတပ်၊ ကွပ်ကဲရေးနှင့် ထိန်းချုပ်ရေး ရေယာဉ်ဖြစ်တဲ့ ယူအက်ဘလူးရစ်ဂျိနဲ့ စစ်သင်္ဘော ဝစ္စကွန် ဆင်တို့ဆီသို့ ခပ်သုတ်သုတ် လှည့်လည်ပြသခဲ့ပါတယ်။

သည့်စောစောပိုင်းကာလမှာတော့ ကျွန်တော်တို့စစ်သားတွေဟာ စိတ်ဓါတ် ရေးရာအရ တက်ကြွလျက်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သဲကန္တာရဆိုတာဟာ လွင်တီးခေါင်ခေါင် ဖြစ်ပြီး တကယ်ကို နှစ်လိုဖွယ် မရှိတဲ့နေရာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အနောက်ဘက်နိုင်ငံ က အမေရိကန်စစ်သားတွေအတွက် လက်ခံနိုင်စရာမရှိတဲ့ မွတ်ဆလင်တို့ရဲ့ တင်းကျပ် တဲ့ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းတွေကိုလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပါတယ်။ တစ်ခါမှာ ဘာဒါ မင်းသားက “သမ္မာကျမ်းစာအုပ်တွေ မရှိရဘူးနော်” လို့ သတိပေးလာပါတယ်။ “နောက် နေတာလား မင်းသားရယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြန်မေးခဲ့ပါတယ်။ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ တွေက သမ္မာကျမ်းစာအုပ်တွေ လိုမ့်ဝင်နေချိန်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

“ဆော်ဒီ အကောက်ခွန်အရာရှိတွေက သမ္မာကျမ်းစာအုပ်တွေကို သိမ်းလိမ့်မယ်” လို့ ဘာဒါက ယတိပြတ် ပြောပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ သမ္မာကျမ်းစာအုပ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ လေတပ်အခြေစိုက် စခန်းများဆီ တိုက်ရိုက်သယ်ယူဖို့ ကျွန်တော်တို့ သဘောတူခဲ့ကြပါတယ်။

သည့်နောက်တစ်ခါ အာရပ်မြေပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ဆီက ဂျူးတပ်သားတွေ အနေနဲ့ ဝတ်ပြုခွင့်မရှိကြောင်း ဘာဒါက အကြောင်းကြားပြန်ပါတယ်။ “ခင်ဗျားတို့ နိုင်ငံကို ကာကွယ်ရင်းနဲ့ သူတို့အသက်ကို ပေးသွားနိုင်ပေမယ့် ဘုရားကိုတော့ ဝတ်ပြု ခွင့် မပေးနိုင်ဘူး၊ ဟုတ်လား” လို့ ကျွန်တော် ပြန်မေးလိုက်မိပါတယ်။

“ကိုလင်းရေ၊ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် စဉ်းစားစမ်းပါ။ သည်အကြောင်းကို စီအင်အင်မှာ ဖော်ပြကြမယ်။ ဒါဆို ကျွန်တော်တို့တိုင်းသူပြည်သားတွေက ဘယ်လိုမြင်ကြမလဲ” လို့ သူက ဖြေပါတယ်။

လက်တွေ့ကျကျပဲ ကျွန်တော်တို့ ဖြေရှင်းလိုက်ပါတယ်။ ဂျူးလူမျိုးတပ်သားတွေကို ရဟတ်ယာဉ်တွေနဲ့ ခေါ်ဆောင်ပြီး ပါရန်ပင်လယ်ကွေ့ထဲမှာရှိတဲ့ အမေရိကန်သင်္ဘောများဆီ ပို့ပေးမယ်။ အဲဒီသင်္ဘောတွေပေါ်မှာ သူတို့ ဘုရားဝတ်ပြုကြဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။

ဘာဒါက လက်ဝါးကပ်တိုင် ဆွဲပြားတွေကိုလည်း စိုးရိမ်မိပါတယ်။ သည်လက်ဝါးကပ်တိုင် အမှတ်အသား ဆွဲပြားတွေကို စစ်သားတွေ အနေနဲ့ တီရှပ်အတွင်းမှာပဲထားပြီး အင်္ကျီ အပြင်ကို မထုတ်ဖို့ အမိန့်ပေးမှာဖြစ်ကြောင်း ပြောရပါတယ်။

လက်မောင်းအဖွေးသားနဲ့ တီရှပ်တွေဝတ်ဆင်ပြီး ကားမောင်းနေကြတဲ့ အမေရိကန် စစ်သားတွေကိစ္စကိုကော ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ အာရပ်တို့ရဲ့ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေနဲ့ တားမြစ်ချက်တွေကတော့ မဆုံးနိုင်အောင်ပါပဲ။ တကယ်တမ်းမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်သမီးတွေကြောင့် လူမှုရေးတော်လှန်မှုကလေးတွေ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်သမီးတွေ ကားမောင်းနေတာမြင်ပြီး ဆော်ဒီ အမျိုးသမီးတွေဟာလည်း ကားမောင်းလာကြပါတယ်။ ဒါဟာ အစ္စလာမ်တရားဥပဒေကို ချိုးဖောက်တာကြောင့် သူတို့တစ်တွေ ဖမ်းဆီးအရေးယူ ခံခဲ့ကြရပါတော့တယ်။

ဘာဒါနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ လူကြီးလူကောင်း သဘောတူညီချက် တစ်ရပ်ကို ရယူခဲ့ပါတယ်။ အကယ်၍ အမေရိကန်စစ်သားတစ်ယောက်နဲ့ ဆော်ဒီတစ်ယောက် လိင်မှုကိစ္စ အရုပ်အထွေး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရင် သူ့အနေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို အကြောင်းကြား အသိပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ခဲ့ရင် သည်အမေရိကန်ကို ဆော်ဒီနိုင်ငံ အတွင်းက ထုတ်သွားပြီး သင့်တော်သလို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် စည်းကမ်းကိုင်အရေးယူ အပြစ်ပေးရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ကိစ္စဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ပြဿနာမဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဤဒေသအတွင်းမှာ အမေရိကန်တပ်များရဲ့ စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှုတွေက ပုံမှန်ထက် လျော့နည်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လိုဖြစ်တာဟာ အာရပ်တွေရဲ့ နောက်တားမြစ်ချက်တစ်ခုကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားနိုင်ငံတွင်းရှိ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်သားတွေ ဘာအရက်မှ သောက်ခွင့်မပြုဖို့ သဘောတူညီထားလို့ပါပဲ။

ကျွန်တော် သွားရောက်ခဲ့တဲ့ ကာလအတွင်း စစ်သားတွေစိတ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ မေးခွန်းကြီးတစ်ခုကတော့ အလှည့်ကျတာဝန်ကို ဘယ်လောက်ကြာကြာ ထမ်းဆောင်ရမလဲ ဆိုတာပါပဲ။ သည်ကိစ္စက ကျွန်တော်ရဲ့ တာဝန်ယူမှု အတိုင်းအဆပေါ်မှာ မူတည်နေပါတယ်။ သမ္မတက အရေးယူဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုတွေရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေကို သိတဲ့အထိ စောင့်မှာလား။ ဒါဆိုရင် စစ်သားတွေဟာ အလှည့်ကျတာဝန် ထမ်းဆောင်ကြရပါမယ်။ ဒါမှမဟုတ် စစ်တိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်မယ်ဆိုရင် စစ်ပွဲကာလတစ်လျှောက်လုံး

တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရဖို့ များပါတယ်။ သူတို့ရဲ့အစိုးရ ဘယ်လမ်းကိုရွေးမလဲဆိုတာကို တွေးတောနေကြတဲ့ အမေရိကန်လူငယ် ထောင်ပေါင်းများစွာကို ပူပြင်းလှတဲ့ နေရောင် ခြည်အောက်၊ အစွလမ်းဘာသာရဲ့ တားမြစ်မှုတွေအောက်မှာ ပင်ပန်းကြီးစွာ ဘယ်မျှကြာ အောင် ထားထားမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်မိပါတယ်။

ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မဟာမိတ်တွေ စတင်ရောက်လာတာ နဲ့အမျှ ကြီးမားလှတဲ့ စစ်တပ်အင်အားတစ်ခု စပြီး စုဝေးလာတာကို ကျွန်တော် မြင်တွေ့ ခဲ့ရပါတယ်။ ပထမဆုံး ရောက်လာတာကတော့ ဗြိတိသျှတို့ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နောက် ပြင်သစ်၊ ကနေဒါ၊ အီတလီ၊ အီဂျစ်၊ ဆီးရီးယားနဲ့ တခြားနိုင်ငံတွေက တပ်တွေနဲ့အတူ ပင်လယ်ကွေ့နိုင်ငံများက တပ်ဖွဲ့များ ဆိုက်ရောက်လာပါတယ်။ စုစုပေါင်း နိုင်ငံ နှစ်ဆယ် ရှစ်နိုင်ငံက တပ်တွေ ရောက်လာကြပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့တွေ မစေလွှတ်နိုင်တဲ့ နိုင်ငံတွေက လည်း ငွေကြေးတွေ ကူညီခဲ့ကြပါတယ်။

သည်လို ကြီးမားတဲ့ စစ်ပွဲကြီးမျိုးကို ဆင်နွှဲဖို့ နေတိုးအဖွဲ့ကြီးမှာ ကျွန်တော် တို့ ကာလတာရှည်စွာ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆိုဗီယက်တို့နဲ့ တောထဲတောင်ထဲ မှာ ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမယ်လို့ ယူဆခဲ့ပါတယ်။ ခုလို အာရပ်ရန်သူကို သဲခုံကြီးများကြား မှာ ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မယ်လို့ တစ်ခါမှ မတွေးတောမိခဲ့ပါဘူး။ ခု ပြဿနာ စတင်ချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်ဟာ နေတိုးနဲ့ အခြား မဟာမိတ်နိုင်ငံတွေက စစ်ဦးစီးချုပ်တွေ လူချင်းတွေပြီး တော့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဖုန်းဆက်ပြီးတော့ပဲဖြစ်ဖြစ် ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံတိုင်းမှာ ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးနဲ့ ညီမျှတဲ့ ရာထူးတွေ ရှိပါတယ်။ သည်ရာထူးကို ရယူထားသူတွေဟာ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေကို တာဝန်ခံ ရပါတယ်။ ကံကောင်းချင်တော့ မဟာမိတ်နိုင်ငံတွေမှာ ထူးခြားတဲ့ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတွေ ရှိခဲ့ပါပြီ။ သူတို့နဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာလည်း ရင်းနှီးခိုင်မာမှု ရှိခဲ့ပါတယ်။

ခုလို လူမျိုးပေါင်းစုံ တပ်ဖွဲ့ကြီးကို ဦးဆောင်ရင်ဆိုင်ရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုဟာ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဥရောပမှာ မဟာမိတ်စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်စင်ဟောင် ဝါ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုမျိုးပါပဲ။ ပါဝင်လာတဲ့ နိုင်ငံအားလုံးဟာ အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင် နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြတာမို့ မိမိတပ်ဖွဲ့တွေကို ဘယ်လိုဘယ်ပုံ အသုံးပြုမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အာမခံချက်တွေ ပေးစေချင်ပါတယ်။ နိုင်ငံတွေအားလုံး ကျေနပ်မှုရှိအောင် တပ်ဖွဲ့တွေအားလုံးကို ပေါင်းစည်းပေးနိုင်ခဲ့တာကတော့ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ရဲ့ ထူးခြား ပြောင်မြောက်တဲ့ စွမ်းရည်ပါပဲ။

ရွာဇ်ကော့ဖ်ဟာ အိမ်ရှင်အာရပ်တွေနဲ့ ပြေပြေလည်လည် ဆက်ဆံရာမှာလည်း ဆရာတစ်ဆူဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ သည်ဒေသမှာ ငယ်စဉ်က နေထိုင်ခဲ့ဖူးပြီး အာရပ်ယဉ် ကျေးမှုကိုလည်း အလေးထားသူဖြစ်ပါတယ်။ အာရပ်တွေနဲ့ နာရီပေါင်းအတော်ကြာအောင် အတူထိုင်၊ ရေနှေးကြမ်းသောက်ရင်း စကားဖောင်ဖွဲ့နိုင်ပါတယ်။ ဘုရင်ဖါဒ်ဟာ သူ့ကို

သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ဘာဒါရဲ့ အစ်ကိုဝမ်းကွဲတွေလည်းဖြစ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလည်းဖြစ်တဲ့ မင်းသား ခါလစ် ဘင်ဆူလတန်ကို အာရပ်တပ်ဖွဲ့များရဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ်အနေနဲ့ ခန့်အပ်လိုက်တဲ့အတွက် သူကတစ်ဆင့် ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ဟာ ဆော်ဒီတော်ဝင်မိသားစုနဲ့ ဆက်သွယ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်ခါတစ်ရံ အချေအတင် ဖြစ်ကြပေမယ့်လည်း နှစ်ယောက်သားဟာ လက်တွဲ လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

* * *

မဒရစ်မြို့နဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ခရီးစဉ်ကနေ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက် စနေနေ့ညမှာ ကျွန်တော် ပြန်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျက်လေယာဉ်ခရီးပန်းလာတာမို့ နောက်တစ်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ အေးအေးဆေးဆေး အနားယူမယ်လို့ အားခဲထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ဆန္ဒ မပြည့်ဝခဲ့ပါဘူး။ နောက်တစ်နေ့မနက်စောစော ကျွန်တော် အိပ်ရာက နိုးလာပြီး ကော်ဖီတစ်ခွက် ဖျော်သောက်ဖို့ မီးဖိုခန်းကို ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာက ထမင်းစားစားပွဲမှာ ထိုင်နေနှင့်ပြီး ဝေါ်ရှင်တန်ပို့စ် သတင်းစာ မျက်နှာဖုံးကို ညွှန်ပြပါတယ်။ ခေါင်းစီးက “စစ်ဖြစ်လာပါက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် လေကြောင်းနှင့် တိုက်ခိုက်မှုကို အားထားမည်” လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ခုလို အချိန်မှာ အဆိုးရွားဆုံး သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပါပဲ။ သမ္မတကိုယ်တိုင်ကလည်း နဂိုကတည်းက လေကြောင်းအင်အားကို သဘောကျနေပြီးသားပါ။ အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ သူက ကျွန်တော့်ကို ခုလိုပြောခဲ့ပါတယ်။ “ကိုလင်း၊ သည်လူတွေဟာ လေကြောင်းကနေ အပြင်းအထန် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်တာကို တစ်ခါမှ မခံကြဖူးသေးဘူး။ ဗုံးတစ်လုံးနှစ်လုံးလောက် ချလိုက်ရင်ကို သူတို့ ခူးထောက်ကုန်ကြလိမ့်မယ်လို့ ဘာဒါက ပြောတယ်။ တူရကီမှာတုန်းက မူဘာရက်ခံကရော၊ အိုဇီလ်ကရော သည်အတိုင်းပဲ ကျွန်တော့်ကို ပြော ခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီအတွင်းမှာ သည်ကောင်တွေကို အပြတ်ရှင်း ပစ်နိုင်ပါတယ်။”

သူ စိတ်မရှည်နိုင်တာကို ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်။ စစ်သားတွေကို ဝေးတမြေရပ်ခြားဆီကို ဘယ်လောက်ကြာကြာ ဆက်ပို့နေနိုင်မလဲ။ နိုင်ငံတကာ မဟာမိတ်ကိုလည်း ဘယ်လောက်ကြာကြာ ဖွဲ့စည်းထားနိုင်မလဲ။ ပြည်သူလူထုရဲ့ ထောက်ခံမှုကိုရော ဘယ်လောက်ကြာကြာ ရနေနိုင်မလဲဆိုတာတွေကို သူ တွေးတောနေပါတယ်။ လေကြောင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်မှုဟာ လျင်မြန်တယ်။ ရန်သူကို အပြတ်တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းရှိတယ်။ ဒါကြောင့် စွဲမက်စရာပါပဲ။ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အောင်ပွဲခံနိုင်စရာ ရှိပါတယ်။ အခုအချိန်အထိတော့ ဘယ်သူမှ သည်လမ်းနဲ့ အောင်ပွဲ မရရှိသေးပါဘူး။ “လေကြောင်း

နဲ့ တိုက်ခိုက်တဲ့ ပြဿနာကတော့ တော်ပြီ၊ တန်ပြီဆိုတဲ့ အဆုံးအဖြတ်ဟာ ရန်သူ့လက်ထဲမှာ ရှိတာပါပဲ” လို့ ကျွန်တော်က သမ္မတကို သတိပေးပါတယ်။ သည်လို အဆုံးအဖြတ်မျိုးကို ဆာဒမ်ကို ပေးမလုပ်စေချင်လို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကြည်း၊ ရေ၊ လေနဲ့ အာကာသကပါ အပြည်အဝ စစ်ဆင်ဖို့ စီစဉ်နေပါတယ်။

ပို.စံ သတင်းဆောင်းပါးက လေတပ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် လယ်ရီ ဝဲလ်ချ် နေရာမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလကမှ အစားထိုးခန့်အပ်လိုက်တဲ့ မိုလ်ချပ်ကြီး မိုက်ကယ် ဒူဂန်ရဲ့ ပြောကြားချက်ကို ကိုးကားထားပါတယ်။ ဒူဂန်ဟာ ဆော်ဒီအာရေးဗျား ခရီးစဉ်က ပြန်ရောက်လာသူဖြစ်ပြီး သတင်းထောက်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတစ်ခုကို နာရီနဲ့ချီပြီး လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်လိုမျိုးပြုလုပ်တာဟာ သတိရှိတယ်လို့ ဆိုရပေမယ့် အမြော်အမြင်တော့ သိပ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရပါမယ်။ အစိုးရ မူဝါဒနဲ့ မကိုက်ညီတာတွေကို သတင်းထောက်တွေကို ပြောကြားခဲ့ဖူးတာကြောင့် မိုက်ဒူဂန်ကို ကျွန်တော် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် သတိပေးခဲ့ပြီး ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကူဝိတ်ကို အီရတ်တို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ပြီး ဆယ်ရက်အကြာမှာပဲ လေကြောင်းအင်အားနဲ့ အနိုင်ရနိုင်တယ်လို့ လူသိရှင်ကြား ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ ပို.စံ သတင်းစာ ဆောင်းပါးထဲမှာ ကိုးကားဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဒူဂန် ပြောဆိုခဲ့တာတွေကတော့ “လေကြောင်းစစ်ဆင်ရေးသည်သာလျှင် ကျွန်တော်တို့အတွက် တစ်ခုတည်းသော အဖြေဖြစ်တယ်”။ ဆာဒမ်ကို “အထိအနာစေဆုံးဖြစ်မယ့် နည်းလမ်း” ကတော့ သူ့ရဲ့ မိသားစု၊ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အစောင့်တပ်နဲ့ သူ့ရဲ့ အပျော်မယားတို့ကို ပစ်မှတ်ထားဖို့ ဖြစ်တယ်လို့ အစွဲရတို့က သူ့ကို အကြံပြုခဲ့ကြောင်း၊ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မယ့် ပစ်မှတ်တွေကို ရွေးချယ်ရာမှာ ဒူဂန်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးကန်သတ်ချက်တွေကို အလေးထားမှာ မဟုတ်ကြောင်း၊ အီရတ်လေတပ်ဟာ စစ်ရေးစွမ်းရည် အလွန်နည်းကြောင်းနဲ့ ကြည်းတပ်ကလည်း အရည်အချင်းမရှိကြောင်း စသည်တို့ပါပဲ။ “အမေရိကန်ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ အလောင်းတွေကို အိမ်ပြန်သယ်လာတဲ့အထိ သည်စစ်ဆင်ရေးကို ထောက်ခံနေမှာဖြစ်တယ်” လို့ ဒူဂန်က သဲကန္တာရထဲမှာ တပ်စွဲထားတဲ့ အက်ဖ်-၁၅ လေတပ်အုပ်စွဲကို ပြောကြားခဲ့တာကို ပို.စံ သတင်းစာဆောင်းပါးမှာ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကိုးကားဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ထဲမှာ ဒူဂန်အနေနဲ့ အီရတ်ဟာ အစွမ်းအစ မရှိဘူးလို့ မြင်စေခဲ့သလို အမေရိကန် တပ်မှူးကြီးတွေဟာ အစွဲရတို့ဆီက အကြံဉာဏ်တွေ ယူနေရတယ်လို့ စောင်းပါးရိပ်ခြည် ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ အာရပ်တို့နဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုတွေကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သမ္မတရဲ့ အမိန့်အာဏာနဲ့ တားမြစ်ထားတဲ့ နိုင်ငံရေး လုပ်ကြံမှုတစ်ရပ်ကိုလည်း သူ အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ လေကြောင်းအင်အားသာလျှင် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြစ်တယ်လို့ အခိုင်အမာပြောဆိုပြီး အမေရိကန် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ တခြားနည်းလမ်းကို ထောက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူးလို့ စိတ်ပျက်ဖွယ် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒူဂန်အနေနဲ့ အဆင့်ဆင့် အမိန့်ပေးနိုင်သူတွေထဲမှာ မပါရှိခဲ့တာမို့ စစ်ဆင်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး မပြောဆိုသင့်ခဲ့ပါ

ဘူး။ လေတပ်ဂုဏ်ရှိန် တက်အောင် ပြောဆိုခဲ့တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ တွေ့ဆုံ
မေးမြန်းမှုတစ်ခုထဲမှာ ချွန်ဟာ မပြောသင့်တာတွေ၊ နိုင်ငံရေးမဆန်တာတွေ၊ ကျဉ်း
မြောင်းတဲ့ အမြင်တွေအားလုံးကို စုပြုံပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။

သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ချွန်ဟာ ရာထူးက အဖြတ်ခံခဲ့ရပါ
တယ်။

ကိစ္စတစ်ခုက ကျွန်တော့်ကို စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ စက်တင်
ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့မှာ ချင်နီရဲ့ ရုံးခန်းကို ကျွန်တော် သွားခဲ့ပြီး “ဒစ်ခ်၊ သမ္မတ တကယ့်
ကို စိတ်မရှည်တော့ဘူးနော်။ လေကြောင်းက တိုက်ခိုက်ပြီး အီရတ်တွေကို ကူဝိတ်ကနေ
ကျွန်တော်တို့ မောင်းမထုတ်နိုင်ဘူးလားလို့ တမေးတည်း မေးနေပြီ” လို့ ကျွန်တော်က
ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဟုတ်တယ်၊ အချိန်သိပ်မရှိတော့တာကို သူစိုးရိမ်နေတယ်လေ” လို့ ချင်နီက
ဖြေပါတယ်။ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုတွေ ဆက်လုပ်မလား၊ ဒါမှမဟုတ် စစ်တိုက်မလားဆိုတဲ့
ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုချမှတ်ဖို့ အောက်တိုဘာလအထိ အချိန်ရှိတယ်လို့ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့က
သမ္မတကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သူ့အနေနဲ့ အခုလို နေမထီ၊
ထိုင်မသာဖြစ်နေတာကို ချင်နီရော၊ ကျွန်တော်ရော နားလည်သဘောပေါက်ကြပါတယ်။
“ဒဇင်စကွမ်” စစ်ဆင်ရေးမှာ ဘွတ်ရှ်ဟာ နိုင်ငံရေးအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ အကြီး
အကျယ် ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ ပင်လယ်ကွေ့ကိစ္စကို အာရုံလုံးစူးစိုက်ထား
တာမို့ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စတွေမှာ သူ့အစိုးရအနေနဲ့ ဘာမှ မလုပ်ကိုင်သလောက်ပါဘဲ။
နိုင်ငံတကာ မဟာမိတ်ကိုလည်း အချိန်အကန့်အသတ်မရှိ ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မှာ
မဟုတ်ဘူးလို့လည်း သူ ထင်မြင်မိပါတယ်။

“ကျိန်းသေပေါက် အောင်ပွဲခံနိုင်မယ် အင်အားမျိုးကို မရမချင်း ထိုးစစ်မဆင်
သင့်ဘူးလို့ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေရော၊ ကျွန်တော်ရော ယူဆထားတာကို ခင်ဗျားသိပါတယ်
နော်မ။ သည်လိုရမို့ဆိုတာလည်း အချိန်ကြာဦးမယ်” လို့ ချင်နီကို ကျွန်တော်ပြောလိုက်
ပါတယ်။

“အဲဒီတော့ ခင်ဗျားဘာလုပ်ချင်လဲ” လို့ ချင်နီက မေးပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိမူဝါဒတော့ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုတွေဟာ ထိရောက်
မှုရှိမယ်လို့ မျှော်လင့်ဖို့ပဲ” လို့ ကျွန်တော်က ပြန်ဖြေလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ကုန်သွယ်ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုတွေကို ဆက်လုပ်မလား၊ စစ်ပွဲအတွက် ဆက်ပြီး ပြင်ဆင်
မလားဆိုတာ သမ္မတအနေနဲ့ နောက်လမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရပါမယ်။ “ရေရှည်ပိတ်ဆို့မှု
တွေအနေနဲ့ ဘယ်လို ထိရောက်မှုရှိမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ကို ကျွန်တော်တို့
ပိုပြီး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြောပြသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်” လို့ ကျွန်တော် ပြောပါ
တယ်။ “အားသာချက်၊ အားနည်းချက် အားလုံးကို တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြင့် သမ္မတအနေနဲ့
ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာမှာ အထောက်အကူပြုလိမ့်မယ်။ သည်အတောအတွင်းမှာ စစ်အင်အား

ကို ကျွန်တော်တို့ ဆက်ဖြည့်မယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပိတ်ပင် ဒဏ်ခတ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘောကာ၊ စကောကရော့ဖ်တို့နဲ့လည်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘောကာကတော့ စိတ်ဝင်တစားရှိပေမယ့် စကောကရော့ဖ်ကတော့ ဘွတ်ရှ်လိုပါပဲ။ ရေရှည် ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုတွေအပေါ် သိပ်ယုံကြည်မှု မရှိပါဘူး။

“သမ္မတကို သည်နေ့ မွန်းလွဲပိုင်းမှာ တွေ့နိုင်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ သွားတွေ တဲ့အခါ ခင်ဗျားက သူ့ကို ရှင်းပြပေါ့” လို့ ချင်နီက ပြောပါတယ်။

အဲဒီနေ့က နေ့လယ်ခင်းဟာ နွေးထွေးတဲ့ ဆောင်းဦးပေါက် နေ့လယ်ခင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတက သူ့စားပွဲမှာထိုင်ရင်း စကောကရော့ဖ်၊ ဆန်းနူးတို့နဲ့ စကားပြောနေကြပါတယ်။ ရှောင်တခင် တွေ့ဆုံတာဖြစ်ပြီး အမျိုးသား လုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရမယ့် အစည်းအဝေး မဟုတ်တာမို့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘောကာနဲ့ တခြား အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်တွေ မရှိကြပါဘူး။ သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ အာရုံသိပ် ရှိပုံ မရဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် ရိပ်စားမိလိုက်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံက သမ္မတ ဒီအလက်နဲ့တွေ့ပြီး ဘက်ဂျက်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကွန်ဂရက်နဲ့လည်း တွေ့ဖို့ရှိပါတယ်။

“ဥက္ကဋ္ဌက သမ္မတကြီးအနေနဲ့ စဉ်းစားစရာတွေကို တင်ပြဖို့ရှိနေပါတယ် သမ္မတကြီး” လို့ ချင်နီက ပြောလိုက်တော့ သမ္မတဘွတ်ရှ်က ကျွန်တော့်ကို ခေါင်းညိတ် ပြပါတယ်။

“သမ္မတကြီးအနေနဲ့ ရွေးချယ်လမ်း နှစ်လမ်းရှိပါတယ်။ ပထမတစ်ခုကတော့ ထိုးစစ်ပါ” လို့ ကျွန်တော်က ရှင်းလင်းပြောလိုက်ပါတယ်။ စစ်သားအင်အား စုစည်းမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဆာဒမ်အနေနဲ့ နောက်ထပ်ရန်စမှု ပြုလာလို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ချင်ချင်းတုံ့ပြန်ဖို့ လိုအပ်ခဲ့ရင် အသုံးပြုနိုင်မယ့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု စီမံချက်ကိုလည်း တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ “လေကြောင်း၊ မြေပြင်နဲ့ ရေကြောင်း စစ်ဆင်ရေးအတွက် ဆက်ပြီး ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်” လို့ ကျွန်တော်ပြောပါတယ်။ သည်လမ်းကို အောက်တိုဘာလကုန်မှာ ရွေးခဲ့ရင် ဇန်နဝါရီမှာ ကျွန်တော်တို့ စတင် အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ဒါပေမယ့် တခြားရွေးချယ်စရာလမ်း ရှိနေပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကုန်သွယ်ရေး ပိတ်ဆို့မှုတွေ လုပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားမှာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ခံစစ်ကို ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ထိန်းသိမ်းထားရမယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်က တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တိုက်စစ်မှာ အင်အားနည်းသည့်တိုင် ခံစစ်မှာ အနေအထားကို ပြန်လျှော့ချနိုင်ပါတယ်။ အီရတ်နိုင်ငံအနေနဲ့ နောက်ထပ် ကျူးကျော်မှုကို မလုပ်ရအောင် ခံစစ်နဲ့ထိန်းပြီး ကူဝိတ်က ဆုတ်ခွာသွားအောင် ပိတ်ဆို့မှုတွေ သုံးခြင်းဟာလည်း ရွေးချယ်စရာ လမ်းတစ်လမ်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အားနည်းချက်တွေ ရှိတယ်လို့ ကျွန်တော် ဝန်ခံပါတယ်။ ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုတွေကို

ဘယ်လောက် တောင့်ခံနိုင်မလဲဆိုတာကို အီရတ်တွေကသာ အဆုံးအဖြတ်ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သမိုင်းအတွေ့အကြုံအရလည်း သည်လို ဒဏ်ခတ် ပိတ်ဆို့မှုတွေက အချိန်ယူရပါတယ်။ ထိရောက်မှု ရှိချင်မှလည်း ရှိပါတယ်။ သည်တစ်နေ့မှာ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့ပါ။ စစ်တိုက်ပါလို့ ကျွန်တော် မပြောလိုပါဘူး။ ရွေးချယ်စရာ နှစ်လမ်းလုံးကို ယထာဘူတကျကျ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ပဲ ယုံကြည်ပါတယ်။ သီတင်းပတ် အတန်ကြာအောင် သမ္မတအနေနဲ့ အဆုံးအဖြတ်တွေ ချဖို့ မလိုသေးပါဘူး။”

ကျွန်တော် ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ သမ္မတက “ကျေးဇူးပဲ ကိုလင်း၊ တင်ပြတာတွေဟာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသလို အသုံးလည်း ဝင်ပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်စရာ လမ်းတွေအားလုံးကို စဉ်းစားတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်မှုတွေ ထိရောက်မှု ရှိလာတဲ့အထိတော့ စောင့်စားဖို့ အချိန်မရဘူးထင်တယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ သည်နောက်မှာ အစည်းအဝေးပွဲကို အဆုံးသတ်လိုက်ပါတယ်။

အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့မှာ ရီယဒ်မှာရှိနေတဲ့ ရှားဝါးဇ်ကော့စ်ကို လုံခြုံတဲ့ ကျွန်တော်ဖုန်းကတစ်ဆင့် စကားပြောခဲ့ပါတယ်။ ကူဝိတ်မှာရှိနေတဲ့ အီရတ်တွေကို မောင်းထုတ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အသုံးပြုမယ့် ထိုးစစ်သေနင်ဗျူဟာကို သမ္မတကို ရှင်းလင်းတင်ပြဖို့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဝေါ်ရှင်တန်ကို စေလွှတ်ပေးဖို့ ကျွန်တော်ပြောကြားလိုက်ပါတယ်။ နော်မံက “ထိုးစစ်အတွက် ကျွန်တော်မှာ ဘာစီမံချက်မှ မရှိဘူး။ မြေပြင်တပ်မရှိဘဲ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး သည်လိုစီမံချက် ရှိနိုင်မှာလဲ” လို့ ပြောပါတယ်။ သူ့ဆီမှာ တပ်မကြီးတစ်ခုပဲ ရှိတယ်လို့ ထောက်ပြပါတယ်။

ဒါကြောင့် နော်မံကို ကျွန်တော်က “ခင်ဗျားရဲ့ လေကြောင်းစီမံချက်က အတော် ဟုတ်နေပြီ။ အိမ်ဖြူတော်ကို ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းတင်ပြဖို့ လိုတယ်။ မြေပြင်စီမံချက်ဟာ မပြည့်စုံသေးပေမယ့် ဘယ်လိုလည်းဆိုတာကို အထက်ကို တင်ပြဖို့ လိုတယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ကောင်းပြီလေ၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပဲ တင်ပြပါမယ်” လို့ နော်မံက ပြောပါတယ်။

သူ့အနေနဲ့ ရီယဒ်မှာ ရှိနေဖို့ ပိုပြီး အရေးကြီးတဲ့ အကြောင်းကို ကျွန်တော် ပြောလိုက်တာမို့ သမ္မတကို ရှင်းပြဖို့ နော်မံက သူ့ရဲ့ စစ်ဦးစီး မရိန်းတပ်ဖွဲ့က ဗိုလ်မှူးချုပ် ဘော့ပ် ဂျန်စတန် ဦးဆောင်တဲ့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စေလွှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျန်စတန်ကို အိမ်ဖြူတော် ခေါ်မသွားခင် သူရှင်းလင်းတင်ပြမယ့် အကြောင်းအရာတွေကို ချင်နီနဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေကို အရင်ဆုံး ကြားစေချင်တဲ့အတွက် အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာ ကျွန်တော် သူတို့နဲ့ ဆုံပေးခဲ့ပါတယ်။ ဂျန်စတန်က စီမံချက်တစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်တင်ပြပြီးတဲ့နောက် လေတပ်အပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဗိုလ်ချုပ်ဘတ်စတာ ဂလော့ဆန်ကို ရှင်းပြခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ လေကြောင်းစီမံချက်မှာ ရေတပ်၊ လေ

တပ်နဲ့ မဟာမိတ်လေယာဉ်တွေနဲ့ ခရုဇံနဲ့ကျည်တွေ ပါဝင်ပါတယ်။ ပစ်မှတ်တွေထဲမှာ ဘက်ဒက် တစ်ဝိုက်မှာရှိတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကနေပြီး ကူဝိတ်မှာရှိတဲ့ အီရန်တို့ရဲ့ ကတုတ်ကျင်းတွေအထိ ပါဝင်ပြီး ကြားက ထောက်ပံ့ရေးနဲ့ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း တွေလည်း အလွတ်မပေးထားပါဘူး။ လေကြောင်းစီမံချက်ဟာ ရဲရင့်ပြီး စိတ်ကူးစိတ်သန်း ကောင်းလှသလို ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှုလည်း ရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။

မြေပြင်အပိုင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး လီဗင်ဝေါ့တံက အဆင့်မြင့် စစ်ရေးလေ့လာမှု ကျောင်းက ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဂျိုးပါဗစ္စက ရှင်းလင်းပြသခဲ့ပါတယ်။ သည်စီမံချက်က တော့ လက်ရှိ အင်အားတွေအပေါ်မှာသာ အခြေပြုထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ပရိယာယ်ဆင် တိုက်ခိုက်မှု သုံးခုနဲ့ အဓိက တိုက်ခိုက်မှုကြီး တစ်ခုတို့ ပါဝင်ပါတယ်။ ကူဝိတ်ကမ်းခြေ တစ်လျှောက်မှာရှိတဲ့ အီရတ်တပ်မတွေကို ထိန်းထားဖို့အတွက် မရိန်းတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ ကုန်းတစ်ဝက် ရေတစ်ဝက် ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ပရိယာယ်ဆင်ပြီး ပြုလုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ မရိန်းတို့ရဲ့ ဒုတိယ ပရိယာယ်ဆင် တိုက်ခိုက်မှုကိုတော့ ကူဝိတ်နဲ့ ဆော်ဒီအာရေးဗျား နယ်စပ်တစ်လျှောက်မှာ ပြုလုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံပေါင်းစုံတပ်တွေရဲ့ ပရိယာယ်ဆင် တိုက်ခိုက်မှုကိုတော့ ကူဝိတ်နဲ့ ဆော်ဒီနယ်စပ်ရဲ့ အနောက်ဘက်စွန်းမှာ ပြုလုပ်မှာဖြစ်ပါ တယ်။

အမေရိကတပ်မတွေအားလုံး ပါဝင်မယ့် အဓိက အင်အားစုကတော့ အလယ် ဗဟိုကနေ ထိုးဖောက်ပြီး အီရတ်တို့ရဲ့ အဓိက ခံစစ်တွေကို မြောက်ဘက်က ဖြိုခွင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကူဝိတ်မြို့မြောက်ဘက်က အဓိက အချက်အချာကျ တဲ့ လမ်းဆုံတစ်ခုကို ရောက်ရှိမှာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အီရတ်တို့နဲ့ ဘယ်လိုမှ အင် အားချင်း မမျှတာကြောင့် ကျားပါးစပ်နား မှောက်ရက်လဲသလို ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

ဂျပ်ဇ်တော့ဖ်ပြောတာ မှန်ပါတယ်။ သည်စီမံချက်ဟာ အားပျော့တဲ့ စီမံချက် တစ်ခုပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း ဝေါ်ရှင်တန်ကို သည်စီမံချက်ကို တင်ပြဖို့ တုံ့ဆိုင်းနေတာ ပဲလို့ ကျွန်တော် နားလည်လာပါတယ်။ ပိုပြီး ထိထိရောက်ရောက်ရှိစေဖို့ သူဟာ နောက်ထပ် တပ်မ နှစ်ခုနဲ့ တပ်မကြီးတစ်ခု လိုချင်နေပါတယ်။ အဲဒီလိုမျိုး တပ်ဖွဲ့မျိုး ရှိခဲ့ရင်တောင် ဗဟိုစစ်တိုင်း အနေနဲ့ ဘယ်လို စွမ်းဆောင်နိုင်မယ်ဆိုတာကို ဂျန်စတန်နဲ့ ပါဗစ္စကို မပြောပြခဲ့တာကို အံ့သြမိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း လောလောဆယ်ရရှိတဲ့ တပ်မကြီးတစ်ခုတည်းနဲ့တောင် သည်စီမံချက်ဟာ ချို့ယွင်းမှု ရှိနေပါတယ်။ အင်အားချင်း မမျှတဲ့ ထိုးစစ်ဆင် တပ်ဖွဲ့ကို ရန်သူနဲ့ မရင်ဆိုင် ခိုင်းသင့်ပါဘူး။

တိုက်ပွဲနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြခဲ့စဉ်တုန်းက ချင်နီက မေးခွန်းအနည်းငယ် လောက်ကိုသာ အဖြစ်သဘောလောက် မေးမြန်းပြီး ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကြည့်ရတာ ကျေနပ်မှုရှိပုံ မရဘူး။ ကျွန်တော်လည်း ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သူတွေကို ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ကြားခဲ့သမျှတွေကို စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့အားလုံး အမြင်တူတာတစ်ခု ရှိခဲ့ပါတယ်။ တပ်မကြီးတစ်ခုတည်းကိုသာ အသုံးပြုတဲ့

သည်ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ စီမံချက်ကို ပြင်ဆင်ခဲ့သင့်တယ် ဆိုတာပါပဲ။ တပ်မကြီး တစ်ခုတည်းနဲ့ အသုံးပြုတဲ့ ဘယ်စီမံချက်မဆို အန္တရာယ် ကြီးမားလှပါတယ်။ နောက် ပိုင်းမှာ ချင်နီနဲ့ကျွန်တော် တွေတဲ့အခါ သူက “ကျွန်တော်ဟာ လူပြိန်းတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါပေမယ့် သည်စီမံချက်ကိုတော့ ကျွန်တော် စိတ်ပျက်မိတယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

သူသည်လို ခံစားမိတာဟာ အပြစ်မဆိုလိုဘူးလို့ ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။

ပထမဆုံး စီမံချက်ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ရတာပါ။ ဒါကို နော်မံကလည်း မကြိုက်ပါဘူး။ “ပိုကောင်းတာ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်လာမှာပါ။ အချိန်တွေ ရှိပါသေးတယ်” လို့လည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့မှာ ဘော့ပ် ဂျန်စတန်နဲ့ သူ့အဖွဲ့ဟာ သည်စီမံချက်ကိုပဲ သမ္မတဘွတ်ရှ်၊ ဒုသမ္မတ ကွေးလ်၊ ဂျင်မီဘောကာ၊ ဂျန်ဆုန်းနူး၊ ဘရင့်တစ်စကောကရော့ဖ်၊ ဘော့ပ် ဂိတ်စ်၊ ချင်နီနဲ့ကျွန်တော်တို့ကို တင်ပြခဲ့ပြန်ပါတယ်။ သည်အဖွဲ့ကို အခုအခါ မှာ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။

လေကြောင်းစီမံချက်ကိုတော့ ဆက်ပြီးသဘောကျကြပေမယ့် မြေပြင် စီမံချက် အပေါ် တုံ့ပြန်ချက်ကိုတော့ ထင်ထားတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ အငြိမ်းစား လေတပ်ဗိုလ်ချုပ် စကိုးကရော့ဖ်က ရစရာမရှိအောင် ဝေဖန်ပါတယ်။ နော်မံကိုယ်တိုင်လည်း သည်စီမံချက် ကို တင်ပြချင်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် ပြန်ထောက်ပြခဲ့ပြီး ပိုကောင်းတာတစ် ခုကို ကြံစည်ဖို့ အချိန်ရပါသေးတယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ နော်မံ အခုလို ဖြစ်ရတာဟာ နော်မံရဲ့ တပ်မှူးတွေအနေနဲ့ စစ်တပ်ဖွဲ့တွေ နေရာချထားရေး၊ ခံစစ်အတွက် စီမံချက် တွေအပေါ် အာရုံစူးစိုက်ခဲ့တာမို့ မြေပြင်ထိုးစစ် စီမံချက်ကို ဦးစားမပေးနိုင်ခဲ့ဘူးလို့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ထင်ခဲ့မိပါတယ်။ သည်ထက်ပိုကောင်းတဲ့ စီမံချက် ပေါ်ထွက်လာမှာ ပါလို့ သမ္မတကို ကျွန်တော်ပြောလိုက်ပါတယ်။ သမ္မတကို ကြည့်ရတာ ပူပန်နေပုံ မရသလို ပါပဲ။ နောက်ပိုင်းမှာ ဘော့ပ်ဂိတ်စ်က “ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက်ကလဲလင်းနဲ့ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေသေးတယ်” လို့ နောက်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ သည်ဗိုလ်ချုပ်ကတော့ ပြည်တွင်း စစ်အချိန်က တပ်မှူးတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတလင်ကွန်းအနေနဲ့ သူ့ကို စစ်သား တွေ ဘယ်လောက်ပဲပေးပေး မလုံလောက်ဘူးလို့ဘဲ တွင်တွင်ပြောခဲ့တာလို့ နာမည်ကြီးခဲ့ တာဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ ကျွန်တော် နော်မံကို ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ အောက်တိုဘာ ၁၂ ရက်နေ့မှာပါ။ လေကြောင်းစီမံချက်ကတော့ ကောင်းပေမယ့် မြေပြင်စီမံချက်က တော့ လိုသေးတယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က “ခင်ဗျားသိလား။ တချို့လူတွေက ဟိုမှာ မက်ကလဲလင်းနဲ့တစ်ယောက် ရှိနေပြီလို့ ပြောနေကြတယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဘယ်ခွေးမသားက အဲသလိုပြောတာလဲ။ ရှားဝါးဇံကော့ဖ်နဲ့ မက်ကလဲလင်းနဲ့ မတူဘူးဆိုတာ သူ့ကိုပြမယ်” လို့ အော်ပြောလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော် စိတ်မလုံမလဲ ဖြစ်သွားပါတယ်။ နော်မအနေနဲ့ မြေပြင်ထိုးစစ် စီမံချက်ကို ပိုပြီး လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားလာရအောင်လို့ ကျွန်တော်က တမင် ထောင်ပေးလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ တယ်လီဖုန်း ချလိုက်ပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို နောက်ထပ် သွားရောက်ဖို့ အချိန်တန်ပြီလို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ထွက်တော့မယ့်ဆဲဆဲမှာ ချင်နီက အမှာစကားတွေ ပါးခဲ့ပါတယ်။ “ထိုးစစ်အတွက် လူဦးရေအများဆုံး ဘယ်လောက်လိုမယ်၊ ဘယ်တော့ စတိုက်ကြမယ်၊ နျူကလီးယားလက်နက်သုံးဖို့ အလားအလာရှိသလား” စတာတွေကို မေးခဲ့ဖို့ သူက မှာပါတယ်။ “နျူကလီးယားလက်နက်ကိုတော့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားပါနဲ့” လို့ ကျွန်တော်က ချင်နီကို ပြောခဲ့ပါတယ်။

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သေချာအောင် လုပ်ရမှာပေါ့” လို့ သူက ဖြေခဲ့ပါတယ်။

နျူကလီးယားလက်နက်တွေ အသုံးချဖို့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စဉ်းစားဖို့ တွမ်ကယ်လီကို အလုံခြုံဆုံး နေရာတစ်နေရာမှာ လူအနည်းအကျဉ်းနဲ့ စဉ်းစားခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အစီရင်ခံစာဟာ ကျွန်တော့်ကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခဲ့ပါတယ်။ သဲကန္တာရထဲမှာ ဖြန့်ကျက်ထားတဲ့ သံချပ်ကာကာ တပ်မတော်ကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပျက်စီးစေဖို့ နျူကလီးယား လက်နက်ငယ်လေးတွေ အတော်ကြီးကို လိုမှာဖြစ်ပါတယ်။ ချင်နီကို တင်ပြပြီး သည်အစီရင်ခံစာကို ဖျက်ဆီးခဲ့ပါတယ်။ စစ်မြေပြင်မှာ နျူကလီးယားလက်နက် သုံးစွဲရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရင်က ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သံသယ ဖြစ်မိခဲ့ရင် သည်အစီရင်ခံစာကြောင့် စိတ်တုံးတုံး ချစေခဲ့ပါတယ်။

အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက် တနင်္လာနေ့မှာ ဆော်ဒီ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ ကျွန်တော် ရှိနေပါတယ်။ ရှားဝါးဇံကော့ဖ် စစ်ရေးရုံးခန်းထဲမှာ ကျွန်တော် ရောက်ရှိနေပါတယ်။ သည်အခန်းဟာ မြေအောက် ငါးလွှာမှာ ရှိပါတယ်။ မြေပုံကားချပ်တွေ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ နံရံနဲ့ မျက်နှာမူထားတဲ့အခန်းအလယ်က စားပွဲရှည်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့ စုဝေးနေလိုက်ကြပါတယ်။ သည်စည်းဝေးပွဲကို တက်ရောက်လာကြသူတွေကတော့ နော်မ၊ ကြည်းတပ်ကွပ်ကဲရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျွန်ယီယို ဆောက်၊ မရိန်းတပ်ကွပ်ကဲရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝေါလ်ဘွန်းမား၊ ရေတပ် ကွပ်ကဲရေးမှူး ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် စတန်အာသာ၊ လေတပ်ကွပ်ကဲရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ချပ် ဟော်နာနဲ့ ဗဟိုစစ်တိုင်းရဲ့ လက်ထောက်ကွပ်ကဲရေးမှူးတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ အခု ကွယ်လွန်သွားရှာပြီ။

တပ်မကြီးတစ်ခုတည်းကို အသုံးပြုတဲ့ ထိုးစစ်အကြောင်း ကျွန်တော်တို့ အနည်းငယ် ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ရုံးဖိုလမ်းရှိတဲ့အတွက် သည်အကြံအစည်ကို အမြန်ဆုံးဘေးဖယ်ထားလိုက်ပါတယ်။ “ဂျက်ဒိုင် သူရဲကောင်းများ” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ မြေပြင်ထိုးစစ်အဖွဲ့ဟာ တပ်မကြီးနှစ်ခုကို အသုံးပြုမယ့် စီမံချက်တစ်ခုကို တင်ပြလာပါတယ်။ သည်စီမံချက်အရ အားသာတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သံချပ်ကာကားတပ်နဲ့ ၁၀၁ လေကြောင်းချိတ်မရဲ့ ရဟတ်ယာဉ်စွမ်းအားတို့ကို အသုံးပြုမှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်စီမံချက်ထဲမှာ အကာအကွယ်မဲ့နေတဲ့ အီရတ်တို့ရဲ့ အနောက်ဘက်ခြမ်းကိုလည်း အခွင့်ကောင်းယူဖို့ ပါရှိပါတယ်။ သည်စီမံချက်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ “သည်ထက်ကောင်းတာကို ကျွန်တော်တို့လိုတယ်” လို့ နော်မံကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ညနေဘက်မှာတော့ ကျွန်တော်အခန်းကို နော်မံ ရောက်လာပါတယ်။ ဆော်ဒီတွေရဲ့ မရွေးပြောင်းနိုင်တဲ့ အနေအထားကို ဘယ်လို အကောင်းဆုံး အမြတ်ထုတ်ရမယ်ဆိုတာကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ အီရတ်စစ်တပ်က ကူဝိတ်မှာ တပ်ချထားပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ ပင်လယ်ရှိပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ခံတပ်တွေက တောင်ဘက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ သူတို့ဟာ ပိတ်မိနေအောင် သူတို့ဖာသာသူတို့ ဖန်တီးထားပါတယ်။ အနောက်ဘက်နှင့် မြောက်ဘက်က လမ်းကြောင်းတွေကို ပိတ်ပစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ ထောက်ပံ့ရေးလမ်းကြောင်းတွေကို ဖြတ်တောက်ပစ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အကြံဉာဏ်တွေ ဖလှယ်ကြပြီး စာရွက်ပေါ်မှာ ပုံကြမ်းတွေ ရေးခြစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရေးဆွဲနေတဲ့ သေနင်္ဂီဗျူဟာအတွက် ဉာဏ်ထူးချွန်ဖို့ မလိုပါဘူး။ အီရတ်တွေရဲ့ တပ်ချထားပုံကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စီမံချက် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာ ညက ဆွေးနွေးခဲ့တာတွေကို ပြန်ဆွေးနွေးဖို့ ဌာနချုပ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ထပ်ပြီး တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါတယ်။ ရူးဝါးဇ်ကော့ဖ် တပ်မနှစ်ခု ပါရှိတဲ့ ဥရောပက တပ်မကြီးတစ်ခုပေးဖို့ နော်မံက ထပ်တောင်းပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်က သဘောတူလိုက်ပြီး အမေရိကားက တတိယ တပ်မတစ်ခုကို ထပ်ပြီး ဖြည့်စွက်ပေးမယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ နောက်ထပ် မရိန်းတပ်မတစ်ခုကိုလည်း ပိုပေးဦးမှာဖြစ်ပါတယ်။ တိုက်လေယာဉ်တွေ ထပ်ဖြည့်ဆည်းပေးဖို့ သူ့ရဲ့တောင်းဆိုချက်ကို ကျွန်တော်က သဘောတူခဲ့ပြီး နောက်ထပ် ၆ စီးပေးမယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပနားမားတုန်းက ကျွန်တော်တို့ သင်ခန်းစာတစ်ခု ရခဲ့ပါတယ်။ “အလုံးအရင်းနဲ့ဝင်၊ ပြီးတော့ အမြန်ဆုံး အဆုံးသတ်ပစ်” ဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာပါပဲ။ ဗီယက်နမ်စစ်လိုမျိုး နောက်ထပ် မကြုံတွေ့နိုင်ပါဘူး။ ကမ္ဘာကြီးပြောင်းလဲသွားပြီမို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုတွေ ထိထိရောက်ရောက် ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်တို့ရဲ့ ရန်ကို ကာကွယ်ဖို့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၄၀ က ဂျာမဏီမှာ ချထားတဲ့တပ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ အသုံးပြုလို ရပါပြီ။ ဆိုဗီယက်ရန်က ကင်းဝေးခဲ့ပြီ မဟုတ်ပါလား။

“နော်မံ၊ အလုပ်ပြီးမြောက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ ခင်ဗျားလိုအပ်သမျှ သမ္မတနဲ့ ချင်နီတို့က ပေးမယ်ဆိုတာ ခင်ဗျား သဘောပေါက်ဖို့ လိုတယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။ “စိတ်မပူပါနဲ့၊ ခင်ဗျား အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘဲနဲ့ ဘာမှ မလုပ်ခိုင်းပါဘူး” လို့လည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စကားပြောနေရင်းက ရှားပါးစိကောဖ် မျက်နှာပေါ်က စိုးရိမ်မှု လျော့ကျသွားတာကို မြင်တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ သီတင်းပတ်ပေါင်းများစွာအတွင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် စိတ်လက်ပေါ့ပါးစွာနဲ့ ကျွန်တော် ဝေါ်ရှင်တန်ကို ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။

အောက်တိုဘာ ၃၀ ရက် မှာ အိမ်ဖြူတော်မှာ ကျွန်တော်တို့ စည်းဝေးခဲ့ကြပြန်ပါတယ်။

ကူဝိတ်ကို ဆာဒမ် သိမ်းယူလိုက်ပြီးတဲ့အချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဖြူတော် အစည်းအဝေးတွေ အကြိမ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့တဲ့အထဲမှာ သည်အစည်းအဝေးဟာ အရေးအပါဆုံးပါပဲ။ သမ္မတဟာ ၈ ဦးကို စုစည်းထားပါတယ်။ ဒန်ကွေးလ်ကတော့ ခရီးထွက်နေလို့ မပါပါဘူး။ ဩဂုတ်လနဲ့ စက်တင်ဘာလတုန်းက ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့တဲ့ အခြေခံမေးခွန်းကို ကျွန်တော်တို့ အဖြေရှာကြပါတယ်။ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကိုပဲ အကာအကွယ်ပေးပြီး ဆာဒမ်ကို ကူဝိတ်က မောင်းထုတ်ဖို့ ပိတ်ဆို့မှုကို အားထားမှာလား။ ဒါမှမဟုတ် သူ့ကို အင်အားသုံးပြီး မောင်းထုတ်မလား။ ကာကွယ်မလား။ ဒါမှမဟုတ် နှင်ထုတ်မလား။ ဒါကို အဖြေရှာကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော်ထဲက “အခြေအနေခန်း” ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ စည်းဝေးခဲ့ကြပါတယ်။ သည်နေ့တော့ ဘရင်တစ်စကိုးခရော့ဖ်က စတင်ပြီး တင်ပြပါတယ်။ ရွေးစရာလမ်းနှစ်ခုကို သူက ထောက်ပြပါတယ်။ အီရတ်စစ်တပ်ကို နှင်ထုတ်တဲ့ လမ်းကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ရွေးမယ်ဆိုရင် အရေးပါတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခု မေးစရာ ရှိလာပါမယ်။ အင်အားသုံးဖို့အတွက် ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုရဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားခဲ့ပါသလား။ အကယ်၍ မရခဲ့ရင် တခြားလိုလိုလားလားရှိတဲ့ မဟာမိတ်တွေနဲ့ပဲ တိုက်ခိုက်မှာလား။ ဂျင်မဘောကာက ဥရောပကို ခရီးထွက်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေတွေဆီက သူ့အနေနဲ့ အကူအညီ ဘယ်လောက်ရနိုင်မလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက် စစ်ပွဲမှာ အစွဲရေ မပါဝင်လာစေဖို့ကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။

လမ်းလွဲလိုက်နေတဲ့ ညီရင်းအစ်ကို နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို အာရပ်နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ပူးပေါင်းအရေးယူ ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ အစွဲရေနိုင်ငံပါလာရင် ကိစ္စများကုန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ သမ္မတက “ဟုတ်ပြီ၊ ကိုလင်းပြောတာတွေကို နာကြားကြရအောင်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ကျွန်တော် ရိယဒ်က ပြန်ရောက်ခါစပဲ ရှိပါသေးတယ်” လို့ ကျွန်တော်က စကားချိုလိုက်ပြီး

“ပေးထားတဲ့တာဝန်ရဲ့ ပထမအဆင့်ကတော့ အထမြောက်လုနီးနေပါပြီ။ မကြာခင်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို ကာကွယ်နိုင်တဲ့ အနေအထားမှာ ရှိပါတော့မယ်။ ဒီဇင်ဘာလ အစောပိုင်းမှာ နောက်ဆုံးတပ်မ၊ နောက်ဆုံးတပ်စိတ်၊ နောက်ဆုံး ရွက်ထည်တဲတိုင်တွေကို နေရာချထားပြီးပါပြီ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ တပ်ဖွဲ့တိုင်းကို ထားရှိတဲ့ နေရာ။ ခံစစ်ကို နော်မ်အနေနဲ့ ဘယ်လိုတိုက်ဖို့ ရည်ရွယ်တယ်ဆိုတာတွေကို အသေးစိတ် ရှင်းပြပါတယ်။ ဆော်ဒီကို ကာကွယ်ဖို့ ကိစ္စကို ၁၀ မိနစ်လောက် ရှင်းပြပြီးတဲ့နောက်မှာ အီရတ်တို့ကို ကူဝိတ်က မောင်းထုတ်ဖို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တင်ပြမယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ ရှေ့ကို အနည်းငယ် ကိုင်းလိုက်ပါတယ်။ သူက ဒါကို ကြားချင်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်က လေကြောင်းစီမံချက်နဲ့ မြေပြင်စီမံချက်တို့ကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ရှင်းလင်းပြီးသွားတဲ့အခါမှာတော့ စကိုးကရော့ဖ်က မေးခွန်းထုတ်ပါတယ်။ “အင်အား ဘယ်လောက်ရှိမလဲ”

“ခံစစ်အတွက် နှစ်သိန်းငါးသောင်းနီးနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သမ္မတက သည်ထိုးစစ်ကို ရွေးချယ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သည်ထက်အများကြီးကို လိုပါလိမ့်မယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဘယ်လောက် ထပ်ပြီး လိုမှာလဲ” လို့ စကိုးခရော့ဖ်က မေးလိုက်ပါတယ်။

“နှစ်ဆနီးပါး၊ နောက်ထပ် တပ်သား နှစ်သိန်းလောက် လိုပါမယ်” လို့ အတိအကျ ပြောလိုက်ပါတယ်။

စကိုးခရော့ဖ်အပါအဝင် အခန်းထဲမှာရှိတဲ့ လူတွေအားလုံး သက်ပြင်းတစ်ချက်စီ မှုတ်ထုတ်လိုက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က သမ္မတကို ငဲ့စောင်းကြည့်လိုက်ပါတယ်။ သူတုတ်တုတ်မှ မလှုပ်ပါဘူး။

ဒစ်ချင်နီက သူရော၊ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ပါ အားလုံး ထိုးစစ်ကို လက်ခံကြောင်း ပြောလိုက်ပါတယ်။ သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့ စောစောပိုင်းက ရှင်းပြထားပြီးပါပြီ။

သမ္မတဘွတ်ရှ်က လေကြောင်းအင်အားကို ထပ်ပြီး မေးပြန်ပါတယ်။

“ကိုလင်း၊ ဒါနဲ့တင် မဖြစ်ဘူးဆိုတာ သေချာရဲ့လား”

“ဗုံးတွေ စပြီး ကျလာတဲ့အခါ အီရတ်တွေ ထွက်ပြေးကုန်ရင် ကျွန်တော်ဟာ စစ်တပ်ထဲက အပျော်ဆုံး စစ်သားတစ်ယောက် ဖြစ်မှာပဲ”

“သူတို့သာ ပြေးကုန်ရင် မြေပြင်တပ်တွေ နေရာချထားရတဲ့အတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ကျွန်တော့်လစာထဲကနေ ထုတ်ယူနိုင်တယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

“လေကြောင်းအင်အားတစ်ခုတည်းနဲ့ အောင်မြင်မှုရတာ သမိုင်းမှာ မရှိခဲ့ဖူးဘူး” လို့ ကျွန်တော်က အားလုံးကို သတိပေးလိုက်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး နေ့ရက်တစ်ရက်ကို သတ်မှတ်ပြီး ဆာဒမ်ကို ရာဇသံထုတ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားကြပါတယ်။ ထွက်သွားမလား၊ မောင်းထုတ်ခံမလား။ ဂျင်မ်ဘောကာက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ကို အကြံပြုပါတယ်။

“ခြိမ်းခြောက်မယ်ဆိုရင် ခြိမ်းခြောက်တဲ့အတိုင်း လုပ်ဖို့လိုတယ်။ စစ်တိုက်ဖို့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ အသင့်ရှိနေဖို့လိုတယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောပါတယ်။

သမ္မတက နောက်ထပ် ခေါင်းညှိတ်လိုက်ပါတယ်။ သူ့အကျင့်က စကားဝိုင်းမှာ တောင်ရောက်မြောက်ရောက် ပြောနေကြတာကို သူ့ညဉ့်အတိုင်း ခေတ္တခဏ ခွင့်ပြုထားပြီး ရပ်ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ “ကောင်းပြီ၊ လုပ်ကြရအောင်” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ရပါပြီ။ အကယ်၍ ပိတ်ပင်မှုတွေဟာ ထိရောက်မှုမရှိဘူး၊ ကူဝိတ်မှာ အီရတ်တွေ ဆက်ပြီး ရှိနေမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ၃ လအတွင်း စစ်ဆင်နွှဲကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်နေ့ သမ္မတဘွတ်ရှ်က နောက်ထပ် အမေရိကန်စစ်သား ၂ သိန်း ပင်လယ်ကွေ့ကို ထွက်သွားကြပြီလို့ ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့တာဝန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့ ထိုးစစ်အတွက် လုံလောက်တဲ့ အင်အားရှိစေဖို့ပါပဲ။ ကွန်ဂရက်အတွင်းမှာ အသံတွေ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ထွက်လာပါတယ်။ “ငါ့ကြောက်”လို့ တချို့လူတွေက ဝေဖန်နေကြတဲ့ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ သူ့သတ္တိရှိကြောင်းကို ပြဖို့ စစ်ပွဲကို စတင်တာများလား။ သည်စစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ အချေအတင် ပြောဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

ကူဝိတ်ကနေ အီရတ်တို့ကို မောင်းထုတ်ပစ်ဖို့ စစ်ရေးအင်အားကို သုံးသင့်မသုံးသင့်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့မှာ မဲဆန္ဒခံယူဖို့ ကုလသမဂ္ဂက စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၆၇၈ ဟာ လူပေါင်းများစွာ ရေးသားတဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေလို ဘာမှ သဲသဲကွဲကွဲ မရှိပါဘူး။ “အင်အားသုံးဖို့” ကိစ္စကို တင်ပြရာမှာ ရိုးစင်းတဲ့ စကားလုံးတွေကိုပဲ ဂျင်မ်ဘောကာက သုံးစေချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အက်ဒဝပ် ဂျာနာဇီးကတော့ သိပ်တဲ့တုံးမဆန်စေချင်ပါဘူး။ နောက်ဆုံးမှာ “လိုအပ်တဲ့ နည်းလမ်းမှန်သမျှ”ဆိုတာကို သုံးဖို့ သဘောတူခဲ့ကြပါတယ်။ အင်အားသုံးဖို့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး လုံခြုံရေးကောင်စီက ၁၂ မဲ-၂ မဲနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ကျူးဘားနဲ့ ယေမင်တို့က ဆန့်ကျင်မဲပေးခဲ့ပြီး တရုတ်နိုင်ငံကတော့ မဲမထည့်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီနေ့ဟာ သမိုင်းဝင်နေ့ တစ်နေ့ပါပဲ။ စစ်ဖြစ်ခဲ့ရင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးကတည်းက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတို့ဟာ ရန်သူတွေ ဖြစ်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကုလသမဂ္ဂရဲ့ သဘောတူညီချက် ရရှိတာဟာ သည်ရာစုမှာ သံတမန်ရေးရာ အရ အထူးအောင်မြင်မှုကြီးပါပဲ။ သည်လို ရရှိတာဟာလည်း ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့်ပါပဲ။ သူဟာ ဂျင်မီဘောကာရဲ့ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း ကောင်းကောင်းရခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂ ဆုံးဖြတ်ချက် ၆၇၈ ကို အတည်ပြုပြီးတဲ့အချိန်မှာ ထူးခြားတဲ့ မဟာမိတ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ သည်လိုဖြစ်လာအောင် သမ္မတရဲ့ ဘဲဥပုံ ရုံးခန်းကနေ တယ်လီဖုန်းကိုပဲ အများဆုံး အသုံးပြုပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့တာပါ။ ခုချိန်မှာ နေ့တို ၁၃ နိုင်ငံဟာ နိုင်ငံပေါင်းစုံပါဝင်တဲ့ တပ်ဖွဲ့ကြီး ပါဝင်လာပါပြီ။ အဲဒီထဲမှာ စစ်သားအင်အားစုကြီးကိုတော့ ဗြိတိန်နဲ့ ပြင်သစ်နိုင်ငံတို့က ပေးခဲ့ပါတယ်။ အာရပ်တိုင်းပြည်တွေ အားလုံးနီးပါးလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ပြီး အီဂျစ်နဲ့ ဆီးရီးယားနိုင်ငံတွေက ပူးပေါင်းအင်အား ၅ သောင်းကို ပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား၊ ပိုလန်နဲ့ ဘူလ်ဂေးရီးယား အပါအဝင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ အမိုးအောက်က ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့တဲ့ တခြားနိုင်ငံတွေကလည်း ပါဝင်ပူးပေါင်းခဲ့ပါတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ နိုင်ငံတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဆီနီဂေါလ်၊ ဆိုမာလီယာနဲ့ လိုင်ရာယာကလည်း သူတို့တတ်နိုင်သမျှ အကူအညီပေးဖို့ ကတိပြုခဲ့ကြပါတယ်။ နိုင်ငံပေါင်း ၃၅ နိုင်ငံက လူအင်အား၊ စစ်လက်နက်တွေ၊ ဒါမှမဟုတ် ငွေကြေးတွေကို ပံ့ပိုးကြပါတယ်။ မဟာမိတ်စစ်သား အင်အား ၂ သိန်းကို အမေရိကန်တွေနဲ့အတူ နေရာချထားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ဆင်ရေးရဲ့ တစ်ခုတည်းသော ရည်မှန်းချက်ဟာ ကူဝိတ်ကို လွှတ်မြောက်အောင် ပြုလုပ်ဖို့ဆိုတာကို ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်က အတိအလင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆာဒမ် လုပ်သမျှတွေကို ဘယ်လောက်ပဲ ရွံ့မုန်း ရွံ့မုန်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့ သူ့နိုင်ငံကို ဖြိုခွဲပစ်ဖို့ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဆယ်စုနှစ်အတွင်းမှာ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့က အမေရိကန်တို့အနေနဲ့ စိုးရွံ့ခဲ့ရတာက အီရတ်မဟုတ်ပါဘူး။ အီရန်ဖြစ်ပါတယ်။ အီရန်နိုင်ငံကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့ အီရတ်အနေနဲ့ အီရန်ကို ဆက်လက်ပြီး ခြိမ်းခြောက်သမှု ပြုစေချင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အာရပ်မဟာမိတ်တွေက ကူဝိတ်က ကျော်ပြီး ဘယ်မှာမှ ခြေချဖို့ မရည်ရွယ်ခဲ့ပါဘူး။ ဆော်ဒီအာရေးဗျားအနေနဲ့လည်း အီရတ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းက ကာဒစ်ရှ် လူမျိုးတွေ ခွဲထွက်မှာကို မလိုလားခဲ့ပါဘူး။ အီရတ်စစ်တပ် ထက်ဝက်ကျော်လောက်သာ ကူဝိတ်ကို လွှတ်ထားတယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ ပြည်တွင်းမှာ ငြိမ်ဝပ်ဖို့အတွက် အီရန်ရဲ့ တည်ရှိနေဆဲရန်ကို တွန်းလှန်ဖို့ ကျန်တဲ့အင်အားကို အီရတ်မှာပဲ ထားရှိထားပါတယ်။ ကျွန်တော် တက်ခဲ့တဲ့ စည်းဝေးတိုင်းမှာ အီရတ်ကို ပြိုကွဲအောင်ပြုလုပ်ဖို့၊ ဘက်ဒက်မြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်ဖို့၊ အီရတ်အစိုးရရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ဆိုတာတွေကို လေးလေးနက်နက် တစ်ခါမှ မစဉ်းစားခဲ့ဖူးပါဘူး။

လာမယ့်စစ်ပွဲမှာ ဆာဒမ် ပြုတ်ကျသွားဖို့ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ကို ဖယ်ရှားဖို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဦးတည်ချက် မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲ ပြီးဆုံးပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ဆာဒမ် မရှိတော့ဖို့ အမိန့်ကို ကုလသမဂ္ဂက ကျွန်တော်တို့ကို ပေးအပ်ခဲ့ပြီး သမ္မတအနေနဲ့ သည်အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆာဒမ်ဟူမိန့်ကို တိုက်ခိုက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စစ်အင်အား သည်လောက်ကြီးကြီးမားမား စုစည်းနေတာတောင် သူ့အနေနဲ့ လုံးဝ မဖြုတ်တာကို ကျွန်တော် အံ့သြမိပါတယ်။ ဂျာမန်တပ်တွေကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက စတင်ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကစပြီး သည်လောက်ကြီးမားတဲ့ စစ်အင်အားမျိုး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်မှုကိုလည်း မမှု၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ခံစစ်အတွက် အင်အားစုစည်းမှုနဲ့ ထိုးစစ်အတွက် အင်အားစုစည်းမှုကိုလည်း မမှု၊ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ အင်အားသုံးခွင့်ပြုခဲ့တာကိုလည်းမမှုဘဲ ပျက်သုန်းမှုကို ဦးတည်တဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ဇွတ်တိုးပြီး ဆက်လျှောက်နေတုန်းပါပဲ။

အရေးရှုံးနိမ့်မယ်ဆိုတာ သူသိမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အာဏာကို ဆက်လက်ပြီး ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့အတွက် အီရတ်တွေရဲ့အသက်ကို ကူဝိတ်မှာ စတေးဖို့ အဆင်သင့် ရှိနေပုံရပါတယ်။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ရဲ့ မှန်းဆချက်တွေဟာ အစကတည်းက မှန်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် တပ်ဖွဲ့တွေဆီ သွားရောက်ခဲ့ပြီး အပြန်မှာ ပိတ်ဆို့မှုတွေဟာ ထိရောက်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သူ ကျွန်တော်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မလွဲမသွေ စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲရပါတော့မယ်။ နိုင်ငံတကာအနေနဲ့ အသုံးချနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတွေထဲမှာ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့တာဟာ အသုံးကျတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ယုံကြည်ဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံက အသားအရောင်ခွဲခြားမှုကို တိုက်ဖျက်ရာမှာ အထောက်အကူပြုခဲ့ပါတယ်။ အကျိုးကို လိုလားတဲ့ ခေါင်းဆောင်မျိုးတွေနဲ့မှ ထိရောက်မှု ရှိပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သည်လိုမျိုး ပိတ်ဆို့မှုဟာ ခေါင်းဆောင်တွေထက် တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူကို ပိုပြီး ထိခိုက်စေလို့ပါပဲ။ ပြဿနာက ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုတွေကို မိမိတို့အကျိုးကိုပဲကြည့်ပြီး အာဏာထိန်းသိမ်းထားလိုတဲ့ အစိုးရတွေအပေါ်ပဲ များသောအားဖြင့် ပြုလုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ သည်ခေါင်းဆောင်တွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အမိုးအကာ စားစရာနဲ့ အာဏာရှိနေမှာမို့ ပိတ်ဆို့မှုဟာ သူတို့အတွက် ထိရောက်မှု မရှိပါဘူး။ ဆာဒမ်ဟာ အကောင်းဆုံး ဥပမာပါပဲ။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ ရေးဂါးကို လုပ်ခဲ့သလိုပဲ ဆာဒမ်ကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုတဲ့ အခါမျိုးမှာ မကောင်းမိစ္ဆာသဖွယ် လူသိရှင်ကြား ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ သည်လို ပြင်းပြင်းထန်ထန် မပြောဖို့ ချင်နီနဲ့ စကိုးခရော့ဖ်ကို ကျွန်တော် အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။

ဆာဒမ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတရဲ့ ခေါ်ဝေါ်မှုတွေဟာ မှန်ကန်တယ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယူဆပေမယ့် စိတ်ထဲမှာတော့ စနိုးစနောင့် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကတော့ “အီရတ်အစိုးရ” “ဟူစိန်အစိုးရ” လို့ပဲ ရည်ညွှန်းပြောဆိုချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆာဒမ်ကို ကူဝိတ်က မောင်းထုတ်ဖို့ပဲ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ သူ့ကို အပြုတ်တိုက်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ကို ပြုတ်ကျအောင်တော့ ဘာမှမလုပ်ဘဲ သူ့ကို မကောင်းဆိုးဝါးလို့ ပြောနေတာ မသင့်တော်ဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်မိပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက် တနင်္လာနေ့မှာ ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော် “ဒဲဇက်စတွမ်” နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အထက်လွှတ်တော် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ ကော်မတီရှေ့မှောက်မှာ တင်ပြခဲ့ကြရပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်တဲ့ ဆမ်နမ်းက ကူဝိတ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်ဖြစ်ဖို့အတွက် ဆန့်ကျင်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့အဖို့ ချောချောမွေ့မွေ့ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ပိတ်ဆို့မှုကို လိုအပ်သလောက် အချိန်ပေးသင့်တယ်လို့ နမ်းက အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ပြောလာပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ဒါဟာ အဆုံးမရှိတဲ့ လိုက်ခေါင်းထဲ ဝင်ရတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ ကျွန်တော်က မဟာမိတ်အဖွဲ့တပ်စုရဲ့ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို သုံးသပ်တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်ရမှာတွေကို အရှိကို အရှိအတိုင်း ပြတ်ပြတ်သားသား သုံးသပ်တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်ဟာ ကမ္ဘာမှာ စတုတ္ထအကြီးဆုံး စစ်အင်အား ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ ကူဝိတ်နဲ့ အနီးတစ်ဝိုက်မှာ ချထားတဲ့ ဆာဒမ်ရဲ့ စစ်အင်အားဟာ စစ်သား ၄ သိန်းခွဲ၊ တင်ကား ၃,၈၀၀ နဲ့ အမြောက်လက်နက်ပေါင်း ၂,၅၀၀ ရှိပါတယ်။ နောက်ထပ် စစ်သား ၂ သိန်းခွဲ စေလွှတ်မယ်လို့လည်း သူကြေညာထားပါတယ်။ ဒါအပြင် အီရတ်ရဲ့ ဇီဝလက်နက် ခြိမ်းခြောက်မှုနဲ့ နျူကလီးယားစွမ်းအားကို ရရှိဖို့ ကြိုးစားနေမှုကိုလည်း ထည့်တွက်ရပါဦးမယ်။ စစ်ဖြစ်ခဲ့ရင် လွယ်လွယ်လေးနဲ့ အနိုင်ရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အမြင်မျိုး သည်ကော်မတီမှာ မပေါ်ပေါက်လာစေချင်ပါဘူး။

အဲဒီညမှာ အယ်လ်မာနဲ့ အတူ ကျွန်တော် လန်ဒန်မြို့ကို လေယာဉ်နဲ့ ထွက်ခွာခဲ့ပါတယ်။ ဆာဝင်စတန်ရဲ့ မြေး လွှတ်တော်အမတ် ဝင်စတန် အက်စ်ချာချိုလ်က ပါလီမန်အမတ်နဲ့ ဝက်စ်မင်းခ်စတား နန်းတော်မှာရှိတဲ့ ဗြိတိသျှ အမေရိကန် ပါလီမန်အဖွဲ့ဝင်တွေကို မိန့်ခွန်းခြွေဖို့ ကျွန်တော့်ကို ဖိတ်ကြားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

လန်ဒန်မှာ ကျွန်တော် နောက်တွေ့ဆုံရမယ့်သူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိချင်တဲ့စိတ်တွေ ပြင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာတာ တစ်ပတ်သာရှိသေးပြီး ကျွန်တော်ဟာ သူ့ရဲ့ ပထမဆုံး နိုင်ငံခြားသားဧည့်သည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်သစ် ဂျွန် မေဂျာက ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမှုဆောင်အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး ဒစ်ချိုလ်ကုတ်၊ ဗြိတိသျှကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး တွမ်ကင်း၊ ဗြိတိသျှစစ်ဦးစီးမှူး ဘုရင်လေတပ်မာရှယ် “ဆာ” ဒေးဗစ် ခရေ့ချ်တို့ကို အမှတ် ၁၀၊ ဒေါင်းနင်းလမ်းက ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်ရဲ့ ဧည့်ခန်းမှာ နှုတ်ခွန်းဆက် ကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။ တည်ကြည်ခံ့ညားတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာနဲ့ ကတော့

တခြားစီပါပဲ။ ပြင်ပသွင်ပြင်က သိမ်မွေ့ပေမယ့် အတွင်းသဘောက မာကြောလိမ့်မယ် လို့ ကျွန်တော် ရိပ်စားမိခဲ့ပါတယ်။ မေဂျာက ကျွန်တော့်ကို မေးခွန်းတွေ ဒလစပ် မေးခဲ့ ပါတော့တယ်။ ပင်လယ်ကွေ့မှာ စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှု အခြေအနေတွေ ဘယ်လိုရှိသလဲ။ လေကြောင်းက တိုက်ခိုက်မှုကို အီရတ်တွေ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်မလဲ။ လေကြောင်းစစ်ဆင်ရေး ဘယ်လောက်ကြာမလဲ။ အဖြေတွေကို ကျွန်တော် ပေးတဲ့အခါမှာ ဆုံးအောင်နားမထောင် ဘဲ သဘောလောက်သိပြီဆိုတာနဲ့ နောက်မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်ဆက်မေးပါတယ်။ သည်လို ကျွန်တော်တို့ အမေးအဖြေလုပ်နေတုန်းမှာ သူ့လက်ထောက်တစ်ယောက်က အခန်းထဲ ရောက်လာပြီး သူ့ကို ခပ်တိုးတိုး ကပ်ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဂျွန် မေဂျာဟာ ခပ်သုတ်သုတ်လေးပဲ ကျွန်တော်တို့ပြောဆိုတာကို ရင်းရင်းနှီးနှီး အဆုံးသတ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့မှာ ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကို သွားပြီး သမ္မတဘွတ်ရှ်ကို အစီရင်ခံဖို့ အသင့်ပြင်ဆင်ထားမှု အနေအထားကို လေ့လာ သုံးသပ်ခဲ့ပါတယ်။ အားလုံး စီစဉ်ထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်နေတာကိုပဲ ကျေနပ်ဖွယ်ရာ တွေ့ခဲ့ ရပါတယ်။

ခရစ္စမတ်နေ့မှာ ဆော်ဒီအာရေးဗျားကနေ ပြန်ရောက်လာပြီး ချက်ချင်းဆိုသလို ပဲ သမ္မတရဲ့ ကင်္ဂမ္ဘာဗေဒ အပန်းဖြေစခန်းကို ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော် လေယာဉ်နဲ့ သွား ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ၊ စကောကရော့ဖ်နဲ့ သူ့လက်ထောက် ဘော့ပ်ဂိတ်စ်တို့ ရှိနေ ကြပါတယ်။ မဟာမိတ်တပ်တွေရဲ့ အသင့်ဖြစ်နေမှုအခြေအနေနဲ့ စစ်သနင်္ဂီဗျူဟာရဲ့ နောက်ဆုံး ပြုပြင်ထားမှုတွေကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတကျော့ချ်ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ ကြီးမားလှတဲ့ ဖိအားပေးမှုကို ခံနေရတယ်ဆိုတာ သူ့မျက်နှာက ပြနေပါတယ်။ သူဟာ အာရပ်နိုင်ငံတွေ၊ အစ္စရေး၊ မဟာမိတ်တွေ၊ ဆိုဗီယက်တွေ၊ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်နဲ့ အမေရိကန်ပြည်သူတွေအားလုံးနဲ့ ပြေလည်မှုရှိစေဖို့ သူဟာ ပန်းကန်ပြားတွေကို တိုင်ထိပ် ပေါ်မှာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မလဲဆိုတာကို စိုးရိမ်တကြီးနဲ့ တွေး တောနေရတဲ့ တိုင်ထိပ်ပေါ်မှာ ပန်းကန်ပြားတွေကို လှည့်ပြနေတဲ့ ပညာရှင်တစ်ဦးနဲ့ တူနေပါတယ်။

အဲဒီနေ့က သူ့ရဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပြုမူပုံအရ သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ အီရတ်တွေ ကို ကူဝိတ်က ဆုတ်ခွာမသွားစေချင်တော့ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် ရိပ်စားမိခဲ့ပါတယ်။ ပြီး ခဲ့တဲ့ လေးလအတွင်း ကူဝိတ်ကို ဆာဒမ် သိမ်းပိုက်ထားချိန်မှာ ထိတ်လန့်စရာတွေ ဖြစ် လာခဲ့ပါတယ်။ လူသတ်မှု၊ ခိုးဝှက်မှု၊ မုဒိမ်းမှုနဲ့ ပြတိုက်တွေကို ဖျက်ဆီးမှုတွေကို ကူဝိတ် သားတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အကယ်၍ အခုအချိန်မှာ အီရတ်တပ်တွေအနေနဲ့ သေကြေ ထိခိုက်မှု မရှိဘဲ ဆုတ်ခွာသွားမယ်ဆိုရင် သူတို့ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ရာဇဝတ်မှုတွေ အတွက် ဘာအပြစ်ဒဏ်မှ မခံစားကြရသလို နောင်တစ်နေ့မှာ ပြန်ပြီး တိုက်ခိုက်လာ နိုင်ကြပါတယ်။

ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုရဲ့ ထိရောက်မှုကိုစောင့်မလား၊ ဒါမှမဟုတ် ထိုးစစ်ဆင်နွှဲမလားဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အချေအတင်ပြောဆိုမှုကိုလည်း အဲဒီညမှ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြောဆိုနေတာကို သမ္မတဟာ စိတ်တွေ ထွေပြားစွာနဲ့ နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ သူပြောလိုက်တဲ့ စကားတွေကြောင့် ကျွန်တော်တို့ပြောနေကြတဲ့ စကားတွေ ရပ်သွားပါတယ်။ “ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သည်စစ်ကို နိုင်ရင်နိုင်၊ မနိုင်ရင်တော့ စွဲချက်တင်ခံရလိမ့်မယ်”။ သည်လိုပြောလိုက်တဲ့အတွက် စစ်ဆင်နွှဲဖို့ သူ့အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီလို့ ကျွန်တော်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လိုက်ပါတယ်။ သူနိုင်ရင် ကွန်ဂရက်ရဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်တွေကို အမှုထားစရာ မလိုပါဘူး။ ရှုံးရင်တော့ သမ္မတရာထူးကို စွန့်လွှတ်ဖို့ အသင့်လို့ သူဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီညက ညဉ့်တော်တော်နက်မှ ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဝေါ်ရှင်တန်ကို ရဟတ်ယာဉ်စီးပြီး ပြန်ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ ခရစ္စမတ်အကြိုညမှာ မိသားစုတွေနဲ့ အချိန်ဖြုန်းဖို့ အိမ်ကို အမိပြန်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် မပျော်ရွှင်နိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်စိတ်တွေဟာ စစ်ပွဲဆင်နွှဲခါနီး ပင်လယ်ကွေ့ဒေသကနေ ချစ်တဲ့သူတွေရှိနေတဲ့ မိသားစုတွေဆီ ရောက်နေပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့အစ်မ မာရီလင်နဲ့ မိသားစုကို ခရစ္စမတ်နှုတ်ခွန်းဆက်ဖို့ ဖုန်းဆက်လိုက်တဲ့အခါမှာ မာရီလင်တစ်ယောက် ရင်သားကင်ဆာအတွက် ကုသမှုခံရမယ်ဆိုတာကို သိလိုက်ရတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်စိတ်တွေ ပိုလေးလံခဲ့ရပါတယ်။

ကင်မ်ဒေးဗစ်ကနေ ပြန်ရောက်လာပြီးတဲ့နောက် သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” ကို တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေခင်းတွေမှာ ဖိတ်ခေါ်တဲ့ အလေ့အထကို စတင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီမှာ စုဝေးခဲ့ကြပါတယ်။ ညစာစားပြီးတဲ့အခါမှာ သမ္မတဘွတ်ရှ်က သူ့ရဲ့ ရုံးခန်းငယ်လေးထဲကို ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်သွားပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချဖို့ရှိတယ်” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ကူဝိတ်ကနေ ထွက်ခွာဖို့ အီရတ်ကို ပေးထားတဲ့ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ရာဇသံဟာ နောက် ၉ ရက်ဆို ကုန်ဆုံးတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘောကာကလည်း ဥရောပကို ခရီးထွက်ဖို့ ရှိပါတယ်။ အီရတ်တွေ ငြိမ်းချမ်းစွာ ကူဝိတ်က ထွက်ခွာသွားပြီး စစ်ပွဲကို အောင်နိုင်ဖို့ နောက်ဆုံး ကြိုးပမ်းချက်တစ်ရပ်အနေနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာရစ်အဇစ်နဲ့ ဂျီနီဗာမြို့မှာ တွေ့ဆုံမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရှေ့သီတင်းပတ်မှာ ကူဝိတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး စစ်ဆင်နွှဲဖို့ အာဏာကို သမ္မတကို ပေးသင့် မပေးသင့်ဆိုတာကို အထက်နဲ့ အောက်လွှတ်တော်တွေမှာ အချေအတင် ဆွေးနွေးကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

စစ်တိုက်ဖို့ မထောက်ခံသူတွေက အနိုင်ရကောင်း ရလိမ့်မယ်လို့ ချင်နီက ထင်မြင်ထားပါတယ်။ ဒါဆိုရင် သမ္မတအနေနဲ့ ဘယ်လိုရှိမလဲ။

ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ကတော့ အချေအတင် ဆွေးနွေးမှုကို သူကြိုဆိုတဲ့အကြောင်း လူသိရှင်ကြား ပြောကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က သဘောမတူမယ့် ဘေးအန္တရာယ်ကိုလည်း ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က ရင်ဆိုင်ဖို့ အသင့်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ကွန်ဂရက်ရဲ့ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်မှုကိုတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကိုက သဘောကျနှစ်သက်ပါတယ်။ “စစ်” ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို ရှောင်ရှားလိုတဲ့အတွက် ဗီယက်နမ်စစ်တုန်းက အစိုးရအနေနဲ့ အမျိုးမျိုး လှည့်ပတ်ခဲ့တာကို ကျွန်တော်ကြုံခဲ့ဖူး ပါတယ်။ ကွန်ဂရက်အနေနဲ့ ဘယ်လိုပဲ ဆုံးဖြတ် ဆုံးဖြတ် သမ္မတဘွတ်ရှ်ကတော့ နောက် ဆုတ်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်သိပါတယ်။ သည်နေ့ည သူချမှတ်လိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကတော့ ဘယ်တော့ စစ်ဆင်မယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စပါပဲ။ သူက ကျွန်တော့်ဘက် လှည့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က “ဆယ်ခုနစ် သုညသုံးရာပါ သမ္မတကြီး” လို့ ပြောလိုက် ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့မှာ ရီယဒ်စံတော်ချိန် နံနက် ၃:၀၀ နာရီမှာ စစ် စတင်ဆင်နွှဲမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေကြောင်းစစ်ဆင်ရေးကို စတင်ဖို့ နံနက်စောစောပိုင်းကို သဘောတူထား ကြတာ အချိန်အတော်လေး ကြာခဲ့ပါပြီ။ ညလူခြေတိတ်ချိန်မှာ တိုက်ခိုက်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဗုံးကြဲလေယာဉ်နဲ့ တိုက်လေယာဉ်တွေဟာ အမှောင်ထဲမှာ အီရတ်ကို ဝင်ဖို့ထွက်ဖို့ လုံလောက်တဲ့အချိန် ရရှိပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ အီရတ်အများစုဟာ နေအိမ်တွေမှာပဲ ရှိနေပြီး လမ်းပေါ်မှာနဲ့ အလုပ်ဌာနတွေမှာ ရှိနေမှာ မဟုတ်တဲ့အတွက် အရပ်သား သေကြေဒဏ်ရာရရှိမှုတွေလည်း နည်းပါးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စတင်တိုက်ခိုက်မယ့် ရက်စွဲကတော့ အချေအတင် ဆွေးနွေးစရာဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂက ပေးထားတဲ့ ရာဇသံက ၁၅ ရက်နေ့ (ဝေါ်ရှင်တန် စံတော်ချိန်) မှာ ကုန် ဆုံးမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်လို့ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက် နံနက် ၃:၀၀ နာရီမှာ စတင် မတိုက်ခိုက်သလဲလို့ တစ်ယောက်က အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ ဗုံးသိပ်ကြံချင်တဲ့ပုံ ပေါက်စေတယ်လို့ တခြားသူတွေက မြင်ကြပါတယ်။ တစ်ဖက်မှာ လည်း ရာဇသံပေးထားတဲ့ နောက်ဆုံးရက် ကုန်ဆုံးသွားတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ အချိန်အကြာကြီး မစောင့်ချင်ဘူး။ စောင့်လိုက်ရင် ကျွန်တော်တို့အပေါ် ယုံကြည်မှု လျော့နည်းသွားပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က ဆန့်ကျင်သူတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးအရ အား အဆီးသစ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နှစ်ရက်ဆိုတာ သင့်တော်တဲ့အချိန် ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်က ချေပတင်ပြပါတယ်။

စစ်စတင်ဆင်နွှဲဖို့အချိန် နီးကပ်လာတာနဲ့အမျှ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်နဲ့ ချင်နီတို့ ရဲ့ စိတ်အခြေအနေတွေကို ယှဉ်ကြည့်ရတာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပါတယ်။ ရှားဝါးဇ် ကော့ဖ်က တကယ် စစ်သားကြီး။ ချင်နီကတော့ တည်ကြည်ပြတ်သားတဲ့ အရပ်သားတစ် ဦး။ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်ကတော့ ဆက်ပြီး တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေဆဲပါပဲ။ စစ်မြေပြင်မှာရှိ

တဲ့ လူငါးသိန်းရဲ့အသက်တွေဟာ သူ့ရဲ့အဆုံးအဖြတ်ပေါ်မှာ မူတည်နေပါတယ်။ ပင်ကိုအားဖြင့် သူဟာ စိတ်ဆတ်ပြီး စိတ်တိုတတ်သူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဝေးကစစ်သေနင်္ဂဗျူဟာ ပညာရှင်တွေအနေနဲ့ စစ်မြေပြင်က တကယ်ဖြစ်ရပ်တွေကို နားလည်သဘောမပေါက်နိုင်ဘူးလို့ ယုံကြည်နေသူပါ။ စစ်ပွဲ မဆင်နွှဲခင် ဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ တည်ငြိမ်မှုမျိုးကို နော်မံ ရှားဝါးဇံကော့ဖ် မခံစားရသေးပါဘူး။ ချင်နီကတော့ ခဏတာ စိတ်လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ တည်ငြိမ်မှု အပြည့်ရှိနေပါတယ်။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ သူ့ရဲ့ ဘဲဥပုံ ရုံးခန်းထဲ ဝင်ရောက်လာတဲ့လူတွေကို စိတ်သက်သောင့်သက်သာရှိအောင် လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ တွေ့ဆုံလာတဲ့လူတွေကို ပြုံးပြီး နှုတ်ဆက်ပြီး ရယ်စရာဟာသတွေကို ပြောလေ့ပြောထ ရှိပါတယ်။ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ကြတဲ့အခါမှာတော့ သူ့မျက်နှာမှာ အပြုံး မတွေ့ရပါဘူး။ သည်နေ့ဟာ ကုလသမဂ္ဂက ရာဇသံပေးထားတဲ့ရက် ကုန်ဆုံးတဲ့နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” ရောက်လာတာတောင်မှ သူဟာ အသိအမှတ်ပြုတယ် ဆိုရုံပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ခါတိုင်းလိုပဲ မီးလုံဖိုရေ့မှာ ထိုင်လိုက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နေမထီထိုင်မထီ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ တချို့က စကားပြော ကြွပ်ဆတ်ဆတ်နိုင်လှပြီး တချို့ကတော့ ခပ်ပြတ်ပြတ် ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ ပြင်သစ်တွေ ဖိတွန်းပေးနေတဲ့ နောက်ဆုံးအချိန် သံတမန်ဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်ကို အကောင်းဆုံး ဘယ်လိုတုံ့ပြန်မလဲဆိုတဲ့ကိစ္စနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ငြင်းခုံဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ လက်နက်တွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ဆွေးနွေးကြပြန်ပါသေးတယ်။ တိုက်ပွဲတွေ စတဲ့အခါမှာ တိုင်းပြည်ကို သမ္မတအနေနဲ့ ဘယ်လို မိန့်ခွန်း ပေးသင့်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ အချေအတင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။

တခြားသူတွေအနေနဲ့ သည်လိုအပ်ချက်ကို လိုက်နာဖို့ ဘယ်လိုကိုင်တွယ်ရမယ်ဆိုတာကို အငြင်းအခုံလုပ်နေတုန်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ အဝါရောင် စာရေးတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထုတ်ယူပြီး စရေးလိုက်ပါတယ်။ ရေးလို့ပြီးတဲ့အခါမှာ ငြင်းခုံပြောဆိုနေတာတွေကို ခဏလောက် ကြားဖြတ်လိုက်ပြီး “ဒါကို အကောင်အထည်ဖော်မယ်ဆိုရင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရှားဝါးဇံကော့ဖ်ကို ကျွန်တော်အနေနဲ့ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ အမိန့်ပေးရမယ်” လို့ ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာ နောက်ထပ် အပြင်းအထန် အချေအတင်ဆွေးနွေးမှုတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးရက်က အတည်ပြုခဲ့တဲ့ ပူးတွဲကွန်ဂရက် ဆုံးဖြတ်ချက်အရဆိုရင် စစ်ကို မဆင်နွှဲခင်မှာ အီရတ်နိုင်ငံကို ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ၁၂ ခုကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ လိုက်နာခိုင်းလို့ မရဘူးဆိုတာ ကွန်ဂရက်ကျေနပ်အောင် ပြသနိုင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

“ကျွန်တော် ဒါကို လုပ်ဆောင်ပါမယ်” လို့ သမ္မတကိုပြောပြီး ကျွန်တော်ရေးသားခဲ့တာတွေကို ဖတ်ပြလိုက်ပါတယ်။ “ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက ထိုးစစ်ဆင်နွှဲမှုကို ၁၉၉၁

ခုနစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့မှာ စတင်ဖို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အီရတ်နိုင်ငံ အနေနဲ့ ကုလသမဂ္ဂ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို လိုက်နာဖို့ ပျက်ကွက်တယ်လို့ ယူဆထားပြီး

ကျွန်တော် ဖတ်ကြားလို့ ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာ ဘယ်သူမှ ဘာမှ မပြောကြတော့ပါဘူး။ အားလုံးငြိမ်သက်နေတာကို သဘောတူတယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆခဲ့ပါတယ်။ “ဒစ်ခါချင်နီ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးရင် သည်အမိန့်စာကို နော်မဆီ သည်နေ့ နေ့လယ်နောက်ပိုင်း ပို့လိုက်မယ်” လို့ ကျွန်တော် ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ ညနေခင်းမှာ တိုက်ပွဲအကြိုကာလ တည်ငြိမ်မှုကို ကျွန်တော် ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်ရုံးခန်းထဲမှာ ထိုင်ပြီး စီအင်အင် ရုပ်မြင်သံကြား သတင်းကို ကြည့်ရှုနေပါတယ်။ အံ့စားတဲ့တွေကို လက်ထဲက လွှတ်သွားပြီ ဆိုရင် ဘာမှလုပ်လို့ မရတော့ပါဘူး။ ဘာတွေပေါ်လာမယ်ဆိုတာကို စောင့်ကြည့်ရုံပဲ ရှိပါတော့တယ်။ စစ်ဆေးစရာ အသေးအဖွဲလေးတောင် မကျန်တော့ပါဘူး။ ညနေ ၆း၃၅ နာရီမှာ ကျွန်တော်ဟာ စီအင်အင်ရဲ့ ဘားနက်ရှော့၊ ပီတာ ဘားနက်နဲ့ ဂျွန် ဟိုလီ မင်နီတို့ရဲ့ သတင်းလွှင့်ကြားနေမှုကို ထိုင်ကြည့်နေပါတယ်။ ဘက်ဒက်မြို့အပေါ်က မည်းမှောင်နေတဲ့ ဗလာချီကောင်းကင်မှာ ရုတ်တရက် ပေါက်ကွဲနေတဲ့ မီးကျည်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခန့်မှန်းပြောနေကြပါတယ်။

ကျွန်တော်က အဖြေကို သိနေပါပြီ။ လူစီးစီးရဲနားပြည်နယ် ဘတ်ခ်ဒေးလ် အခြေစိုက်စခန်းက ထွက်ခွာခဲ့တဲ့ ဘီ-၅၂ ဖုံးကြွလေယာဉ်တွေဟာ ခရုဇံကျည်တွေကို ပစ်လွှတ်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မတော်ရဲ့ အပက်ချီ ရဟတ်ယာဉ်တွေကလည်း နယ်နမိတ်ကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ပြီး အီရတ်တွေရဲ့ ကြိုတင်သတိပေးရေးဒါတွေကို ပစ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ လူငယ်လေသူရဲတွေဟာ ဆော်ဒီလေယာဉ်ကွင်းတွေထဲက အမေရိကန် အက်ဖ်-၁၁၇ အေ အသံတိတ် တိုက်လေယာဉ်တွေနဲ့ လေယာဉ်တင် သင်္ဘောပေါ်က ရေတပ် အေ-၆ တိုက်လေယာဉ်တွေကို မောင်းထွက်ပျံသန်းနေကြပါပြီ။

ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့နဲ့ ပင်လယ်နီထဲမှာရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုက်သင်္ဘောကနေ ပြီး တိုမာဟောက်ဒုံးကျည်တွေနဲ့ ပစ်ခတ်နေကြပါပြီ။ အီရတ်မြို့တော်မှာရှိတဲ့ အီရတ် လေကြောင်း ကာကွယ်ရေးတွေဟာလည်း မမြင်တွေ့ရဘဲနဲ့ အီရတ်မြို့တော်ပေါ်မှာ ရမ်းပြီး ပစ်ခတ်နေကြပါပြီ။ အဲဒီနေ့ကတော့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှာ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆာဒမ်ဟူစိန်က “တိုက်ပွဲအားလုံးရဲ့ မိခင်” လို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ စစ်ပွဲရဲ့ လေကြောင်းစစ်ဆင်ရေးကို စတင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အောင်နိုင်မှု ရလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သံသယ မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့မှာ တပ်ဖွဲ့တွေ၊ လက်နက်တွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ရေး စီမံချက်တွေ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေ ဘယ်လောက်မှ အိမ်ကို ပြန်မလာဘူးဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း(၁၆)

“စစ်ပွဲတိုင်း ပြီးဆုံးကြရမယ်”

ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နဲ့ ၁၇ ရက် ညတွေမှာတော့ ကျွန်တော် သိပ်ပြီး အိပ်ချိန် မရပါဘူး။ ဖုန်းတစ်လုံးနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ စစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက် ပြီး ပြသနေတဲ့ သတင်းတွေကို ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ နံနက် ၅ နာရီ ထိုးပြီးခါစလောက်မှာ လေကြောင်းစစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှားဝါးဇီကော့ဖ်ဟာ ပထမ ဆုံးအကြိမ် ဖုန်းနဲ့ အစီရင်ခံလာပါတယ်။ သူ့စိတ်တွေ အရမ်းလှုပ်ရှားနေပါတယ်။ “အကြိမ် ၈၅၀ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးပြီ။ ပစ်မှတ်တွေ အများကြီး ထိခဲ့တယ်” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ အီရတ်ရဲ့ ဇီဝလက်နက် သိုလှောင်ထုတ်လုပ်တဲ့ နေရာတွေနဲ့ နျူကလီးယား စွမ်းအင်နေရာတွေ အထိနာခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်တို့ရဲ့ အနောက်ဘက်ခံစစ် တစ်ခုလုံးလည်း ပြိုပျက်သွားခဲ့ပါပြီ။ ထောက်ပို့ပစ္စည်း သိုလှောင်တဲ့ နေရာနှစ်နေရာလည်း မီးဟုန်းဟုန်း တောက်နေပါပြီ။ “စကပ်ခံခုံးကျည် ပစ်လွှတ်တဲ့ နေရာနှစ်နေရာ မီးလောင်နေပြီ။ ပြီး တော့ ဆာဒမ်ရဲ့ နန်းတော်တစ်ခုလုံးလည်း ပျက်စီးသွားပြီ” လို့ ရှားဝါးဇီကော့ဖ်က အားပါးတရ ပြောပါတယ်။

ဒါသတင်းကောင်းပါပဲ။ “ကျွန်တော်တို့ဘက်က ဆုံးရှုံးမှုကရော” လို့ ကျွန်တော် စိုးရိမ်ပူပန်စွာနဲ့ မေးလိုက်ပါတယ်။

“မယုံနိုင်စရာဘဲ၊ ကိုလင်း” လို့ သူက ဖြေလိုက်ပါတယ်။ ပထမတစ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်ရာမှာ လေယာဉ် ၇၅ စီးလောက် ဆုံးရှုံးခဲ့မယ်လို့ မှန်းခဲ့ပေမယ့် အခုအချိန်အထိ နှစ်စီးပဲ ဆုံးရှုံးပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အက်ဖ်-၁၁၇ အေ စတက်လ်လေယာဉ်တွေ ဟာ တစ္ဆေတွေလိုပဲ အီရတ်တွေရဲ့ လေကြောင်းကာကွယ်မှုကို လူသူမသိအောင် ဖြတ် ကျော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်တို့ရဲ့ လေယာဉ်ပစ် လက်နက်တွေဟာလည်း ထိရောက်မှု

မရှိပါဘူး။ ဆာဒမ်ရဲ့ လေယာဉ်တွေဟာလည်း မြေပြင်ကနေ မထွက်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ စစ်ပွဲရဲ့ ပထမနေ့မှာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လို ခုခံကာကွယ်မှုမျိုးကိုမှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါဘူး။

ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက် နေ့လယ် ၂:၀၀ နာရီမှာ ချင်နိုနဲ့ကျွန်တော်တို့ဟာ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်မှာ စစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အစီအစဉ်ကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ သည်လို ရှင်းပြတဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်အနေနဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို မပြခဲ့ပါဘူး။ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်ပဲ ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သေနင်္ဂီဗျူဟာကတော့ ရှင်းရှင်းလေးပါပဲ။ ပထမဆုံး အီရတ်တပ်တွေကို အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ပစ်မယ်။ ပြီးတော့ အပြတ် ချေမှုန်းပစ်မယ်” လို့ နိဂုံးချုပ်မှာ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ တတိယပတ် ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တာ ၃၅ ရက် ရှိသွားပါပြီ။ မြေပြင်မှာ စပြီး တိုက်ခိုက်တဲ့အခါမှာ အခြေအနေတွေဟာ အများကြီး ကွာခြားသွားမယ်ဆိုတာ သမ္မတအနေနဲ့ နားလည်လာအောင် ကျွန်တော် လုပ်ချင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နေ့တိုင်းလိုလို ပြုလုပ်နေတဲ့ ရှင်းလင်းပွဲတွေမှာ ကွာခြားနိုင်ပုံတွေကို ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ “မြေပြင်တိုက်ပွဲဖြစ်ရင် လေယာဉ်မောင်းတစ်ဦး၊ နှစ်ဦးလောက်သာ အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ မိနစ်ပိုင်းအတွင်းမှာ လူ ၅၀ ကနေ ၁၀၀ အထိ ကျနိုင်တယ်။ စစ်မြေပြင်ဆိုတာဟာလည်း လှပတဲ့ မြင်ကွင်းမဟုတ်ဘူး။ မီးလောင်ကျွမ်းထားတဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်ရဲ့အလောင်း တင့်ကားတစ်စီးရဲ့ အမြောက်ဆုံလည်ကနေ တွဲလောင်းကျနေတာကို မြင်ချင်မြင်ရမယ်။ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းတွေ မြင်တွေ့ရဖို့ ပြင်ဆင်ထားကြရမယ်” လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ မြေပြင်စစ်ပွဲ သတင်းတွေကို လေကြောင်းတိုက်ပွဲသတင်းတွေလောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ရမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုလည်း သမ္မတနဲ့ ချင်နိုတို့ကို ကျွန်တော်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ “အားလုံး ဗလုံး ဗထွေး ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို တော်တော်နဲ့ သိမှာမဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ စောစောပိုင်းမှာ အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို အတင်းအစီရင် မခံခိုင်းပါနဲ့။”

ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုတွေ ဆက်လုပ်ခဲ့တာနဲ့အမျှ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆိုးကျိုးတစ်ခု ဘွင်းဘွင်းကြီး ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့က အဖြစ်အပျက်ကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီနေ့က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လေယာဉ်ပျံနှစ်စီးဟာ ဘက်ဒက်မြို့ပေါ်က အယ်လ်ဖာဒေါ့စ် ကတုတ်ကျင်းတွေကို တိုက်ရိုက်ထိမှန်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နေရာကို အီရတ်တွေက လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုက ပုန်းကွယ်တဲ့နေရာလို့ ပြောပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကတော့ စီမံကွပ်ကဲရေးနဲ့ ထိန်းချုပ်ရာဌာနလို့ ယူဆခဲ့တယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သည်တိုက်ခိုက်မှုမှာ အရပ်သားအတော်များများ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ မီးခိုးတလူလူ ထွက်နေတဲ့ အုတ်ကျိုးအုတ်ပဲ့တွေကြားက သူတို့ရဲ့ အလောင်း

တွေကို ဆွဲထုတ်နေတာကို ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ပြခဲ့တာကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးက မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကြေကွဲစရာ သည်ဖြစ်ရပ်ကို ရှားဝါးဇိကော့ဖ်နဲ့ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဖြစ်တာ တစ်လရှိသွားတဲ့အချိန်မှာ ဘက်ဒက်မြို့တော်အပေါ် ဗုံးကြဲဖို့ လိုသေးသလား။ ဘက်သ်ပါတီရဲ့ ဌာနချုပ်ကို ဘယ်နှစ်ကြိမ် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မလဲ။ ရည်ရွယ်ချက်ကရော ဘာလဲ။ ဟိုမှာ ဘယ်သူမှ ငုတ်တုတ်ထိုင်ပြီး နောက်ဗုံးတစ်လုံး ကျလာမှာကို စောင့်စားနေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်နေ့တာ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ဖို့ လုပ်ငန်းတွေ မစခင် ပစ်မှတ်တွေကို ရှားဝါးဇိကော့ဖ်နဲ့ ကျွန်တော် သေသေချာချာ ဆန်းစစ်ခဲ့ပါတယ်။

အယ်လ်ဖားဒေါ့စ် ကတုတ်ကျင်း အဖြစ်အပျက်ဟာ ပူးပေါင်းလေကြောင်းနဲ့ မြေပြင်ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ပြုလုပ်ပြီး စစ်ပွဲကို အဆုံးသတ်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်း ပြသခဲ့ပါတယ်။ ရှားဝါးဇိကော့ဖ်က သူ့အနေနဲ့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ကို အဆင်သင့် ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ စိတ်သိပ်မရှည်တော့တဲ့ သမ္မတဖြစ်သူကို ကျွန်တော်နဲ့ချင်နီ သတင်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ နောက်သုံးရက်အကြာမှာတော့ ရှားဝါးဇိကော့ဖ်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး ၁၁ ရက်နေ့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ အကြောင်းကြားပါတယ်။

“သမ္မတအနေနဲ့ လုပ်ချင်နေပြီပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ” လို့ ကျွန်တော် မေးလိုက်ပါတယ်။

“ဝေါ့တဲဘူးမားက အချိန်ပိုလိုချင်လို့တဲ့” လို့ ရှားဝါးဇိကော့ဖ်က ဖြေပါတယ်။ ဘူးမားရဲ့ အမှတ် (၁) နဲ့ အမှတ် (၂) မရိန်းတပ်မတွေကို ကူဝိတ်စီးတီးမြို့တော်ကို လမ်းကြောင်း အလယ်လမ်းကနေ ထိုးစစ်ဆင်ဖို့ နေရာချထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြေပြင်ထိုးစစ်ကို စတင်ဖို့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့ကို ရှားဝါးဇိကော့ဖ်က ရွှေ့ချင်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အကြံပြုချက်ကို လက်ခံဖို့ ချင်နီကို ကျွန်တော် တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။ သူလည်း သမ္မတဆီ မသွားချင်သွားချင်နဲ့ သွားပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့ကို တွေ့ဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။

မြေပြင်ထိုးစစ်ဆင်ဖို့ ကိစ္စဟာ ဂိုဘာချော့ဖ်အနေနဲ့ ကြားဝင် ဖြန့်ဖြေပေးဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာကြောင့် ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မှာ အီရတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တာရစ်အဇစ်ဟာ မော်စကိုကိုသွားခဲ့ပြီး အီရတ်တို့အနေနဲ့ ကူဝိတ်က ဆုတ်ခွာခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ရန်လိုမှုတွေ ရပ်တန့်မယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစီအစဉ်ကို နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ အကျပ်အတည်းနဲ့ တွေ့နေပါပြီ။ သည်နည်းကိုသုံးဖို့ နောက်ကျနေပြီလို့ သူယုံကြည်ပါတယ်။ ဒေါ်လာ ဘီလျံ ၆၀ အကုန်ခံပြီး စစ်သား ငါးသိန်းကို မိုင်ပေါင်း ၈,၀၀၀ သယ်ပို့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကူဝိတ်ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့တဲ့ အီရတ်တို့ကို သူက အလဲထိုးချင်ပါတယ်။ ဆာဒမ်အနေနဲ့ ဘာအပြစ်ဒဏ်မှ မခံရဘဲ သူ့စစ်တပ်တွေကို မရပ်သိမ်းသွားစေချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လည်း သူ့အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကို ကျောခိုင်းခဲ့တယ်လို့လည်း အမြင်မခံနိုင်ပါဘူး။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီခွဲမှာ သမ္မတရဲ့ အိမ်ဖြူတော်မှာ အစည်းအဝေးတက်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို ဆင့်ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” အဖွဲ့ဝင်အားလုံး တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး အဆိုပြုချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စောစောပိုင်းက သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘွတ်ရှ်ကို ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ ခေါင်းခံနေတာကတော့ ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုကို လက်လွှတ်လိုက်တယ်ဆိုတာမျိုး မဖြစ်ဘဲနဲ့ ဂိုဘာချော့ဗ်ကို ခေါင်းခံပြဖို့ပါပဲ။

“ကျွန်တော်တို့မှာ ရွေးစရာ နှစ်လမ်းရှိတယ်” လို့ ဘရင့်တစ်စကိုးခရော့ဖ်က ပြောပါတယ်။ “တစ်ခုက ရုရှားတွေကို ဝင်မရှုပ်နဲ့လို့ ပြောဖို့ပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့ သည်ထက် ပိုကောင်းတဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေကို ရအောင်လုပ်ပြီး လက်ခံဖို့ပဲ”

သမ္မတအနေနဲ့ ပူပန်သောက ရောက်နေတယ်ဆိုတာကို သူ့အသံက ဖော်ပြနေပါတယ်။ “သည်အဆိုပြုချက်ကို ကျွန်တော် လက်မခံချင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဂိုဘာချော့ဗ် အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ သည်လောက် အဆင်ပြေနေပြီးမှ မငြိုငြင်သွားစေချင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ထွက်ပေါက်ရှာမှဖြစ်မယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော် လက်ညှိုးထောင်လိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မတက ကျွန်တော့်ဘက် လှည့်ပြီး “ပြောစရာ ရှိသလား၊ ကိုလင်း” လို့ မေးပါတယ်။

“ဂိုဘာချော့ဗ်ရဲ့ အဆိုပြုချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက်ဆုံးအချိန်ထားကြရအောင်၊ ဥပမာ စနေနေ့ မွန်းတည့်အချိန်ကို နောက်ဆုံးထားပြီး အီရတ်တို့ ထွက်သွားကြမယ်ဆိုရင် သည်အဆိုပြုချက်ဟာ ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ခံမယ်။ သူတို့ မရွေ့လျားဘူး ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ စတိုက်ရုံပဲ”

အခန်းထဲက လူတွေအားလုံး ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အကြံပြုချက်ကို စဉ်းစားနေပုံရပါတယ်။ “ဘယ်နှယ်လဲ” လို့ သမ္မတက မေးလိုက်ပါတယ်။ ချင်နီကလွဲပြီး အားလုံး သဘောကျကြပါတယ်။ “ခင်ဗျားကော ဘယ်နှယ်လဲ ဒစ်ခ်” လို့ သမ္မတက မေးလိုက်တဲ့အခါမှာ သူ့မျက်နှာက ကြွက်သေတစ်ကောင် အပေးခံလိုက်ရသလို ပါပဲ။ “ကောင်းပြီလေ” လို့ စိတ်မပါတပါနဲ့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ သူဟာ ရုရှားတွေကို ယုံလည်း မယုံကြည်သလို၊ ကြိုက်လည်း မကြိုက်ပါဘူး။ နိုင်ငံတကာရဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်တွေကို အသုံးပြုပြီး သူတို့အနေနဲ့ နာမည်ကောင်းရဖို့ ကြိုးစားတာကို သူမနှစ်မြို့နိုင်ပါဘူး။ အီရတ်တွေကို အင်အားသုံးပြီး မောင်းထုတ်တာကို သူပိုပြီး လိုလားပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ မနက် ၁၀:၄၀ အချိန်မှာ သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ နှင်းဆီဥယျာဉ်မှာ သတင်းထောက်တွေရဲ့ ကင်မရာရှေ့မှာရပ်ပြီး တင်းမာတဲ့ မျက်နှာထားနဲ့ “ကူဝိတ်က ချွင်းချက်မရှိ ချက်ချင်း စတင်ဆုတ်ခွာဖို့ ဆာဒမ်ဟူစိန်ကို မဟာမိတ်ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့အနေနဲ့ စနေနေ့ မွန်းတည့်ချိန်အထိ အချိန်ပေးမယ်” လို့ ကြေညာလိုက်ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့. စနေနေ့.မွန်းတည့်အချိန်မှာ ဆာဒမ်အနေနဲ့. ရုရှားတို့.ရဲ့. အဆိုပြုချက်ကို ဘယ်လိုမှ မတုံ့ပြန်ခဲ့တဲ့အတွက် သူ့အဖို့. နောက်ဆုံးထွက် ပေါက် ပိတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့. ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့. ၁ နံနက် ၄:၀၀ နာရီ ရီယဒ်စံတော်ချိန်မှာ အမေရိကန် မရိန်းတပ်သားတွေနဲ့. ကြည်းတပ်တင်ကားတပ် မဟာ တစ်တပ်တို့.ဟာ ဆော်ဒီ၊ အီဂျစ်၊ ကူဝိတ်၊ ဆီးရီးယားနဲ့. တခြားအာရပ်စစ်သား တွေ လိုက်ပါပြီး နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ကာ ကူဝိတ်နိုင်ငံထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အနောက် ဘက်မှာ အမှတ် ၂၈ လေကြောင်းချီ တပ်မကြီးဟာ လေထီးနဲ့. ဆင်းသက်ခဲ့ပြီး အမှတ် ၈၂ လေကြောင်းချီတပ်မနဲ့. ပြင်သစ် အသေးစားသံချပ်ကာကား တပ်မတို့.ဟာ ဘယ်တောင် ပံ့ပိုး လုံခြုံမှုကို ထိန်းပေးထားခဲ့ပါတယ်။ အမှတ် ၁၀၁ လေကြောင်းချီတပ်မနဲ့. အမှတ် ၂၄ ခြေလျင်တပ်မတို့.ဟာလည်း ယူဇရေးတီးစ် မြစ်ချိုင့်ဝှမ်းကို ဦးတည်ပြီး မြောက်ဘက် ကို တည့်တည့်မတ်မတ် ရွေ့လျားကာ အီရတ်နိုင်ငံထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တပ် တွေရဲ့ ကြားမှာရှိတဲ့ အမှတ် ၇ တပ်မကြီးဟာ ဗြိတိသျှတို့.ရဲ့. အမှတ် (၁) သံချပ်ကာကား တပ်မကြီးနဲ့.အတူ အဓိက ထိုးစစ်ကို စတင်ဖို့. အဆင်သင့် ဖြစ်နေပါတယ်။ သည် ထိုးစစ်ကို ပံ့ပိုးမှုပေးနေတဲ့ တခြားနေရာက တိုက်ခိုက်မှုတွေကြောင့် အီရတ်တွေအနေနဲ့. တုတ်တုတ်မှ မလှုပ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားတာနဲ့. တစ်ပြိုင်နက် အဓိက ထိုးစစ်ကို စတင် ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ မြေပြင်စစ်ပွဲ စတင်ခဲ့ပါပြီ။

စိတ်လှုပ်ရှားလွန်းတာကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ မအိပ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရုံးခန်းထဲမှာပဲနေပြီး တွမ်ကယ်လီနဲ့. မိုက်ခဲ မက်စ်ကော်နယ်လ်တို့.ဆီက ဝင်လာတဲ့ အစီရင် ခံစာတွေကို နားထောင်ခဲ့ပါတယ်။ သည်စစ်ပွဲနဲ့. ပတ်သက်ပြီး ကမ္ဘာကြီးအနေနဲ့. ရရှိ နေတဲ့ သတင်းတွေကို သိဖို့.အတွက်လည်း စီအင်အင်ရပ်မြင်သံကြားသတင်းအစီအစဉ်ကို ကြည့်နေခဲ့ပါတယ်။ မရိန်းတွေဟာ အီရတ်တွေ မလှုပ်နိုင်အောင် လုပ်တာရုံတင် မဟုတ် ဘဲ သူတို့.ရဲ့. ခံစစ်ကို ချိုးဖောက်ပြီး ကူဝိတ်စီးတီးမြို့.တော်ဆီ ချီတက်သွားနေပါပြီ။ သူတို့. မြန်မြန်ဆန်ဆန် ချီတက်နိုင်ဖို့. မရိန်းတပ်က ကင်းထောက်တပ်ဖွဲ့.တွေဟာ သည် အရင်ရက်တွေက ဆူးကြိုးတွေ၊ ရေနံတွေနဲ့. ပြည့်နေတဲ့ ကတုတ်ကျင်းတွေကို ဖြတ်ကျော် ပြီး လမ်းရှင်းပေးခဲ့ပါတယ်။ သည်လို ရှင်းလင်းပေးတဲ့နေရာမှာ သူတို့.ဟာ ကြီးမားတဲ့ အသက်အန္တရာယ်တွေနဲ့. ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပါတယ်။

အနောက်ဘက်မှာ မိုလ်ချုပ် ဘယ်ရီမက်ကက်ဖ်ဖရီးရဲ့. အမှတ် (၂၄) ခြေလျင် တပ်မဟာ ပထမရက်မှာ အီရတ်နိုင်ငံအတွင်း မိုင် ၆၀ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကနဦး ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှုတွေဟာ မြန်ဆန်ပြီး ခရီးရောက်လွန်းတာကြောင့် အဓိက ထိုးစစ် ကို ၁၅:၀၀ နာရီစောပြီး ရှားဝါးဇ်စကော့ဖ်ဟာ စတင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

မြေပြင်ထိုးစစ် စတင်ခဲ့တဲ့ ပထမ ၂၄ နာရီအတွင်းမှာ ၃၈ ရက်ကြာ လေ ကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဒဏ်ကို ခံထားရတဲ့ အစာရေစာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ပြီး ပင်ပန်းနွမ်း

နယ်နေတဲ့အီရတ်စစ်သား တစ်သောင်း လက်နက်ချခဲ့ပါတယ်။ အမှတ်(၂၈)လေကြောင်း ချီ တပ်မကြီး တစ်ခုတည်းတင် ရန်သူစစ်သား ၃,၂၀၀ ကို ဖမ်းဆီးနိုင်ခဲ့ပြီး စစ်သား တစ်ဦးသာ ဆုံးရှုံးခဲ့ပါတယ်။ ပထမရက်မှာ ကျွန်တော်တို့ဘက်က စုစုပေါင်း လူ ၈ ဦး ကျဆုံးခဲ့ပြီး ၂၇ ဦး ဒဏ်ရာရခဲ့ပါတယ်။

စစ်ဆင်ရေးရဲ့ ဒုတိယနေ့နံနက်မှာတော့ အမှတ်(၁) မရိန်းတပ်မဟာ ကူဝိတ် စီးတီးရဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်ဝန်းကျင်နဲ့ အတွင်းမှာ တိုက်ခိုက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ အီရတ်တပ်ဖွဲ့တွေကို ဝိုင်းရံထားနိုင်ရုံနဲ့ မရိန်းတွေဟာ သူတို့တာဝန်တွေကို ကျေပွန် အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီးပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဟာ နေဝင်ချိန်မှာ ကူဝိတ် စီးတီးကိုပါ ဝန်းရံထားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကူဝိတ်ကမ်းရိုးတန်းအလွန်က ကုန်းတစ်ပိုင်း၊ ရေ တစ်ပိုင်း ပရိယာယ်ဆင် ထိုးစစ်ကြောင့် နောက်ထပ် အီရတ်တပ်ဖွဲ့တွေ ချောင်ပိတ်မိနေ ပါတယ်။ အမှတ်(၂၈) လေကြောင်းချီတပ်မကြီးဟာ အီရတ်နိုင်ငံထဲ ဆက်ချီတက်သွား နေပါတယ်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဖရက်ဖရန် လက်အောက်မှာရှိတဲ့ အမှတ်(၇) တပ်မကြီး အနေနဲ့ ကူဝိတ်မှာရှိတဲ့ အီရတ်တပ်ကို အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ပြီး ချေမှုန်းပစ်ဖို့ ဆိုတဲ့ အဓိကတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အခြေသတင်းကြီး တဲ့ ဆာဒမ်ရဲ့ ရီပတ်ဘလီကင် အစောင့်တပ်ကို ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်တပ်မကြီး ဟာ မျှော်လင့်ထားသလောက် လျင်လျင်မြန်မြန် မရွေ့လျားနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

ဒုတိယနေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ အထိနာခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်လုပ် စကပ်ခံခုံးကျည် တစ်လုံးဟာ ဒါရန်အနီးက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ယာယီ စစ်တန်းလျားကို ထိမှန်ခဲ့တာကြောင့် အမေရိကန်စစ်သား ၂၈ ယောက် အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ သေဆုံးသူစာရင်းဟာ ခေတ် သစ်စစ်တပ်ကို ထင်ဟပ်ခဲ့ပါတယ်။ သေဆုံးသူတွေထဲမှာ စစ်သမီးတွေ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

တတိယနေ့ဖြစ်တဲ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆ ရက်နေ့မှာ ရှားဝါးစ်ကော့စ်ကို သူတို့ စံတော်ချိန် မွန်းတည့်ချိန်လောက်မှာ ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ အမှတ်(၈)တပ်မကြီးအနေနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ အခုထက်တိုင် တိုက်ခိုက်မှုတွေကို မစနိုင်သေးတာလည်းဆိုတာကို ကျွန်တော် အနေနဲ့ နားမလည်နိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ဖရန်ကို သည်ထက် မြန်မြန် ရွေ့လျားဖို့ ဖိအားပေးနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူကလည်း ဖိအားပေး နေပြီဆိုတာကို ဝမ်းသာစွာနဲ့ လက်ဆင့်ကမ်း ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ မကြာခင်မှာဘဲ အမှတ်(၈)တပ်မကြီးဟာ အပြင်းအထန် တိုက်ပွဲဝင်နေပြီဆိုတာကို စကားပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ဖရန် ရဲ့ စစ်သားတွေဟာ ရီပတ်ဘလီကင် အစောင့်တပ်မတစ်ခုကို လုံးဝ ဖြိုဖျက်ပစ်နိုင်ပြီး နောက်ထပ် နှစ်ခုကိုလည်း နောက်ဆုတ်သွားအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။

အမေရိကန်မရိန်း၊ အမေရိကန် ကြည်းတပ် အထူးတပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ ဆော်ဒီ၊ အီဂျစ်နဲ့ တခြားအာရပ်စစ်သားတွေဟာ ကူဝိတ်စီးတီးကို လွတ်မြောက်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့

ပါတယ်။ အမှတ် (၂၈) လေကြောင်းချီ တပ်မကြီးဟာလည်း ယူဇရေးတီးမြစ်ချိုင့်ဝှမ်းကို ချဉ်းကပ်နေပါပြီ။ စစ်နယ်မြေမှာရှိတဲ့ အီရန်တပ်မ ၄၂ ခုမှာ ၂၇ ခုတို့ဟာ ပျက်စီး၊ သိမ်းပိုက်ခံရတာ သိမ်းပိုက်ခံရပြီးပြီဖြစ်ကြောင်း ထောက်လှမ်းရေးသတင်းတွေအရ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ရန်သူစစ်သား ၃၈,၀၀၀ ကို ရရှိထားပြီး နောက်ထပ်လည်း ထပ်ပြီး ရရှိနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က သေကြေဒဏ်ရာရသူတွေ သိပ်မရှိပါဘူး။ ခြုံငုံကြည့်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သေကြေဒဏ်ရာရသူနှုန်းဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဆုံးဝါးဆုံး ခန်းမှန်းခြေထက် အများကြီး နည်းနေပါတယ်။ ဒါဟာလည်း လေကြောင်းနဲ့ အဆက်မပြတ် တိုက်ခိုက်မှုများရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးပါပဲ။

သည်စစ်ပွဲ မစခင်က ကျွန်တော်ရဲ့ အမှုထမ်းတစ်ဦးက ဖရက်ဒ်အိုက် ရေးသားတဲ့ “စစ်ပွဲတိုင်း ပြီးဆုံးရမည်” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ် ကျွန်တော်ကို ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်မဲ့ပြီး မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ စစ်ပွဲတစ်ခုမှာ နှစ်ကြိမ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ သည်စာအုပ်ရဲ့ အဘော်ကို စိတ်ဝင်စားမိပါတယ်။ “စစ်ဆင်နွှဲရတဲ့ လုပ်ငန်းမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလွန်းတာကြောင့် စမိပြီဆိုရင် အစိုးရတွေအနေနဲ့ အဆုံးသတ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မျက်ခြည်ပြတ်နေတတ်ပါတယ်” လို့ ဖရက်ဒ်အိုက်က ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဂျပန်တို့ရဲ့ ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို သေချာချာ ကြံစည်စီမံတိုက်ခိုက်မှုနဲ့ သူတို့စခဲ့တဲ့ သည်စစ်ပွဲကို ဘယ်လိုအဆုံးသတ်မယ်ဆိုတာကို မစဉ်းစားခဲ့ပုံကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အိုက်ရဲ့ အယူအဆတွေကို သဘောကျလွန်းတာကြောင့် အဓိက စာပိုဒ်တွေကို မိတ္တူဆွဲပြီး ချင်နီ၊ စကိုးကရော့ဖ်နဲ့ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်တွေကို ဖြန့်ဝေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အကန့်အသတ်ထားပြီး တိုက်ရတဲ့စစ်ကို ကန့်သတ်မှုရှိတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အကန့်အသတ်ရှိတဲ့ ဦးတည်ချက်နဲ့ ဆင်နွှဲနေရပါတယ်။ သည်ဦးတည်ချက်ဟာလည်း မကြာခင် ပြည့်မီပါတော့မယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လို အဆုံးသတ်မယ်ဆိုတာကို တာဝန်ရှိသူတွေအနေနဲ့ စပြီး စဉ်းစားသင့်ပြီလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇ ရက်နေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာ အိမ်ဖြူတော်က “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” ရဲ့ စစ်ရေးကိစ္စဆိုင်ရာ နေ့စဉ်ရှင်းလင်းပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ နော်မံရှားဝါးစ် ကော့ဖ်ကို မနက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော် ဖုန်းနဲ့စကားပြောခဲ့ပြီး စစ်ပြီးဆုံးဖို့ နီးနေပြီလို့ ထင်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖမ်းဆီးရရှိထားတဲ့ ရန်သူစစ်သားဟာလည်း ခုနစ်သောင်းနီးနေပါပြီ။ ကူဝိတ်က ဆုတ်ခွာဖို့ ဆာဒမ်ဟာ သူ့တပ်ဖွဲ့တွေကို အမိန့်ပေးထားပြီးပါပြီ။ အီရတ်တို့အတွက် နောက်ဆုံး အဓိက ပြေးပေါက်လမ်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကူဝိတ် စီတီးကနေ အီရတ်နိုင်ငံ ဘက်ရှိရာမြို့ကိုသွားတဲ့ လေးလမ်းသွား ဟိုင်းဝေးလမ်းမကြီးဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ တိုက်လေယာဉ်တွေအတွက် သေနတ်ပစ်ကွင်းလို ဖြစ်နေပါတယ်။ သည်လမ်းမကြီးဟာ ထွက်ပြေးတဲ့ စစ်သားတွေနဲ့ ပြည်ကျပ်နေပြီး စစ်တပ်နဲ့

အရပ်ဘက်ယာဉ် ၁,၅၀၀ နီးပါးတို့ရဲ့ မီးလောင်ကျွမ်းထားတဲ့ ကိုယ်ထည်တွေဟာလည်း လမ်းတစ်လျှောက် ပြန်ကြနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတင်းထောက်တွေက သည်လမ်းကို “သေမင်းတမန်လမ်းမကြီး” လို့ ရည်ညွှန်းကြပါတယ်။

စစ်ပွဲကို ဘယ်တော့ အဆုံးသတ်မယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကြာခင်မှာ သမ္မတ နဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတို့ကို အကြံပြုရတော့မယ်လို့ ကျွန်တော်က နော်မံကို ပြောပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ မြင်တွေ့နေရတာတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ လူသတ်ပွဲကို တမင်သက်သက် ပြုလုပ်နေပုံ ပေါက်နေစေပါတယ်။

“ကျွန်တော်လည်း ဒါကိုပဲ စဉ်းစားနေတယ်” လို့ နော်မံက ပြောပါတယ်။

သူဘာလုပ်ချင်သလဲလို့ ကျွန်တော်မေးလိုက်ပါတယ်။ “နောက်ထပ် တစ်ရက် လောက်ဆို ဖြစ်တယ်” လို့ သူက ဖြေပါတယ်။ နောက်တစ်ရက်လောက်ဆိုရင် အီရတ် အနေနဲ့ စစ်ရေးအရ အိမ်နီးချင်းတွေကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘူးလို့ သူ့အနေနဲ့ ကြေညာနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ “နက်ဖြန်ညမှာ ကျွန်တော်တို့ စစ်ကို အဆုံးသတ်လိုက်ရင် ကျွန်တော်တို့ စစ်ဆင်ရေးကာလဟာ ငါးရက် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ‘ငါးရက်ကြာစစ်ပွဲ’ ဆိုရင် ဘယ်လိုနေမလဲ။ နားထောင်လို့ ကောင်းရဲ့လား” လို့ ဆက်ပြောပါတယ်။

“မဆိုးပါဘူး။ ကျွန်တော် အထက်ကို တင်ပြလိုက်မယ်” လို့ ကျွန်တော် သူ့ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီနေ့က ရှင်းလင်းပွဲကို သမ္မတရဲ့ ဘဲဥပုံ ရုံးခန်းထဲမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ ပျော်ရွှင်နေပြီး စိတ်လွတ်လက်လွတ်ရှိနေပုံ ရပါတယ်။ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” အဖွဲ့ဝင်တွေအားလုံးအပြင် စကိုးခရော့စ်ရဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူ ရစ်ချတ် ဟဲခ်လည်း အခန်းထဲမှာ ရှိနေပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ စစ်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ လက်ရှိအနေအထားကို မြေပုံနဲ့ ကျွန်တော် စပြီး ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ နိဂုံးချုပ်မှာတော့ “ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ထားတာထက် အခြေအနေ ပိုကောင်းနေတယ် သမ္မတကြီး။ အီရတ်စစ်တပ် အရေးနိမ့်သွားပြီ။ အခုလောလောဆယ်မှာတော့ ကူဝိတ်က ထွက်ဖို့ပဲ ကြိုးစားနေတယ်” လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကုလသမဂ္ဂက ပေးအပ်ထားတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ ကျွန်တော်တို့မှာ တိကျတဲ့ ဦးတည်ချက် ရှိပါတယ်။ ကူဝိတ်နိုင်ငံ လွတ်မြောက်ရေးပါပဲ။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ ဆာဒမ်ဟူစိန်က နှုတ်နဲ့ ပယ်ပယ်နယ်နယ် ဝေဖန်ရှုတ်ချ ပြောဆိုခဲ့ပေမယ့် သူ့ကို ပေးထားတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျော်လွန်ပြီး လုပ်လိုတဲ့ ဆန္ဒလုံးဝ မရှိခဲ့ပါဘူး။ လောလောဆယ်မှာ လူ့ကျင့်ဝတ်အရ ကျွန်တော်တို့ဟာ အသာစီးရနေပါတယ်။ ဆက်ပြီး တိုက်ခိုက်မယ်ဆိုရင် ဒါကို ဆုံးရှုံးသွားနိုင်ပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စစ်သည်တော်တို့ရဲ့ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းကို ကျွန်တော် အလေးထားလိုပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တမင်သက်သက် သတ်ဖြတ်နေတယ်လို့ မမြင်စေချင်ဘူး သမ္မတကြီး။ အခုဆို ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်မှု ရတော့မယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

ရှားဝါးကော့ပ်နဲ့ ကျွန်တော် စကားပြောပြီးပြီ။ နက်ဖြန် တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ယူထားတဲ့တာဝန် ပြီးဆုံးလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်ထားပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တိုက်ခိုက်မှုတွေ ရပ်တန့်ဖို့ ကျွန်တော် အကြံပြုကောင်း ပြုနိုင်ပါလိမ့်မယ်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဒါဆိုရင် သည်နေ့ပဲ အဆုံးသတ်လိုက်ပါလား” လို့ သမ္မတဘွတ်ရှ်က ပြောလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော် အံ့သြသွားခဲ့ရပါတယ်။ “အားလုံး ဒါကို စဉ်းစားစေချင်တယ်” လို့ အခန်းထဲမှာရှိနေတဲ့ လူတွေကိုကြည့်ပြီး ပြောလိုက်ပါတယ်။ “လူတွေ အခုလို အစုလိုက် အပြုံလိုက် သေကြေနေတဲ့ မြင်ကွင်းတွေကြောင့် နိုင်ငံရေးအရရော၊ ပြည်သူလူထု ကြားမှာရော မလိုလားအပ်တဲ့ ပြောဆိုရေးသားဝေဖန်မှုတွေကို ကျွန်တော်တို့ စခံနေကြရပြီ။ ကျွန်တော်တို့လုပ်ရမယ့်အလုပ် ပြီးစီးသွားပြီလို့ ခင်ဗျားတို့ပြောတယ်။ ဒါဆို အဆုံးသတ်လိုက်တာပေါ့”။ အဲဒီနေ့ ညနေမှာပဲ သူ့အနေနဲ့ တိုက်ခိုက်မှုတွေကို ရပ်နားလိုက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း လေကြောင်းကတစ်ဆင့် ကြေညာနိုင်တယ်လို့ သမ္မတဘွတ်ရှ်က ပြောပါတယ်။

“ဒါ စဉ်းစားစရာပဲ” လို့ ကျွန်တော် ပြန်ဖြေလိုက်တယ်။ “ဒါပေမယ့် နော်မံနဲ့ ပထမ စကားပြောဖို့တော့ လိုလိမ့်မယ်”။ သည်လို ပြောပြီး ဘဲဥပုံ ရုံးခန်းနားက သမ္မတရဲ့ သီးသန့် စာကြည့်ခန်းထဲကိုသွားပြီး နော်မံကို ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ သမ္မတရဲ့ အကြံပြုချက်ကို ကန့်ကွက်စရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့ တပ်မှူးတွေနဲ့ ဆွေးနွေးပါရစေဦးလို့ ပြောပါတယ်။

ဒါကို သမ္မတကို ပြန်ပြီး သတင်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ အခန်းထဲမှာ ရှိနေသူတွေအားလုံး အနေနဲ့လည်း စစ်ကို ရပ်ဆိုင်းဖို့ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဘယ်သူမှ မကန့်ကွက်ကြပါဘူး။ ဒါကို ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်ကို သွားပြီး ရှင်းပြရပါဦးမယ်။ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီက ပြန်လာတဲ့အခါမှာ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” အနေနဲ့ နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် ဆွေးနွေးဖို့ တွေ့ဆုံကြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကွန်ဂရက်ကိုသွားပြီး အစီရင်ခံစာခင် စစ်ကို အဆုံးသတ်ဖို့ သမ္မတရဲ့ ယာယီ အဆုံးအဖြတ်ကို စစ်ဦးစီးချုပ်တွေကို တင်ပြဖို့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒေးဗ်ဂျယ်ရီမိုင်းယာကို ကျွန်တော် မှာလိုက်ပါတယ်။ သူ့တို့အားလုံး သဘောတူတယ်ဆိုတာကို နောက်ပိုင်းမှာ ဒေးဗ်ဟာ ကျွန်တော်ကို အကြောင်းကြားခဲ့ပါတယ်။

ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အထက်နဲ့ အောက်လွှတ်တော်တို့ကို စစ်ရပ်ဆိုင်းဖို့ကိစ္စကို တင်ပြတဲ့နေရာမှာ အဲဒီနေ့မှာပဲ အကောင်အထည်ပေါ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို ထိန်ချန်ထားခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတရဲ့ ဘဲဥပုံရုံးခန်းမှာ “ရှစ်ဦးအဖွဲ့” ပြန်ဆုံတဲ့အခါမှာတော့ လေလှိုင်းကနေထုတ်မယ့် သမ္မတရဲ့ ကြေညာချက်ထဲမှာ ဘာတွေပါသင့်တယ်၊ ဘယ်အချိန်မှာ ထုတ်လွှင့်မယ်ဆိုတာကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ သမ္မတကိုယ်တိုင်ကတော့ မဟာမိတ်နိုင်ငံတွေက ခေါင်းဆောင်တွေကို ဖုန်းနဲ့ အကြောင်းကြားခဲ့ပါတယ်။ ကနဦးမှာ ည ၉

နာရီမှာ ကြေညာချက်ကို တိုက်ရိုက်လွှင့်ထုတ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ “တိုက်ခိုက်မှုတွေကို ရီယဒ်မှာ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက် နံနက် ၅ နာရီက စတင်ပြီး ဆိုင်းငံ့ထားမယ်” ဆိုတာ ကို ကြေညာမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ အီရတ်တို့နဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး ဖြစ်ပေါ်လာ တဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးမဟုတ်ဘဲ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကိုယ့်သဘောနဲ့ကို ရပ်ဆိုင်း မှုဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိသာထင်ရှားစေဖို့ “ဆိုင်းငံ့” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို တမင်တကာ ရွေး ချယ်ခဲ့တာပါပဲ။ နော်မံအနေနဲ့ စစ်မြေပြင်က အခြေအနေတွေကို စစ်ဆေးနိုင်ဖို့နဲ့ လက်စသတ်စရာရှိတာတွေကို လက်စသတ်နိုင်အောင် အချိန်အနည်းငယ် ပေးသင့်တယ် လို့ ကျွန်တော်က အကြံပေးလိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဂျွန်နူးနူးက “ကျွန်တော်တို့ စံတော်ချိန် ည ၁၂ နာရီ လုပ်ပါလား” လို့ အကြံပြုလာပါတယ်။ သမ္မတကလည်း သဘောကျတာမို့ ည ၆ နာရီထိုးပြီး မကြာခင်မှာ နော်မံကို ကျွန်တော် ဖုန်းဆက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့စံတော်ချိန် ည ၉ နာရီမှာ သမ္မတအနေနဲ့ နောက်တစ်နေ့နံနက် ရီယဒ် စံတော်ချိန် နံနက် ၈ နာရီမှာ အတိုက်အခိုက်တွေ ရပ်ဆိုင်းကြောင်း ကြေညာမယ်ဆိုတာ ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဆိုရင် နော်မံအနေနဲ့ လက်စသတ်စရာရှိတာတွေကို သတ်ပြီး နောက်ထပ်တစ်နေ့ အချိန်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ည ၉:၂၀ နာရီမှာ သမ္မတဘွတ်ရှ်ဟာ ဘဲဥပုံရုံးခန်းကနေ နိုင်ငံကို မိန့်ခွန်း ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ “ကူဝိတ် လွတ်မြောက်သွားပြီ။ အီရတ်စစ်တပ် အရေးခိုမဲ့သွားပြီ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်ရေး ဦးတည်ချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပြီ” လို့ သူ စတင် ပြောကြားခဲ့ပြီး “အဲဒီနေ့ည အရှေ့ပိုင်းစံတော်ချိန် သန်းခေါင်ယံအချိန်မှာ အမေရိ ကန်နဲ့ မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့တွေအားလုံး ထိုးစစ် စစ်ဆင်ရေးတွေအားလုံးကို ဆိုင်းငံ့လိုက် ကြောင်း ဝမ်းမြောက်စွာနဲ့ ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ မြေပြင်စစ်ဆင်ရေး စတင်ပြီး နာရီ ပေါင်း ၁၀၀ တိတိနဲ့ ‘ဒဲဇက်စတွမ်’ စစ်ဆင်ရေး စတင်ပြီး သီတင်းပတ် ၆ ပတ် အကြာမှာ ဆိုင်းငံ့လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်” လို့ ကြေညာလိုက်ပါတယ်။

မိန့်ခွန်းပြောကြားပြီးတဲ့အခါမှာ သမ္မတနဲ့ ဇနီးဖြစ်သူတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ အုပ်စုကို သူတို့နေထိုင်ရာ အခန်းတွေဘက်မှာ စစ်ပွဲပြီး အထိမ်းအမှတ်ပွဲတစ်ခုကို ခပ် အေးအေးလေးပဲ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ပျော်ရွှင်နေတာထက် အားလုံးဟာ စိတ်သက်သာသွား ပုံ ရနေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အမှန်ကန်ဆုံးကို လုပ်ခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည် ကြောင်း သမ္မတက ပြောပါတယ်။ သူ့ဘာမှ နောင်တ မရမိဘူးလို့လည်း ဆိုပါတယ်။ တစ်နာရီအကြာမှာတော့ ကျွန်တော် အိမ်ကို ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စစ်ပွဲကို နိုင်ခဲ့ ကြောင်း အယ်လ်ဗာကို ပြောချင်ပေမယ့် သူမကတော့ အိပ်မောကျနေခဲ့ပါပြီ။

“ဒဲဇက်စတွမ်” စစ်ဆင်ရေးဟာ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်ကိုသာ ပြီးမြောက်စေခဲ့ တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှာ နာတာရှည်ဖြစ်နေတဲ့ ရန်လိုမှုန်းတီးမှု အခြေအနေကိုလည်း ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါတယ်။ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲအတွင်းမှာ အီရတ်

တို့ကို ထောက်ခံခဲ့တဲ့ အထင်ကရ အာရပ်ခေါင်းဆောင် နှစ်ဦးပဲ ရှိပါတယ်။ သူတို့က တော့ ဂျော်ဒန်ဘုရင် ဟူစိန်နဲ့ ပီအယ်လ်အို(ပါလက်စတိုင်းလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့) ဥက္ကဋ္ဌ ရာဆာ အာရာဖတ် တို့ပါပဲ။ သည်လို ထောက်ခံခဲ့တဲ့အတွက် သူတို့အနေနဲ့ ဒေသတွင်း သြဇာလွှမ်းမိုးမှု လျော့ပါးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်သုံးနှစ်အကြာမှာ သူတို့ဟာ အစွရေးနဲ့ တခြား အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ ပြေလည်မှုရအောင် ကြိုးစားနေကြရပါတယ်။ “ဒဇ်ဇက်စတွမ်” ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ မယ်ဒရစ်မြို့ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ငြိမ်းချမ်းရေး စည်းဝေးပွဲကနေ အာရာဖတ်နဲ့ ထိုအချိန်က အစွရေးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရစ်ဇက် ရာဘင်တို့အကြား သမိုင်းဝင် သဘောတူညီချက်နဲ့ ဘုရင်ဟူစိန်နဲ့ အစွရေး နိုင်ငံတို့ကြား ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ “ဒဇ်ဇက်စတွမ်” စစ်ဆင်ရေး မတိုင်ခင်က မရရှိခဲ့တဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသအရေးမှာ ပါဝင်ခွင့်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံအနေနဲ့ ယခု ရရှိခဲ့ပါပြီ။

သည်ပဋိပက္ခ ပြီးဆုံးပြီးတဲ့နောက်မှာ လက်ဘနွန်နိုင်ငံက ဓါးစာခံတွေတောင် လွတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ အီရတ်နိုင်ငံဟာလည်း အင်အားချည်နဲ့ပြီး နိုင်ငံအများအပြားရဲ့ ပိုင်းပယ်မှုကို ခံနေရပါတယ်။

“ဒဇ်ဇက်စတွမ်” နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထိပ်တန်း ခေတ်သစ် သမိုင်းပညာရှင် ဂျန် ကီးဇင်ရဲ့ သုံးသပ်ချက်ကို ကျွန်တော် အားရကျေနပ်မိပါတယ်။ “ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲသည် ပြတ်သားသည့် စီမံချက်နှင့် အပြစ်ပြောစရာမရှိသော စီမံဆောင်ရွက်မှုတို့၏ အောင်မြင်မှုဖြစ်သည်။” သည်စစ်ပွဲဟာ စစ်ရေးအရ အရေးယူမှုရဲ့ အမြင့်မားဆုံး ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကတော့ “စည်းစနစ်ရှိရေးအတွက် အင်အားကို အသုံးပြုခြင်း” ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်မှာ ကျွန်တော် နယူးယောက်ကို ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ပြန်သွားခဲ့ပါတယ်။ သည်ခရီးစဉ်ရဲ့ စိတ်အလှုပ်ရှားဆုံး အပိုင်းကတော့ ဘာနာနာကယ်လီရ်ကွက်ကို ပြန်သွားခဲ့ချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ရာဇဝတ်မှုခင်းတွေ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော်မိဘတွေ စွန့်ခွာခဲ့တဲ့ သည်ရပ်ကွက်ဟာ အခုအခါမှာ အသွင်ပြောင်းနေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့နေခဲ့တဲ့ အမှတ်၉၅၂ ကယ်လီလမ်းက အဆောက်အအုံနေရာမှာ လူနေတိုက်ခန်း အဆောက်အအုံအသစ် တည်ရှိနေပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အနည်းငယ်က စွန့်ပစ် အမှိုက်တွေ ပြန့်ကျဲနေခဲ့တဲ့ ကယ်လီလမ်း ပန်းခြံဟာ အခုအခါမှာ သာယာလှပနေပြီး ကလေးငယ်တွေ ဆော့ကစားနေကြပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ သည်ခရီးစဉ်မှာ ကျွန်တော်နေခဲ့တဲ့ မောရစ် အထက်တန်း ကျောင်းကို သွားခဲ့ပြီး ကျောင်းသားတွေကို စကားပြောခဲ့ပါတယ်။ ဟစ်စပင်းနစ်လို ခေါ်တဲ့ လက်တင် အမေရိကနွယ်ဖွား ကျောင်းသားတွေနဲ့ လူမည်းကျောင်းသားတွေကို “သည် ကျောင်းကို ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ်။ ဘဝမှာ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ခံစားခဲ့မိတာ

ကိုလည်း သတိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အောင်မြင်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းလာချိန်မှာ အခွင့်အရေးတွေ သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး။ အခုတော့ ရှိနေပါပြီ။ ခင်ဗျားတို့ ဖြစ်ချင်တာ ဖြစ်လို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ချင်ရုံနဲ့တော့ ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ကူးနေရုံနဲ့လည်း ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်လာအောင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ စာသင်ရမယ်။ အလုပ်လုပ်ရမယ်။ တိုက်ပွဲဝင်ရမယ်” လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ အခုအခါမှာ အမေရိကန်စစ်သား ၉၁% ဟာ အထက်တန်းကျောင်းဆင်းပြီးသူတွေဖြစ်နေကြောင်း ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အထက်တန်းကျောင်း အောင်လက်မှတ်ဟာ သူတို့ရဲ့ ဇွဲလုံ့လနဲ့ စည်းစနစ်ရှိမှုကို သက်သေထူခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ “ကျောင်း မထွက်ကြပါနဲ့” လို့ ကျွန်တော် သူတို့လေးတွေကို မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါတယ်။ “အတုယူစရာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ရွေးချယ်ပါ” လို့ အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ “သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူဖြူဖြစ်ရင် ဖြစ်ပါစေ၊ လူမည်းဖြစ်ရင် ဖြစ်ပါစေ၊ မိုလ်ချပ်ကြီးဖြစ်ရင် ဖြစ်ပါစေ၊ ဆရာဖြစ်ရင် ဖြစ်ပါစေ၊ ကိုယ့်ရဲ့မိဘပဲ ဖြစ်ရင်ဖြစ်ပါစေ” လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောတာတွေကို သူတို့လေးတွေအနေနဲ့ နားဝင်ရဲ့လားဆိုတာ ကျွန်တော် မသိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့လေးတွေကို နာယူစရာ စကားတွေကို ပြောပြီးမှ ပြန်မယ်လို့ ကျွန်တော် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပါတယ်။ “ငါတို့ဟာ ခံဘက်ကချည်းပဲဆိုပြီး အလွယ်လမ်းကို မလိုက်ကြပါနဲ့။ ရိုးရိုးသားသား လုပ်ကိုင်ပြီး တာဝန်ယူဖို့ ဝန်မလေးကြပါနဲ့။ သည်လမ်းဟာ လူတစ်လုံးသူတစ်လုံးဖြစ်စေမယ့်လမ်းပါပဲ”

လူမည်း အာဖရိကနွယ်ဖွား အမေရိကန်လူငယ်တွေကို ကျွန်တော် မှာကြားချင်တာကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ ရာစုနှစ်သုံးခုလောက် အချိန်မှာ မဟုတ်ဘဲ လက်ရှိအချိန်မှာ နေတတ်ဖို့ပါပဲ။ လူဖြူလူငယ်တွေအနေနဲ့လည်း လူဖြူတွေချည်းရှိတဲ့ ကမ္ဘာမှာ နေကြရမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ နားလည်သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်။ လူနည်းစု လူမျိုးစုတွေ အနေနဲ့ မွေးရာပါ အခွင့်အရေးကို ရရှိဖို့ ဘယ်လောက် ရုန်းကန်ရတယ်ဆိုတာကို သူတို့အနေနဲ့ သိနားလည်လာဖို့ လိုပါတယ်။

လူဖြူတွေ ကြီးစိုးတဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ ကျွန်တော် နေရာရတာဟာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကိုယ်ရဲ့ မျိုးရိုးဇာစ်မြစ်ကို ဖုံးကွယ်ထားခဲ့လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားလူတွေအနေနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ မျိုးရိုးဇာစ်မြစ်ကြောင့် ကျွန်တော့်ကို နှိမ်ချင် နှိမ်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ သိမ်ငယ်ခြင်းမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့အသားအရောင်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့အသိဟာ ကျွန်တော့်အတွက် ဂုဏ်ယူစရာ၊ အားတက်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တူညီတဲ့ အခွင့်အရေး ရရှိရင် အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အလုပ်ကြိုးစားပြီး ယုံကြည်မှုရှိသူတိုင်း ကြီးပွားတိုးတက်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုနဲ့ ကျွန်တော့်ဘဝကို စတင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို အခုထိ ယုံကြည်ဆဲပါပဲ။

မေလ ၂၂ ရက်နေ့မှာ ချင်နီက ကျွန်တော့်ကို သူ့ရုံးခန်းထဲကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ “ခင်ဗျားကို ဥက္ကဋ္ဌရာထူး ပြန်ပေးလိမ့်မယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်တာဝန် သက်တမ်း နောက်ထပ် လေးလကျန်သေးတာမို့ အခုလိုပြောလိုက်တာကို ကျွန်တော် နည်းနည်း နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သူ့ကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်လိုက်ပါတယ်။ “ဒါ သမ္မတရဲ့ သဘောပဲ။ ခင်ဗျားကို စောစောပဲ ပြန်ခန့် ချင်တယ်” လို့ သူက ပြောပါတယ်။

“စဉ်းစားဖို့ အချိန်တွေ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်” လို့ ကျွန်တော် ပြန်ပြော လိုက်ပါတယ်။

“ခင်ဗျား နားမလည်ပါဘူး။ အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှာ ခင်ဗျားရဲ့ ရပ်တည်မှုနဲ့ ပတ် သက်ပြီး ထင်ကြေးအမျိုးမျိုးပေးနေတာကို သူ့အဆုံးသတ်ပစ်လိုက်ချင်တယ်” လို့ ချင်နီက ပြောပါတယ်။

“ဘယ်တော့ ပြန်ခန့်ချင်တာလဲ”

“နက်ဖြန်ပဲ”

နောက်တစ်နေ့ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှာ နှင်းဆီဥယျာဉ်ထဲက စုဝေး ရောက်ရှိနေတဲ့ သတင်းထောက်တွေနဲ့ အစိုးရအရာရှိတွေကို သမ္မတဘွတ်ရှ်က ကျွန်တော် ကို လက်ညှိုးထိုးပြီး “သူ့ရဲ့စွမ်းရည်ကို ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။ သူ့ကို ကျွန်တော် ဘယ်လောက် လေးစားတယ်ဆိုတာကို ပြသဖို့ အခုလို ဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို ပြန်ပြီးပေးခဲ့တာ ပဲ” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ ဒုတိယသက်တမ်းအတွက် ကျွန်တော်တို့ အဆိုပြုခဲ့ပေ မယ့် ဆီးနိတ်လွှတ်တော်က ဒါကို အတည်ပြုပေးဖို့ လိုပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆီးနိတ် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကော်မတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆမ်နမ်းကြောင် ပုံမှန် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အတည်ပြုမှု မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ နမ်းဟာ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကို ထောက်ခံသူ၊ စစ်ကို မလို လားသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ရာထူး အတည်ပြုရေးအတွက် နှစ်ရက်ကြာ ကြား နာမှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်အတွင်းမှာ နမ်းဟာ ကျွန်တော့်ကို “ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့ အထိ အတည်ပြုပေးပါ” လို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ နမ်းကြောင် ကြားနာမှုတွေဟာ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပထမ ရာထူးသက်တမ်းရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ ည သန်းခေါင်ယံမှာ ဥပဒေအရ ကျွန်တော်ဟာ ရာထူးကနေ နှုတ်ထွက်ရတော့မှာမို့ နိုင်ငံ အနေနဲ့ ယာယီဥက္ကဋ္ဌပဲ ရှိလိမ့်မယ်လို့ သူ့ကို ကျွန်တော် ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော့်ကို ဒုတိယ ရာထူးသက်တမ်း ပေးဖို့ကိစ္စကို သူ မဲဆန္ဒပေးခိုင်းခဲ့ပါတယ်။ ကန် ကွက်မဲ မရှိဘဲ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။

အခန်း(၁၇)

အာဏာ လက်လွှဲပြောင်းခြင်း

ဒဲဇင်စတွမ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုတစ်ခုတည်းနဲ့. ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ လာမယ့် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြန်ပြီး အနိုင်ရဖို့ လမ်းမရှိပါဘူး။ ဒုတိယသမ္မတ ဒန်ကွေးလ်ဟာလည်း သူ့အတွက် ပြဿနာ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒန်ကွေးလ်ကို ပထုတ်ဖို့ ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှာ တီးတိုး ပြောလာကြပါတယ်။ သူ့ကို အစားထားဖို့ အလားအလာရှိသူ တွေကို သတင်းစာတွေထဲမှာ ဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ကျွန်တော့်နာမည်လည်း ပါနေပါတယ်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလလောက်ကတည်းက Parade မဂ္ဂဇင်းက လာမယ့် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ ဘွတ်ရှ်၊ ပါဝဲလ်အတွဲအဖြစ် ဝင်ပြီး အရွေးခံဖို့ အလားအလာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်ရဲ့ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုကို ဦးဆောင်နေတဲ့ ဖရက်ဒ် မာလိပ်ကလည်း ဒါကို ထောက်ခံတယ်လို့ သတင်းထွက်နေပါတယ်။ သူကတော့ အိုအမ်ဘီ တုန်းက ကျွန်တော့်ဆရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးအဖွဲ့အနေနဲ့ ပြည်သူတချို့ ရဲ့ ဆန္ဒကို တိတိတဆိတ် ကောက်ခံကြည့်တဲ့အခါမှာ ဒန်ကွေးလ်ထက် ဂျင်မီဘောကာကို ပိုနှစ်သက်ကြပြီး ဂျင်မီဘောကာထက် ကျွန်တော့်ကို ပိုသဘောကျတာ သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ဝင်ရောက် အရွေးခံမယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထင်ကြေး ပေးမှုတွေ တိုးပွားလာတာကြောင့် မေလအလယ်ပိုင်းလောက်မှာ ကွေးလ်ကို ကျွန်တော် ဖုန်းနဲ့ ဆက်သွယ်ခဲ့ပါတယ်။ “အခုလို ပြောဆိုနေတာတွေကြောင့် ဒုတိယသမ္မတကြီး အနေနဲ့ အနေရခက်နေမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါတယ်။ သည်သတင်းကို ကျွန်တော် စခဲတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာဘဲ ကျွန်တော်ပြောနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘာကိုမှ ကြိုးကိုင်နေ တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သည်ဥက္ကဋ္ဌအလုပ်ကိုပဲ ကျွန်တော် ဆက်လုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်” လို့ ကွေးလ်ကို ကျွန်တော် ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

“ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ် ကိုလင်း။ သည်မြို့မှာ အလုပ်လုပ်ရင်တော့ ဒါမျိုး တွေကတော့ ရှိမှာပဲ” လို့ သူက ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်အနေနဲ့ အရွေးခံမယ့်ဆိုတဲ့ ကိစ္စဟာ လက်တွေ့မှာ ဖြစ်လာနိုင်စရာ အကြောင်းလုံးဝ မရှိပါဘူး။ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ သူ့လူတွေဘက်က အမြဲရပ်တည်ပါတယ်။ ဝပ်ဝေါဒ်ရဲ့ စာအုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် အထောင်းအထု ခံခဲ့ရတုန်းကလည်း သူ ကျွန်တော်ဘက်က ရပ်တည်ခဲ့ပါတယ်။ အခုကိစ္စမှာလည်း ဒန်ကွေးလ်အနေနဲ့ ရာထူးက နှုတ်ထွက်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက် မရှိဘူးဆိုတာကို ရှင်းရှင်း ပြောခဲ့ပြီးပြီမို့ သူ့ဘက်က ဘွတ်ရှ်ဟာ ရပ်တည်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။

ဒုတိယသမ္မတ ရာထူးအတွက် အရွေးခံဖို့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်ဖက်ပါတီကလည်း ကမ်းလှမ်းမှုတွေ ပြုလုပ်လာပါတယ်။ မေလမှာ အာကင်ဆောပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဘီလ် ကလင်တန်ကိုယ်စား ဗာနွန် ဂျော်ဒင်ဆိုတဲ့ ရှေ့နေ ကျွန်တော့်ကို လာတွေ့ပါတယ်။ သူဟာ ကျွန်တော်နဲ့ ရင်းနှီးပြီး နိုင်ငံရေးအရ အဆက်အသွယ်ရှိတဲ့ ဝေါ်ရှင်တန်က ရှေ့နေတစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ ဘီလ် ကလင်တန်ကတော့ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ဖို့ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက အဆိုပြုထားသူ ဖြစ်ပါတယ်။ “ကလင်တန်ရဲ့ ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ဖို့ စိတ်ဝင်စားသလား” လို့ ဂျော်ဒင်က ကျွန်တော့်ကို မေးလာပါတယ်။

“ပထမဆုံးပြောရရင် ယူနီဖောင်းချွတ်ပြီး နိုင်ငံရေးထဲဝင်ဖို့ ကျွန်တော် မရည်ရွယ်ဘူး။ နောက်တစ်ခုကတော့ နိုင်ငံရေးအရ ဘယ်လိုရပ်တည်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ဟာ ကောင်းကောင်း မသိပါဘူး။ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ ကျွန်တော့်ကို ရွေးချယ်ခဲ့သလို ကျွန်တော့်ဘက်ကလည်း ရပ်တည်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သူနဲ့ အတိုက်အခံပြုပြီး ဘယ်လိုမှ မယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဘူး” လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီတွေရဲ့ ညီလာခံတွေ ဩဂုတ်လမှာ ပြီးဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက်မှာ သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဖြေပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဘွတ်ရှ်၊ ကွေးလ်တို့ အတွဲဟာ ဘီလ် ကလင်တန်နဲ့ ဆီးနိတ်အမတ် အယ်လ်ဘတ်ဂေါတို့အတွဲနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ရှေးစစ်ပဲရိုးကလည်း တတိယပါတီအနေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို တိတိကျကျ အဖြေပေါ်ထွက်ခဲ့တာမို့ ကျွန်တော်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သို့လောသို့လော တွေးတောမှုတွေ ရပ်တန့်က ရပ်သွားခဲ့ပါတယ်။

ဩဂုတ်လမှာ ကျွန်တော်နဲ့ အယ်လ်မာတို့ရဲ့ အိမ်ထောင်သက်တမ်းဟာလည်း အနှစ် ၃၀ ပြည့်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သားနဲ့သမီးတွေဟာ မိသားစုဝင်တွေ၊ မိတ်ဆွေတွေကို ဖိတ်ပြီး နှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရင်သွေးတွေကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော် ပီတိဖြစ်နေမိပါတယ်။ မိုက်ဟာ အိမ်ထောင်ကျပြီး ဂျော့ချ်တောင်း ဥပဒေကျောင်းမှာ တက်နေပါတယ်။ လင်ဒါကတော့ ဘရော့ဒ်ဝေးပြဇာတ်

တစ်ခုမှာ ပွဲဦးထွက် ပါဝင် သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ အန်မာရီကတော့ မေလတုန်းက ဝီလျံနဲ့ မေရီကောလိပ်မှာ ပညာသင်လို့ ပြီးဆုံးခဲ့ပြီး ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်တစ်ခုမှာ လုပ်ကိုင်နေပါတယ်။ အဲဒီနှစ် နွေဦးပေါက်မှာ အမျိုးသားဖခင်များ ကော်မတီက “တစ်နှစ် တာအတွင်း အကောင်းဆုံးဖခင်” ဆုကို ကျွန်တော့်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့ လေးတွေ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံးဖြစ်လာတယ်လို့ ကလေးတွေကို ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် သည်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရတာကို သူတို့ကလေးတွေက သဘောကျပြီး ရယ်သွမ်းသွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ ဘယ်သူမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလေးအနက် ထားခွင့် မရှိပါဘူး။ ဧည့်သည်တွေ ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်ပဲ ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ အချစ်နဲ့ အိမ်ထောင်ရေးဆိုတာ ထိထိုးရသလိုပါပဲ။ ကံကောင်းရင်လည်းကောင်းမယ်၊ မကောင်းရင်လည်း မကောင်းဘူး။ ကြုံပြောလို့ မရပါဘူး။ ကျွန်တော့်အဖို့ကတော့ အိမ်ထောင်ရေးထိမှာ ထိပ်ဆုံးဆုကြီးကို ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုတွေရဲ့ နောက်ဆုံးလကို ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်အနေနဲ့ အခြေအနေ မလှတော့ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် ရိပ်စားမိခဲ့ပါတယ်။ နှစ်ပတ်လည် ရီပတ်ဘလီကင်ညီလာခံမှာ ဘာသာရေးနဲ့ နိုင်ငံရေး ရောယှက်ခဲ့မှု၊ လူမျိုးရေးကိစ္စတွေ အရိပ်အငွေ့ ပါခဲ့မှုတွေကြောင့် သူ့ကို လက်ခံနိုင်မယ့် ဘက် မရွေးရသေးတဲ့ အမေရိကန်တွေဟာ ခပ်တန်းတန်း ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒဲဇက်စတွမ် ကြောင့် ရခဲ့တဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ မြှောက်စားမှုဟာလည်း နွေဦးပေါက်အချိန်မှာ နှင်းတွေ အရည်ပျော် ပျောက်ကွယ်သွားသလိုပဲ စီးပွားရေးကျဆင်းမှုကိုလည်း နိုင်ငံအနေနဲ့ မကျော်လွှားနိုင်ဘဲ ရှိနေပါတယ်။ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့မှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ကလင်တန်ဟာ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ကို ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့ပါတယ်။ ကလင်တန်က စုစုပေါင်းမဲတွေရဲ့ ၄၃% ကို ရရှိခဲ့ပြီး ဘွတ်ရှ်က ၃၇.၄% ပဲ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ရော့စ်ပဲရီးကတော့ ၁၉% ပဲ ရခဲ့ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် နှစ်ရက်မှာ ဟန္နန်းကျော်ဒင်ရဲ့အိမ်မှာ ကျွန်တော် ညစာ စားခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်မှာ ကျော်ဒင်က ကျွန်တော့်ကို မေးပါတယ်။ “ခင်ဗျား နိုင်ငံခြား ရေးဌာနကို စိတ်ဝင်စားသလား၊ ကာကွယ်ရေးဌာနကို စိတ်ဝင်စားသလား၊ ဝါရင်း ခရစ္စတို ဟာက သိချင်လို့။” ဝါရင်း ခရစ္စတိုဟာဆိုသူကတော့ ကလင်တန် အနိုင်ရခဲ့ရင် အစိုးရ အသစ် ဖွဲ့စည်းရေးခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာမယ့်သူပါပဲ။

“ကျွန်တော် ပြောမယ် ကျော်ဒင်၊ ကျွန်တော် ဘယ်ဟာကိုမှ မလိုချင်ဘူး။ ဘာ နိုင်ငံရေးကိုမှလည်း မလုပ်ချင်ဘူး” လို့ ကျွန်တော် ဖြေလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တာဝန် သက်တမ်းပြည့်သည်အထိ လုပ်ပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ စစ်တပ်က အနားယူချင်တာပါပဲ။ ဒါ့အပြင် အစိုးရသစ်အနေနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်တဲ့နေရာမှာ

စီးပွားရေးကိုပဲ အလေးထားခဲ့တာကြောင့် နိုင်ငံခြားရေးနဲ့ ကာကွယ်ရေးကိစ္စတွေမှာ ဘယ်လို ရပ်တည်မှု ရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သေသေချာချာ မသိပါဘူး။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးလို့ သီတင်းနှစ်ပတ်အကြာမှာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့တဲ့ သမ္မတလောင်း ကလင်တန်က ကျွန်တော့်ကို တွေ့ချင်တယ်လို့ ပြောတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် စိတ်ထင်ခဲ့ပါတယ်။ ကလင်တန် တည်းခိုနေတဲ့ ဟေးစ် အဲဒမ်ဟိုတယ်မှာ သူ့ကို သွားတွေ့တဲ့အခါမှာတော့ သူက ရုပ်မြင်သံကြားမှာ တွေ့နေကျ ရုပ်ပုံလွှာတွေထက် ပိုထွားကြိုင်းပြီး ပိုမို ချက်ချက်ချာချာရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ စိတ်လွတ်လက်လွတ်ရှိပြီး သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရတာကို ဘာမှမဖြစ်သလိုပါဘဲ။

“ခင်ဗျား မောရစ် အထက်တန်းကျောင်းမှာ မိန့်ခွန်းပေးတဲ့ ဗီဒီယိုတိတ်ခွေကို ကြည့်ပြီးကတည်းက ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် တွေ့ချင်နေတာ” လို့ ကလင်တန်က ကျွန်တော့်ကို ကော်ဖီ ငှဲပေးရင်း ကျွန်တော်ပေးခဲ့တဲ့ မိန့်ခွန်းထဲက အချက်တော်တော် များများကို ပြန်ပြောပြခဲ့တာကြောင့် သူ့ကို လေးစားမိသွားပါတယ်။ သည်မိန့်ခွန်းကို လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်ခွဲကျော်က ပြောခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက သူဟာ ပြည်နယ်ငယ်ကလေး တစ်ခုရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကလင်တန်အနေနဲ့ ကြားသမျှ၊ ဖတ်သမျှ တွေကို မှတ်သားပြီး မှတ်မိနိုင်စွမ်း ဘယ်လောက်ရှိတယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိလာ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သည်နောက်မှာတော့ ဘော့စ်နီးယားကိစ္စ၊ အီရတ်ကိစ္စ၊ ရုရှားနိုင်ငံကိစ္စ အပါအဝင် အရှေ့အလယ်ပိုင်းကိစ္စတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို သူမေးခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ကိစ္စတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူမေးသမျှတွေကို ဖြေပြီးတဲ့နောက်မှာ သူ့ကို အကြံတစ်ခု ပြုလိုက်ပါတယ်။ တခြားအမေရိကန် နိုင်ငံသားတွေအတွက်ကတော့ ခင်ဗျား ဟာ မကြာခင် သမ္မတ ဖြစ်လာတော့မယ့် သူပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်နဲ့ စစ်မှုထမ်းတွေ အတွက်ကတော့ ခင်ဗျားဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်သေနာပတိ ဖြစ်လာမယ့်သူပါ။ ကျွန်တော်တို့လောက် အမိန့်နာခံမယ့်လူတွေကို ဘယ်မှာမှ တွေ့နိုင်မယ် မထင်ပါဘူး။ သည်တော့ အကြံ နည်းနည်းလေး ပေးပါရစေ။ စစ်ဦးစီးချုပ်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံပြီး စစ်သား တွေဆီကိုလည်း သွားလိုက်ပါ။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ခပ်တန်းတန်း မနေပါနဲ့”

ဒါကို သူ လွယ်လွယ်ကူကူပဲ သဘောတူလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ဆက်တည်းပဲ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရွေးချယ်ဖို့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ သဘောထားကို မေးမြန်း ခဲ့ပါတယ်။ “ဆမ်နန်း၊ ဒေးဗ်မက်ကားဒီနဲ့ လက်စံအက်စ်ပင်တို့ကို ခင်ဗျား ဘယ်လိုသဘော ရသလဲ”

သည်ရာထူးအတွက် စဉ်းစားခံရတဲ့လူတွေအထဲ ကျွန်တော်မပါဘူးဆိုတာ ထင် ရှားနေပါပြီ။ သည်အတွက် ကျွန်တော် စိတ်အေးသွားရပါတယ်။ သူမေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦး နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ သဘောထားအမြင်တွေကို ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတဲ့ အခါမှာတော့ ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့ စကားတွေကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ “လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၂

နှစ်အတွင်းမှာ ရီပတ်ဘလီကင်သမ္မတ ၁၂ ဦးအတွက် ကျွန်တော် အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေး ပေါ်လစီတွေ ချမှတ်ရာမှာ ကျွန်တော်လည်း ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဟာ စစ်သားပါ။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားအနေနဲ့ သမ္မတဖြစ်လာရင် ကျွန်တော်ရဲ့ သစ္စာခံမှုကို အပြည့်အဝ ရမှာပါ။ ကျွန်တော်တာဝန်သက်တမ်း စက်တင်ဘာလမှ ပြီးဆုံးပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ထက်စောစော ထွက်စေချင်ရင်လည်း ရပါတယ်။ ကျွန်တော် အရင်လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်တွေကြောင့် ခင်ဗျားအစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီတွေကို အပြည့်အဝ မထောက်ခံနိုင်ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော် အသိပေးပြီး အေးအေးဆေးဆေး အလုပ်က အနားယူသွားပါမယ်”

“သည်လို သိရတာ ဝမ်းသာပါတယ်” လို့ ကလင်တန်က ပြန်ပြောပါတယ်။ သည်နောက်မှာ တစ်နာရီကျော်ကျော် ကျွန်တော်တို့ စကားဆက်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကလင်တန်ရဲ့ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝမှုကို ကျွန်တော် အံ့သြမိပါတယ်။ အရာရာတိုင်းကို စိတ်ဝင်စားပြီး ဘယ်ဟာကိုမဆို မှတ်မိတဲ့ဉာဏ် ရှိပုံရပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သူ့လက်ထောက်တစ်ယောက် ဝင်လာပြီး ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတစ်ယောက် သူ့ကို စောင့်နေတဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့တွေ့ဖို့ ချိန်းထားတာ နာရီဝက်တောင် နောက်ကျနေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်လည်း ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။

ကလင်တန်ကို ကျွန်တော် သဘောကျခဲ့မိပါတယ်။ သူဟာ သူ့ကိုယ်သူ ယုံကြည်မှုရှိပါတယ်။ ချက်ချင်း နပ်သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အရာရာကို သိချင်တဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ယူဆချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အူလိုက်သည်းလိုက်လည်း ရှိပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရလည်း နှစ်လိုဖွယ်၊ ခင်မင်ဖွယ်လူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားသူတစ်ယောက် ပြောဆိုသမျှတွေကိုလည်း စိတ်ဝင်တစား နားထောင်တတ်ပါတယ်။ သူ့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးဖို့ ဘာတစ်ခွန်းမှ မပြောခဲ့တာကြောင့် ကျွန်တော် စိတ်သက်သာရာ ရခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနှစ် ဆောင်းဦးမှာ ကမ္ဘာကြီးဟာ ပြဿနာပေါင်းစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရုပ်မြင်သံကြားမှာ အပြသခဲ့ဆုံးကတော့ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံက ဆာလောင်ငတ်မွတ်မှု ဘေးဒဏ်ပါပဲ။ ညတိုင်း မြင်တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အစာရေစာ ငတ်ပြတ်ပြီး သေဆုံးနေတဲ့ လူတွေရဲ့ မြင်ကွင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့စိတ်တွေကို အလွန်အမင်း ထိခိုက်စေခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂအနေနဲ့ အဲဒီနိုင်ငံမှာ လူသားချင်း စာနာမှု ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ထားရှိထားပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့လည်း စစ်သား ၆,၀၀၀ ပို့ထားပါတယ်။ စားနပ်ရိက္ခာတွေ ယူဆောင်လာဖို့ စီ ၁၃၀ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်ပျံတွေကိုလည်း ပေးထားပါတယ်။ ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းတွေ ဘယ်ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ မသိခဲ့တာ များပါတယ်။ ဒေသတွင်းက စစ်နယ်ရှင်တွေဟာ သိုလှောင်ရုံတွေကနေ စားနပ်ရိက္ခာတွေကို ခိုးယူခဲ့ကြပါတယ်။ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့

ရဲ့ ထရပ်ကားတွေကိုလည်း အပိုင်စီးခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုဟာ ဘာမှ အရာမရောက်ခဲ့ပါဘူး။ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံရဲ့ ပြည်တွင်းစစ်မှာ ကျွန်တော် ပါဝင်ပတ် သက်လိုစိတ် လုံးဝ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်နိုင်ငံသားတွေရဲ့ ဒုက္ခကို အဆုံးသတ် ပေးနိုင်မယ့် နိုင်ငံဆိုလို့ ကျွန်တော်တို့ တစ်နိုင်ငံပဲ ရှိပုံရပါတယ်။ ကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်းတဲ့နေ့ မတိုင်ခင်တစ်ရက်မှာ သမ္မတ ဘွတ်ရှ်ဟာ အစည်းအဝေး ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ချင်နီ၊ စကိုးကရော့ဖ်နဲ့ တခြားလူတချို့ တက်ခဲ့ပါတယ်။ နော်မံ ရှားဝါးဇ်ကော့ဖ်နေရာကို ဝင်လာတဲ့ ဗဟိုစစ်တိုင်းရဲ့ စစ်သေနာပတိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျိုးဇက် ဟောဟာ ဆိုမားလီးယား အတွက် “မျှော်လင့်မှုကို ပြန်လည်ပေးခြင်း စစ်ဆင်ရေး” လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ အရေးပေါ် အသက်ကယ် စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်ကို ကြံစည်ထားပါတယ်။ ဒါကို သမ္မတထံ ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးအရ အစာငတ်မွတ်နေတဲ့ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံ သားတွေဆီကို စားနပ်ရိက္ခာတွေ ကျိန်းသေပေါက် ရောက်စေဖို့ အမေရိကန်စစ်သား တော်တော်များများကို စေလွှတ်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။

“ကြိုက်တယ်၊ လုပ်ကြရအောင်” လို့ သမ္မတက မီးစိမ်းပြလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စကိုးကရော့ဖ် ကြည့်ရတာ ဘဝင်ကျပုံ မရပါဘူး။ “ဝင်တာတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဘယ်လို ပြန်ထွက်ကြမှာလဲ” လို့ မေးပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ လုပ်ကြမယ်၊ ပြီးတော့ ကြိုးစားပြီး ဇန်နဝါရီ ၁၉ ကို နောက် ဆုံးထားပြီး ထွက်မယ်။ အဆုံးမသတ်ရသေးတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်ကို ကလင်တန်ကို အမွေမပေးခဲ့ချင်ဘူး” လို့ သမ္မတက ပြောပါတယ်။

ချင်နီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက် ကြည့်လိုက်ပါ တယ်။ ပြီးတော့ ချင်နီက “ကျွန်တော်တို့ ဒီဇင်ဘာလ အလယ်မှ အပြည့်အဝ ဝင်နိုင် မယ်။ ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်ကို အပြီး လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။ အခုလို ဝင်ပြောလိုက်တဲ့အတွက် ချင်နီကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်မိပါတယ်။ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက် နောက်ပိုင်းမှာ သည်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး တာဝန်ယူပြီး ကျန်ခဲ့မယ်သူက ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းပါပဲ။

ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့မှာ စစ်ဆင်ရေးကို စခဲ့ပါတယ်။ ရေတပ်က ဆီးလ် အသေခံတပ်သားတွေဟာ ညအချိန်မှာ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံမြို့တော် မိုဂါဒစ်ရှ်ဂျူးကို ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတာကတော့ ဆိုမားလီးယားစစ်သားတွေ မဟုတ်ဘဲ သတင်းထောက် ၇၅ ယောက်နဲ့ သူတို့ကို မီးမောင်းတွေထိုးထားတဲ့ ကင်မရာအဖွဲ့တွေ ပါပဲ။ အခုလို လုပ်လိုက်တာဟာ လူတိုင်း အသက်အန္တရာယ် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်မပူပါဘူး။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆီးလ်အသေခံတပ်သားတွေကို မြင်လိုက် တာနဲ့ ဆိုမားလီးယား စစ်နယ်ရှင်တွေဟာ အထိတ်တလန့်ဖြစ်သွားမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိပါတယ်။

စစ်ဆင်ရေးဟာ စစ်ချင်းပဲ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးဆောင်သူကတော့ ကြယ်
သုံးပွင့် မရိန်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘော့ဖ် ဂျွန်စတန်ပါပဲ။ ဒဲဆက်စတွမ် စစ်ဆင်ရေးတုန်းက
ရှားဝါးစိကော့ဖ်ရဲ့ ဦးစီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူပါ။ စောစောပိုင်းရက်တွေက သံအမတ်ကြီး ဘော့ဖ်
အုတ်ကလီးကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဆိုမားလီးယားကို စေလွှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဘော့ဖ်ဟာ
အရင်က ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူဟာ
စစ်နယ်ရှင်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး သူတို့အနေနဲ့ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့
ရင် သူတို့ပဲ အကျိုးဆုတ်ယုတ်မယ်ဆိုတာကို နားဝင်အောင် ပြောပြနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ
ကြောင့် နိုင်ငံတွင်းသို့ စားနပ်ရိက္ခာတွေ အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက် မရှိဘဲ ဝင်
ရောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စားနပ်ရိက္ခာတွေ ပုံအောပြီး ဝင်လာလွန်းတဲ့အတွက် လယ်ယာ
စိုက်ပျိုးပြီး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုဖို့တောင် မလွယ်ကူတဲ့အထိ ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် စကိုးကရော့ဖ်အနေနဲ့ မူလက စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ခဲ့မှုဟာ မှန်
ကန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒုတ္တိက္ခန္ဓရကပ် ဆိုက်ခံရတာဟာ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ခဲ့
တာ မဟုတ်ဘဲ ပြည်တွင်း ရန်စတွေကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုမားလီး
ယားနိုင်ငံအနေနဲ့ သည်ငတ်မွတ်ဘေးဆိုးကို ဖန်တီးခဲ့တဲ့ စစ်နယ်ရှင်တွေလက်ထဲကို ပြန်
မရောက်သွားစေဘဲနဲ့ ကျွန်တော်တို့ သည်နိုင်ငံတွင်းက ဘယ်လိုလုပ် ပြန်ထွက်ကြမလဲ။
သမ္မတသစ် ကလင်တန် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပွဲနေ့ မတိုင်ခင် ကျွန်တော်တို့ ပြန်မထွက်
နိုင်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါပြီ။

သမ္မတဘွတ်ရှ်ခေတ်ရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်တွေဟာ ကျွန်တော့်အဖို့ နှစ်လိုဖွယ်ရာ
အချိန်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးနှစ်အတွင်း ကျွန်တော်တို့ အတူတူ လုပ်ကိုင်
ခဲ့တဲ့ သူတွေဟာ နေ့စဉ် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ရာထူးကို စွန့်သွားနေကြပါတယ်။
သည်အချိန်မှာ ကျောင်းသစ်တစ်ကျောင်းကို ရောက်လာတဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်လိုမျိုး
ကျွန်တော် ခံစားမိပါတယ်။ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့တဲ့ ကျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ဟာ နယူး
အင်္ဂလန်ဒေသက ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ မိသားစုထဲက မွေးဖွားခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
တက္ကဆတ်ပြည်နယ်က ရေနံတွင်းတွေမှာ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုးပြီး ကြီးပွားခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။
ရည်မွန်တဲ့ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သလို နောက်ပြောင်ကျီစယ်တတ်သူတစ်ဦး
လည်း ဖြစ်တာမို့ သူနဲ့ လုပ်ကိုင်ရတာ ပျော်ရွှင်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံ
ရာမှာလည်း မျှမျှတတရှိသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့လက်ထက်မှာ အမေရိကန်စစ်တပ်အနေနဲ့
ပနားမားနဲ့ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့တွေမှာ အောင်လံလွှင့်ထူနိုင်ခဲ့သလို စစ်အေးကာလဟာ
လည်း ပြီးဆုံးခဲ့တာကြောင့် နျူကလီးယားစစ်ပွဲရန်က ကမ္ဘာကြီးဟာ ဝေးခဲ့ရပါတယ်။
နိုင်ငံရေးရာတွေမှာ ပြည်သူလူထု ခံစားမှုကို နားလည်သိရှိခဲ့ပေမယ့် ပြည်တွင်းရေးကိစ္စ
တွေမှာတော့ သူတို့ရဲ့ သဘောထားကို မခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တစ်ခုအတွက်
ဂုဏ်ပြုခံရသလို နောက်တစ်ခုအတွက် အပြစ်တင် ဝေဖန်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့

ဆက်ဆံရာမှာတော့ ဂျော့ချ် ဘွတ်ရှ်ဟာ ကျွန်တော့်ကို ကြီးမားတဲ့ တာဝန်တွေကို ပေးခဲ့ပြီး ကျွန်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်အကြံပြုချက်တွေကိုလည်း လေးစားခဲ့ပါတယ်။ ကြင်နာမှု၊ ခင်မင်မှုနဲ့ သစ္စာရှိမှု စတာတွေကိုလည်း ကျွန်တော့်ကို ပြသခဲ့ပါတယ်။ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ကို ကျွန်တော် အလွန်အမင်း ခင်မင် လေးစားခဲ့ပါတယ်။ နောင်ကိုလည်း အမြဲတမ်း ခင်မင် လေးစားသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း(၁၈)

အလုပ်က အနားမယူခင် နောက်ဆုံးအချိန်များ

သမ္မတ ကလင်တန် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပြီး မကြာခင်မှာ သူ့ရဲ့ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအဖွဲ့ဟာ ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါတယ်။ ကိစ္စကတော့ ဘော့စ်နီးယား ပါပဲ။ သည်အဖွဲ့ထဲမှာ ကျွန်တော်လည်း ပါဝင်ပေမယ့် လူသစ်တွေကြားမှာ အပြင်လူ တစ်ယောက်လို့ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကလင်တန်နဲ့အဖွဲ့ သဘောမကျခဲ့တဲ့ ရေဂင်နဲ့ ဘွတ်ရှ်တို့ရဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေး ပေါ်လစီတွေမှာ တင်းပြည်ကျပ်ပြည် ပါဝင် ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့အားလုံး ကျွန်တော့်ကို ကြိုဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

ဘော့စ်နီးယားကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတ ကလင်တန်ဟာ ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ပြီး သူ့အနေနဲ့ ပိုပြီး တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘော့စ်နီးယားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စည်းဝေးပွဲတွေမှာ စစ်ရေး အရ ဆောင်ရွက်ဖို့ ပြောဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

ဘော့စ်နီးယားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ သဘောထားတွေကတော့ အရင် အစိုးရလက်ထက်တုန်းက အတိုင်းပါပဲ။ ဆာရာရေဗိုကို တိုက်ခိုက်တဲ့အတွက်၊ ဘော့စ်နီးယားက ဆာဗ်လူမျိုးတွေကို လေကြောင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် “တစ်ခုခုလုပ်ဖို့” အမျိုးသားလုံခြုံရေး အဖွဲ့သစ်က အဆက်မပြတ် တောင်းဆိုလာတဲ့အခါမှာတော့ သမ္မတ ဘွတ်ရှ်ကို တင်ပြခဲ့တဲ့ ရွေးချယ်စရာ လမ်းတွေကို ပြန်ပြီး တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဘော့စ်နီးယားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စည်းဝေးပွဲတွေအားလုံးမှာ တိကျပြတ်သားတဲ့ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် တွေ တစ်ခုခု မရှိဘဲနဲ့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စစ်အင်အားကို မသုံးသင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော်

တွင်တွင်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးသစ် လက်ခံအကဲခတ်ကလည်း သဘောတူပါတယ်။ အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ကြီး မက်ဒလင် အောက်ဘရိုက်က “သည်လောက်ကောင်းတဲ့ စစ်တပ်ကြီးရှိပြီး မသုံးရဘူးဆိုရင် ဘာလုပ်ဖို့လဲ” လို့ မချင်မရဲ မေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေကို ရွှေ့ချင်တိုင်း ရွှေ့ရအောင် သူတို့ဟာ အရပ်တွေ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော်ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်အတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေကို ပြည်ပ နိုင်ငံတွေမှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ သုံးခဲ့ကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် သည်လိုသုံးခဲ့တိုင်း တိကျတဲ့ ဦးတည်ချက် ရှိကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အောင်မြင်မှုတွေ ရရှိခဲ့ကြောင်းကို စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ မစွဲအောင်လက်ခံရန် ကျွန်တော် ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် စစ်တပ်အနေနဲ့ ပေးသမျှတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ဖို့ အဆင်သင့်ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အရင်ဆုံး ပြတ်သားတဲ့ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်တွေထားဖို့ လိုတယ်။ ဒါမှ အောင်မြင်မယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်က ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲအတွင်းက အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ လက်ရှိ အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး တိုနီ လိပ်ကလည်း ကျွန်တော့်ကို ထောက်ခံပါတယ်။ “သည်မယ် မက်ဒလင်၊ ကိုလင်း အခု ပြောနေတဲ့ ဦးတည်ချက်နဲ့ ပတ်သက်တာတွေကို ဗီယက်နမ်မှာတုန်းက စစ်တပ်အနေနဲ့ မစဉ်းစားခဲ့ဘူး” လို့ ဝင်ပြောခဲ့ပါတယ်။

သည်ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်ချိန်မှာ သမ္မတကလင်တန်ရှိတာကို ကျွန်တော် သဘောတူခဲ့ပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို သမိုင်းရှုထောင့်၊ နိုင်ငံရေးရှုထောင့်၊ ပေါ်လစီရှုထောင့်တို့ကနေ မြင်နိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စည်းဝေးပွဲတွေမှာ ဆွေးနွေးမှုတွေ တောင်ရောက် မြောက်ရောက်ဖြစ်နေတာကို ဘာမှ ဝင်မပြောဘဲ ခွင့်ပြုခဲ့တာဟာ သူ့အတွက် အကျိုးမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့အနေနဲ့ အရာရာကို သိကျွမ်းချင်တာမို့ ကိစ္စတစ်ခုကို အကြာကြီး ဆွေးနွေးတာတွေကို နှစ်သက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆွေးနွေးမှုတွေ ဆက်ပြီး ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဆုံးမှာ အဖြေရှာလို့ ရပြီလို့ အားလုံးက ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သေသေချာချာ ဒါကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ စလုံးရေစ ခဲ့ရပြန်ပါတယ်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်နဲ့ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွေမှာတော့ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ နေတိုးအဖွဲ့တို့ဟာ အမေရိကန်ရဲ့ လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် ဘော့စ်နီးယား ဆာဗ်တွေကို လေကြောင်းနဲ့ အကန် အသတ် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ဆာဗ်တို့ကလည်း မျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း တုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အမှန်တရားကတော့ ဆာဗ်တွေ၊ မွတ်ဆလင်တွေနဲ့ ခရိုအေးရှင်းတို့ဟာ သူတို့ရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေအတွက် အသေခံတိုက်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြောက်ဗီယက်နမ် နိုင်ငံသားတွေလိုပဲ သူတို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ စစ်အင်အားကို သုံးခဲ့ကြပါတယ်။ ဘော့စ်နီးယားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အနောက်အုပ်စုဟာ အဖြေရှာခဲ့ပေမယ့် မရရှိခဲ့ကြပါဘူး။ နားမလည်နိုင်တဲ့ သည်ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းရေးအတွက် အမေရိကန်တို့

ရဲ့ အသက်ကို စတေးသင့်ကြောင်း ဘယ်အမေရိကန်သမ္မတမှ ပြည်သူလူထုကို မတင်ပြ
ရဲကြသလို တစ်ဖွဲ့နဲ့တစ်ဖွဲ့ အခါအခွင့်ရရင် ရသလို မသတ်ဖြတ်ကြရအောင် အမေရိကန်
တို့အနေနဲ့ ရေရှည် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းကိုလည်း မပြုလုပ်နိုင်ပါဘူး။

ဆိုမားလီးယားကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့မှာ သည်နိုင်ငံက
ထွက်ခွာမယ်ဆိုတဲ့ သမ္မတလောင်း ကျေချ်ဘွတ်ရှ်ရဲ့ မျှော်လင့်ချက်ဟာ မမှန်သွားခဲ့ပါ
တယ်။ ဧပြီလမှာ ကျရောက်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ၅၆ နှစ်မြောက် မွေးနေ့မှာ ကျွန်တော်
ဟာ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံရဲ့မြို့တော် မိုဂါဒစ်ရှ်ရှူးမှာ ရောက်နေပါတယ်။ ဆိုမားလီးယား
စစ်ဆင်ရေးကို မူလပိုင်ရှင် ကုလသမဂ္ဂလက်ထဲ ပြန်ရောက်ဖို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။
ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ စားနပ်ရိက္ခာ ဖြန့်ဝေပေးမှုကို ဟန့်တားခဲ့တဲ့ ပြည်တွင်း မငြိမ်
မသက်မှုကို အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တည်ငြိမ်မှုကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းဖို့ဟာ
ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်
ဘူးထရို.စ်ဘူးထရို.စ်ဂါလီက ပြဿနာဟာ ၁၄ ရာစုပုံစံ ဖမ်းနေတဲ့ စစ်နယ်ရှင်တွေကြောင့်
စခဲ့တာမို့ တည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ နှစ်ဆယ်ရာစုပုံစံ ဒီမိုကရေစီကို အသုံးပြုမှ
ဖြစ်မယ်လို့ တွေးတောခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကုလသမဂ္ဂဟာ ဆိုမားလီးယားအရေးနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ငတ်မွတ်နေသူတွေကို စားနပ်ရိက္ခာ ဖြန့်ဖြူးပေးရေးတာဝန်ကနေ “နိုင်ငံ
တော် တည်ဆောက်ရေး” တာဝန်ကို ပြောင်းလဲလိုက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို အတည်ပြု
လိုက်ပါတယ်။ “နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေး” ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို ဗီယက်နမ်တုန်း
ကလည်း ကျွန်တော် ကြားဖူးပါတယ်။ သမိုင်းကို လေ့လာတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို
တည်ဆောက်တယ်ဆိုတာဟာ နိုင်ငံသားတွေ ဆန္ဒပါမှာဖြစ်ပြီး ပြည်ပနိုင်ငံတွေရဲ့ ဆန္ဒနဲ့
လုပ်လို့ မရဘူးဆိုတာကို ကျွန်တော် တွေ့ရပါတယ်။ ဆိုမားလီးယားဟာ အနောက်ဘက်
က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ မဟုတ်ပါဘူး။ ဥပဒေဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံလည်း ဘာတစ်ခုမှ မရှိ
သလို ယုံကြည်ရလောက်တဲ့ ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့လည်း မရှိပါဘူး။ မျိုးနွယ်စုခေါင်းဆောင်က
လွှဲပြီး ဘာအာဏာပိုင်မှ တိတိကျကျ မရှိပါဘူး။ “နိုင်ငံတော်ကို တည်ဆောက်ခြင်း”
ဆိုတာ နားထောင်လို့ ကောင်းပါတယ်။ အားတက်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်လို
ဦးတည်ချက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံက ထွက်နိုင်တော့မှာ
မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော် တွေးထင်ခဲ့ပါတယ်။ ဆိုမားလီးယားက အုပ်စုတွေဟာ သူတို့ရဲ့
သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေကို သူတို့နည်း သူတို့ဟန်နဲ့ အဆုံးမှာ ဖြေရှင်းကြမယ်လို့
ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။

အဲဒီနေ့မှာ ဆိုမားလီးယားမှာရှိနေတဲ့ အမေရိကန်စစ်သားတွေကို ပြန်ပြီး
ရုတ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ တာဝန်တွေကို ကူညီဖြည့်ဆည်း ပံ့ပိုးပေးဖို့ စစ်သား
၄,၂၀၀ လောက်ပဲ ထားခဲ့ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆိုမားလီးယားတွေဟာလည်း စားနပ်

ရိက္ခာ လုံလုံလောက်လောက် ရခဲ့တာမို့ အချင်းချင်း ပြန်ပြီး သတ်ဖြတ်နိုင်ကြလောက်
အောင် အခုအချိန်မှာ အားအင်တွေ ပြန်ပြီး ပြည့်ဖြိုးနေပါပြီ။ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့မှာ
အဓိက မျိုးနွယ်စုခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ မိုဟာမက် ဖါရာ အိုင်ဒစ်ရဲ့ နောက်လိုက်
တွေနဲ့ ကုလသမဂ္ဂ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့တာကြောင့် ပါကစ္စတန်စစ်သား
၂၄ ယောက် ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ အမေရိကန်တို့ လှုံ့ဆော်တာကြောင့် ကုလသမဂ္ဂအနေနဲ့
သူတို့ကို သတ်ဖြတ်မယ်သူတွေကို လိုက်ရှာဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ချခဲ့ပါတယ်။ ထိပ်
တန်း အမေရိကန် ပေါ်လစီ ရေးဆွဲသူတွေနဲ့ ဘာမှ လေးလေးနက်နက် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး
ခြင်းမရှိဘဲ အခုလို ပြုလုပ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ အထူးသံတမန် အငြိမ်းစား
အမေရိကန် ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် ဂျွန် ဟောက အိုင်ဒစ်ကို ဖမ်းဆီးဖို့ ဆုငွေ ၂၅,၀၀၀ ကို
ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ သူနဲ့အတူ တူရကီဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး စီဗစ်ဘာ၊ ကုလသမဂ္ဂတပ်ဖွဲ့မှူး
နဲ့ အမေရိကန်တပ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တွမ် မွန်ဂိုမာရီတို့ဟာ ဆိုမားလီးယား စစ်နယ်ရှင်
တွေရဲ့ အမာခံနယ်မြေတွေကို တိုက်ခိုက်ဖို့ အမေရိကန် သေနတ်တင်ရဟတ်ယာဉ်တွေ
နဲ့ အေစီ-၁၃၀ တိုက်ခိုက်လေယာဉ်တွေကို တောင်းဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

သည်တောင်းဆိုမှုကို ကျွန်တော် ထောက်ခံခဲ့ပြီး သမ္မတကလည်း သဘောတူခဲ့
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုလသမဂ္ဂ တပ်ဖွဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကျော်အမော်
ဒယ်လ်တာတပ်ဖွဲ့ကို ပေးပို့ဖို့ တောင်းဆိုလာတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော် ကန့်ကွက်ခဲ့ပါ
တယ်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်စ်ပင်နဲ့ ဗဟိုစစ်တိုင်းရဲ့ စစ်သေနာပတိဗိုလ်ချုပ် ဂျိုဟော
တို့ကလည်း ကျွန်တော်နည်းတူ ဆန့်ကျင်ခဲ့ပါတယ်။ အိုင်ဒစ်ကို မိုဂါဒစ်ရှ်ဂျူးရဲ့ ရှုပ်ထွေး
လှတဲ့ လမ်းကြိုလမ်းကြားတွေထဲမှာ ရှာဖို့ဆိုတာ လွယ်တဲ့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ပိုဆိုး
တာက သည်ပဋိပက္ခတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာနေပြီး ကျွန်တော်တို့
ဟာ ရှေးကတည်းက ရှိခဲ့တဲ့ ဆိုမားလီးယား မျိုးနွယ်စုတွေကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေထဲမှာ ပိုမို
ပါဝင်ပတ်သက်လာနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပိုမိုကြီးမားလာနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တာဝန်
ယူမှုကို ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ဖို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့် မအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။ သည်
အတောအတွင်း အမေရိကန်တို့ဘက်က အကျအဆုံး ဒဏ်ရာရရှိမှုတွေ ရှိလာနေပါတယ်။
ဩဂုတ်လ နှောင်းပိုင်းမှာတော့ စစ်မြေပြင်က အထက်ထပ် တောင်းဆိုမှုတွေကို စိတ်မပါ
တပါနဲ့ လိုက်လျောပြီး ရိန်းဂျားနဲ့ ဒဲလ်တာဖျတ်တပ်ဖွဲ့တွေကို ပေးပို့ဖို့ အက်စ်ပင်ကို
ကျွန်တော် အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော် အကြီးအကျယ် နောင်တ
ရရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့ကနေ ၁၆ ရက်နေ့အထိ သမ္မတဟောင်း ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်
ဟာ ကူဝိတ်ကို သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို လုပ်ကြံဖို့ အီရတ်နိုင်ငံက စီစဉ်
ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းပြုလုပ်တဲ့ အက်ဖ်ဘီအိုင်နဲ့ စီအိုင်အေတို့ရဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု
တွေမှာ လုပ်ကြံဖို့ကြိုးစားမှုမှာ ဆာဒမ် ဟူစိန်ရဲ့ အစိုးရ ပါဝင်ပတ်သက်နေတယ်ဆိုတဲ့

အထောက်အထားတွေ ပေါ်ထွက်လာတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ တုံ့ပြန်ချင်ရင် တုံ့ပြန်လို့ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မတကလင်တန်၊ ဒုတိယသမ္မတ အယ်လ်ဂေါ့၊ လုံခြုံရေးအကြံပေး တိုနီလိပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်စ်ပင်နဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝါရင်းခရစ္စတိုဖာတို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါတယ်။ ဘက်ဒက်မြို့တော်က အီရတ်ထောက်လှမ်းရေးဌာနချုပ်ကို ခရုဇံသုံးကျည်လက်နက်နဲ့ တိုက်ခိုက်ဖို့ အဆိုပြုချက်ကို ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သည်လို တိုက်ခိုက်တဲ့အတွက် ဘယ်လို အကျိုးရှိမယ်၊ ဘယ်လို မှားယွင်းမှုတွေ ရှိနိုင်တယ်၊ အီရန်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လို တုံ့ပြန်နိုင်တယ်၊ သမ္မတအနေနဲ့ စစ်ဆင်ရေးအဆင်ဆင်မှာ ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချရမယ်ဆိုတာတွေကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ စစ်ရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံ မရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ငယ်ရွယ်တဲ့ သမ္မတသစ်အနေနဲ့ ကျွန်တော်တင်ပြသမျှတွေကို ဘယ်လို တုံ့ပြန်မယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိချင်ခဲ့ပါတယ်။ ကလင်တန်အနေနဲ့ မေးသင့်မေးထိုက်တဲ့ မေးခွန်းတွေမှန်သမျှ အားလုံး မေးခဲ့တာမို့ ပထမအဆင့်မှာတော့ သူ့ကို ကျွန်တော် အမှတ်အပြည်ပေးလိုက်ပါတယ်။ တကယ်တိုက်ခိုက်ပြီး အသက်တွေကို စတေးရတော့မယ့် အခြေအနေမျိုးကျရင် သူဘယ်လို တုံ့ပြန်မယ်ဆိုတာကို ဆက်ကြည့်ရပါဦးမယ်။

ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့မှာ ပင်လယ်နီနဲ့ ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့ထဲမှာရှိတဲ့ အမေရိကန် ရေတပ်သင်္ဘောတွေပေါ်ကနေ ဘက်ဒက်မြို့ကို ဦးတည်ပြီး ခုံးကျည် ၂၃ စင်းကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ စတင်တိုက်ခိုက်ပြီး ၁၅ မိနစ်အကြာမှာ သမ္မတကလင်တန်အနေနဲ့ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ ပြောကြားဖို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သတင်းဆက်သွယ်ရေး ပြဿနာတစ်ခုနဲ့ ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ ပုံမှန်အရဆိုရင် စီအင်အင် ရုပ်မြင်သံကြားသတင်းအစီအစဉ်ဟာ ဘက်ဒက်မှာ သတင်းထောက်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ထားရှိပြီး ရသမျှသတင်းတွေကို ချက်ချင်းပို့မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့က အားကိုးနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် သည်လို မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ စတင်တိုက်ခိုက်ပြီး ၁၅ မိနစ်အကြာမှာ သမ္မတ ကလင်တန်ဟာ ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး “ဘယ်နှယ်၊ ပစ်မှတ်ကို ထိရဲ့လား” လို့ မေးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် မဖြေနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ သည်နောက်မှာတော့ အိမ်ဖြူတော်အဖွဲ့တွေဟာ စီအင်အင်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌတွမ် ဂျွန်ဆင်ကို ဆက်သွယ်ခဲ့ပါတယ်။ တွမ်က ဂျော်ဒန်နိုင်ငံ အာမန်မြို့ကို ဖုန်းဆက်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာရှိတဲ့ စီအင်အင်လူတွေက ဘက်ဒက်က မိတ်ဆွေတွေကို တစ်ခါဆက်ပြီး အကျိုးအကြောင်း မေးပါတယ်။ သူတို့က အီရတ် ထောက်လှမ်းရေးဌာန ပစ်မှတ်ကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ခုံးကျည်လက်နက်တွေ ထိမှန်ကြောင်း သတင်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ သည်တိုက်ခိုက်မှုမှာ သမ္မတကလင်တန်ဟာ စစ်ရေးအရ စစ်ဆင်မှုတွေရဲ့ မကောင်းတဲ့ အကျိုးဆက်တွေနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ထိတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ တချို့ ခုံးကျည်တွေဟာ ပစ်မှတ်ကိုလွဲခဲ့တာကြောင့် အရပ်သား သေကြေဒဏ်ရာရမှုတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်စစ်ဆင်ရေးကာလမှာ ဘီလ်ကလင်တန်အနေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပုံတွေနဲ့ သူ့ရဲ့ခံစားမှု

စတာတွေကို ကျွန်တော် အနီးကပ် သေသေချာချာ လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ တည်ငြိမ် အေးဆေးပြီး ပြတ်သားတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နိုင်ငံတာဝန်ကို ၃၅ နှစ်တာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာမှာ ပြီးဆုံးချိန် ရောက်လုနီးနေပါပြီ။ ပူးတွဲ စစ်ဦးစီးချုပ်များရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို ကျွန်တော့်ဆီက ဆက်ခံမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်စ်ပင်နဲ့ ကလင်တန်တို့ဟာ အချိန်ယူပြီး စဉ်းစား ရွေးချယ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သြဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့မှာတော့ ဥရောပ မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့များရဲ့ တပ်မှူးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျွန် အမ်ရှာလီကက်ရှ်ဗီလီကို ရွေးချယ်လိုက်ကြောင်း သမ္မတ ကလင်တန်က ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းဟာ အခွင့်အလမ်းတွေ အရှိဆုံးလည်းလို့ ကျွန်တော့်ကို မေးခဲ့ရင် အမေရိကန် စစ်တပ်ထဲဝင်ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ ရှာလီကက်ရှ်ဗီလီတို့ကိုပဲကြည့်လို့ ကျွန်တော်ဖြေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှာလီကက်ရှ်ဗီလီဟာ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်မှာမှ အမေရိကန်နိုင်ငံကို ရောက်ရှိခဲ့ပြီး စစ်ထဲကို မဝင်မနေရလို့ ဝင်ခဲ့ရာက ထိပ်ဆုံးကို ရောက်ရှိခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယနွယ်ဖွား အမေရိကန်တစ်ဦးပါပဲ။

မိုဟာမက်အိုင်ဒစ်ကို ဆက်လက်ပြီး ရှာဖွေခဲ့ကြပါတယ်။ အမေရိကန်ထောက်ပံ့ယာဉ်တန်းကြီးတွေကို စစ်နယ်ရှင်များရဲ့ ဝင်စီးမှုကနေ ကာကွယ်ဖို့ တင့်ကားနဲ့ တခြားသံချပ်ကာ ယာဉ်တွေကို ပို့ပေးဖို့ မွန်ဂိုမာရီက တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ စစ်နယ်ရှင်တွေရဲ့ ရန်ကို အမေရိကန်ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဆိုမားလီးယားပြည်သူတွေ ငတ်မွတ်နေကြလို့ ကူညီဖို့သွားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်သားတွေ ဘာကြောင့် အပစ်အခတ် ခံနေရတာလဲလို့ မေးနေကြပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ “နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး” ဆိုတဲ့ နွဲ့ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ နစ်ခဲ့ကြရတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ထွက်ပေါက်ရှာဖို့အတွက် ဆိုမားလီးယားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပေါ်လစီကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့ အက်စ်ပင်ကို ကျွန်တော် လှုံ့ဆော်ခဲ့တာ ကြာပါပြီ။ ပေါ်လစီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သူ့ရဲ့ အဖွဲ့အနေနဲ့ အခုအချိန်အထိ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ မလုပ်ဆောင်နိုင်သေးတာကို အက်စ်ပင်အနေနဲ့လည်း စိတ်ပျက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုမားလီးယားမှာ ရှိနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ တပ်မှူးရဲ့ အမေရိကန်စစ်သားတွေကို ကာကွယ်ပေးဖို့ တောင်းဆိုမှုကိုတော့ ကျွန်တော် ထောက်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးဖို့ သုံးရက်ပဲ လိုတော့တဲ့ အချိန်မှာ မွန်ဂိုမာရီကို သူလိုချင်တဲ့ ယာဉ်တွေပေးဖို့ အက်စ်ပင်ကို နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် ကျွန်တော် ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

“ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က အမတ်တော်တော်များများက ဆိုမားလီးယားက ကျွန်တော်တို့ ရုတ်သိမ်းသင့်ပြီလို့ ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ နောက်ထပ် စစ်သား တစ်

ယောက်ကို ထောက်ခံပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လုပ်သင့်တာကို လုပ်ခဲ့တာပါ။ အရပ်သားပေါ်လစီ ချမှတ်သူအနေနဲ့ အကဲခတ်ပင်တာလည်း သူလုပ်သင့်တာကို လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေကို ဆိုမားလီးယားကနေ ပြန်ပြီး ခေါ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ထပ် အင်အားဖြည့်ပေးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။

ကျွန်တော် အငြိမ်းစားယူဟော့မယ်နေ့ မတိုင်ခင်ညမှာ အကဲခတ်ပင်က ကျွန်တော့် အတွက် နှုတ်ဆက် ညစာစားပွဲကို ကျင်းပပေးခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့ ကျွန်တော် ရုံးခန်းကို သွားတဲ့အခါမှာတော့ နံရံတွေပေါ်မှာ ဘာမှ မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတွေ၊ အမှတ်တရ ပစ္စည်းတွေအားလုံးကို ကျွန်တော့်လက်ထောက် တွေက သိမ်းဆည်းလိုက်ကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ လောလောဆယ် ကျွန်တော့်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေး လက်ထောက်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂရယ်ဂရီ ညွှန်ဆင်က ရုံးခန်းထဲ ဝင်လာပြီး သမ္မတ ကလင်တန်က ကျွန်တော့်ကို တွေ့ချင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် အံ့သြသွားပါတယ်။ ကျွန်တော် အငြိမ်းစားယူတဲ့ အခမ်းအနားကို ညနေ ၄ နာရီမှာ ပြုလုပ်ဖို့ စီစဉ်ထားပြီး သမ္မတကလည်း တက်ရောက်ဖို့ သဘောတူထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာကြောင့်များ တွေ့ချင်ပါလိမ့်လို့ ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ်။

အိမ်ဖြူတော် ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ သမ္မတ ကလင်တန်က “နိုင်ငံနဲ့ ကျွန်တော့်အတွက် ခင်ဗျားလုပ်ပေးခဲ့သမျှတွေကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ခင်ဗျား မသွားခင် စကားစမြည်ပြောချင်လို့ ခေါ်လိုက်တာပါ” လို့ ပြောပြီး ကျွန်တော် အငြိမ်းစား ယူပြီးနောက် ဘာတွေလုပ်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိတယ်ဆိုတာကို မေးပါတယ်။

“ကျွန်တော့်ရဲ့ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးမယ်။ ပြီးတော့ ဟောပြောပွဲတွေမှာ စကားပြောမယ်” လို့ ကျွန်တော် ဖြေခဲ့ပါတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကလည်း အလုပ် တွေ ကမ်းလှမ်းနေတယ်ဆိုတာကိုလည်း ပြောပြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လောလောဆယ်မှာ တော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာကို မစဉ်းစားသေးဘဲ ကျန်ရှိနေတဲ့ ကျွန်တော့် ဘဝကို ဘယ်လို ဆက်လျှောက်မယ်ဆိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားပြီးမှ ဆုံးဖြတ်မယ် လို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ လတ်တလောကတော့ အစိုးရလစာနဲ့ ၃၅ နှစ် ရပ်တည် ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော့်မိသားစုအနေနဲ့ ငွေရေးကြေးရေး ဖူလုံအောင် လုပ်ရဦး မယ်လို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတကလင်တန်က အစိုးရနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတဲ့ အချိန်ပိုင်း လူမှုဝန်ထမ်း အလုပ်တချို့ကို အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။ လောလောဆယ်မှာတော့ လုပ်ဖို့ စိတ်ကူး မရှိကြောင်း ကျွန်တော် ငြင်းဆိုခဲ့ပြီး လုပ်ရင်လည်း လူငယ်တွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အလုပ်မျိုးကို စိတ်ဝင် စားကြောင်း ဖြေခဲ့ပါတယ်။

သည့်နောက်မှာ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို သူစိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ပြည်တွင်းရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု

ကို သူစိတ်ဝင်စားတာ တွေ့ရပါတယ်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးရာမှာတော့ ဆိုမားလီးယားကိစ္စဆီ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ အိုင်ဒစ်နဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့စေခဲ့တဲ့ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဇွန်လတုန်းက သူ့အနေနဲ့ သိပ်ပြီး အာရုံမစူးစိုက်ခဲ့ဘူးဆိုတာကို သမ္မတက ဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။

မပြန်ခင်မှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူနဲ့လုပ်ခဲ့ရတဲ့ ၉ လတာ ကာလအတွင်းမှာ ကျွန်တော့်အပေါ် သူ့အနေနဲ့ သိတတ်မှုတွေကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စောစောပိုင်းမှာ သတင်းစာတွေက အမျိုးမျိုး ထင်ကြေးပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ အဆင်ပြေခဲ့ပြီး တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ရင်းနှီးခဲ့ကြပါတယ်။

သမ္မတ ကလင်တန်နဲ့ စကားလက်ဆုံကျခဲ့ကြပြီး ရက်သိပ်မကြာခင်မှာဘဲ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရိန်းဂျားနဲ့ ဒယ်လ်တာဖျော်တပ်ဖွဲ့တွေဟာ ဆိုမားလီးယားမှာ တိုက်ပွဲအပြင်းအထန်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ဘက်က ၁၈ ဦးကျဆုံးခဲ့ပါတယ်။ သမ္မတ ကလင်တန်ဟာ ဆိုမားလီးယားအပေါ် ထားရှိတဲ့ ပေါ်လစီကို ချက်ချင်း လေ့လာဆန်းစစ်ခိုင်းခဲ့ပြီး လာမယ့် ၆ လအချိန်အတွင်း ကျွန်တော်တို့ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကို ရုတ်သိမ်းဖို့ အစီအစဉ်ဆွဲခဲ့ကြပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် မွန်ဂိုမာရီ တောင်းဆိုခဲ့တဲ့ အင်အားဖြည့်တင်းမှုတွေကို မပေးပို့ခဲ့တဲ့အတွက် အက်စ်ပင်ဟာ အကြီးအကျယ် ပြစ်တင် ဝေဖန်ခံခဲ့ရပြီး ဒီဇင်ဘာလမှာ သမ္မတ ကလင်တန်ဟာ သူ့ကို ဘီလ် ပါရီနဲ့ အစားထိုးခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော် အငြိမ်းစားယူတဲ့ အခမ်းအနားကို ဖျော်မိုင်ယာက စစ်ရေးပြကွင်းမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်အခမ်းအနားကို တက်ရောက်ခဲ့သူတွေထဲမှာ ပါရှင်းရိုင်ဖယ်က မိတ်ဆွေတွေ၊ ဂျာမနီ၊ ဖျော်တီဒီဗင်းစ်၊ ဗီယက်နမ်၊ ဖျော်တီလီဗင် ဝေါတ်စတဲ့ နေရာတွေမှာ ကျွန်တော်နဲ့အတူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူတွေအပြင် ဂျော့ချ်ဘွတ်ရှ်နဲ့ ဇနီး၊ ဒုတိယ သမ္မတ အယ်လ်ဂေါ့နဲ့ ဇနီးနဲ့ ဒစ်ခ် ချင်နီတို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတ ကလင်တန်နဲ့ ဇနီးဖြစ်သူတို့ ရောက်ရှိလာတဲ့အခါမှာ အခမ်းအနားကို စတင်ခဲ့ပါတယ်။ ပုံတွေ၊ ခရာတွေ တီးမှုတ်ခဲ့ပြီး အမြောက်တွေကလည်း ၁၉ ချက်ပစ်ဖောက်ပြီး အလေးပြုခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သမ္မတနဲ့အတူ စစ်သားတွေကို ကျွန်တော် စစ်ဆေးခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ စစ်တပ် ဘင်ခရာအဖွဲ့ဟာ ပထမဆုံးနဲ့နောက်ဆုံးအကြိမ် ကျွန်တော့်ကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ စစ်ချီတေးကို တီးမှုတ်နေခဲ့ပါတယ်။ သည်နောက်မှာ သမ္မတ ကလင်တန်က လွတ်လပ်ရေးတံဆိပ်ကို ကျွန်တော့်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပါတယ်။ အယ်လ်မာအနေနဲ့လည်း စစ်တပ်က ချီးမြှင့်တဲ့ အရပ်သားတာဝန်ကို ထူးချွန်စွာ ထမ်းဆောင်မှု ဆုတံဆိပ်ကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ တာဝန် တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတအနေနဲ့ ပြောကြားတဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော့်စိတ်တွေ အရမ်း

ထိခိုက်မိပါတယ်။ “သူတို့ရဲ့ ရင်သွေးတွေကို သင်လက်ထဲ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ အပ်နှံခဲ့တဲ့ မိဘတွေ ကိုယ်စား ပြောကြားလိုပါတယ်။ သင်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံအပေါ်ရော၊ သူတို့အပေါ်မှာပါ တာဝန် ကျေပွန်ခဲ့ပါတယ်”

ကျွန်တော် ပြောဆိုဖို့ အလှည့်ရောက်လို့ ပြောဆိုနေစဉ်မှာ ကျွန်တော်ဘဝ ဖြစ်စဉ်တွေကို ပြန်တွေးမိပြီး ကျွန်တော် အံ့မခန်း ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ စီးတီးကောလိပ်က အရံအရာရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်မှာ ဒုဗိုလ်လေးဘဝကနေ အမေရိကန် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ရဲ့ အမြင်ဆုံး ရာထူးကို ကျွန်တော်ရခဲ့ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်က တောတွေထဲမှာ ရာလောက်ပဲရှိတဲ့ စစ်သားတွေကို အကြံဉာဏ်တွေ ပေးခဲ့ရာက နောက်ဆုံးမှာ နှစ်သန်း ကျော်ရှိတဲ့ စစ်သားတွေ၊ ရေတပ် သားတွေ၊ လေတပ်သားတွေနဲ့ မရိန်းတပ်သားတွေကို တာဝန်ယူခဲ့ရပါတယ်။ နယူးယောက် မြို့ရဲ့ လူဆင်းရဲ ရပ်ကွက်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရပြီး နောက်ဆုံးမှာ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ နဲ့ ရင်းနှီးခဲ့ရပါတယ်။ အဏုမြူလက်နက် ကြီးတစ်ခုကို စောင့်ကြပ်ဖို့အသွား သေနတ် ပျောက်ခဲ့ရတဲ့ မနူးမနပ် အရာရှိကလေး ဘဝကနေ ကမ္ဘာကို ချူကလီးယား ဘေးအန္တရာယ်ကနေ ကင်းဝေးအောင် ကူညီပေးခဲ့တဲ့ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

အဲဒီနေ့ညမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ယူနီဖောင်းကို နောက်ဆုံးအကြိမ် ချွတ်လိုက်ပါ တယ်။ သည်ယူနီဖောင်းကို ဝတ်ခဲ့ရတဲ့ နှစ်တွေအတွင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ နိုင်ငံက အကောင်းဆုံးတွေကို ရခဲ့သလို မကောင်းတာတွေကိုလည်း ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ကျွန်တော်လုပ်ချင်တာကို အကျိုးရှိရှိ၊ ဂုဏ်ရှိရှိ လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဝမ်းနည်းမိတာ တစ်ခုကတော့ ဒါတွေအားလုံးကို ပြန်မလုပ်နိုင်တော့ဘူးဆိုတာ ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

“အမေရိကန် အောင်မြင်မှု ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် -----

အရေးအသားကောင်းမွန်ပြီး စွဲမက်စရာကောင်းသော စာအုပ်တစ်အုပ်”

- နယူးယောက်တိုင်းမ် စာအုပ်ဝေဖန်ခန်း

အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် သွားရောက်အခြေချ နေထိုင်သူတိုင်း အမေရိကန် အိပ်မက် (American Dream) ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်သည့် မျှော်လင့်ချက်ကို ထားရှိကြသည်။ ကာရောဘီယံပင်လယ်တွင်းရှိ ဂျာမေကာကျွန်းမှ နေ၍ အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက် အခြေချနေထိုင်ခဲ့သော လူမည်းမိဘများမှ မွေးဖွားခဲ့သူ ကိုလင်း ပါဝဲလ်အဖို့ ထိုမျှော်လင့်ချက်များသည် အကောင်အထည်ပေါ်ခဲ့သည်။ နယူးယောက်မြို့ရှိ ဟာလမ် ဟု ခေါ်သည့် လူမည်း ရပ်ကွက်တွင် မွေးဖွားခဲ့သူဖြစ်သည့်အတွက် သူသည် လူမည်းများ၏ ကြမ်းတမ်းသော ဘဝကို ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ခွင့် ရခဲ့သည်။ ကျောင်းစာတွင် ထူးချွန်မှု မရှိသော်လည်း စစ်မှုထမ်းဆောင်ရာတွင် ထိပ်ဆုံး ရောက် ရှိခဲ့သည်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ၊ ပနားမား အရေးအခင်း၊ ပင်လယ်ကွေ့စစ်ပွဲစသည့် သမိုင်းတွင်ရစ်သည့် အဖြစ် အပျက်များတွင် ပါဝင်ခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ သူ၏ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ကိုလင်း ပါဝဲလ်သည် ယင်းဖြစ်ရပ် များနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏အမြင်၊ သူ၏ အတွေ့အကြုံများအား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။ ငယ်စဉ်ဘဝမှ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်အထိ ကိုလင်း ပါဝဲလ်၏ အတွေ့ အကြုံများကို ဤစာအုပ်တွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖတ်ရှုရပါမည်။

“နယူးယောက်မြို့၊ ဘရွန်စ်တောင်ပိုင်း ဆင်းရဲသားရပ်ကွက်တွင် ကြီးပြင်းလာခဲ့သော်လည်း ကမ္ဘာ့ အင်အား အကြီးမားဆုံး စစ်တပ်ဖွဲ့ကို ဦးစီးညွှန်ကြားနိုင် ခဲ့သူတစ်ဦး၏ အမေရိကန်နိုင်ငံ တွင်သာ ဖြစ်နိုင်သည့် စိတ်တက်ကြွဘွယ်ရာ ဇာတ်လမ်း”

- ဝေါ်ရှင်တန်ပို့စ် စာအုပ်လောက

“လေးနက်၍ စိတ်လှုပ်ရှားစရာကောင်းသည်။----- အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အခွင့်အလမ်းများအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်လောင်းအတည်ပြုမှုကို ရယူလိုသူ အားလုံး မဖြစ်မနေ ဖတ်သင့်သော စာအုပ်”

- ဂျက်ကမ့်စ်
ဝေါ်လ်စထရီဂျာနယ်